Bundel - Gemeenteraad Waadhoeke van 9 maart 2023

Agenda bijlagen

Presentielijst Raadsvergadering 9 maart 2023

Gescand document Gentle agreement Waadhoeke

01 Opening

afwezig met kennisgeving:
Marijn Kamerling
Paul de Cock
Bart van Wijk
Tjeerd Cuperus

02 Vaststellen agenda

Raadsagenda 9 maart 2023

03 Mededelingen

04.a Vaststellen besluitenlijst 26 januari 2023

Besluitenlijst_Gemeenteraad_Waadhoeke_26_januari_2023.docx

04.b Toezeggingenlijst

De bijlage is de meest recente lijst met toezeggingen zoals is bijgewerkt op advies van het presidium van 14 februari 2023.

Toezeggingen 21-02-2023

05 Insprekers:

06 Vragenuur:

Mw. Bernita Hakvoort , namens VVD en CDA, stelt vragen over de opvang van Oekraïense vluchtelingen in Sexbierum
De pfh. burgemeester Marga Waanders geeft de antwoorden, die via de opname zijn te beluisteren.
Mw. Joke Osinga stelt een vraag over de milieustraat (openings- en sluitingstijden op zaterdag).
Pfh wethouder Jan Dijkstra beantwoordt de vraag.

07.a Behandelvoorstel ingekomen stukken van derden

De ingekomen stukken voor de raad worden conform het advies iun het behandelvoorstel afgehandeld.

07.b Beantwoording schriftelijke vragen en memo's

08 Begroting Dienst Noardwest Fryslan SoZaWe 2023

Voorstel
Geen zienswijze in te dienen op de begroting na wijziging 2023 van De Dienst Noardwest Fryslân.
De incidentele lasten van € 3.479.090 te dekken met de nog te ontvangen bijdragen van het rijk;
De extra lasten inburgering van € 363.486 deels ten laste te brengen van onvoorzien met bestemming/inburgering (€ 62.840) en deels ten laste van de specifieke uitkering inburgering (€ 300.646);
De extra lasten van € 1.205.038 als gevolg van indexering ten laste te brengen van onvoorzien met bestemming/loon- en prijscompensatie.
Het resterend tekort van € 515.149 ten laste te brengen van de begrotingspost ‘onvoorzien structureel’.
Toelichting: De begroting na wijziging 2023 geeft voor Waadhoeke een hogere last van € 5,6 miljoen, waarvan € 3,5 miljoen incidenteel en € 2,1 miljoen structureel, waarbij de nieuwe taakstelling van de wet Inburgering en het wegwerken van de wachtlijst Beschut Werken is verwerkt.

Dossier 2167 voorblad

RV Begr na wijz 2023 Dienst NWF

Bijlage 1. brief begroting na wijziging 2023 voor colleges van B&W gemeenten

Bijlage 2. 5.1. Concept Begroting na wijziging 2023 versie 1

Bijlage 3. 5.2. Bijlage document Concept Begroting na wijziging 2023 versie 1

09 Re-integratieverordening Participatiewet e.a. 2023

Voorstel:
1.De Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2023 gemeente Waadhoeke vast te stellen.
2.De verordening in werking te laten treden op de dag na bekendmaking en terug te laten werken tot en met 1 januari 2023.
3.De Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2021 gemeente Waadhoeke in te trekken.
Toelichting:
Het college stelt aan de gemeenteraad voor om de re-integratieverordening aan te passen zodat het aantal beschut werk-banen in de gemeente kan worden uitgebreid.

Dossier 2142 voorblad

Raadsvoorstel Re-integratieverordening Participatiewet e.a. 2023

Bijlage 1 Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2023 Waadhoeke

Bijlage 2 Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2021 Waadhoeke

10 RV Rapport Rekenkamer subsidieverstrekking Waadhoeke

Voorstel:
1. Kennis te nemen van het onderzoek van de rekenkamer “Subsidies” en het college verzoeken om de aanbevelingen over te nemen en te effectueren;
2. De raad van de uitvoering van de aanbevelingen op de hoogte te stellen.
Toelichting: De Rekenkamer heeft het voorstel recent aangeboden aan de raadsleden.

RV Rekenkamer rapport gemeentelijke Subsidies incl rapport

Rapportage Rekenkamer subsidies Waadhoeke

11 RV Reglement van orde Gemeenteraad 2023

Voorstel:
Het aangepaste Reglement van Orde 2023 van de raad van de gemeente Waadhoeke vast te stellen.

RV Wijziging Reglement van Orde

Reglement v Orde gemeenteraad 2023

12 Gedragscode en Gentle agreement vaststellen

Voorstel:
De gedragscode voor raads- en commissieleden vast stellen.
Het gentle agreement vast stellen en ondertekenen.
Toelichting:
De raad stelt zijn gedragscode gedurende iedere raadsperiode vast en ieder raadslid kan vervolgens het zogenoemde 'Gentle Agreement' ondertekenen. De gedragscode is uitgebreid besproken tijdens een gespreksessie met de nieuwgekozen raad in september 2022.

RVS gedragscode en gentle agreement

Bijlage 1. Gedragscode raad Waadhoeke

gentle agreement Waadhoeke 2023.docx

13 Moties vreemd aan de orde van de dag

14 Sluiting

Alle raadsleden zijn in de gelegenheid het zogeheten Gentle Agreement te ondertekenen zoals in bijlage 2 bij agendapunt 13 is bijgevoegd.

Presentielijst van de Extra raadsvergadering van 9 maart 2023

~~1. De heer P. de Cock~~	
~~2. De heer T. Cuperus~~	
3. De heer L. Douma	
4. De heer L. Ferwerda	
5. De heer S. Greidanus	
6. Mevrouw Y. de Groot-Krikke	
7. Mevrouw B.B. Hakvoort	
8. De heer H. Hoekstra	
9. De heer H. Hof	
10. De heer Doeke de Jong	
11. De heer Teun de Jong	
12. De heer Dirk de Jong	
~~13. De heer M. Kamerling~~	
14. De heer D. Kamstra	
15. Mevrouw A.M. Mast	
16. De heer H.J. Nauta	
17. Mevrouw A.M. Neudorfer-Eberwijn	
18. Mevrouw D. Osinga - Bonnema	
19. Mevrouw D. van der Pol	
20. De heer H. Stellingwerf	
21. De heer R. Venema	
22. De heer L.J. Vollema	
23. Mevrouw D. Vlaar - Vroonland	
24. De heer R. Rotsma	
25. Mevrouw A. Weiland	
26. Mevrouw H. van der Werff	
~~27. De heer B. van Wijk~~	
28. De heer J.J. Zijlstra	
29. Mevrouw E. Zuidema	

Aanwezig : 25 leden

De voorzitter:

Griffier:

Voor akkoord ondertekend door:

De heer Paul de Cock	De heer Tjeerd Cuperus
De heer Leenbert Ferwerda	De heer Laas Douma
De heer Sietze Greidanus	De heer Haaye Hoekstra
De heer Herre Hof	Mw. Ytsje de Groot-Krikke
Mevrouw Bernita Hakvoort	De heer Dirk de Jong
De heer Doeke de Jong	De heer Teun de Jong
De heer Marijn Kamerling	De heer Douwe Kamstra
Mevrouw Anita Mast	De heer Hans Nauta
Mevrouw D. Osinga - Bonnema	Mevrouw Annet Neudorfer-Eberwijn
Mevrouw Dieke van der Pol	De heer Rense Rotsma
De heer Haaye Stellingwerf	
De heer Rien Venema	Mevrouw Dorine Vlaar - Vroonland
De heer Bert Vollema	Mevrouw Adrie Weiland
Mevrouw Hanna van der Werff	De heer Bart van Wijk
De heer Jochem Jan Zijlstra	Mevrouw Emma Zuidema
Mevrouw Margo Waanders, voorzitter	De heer Reinoud Koster, griffier

Reg. nr: 19.200872

Agenda Gemeenteraad Waadhoeke

Datum	**09-03-2023**
Tijd	**19:30 - 22:00**
Locatie	**Gemeentehuis, Harlingerweg 18 te Franeker**
Voorzitter	**M.C.M. Waanders / Griffier Reinoud Koster**

01	**Opening**
02	**Vaststellen agenda**
03	**Mededelingen**
04a	**Vaststellen besluitenlijst 26 januari 2023**
04b	**Toezeggingenlijst**
05	**Insprekers:**
06	**Vragenuur:**
07.a	**Behandelvoorstel ingekomen stukken van derden**
07.b	**Beantwoording schriftelijke vragen en memo's**
08	**Begroting Dienst Noard-West Fryslan SoZaWe 2023**
09	**Re-integratieverordening Participatiewet e.a. 2023**
10	**RV Rapport Rekenkamer subsidieverstrekking Waadhoeke**
11	**RV Reglement van orde Gemeenteraad 2023**
12	**Gedragscode en Gentle agreement vaststellen**
13	**Moties vreemd aan de orde van de dag**
14	**Sluiting**

Besluitenlijst Gemeenteraad Waadhoeke

Datum	26-01-2023
Tijd	19:30 - 22:00
Locatie	Gemeentehuis, Harlingerweg 18 te Franeker
Voorzitter	M.C.M. Waanders/ Griffier R. Koster
Aanwezigen	Paul de Cock, Tjeerd Cuperus, Laas Douma, Leendert Ferwerda, Sietze Greidanus, Ytsje de Groot-Krikke, Bernita Hakvoort, Haaye Hoekstra, Herre Hof, Dirk de Jong, Doeke de Jong, Teun de Jong, Marijn Kamerling, Douwe Kamstra, Hans Nauta, Annet Neudorfer-Eberwijn, Joke Osinga-Bonnema, Dieke van der Pol, Rense Rotsma, Haije Stellingwerf, Rien Venema, Dorine Vlaar - Vroonland, Bert Vollema, Adrie Weiland, Hanna van der Werff, Bart van Wijk, Jochem Jan Zijlstra en Emma Zuidema,
Afwezigen:	Anita Mast
College:	De wethouders Jan Dijkstra, Kees Arendz, Marja van der Meer en René de Vries; Gemeentesecretaris/AD Jeroen IJkema.

01 **Opening en vaststelling agenda**

Besluit:

De agenda is conform de concept-agenda vastgesteld.

02 **Mededelingen**

Besluit:

Zie Toelichting

Toelichting:

Wethouder Arendz kondigt n.a.v. overleg met de gedeputeerde (eerder vandaag) aan dat hij bij het vragenuurtje zal ingaan op de vragen rondom de treinverbinding.

03 **Vaststellen besluitenlijst 22/12/22:**

Besluit:

Weth. Arendz vraagt om de aanwezigheid van het college te corrigeren. Het college was volledig aanwezig. Dit wordt aangepast.

04 **Toezeggingenlijst**

Besluit:

In deze agenda zijn alleen de op 22 december toegevoegde toezeggingen bijgevoegd. De lijst wordt overigens binnenkort de lijst opgeschoond.

05 **Insprekers: D. namens dorpsbelang Bitgum**

Besluit:

Zie onder bij Toelichting

Toelichting:

De heer D. Koster brengt zijn bijdrage in namens Dorpsbelang Bitgum.

06 **Vragenuur:**

07 **Ingekomen stukken:**

07.a **Behandelvoorstel ingekomen stukken van derden**

Besluit:

De Ingekomen stukken zijn conform voorstel tot afhandeling vastgesteld.

07.b **Beantwoording schriftelijke vragen en memo's**

08 **Fryske Regiovisie Jeugdhulp**

Besluit:

1. De Fryske regiovisie Jeugdhulp 2023 - 2026 vast te stellen.
Het voorstel is aangenomen met algemene stemmen.

Met de toezegging van het college om een keer per jaar een kernteam rond het thema Jeugdhulp te organiseren. Dit met inbegrip van bespreking van het Jaarplan, dat aan de raad wordt gestuurd.

09 **Bestemmingsplan geluidzones industrie Franeker**

Besluit:

1. Het bestemmingsplan 'partiële herziening geluidzones industrie Franeker', met identificatienummer NL.IMRO.1949.PHFraIndustWenOGZ-VAS1, vast te stellen.
2. Voor dit bestemmingsplan geen exploitatieplan vast te stellen.
Het voorstel is met algemene stemmen vastgesteld.

10 **Partiele herziening bestemmingsplan Minnertsga - Bedrijventerrein Boskdykje fase 4**

Besluit:

De partiële herziening van het bestemmingsplan Minnertsga – Bedrijventerrein Boskdykje fase 4, met
IMRO-code NL.IMRO.1949.PHBPMinBoskdykje4-VAS1 ongewijzigd vast te stellen.
Dit raadsvoorstel is met algemene stemmen aangenomen.

11 **Kaderbrief 2024-2027 Veiligheidsregio Fryslan**

Besluit:

1. kennis te nemen van de kaderbrief 2024 - 2027 van de Veiligheidsregio Fryslân;
2. kennis te nemen van de (historisch hoge) indexatie van de autonome loonkosten en de indexatie van de materiële kosten (consumentenprijsindex, CPI);
3. kennis te nemen van de voorgestelde scenario's en een zienswijze indienen door in te stemmen met scenario 3 ´Verwerkingswijze prijsontwikkeling in financieel kader' door de prijsontwikkeling voorlopig te beperken tot 8% en achteraf evalueren.

Het raadsvoorstel is met algemene stemmen aangenomen.

12 **Initiatiefvoorstel CDA**

Besluit:

Het raadsvoorstel wordt in stemming gebracht en wordt NIET overgenomen door de raad.

Voor: CDA en ChrU: 7 stemmen
Tegen: GB, SAM, FNP en VVVD: 21 stemmen

13 Eenmalige tegemoetkoming afvalstoffenheffing 2023

Besluit:

1. in 2023 eenmalig € 381.000 beschikbaar te stellen om huishoudens tegemoet te komen in de kosten van de afvalstoffenheffing;
2. dit bedrag voor € 285.000 te dekken uit de bestemmingsreserve tegemoetkoming afvalstoffenheffing en voor € 96.000 uit lagere kosten Omrin.

Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

14 Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2023

Besluit:

De volgende belastingverordening vast te stellen:
1.1. De verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2023.

Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

15 Deelname Stichting Kenniscluster Verzilting

Besluit:

1. positieve grondhouding uit te spreken richting de provincie Fryslân ten aanzien van het initiatief voor het oprichten van een Stichting Kenniscluster Verzilting;
2. als partner betrokken te zijn bij de oprichting van de Stichting Kenniscluster Verzilting op basis van Partner Agreement-light (bijlage 3);
3. uw raad in de gelegenheid te stellen om wensen en bedenkingen te uiten.

Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

16 Ontwerp gemeenschappelijke regeling hûs en hiem

Besluit:

1. Over de ontwerp gemeenschappelijke regeling hûs en hiem geen zienswijzen te geven

Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

17 Lidmaatschap coöperatieve. Ver. Service Huis Parkeer- en Verblijfsrechten (SHPV)

Besluit:

Geen wensen en bedenkingen te uiten ten aanzien van het voorgenomen besluit van het college om lid te worden van de coöperatie ServiceHuis Parkeer- en

Verblijfsrechten.
Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

18 Herstructurering Bitgum

Besluit:

1. In te stemmen met het beschikbaar stellen van een krediet ter grootte van € 700.000 voor de herinrichting van het openbaar gebied in Bitgum.
2. Dit krediet ten laste van de reserve Stads- en Dorpsvernieuwingsfonds (S&D) te brengen.

Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

19 Begrotingswijziging (eerste en tweede) van de programmabegroting 2023

Besluit:

1. Te besluiten tot wijzigen (eerste en tweede) van de programmabegroting 2023

Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen. Opm.griffier:
Opmerking griffier: Mogelijk moet de aanhef van dit raadsvoorstelivm de telling “eerste, tweede of derde” begrotingswijziging nog worden aangepast.

20 Benoeming, herbenoeming en ontslag R.v.T. leden Elan Onderwijsgroep

Besluit:

a. Het verlenen van ontslag per 1 januari 2023 aan het lid van de Raad van Toezicht van Elan Onderwijsgroep, mevrouw A. Wachter – van Veen;
b. Dhr. T. Oosterveld per 1 januari 2023 te benoemen als lid van de Raad van Toezicht / intern
toezichthouder van Elan Onderwijsgroep (op voordracht van de Raad van Toezicht).
c. Dhr. E. Elsinga per 1 augustus 2022 te benoemen (met terugwerkende kracht) voor een
tweede termijn als lid van de Raad van Toezicht / intern toezichthouder van Elan Onderwijsgroep (op voordracht van de Raad van Toezicht). Het betreft hier een herhaling
van het verzoek van 30 juni 2022.

Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

21 Benoeming leden adviescommissie hûs en hiem 2023

Besluit:

1. De in de brief van hûs en hiem van 31 oktober 2022 (D2022-11-004956) over welstandsadvisering en monumentenzorg genoemde personen te ontslaan, respectievelijk te (her)benoemen als leden van de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit 2022.

Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

22 Moties vreemd aan de orde van de dag

23 Sluiting

De vergadering wordt gesloten om 22.25 uur

Lijst met toezeggingen aan de raad per 21-02-2023

Agendapunt	Titel	Portefeuillehouder	Deadline	Stand van zaken	Datum afdoening
Gemeenteraad Waadhoeke 26-01-2023 08. Fryske Regiovisie Jeugdhulp	Jaarlijkse kernsessie over jeugdhulp inclusief jaarplan SDF	René de Vries			
Gemeenteraad Waadhoeke 22-12-2022 016. Moties vreemd aan de orde van de dag	Het energieopwekkingsbeleid nog beter communiceren en in overleg met het presidium begin 2023 een kernteam over energieopwekking organiseren.	Jan Dijkstra			14-02-2023
Gemeenteraad Waadhoeke 22-12-2022 016. Moties vreemd aan de orde van de dag	Het idee zoals beschreven in de ingetrokken motie over de Zuidelijke industrieweg meenemen bij het zoeken naar oplossing verkeersproblematiek Oud Kaatsveld.	Kees Arendz		Afgedaan, dit wordt meegenomen in het onderzoek/vervolg verkenning.	14-02-2023
Gemeenteraad Waadhoeke 22-12-2022 007.b. Beantwoording	Het procesvoorstel hoe te komen tot nieuw beleid huisvesting arbeidsmigranten	Kees Arendz		Is afgedaan.	14-02-2023

schriftelijke vragen en geagendeerde memo's	wordt opgesteld door het college en komt daarna naar het presidium. De raad zal het nieuwe beleid vaststellen.				
Gemeenteraad Waadhoeke 24-11-2022 009. Bestemmingsplan en beeldkwaliteitsplan Poiesz Berltsum	Veilige oplossing voor kwetsbare verkeersdeelnemers Poiesz Berltsum	Jan Dijkstra		Komt verwerkt in een memo terug, rond eind april.	
Gemeenteraad Waadhoeke 10-11-2022 009. Programmabegroting 2023	Bomen	Jan Dijkstra	01-12-2022	Procesvoorstel volgt.	
Gemeenteraad Waadhoeke 10-11-2022 005. Insprekers:	Huidig beleid huisvesting arbeidsmigranten	Kees Arendz	01-04-2023		
Gemeenteraad Waadhoeke 10-11-2022 005. Insprekers:	Rapportages	Kees Arendz			
Gemeenteraad Waadhoeke 27-10-2022 012. Meerjarenkoers 2023-2026 VRF	Vragen CDA, 012 meerjarenkoers 2023-2026 VRF	Marga Waanders	30-11-2022	Vragen zijn beantwoord.	09-12-2023
Gemeenteraad Waadhoeke 27-10-	Periodiek informeren	Kees Arendz	N.v.t (periodiek)		

2022 008. Herontwikkeling locatie Scheepswerf Draaisma					
Gemeenteraad Waadhoeke 23-12-2021 009. Aan de Raad – uitkomsten verkeerstechnische onderzoek Zwarte Haan	Jaarlijkse evaluatie verkeersoplossing	Arendz	N.v.t. (jaarlijks)		

Vastgesteld in de raadsvergadering van 09-03-2023

De griffier, R. M. Koster

De voorzitter, M. C. M. Waanders

Gemeenteraad Waadhoeke

Dossiernummer	2167
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	9 maart 2023
Agendapunt	08
Titel	Begroting Dienst Noardwest Fryslan SoZaWe 2023
Eigenaar	Olphen, P. van
Portefeuillehouder	

Bijlagen
RV Begr na wijz 2023 Dienst NWF
Bijlage 1. brief begroting na wijziging 2023 voor colleges van B&W gemeenten
Bijlage 2. 5.1. Concept Begroting na wijziging 2023 versie 1
Bijlage 3. 5.2. Bijlage document Concept Begroting na wijziging 2023 versie 1

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Gemeenteraad Waadhoeke	**9 maart 2023**

Voorgesteld besluit

Besluit

Het raadsvoorstel wordt aangenomen met algemene stemmen.

Aanwezigen

Laas Douma, Leendert Ferwerda, Sietze Greidanus, Ytsje de Groot-Krikke, Bernita Hakvoort, Haaye Hoekstra, Herre Hof, Dirk de Jong, Teun de Jong, Doeke de Jong, Douwe Kamstra, Anita Mast, Hans Nauta, Annet Neudorfer-Eberwijn, Joke Osinga-Bonnema, Dieke van der Pol, Rense Rotsma, Haije Stellingwerf, Rien Venema, Dorine Vlaar - Vroonland, Bert Vollema, Adrie Weiland, Hanna van der Werff, Jochem Jan Zijlstra en Emma Zuidema

Afwezigen

Paul de Cock, Tjeerd Cuperus, Marijn Kamerling, M. van der Meer en Bart van Wijk

AAN DE RAAD

Datum opgesteld		**Behandelend ambtenaar**	P. van Olphen
Datum agendering	9 maart 2023	**E-mailadres**	p.vanolphen@waadhoeke.nl
Onderwerp	Begroting na wijziging 2023 Dienst Noardwest Fryslân	**Telefoonnummer**	
Portefeuillehouder	M. van der Meer		

Samenvatting

De begrotingsuitgangspunten voor 2023 zijn geactualiseerd op basis van de laatste inzichten. Dit betekent o.a. dat de bedragen zijn bijgesteld op basis van de laatst bekende kostenontwikkelingen. In de begroting na wijziging, is de nieuwe taakstelling van de wet Inburgering en het wegwerken van de wachtlijst Beschut Werken verwerkt.
De begroting na wijziging 2023 geeft voor Waadhoeke een hogere last van € 5,6 miljoen, waarvan € 3,5 miljoen incidenteel en € 2,1 miljoen structureel.

Voorstel

1. Geen zienswijze in te dienen op de begroting na wijziging 2023 van De Dienst Noardwest Fryslân.
2. De incidentele lasten van € 3.479.090 te dekken met de nog te ontvangen bijdragen van het rijk;
3. De extra lasten inburgering van € 363.486 deels ten laste te brengen van onvoorzien met bestemming/inburgering (€ 62.840) en deels ten laste van de specifieke uitkering inburgering (€ 300.646);
4. De extra lasten van € 1.205.038 als gevolg van indexering ten laste te brengen van onvoorzien met bestemming/loon- en prijscompensatie.
5. Het resterend tekort van € 515.149 ten laste te brengen van de begrotingspost ‘onvoorzien structureel’.

Inleiding
Sinds de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling per 1 januari 2021 is de Dienst Noardwest Fryslân een bedrijfsvoeringsorganisatie. Het vaststellen van de beleidskaders voor het sociaal domein en de daaraan verbonden financiële keuzes ligt daarmee bij de gemeenten. De Dienst voert de toegang uit voor de inkomensondersteuning en verzorgt de administratie daaromtrent. Daarnaast is de Dienst de backoffice voor de WMO en Jeugdwet.

De begrotingsuitgangspunten voor 2023 zijn geactualiseerd op basis van de laatste inzichten. Dit betekent o.a. dat de bedragen zijn bijgesteld op basis van de laatst bekende kostenontwikkelingen. In de begroting na wijziging is de nieuwe taakstelling van de wet Inburgering en het wegwerken van de wachtlijst Beschut Werken verwerkt.

De begroting na wijziging 2023 geeft voor Waadhoeke een hogere last van € 5,6 miljoen, waarvan € 3,5 miljoen incidenteel en € 2,1 miljoen structureel.

Beoogd (meetbaar) effect
De raad informeren over de financiële verwachtingen in het sociaal domein.

Motivering
Argumenten
1.1 De Dienst heeft de raad gevraagd de begroting na wijziging 2023 te behandelen voor een zienswijze.
De begroting na wijziging geeft inzicht ten aanzien van de verwachte inkomsten en uitgaven.

2.1 De gemeente wordt door het rijk gecompenseerd voor de lasten energietoeslag, leefgeld Oekraïners en de uitvoeringslasten TOZO.
De compensatie voor de energietoeslag loopt via het gemeentefonds. In 2022 lijkt de compensatie niet toereikend en is aanvullend budget opgenomen ten laste van de reserve sociaal domein. Dit komt omdat een ruimere doelgroep wordt aangehouden dan het Rijk doet(130% i.p.v. 120%). Het ligt in de verwachting dat dit in 2023 ook aan de orde zal komen, echter dit is nog niet te becijferen. De Meicirculaire van het gemeentefonds zal hier meer duidelijkheid in verschaffen. Er is rekening gehouden met 2.548 huishoudens.
Voor het leefgeld Oekraïners en de afwikkeling van de TOZO loopt de route via de SISA-bijlage bij de jaarrekening, op basis van de werkelijke kosten.

3.1 De taakstelling 2023 van de nieuwe wet Inburgering veroorzaakt hogere lasten.
Er is extra formatie t.b.v. inburgering bij de Dienst opgenomen. Op ‘onvoorzien met bestemming’ is een reservering opgenomen ter dekking van de lasten regievoering en administratie ter hoogte van € 124.253, dus er blijft nog € 61.413 staan.
Voor de inburgeringstrajecten is een specifieke uitkering (SPUK) beschikbaar. De verhoogde taakstelling huisvesting statushouders (verplichting voor de gemeente) zal tot een hoger aantal inburgeringstrajecten leiden (verplichting voor de nieuwkomer). Dit is niet 1 op 1 door te vertalen, want alleen volwassenen volgen een inburgeringstraject, maar geeft wel een goede richting. De voorlopige beschikking 2023 van september 2022 toont een bedrag van € 474.682 en gaat nog uit van

78 inburgeraars. De Dienst heeft rekening gehouden met 112 inburgeraars. Wij verwachten nog een nieuwe beschikking van het rijk op dit onderdeel. Op voorhand houden wij al rekening met het bedrag dat door de Dienst is berekend. De verantwoording vindt plaats via de SISA-bijlage bij de jaarrekening en gaat uit van werkelijke bestedingen.

4.1 Het prijseffect is berekend op afgerond € 1,2 miljoen.
Uit de onderliggende gegevens van de Dienst is het financiële effect van de diverse indexeringen berekend. In de begroting van Waadhoeke is € 2,1 miljoen gereserveerd ter dekking van loon- en prijsontwikkelingen (naast de € 1 miljoen prijsontwikkelingen fysiek domein). Er blijft nog € 0,9 miljoen staan.

5.1 *Niet alle ontwikkelingen zijn afgedekt*.
Naast de eerder genoemde dekkingsmogelijkheden is ook het extra budget voor het wegwerken van de wachtlijst Beschut Werken al beschikbaar ter dekking van de extra lasten. In de financiële opstelling bij Financiën is dit afzonderlijk zichtbaar gemaakt. Daarna resteert nog een tekort van € 515.149,- waarvoor onvoorzien structureel ingezet moet worden.

Kanttekeningen
4.1 Er is geen rekening gehouden met een hogere gebundelde uitkering (BUIG) als gevolg van de koppeling uitkeringen met de verhoging van het minimumloon.
De voorlopige beschikking wordt in de loop van april verwacht. Het is erg lastig om een inschatting te maken van het financiële effect op de inkomsten. De hogere lasten zijn echter wel zichtbaar gemaakt door de Dienst, en dienen voor zover mogelijk afgedekt te worden. Hiervoor is de loon- en prijscompensatie ingezet. Als de beschikking BUIG wordt ontvangen zal mogelijk een verrekening plaats kunnen vinden (Berap I).

5.1 Er is geen rekening gehouden met een hogere gebundelde uitkering (BUIG) als gevolg van de compensatie voor de hogere loonkostensubsidie.
In de raadsmemo over de wachtlijst beschut werken is een financiële tabel gepresenteerd, waarbij rekening is gehouden met de compensatie loonkostensubsidie. Deze is sinds enkele jaren inbegrepen in de BUIG en wordt uitgekeerd op basis van de werkelijke ontwikkeling bij de gemeente. Zoals bij kanttekening 4.1 aangegeven is de BUIG nog niet geactualiseerd. De hogere lasten worden in dit advies gerelateerd aan ‘onvoorzien structureel’, omdat het gaat om aantallen en niet om veranderde prijzen.

Analyse
Zie Financiën.

Alternatieven
n.v.t.

Vervolg
De Dienst heeft verzocht om voor 10 februari 2023 te reageren. Planning technisch bleek dit niet haalbaar vanwege de behandeling in de raad op 9 maart. De Dienst is hiervan in kennis gesteld.

Inwonersparticipatie
n.v.t.

Communicatie
n.v.t.

Financiën

	Begroting 2023 Waadhoeke	Herziene begr 2023 Dienst	Verschil
Inkomen	15.118.398	15.667.738	-549.340
Participatie	2.055.341	2.791.264	-735.923
Armoedebestrijding	1.729.237	1.731.673	-2.436
Wmo	11.055.953	10.789.963	265.990
Jeugd	12.339.030	12.919.814	-580.784
Bedrijfsvoering	6.372.745	6.906.566	-533.821
subtotaal structurele lasten	*48.670.704*	*50.807.018*	*-2.136.314*
Energietoeslag	0	3.312.400	-3.312.400
Leefgeld Oekraïeners	0	100.158	-100.158
Uitvoeringslasten TOZO	0	66.532	-66.532
subtotaal incidentele lasten:	*0*	*3.479.090*	*-3.479.090*
Aansluiting met begroting Dienst	*48.670.704*	*54.286.108*	*-5.615.404*
Dekking structureel:			
SPUK inburgering (trajecten)			300.646
Inburgering (personeel)			62.840
Loon- en prijscompensatie			1.205.038
Extra budget Beschut Werken			52.640
subtotaal structurele dekking			*1.621.164*
Dekking incidenteel:			
Energietoeslag (via gemeentefonds)			3.312.400
Opvang Oekraïners (declaratie bij rijk)			100.158
Uitvoeringslasten TOZO (declaratie rijk)			66.532
subtotaal incidentele dekking			*3.479.090*
Per saldo - dekking tlv onvoorzien structureel			**-515.149**

Inkomen
Het aantal uitkeringsgerechtigden toont een lichte daling bij het programma inkomen. Het financieel effect van afgerond € 550.000 wordt grotendeels verklaard door de stijgende gemiddelde uitkering (effect € 247.000). Tevens is op dit programma de hogere loonkostensubsidie Beschut Werk zichtbaar als gevolg van het oplossen van de wachtlijst Beschut Werken (effect € 240.000). Dit wordt op termijn gecompenseerd met een hogere BUIG-uitkering van het rijk (zie kanttekening 2). Het resterende verschil bestaat uit diverse kleinere wijzigingen.

Participatie
De uitzetting bij het programma Werk en Participatie van € 736.000 komt o.a. door de hogere kosten voor de wet Inburgering, omdat met de nieuwe taakstelling van 112 personen is gerekend (effect € 363.000 extra lasten). Hier staan rijksmiddelen tegenover (zie dekking structureel).
Daarnaast is ook hier het effect van het oplossen van de wachtlijst Beschut Werken zichtbaar, nl. hogere begeleidingskosten (€ 136.000). Het prijseffect is berekend op afgerond € 237.000.

Armoedebestrijding
Het effect van de indexering is berekend op afgerond € 73.000 nadeel. Daarnaast is er als gevolg van lagere aantallen een vergelijkbaar voordeel ontstaan, waardoor het effect per saldo relatief gering is.

WMO
De lagere raming wordt grotendeels veroorzaakt door lagere uurvolumes huishoudelijke hulp (effect € 214.000 voordelig). Het resterende voordeel is een prijseffect t.o.v. de primitieve begroting van € 52.000.

Jeugd
De lasten voor de jeugdhulp stijgen wederom. In deze begroting zijn met name de budgetten voor de hoogspecialistische jeugdhulp met verblijf, pleegzorg en de jeugdbescherming naar boven bijgesteld. Hierbij speelt ook het uitstel van de nieuwe inkoop naar 2024.
De lastenstijging van afgerond € 580.000 bestaat voor € 166.000 uit hogere bijgestelde tarieven dan begroot, en voor € 414.000 uit hogere aantallen. Daarbij moet aangegeven worden dat per type jeugdzorg er een verschillend beeld is. Zoals bijvoorbeeld:

- De kosten hersteltrajecten laten een financieel voordeel zien, en de duurzame trajecten een financieel nadeel,
- De kosten voor pleegzorg zijn ruim € 134.000 hoger.
- De kosten voor jeugdbescherming en jeugdreclassering zijn bijna € 200.000 hoger.

Bedrijfsvoering
De personeelslasten van de Dienst nemen toe op basis van verwachte cao-ontwikkelingen en uitbreiding van formatie op het gebied van informatiebeveiliging en inburgering. Tevens is binnen het budget voor de bedrijfsvoering rekening gehouden met hogere energielasten.

Energietoeslag
De energietoeslag zal ook in 2023 worden uitgevoerd door de Dienst. Het budget van 2022 is als raming aangehouden. Verwachte compensatie vindt plaats bij de gemeente via het gemeentefonds. Op voorhand nemen wij deze inkomst al op in onze begroting.

Leefgeld Oekraïners
De lasten van het leefgeld zijn in het programma Inkomen bij de Dienst opgenomen. Er vindt compensatie plaats van het rijk aan de gemeente.

Uitvoeringslasten TOZO
Dit betreft de afwikkeling van de TOZO-regeling uit de afgelopen jaren. Ook hier vindt compensatie plaats van het rijk aan de gemeente.

Dekking
Dekking van de hogere uitgaven vindt plaats via diverse gereserveerde budgetten. In de argumenten is dit per onderdeel uitgewerkt. Als sluitpost dient onvoorzien structureel te worden ingezet. De stand van onvoorzien structureel 2023 zoals aangegeven in de laatst vastgestelde begrotingswijziging 2 is € 238.230. Hierop moet nog een aanvulling plaatsvinden. In het raadsmemo van 8 november 2022 is het structurele effect van de septembercirculaire 2022 al aangegeven, nl. € 1.068.990 positief. Dit is vertaald in begrotingswijziging 3 van 2023, die op 30 maart in de raad wordt behandeld. Daarmee komt onvoorzien op een stand van € 1.307.220 en is er voldoende dekking beschikbaar voor de genoemde € 515.149.

De financiële effecten worden verwerkt in een begrotingswijziging.

Juridisch kader
Wet op de GR
Gemeentewet
BBV

Bijlagen
Bijlage 1: Aanbiedingsbrief
Bijlage 2: Concept begroting na wijziging 2023 Dienst Noardwest Fryslân
Bijlage 3: Bijlage document Concept begroting na wijziging 2023 Dienst Noardwest Fryslân

Burgemeester en wethouders van Waadhoeke

M.C.M. Waanders, burgemeester

J. IJkema, secretaris

NR.: D2023-01-027753

De raad van de gemeente Waadhoeke

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van Waadhoeke van 14 februari 2023;

B E S L U I T:

1. Geen zienswijze in te dienen op de begroting na wijziging 2023 van De Dienst Noardwest Fryslân.
2. De incidentele lasten van € 3.479.090 te dekken met de nog te ontvangen bijdragen van het rijk;
3. De extra lasten inburgering van € 363.486 deels ten laste te brengen van onvoorzien met bestemming/inburgering (€ 62.840) en deels ten laste van de specifieke uitkering inburgering (€ 300.646);
4. De extra lasten van € 1.205.038 als gevolg van indexering ten laste te brengen van onvoorzien met bestemming/loon- en prijscompensatie.
5. Het resterend tekort van € 515.149 ten laste te brengen van onvoorzien structureel.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 9 maart 2023,

M.C.M. Waanders, voorzitter

R.M. Koster, griffier

Dit document is digitaal ondertekend.

De Dienst
Noordwest Fryslân
zo werkt het sociaal

CONTACTGEGEVENS
Postbus 4
8800 AA Franeker

t. 0517 - 380 200
contact@sozawe-nw-fryslan.nl

KvK-nr.: 508 167 21
IBAN: NL75 BNGH 028.50.81.519

Colleges van B&W van de
Gemeenten Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke

Franeker, 14 december 2022

Onderwerp: begroting na wijziging 2023

Geacht college,

Hierbij ontvangt u de begroting na wijziging 2023 van De Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noordwest Fryslân.

De inhoud van de begroting na wijziging 2023 is tot stand gekomen in overleg met de deelnemende gemeenten. Hierin zijn de beleidsuitgangspunten zoals opgesteld door het beleidsteam sociaal Domein Noordwest Fryslân en de wensen van de wethouders/bestuurders betrokken. Vervolgens is een gespreksronde gevoerd om, daar waar nodig, aanscherpingen door te voeren. De begroting na wijziging 2023 is daarmee een optelsom van vier maatwerk-begrotingen gebaseerd op de beleids- en financiële keuzes van de gemeenteraad.

Het bestuur heeft op 14 december besloten om de conceptbegroting na wijziging 2023 ter zienswijze aan de raden voor te leggen. De begroting na wijziging kan in overleg met de griffie per gemeente worden toegelicht door medewerkers van de Dienst (samen met ambtenaren van de gemeente) in de commissievergadering (of andere overlegvorm). Eventueel kan ook een extra schriftelijke toelichting worden gegeven, dit ter voorbereiding op de behandeling van de begroting in de raadsvergadering.

Het bestuur verzoekt u bijgaande begroting na wijziging 2023 ter behandeling voor te leggen aan uw raad en ziet uw schriftelijke reactie graag voor 10 februari 2023 met belangstelling tegemoet.

Namens het bestuur van de
Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noordwest Fryslân

Hoogachtend,

M.J. Jellema
secretaris / directeur

Concept
Begroting na wijziging 2023
Versie 1

Zo werkt het sociaal

De Dienst
Noardwest Fryslân
zo werkt het sociaal

Dit is een publicatie van de Dienst Sociale Zaken en
Werkgelegenheid Noardwest Fryslân

Postadres algemeen:
Postbus 4
8800 AA Franeker

Telefoonnummer algemeen:
0517-380200

Eise Eisingastraat 8
8801 KE Franeker

Voorwoord

2022 is nog niet voorbij, maar kan al wel als een bewogen jaar worden bijgeschreven. Een jaar vol gebeurtenissen met grote invloed op de gemeentelijke plannen en hun praktische en financiële consequenties in het sociaal domein.

De bestaanszekerheid van veel inwoners staat enorm onder druk. Om hen perspectief te bieden, is nu actie nodig. Voor bijvoorbeeld brood op de plank en een dak boven je hoofd. We moeten nu aan de slag. Gemeenten, het Rijk, partners. Samen. Eigen initiatief van gemeenten is daarbij essentieel. Hoe doe je dat, wetende dat personeel vinden moeilijk is en het Rijk steeds vaker een beroep doet op gemeenten? Dit vraagt om scherpe keuzes. Blijf je alles zelf doen of ga je nieuwe samenwerkingen aan? Waar stop je mee? En wat betekent dat dan voor je dienstverlening?

Alleen al door de stijgende energieprijzen dreigen dit najaar ruim één miljoen huishoudens in de financiële problemen te komen. En daar komen crises rond asiel, zorg, wonen en inflatie nog bij. Veel mensen zullen een beroep doen op de overheid. Of eigenlijk: steeds meer mensen doen dat al. Gemeenten spelen een prominente rol.

De vraag is of de oplopende druk op gemeenten houdbaar is. Er wordt immers vanuit het Rijk ook steeds vaker een beroep gedaan op gemeenten. Daarnaast wordt de continuïteit van dienstverlening bij gemeenten steeds lastiger door toenemende inhuur van personeel en het niet in kunnen vullen van vacatures.

Daarnaast heeft een kwart van de Nederlanders een gebrek aan vertrouwen in instituties van de rechtsstaat, ze voelen zich niet gezien door de overheid. Dat heeft op gemeentelijk niveau bijvoorbeeld weerslag op de verwachtingen die het Rijk wekt met toezeggingen en de vraag bij de gemeenten wie dat gaat betalen.

Kortom: we maken deze begroting na wijziging op in een op vele fronten onzekere periode.

Gelukkig is er een ding dat wél hetzelfde blijft: we blijven samenwerken aan een goed functionerend sociaal domein. Met oog voor de kwetsbaren en aandacht voor elkaar.

Zo zorgen we er met elkaar voor dat sociale ondersteuning werkt!

Marius Jellema
Directeur

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 4
1 Begroting na wijziging 2023 5
1.1 Over het sociaal domein: waar doen we het voor? 5
1.2 Samenwerkende partijen in het sociaal domein 6
1.3 Rol van de Dienst in het Sociaal Domein in Noardwest Fryslân 6
2 Beleidsagenda 2023 8
2.1 Beleidsontwikkeling in het Sociaal Domein 8
2.2 Beleidsonderwerpen 2023 8
3 Werk, Participatie en Inkomen 11
3.1 Gemeentelijke verantwoordelijkheid vanuit de Participatiewet 11
3.2 Thema's, doelstellingen en acties in 2023 11
4 Armoedebestrijding 14
4.1 Gemeentelijke verantwoordelijkheid vanuit armoedebestrijding 14
4.2 Thema's, doelstellingen en acties in 2023 14
5 Wet maatschappelijke ondersteuning en Jeugdwet 16
5.1 Gemeentelijke verantwoordelijkheid vanuit de Wmo en de Jeugdwet 16
5.2 Thema's, doelstellingen en acties in 2023 16
6 Bedrijfsvoering van De Dienst 21
6.1 Taken Bedrijfsvoering 21
6.2 Relevante trends en ontwikkelingen in 2023 21
6.3 Doelstellingen en acties in 2023 21
7 Paragraaf Risico's 2023 23
7.1 Inventarisatie van de weerstandscapaciteit 23
7.2 Risico's Begroting na wijziging 2023 23
8 Financiële Begroting na wijziging 2023 26
8.1 Financiële programmabegroting na wijziging 2023 27
8.2 Programmabegroting Werk, Participatie en Inkomen 28
8.3 Programmabegroting Armoebijdebestrijding 31
8.4 Programmabegroting Jeugdwet 33
8.5 Programmabegroting Wet maatschappelijke ondersteuning 35
8.6 Begroting Bedrijfsvoeringsorganisatie 37
8.7 Begroting EMU-saldo 40
8.8 Begroting vermogen en financieel resultaat 40
8.9 Meerjarenraming 41
9 Besluit tot vaststelling 43
Bijlage A Verdeelsleutel kosten Bedrijfsvoering 44
Bijlage B De GR De Dienst Noardwest Fryslân 45
Bijlage C Begrippenlijst 46
Bijlage D Afkortingenlijst 48

1 Begroting na wijziging 2023

Voor u ligt de begroting na wijziging 2023 van De Dienst Noardwest Fryslân. Hierin zijn de kosten voor de uitvoering van de Participatiewet, de kosten voor de programma's Wmo en Jeugdwet en de uitvoeringskosten van De Dienst opgenomen. Voor een begrippenlijst en de afkortingenlijst verwijzen wij u naar bijlage C en D.

1.1 Over het sociaal domein: waar doen we het voor?

De gemeenten in Noardwest Fryslân hebben in 2014 een gezamenlijke visie op het sociaal domein beschreven:

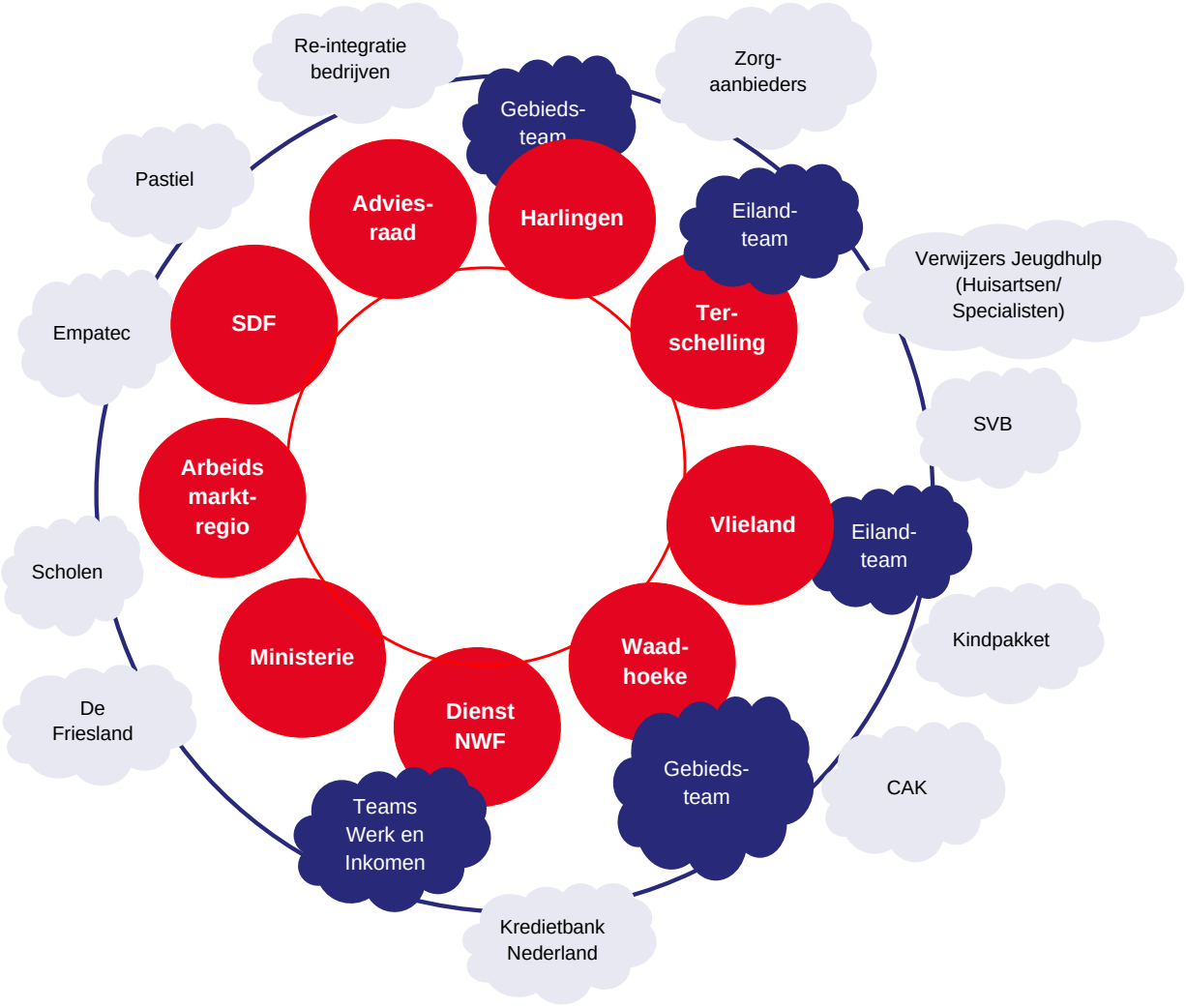
'In Noardwest Fryslân bouwen inwoners, maatschappelijke organisaties, bedrijven en gemeenten samen aan een samenleving, waarin iedereen naar vermogen zijn leven op een prettige manier en naar eigen keuze kan invullen. Er is een aantrekkelijk sociaal leefklimaat, waar voor iedereen een plek is en waaraan iedereen kan meedoen. Een omgeving, waar iedereen oog voor een ander heeft en iets voor de ander over heeft.

Door het streven naar samenredzaamheid en eigen kracht kan vaker een alternatieve oplossing gevonden worden, waardoor dure tweedelijns voorzieningen minder nodig zijn. Dat is een belangrijk doel en kader voor het beleid in Noardwest Fryslân.'

1.2 Samenwerkende partijen in het sociaal domein

In Noardwest Fryslân zijn verschillende partijen actief om de gemeentelijke taken in het Sociaal Domein uit te voeren. Belangrijke partijen in het sociaal domein in Noardwest Fryslân:

- **Rood/roze:** partijen die invloed hebben op regelgeving en beleidskeuzes (adviserend en/of besluitvormend)
- **Blauw/grijs:** in- en externe partijen die invloed hebben op de inzet van voorzieningen en de financiële gevolgen voor de gemeenten.

1.3 Rol van de Dienst in het Sociaal Domein in Noardwest Fryslân

Voor inkomensondersteuning – de bijstandsuitkering en diverse regelingen voor armoedebestrijding – vormt De Dienst zelf de toegang tot het Sociaal Domein. Bij De Dienst vinden cliëntgesprekken, de beoordeling en de afhandeling van de aanvraag plaats. Hierbij adviseren en ondersteunen we de inwoner bij participatie of re-integratie naar werk, eventueel met ondersteuning van Pastiel, re-integratiebedrijven of welzijnsorganisaties.

Als backoffice in het proces Wmo en Jeugdwet voert de Dienst verschillende taken uit. Deze taken zijn gericht op de ondersteuning van gebiedsteams en de samenwerking in de keten.

Als bedrijfsvoeringsorganisatie versterkt de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân de gemeenten, gebiedsteams en de netwerkpartners in de keten. De Dienst ondersteunt hen bij het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van sociale wet- en regelgeving. In goed overleg en nauwe samenwerking stemmen we (innovatie van) automatisering, inkoop, contractbeheer, advisering en administratieve processen af. Ook verzorgt de Dienst toezicht en handhaving.

2 Beleidsagenda 2023

2.1 Beleidsontwikkeling in het Sociaal Domein

Sinds de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling per 1 januari 2021 is De Dienst Noardwest Fryslân een bedrijfsvoeringsorganisatie. Het vaststellen van de beleidskaders (verordeningen en beleidsregels) voor het sociaal domein en de daaraan verbonden financiële keuzes, ligt daarmee bij de gemeenten.
Het beleidsteam sociaal Domein Noardwest Fryslân bereidt als intergemeentelijke beleidspool de beleidsvoorstellen voor en betrekt hierbij medewerkers van De Dienst Noardwest Fryslân. De besluitvorming vindt tenslotte plaats in de colleges en raden van de vier aangesloten gemeenten

2.2 Beleidsonderwerpen 2023

De beleidsagenda voor 2023 is de afgelopen maanden door de gemeenten vastgesteld.
De opgaven ten aanzien van het Sociaal Domein voor de lange termijn betreffen de volgende dossiers:

- Voor de Jeugdwet gaat het om de Hervormingsagenda Jeugd, de provinciale Regiovisie en jaarplannen SDF. Voor de Wmo betreft het Grip op Wmo. Dossiers ten aanzien van Participatie zijn de actualisatie beleid Armoedebestrijding, het opstellen van een Armoedepact en plan van aanpak wachtlijst beschut werken. Voor Waadhoeke en Harlingen speelt bovendien de doorontwikkeling van het werkleerbedrijf Empatec.
- Verder is sociaal domein breed actueel de herijking Kadernota sociaal domein en het “werken vanuit de bedoeling” in combinatie met het versterken van de preventieve instrumenten en de keten.

Per programma zijn door het intergemeentelijk beleidsteam verschillende doelstellingen en indicatoren geformuleerd. Hieronder zijn de doelen en indicatoren opgenomen, waarin De Dienst een rol speelt bij de realisatie daarvan.
In de uitwerking van de begroting na wijziging 2023 is, daar waar mogelijk, alvast rekening gehouden met de impact van de plannen op de uitvoering. Ook zijn de financiële effecten, indien deze bekend zijn, meegenomen in de nieuwe ramingen.

Jeugdwet

- Onderzoeken of er voldoende gevarieerd ondersteuningsaanbod beschikbaar is buiten de door SDF ingekochte specialistische jeugdhulp.
- Monitoren van het zorgaanbod provinciaal (SDF) om te kunnen innoveren.

Indicatoren
Minder kinderen krijgen gespecialiseerde jeugdhulp

Wet maatschappelijke ondersteuning

- Uitvoeringsagenda “Grip op de Wmo” 2022-2024 ‘uitvoeren’.
- Zorgdragen voor een passend voorzieningen aanbod/dekkend zorglandschap
    - (innovatieve) Aanbestedingen uitvoeren
    - Blijven inzetten op relatiebeheer met zorgaanbieders en verwijzers

    - De monitoring en evaluatie van het beleid verbeteren (PDCA cyclus)
- Voorbereiden implementatie wetswijziging Beschermd Wonen (ingangsdatum 1 januari 2024)

Indicatoren
De gemeente heeft een sluitende keten op het gebied van de WMO en grip en sturing op de uitgaven van het sociaal domein.

Participatiewet
- Prioriteit bij re-integratie naar betaald werk
    - Wij zorgen dat de dienstverlening van De Dienst en gemeenten in samenhang leidt tot goede resultaten van onze inwoners en dat zien we door een blijvende daling van het aantal uitkeringsgerechtigden in onze gemeente.
    - Wij werken aan een aanvullend passend en gedifferentieerd instrumentarium om mensen voor wie werk nog niet op korte termijn haalbaar is, met kleine stappen dichterbij de arbeidsmarkt te brengen.
    - Meer mensen met een beperking doen mee op de lokale arbeidsmarkt. Dat zien we door een stijging van het aantal Baanafspraakbanen.
    - De gemeente voert onder de nieuwe Wet inburgering (WI21) regie over het inburgeringstraject van begin tot eind en verder waar nodig:
        - Leerroutes faciliteren en het Participatieverklaringstraject aanbieden
        - Module Arbeid en Participatie aanbieden in een arbeidsgerichte omgeving

    Bestaanszekerheid wordt vergroot, ook na werkaanvaarding
    - De gemeenteraden stellen in 2023 het Integrale Armoedebeleid 2023 – 2027 vast.
    - Vroegsignalering van schulden blijft prioriteit en het minimabeleid zoals dat in 2022 is herijkt, is de basis van het armoedebeleid.
    - Vanuit het Sociaal Domein zorgen wij ervoor dat wij bijdragen aan betaalbaar wonen, o.a. door de inzet van middelen en mogelijkheden vanuit het Rijk in het kader van het terugdringen van energie-armoede en door de energie-transitie samen met corporaties nader vorm te geven.
    - We volgen de herziening van de Participatiewet die moet leiden tot ‘meer menselijke maat’ nauwlettend. We zorgen dat waarden als bestaanszekerheid, complementariteit, iedereen kan werken, eigen verantwoordelijkheid en solidariteit verankerd worden in voorstellen aan de gemeentebesturen en zichtbaar zijn in de dienstverlening aan onze inwoners.

Indicatoren
- Het aantal werkende personen met een indicatie Baanafspraakbaan (Bab) neemt in onze regio toe
- Minder jongeren groeien op in armoede (indicatoren: lage-inkomensgrens of sociaal minimum)
- Meer inwoners met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt participeren in ontwikkeltrajecten die voortkomen uit strategische ontwikkelprogramma’s
- Minder inwoners maken gebruik van een uitkering ingevolge de Participatiewet
- Voor meer mensen is de uitkering ingevolge de Participatiewet een aanvulling op inkomen uit arbeid (oftewel: het aantal part time werkenden in de bijstand groeit)

Programmaplan 2023

In het programmaplan beschrijven we onze doelstellingen en acties met verwachte impact op de begroting na wijziging 2023 van de bedrijfsvoeringsorganisatie.

3 Werk, Participatie en Inkomen

3.1 Gemeentelijke verantwoordelijkheid vanuit de Participatiewet

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor alle inwoners die kunnen werken, maar daarbij wel (al dan niet tijdelijke) ondersteuning nodig hebben. Van gemeenten wordt verwacht dat zij deze doelgroep ondersteuning bieden, zodat zij aan de slag gaan. Waar nodig is er ondersteuning om het salaris aan te vullen (inkomensondersteuning). Uitgangspunt van de Participatiewet is de eigen verantwoordelijkheid van inwoners om in hun eigen inkomen te voorzien.

De Dienst ondersteunt de inwoners hierbij door samen met de inwoner de route naar werk en/ of participatie te bepalen. De Dienst werkt hierbij samen in een netwerk met het UWV, Pastiel-Empatec, de gebieds- en eilandteams en tal van andere organisaties die hierbij kunnen ondersteunen.

3.2 Thema's, doelstellingen en acties in 2023

Thema: Werkleerbedrijf Fryslân-West

Implementatie Werkleerbedrijf Fryslân-West	**Gemeentelijke jaarplannen**

Doelstellingen

- Door de gemeenten Harlingen en Waadhoeke is, in samenwerking met de gemeenten Súdwest-Fryslân en De Fryske Marren, gewerkt aan een businesscase Werkleerbedrijf Fryslân-West. Naar aanleiding hiervan wordt een implementatieplan opgesteld.

Acties

Voor de gemeente Harlingen en Waadhoeke worden er jaarplannen opgesteld (samenwerking Dienst, Pastiel/ Werkleerbedrijf en gemeenten).

Thema: Aantal uitkeringsgerechtigden

Doelstellingen

- In samenwerking met de gemeenten zullen de doelstellingen 2023 uiterlijk 1 februari 2023 worden vastgesteld.

Acties

- We werken samen met andere gemeenten in de arbeidsmarktregio Friesland. Binnen die regio is een strategische werkagenda vastgesteld. We passen de speerpunten uit die strategische werkagenda toe op de sectoren die in Noardwest Fryslân het meest kansrijk zijn voor onze doelgroep.
- In samenwerking met Pastiel/Werkleerbedrijf, uitzendbureaus en werkgevers matchen we de vraag vanuit de arbeidsmarkt met werkzoekenden uit het cliëntenbestand van De Dienst en/of vice versa, al dan niet met inzet van loonkostensubsidie. Maatwerk en de vraag vanuit de (lokale) arbeidsmarkt staan centraal.

Thema: Zorgvuldig en snel afhandelen van aanvragen

Doelstellingen

- 100% afwikkeling van de aanvragen binnen 8 weken
- Maatwerk bij bijzondere bijstand
- Signaalgestuurd en proactief werken

Acties

- Snel beschikbaar stellen van de benodigde financiële ondersteuning. De verschillende aanvraagprocedures zijn in 2021 en 2022 herbeoordeeld op effectiviteit en rechtmatigheid. Om de klant zo goed en snel mogelijk te helpen stellen we ons het doel om alle aanvragen binnen de termijn van 8 weken af te wikkelen.
- Het proces van de aanvraag bijzondere bijstand is de afgelopen jaren versoberd. Vanuit onze partners hebben wij de feedback ontvangen dat dit regelmatig leidt tot afwijzingen daar waar wel hulp nodig is. In 2023 wordt dit proces onderzocht en samen met de beleidspool bekeken hoe er meer maatwerk binnen de bijzondere bijstand kan worden toegepast.

- In 2022 zijn we begonnen met het efficiënter inrichten van het betaalbaar stellen van bewindvoeringskosten. Door proactief een nieuwe werkwijze te implementeren kunnen we in 2023 efficiënt de facturen verwerken. Hierdoor vermindert de administratieve werklast.
- We willen effectiever gebruik maken van de signalen die we vanuit het inlichtingenbureau ontvangen.

Thema: Samenwerking met ketenpartners

Gebiedsteams	Bewindvoerders	Zorginstellingen	Financiële hulp partners

Doelstellingen

- Versterken samenwerking met gebiedsteams
- Bewindvoerders en zorginstellingen proactief informeren over ontwikkelingen en wijzigingen om zo onze cliënten optimaal te bedienen en herstelwerk achteraf te voorkomen.
- Actief samenwerken met ketenpartners.

Acties

- Vanaf 2022 zijn er wekelijks Consulenten Inkomen aanwezig bij de gebiedsteams Waadhoeke en Harlingen. In 2023 zijn er Consulenten Inkomen aanwezig bij de gebiedsteams Terschelling en Vlieland. In 2023 ligt onze focus op het versterken en borgen van de samenwerking. Hiermee realiseren wij een integrale aanpak waardoor we onze inwoners nog beter van dienst kunnen zijn.
- In 2023 wordt er onderzocht of er een bewindvoerdersportaal opgezet kan worden. Het bewindvoerdersportaal vergroot de toegankelijkheid, doordat bewindvoerders voor hun klanten digitale aanvragen kunnen doen.
- Het verstrekken van periodieke nieuwsbrieven aan bewindvoerders en gebiedsteams.
- Door in gesprek te blijven met zorginstellingen kunnen we de impact van indicatiewijzigingen met elkaar bespreken en eventuele hiaten in de wet vroegtijdig vinden waardoor we tijdig kunnen bijsturen.
- We werken actief samen en voeren waar mogelijk gezamenlijk projecten uit.

4 Armoedebestrijding

4.1 Gemeentelijke verantwoordelijkheid vanuit armoedebestrijding

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor (tijdelijke) inkomensondersteuning. De opgave is dan ook om een (tijdelijk) financieel vangnet te bieden aan mensen die dit nodig hebben. Dit vangnet wordt geboden door een inkomen of toeslag te verstrekken wanneer iemand hier recht op heeft en waar nodig aanvullende inkomensondersteuning en/of schuldhulpverlening aan te bieden. Deze opgave richt zich vooral op maatregelen die moeten voorkomen dat mensen in financiële problemen komen.

Vanuit de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening hebben gemeenten de verantwoordelijkheid om schuldhulpverlening te bieden aan inwoners die dat nodig hebben. Vanuit deze verantwoordelijkheid zetten de Noardwest-gemeenten verschillende (financiële) regelingen in via de gebiedsteams en De Dienst. De Dienst, gebiedsteams en Kredietbank Nederland werken intensief samen op dit terrein. Daarnaast richten we ons op preventie en vroegsignalering: het voorkomen van (problematische) schulden bij inwoners, het bevorderen van hun financiële zelfredzaamheid en zo vroeg mogelijk hulp bieden bij het ontstaan van schulden.

4.2 Thema's, doelstellingen en acties in 2023

Thema: Tijdelijk financieel vangnet

Crisis maatregelen	**Armoede agenda 2023**	**Schuld hulpverlening**

Doelstellingen

- Inwoners tijdig voorzien van een inkomens en of financiële ondersteuning op crisismaatregelen.
- Samen met de gemeenten zorgdragen voor het uitvoeren en implementeren van de vastgestelde armoedeagenda.
- Verhelderen van de afspraken rondom contractbeheer, advisering en uitvoering op het gebied van Schuldhulpverlening.

Acties

- Tijdig schakelen op nieuwe ontwikkelingen, zoals energietoeslag en leefgeld Oekraïne. Hierdoor kunnen tijdig middelen, zoals formatie, worden ingezet.
- Heldere verantwoordelijkheidsverdeling en goede proces-, en samenwerkingsafspraken maken met beleidspool en ketenpartners met betrekking tot crisis maatregelen.

- In samenwerking met de beleidspool zorgdragen voor de gezamenlijke uitvoering van de opgestelde acties uit de armoede agenda.
- Implementeren van regelingen die ontstaan vanuit de armoede agenda.
- Het afgeven van beschikkingen op grond van de Wet Gemeentelijk Schuldhulpverlening (WGS)
- Deelnemen aan schulddienstverleningsoverleg door adviseurs sociaal domein en consulenten inkomen die het aandachtsgebied schuldhulpverlening uitvoeren. Dit om de samenwerking met de toegang van schuldhulpverlening te optimaliseren.

5 Wet maatschappelijke ondersteuning en Jeugdwet

5.1 Gemeentelijke verantwoordelijkheid vanuit de Wmo en de Jeugdwet

Gemeenten hebben de wettelijke taak om ervoor te zorgen dat hun inwoners zo lang mogelijk thuis kunnen wonen en vanuit hun eigen leefomgeving mee kunnen doen aan de samenleving (Wmo). Vanuit de Jeugdwet hebben gemeenten de taak dat jeugdigen veilig en gezond kunnen opgroeien tot volwassenen die regie kunnen voeren over hun leven.

5.2 Thema's, doelstellingen en acties in 2023

De Dienst is (mede) verantwoordelijk voor een betrouwbare (juiste, tijdige en volledige) implementatie en uitvoering van het Rijks-, provinciaal en lokaal beleid. In 2023 werken wij aan verschillende thema's en projecten. Per thema zijn er bijbehorende doelstellingen en acties vastgesteld. Bij lokale projecten/thema's zijn de gemaakte beleidskeuzes van de gemeenten leidend. Provinciale projecten worden vanuit Sociaal Domein Fryslân geïnitieerd. In geval van projecten geïnitieerd vanuit het Rijk, is er minimale ruimte voor lokale beleidskeuzes.

Projecten
In 2023 werken wij aan de volgende projecten:

Wet	Project	Beleid lokaal/regionaal/Rijk	Status
Wmo	Inkoop en implementatie Collectief Vervoer Terschelling	Lokaal NWF	Start: Q1 2023 Afronding Q4 2023
Wmo	Inkoop en implementatie Begeleiding en Kortdurend Verblijf	Lokaal NWF	Start: afhankelijk van uitkomst project 'Grip op Wmo'
Wmo	Inkoop en implementatie Extern Medisch en Bouwkundig Advies	Lokaal NWF	Start: Q1 2023 Afronding Q4 2023 / Q1 2024
Wmo	Inkoop en implementatie Trapliften	Lokaal NWF	Start: Q3 2023 Afronding Q4 2024
Wmo-Jeugdwet	Implementatie PGB 2.0	Rijk	Afronding Q1 2024
Jeugdwet	Implementatie inkoop Specialistische Jeugdhulp en Wonen	Provinciaal (SDF)	Afronding Q1 2024
Jeugdwet	Inkoop en implementatie Onder-steunende Jeugdhulp	Lokaal NWF	Afronding Q1 2024

Jeugdwet	Onderzoek (en mogelijke imple-mentatie) wijziging grondslag PGB tarieven Jeugd 2024	Lokaal NWF	Afronding Q1 2024

Thema: Inkoop en implementatie
In 2023 lopen er een aantal contracten af van Wmo aanbieders en leveranciers. Hiervoor moeten nieuwe inkoopprocessen worden gestart. Voor de voorbereiding, uitvoering en implementatie wordt per inkoopproces ongeveer een jaar uitgetrokken. Verschillende afdelingen binnen De Dienst en gemeenten zijn hierbij betrokken. Ten aanzien van Jeugdhulp dienen de Specialistische Jeugdhulp en Wonen tevens opnieuw te worden ingekocht.

Wmo: Begeleiding en kortdurend verblijf
Het contract 'Begeleiding, Dagactiviteit en Kortdurend verblijf' is door middel van Open House ingekocht en heeft in principe geen einddatum. Partijen hebben het recht om deelname aan de Uitvoeringsovereenkomst tussentijds te beëindigen met inachtneming van een opzegtermijn van tenminste drie kalendermaanden. De evaluatie van Begeleiding, Dag-activiteit en Kortdurend verblijf is gestart in 2021 en wordt meegenomen in het project 'Grip op Wmo'. Deze analyse, het organisatie- en inkoopbeleid en de inkoopvoorwaarden zijn richtinggevend voor de inkoopstrategie.

Wmo: Extern medisch en bouwkundig advies
Het huidige contract met de organisatie die medisch en bouwkundig advies geeft loopt in juni 2023 af. Binnen de contractvoorwaarden kan deze niet meer voor een jaar worden verlengd. Het voornemen is om in het 1e kwartaal van 2023 een nieuwe inkoop te starten.

Wmo: Trapliften
Het contract van de huidige leverancier met diverse Friese gemeenten loopt in oktober 2024 af en kan binnen de contractvoorwaarden niet meer worden verlengd. Medio 3e kwartaal 2023 zal vanuit contractmanagement met de overige Friese gemeenten gekeken worden op welke manier een nieuwe aanbesteding gaat plaatsvinden.

Jeugdhulp: Specialistische Jeugdhulp en wonen
In juli 2020 is er provinciaal gestart met de voorbereidingen voor de nieuwe inkoop Specialistische Jeugdhulp en Wonen voor 2023. De vertraging wat betreft Specialistische Jeugdhulp en Wonen is ontstaan doordat de implementatie van deze percelen is uitgesteld naar 1 januari 2023. De aanbestedingsdocumenten zijn naar aanleiding van de uitkomsten van een door zorgaanbieders aangespannen rechtszaak aangepast.

De hoofdlijnen zullen gelijk blijven, het uitgangspunt van trajectfinanciering via het PIC (Profiel Intensiteit Combinatie) systeem, resultaatsturing, hoofd- en onderaannemerschap en

verantwoordelijkheidsverdeling tussen verwijzer, jeugdhulpaanbieder en gemeente (als financier) blijft gelijk. De manier van indiceren vanuit het gebiedsteam verandert, doordat er gewerkt zal gaan worden met twee percelen. Voorheen viel alles onder Specialistische Jeugdhulp. Dit betekent dat de wijze waarop de inzet van jeugdhulp administratief verwerkt moet worden, ook verandert. Zowel de gebiedsteams als de administratie Wmo & Jeugdwet worden hierover uitgebreid voorgelicht en in gefaciliteerd.

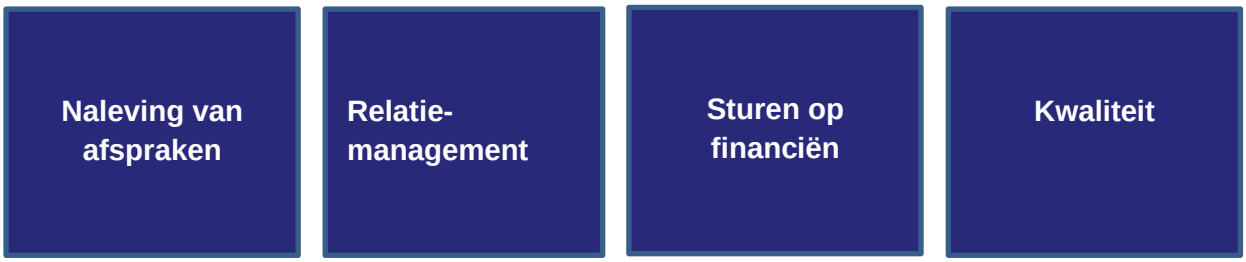
Doelstellingen

De uitvoering van een eventuele aanbesteding en de implementatie wordt vanuit de Dienst, in samenwerking met het beleidsteam, uitgevoerd. De beleidsvoorbereiding en besluitvorming is een taak voor de gemeenten. Doelstelling is om deze samenwerking met het beleidsteam zo soepel mogelijk te laten verlopen, zodat de implementatie voor De Dienst en gemeenten goed uitgevoerd wordt.

Acties

- Beleidsvoorbereiding en besluitvorming door de gemeenten
- Projectteam opstarten
- Publiceren en gunning van de aanbesteding
- Uitrollen van de implementatie
- Evaluatie van het gehele proces van voorbereiding tot uitrol
- Nazorg

Thema: Contractmanagement Sociaal Domein

Doelstellingen:

Naleving van afspraken

Contractmanagement bewaakt de naleving van de gemaakte afspraken in de Overeenkomst en bijbehorende documenten zoals deze zijn gesloten tussen de Dienst Noardwest Fryslân (namens de NWF gemeenten) en de individuele zorgaanbieder/leverancier. Voor 2023 hebben wij de ambitie om het contractmanagement naar een professioneler niveau te brengen. In nieuw af te sluiten contracten willen we samen met Beleid en Inkoop dan ook komen tot beter meetbare prestatieafspraken en hier ook samen met de leveranciers meer op sturen.

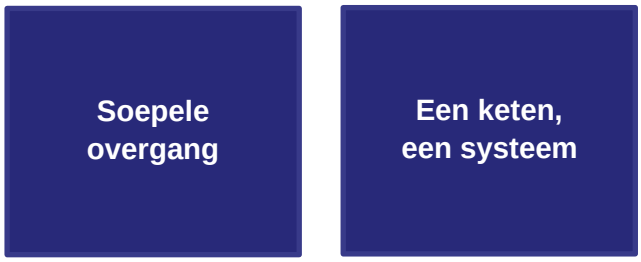
Relatiemanagement

Zorgaanbieders worden met regelmaat schriftelijk geïnformeerd middels nieuwsbrieven. Contractmanagement voert leveranciersgesprekken met de ‘strategische’ zorgaanbieders. Monitoring van niet strategische aanbieders vindt plaats op basis van signalen vanuit bijvoorbeeld gebiedsteams, adviseurs Wmo en Jeugdwet en Handhaving en Toezicht. Jaarlijks wordt er een overlegtafel georganiseerd voor alle gecontracteerde zorgaanbieders.

Voor de agendapunten wordt input van adviseurs Wmo en Jeugdwet en Gebiedsteams gevraagd.

Kwaliteit
De kwaliteit van de werkprocessen tussen de verschillende disciplines verhogen door middel van deelname aan project ‘Grip op Wmo’.
Verbetermanagement stimuleren bij zorgaanbieders en gebiedsteams d.m.v. het door het Bestuur vast te stellen Toetsingskader Wmo. Het Toetsingskader is een nadere toelichting op het Plan van Eisen waarbij zorgaanbieders en gebiedsteam (gemeenten) gezamenlijk inzetten op kwaliteitscriteria en bijbehorende operationele eisen uit het Toetsingskader Wmo.

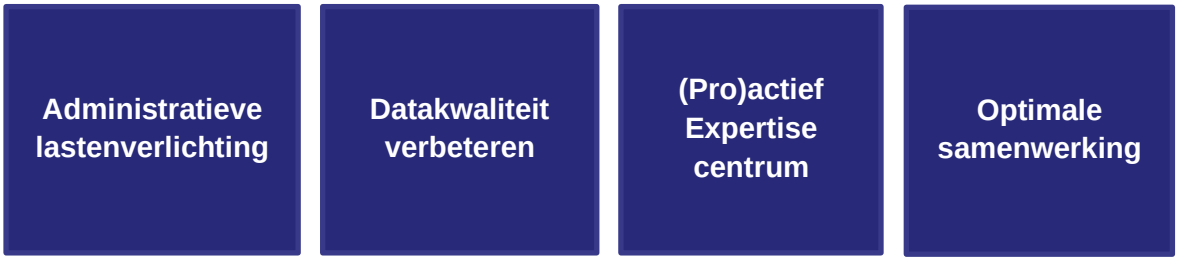
Thema: PGB 2.0
Voor het verwerken van de PGB-administratie is landelijk een nieuw systeem ontwikkeld. Dit PGB2.0-systeem verzorgt de administratieve ondersteuning van budgethouders, hun zorgverleners en de verstrekkers (gemeente, De Dienst of zorgkantoor). De eerste gemeenten hebben zich voorbereid op de implementatie. Het is nog onduidelijk op welk moment de gemeenten van Noardwest Fryslân aansluiten. Verwachting is dat in 2023 de eerste implementatie voorbereidingen voor NWF zullen starten.

Doelstellingen
De overgang van het huidige PGB systeem naar PGB 2.0 is een grote overgang voor zowel de gemeente als de zorgverleners en inwoners. Onze doelstelling is ons tijdig op de overgang voor te bereiden, zodat deze overgang zo soepel mogelijk verloopt.

Acties
- Moment van aansluiten afstemmen met de SVB
- Projectteam opstarten
- Verplichtingen inzake privacy nalopen en actualiseren
- Beleid betrekken in verband met de te maken beleidskeuzes
- Software leverancier tijdig betrekken
- Gebiedsteams en inwoners informeren

Thema: Kwaliteit van dienstverlening

Doelstellingen:

- Wij verlichten de administratieve lasten rond de aanvraag en verwerking van maatwerkvoorzieningen.
- Wij verbeteren de datakwaliteit van onze cliëntapplicatie.
- Wij optimaliseren de samenwerking met ketenpartners, het Beleidsteam Noardwest Fryslân, gebiedsteams en SDF.

Acties:

- Wij zetten in op noodzakelijke en functionele administratieve registratie van onze cliëntadministratie. Wij kijken welke processen we verder kunnen digitaliseren.
- Wij verbeteren de datakwaliteit (doorlopend) door:
  - het uniformeren van processen en instructies.
  - handige (nieuwe) functionaliteiten in de cliëntapplicatie te benutten.
  - controleprocessen te optimaliseren.
- Gezamenlijk blijven wij werken aan een optimale samenwerking door onder andere deelname in lokale, regionale en provinciale werkgroepen. Daarnaast werken we nauw samen met de Gebiedsteams en het beleidsteam.

6 Bedrijfsvoering van De Dienst

6.1 Taken Bedrijfsvoering

De afdeling Bedrijfsvoering van De Dienst houdt zich bezig met taken op het gebied van communicatie, HR, juridische zaken, contractmanagement, toezicht, facilitair en financiën. In dit hoofdstuk worden de doelen en acties voor 2023 toegelicht.

6.2 Relevante trends en ontwikkelingen in 2023

- Per 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. De wet is bedoeld om overheden transparanter te maken en moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. De Woo vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob).
- Door de coronacrisis zijn de medewerkers van De Dienst meer thuis gaan werken. Ondanks dat fysiek samenzijn altijd een onmisbaar onderdeel van werk zal blijven, is de verwachting dat we creatiever blijven in hoe en waar we werken, geholpen door nieuwe technologieën. Vraagstukken voor 2023 zijn; wat dit betekent voor de werkplekinrichting op De Dienst en in het verlengde daarvan hoe we medewerkers enerzijds zo goed mogelijk kunnen faciliteren in het uitvoeren van hun werk en anderzijds voldoende ruimte bieden voor ontmoeting en overleg.

6.3 Doelstellingen en acties in 2023

In 2023 werken wij aan de volgende doelstellingen en acties:

Digitalisering	Innovatie	Professioneel	Betrokken en servicegericht

Doelstellingen en acties

- Wij vinden het belangrijk om te innoveren. Daarom werken we actief mee aan ontwikkelingen die geïnitieerd worden vanuit het Shared Servicecentrum Leeuwarden. Een voorbeeld is de verandering rondom de Digitale werkomgeving, waaronder het samenwerken via Teams en het vormgeven, implementeren en doorontwikkelen van een Social Intranet.
- Verder zetten we in op digitalisering. Voor 2023 brengen we organisatiebreed de processen in beeld welke door middel van digitalisering / automatisering verder gestroomlijnd kunnen worden.
- Wat betreft de actieve openbaarmaking van documenten in het kader van de Woo komt de VNG nog met invoeringsvoorstellen. Dit zal voor een nog door de Minister te bepalen datum – gefaseerd – moeten worden ingevoerd.
- De toename van de complexiteit en veranderingen in het sociaal domein vragen veel van het organisatievermogen en de mentale veerkracht van medewerkers. Omdat het

ziekteverzuimpercentage in 2022 is opgelopen, zijn vitaliteit van de medewerker, inzetbaarheid en goed omgaan met werkdruk voor 2023 belangrijke speerpunten.

- Het aantrekken en behouden van kwalitatief goede medewerkers is en blijft belangrijk. In de huidige arbeidsmarkt is dit geen gemakkelijke opgave. We blijven daarom inzetten op een hoge medewerkerstevredenheid en –bevlogenheid. Dit vanuit de gedachte dat het welzijn van medewerkers een sleutelfactor is om als organisatie succesvol te zijn.
- Het verder verbeteren van de samenwerking met de gemeenten blijft een belangrijk speerpunt. Dit hangt ook samen met de aanpassing van de samenwerkingsvorm naar een bedrijfsvoeringsorganisatie. Dat vraagt om competenties als advisering, servicegerichtheid, expertise en onderling vertrouwen. Wij investeren actief in het verder ontwikkelen hiervan.
- Wij zetten in op het verbinden van inhoud en financiën en het verder professionaliseren van inkoop- en (strategisch) contractmanagement. Verder werken we aan de doorontwikkeling van ons datacentrum.
- We geven inzicht in de data uit onze applicaties met behulp van de management-informatie applicatie Cognos.
- Kantoren zullen blijvend anders ingericht en gebruikt worden. Flexibel werken wordt steeds normaler, er komt veel meer focus op gezondheid en hygiëne en we zullen daarom herdefiniëren wat maximale bezetting betekent en wat dit voor de werkplekinrichting op ons kantoor voor gevolgen heeft en hoe vergoedingen zoals woon-werkverkeer en thuiswerkvergoeding moeten worden vormgegeven.

7 Paragraaf Risico's 2023

7.1 Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

A. de weerstandscapaciteit, zijnde middelen en mogelijkheden waarover de Dienst beschikt om niet begrote kosten te dekken.
B. alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie.

Weerstandscapaciteit in euro's per:	01-01-2024 (prognose)	01-01-2023 (prognose)	01-01-2022 (realisatie)
Exploitatie			
Structurele weerstandscapaciteit	100.000	100.000	100.000
Vermogen (balans)			
Reserve uitvoeringslasten	654.806	654.806	654.806
Incidentele weerstandscapaciteit	654.806	654.806	654.806
Totale weerstandcapaciteit	754.806	754.806	754.806

De Dienst heeft voor de continuïteit van de bedrijfsvoering een bepaalde omvang van het weerstandsvermogen nodig om niet begrote kosten te kunnen dekken en risico's van materiële omvang op te vangen. Voor de Dienst bedraagt dit weerstandsvermogen op 1 januari 2023 volgens prognose maximaal € 754.806. Het weerstandsvermogen wordt in 2023 geheel gevormd door de reserve uitvoeringslasten van de Dienst en de post structurele weerstandscapaciteit in de begroting. Deze laatste is ter opvang van de onvoorziene uitgaven in de bedrijfsvoering. Het saldo van de reserve wordt indien nodig aangewend voor het opvangen van lasten voor herstructurering, optimaliseren, innoveren en structureren van werkprocessen.

In de Nota Verbonden Partijen wordt door gemeenten onderstreept wat het belang is van een gezonde financiële positie van verbonden partijen. De kengetallen Solvabiliteit en Liquiditeit die hiervoor worden gebruikt zijn voor de Dienst lager dan de minimale waarde die hiervoor wordt gegeven.

7.2 Risico's Begroting na wijziging 2023

Het realiseren van vooruitgang, innovatie en ambitie gaat niet zonder het nemen van risico's. Vaak wordt over risico's gedacht in termen van voorkomen of elimineren. Tot elke prijs ieder risico uitsluiten is echter niet het doel van risicomanagement. Evenmin kunnen risico's onvoorwaardelijk worden aanvaard. De financiële risico's met betrekking tot de begroting van de Dienst Noardwest Fryslân, waar gemeenten mee kunnen worden geconfronteerd vallen binnen de volgende domeinen:

Algemeen
Voor de sociaal domein programma's in de begroting geldt dat er sprake is van zogenaamde openeindregelingen. Meer aanvragen dan begroot leidt dan tot overschrijding van de kosten.

Wmo
De AMvB stelt dat voor Wmo-voorzieningen een reëel tarief moet worden gesteld (goede verhouding tussen tarief en kwaliteit). Door deze AMvB hebben wijzigingen in bijvoorbeeld de CAO Verpleeg- & Verzorgingshuizen & Thuiszorg (VVT) mogelijk een rechtstreeks effect op de tarieven Huishoudelijke Hulp en Begeleiding van gemeenten.

Jeugd
Specialistische Jeugdhulp
Vanaf 1 januari 2018 is in Friesland voor jeugdhulp een vorm van resultaatbekostiging van kracht. De ervaringen van de afgelopen jaren laten zien dat deze inkoopsystematiek belangrijke financiële issues met zich meebrengt aangaande het verkrijgen van grip op de totale kosten.
In 2020 is gestart met de voorbereidingen voor de nieuwe inkoop Specialistische Jeugdhulp. Het doel van de nieuwe inkoop is om de 'weeffouten' in de oude systematiek zoveel mogelijk te herstellen. De implementatiedatum voor de percelen Specialistische Jeugdhulp en Wonen is wederom een jaar opgeschoven naar 1 januari 2024. Dit betekent dat er nog een periode onder de oude systematiek zal worden gewerkt. Sociaal Domein Fryslân, De Dienst Noardwest Fryslân en de gemeenten hebben een belangrijke gezamenlijke taak om de overbruggingsperiode de juiste maatregelen te blijven treffen om de risico's zoveel mogelijk te beperken. De financiële effecten van de nieuwe inkoop 2024 zijn niet bekend en brengen daarom risico's met zich mee.

Hoogspecialistische jeugdhulp
Per 1 mei 2020 wordt in Friesland middels lumpsumbekostiging Hoogspecialistische Jeugdhulp (HSJH) ingekocht bij 5 aanbieders. Er is besloten het contract HSJH per 1 januari 2023 opnieuw te verlengen. Dit betekent dat er nog een jaar onder de oude systematiek zal worden gewerkt met navenante kosten en verdeelsystematiek. De financiële effecten van de nieuwe inkoop 2024 zijn niet bekend en brengen daarom risico's met zich mee.

Bedrijfsvoering
De werkzaamheden binnen het Sociaal Domein zijn erop gericht om adequate zorg/voorzieningen te bieden aan de inwoners. Daarbij kunnen dingen misgaan, met mogelijke reputatieschade tot gevolg. Door het goed organiseren van het risicobeheer en een goed HR beleid zet De Dienst in op het enerzijds goed bedienen van cliënten en anderzijds het voeren van een passend risicomanagement. Daarbij rekening houdend met de actuele maatschappelijke ontwikkelingen met betrekking tot bijvoorbeeld de krappe arbeidsmarkt, privacywetgeving, toenemende transparantie door het gebruik van social media etc. en de mogelijke gevolgen daarvan.

Financiële begroting 2023

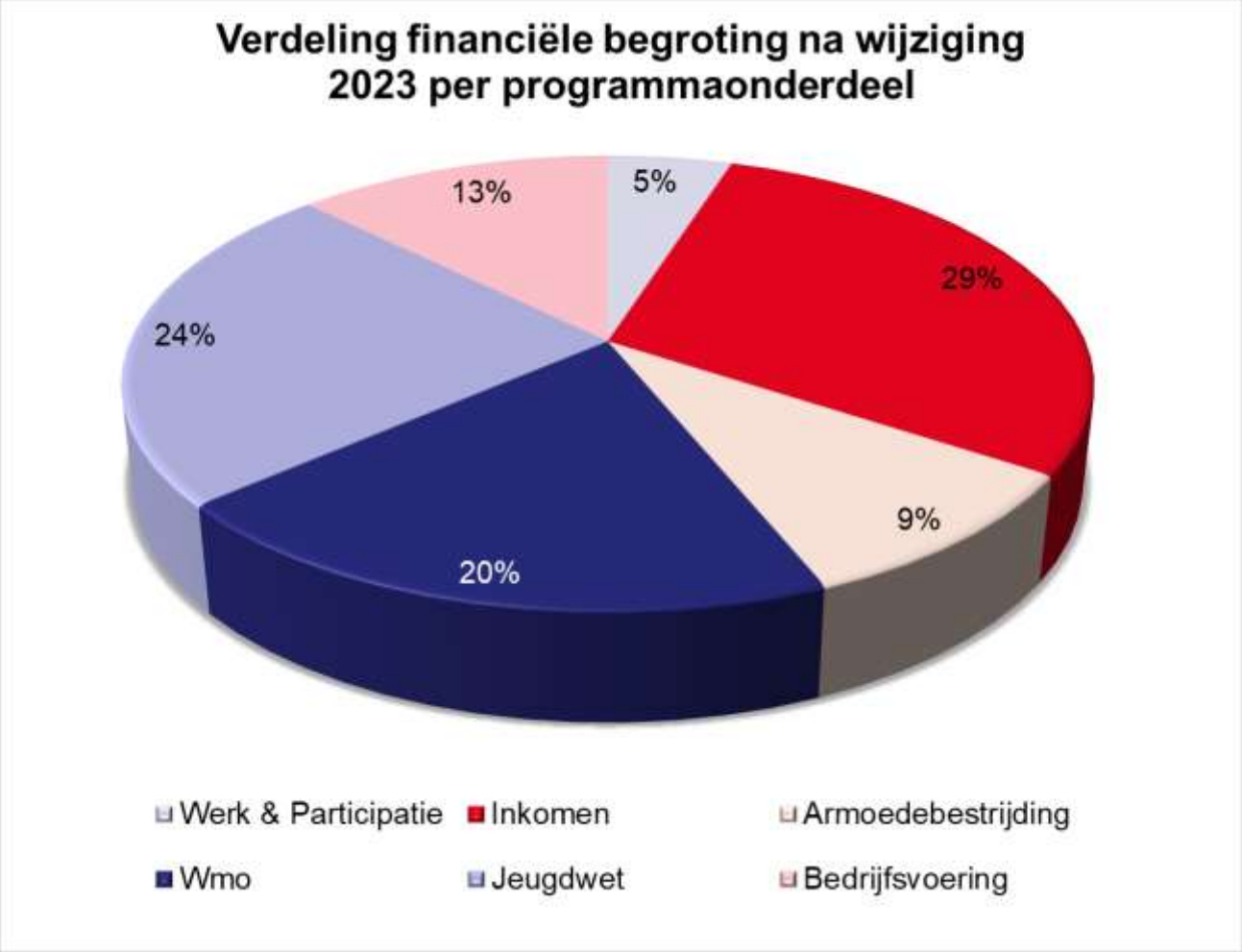
In de Financiële begroting na wijziging 2023 gaan we in op financiële doelstellingen, financiële samenvattingen en financiële uitgangspunten van de bedrijfsvoeringsorganisatie.

8 Financiële Begroting na wijziging 2023

De financiële begroting van de Dienst vormt een onderdeel van de totale financiële begroting Sociaal Domein voor de gemeenten Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke. De Dienst voert gemeentelijke taken uit binnen het kader van de Participatiewet, de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) en de Jeugdwet.

In dit hoofdstuk gaan we in op de begroting na wijziging van de Bedrijfsvoeringsorganisatie, de totale begrote staat van basten en lasten en de begroting EMU-saldo, vermogen en het financieel resultaat. We sluiten af met een meerjarenraming.

In de financiele begroting wordt gerefereerd naar de cijfers 2021. De lasten 2021 van Armoedebestrijding (deel), Wmo en Jeugdwet vielen formeel in de rekening van de gemeenten zelf. De cijfers zijn echter ten bate van vergelijk opgenomen.

8.1 Financiële programmabegroting na wijziging 2023

	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Lasten in euro's					
Werk, Participatie en Inkomen	28.722.184	26.832.040	26.798.571	26.737.653	29.217.838
Armoedebestrijding	7.956.039	2.691.399	7.852.007	2.675.696	2.968.133
Wmo	16.844.604	17.224.751	15.848.574	16.016.940	15.801.401
Jeugdwet	19.554.336	18.519.996	19.229.422	17.154.500	18.211.362
Bedrijfsvoering	11.228.336	10.393.800	11.285.079	10.677.557	9.892.378
Totaal lasten	**84.305.499**	**75.661.985**	**81.013.653**	**73.262.346**	**76.091.112**
Baten in euro's					
Werk, Participatie en Inkomen	585.079	627.404	493.401	671.859	1.493.955
Armoedebestrijding	103.316	101.434	77.487	86.192	173.250
Wmo	607.856	603.173	583.801	548.453	649.117
Jeugdwet	-	-	-	-	5.155
Bedrijfsvoering	889.476	794.080	897.048	790.601	911.207
Totaal baten	**2.185.726**	**2.126.091**	**2.051.736**	**2.097.105**	**3.232.684**
Resultaat	**-82.119.773**	**-73.535.894**	**-78.961.917**	**-71.165.241**	**-72.858.428**
Dekking in euro's					
Gemeentelijke bijdragen					
Werk, Participatie en Inkomen	28.137.105	26.204.636	26.305.170	26.065.793	27.723.884
Armoedebestrijding	7.852.723	2.589.965	7.774.520	2.589.505	2.794.882
Wmo	16.236.748	16.621.578	15.264.773	15.468.487	15.152.284
Jeugdwet	19.554.336	18.519.996	19.229.422	17.154.500	18.206.206
Bedrijfsvoering	10.338.860	9.599.719	10.388.031	9.886.956	8.981.171
Totaal gemeentelijke bijdragen	**82.119.773**	**73.535.894**	**78.961.917**	**71.165.241**	**72.858.428**
Netto resultaat	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

GR De Dienst Noardwest Fryslân is per 1 januari 2021 gewijzigd van een openbaar lichaam naar een bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO). Vanaf 1 januari 2021 was De Dienst gemandateerd voor de Wmo, de Jeugdwet en een deel van het programma Armoedebestrijding. Op grond hiervan vielen de lasten 2021 van deze regelingen formeel in de rekening van de gemeenten zelf. De bovenstaande cijfers zijn echter ten bate van vergelijk volledig opgenomen. Per 1 januari 2022 zijn bovenstaande regelingen weer aan De Dienst gedelegeerd. Van bovenstaande bijdragen komt voor 2021 het volgende deel ten laste van gemeenten zelf:

Formeel voor rekening van gemeenten (i.v.m. wijziging BVO)	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Gemeentelijk deel in euro's					
Werk, Participatie en Inkomen	-	-	-	-	-
Armoedebestrijding	-	-	-	-	573.673
Wmo	-	-	-	-	15.152.284
Jeugdwet	-	-	-	-	18.206.206
Totaal gemeentelijk deel	**-**	**-**	**-**	**-**	**33.932.164**

8.2 Programmabegroting Werk, Participatie en Inkomen

Noordwest Fryslân - Programma Werk, Participatie en Inkomen						
Taakveld		**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
Lasten in euro's						
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.120.989	632.791	648.072	434.850	-
6.3	Inkomensregelingen	24.656.129	23.734.846	23.413.928	23.580.067	26.632.074
6.4	WSW en beschut werken (Begeleide participatie)	980.364	781.445	816.155	815.850	704.037
6.5	Arbeidsparticipatie	1.964.702	1.682.958	1.920.416	1.906.886	1.881.728
	Totale lasten Werk, Participatie en Inkomen	**28.722.184**	**26.832.040**	**26.798.571**	**26.737.653**	**29.217.838**
Baten in euro's						
6.3	Inkomensregelingen	585.079	627.404	493.401	671.859	1.493.614
6.5	Arbeidsparticipatie	-	-	-	-	341
	Totale baten Werk, Participatie en Inkomen	**585.079**	**627.404**	**493.401**	**671.859**	**1.493.955**
Dekking in euro's						
	Gemeentelijke bijdragen structureel	27.483.983	26.204.636	25.930.794	25.806.652	25.004.597
	Gemeentelijke bijdragen incidenteel	653.122	-	374.376	259.141	2.719.287
	Gemeentelijke bijdragen	**28.137.105**	**26.204.636**	**26.305.170**	**26.065.793**	**27.723.884**

Financiële uitgangspunten en opmerkingen

- Algemeen uitgangspunt voor de begroting is de septembercirculaire Gemeentefonds 2022 (www.rijksoverheid.nl).
- De gemiddelde uitkeringen zijn geïndexeerd met 2,6% over 2023 (conform CPI septembercirculaire gemeentefonds 2022) ten opzichte van de geprognosticeerde gemiddelde uitkering over het jaar 2022.
- Het gemiddeld aantallen cliënten Inburgering is gebaseerd op de gemeentelijke taakstelling Inburgering.
- Voor het bepalen van het gemiddeld aantal cliënten voor (reguliere) loonkostensubsidie is uitgegaan van de in de septembercirculaire 2022 gehanteerde groeifactor.
- Het gemiddeld aantal cliënten voor *loonkostensubsidie* Beschut Werken is gebaseerd op de landelijk vastgestelde taakstelling per gemeente. Motie Beschut Werken Waadhoeke is hierin verwerkt.
- Het gemiddeld aantal cliënten voor *begeleiding* Beschut Werken is gebaseerd op de landelijk vastgestelde taakstelling per gemeente. Motie Beschut Werken Waadhoeke is hierin verwerkt.
- Op verzoek van de gemeente is bij de gemeente Harlingen € 30.000 opgenomen voor lokale participatie-initiatieven.
- In de Begroting na wijziging 2023 en de meerjarenraming 2023-2026 is voor de gemeente Harlingen rekening gehouden met een gemeentelijke bijstellingen (taakstelling € 291.000 i.h.k.v. neerwaartse bijstelling aantal bijstandsgerechtigden).

Voor een toelichting op de taakvelden wordt verwezen naar de begrippenlijst in bijlage C.

Aantallen en gemiddeld uitkeringsbedrag Werk, Participatie en Inkomen .

	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Werk en Participatie					
Aantal re-integratiecliënten					
Gemiddeld aantal cliënten 'van waarde' (0-40)	740	716	719	728	720
Gemiddeld aantal cliënten 'perspectiefrijk' (40-80)	1.071	1.037	1.041	1.049	1.042
Gemiddeld aantal cliënten 'kansrijk' (80-100)	45	65	44	72	65
Gemiddeld aantal re-integratiecliënten	1.856	1.818	1.804	1.849	1.827
Aantal cliënten Inburgering					
Instroom onderwijsroute	38	12	3	12	0
Instroom B1-route	92	29	8	29	0
Instroom Z-route	22	7	2	7	0
Totale instroom	152	48	13	48	0
Inkomen					
Uitkeringen Participatiewet < 65 jaar					
Gemiddeld aantal cliënten	1.380	1.390	1.370	1.416	1.440
Uitkeringen IOAW					
Gemiddeld aantal cliënten	91	95	89	93	102
Uitkeringen IOAZ					
Gemiddeld aantal cliënten	7	7	7	9	11
Uitkeringen Bbz starters					
Gemiddeld aantal cliënten	6	7	6	7	5
Uitkeringen Bbz gevestigden					
Gemiddeld aantal cliënten	3	2	3	2	2
Gemiddeld uitkeringsbedrag Part.wet < 65 jr	15.028	14.828	14.637	14.666	14.377
Gemiddeld uitkeringsbedrag IOAW	16.087	15.846	15.679	15.745	15.299
Gemiddeld uitkeringsbedrag IOAZ	19.223	16.462	18.735	16.992	16.301

Uitgangspunten en opmerkingen

- De cliëntaantallen van ultimo september 2022 zijn als uitgangspunt genomen bij het opstellen van de begroting na wijziging 2023.
- De verwachte indexatie, op basis van de septembercirculaire 2022, op de bestanden Participatiewet Basis en IOAW is 2,3% voor 2023.

Beleidsindicatoren Werk, Participatie en Inkomen

Beleidsindicator	Eenheid	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
27. Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	215	219	223	231
28. Lopende re-integratie voorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	300	293	319	320

Input beleidsindicatoren	Bron	Waarde
Aantal inwoners totaal	CBS peildatum 1 augustus 2022	68.964
Aantal inwoners 15-64 jaar	CBS peildatum 1 januari 2022	42.033
Aantal personen met een bijstandsuitkering	Begroting 2023 BnW onderdeel Werk, Part. & Inkomen	1.486
Aantal lopende re-integratievoorzieningen	CBS peildatum ultimo juni 2022	1.260

8.3 Programmabegroting Armoedebestrijding

Noordwest Fryslân - Programma Armoedebestrijding						
Taakveld		**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
Lasten in euro's						
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	49.277	48.302	48.028	54.030	46.655
6.3	Inkomensregelingen	7.906.762	2.643.097	7.803.979	2.621.666	2.921.478
	Totale lasten Armoedebestrijding	**7.956.039**	**2.691.399**	**7.852.007**	**2.675.696**	**2.968.133**
Baten in euro's						
6.3	Inkomensregelingen	103.316	101.434	77.487	86.192	173.250
	Totale baten Armoedebestrijding	**103.316**	**101.434**	**77.487**	**86.192**	**173.250**
Dekking in euro's						
	Gemeentelijke bijdragen structureel	2.646.223	2.589.965	2.568.020	2.589.504	2.565.634
	Gemeentelijke bijdragen incidenteel	5.206.500	-	5.206.500	-	229.248
	Gemeentelijke bijdragen	**7.852.723**	**2.589.965**	**7.774.520**	**2.589.505**	**2.794.882**

Financiële uitgangspunten en opmerkingen

- De gemiddelde uitkeringen zijn geïndexeerd met 2,6% over 2023 (conform CPI septembercirculaire gemeentefonds 2022) ten opzichte van de geprognosticeerde gemiddelde uitkering over het jaar 2022.
- In de septembercirculaire gemeentefonds 2022 is aangegeven dat er nogmaals een incidentele betaling van €1.300 in 2023 zal plaatsvinden voor energietoeslag.

Voor een toelichting op de taakvelden wordt verwezen naar de begrippenlijst in bijlage C.

Aantallen Armoedebestrijding

	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Aantal cliënten					
AV Frieso uitkeringsgerechtigden	633	722	619	732	722
AV Frieso niet-uitkeringsgerechtigden	1.622	1.483	1.585	1.472	1.483
Bijzondere bijstand bewindvoering	447	461	437	459	462
Aantal toegekende aanvragen					
Bijzondere bijstand vergunninghouders	44	41	43	32	41
Bijzondere bijstand energietoeslag	4005	0	4005	0	0
Bijzondere bijstand overig	275	337	269	269	336
Compensatieregeling Eigen Risico	487	430	476	583	430
Individuele Studietoeslag	11	10	11	8	9
Individuele Inkomenstoeslag	841	792	822	756	792

Uitgangspunten en opmerkingen

- Het uitgangspunt voor de bestandsontwikkeling zijn de aantallen zoals opgenomen in de prognose 2022 van de bestuursrapportage juni 2022.
- Conform de septembercirculaire gemeentefonds 2022 hanteren wij een indexatie van 2,3% voor de bestandsontwikkeling 2023.
- De aantallen Energietoeslag zijn gebaseerd op de aantallen van de maand september 2022 met de verwachting dat de hoeveelheid aanvragen tot het einde van het jaar maandelijks met 50% afneemt.
- Bij de bestandsontwikkeling van AV Frieso is over 2022 een dalende lijn te zien, dit verklaart de afname tussen Begroting 2023 en Begroting na wijziging 2023.

8.4 Programmabegroting Jeugdwet

Noardwest Fryslân - Programma Jeugdwet						
Taakveld		**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
Lasten in euro's						
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	11.421.519	11.338.640	11.343.567	10.301.999	11.267.102
6.73a	Pleegzorg	1.562.085	1.454.000	1.505.812	1.319.000	1.402.189
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	3.768.024	3.258.500	3.351.210	3.121.001	3.495.834
6.74a	Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	292.102	276.250	295.332	260.000	293.079
6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	544.606	544.606	676.500	666.500	547.690
6.74c	Gesloten plaatsing	1.966	1.648	2.057	1.486	1.205
6.82a	Jeugdbescherming	1.769.400	1.483.200	1.851.300	1.337.400	1.084.921
6.82b	Jeugdreclassering	194.634	163.152	203.643	147.114	119.341
	Totale lasten Jeugdwet	**19.554.336**	**18.519.996**	**19.229.422**	**17.154.500**	**18.211.362**
Baten in euro's						
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	-	-	-	-	5.155
	Totale baten Jeugdwet	**-**	**-**	**-**	**-**	**5.155**
Dekking in euro's						
	Gemeentelijke bijdragen	**19.554.336**	**18.519.996**	**19.229.422**	**17.154.500**	**18.206.206**

Financiële uitgangspunten en opmerkingen

- De herziene inkoop voor Specialistische Jeugdhulp en Wonen welke per 2023 zou ingaan is wederom een jaar uitgesteld naar 1 januari 2024. Daarom zijn:
    - de aantallen (going concern) geraamd op basis van trends in de bestandsontwikkeling
    - de gemiddelde budgetten per cliënt t.o.v. de begroting 2023 geïndexeerd met de CPI 2023 2,6% conform de septembercirculaire gemeentefonds 2022
- Het lumpsum-contract Hoogspecialistische Jeugdhulp is wederom een jaar verlengd. Hoe de inkoop er per 2024 uit zal zien is nog onduidelijk. De Begroting na wijziging 2023 is gebaseerd op de vastgestelde lumpsum 2023. Het gemeentelijk aandeel in de kosten voor de dienstverlening is ingeschat o.b.v. de realisatie 2020 en 2021. Voor Terschelling is er sprake van één toewijzing voor HSJH met navenante kosten.
- Voor Terschelling is een geheel jaar ‘begeleiding in de klas’ begroot (Lokale Inkoop).
- De begrote lasten van Sociaal Domein Fryslân zijn opgenomen o.b.v. de Begroting 2023.
- De begrote lasten m.b.t. de Gecertificeerde Instellingen zijn opgenomen op basis van de concept afspraken 2023.
- In de Begroting na wijziging 2023 en de meerjarenraming 2023-2026 is voor de gemeente Harlingen rekening gehouden met een gemeentelijke bijstellingen (taakstelling € 51.000 i.h.k.v. POH-Jeugd).

Voor een toelichting op de taakvelden wordt verwezen naar de begrippenlijst in bijlage C.

Aantallen Jeugdwet

Noordwest Fryslân - Programma Jeugdwet						
Taakveld		Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Aantallen cliënten Jeugdwet per jaar						
6.72d	**Jeugdhulp zonder verblijf overig**					
	Regionale Inkoop	1.657	1.714	1.618	1.597	1.659
	Lokale Inkoop	48	53	42	37	52
6.73a	**Pleegzorg**					
	Pleegzorg	126	127	115	117	121
6.73c	**Jeugdhulp met verblijf overig**					
	Hoogspecialistische Jeugdhulp	10	9	11	9	11
	Verblijf	139	137	136	134	140
6.74a	**Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf**					
	Dyslexie	157	151	151	142	155
6.74b	**Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf**					
	Landelijke Inkoop	7	7	3	10	6
	Crisis	36	36	41	34	36
6.82a	**Jeugdbescherming**					
	Jeugdbescherming	189	-	189	-	-
6.82b	**Jeugdreclassering**					
	Jeugdreclassering	25	-	25	-	-

Beleidsindicator Jeugdwet

Beleidsindicator	Eenheid	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
29. Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	13%	14%	13%	14%	13%

8.5 Programmabegroting Wet maatschappelijke ondersteuning

Noordwest Fryslân - Programma Wmo						
Taakveld		**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
Lasten in euro's						
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-	-	-	-	-
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	93.000	117.000	93.000	107.000	70.641
6.6	Maatwerkvoorzieningen	3.363.968	3.127.109	2.913.974	3.023.009	2.573.806
6.71a	Huishoudelijke hulp	6.942.879	7.091.725	6.412.000	6.195.853	6.207.408
6.71b	Begeleiding	4.138.870	4.414.600	4.181.001	4.408.804	4.513.443
6.71c	Dagbesteding	2.305.886	2.474.316	2.238.500	2.282.273	2.295.045
6.71d	Overige maatwerkarrangementen	-	-	10.100	-	141.059
6.81a	Beschermd wonen	-	-	-	-	-
	Totale lasten Wmo	**16.844.604**	**17.224.751**	**15.848.574**	**16.016.940**	**15.801.401**
Baten in euro's						
6.6	Maatwerkvoorzieningen	74.564	75.809	56.857	75.809	48.610
6.71a	Huishoudelijke hulp	533.292	527.364	523.944	472.644	562.950
6.71d	Overige maatwerkarrangementen	-	-	3.000	-	37.556
	Totale baten Wmo	**607.856**	**603.173**	**583.801**	**548.453**	**649.117**
Dekking in euro's						
	Gemeentelijke bijdragen	**16.236.748**	**16.621.578**	**15.264.773**	**15.468.487**	**15.152.284**

Financiële uitgangspunten en opmerkingen

- De tarieven 2023 van de Maatwerkvoorzieningen huishoudelijke hulp, begeleiding en dagactiviteiten zijn o.b.v. cao VVT 2022-2023 geïndexeerd.
- De tarieven collectief vervoer zijn geïndexeerd met 5,0%. Indexatie vindt normaliter plaats o.b.v. de NEA index. De NEA index 2023 was bij het opstellen van de begroting na wijziging 2023 nog niet gepubliceerd.
- De rolstoelvoorzieningen en vervoersvoorzieningen zijn op basis van contractuele afspraken geïndexeerd.
- De Eigen bijdragen CAK zijn opgenomen op basis van het huidige aantal cliënten.
- De financiën Wmo maakten in jaar 2021 deel uit van de gemeentelijke begroting. De cijfers zijn in bovenstaand overzicht opgenomen voor een beter vergelijk, maar maken geen deel uit van de cijfers van de Dienst.

Voor een toelichting op de taakvelden wordt verwezen naar de begrippenlijst in bijlage C.

Aantallen Wmo

Noardwest Fryslân - Programma Wmo						
Taakveld		**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
Aantallen Wmo						
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**					
	Mantelzorg	-	-	-	-	-
6.2	**Toegang en eerstelijnsvoorzieningen**					
	Overige externe zaken	-	-	-	-	-
6.6	**Maatwerkvoorzieningen**					
	Collectief vervoer	2.971	2.971	2.952	2.955	2.994
	Rolstoelvoorziening	536	552	528	571	568
	Vervoersvoorziening	828	831	823	826	833
	Woonvoorziening	705	618	661	628	585
	Totaal	5.040	4.972	4.964	4.980	4.980
6.71a	**Huishoudelijke hulp**					
	Huishoudelijke Ondersteuning	2.162	2.181	2.031	1.933	1.915
6.71b	**Begeleiding**					
	Individuele Begeleiding	760	733	769	728	790
	Kortdurend verblijf	3	3	2	2	3
	Totaal	763	736	771	730	794
6.71c	**Dagbesteding**					
	Dagactiviteiten	373	382	355	357	373
6.71d	**Overige maatwerkarrangementen**					
	Incidentele regelingen	-	-	-	-	-
6.81a	**Beschermd wonen**					
	Beschermd wonen	-	-	-	-	-
	Totaal aantal Wmo	**8.338**	**8.271**	**8.121**	**8.000**	**8.062**

Uitgangspunten en opmerkingen

- De aantallen van september 2022 zijn als uitgangspunt genomen bij het opstellen van de begroting na wijziging 2023.
- Op de aantallen september 2022 is alleen voor Huishoudelijke Hulp 1 indexering van 5% toegepast.
- In deze begroting wordt geen rekening gehouden met demografische ontwikkelingen.

Beleidsindicator Wmo

Beleidsindicator	Eenheid	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
32. Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	634	631	634	635	638

8.6 Begroting Bedrijfsvoeringsorganisatie

	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Lasten					
Personeelskosten, in dienst	8.262.883	7.538.120	7.446.466	7.378.422	6.470.909
Personeelskosten, inhuur/payroll	88.923	76.660	218.274	212.910	630.059
Personeelskosten, Pastiel	118.412	128.414	129.548	127.812	122.932
Personeelskosten, incidenteel	71.047	68.536	803.231	293.343	478.030
Totaal Personeelskosten	8.541.266	7.811.730	8.597.519	8.012.487	7.701.930
Overige personeelskosten	340.000	315.000	315.000	315.000	213.331
Huisvestingskosten	405.000	325.000	347.500	325.000	325.056
Automatiseringskosten	885.000	885.000	885.000	885.000	890.168
Organisatiekosten	225.500	225.500	225.500	225.500	194.741
Kosten werkzaamheden derden	103.570	103.570	103.570	103.570	103.503
Accountants- en advieskosten	140.000	140.000	140.000	140.000	70.411
Afschrijvingen materiële vaste activa	200.000	200.000	200.000	200.000	181.558
Cliëntparticipatie	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Uitvoeringslasten BZF	200.000	200.000	283.000	283.000	175.245
Sociale Recherche	63.000	63.000	63.000	63.000	10.750
Structurele weerstandscapaciteit	100.000	100.000	100.000	100.000	-
Baten en lasten voorgaande jaren	-	-	-10	-	683
Totaal lasten bedrijfsvoering	**11.228.336**	**10.393.800**	**11.285.079**	**10.677.557**	**9.892.378**
Baten					
Rente inkomsten	-	-	-	-	783
Dekking programma PIM	862.958	767.562	751.808	755.437	656.995
Dekking PIM project	-	-	-	-	-
Dekking Wmo project	-	-	-	-	-
Dekking BV project	-	-	-	-	-
Dekking project	-	-	-	-	-
Dekking PIM overig	14.030	14.030	75.139	22.884	55.845
Dekking Wmo overig	-	-	54.569	-	36.887
Dekking BV overig	12.489	12.489	15.532	12.280	99.996
Dekking overig	26.519	26.519	145.240	35.164	192.728
Baten en lasten voorgaande jaren	-	-	-	-	-
Bijdrage Leeuwarderadeel	-	-	-	-	60.700
Totaal baten bedrijfsvoering	**889.476**	**794.080**	**897.048**	**790.601**	**911.207**
Dekking					
Gemeentelijke bijdragen	**10.338.860**	**9.599.719**	**10.388.031**	**9.886.956**	**8.981.171**

Financiële uitgangspunten en opmerkingen

- De energielasten zullen als gevolg van de hoge gas- en elektriciteitsprijzen in 2023 sterker toenemen dan verwacht. De verwachte toename is in de begroting na wijziging verwerkt;
- Het personeelsbestand zal in 2023 qua formatie toenemen. Dit wordt door een aantal factoren veroorzaakt:
    - Op IT gebied zien we een steeds verdere toename aan werkzaamheden o.a. door hogere eisen op het gebied van informatiebeveiliging.
    - Verder zien we dat de inburgeringstaakstelling voor 2023 voor gemeenten onlangs verder is verhoogd, hetgeen extra werkzaamheden met zich meebrengt.
- De personeelslasten worden binnen het meerjarenperspectief geraamd op basis van de geldende CAO afspraken. Uit ervaringscijfers van de afgelopen jaren blijkt dat, ingeval er nog geen CAO afspraken gelden, een trendmatige stijging van 2% per jaar realistisch is. Verwachting is dat dit voor 2023 hoger zal uitpakken, gezien de hoge inflatiepercentages en de lopende CAO onderhandelingen. In de personeelsbegroting is voor de jaren 2023-2026 uitgegaan van de ramingen van het CPB voor de loonvoet sector overheid (conform septembercirculaire 2022). Het CPB hanteert de volgende percentages:
    - 2023: 3,3%
    - 2024: 4,2%
    - 2025: 4,1%
    - 2026: 3,9%

  De werkgevers (VNG en WSGO) stellen voor 2023 een loonsverhoging van 4,5% voor, terwijl de vakbonden een percentage van 12% eisen. Het plaatsen van een disclaimer bij de in de personeelsbegroting gehanteerde indexatiepercentages is daarmee van belang.
- Bij de berekening van de overige lasten bedrijfsvoering over 2023 is geen rekening gehouden met een mogelijke kostenstijging.

Verdeling bedrijfsvoeringslasten over gemeenten / programma's / taakvelden

Verdeling bedrijfsvoeringslasten over gemeenten	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Gemeente Harlingen	2.845.672	2.635.952	2.877.705	2.726.897	2.482.438
Gemeente Terschelling	480.298	480.683	500.451	492.161	425.998
Gemeente Vlieland	106.326	110.339	131.463	121.413	99.922
Gemeente Waadhoeke	6.906.564	6.372.745	6.878.412	6.546.485	5.972.812
Totaal Dienst	**10.338.860**	**9.599.719**	**10.388.031**	**9.886.956**	**8.981.171**

Verdeling bedrijfsvoeringslasten over programma's	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Programma Werk, Participatie en Inkomen	5.308.579	4.187.498	5.155.680	4.364.789	4.102.732
Programma Armoedebestrijding	1.261.496	1.191.160	1.288.920	1.241.216	1.025.683
Programma Wmo en Jeugdwet	3.768.785	4.221.061	3.943.431	4.280.951	3.852.756
Totaal Dienst	**10.338.860**	**9.599.719**	**10.388.031**	**9.886.956**	**8.981.171**

Bedrijfsvoeringslasten totaal Verdeling over taakvelden	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
0.4 Overhead	5.902.340	5.480.437	5.840.552	5.655.988	5.006.189
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	63.116	23.530	37.119	24.437	2.025
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	5.996	7.315	5.883	7.116	6.075
6.3 Inkomensregelingen	2.060.315	1.938.696	2.453.225	2.070.547	1.994.172
6.4 WSW en beschut werk	300.078	378.739	383.487	372.482	339.159
6.5 Arbeidsparticipatie	239.924	167.580	137.057	170.466	147.083
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	212.070	94.821	99.119	95.885	104.343
6.71a Huishoudelijke hulp (Wmo)	413.230				
6.71b Begeleiding (Wmo)	266.836				
6.71c Dagbesteding (Wmo)	148.662				
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	471.640				
6.73a Pleegzorg	64.505				
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	155.597				
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	12.062				
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	22.489				
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+		796.764	729.466	786.447	704.264
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-		711.837	702.124	703.590	677.862
Totaal Dienst	**10.338.860**	**9.599.719**	**10.388.031**	**9.886.956**	**8.981.171**

Beleidsindicatoren

Op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn gemeenten gehouden in de programma's in de begroting (artikel 8 BBV) en in de programmaverantwoording in het jaarverslag (artikel 25 BBV) de beoogde en gerealiseerde maatschappelijke effecten van de verschillende programma's toe te lichten aan de hand van zogenaamde beleidsindicatoren. Deze indicatoren dragen bij aan het beleidsmatiger maken van begroting en jaarverslag. Raadsleden kunnen zich zo op de belangrijke momenten in een beleidscyclus een beeld vormen over de behaalde en te behalen beleidsresultaten. Omdat het wenselijk is de resultaten van gemeenten onderling te kunnen vergelijken, is in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten een uniforme lijst van beleidsindicatoren vastgesteld.

Beleidsindicator	Eenheid	Begroting na Wijziging 2023	Begroting 2023	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
1. Formatie	Fte per 1.000 inwoners	1,68	1,58	1,60	1,56
2. Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	1,50	1,43	1,50	1,56
3. Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 149,92	€ 140,37	€ 144,52	€ 131,62
4. Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	1,0%	1,0%	5,4%	12,2%
5. Overhead	% van totale lasten	57,1%	57,1%	57,2%	55,7%

8.7 Begroting EMU-saldo

Het EMU-saldo is een belangrijke indicator voor de gezondheid van de overheidsfinanciën. Het EMU-saldo is het verschil van inkomsten en uitgaven van de overheid en wordt berekend op basis van voorschriften van de Europese Unie.

EMU-Saldo in euro's	2026 (prognose)	2025 (prognose)	2024 (prognose)	2023 (prognose)
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	0	0	0	0
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	214.118	209.920	204.800	200.000
Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	0	0	0	0
Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	53.530	52.480	51.200	50.000
Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	-	-	-	-
Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:				
Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	-	-	-	-
EMU-Saldo	**160.589**	**157.440**	**153.600**	**150.000**

8.8 Begroting vermogen en financieel resultaat

Conform de voorschriften van het BBV is hieronder een meerjaren raming opgenomen van de balansstanden en het te verwachten financieel resultaat.

Verwachte omvang in euro's	31 december 2022	31 december 2023	31 december 2024	31 december 2025	31 december 2026
Activa					
Materiële vaste activa	500.000	500.000	500.000	500.000	500.000
Financiële vaste activa	1.100.000	1.100.000	1.100.000	1.100.000	1.100.000
Vlottende activa < 1 jaar	6.654.000	6.654.000	6.654.000	6.654.000	6.654.000
Liquide middelen	250.806	250.806	250.806	250.806	250.806
Overlopende activa	3.500.000	3.500.000	3.500.000	3.500.000	3.500.000
	12.004.806	12.004.806	12.004.806	12.004.806	12.004.806
Passiva					
Eigen vermogen	654.806	654.806	654.806	654.806	654.806
Voorzieningen	350.000	350.000	350.000	350.000	350.000
Vlottende passiva < 1 jaar	4.750.000	4.750.000	4.750.000	4.750.000	4.750.000
Overlopende passiva	6.250.000	6.250.000	6.250.000	6.250.000	6.250.000
	12.004.806	12.004.806	12.004.806	12.004.806	12.004.806

Verwachte omvang in euro's	2022	2023	2024	2025	2026
Financieel resultaat	-	-	-	-	-

8.9 Meerjarenraming

	Meerjarenraming			Begroting na wijziging
	2026	2025	2024	2023
Lasten in euro's				
Werk, Participatie en Inkomen	32.463.148	31.155.125	29.769.540	28.722.185
Armoedebestrijding	2.922.997	2.871.416	2.808.512	7.956.038
Wmo	18.249.616	17.809.261	17.315.562	16.844.604
Jeugdwet	20.671.263	20.268.535	19.777.402	19.554.336
Bedrijfsvoering	12.020.966	11.785.261	11.497.816	11.228.336
Totaal lasten	**86.327.992**	**83.889.597**	**81.168.832**	**84.305.499**
Baten in euro's				
Werk, Participatie en Inkomen	607.692	583.932	654.066	585.078
Armoedebestrijding	106.980	99.606	118.017	103.316
Wmo	607.856	607.856	607.856	607.856
Jeugdwet	-	-	-	-
Bedrijfsvoering	952.266	933.594	910.824	889.476
Totaal baten	**2.274.794**	**2.224.989**	**2.290.763**	**2.185.726**
Resultaat	**-84.053.198**	**-81.664.608**	**-78.878.069**	**-82.119.773**
Dekking in euro's				
Gemeentelijke bijdragen				
Werk, Participatie en Inkomen	31.855.456	30.571.192	29.115.474	28.137.107
Armoedebestrijding	2.816.018	2.771.809	2.690.495	7.852.723
Wmo	17.641.760	17.201.405	16.707.706	16.236.748
Jeugdwet	20.671.263	20.268.535	19.777.402	19.554.336
Bedrijfsvoering	11.068.700	10.851.667	10.586.992	10.338.860
Totaal gemeentelijke bijdragen	**84.053.198**	**81.664.608**	**78.878.069**	**82.119.773**
Totaal dekking	**84.053.198**	**81.664.608**	**78.878.069**	**82.119.773**
Netto resultaat	**-**	**-**	**-**	**-**

	Meerjarenraming			Begroting na wijziging
	2026	2025	2024	2023
Gemeente Harlingen	24.356.986	23.639.557	22.820.101	24.001.101
Gemeente Terschelling	3.036.538	2.958.367	2.870.030	3.275.710
Gemeente Vlieland	560.451	543.238	524.772	556.855
Gemeente Waadhoeke	56.099.222	54.523.447	52.663.166	54.286.107
Totaal gemeentelijke bijdragen	**84.053.197**	**81.664.610**	**78.878.069**	**82.119.773**
	84.053.197	**81.664.610**	**78.878.069**	**82.119.773**

	Meerjarenraming			Begroting na wijziging
	2026	2025	2024	2023
0.4 Overhead	6.318.998	6.195.096	6.043.996	5.902.340
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.250.478	1.245.394	1.239.194	1.233.382
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	99.419	99.293	99.140	98.996
6.3 Inkomensregelingen	32.454.475	31.143.956	29.682.745	33.934.812
6.4 WSW en beschut werk	1.407.782	1.364.884	1.317.904	1.280.441
6.5 Arbeidsparticipatie	2.410.188	2.384.307	2.293.480	2.204.628
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	4.013.952	3.839.011	3.668.987	3.501.474
6.71a Huishoudelijke hulp (Wmo)	7.335.112	7.182.771	6.996.989	6.822.818
6.71b Begeleiding (Wmo)	4.691.089	4.606.224	4.502.731	4.405.706
6.71c Dagbesteding (Wmo)	2.622.879	2.572.822	2.511.778	2.454.549
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	12.736.996	12.486.250	12.180.464	11.893.159
6.73a Pleegzorg	1.741.414	1.707.269	1.665.628	1.626.590
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	3.945.796	3.868.428	3.774.076	3.923.621
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	325.636	319.251	311.464	304.164
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	594.201	586.141	576.311	567.095
6.74c Gesloten plaatsing	2.105	2.064	2.013	1.966
6.82a Jeugdbescherming	1.894.305	1.857.162	1.811.866	1.769.400
6.82b Jeugdreclassering	208.374	204.288	199.305	194.634
Totaal gemeentelijke bijdragen	**84.053.198**	**81.664.608**	**78.878.069**	**82.119.773**
	84.053.198	**81.664.608**	**78.878.069**	**82.119.773**

In de meerjarenraming zijn de gemiddelde uitkeringen en kosten, conform de CPI zoals opgenomen in de septembercirculaire gemeentefonds 2022, met de volgende percentages geïndexeerd:

- 2024: 2,4%
- 2025: 2,5%
- 2026: 2,0%

9 Besluit tot vaststelling

BESLUIT TOT VASTSTELLING

Het bestuur van de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân

Besluit:

Vast te stellen de Begroting na Wijziging 2023 van de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân.

Aldus vastgesteld in de vergadering van.....

Mevrouw J. Hoekstra- Sikkema, Voorzitter

De heer M.J. Jellema, Secretaris

Bijlage A Verdeelsleutel kosten Bedrijfsvoering

Gemeente	Aantal inwoners per 1-1-2023*	Aantal uitkeringsgerechtigden (PIM) per 1-1-2023	Aantal Wmo-voorzieningen per 1-1-2023	Aantal Jeugd-voorzieningen per 1-1-2023
Harlingen	15.906	460	2.100	320
Terschelling	4.964	20	570	85
Vlieland	1.196	6	130	8
Waadhoeke	46.321	910	4.900	1.030
Totaal	68.387	1.396	7.700	1.443

De verdeling van de bedrijfsvoeringslasten heeft conform de Gemeenschappelijke regeling voor een bedrijfsvoeringsorganisatie 2022, op basis van onderstaande passage, plaatsgevonden.

Hoofdstuk 6: Financiële bepalingen
Artikel 28: Bijdragen deelnemende gemeenten

3. De kosten die de Dienst aan de gemeenten toerekent, bestaan uit directe en indirecte kosten:

   a. Directe kosten: deze kosten worden rechtstreeks toegerekend aan de gemeente waarvoor de kosten zijn gemaakt.
   b. Indirecte kosten: deze kosten betreffen de bedrijfsvoeringskosten van de Dienst. De kosten worden op basis van een verdeelsleutel toegerekend aan de gemeenten. De volgende uitgangspunten zijn van toepassing:
      i. 30% wordt verrekend onder de gemeenten naar rato van het aantal inwoners per gemeente en 70% wordt verrekend onder de gemeenten naar rato van het aantal voorzieningen dan wel uitkeringsgerechtigden per gemeente.
      ii. Voor het bepalen van het inwonertal, het aantal voorzieningen en het aantal uitkeringsgerechtigden geldt 1 januari van het betreffende boekjaar als peildatum.

* Het aantal inwoners per 1 januari 2023 is opgenomen op basis van het CBS (stand 1 januari 2022).

Bijlage B De GR De Dienst Noardwest Fryslân

Gemeenschappelijke regeling van vier gemeenten
De Gemeenschappelijke Regeling Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân is in 2023 werkzaam voor de gemeenten:

- Harlingen
- Terschelling
- Vlieland
- Waadhoeke

Samenstelling bestuur en directie
De Dienst heeft een bestuur waarin iedere deelnemende gemeente door een wethouder wordt vertegenwoordigd. De samenstelling van het bestuur op 1 oktober 2022 is als volgt:

Naam	Gemeente	Functie
Mevrouw J. Hoekstra- Sikkema	Terschelling	Voorzitter
Mevrouw M. van der Meer	Waadhoeke	Lid
De heer E. de Groot	Harlingen	Lid
Mevrouw M. Vellinga-Beemsterboer	Vlieland	Lid

De directie van de Dienst wordt gevormd door:

Naam	Functie
De heer M.J. Jellema	Directeur

Bijlage C Begrippenlijst

Lijst gehanteerde begrippen
• Samenkracht en burgerparticipatie bevat de nieuwe Wet Inburgering die per 1 januari 2022 van kracht is, kosten van kinderopvang SMI en de kosten van Wmo mantelzorg. • Inkomensregelingen zijn alle inkomensvoorzieningen en loonkostensubsidies op grond van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz2004. Waaronder tevens bijzondere bijstand en AV-Frieso. • WSW en beschut werk (Begeleide participatie) omvat voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid, zoals beschut werken en dagbesteding. Ook de directe werkzaamheden van de casemanagers gericht op het bevorderen van maatschappelijke participatie worden tot dit taakveld gerekend. • Arbeidsparticipatie omvat alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen, zoals scholing, werkervaringsplaatsen en leer/werk trajecten. • (Participatie) Van waarde: In deze categorie vallen inwoners met een loonwaarde van 0 tot 40 procent. Zij zijn op dit moment niet in staat om te werken, maar zijn wel van waarde. Bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk of (arbeidsmatige) dagbesteding. • (Participatie) Perspectiefrijk: Deze categorie betreft inwoners met een loonwaarde van 40 tot 80 procent. Deze groep heeft veel ondersteuning nodig, vaak voor langere periode, bij het uitvoeren van regulier werk. Denk bijvoorbeeld aan het opdoen van arbeidsritme. • (Participatie) Kansrijk: In deze categorie vallen inwoners met een loonwaarde van 80 tot 100 procent. Deze categorie kan vrij snel uitstromen naar regulier werk en heeft daarbij vaak alleen lichte ondersteuning nodig, zoals sollicitatietraining. • Participatiewet: deze wet is ingevoerd met ingang van 1 januari 2015 en vervangt het voorgaande stelsel van Wet Werk en Bijstand, Wet sociale werkvoorziening en Wajong. • IOAW: deze inkomensvoorziening is bedoeld voor mensen die na hun 50e werkloos zijn geworden en langer dan 3 maanden een werkloosheidsuitkering hebben gehad. • IOAZ: deze inkomensvoorziening is bedoeld voor inwoners boven de 55 jaar met een eigen bedrijf die onvoldoende inkomsten genereren om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien. • Bbz startende ondernemers: Als een startende ondernemer tijdelijk niet in zijn levensonderhoud kan voorzien, kan een beroep op de Bbz worden gedaan. Een inwoner die vanuit een werkloosheidssituatie een onderneming start, wordt gezien als startende ondernemer. • Bbz gevestigde ondernemers: Een gevestigde ondernemer die tijdelijk niet in zijn levensonderhoud kan voorzien, kan een beroep doen op de Bbz. Een ondernemer die meer dan anderhalf jaar een bedrijf of beroep uitoefent, wordt gezien als een gevestigde ondernemer. • Toegang en eerstelijnsvoorzieningen betreft onder meer de kosten voor inschakeling externe experts door Gebiedsteams. • Maatwerkvoorzieningen betreft materiële voorzieningen die op basis van een beschikking verstrekt worden (woon-, rolstoel- en vervoersvoorzieningen) aan

mensen met fysieke beperkingen om zelfstandig te kunnen functioneren. Onderdeel van maatwerkvoorziening is ook collectief vervoer.

- Huishoudelijke hulp betreft dienstverlening aan cliënten met een beperking, die zelfstandig wonen en die ondersteuning nodig hebben en verkrijgen middels een beschikking. In dit geval huishoudelijke ondersteuning.
- Begeleiding betreft dienstverlening aan cliënten met een beperking (fysiek/ psychisch), die zelfstandig wonen en die ondersteuning nodig hebben en verkrijgen middels een beschikking. Denk aan individuele begeleiding.
- Dagbesteding betreft dienstverlening aan cliënten met een beperking (fysiek/ psychisch), die zelfstandig wonen en die ondersteuning nodig hebben en verkrijgen middels een beschikking. Denk aan dagbesteding/ dagactiviteiten.
- Overige maatwerkarrangementen worden op deze categorie verantwoord als ze niet kunnen worden toebedeeld aan huishoudelijke hulp, begeleiding of dagbesteding.
- Beschermd wonen betreft een regeling voor het niet meer zelfstandig kunnen wonen vanwege psychische en/of psychosociale problematiek (uitvoering verloopt via gemeenten en Sociaal Domein Fryslan).
- Maatwerkdienstverlening 18- betreft vormen van jeugdhulp die door de gemeente als individuele (niet vrij toegankelijke) voorziening worden aangemerkt waaronder o.a. begeleiding, jeugd- en opvoedhulp, pleegzorg en verblijf.
- Geëscaleerde zorg 18- behoren maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen 18- met inbegrip van maatwerkdienst-verleningsmaatregelen voor jeugdigen die in de desbetreffende opvang voorzieningen verblijven zoals, kinderbeschermingsmaatregelen, jeugdreclassering, voogdij en onder-toezichtstellingen.
- Jeugdhulp zonder verblijf overig wordt op deze categorie verantwoord als het niet kan worden toebedeeld aan begeleiding, behandeling of dagbesteding.
- Pleegzorg is een vorm van jeugdhulp waarbij een jongere (tijdelijk) wordt opgenomen in een pleeggezin en waarbij pleegkind, pleegouders en eigen ouders worden begeleid door een pleegzorgaanbieder.
- Jeugdhulp met verblijf overig wordt op deze categorie verantwoord als het niet kan worden toebedeeld aan Pleegzorg of Gezinsgericht. Hieronder vallen ook begeleid wonen en kamertraining.
- Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf zijn GGZ-behandelingen zonder verblijf voor Generalistische Basis GGZ, kindergeneeskunde en jeugd ggz behandelingen, waaronder ook voor dyslexie.
- Jeugdhulp crisis/ LTA/ GGZ-verblijf betreft jeugdhulp dat vanwege een crisissituatie verleend wordt thuis of bij een aanbieder, alle jeugdhulp die valt onder het Landelijk Transitiearrangement (LTA), en GGZ-behandeling waarbij sprake is van opname.
- Gesloten plaatsing is een vorm van jeugdhulp waarbij de jongere verblijft bij een jeugdhulpaanbieder op basis van een machtiging gesloten jeugdzorg of een machtiging BOPZ of machtiging Wvggz.
- Jeugdbescherming is individuele maatwerkdienstverlening voor jeugdigen 18- in opvangvoorziening waaronder Kinderbeschermingsmaatregelen OTS en Voogdij.
- Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen.

Bijlage D Afkortingenlijst

Lijst gehanteerde afkortingen	
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
Bbz	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen
BOPZ	Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen
BV	Bedrijfsvoering
BVO	Bedrijfsvoeringsorganisatie
BZF	Bureau Zelfstandigen Fryslân
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CPI	Consumentenprijsindex
EMU	Economische en Monetaire Unie
FTE	Fulltime-equivalent
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
HR	Human Resources
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen
NWF	Noardwest Fryslân
OTS	Onder toezicht stelling
PGB	Persoonsgebonden budget
PIM	Participatie, Inkomen en Minimaregelingen
POH	Praktijk ondersteuner bij de huisarts
SDF	Sociaal Domein Friesland
SMI	Sociaal medische indicatie
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VVT	Verzorging, Verpleging en Thuiszorg
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
Wvggz	Wet verplichte Geestelijke gezondheidszorg
WW	Werkloosheidswet

Het leven loopt soms anders dan je zou willen. Je kunt te maken krijgen met ingrijpende problemen. Of je hebt vragen. Over kinderen. Opvoeding. Ziekte. Zorg. Werk. Geld. Ouder worden. Kom je er zelf of met je omgeving niet uit, dan zijn er hulpverleners en sociale voorzieningen.

En wij van De Dienst; wij adviseren over die voorzieningen. En we organiseren ze ook. We leveren kennis en ondersteuning. Zodat inwoners zelfstandig(er) kunnen wonen, leven en werken. Zo zorgen we ervoor dat sociale ondersteuning werkt.

Postbus 4
8800 AA Franeker
t. 0517 - 380 200

contact@sozawe-nw-fryslan.nl
www.sozawe-nw-fryslan.nl

De Dienst
Noardwest Fryslân
zo werkt het sociaal

Bijlagedocument Concept Begroting na wijziging 2023

Dit is een publicatie van de Dienst Sociale Zaken en
Werkgelegenheid Noardwest Fryslân

Postadres algemeen:
Postbus 4
8800 AA Franeker

Telefoonnummer algemeen:
0517-380200

Vestigingsadres:

Smouthûs
Eise Eisingastraat 8
8801 KE Franeker

Inhoudsopgave

1 Financiële begroting na wijziging 2023 per gemeente 4
1.1 Gemeente Harlingen 4
1.2 Gemeente Terschelling 15
1.3 Gemeente Vlieland 26
1.4 Gemeente Waadhoeke 37

1 Financiële begroting na wijziging 2023 per gemeente

1.1 Gemeente Harlingen

Financiën Werk, Participatie en Inkomen

Gemeente Harlingen - Programma Werk, Participatie en Inkomen						
Taakveld		**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
Lasten in euro's						
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**					
	Inburgering	294.965	170.254	176.613	117.029	-
		294.965	170.254	176.613	117.029	-
6.3	**Inkomensregelingen**					
	BUIG	7.477.450	7.730.039	7.424.207	7.693.121	7.788.775
	Loonkostensubsidie Beschut Werken	107.081	93.429	104.367	97.362	87.423
	TOZO	26.787	-	26.108	-	1.008.024
	Bbz	7.995	9.258	9.214	9.214	2.872
	Opvang ontheemden Oekraïne (ROOO)	341.832	-	166.585	-	-
		7.961.145	7.832.726	7.730.481	7.799.697	8.887.094
6.4	**WSW en beschut werken (Begeleide participatie)**					
	Re-integratie TWP	190.471	169.526	177.049	195.990	153.452
	Re-integratie Beschut Werken	64.800	70.200	70.200	62.400	59.695
	Lokale participatie-initiatieven	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
		285.271	269.726	277.249	288.390	243.147
6.5	**Arbeidsparticipatie**					
	Re-integratie TWP	296.026	212.520	291.000	298.005	304.962
	Re-integratie Pastiel	375.032	367.396	377.450	352.775	327.410
	Lokale participatie-initiatieven					
		671.058	579.916	668.450	650.780	632.372
	Totale lasten Werk, Participatie en Inkomen	**9.212.439**	**8.852.621**	**8.852.793**	**8.855.897**	**9.762.613**
Baten in euro's						
6.3	**Inkomensregelingen**					
	Debiteuren BUIG	133.101	140.283	134.472	134.093	164.376
	Debiteuren TOZO	-	-		-	61.113
	Debiteuren Bbz	93.094	91.437	65.710	96.418	124.321
		226.195	231.720	200.182	230.511	349.809
6.5	**Arbeidsparticipatie**					
	ESF	-	-	-	-	-
	Debiteuren	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-
	Totale baten Werk, Participatie en Inkomen	**226.195**	**231.720**	**200.182**	**230.511**	**349.809**
Dekking in euro's						
	Gemeentelijke bijdragen structureel	8.617.625	8.620.901	8.459.918	8.535.856	8.418.502
	Gemeentelijke bijdragen incidenteel	368.619	-	192.693	89.529	994.302
	Gemeentelijke bijdragen	**8.986.244**	**8.620.901**	**8.652.611**	**8.625.385**	**9.412.804**

Aantallen en gemiddeld uitkeringsbedrag Werk, Participatie en Inkomen

Gemeente Harlingen	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Werk en Participatie					
Aantal re-integratiecliënten					
Gemiddeld aantal cliënten 'van waarde' (0-40)	293	289	289	289	290
Gemiddeld aantal cliënten 'perspectiefrijk' (40-80)	304	299	300	309	301
Gemiddeld aantal cliënten 'kansrijk' (80-100)	16	25	16	28	25
Gemiddeld aantal re-integratiecliënten	613	613	605	626	616
Aantal cliënten Inburgering					
Instroom onderwijsroute	9	3	1	3	0
Instroom B1-route	25	8	2	8	0
Instroom Z-route	6	2	1	2	0
Totale instroom	40	13	4	13	0
Inkomen					
Uitkeringen Participatiewet < 65 jaar					
Gemiddeld aantal cliënten	447	460	456	470	480
Uitkeringen IOAW					
Gemiddeld aantal cliënten	26	26	25	26	28
Uitkeringen IOAZ					
Gemiddeld aantal cliënten	1	1	1	1	1
Uitkeringen Bbz starters					
Gemiddeld aantal cliënten	1	0	1	1	1
Uitkeringen Bbz gevestigden					
Gemiddeld aantal cliënten	2	2	2	2	2
Gemiddeld uitkeringsbedrag Part.wet < 65 jr	15.157	15.133	14.770	14.786	14.627
Gemiddeld uitkeringsbedrag IOAW	16.186	16.522	15.775	16.382	15.958
Gemiddeld uitkeringsbedrag IOAZ	17.261	17.508	16.824	17.328	16.911

Beleidsindicatoren Werk, Participatie en Inkomen

Beleidsindicator	Eenheid	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
27. Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	296	307	315	325
28. Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	414	457	478	471

Input beleidsindicatoren	Bron	Waarde
Aantal inwoners totaal	CBS peildatum 1 augustus 2022	16.101
Aantal inwoners 15-64 jaar	CBS peildatum 1 januari 2022	9.415
Aantal personen met een bijstandsuitkering	Begroting 2023 BnW onderdeel Werk, Part. & Inkomen	477
Aantal lopende re-integratievoorzieningen	CBS peildatum ultimo juni 2022	390

Financiën Armoedebestrijding

Gemeente Harlingen - Programma Armoedebestrijding						
Taakveld		**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
Lasten in euro's						
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**					
	Kinderopvang	49.277	48.302	48.028	54.030	46.655
		49.277	**48.302**	**48.028**	**54.030**	**46.655**
6.3	**Inkomensregelingen**					
	Bijzondere bijstand bewindvoering	269.184	257.475	256.435	256.435	248.695
	Bijzondere bijstand vergunninghouders	46.722	29.850	44.509	15.376	28.832
	Bijzondere bijstand TONK	-	-	-	-	66.000
	Bijzondere bijstand energietoeslag	1.678.300	-	1.678.300	-	-
	Bijzondere bijstand overig	105.190	93.379	100.247	100.247	88.584
	Compensatieregeling Wettelijk Eigen Risico	17.852	12.700	17.400	20.300	12.700
	AV Frieso	197.566	213.047	192.764	199.026	193.754
	Bijzondere bijstand	**2.314.815**	**606.451**	**2.289.655**	**591.384**	**638.565**
	Kindpakket Fondsen	-	-	-	-	63.448
	Kindpakket Thuis	-	-	-	-	-
	Participatiefonds	-	-	-	-	-
	Mantelzorgfonds	-	-	-	-	-
	Individuele studietoeslag	11.696	3.600	11.400	3.600	4.200
	Individuele inkomenstoeslag	93.448	82.493	89.022	77.857	79.680
	Minimabeleid	**105.144**	**86.093**	**100.422**	**81.457**	**147.328**
	Schuldpreventie	20.796	20.269	20.269	20.269	8.528
	Schuldhulpverlening	65.749	68.169	64.083	81.764	65.844
	Schuldhulpverlening	**86.545**	**88.438**	**84.352**	**102.033**	**74.372**
	Totale lasten Armoedebestrijding	**2.555.782**	**829.284**	**2.522.457**	**828.904**	**906.920**
Baten in euro's						
6.3	**Inkomensregelingen**					
	Bijzondere bijstand	32.694	34.001	24.520	30.546	44.376
	Totale baten Armoedebestrijding	**32.694**	**34.001**	**24.520**	**30.546**	**44.376**
Dekking in euro's						
	Gemeentelijke bijdragen structureel	844.788	795.283	819.637	798.358	796.544
	Gemeentelijke bijdragen incidenteel	1.678.300	-	1.678.300	-	66.000
	Gemeentelijke bijdragen	**2.523.088**	**795.283**	**2.497.937**	**798.358**	**862.544**

Aantallen Armoedebestrijding

Gemeente Harlingen	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Aantal cliënten					
AV Frieso uitkeringsgerechtigden	214	232	209	234	232
AV Frieso niet-uitkeringsgerechtigden	475	425	464	424	425
Bijzondere bijstand bewindvoering	139	141	136	140	141
Aantal toegekende aanvragen					
Bijzondere bijstand vergunninghouders	15	8	15	5	8
Bijzondere bijstand energietoeslag	1291	-	1291	-	-
Bijzondere bijstand overig	71	84	69	69	84
Compensatieregeling Eigen Risico	178	127	174	203	127
Individuele Studietoeslag	3	1	3	1	1
Individuele Inkomenstoeslag	315	279	308	269	279

Financiën Wmo

Gemeente Harlingen - Programma Wmo						
Taakveld		**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
Lasten in euro's						
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**					
	Mantelzorg	-	-	-	-	-
6.2	**Toegang en eerstelijnsvoorzieningen**					
	Overige externe zaken	20.000	20.000	20.000	10.000	19.139
6.6	**Maatwerkvoorzieningen**					
	Collectief vervoer	398.695	379.709	316.010	366.869	218.543
	Rolstoelvoorziening	119.924	104.738	95.000	99.750	99.005
	Vervoersvoorziening	239.458	217.952	215.600	203.332	186.581
	Woonvoorziening	155.000	80.000	135.000	75.000	105.658
	Totaal	913.078	782.399	761.610	744.951	609.788
6.71a	**Huishoudelijke hulp**					
	Huishoudelijke Ondersteuning	1.950.105	1.931.884	1.754.000	1.687.197	1.666.255
6.71b	**Begeleiding**					
	Individuele Begeleiding	1.250.256	1.387.283	1.286.000	1.315.706	1.419.896
	Kortdurend verblijf	9.709	9.393	-	-	11.055
	Totaal	1.259.965	1.396.676	1.286.000	1.315.706	1.430.951
6.71c	**Dagbesteding**					
	Dagactiviteiten	479.711	558.637	470.000	470.483	420.573
6.71d	**Overige maatwerkarrangementen**					
	Incidentele regelingen	-	-	5.100	-	38.225
6.81a	**Beschermd wonen**					
	Beschermd wonen	-	-	-	-	-
	Totale lasten Wmo	**4.622.859**	**4.689.595**	**4.296.710**	**4.228.337**	**4.184.931**
Baten in euro's						
6.6	**Maatwerkvoorzieningen**					
	Eigen bijdragen Collectief Vervoer	24.913	24.913	18.685	24.913	13.771
6.71a	**Huishoudelijke hulp**					
	Eigen bijdragen CAK	151.848	145.008	145.008	132.696	157.754
6.71d	**Overige maatwerkarrangementen**					
	Overige baten	-	-	2.500	-	12.743
	Totale baten Wmo	**176.761**	**169.921**	**166.193**	**157.609**	**184.268**
Dekking in euro's						
	Gemeentelijke bijdragen	**4.446.098**	**4.519.674**	**4.130.517**	**4.070.728**	**4.000.663**

Aantallen Wmo

Harlingen - Programma Wmo						
Taakveld		**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
Aantallen Wmo						
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**					
	Mantelzorg	-	-	-	-	-
6.2	**Toegang en eerstelijnsvoorzieningen**					
	Overige externe zaken	-	-	-	-	-
6.6	**Maatwerkvoorzieningen**					
	Collectief vervoer	867	867	857	854	875
	Rolstoelvoorziening	127	122	124	135	131
	Vervoersvoorziening	218	220	220	213	220
	Woonvoorziening	203	161	183	182	157
	Totaal	1.415	1.370	1.384	1.384	1.384
6.71a	**Huishoudelijke hulp**					
	Huishoudelijke Ondersteuning	587	564	538	500	499
6.71b	**Begeleiding**					
	Individuele Begeleiding	232	230	234	219	240
	Kortdurend verblijf	1	1	1	-	1
	Totaal	233	231	235	219	241
6.71c	**Dagbesteding**					
	Dagactiviteiten	71	79	71	68	74
6.71d	**Overige maatwerkarrangementen**					
	Incidentele regelingen	-	-	-	-	-
6.81a	**Beschermd wonen**					
	Beschermd wonen	-	-	-	-	-
	Totaal aantal Wmo	**2.306**	**2.244**	**2.228**	**2.171**	**2.196**

Beleidsindicator Wmo

Beleidsindicator	**Eenheid**	**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
32. Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	758	759	752	767	767

Financiën Jeugdwet

Gemeente Harlingen - Programma Jeugdwet						
Taakveld		**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
Lasten in euro's						
6.72d	**Jeugdhulp zonder verblijf overig**					
	Regionale Inkoop	2.684.243	2.687.120	2.658.434	2.589.000	2.706.459
	SJH: Herstel	1.598.508	1.639.100	1.545.138	1.599.000	1.468.968
	SJH: Duurzaam	1.085.765	999.500	1.055.295	962.000	983.559
	SJH: Overig	51.600	48.520	58.000	28.000	43.267
	Mutatie Onderhanden Werk	-	-	-	-	210.665
	Taakstelling gemeente	-51.630	-	-	-	-
	Lokale Inkoop	120.000	120.000	108.000	107.000	145.233
	Incidentele regelingen	-	-	-	-	6.181
	Compensatieregeling Omzetderving C	-	-	-	-	-2.625
	Compensatieregeling Meerkosten Corona					8.806
	Externe zaken	132.500	107.500	83.000	86.000	118.038
	Sociaal Domein Fryslân	110.000	85.000	66.000	66.000	97.706
	Overige externe zaken	22.500	22.500	17.000	20.000	20.332
	Totaal Jeugdhulp zonder verblijf overig	**2.936.743**	**2.914.620**	**2.849.434**	**2.782.000**	**2.975.911**
6.73a	**Pleegzorg**					
	Pleegzorg	422.712	449.500	365.148	378.000	336.714
6.73c	**Jeugdhulp met verblijf overig**					
	Hoogspecialistische Jeugdhulp	118.000	83.000	82.000	82.000	159.372
	Verblijf	968.544	944.000	1.059.385	873.000	1.003.551
	Totaal Jeugdhulp met verblijf overig	**1.086.544**	**1.027.000**	**1.141.385**	**955.000**	**1.162.923**
6.74a	**Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf**					
	Dyslexie	98.240	95.500	104.180	85.000	91.307
6.74b	**Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf**					
	Landelijke Inkoop	10.000	10.000	10.000	10.000	19.370
	Crisis	75.762	75.762	90.000	90.000	87.614
	Totaal Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	**85.762**	**85.762**	**100.000**	**100.000**	**106.984**
6.74c	**Gesloten plaatsing**					
	Gesloten plaatsing	570	450	482	389	468
6.82a	**Jeugdbescherming**					
	Jeugdbescherming	513.000	405.000	433.800	350.100	420.900
6.82b	**Jeugdreclassering**					
	Jeugdreclassering	56.430	44.550	47.718	38.511	46.299
	Totale lasten Jeugdwet	**5.200.000**	**5.022.382**	**5.042.147**	**4.689.000**	**5.141.505**
Baten in euro's						
6.72d	**Jeugdhulp zonder verblijf overig**					
	Overige baten	-	-	-	-	802
	Totale baten Jeugdwet	**-**	**-**	**-**	**-**	**802**
Dekking in euro's						
	Gemeentelijke bijdrage Jeugdwet	**5.200.000**	**5.022.382**	**5.042.147**	**4.689.000**	**5.140.703**

Aantallen Jeugdwet

Gemeente Harlingen - Programma Jeugdwet						
Taakveld		Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Aantallen cliënten Jeugdwet per jaar						
6.72d	**Jeugdhulp zonder verblijf overig**					
	Regionale Inkoop	374	426	346	412	407
	SJH: Herstel	275	323	253	319	307
	SJH: Duurzaam	86	89	82	83	88
	SJH: Overig	14	14	12	10	12
	Lokale Inkoop	6	6	5	5	6
	SJH: Lokale Inkoop	3	3	3	3	3
	PGB	3	3	2	2	3
6.73a	**Pleegzorg**					
	Pleegzorg	35	39	27	33	31
6.73c	**Jeugdhulp met verblijf overig**					
	Hoogspecialistische Jeugdhulp	3	3	3	3	4
	Verblijf	44	44	48	42	44
6.74a	**Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf**					
	Dyslexie	49	48	46	43	46
6.74b	**Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf**					
	Landelijke Inkoop	2	2	2	2	1
	Crisis	7	7	2	7	8
6.82a	**Jeugdbescherming**					
	Jeugdbescherming	48	-	48	-	-
6.82b	**Jeugdreclassering**					
	Jeugdreclassering	5	-	5	-	-

Beleidsindicator Jeugdwet

Beleidsindicator Harlingen	Eenheid	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
29. Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	13%	15%	13%	15%	14%

Financiën Bedrijfsvoering

Verdeling bedrijfsvoeringslasten over programma's gemeente Harlingen	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Programma Werk, Participatie en Inkomen	1.494.814	1.164.948	1.449.739	1.217.336	1.154.553
Programma Armoedebestrijding	355.747	331.513	362.435	346.333	288.638
Programma Wmo en Jeugdwet	995.111	1.139.491	1.065.530	1.163.229	1.039.247
	2.845.672	2.635.952	2.877.704	2.726.897	2.482.438

Gemeentelijke bijdrage Bedrijfsvoering Verdeling over taakvelden gemeente Harlingen	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	44.784	24.587	23.102	22.016	4.045
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	3.288	3.710	3.359	2.898	3.205
6.3 Inkomensregelingen	1.392.014	1.225.287	1.502.133	1.310.799	1.258.579
6.4 WSW en beschut werk	81.645	146.946	150.333	145.497	120.603
6.5 Arbeidsparticipatie	100.880	78.716	74.442	92.192	76.422
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	130.814	55.928	61.894	57.069	55.605
6.71a Huishoudelijke hulp (Wmo)	260.333				
6.71b Begeleiding (Wmo)	176.043				
6.71c Dagbesteding (Wmo)	80.217				
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	368.201				
6.73a Pleegzorg	52.051				
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	130.931				
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	11.276				
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	13.195				
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+		527.595	486.283	520.655	442.314
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-		573.182	576.157	575.771	521.665
Totaal Harlingen	**2.845.672**	**2.635.952**	**2.877.704**	**2.726.897**	**2.482.438**

Meerjarenprognose Harlingen 2023-2026

Gemeente Harlingen		Meerjarenraming			Begroting na wijziging
		2026	2025	2024	2023
Lasten in euro's					
Werk, Participatie en Inkomen	6.1	297.376	296.659	295.785	294.965
	6.3	8.884.174	8.485.424	8.089.547	7.961.145
	6.4	323.016	310.918	297.942	285.270
	6.5	737.702	731.488	701.036	671.059
		10.242.268	9.824.488	9.384.310	9.212.439
Armoedebestrijding	6.1	52.755	51.721	50.459	49.277
	6.3	880.160	864.710	845.869	2.506.505
		932.915	916.431	896.328	2.555.782
Wmo	6.1	-	-	-	-
	6.2	20.000	20.000	20.000	20.000
	6.6	1.043.284	998.152	954.691	913.078
	6.71a	2.086.779	2.046.136	1.996.571	1.950.105
	6.71b	1.342.979	1.318.293	1.288.188	1.259.965
	6.71c	513.081	503.158	491.056	479.711
		5.006.122	4.885.738	4.750.507	4.622.859
Jeugdwet	6.72d	3.148.328	3.085.596	3.009.093	2.936.743
	6.73a	452.552	443.679	432.857	422.712
	6.73c	1.163.245	1.140.437	1.112.621	1.086.544
	6.74a	105.174	103.112	100.597	98.240
	6.74b	89.609	88.465	87.070	85.762
	6.74c	610	598	584	570
	6.82a	549.214	538.445	525.312	513.000
	6.82b	60.414	59.229	57.784	56.430
		5.569.146	5.459.560	5.325.918	5.200.000
Bedrijfsvoering		3.046.553	2.986.817	2.913.968	2.845.672
Totaal lasten		**24.797.005**	**24.073.034**	**23.271.031**	**24.436.751**
Baten in euro's					
Werk, Participatie en Inkomen	6.3	230.953	226.357	240.306	226.195
Armoedebestrijding	6.3	32.305	30.359	33.863	32.694
Wmo	6.6	24.913	24.913	24.913	24.913
	6.71a	151.848	151.848	151.848	151.848
Totaal baten		**440.020**	**433.477**	**450.930**	**435.649**
Resultaat		**-24.356.986**	**-23.639.557**	**-22.820.101**	**-24.001.102**
Dekking in euro's					
Gemeentelijke bijdragen					
Werk, Participatie en Inkomen		10.011.316	9.598.131	9.144.004	8.986.245
Armoedebestrijding		900.610	886.072	862.465	2.523.088
Wmo		4.829.362	4.708.977	4.573.746	4.446.098
Jeugdwet		5.569.146	5.459.560	5.325.918	5.200.000
Bedrijfsvoering		3.046.553	2.986.817	2.913.968	2.845.672
Totaal gemeentelijke bijdragen		**24.356.986**	**23.639.557**	**22.820.101**	**24.001.102**
Totaal dekking		**24.356.986**	**23.639.557**	**22.820.101**	**24.001.102**
Netto resultaat		**-**	**-**	**-**	**-**

Bedrijfsvoering naar taakveld Gemeente Harlingen	Meerjarenraming 2026	2025	2024	Begroting na wijziging 2023
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	47.946	47.006	45.859	44.784
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	3.520	3.451	3.367	3.288
6.3 Inkomensregelingen	1.490.279	1.461.058	1.425.423	1.392.014
6.4 WSW en beschut werk	87.409	85.695	83.605	81.645
6.5 Arbeidsparticipatie	108.001	105.884	103.301	100.880
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	140.048	137.302	133.953	130.814
6.71a Huishoudelijke hulp (Wmo)	278.710	273.245	266.581	260.333
6.71b Begeleiding (Wmo)	188.471	184.775	180.268	176.043
6.71c Dagbesteding (Wmo)	85.879	84.195	82.142	80.217
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	394.193	386.464	377.038	368.201
6.73a Pleegzorg	55.725	54.632	53.300	52.051
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	140.174	137.425	134.073	130.931
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	12.072	11.835	11.546	11.276
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	14.127	13.850	13.512	13.195
Totaal Bedrijfsvoering	**3.046.553**	**2.986.817**	**2.913.968**	**2.845.672**
	3.046.553	**2.986.817**	**2.913.968**	**2.845.672**

1.2 Gemeente Terschelling

Financiën Werk, Participatie en Inkomen

Gemeente Terschelling - Programma Werk, Participatie en Inkomen						
Taakveld		**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
Lasten in euro's						
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**					
	Inburgering	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-
6.3	**Inkomensregelingen**					
	BUIG	325.909	325.549	320.757	315.104	343.567
	Loonkostensubsidie Beschut Werken	-	-		-	-
	TOZO	17.912	-	17.458	-	555.119
	Bbz	760	760	747	747	-
	Opvang ontheemden Oekraïne (ROOO)	96.034	-	46.800	-	-
		440.615	326.309	385.762	315.851	898.686
6.4	**WSW en beschut werken (Begeleide participatie)**					
	Re-integratie TWP	9.966	9.244	9.955	9.784	5.023
	Re-integratie Beschut Werken	-	-		-	-
	Lokale participatie-initiatieven					
		9.966	9.244	9.955	9.784	5.023
6.5	**Arbeidsparticipatie**					
	Re-integratie TWP	9.202	8.501	9.243	9.416	5.788
	Re-integratie Pastiel		-		-	-
	Lokale participatie-initiatieven					
		9.202	8.501	9.243	9.416	5.788
	Totale lasten Werk, Participatie en Inkomen	**459.783**	**344.053**	**404.960**	**335.051**	**909.497**
Baten in euro's						
6.3	**Inkomensregelingen**					
	Debiteuren BUIG	11.272	17.200	2.368	21.116	25.517
	Debiteuren TOZO	-	-		-	49.954
	Debiteuren Bbz	9.388	3.266	24.049	5.682	1.829
		20.660	20.466	26.417	26.798	77.299
6.5	**Arbeidsparticipatie**					
	ESF	-	-	-	-	-
	Debiteuren	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-
	Totale baten Werk, Participatie en Inkomen	**20.660**	**20.466**	**26.417**	**26.798**	**77.299**
Dekking in euro's						
	Gemeentelijke bijdragen structureel	325.177	323.587	314.285	306.798	327.033
	Gemeentelijke bijdragen incidenteel	113.946	-	64.258	1.454	505.165
	Gemeentelijke bijdragen	**439.123**	**323.587**	**378.543**	**308.252**	**832.198**

Aantallen en gemiddeld uitkeringsbedrag Werk, Participatie en Inkomen

Gemeente Terschelling	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Werk en Participatie					
Aantal re-integratiecliënten					
Gemiddeld aantal cliënten 'van waarde' (0-40)	12	12	13	13	12
Gemiddeld aantal cliënten 'perspectiefrijk' (40-80)	14	14	15	12	14
Gemiddeld aantal cliënten 'kansrijk' (80-100)	0	0	0	0	0
Gemiddeld aantal re-integratiecliënten	26	26	28	25	26
Aantal cliënten Inburgering					
Instroom onderwijsroute	0	0	0	0	0
Instroom B1-route	0	0	0	0	0
Instroom Z-route	0	0	0	0	0
Totale instroom	0	0	0	0	0
Inkomen					
Uitkeringen Participatiewet < 65 jaar					
Gemiddeld aantal cliënten	14	15	14	16	16
Uitkeringen IOAW					
Gemiddeld aantal cliënten	6	6	6	5	6
Uitkeringen IOAZ					
Gemiddeld aantal cliënten	1	1	1	1	1
Uitkeringen Bbz starters					
Gemiddeld aantal cliënten	0	0	0	0	0
Uitkeringen Bbz gevestigden					
Gemiddeld aantal cliënten	0	0	0	0	0
Gemiddeld uitkeringsbedrag Part.wet < 65 jr	13.590	14.280	13.246	13.715	13.793
Gemiddeld uitkeringsbedrag IOAW	11.078	11.373	10.797	10.949	10.985
Gemiddeld uitkeringsbedrag IOAZ	9.823	10.677	9.574	10.094	10.313

Beleidsindicatoren Werk, Participatie en Inkomen

Beleidsindicator	Eenheid	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
27. Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	43	42	44	49
28. Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	64	64	64	76

Input beleidsindicatoren	Bron	Waarde
Aantal inwoners totaal	CBS peildatum 1 augustus 2022	4.938
Aantal inwoners 15-64 jaar	CBS peildatum 1 januari 2022	3.141
Aantal personen met een bijstandsuitkering	Begroting 2023 BnW onderdeel Werk, Part. & Inkomen	21
Aantal lopende re-integratievoorzieningen	CBS peildatum ultimo juni 2022	20

Financiën Armoedebestrijding

Gemeente Terschelling - Programma Armoedebestrijding						
Taakveld		**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
Lasten in euro's						
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**					
	Kinderopvang	-	-		-	
		-	-		-	
6.3	**Inkomensregelingen**					
	Bijzondere bijstand bewindvoering	13.733	13.577	13.385	13.385	13.114
	Bijzondere bijstand vergunninghouders	-	-	-	-	-
	Bijzondere bijstand TONK	-	-	-	-	31.500
	Bijzondere bijstand energietoeslag	165.100	-	165.100	-	-
	Bijzondere bijstand overig	5.808	5.180	5.535	5.535	4.919
	Compensatieregeling Wettelijk Eigen Risico	614	800	600	1.200	800
	AV Frieso	16.803	17.396	16.393	15.972	15.933
	Bijzondere bijstand	**202.059**	**36.954**	**201.014**	**36.091**	**66.266**
	Kindpakket Fondsen	-	-	-	-	2.576
	Kindpakket Thuis					
	Participatiefonds	-	-	-	-	-
	Mantelzorgfonds		-		-	-
	Individuele studietoeslag	3.694	3.600	3.600	3.600	3.600
	Individuele inkomenstoeslag	2.234	2.480	2.128	2.550	2.395
	Minimabeleid	**5.927**	**6.080**	**5.728**	**6.150**	**8.571**
	Schuldpreventie	4.912	7.331	4.911	2.331	1.249
	Schuldhulpverlening	8.476	6.037	8.261	4.249	5.831
	Schuldhulpverlening	**13.388**	**13.368**	**13.172**	**6.580**	**7.080**
	Totale lasten Armoedebestrijding	**221.374**	**56.402**	**219.914**	**48.821**	**81.917**
Baten in euro's						
6.3	**Inkomensregelingen**					
	Bijzondere bijstand	425	421	319	164	909
	Totale baten Armoedebestrijding	**425**	**421**	**319**	**164**	**909**
Dekking in euro's						
	Gemeentelijke bijdragen structureel	55.849	55.981	54.495	48.657	49.508
	Gemeentelijke bijdragen incidenteel	165.100	-	165.100	-	31.500
	Gemeentelijke bijdragen	**220.949**	**55.981**	**219.595**	**48.657**	**81.008**

Aantallen Armoedebestrijding

Gemeente Terschelling	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Aantal cliënten					
AV Frieso uitkeringsgerechtigden	5	7	5	7	7
AV Frieso niet-uitkeringsgerechtigden	48	46	47	42	46
Bijzondere bijstand bewindvoering	5	8	5	8	8
Aantal toegekende aanvragen					
Bijzondere bijstand vergunninghouders	-	-	-	-	-
Bijzondere bijstand energietoeslag	127	-	127	-	-
Bijzondere bijstand overig	3	6	3	3	6
Compensatieregeling Eigen Risico	6	8	6	12	8
Individuele Studietoeslag	1	1	1	1	1
Individuele Inkomenstoeslag	8	10	8	11	10

Financiën Wmo

Gemeente Terschelling - Programma Wmo						
Taakveld		**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
Lasten in euro's						
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**					
	Mantelzorg	-	-	-	-	-
6.2	**Toegang en eerstelijnsvoorzieningen**					
	Overige externe zaken	1.000	1.000	1.000	1.000	272
6.6	**Maatwerkvoorzieningen**					
	Collectief vervoer	87.501	83.334	69.445	79.366	40.919
	Rolstoelvoorziening	16.717	14.600	14.000	14.175	13.546
	Vervoersvoorziening	32.678	33.913	30.000	37.969	27.301
	Woonvoorziening	30.000	27.500	25.000	25.000	19.739
	Totaal	166.896	159.347	138.445	156.510	101.505
6.71a	**Huishoudelijke hulp**					
	Huishoudelijke Ondersteuning	336.825	352.323	329.000	352.387	324.920
6.71b	**Begeleiding**					
	Individuele Begeleiding	325.958	379.746	309.500	350.326	319.346
	Kortdurend verblijf	9.709	-	-	-	-
	Totaal	335.667	379.746	309.500	350.326	319.346
6.71c	**Dagbesteding**					
	Dagactiviteiten	22.065	18.764	18.500	24.711	28.048
6.71d	**Overige maatwerkarrangementen**					
	Incidentele regelingen	-	-	-	-	856
6.81a	**Beschermd wonen**					
	Beschermd wonen	-	-	-	-	-
	Totale lasten Wmo	**862.454**	**911.180**	**796.445**	**884.933**	**774.947**
Baten in euro's						
6.6	**Maatwerkvoorzieningen**					
	Eigen bijdragen Collectief Vervoer	5.183	5.183	3.887	5.183	3.161
6.71a	**Huishoudelijke hulp**					
	Eigen bijdragen CAK	31.236	32.832	30.096	27.360	35.309
6.71d	**Overige maatwerkarrangementen**					
	Overige baten	-	-	-	-	-
	Totale baten Wmo	**36.419**	**38.015**	**33.983**	**32.543**	**38.470**
Dekking in euro's						
	Gemeentelijke bijdragen	**826.035**	**873.165**	**762.462**	**852.390**	**736.476**

Aantallen Wmo

Terschelling - Programma Wmo						
Taakveld		**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
Aantallen Wmo						
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**					
	Mantelzorg	-	-	-	-	-
6.2	**Toegang en eerstelijnsvoorzieningen**					
	Overige externe zaken	-	-	-	-	-
6.6	**Maatwerkvoorzieningen**					
	Collectief vervoer	305	305	295	302	299
	Rolstoelvoorziening	13	12	9	15	14
	Vervoersvoorziening	30	30	29	33	34
	Woonvoorziening	32	30	29	36	35
	Totaal	380	377	362	386	382
6.71a	**Huishoudelijke hulp**					
	Huishoudelijke Ondersteuning	121	130	115	127	125
6.71b	**Begeleiding**					
	Individuele Begeleiding	61	64	61	70	72
	Kortdurend verblijf	1	-	-	-	-
	Totaal	62	64	61	70	72
6.71c	**Dagbesteding**					
	Dagactiviteiten	12	11	10	15	15
6.71d	**Overige maatwerkarrangementen**					
	Incidentele regelingen	-	-	-	-	-
6.81a	**Beschermd wonen**					
	Beschermd wonen	-	-	-	-	-
	Totaal aantal Wmo	**575**	**582**	**548**	**598**	**594**

Beleidsindicator Wmo

Beleidsindicator	**Eenheid**	**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
32. Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	498	498	470	510	511

Financiën Jeugdwet

Gemeente Terschelling - Programma Jeugdwet						
Taakveld		**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
Lasten in euro's						
6.72d	**Jeugdhulp zonder verblijf overig**					
	Regionale Inkoop	631.151	635.840	528.178	491.500	594.398
	SJH: Herstel	569.430	576.300	470.778	453.000	431.317
	SJH: Duurzaam	60.021	58.500	54.900	38.000	41.674
	SJH: Overig	1.700	1.040	2.500	500	720
	Mutatie Onderhanden Werk	-	-	-	-	120.688
	Taakstelling gemeente	-	-	-	-	-
	Lokale Inkoop	250.000	236.000	275.000	216.000	226.681
	Incidentele regelingen	-	-	-	-	2.742
	Externe zaken	37.000	29.500	20.500	27.000	30.556
	Totaal Jeugdhulp zonder verblijf overig	**918.151**	**901.340**	**823.678**	**734.500**	**854.377**
6.73a	**Pleegzorg**					
	Pleegzorg	29.241	28.500	28.500	28.500	61.685
6.73c	**Jeugdhulp met verblijf overig**					
	Hoogspecialistische Jeugdhulp	250.000	9.000	9.000	9.000	57.692
	Verblijf	-	-	-	-	-
	Totaal Jeugdhulp met verblijf overig	**250.000**	**9.000**	**9.000**	**9.000**	**57.692**
6.74a	**Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf**					
	Dyslexie	33.550	35.000	30.276	35.000	26.363
6.74b	**Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf**					
	Landelijke Inkoop	-	-	-	-	11.250
	Crisis	28.364	28.364	31.000	21.000	36.239
	Totaal Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	**28.364**	**28.364**	**31.000**	**21.000**	**47.489**
6.74c	**Gesloten plaatsing**					
	Gesloten plaatsing	50	48	48	26	33
6.82a	**Jeugdbescherming**					
	Jeugdbescherming	45.000	43.200	43.200	23.400	29.524
6.82b	**Jeugdreclassering**					
	Jeugdreclassering	4.950	4.752	4.752	2.574	3.248
	Totale lasten Jeugdwet	**1.309.307**	**1.050.204**	**970.455**	**854.000**	**1.080.410**
Baten in euro's						
6.72d	**Jeugdhulp zonder verblijf overig**					
	Overige baten	-	-	-	-	950
	Totale baten Jeugdwet	**-**	**-**	**-**	**-**	**950**
Dekking in euro's						
	Gemeentelijke bijdrage Jeugdwet	**1.309.307**	**1.050.204**	**970.455**	**854.000**	**1.079.460**

Aantallen Jeugdwet

Gemeente Terschelling - Programma Jeugdwet						
Taakveld		**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
Aantallen cliënten Jeugdwet per jaar						
6.72d	**Jeugdhulp zonder verblijf overig**					
	Regionale Inkoop	94	100	97	78	92
	SJH: Herstel	86	90	89	74	83
	SJH: Duurzaam	6	8	6	2	7
	SJH: Overig	2	2	2	2	2
	Lokale Inkoop	15	14	15	13	14
	SJH: Lokale Inkoop	10	10	10	10	10
	PGB	5	4	5	3	4
6.73a	**Pleegzorg**					
	Pleegzorg	2	2	2	2	4
6.73c	**Jeugdhulp met verblijf overig**					
	Hoogspecialistische Jeugdhulp	1	-	1	-	1
	Verblijf	-	-	-	-	-
6.74a	**Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf**					
	Dyslexie	14	15	16	15	15
6.74b	**Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf**					
	Landelijke Inkoop	-	-	-	-	-
	Crisis	4	4	4	2	4
6.82a	**Jeugdbescherming**					
	Jeugdbescherming	4	-	4	-	-
6.82b	**Jeugdreclassering**					
	Jeugdreclassering	-	-	-	-	-

Beleidsindicator Jeugdwet

Beleidsindicator Terschelling	**Eenheid**	**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
29. Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	15%	15%	15%	14%	14%

Financiën Bedrijfsvoering

Verdeling bedrijfsvoeringslasten over programma's gemeente Terschelling	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Programma Werk, Participatie en Inkomen	219.463	189.253	233.644	199.211	176.980
Programma Armoedebestrijding	54.039	54.673	58.411	57.550	44.245
Programma Wmo en Jeugdwet	206.795	236.757	208.396	235.399	204.773
	480.298	480.683	500.451	492.161	425.998

Gemeentelijke bijdrage Bedrijfsvoering Verdeling over taakvelden gemeente Terschelling	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	334	203	164	186	83
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	363	465	374	466	358
6.3 Inkomensregelingen	153.943	133.819	183.899	145.741	167.701
6.4 WSW en beschut werk	26.137	35.119	31.593	35.883	30.194
6.5 Arbeidsparticipatie	21.015	19.731	17.598	19.378	16.238
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	24.951	12.363	12.169	12.853	10.172
6.71a Huishoudelijke hulp (Wmo)	47.707				
6.71b Begeleiding (Wmo)	44.060				
6.71c Dagbesteding (Wmo)	8.744				
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	109.000				
6.73a Pleegzorg	5.678				
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	30.891				
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	3.752				
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	3.720				
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+		130.936	114.884	138.174	90.164
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-		148.047	139.768	139.481	111.088
Totaal Terschelling	**480.298**	**480.683**	**500.451**	**492.161**	**425.998**

Meerjarenprognose Terschelling 2023-2026

Gemeente Terschelling		Meerjarenraming			Begroting na wijziging
		2026	2025	2024	2023
Lasten in euro's					
Werk, Participatie en Inkomen	6.1	-	-	-	-
	6.3	412.279	392.661	369.765	440.615
	6.4	10.669	10.460	10.205	9.966
	6.5	9.852	9.659	9.423	9.202
		432.800	412.780	389.393	459.783
Armoedebestrijding	6.1	-	-	-	-
	6.3	59.797	58.749	57.471	221.373
	6.71				
		59.797	58.749	57.471	221.373
Wmo	6.1	-	-	-	-
	6.2	1.000	1.000	1.000	1.000
	6.6	200.409	190.506	180.932	166.896
	6.71a	360.602	353.532	344.909	336.825
	6.71b	356.610	350.382	342.787	335.667
	6.71c	23.552	23.110	22.571	22.065
		942.173	918.530	892.199	862.454
Jeugdwet	6.72d	982.965	963.691	940.187	918.151
	6.73a	31.305	30.691	29.943	29.241
	6.73c	12.847	12.595	12.288	250.000
	6.74a	35.919	35.214	34.355	33.550
	6.74b	29.106	28.885	28.616	28.364
	6.74c	54	52	51	50
	6.82a	48.177	47.232	46.080	45.000
	6.82b	5.299	5.196	5.069	4.950
		1.145.671	1.123.557	1.096.589	1.309.307
Bedrijfsvoering		514.203	504.120	491.825	480.298
Totaal lasten		**3.094.644**	**3.017.736**	**2.927.477**	**3.333.214**
Baten in euro's					
Werk, Participatie en Inkomen	6.3	21.218	22.518	20.477	20.660
Armoedebestrijding	6.3	469	432	551	425
Wmo	6.6	5.183	5.183	5.183	5.183
	6.71a	31.236	31.236	31.236	31.236
Totaal baten		**58.107**	**59.369**	**57.447**	**57.504**
Resultaat		**-3.036.538**	**-2.958.367**	**-2.870.030**	**-3.275.710**
Dekking in euro's					
Gemeentelijke bijdragen					
Werk, Participatie en Inkomen		411.583	390.262	368.917	439.123
Armoedebestrijding		59.327	58.317	56.920	220.948
Wmo		905.754	882.111	855.780	826.035
Jeugdwet		1.145.671	1.123.557	1.096.589	1.309.307
Bedrijfsvoering		514.203	504.120	491.825	480.298
Totaal gemeentelijke bijdragen		**3.036.538**	**2.958.367**	**2.870.030**	**3.275.710**
Totaal dekking		**3.036.538**	**2.958.367**	**2.870.030**	**3.275.710**
Netto resultaat		**-**	**-**	**-**	**-**

Bedrijfsvoering naar taakveld Gemeente Terschelling	Meerjarenraming 2026	2025	2024	Begroting na wijziging 2023
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	358	351	342	334
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	389	381	372	363
6.3 Inkomensregelingen	164.810	161.579	157.638	153.943
6.4 WSW en beschut werk	27.982	27.433	26.764	26.137
6.5 Arbeidsparticipatie	22.499	22.058	21.520	21.015
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	26.713	26.189	25.550	24.951
6.71a Huishoudelijke hulp (Wmo)	51.075	50.073	48.852	47.707
6.71b Begeleiding (Wmo)	47.170	46.245	45.117	44.060
6.71c Dagbesteding (Wmo)	9.361	9.178	8.954	8.744
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	116.695	114.407	111.616	109.000
6.73a Pleegzorg	6.079	5.960	5.815	5.678
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	33.072	32.424	31.633	30.891
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	4.017	3.938	3.842	3.752
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	3.983	3.905	3.810	3.720
Totaal Bedrijfsvoering	**514.203**	**504.120**	**491.825**	**480.298**
	514.203	**504.120**	**491.825**	**480.298**

1.3 Gemeente Vlieland

Financiën Werk, Participatie en Inkomen

Gemeente Vlieland - Programma Werk, Participatie en Inkomen						
Taakveld		Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Lasten in euro's						
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**					
	Inburgering	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-
6.3	**Inkomensregelingen**					
	BUIG	82.037	86.298	96.225	84.490	87.884
	Loonkostensubsidie Beschut Werken					
	TOZO	3.867	-	3.769	-	80.073
	Bbz	845	1.010	993	993	1.478
	Opvang ontheemden Oekraïne (ROOO)					
		86.749	87.308	100.987	85.483	169.435
6.4	**WSW en beschut werken (Begeleide participatie)**					
	Re-integratie TWP	2.546	2.478	2.383	2.090	1.842
	Re-integratie Beschut Werken					
	Lokale participatie-initiatieven					
		2.546	2.478	2.383	2.090	1.842
6.5	**Arbeidsparticipatie**					
	Re-integratie TWP	1.783	1.735	1.671	1.722	1.172
	Re-integratie Pastiel					
	Lokale participatie-initiatieven					
		1.783	1.735	1.671	1.722	1.172
	Totale lasten Werk, Participatie en Inkomen	**91.078**	**91.521**	**105.041**	**89.295**	**172.449**
Baten in euro's						
6.3	**Inkomensregelingen**					
	Debiteuren BUIG	32	112	-	240	0
	Debiteuren TOZO	-	-	-	-	7.062
	Debiteuren Bbz	5.000	5.000	3.804	33.812	119.951
		5.032	5.112	3.804	34.052	127.014
6.5	**Arbeidsparticipatie**					
	ESF	-	-	-	-	-
	Debiteuren	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-
	Totale baten Werk, Participatie en Inkomen	**5.032**	**5.112**	**3.804**	**34.052**	**127.014**
Dekking in euro's						
	Gemeentelijke bijdragen structureel	82.179	86.409	97.468	54.835	-27.576
	Gemeentelijke bijdragen incidenteel	3.867	-	3.769	407	73.011
	Gemeentelijke bijdragen	**86.046**	**86.409**	**101.237**	**55.242**	**45.435**

Aantallen en gemiddeld uitkeringsbedrag Werk, Participatie en Inkomen

Gemeente Vlieland	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Werk en Participatie					
Aantal re-integratiecliënten					
Gemiddeld aantal cliënten 'van waarde' (0-40)	3	3	3	3	3
Gemiddeld aantal cliënten 'perspectiefrijk' (40-80)	7	7	7	5	7
Gemiddeld aantal cliënten 'kansrijk' (80-100)	0	0	0	0	0
Gemiddeld aantal re-integratiecliënten	10	10	10	8	10
Aantal cliënten Inburgering					
Instroom onderwijsroute	0	0	0	0	0
Instroom B1-route	0	0	0	0	0
Instroom Z-route	0	0	0	0	0
Totale instroom	0	0	0	0	0
Inkomen					
Uitkeringen Participatiewet < 65 jaar					
Gemiddeld aantal cliënten	6	7	6	7	7
Uitkeringen IOAW					
Gemiddeld aantal cliënten	0	0	0	0	0
Uitkeringen IOAZ					
Gemiddeld aantal cliënten	0	0	0	0	0
Uitkeringen Bbz starters					
Gemiddeld aantal cliënten	0	0	0	0	0
Uitkeringen Bbz gevestigden					
Gemiddeld aantal cliënten	0	0	0	0	0
Gemiddeld uitkeringsbedrag Part.wet < 65 jr	13.082	12.328	12.751	12.070	11.908
Gemiddeld uitkeringsbedrag IOAW	0	0	0	0	0
Gemiddeld uitkeringsbedrag IOAZ	0	0	0	0	0

Beleidsindicatoren Werk, Participatie en Inkomen

Beleidsindicator	Eenheid	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
27. Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	46	59	56	58
28. Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	116	0	116	70

Input beleidsindicatoren	Bron	Waarde
Aantal inwoners totaal	CBS peildatum 1 augustus 2022	1.309
Aantal inwoners 15-64 jaar	CBS peildatum 1 januari 2022	860
Aantal personen met een bijstandsuitkering	Begroting 2023 BnW onderdeel Werk, Part. & Inkomen	6
Aantal lopende re-integratievoorzieningen	CBS peildatum ultimo juni 2022	10

Financiën Armoedebestrijding

Gemeente Vlieland - Programma Armoedebestrijding						
Taakveld		**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
Lasten in euro's						
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**					
	Kinderopvang	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-
6.3	**Inkomensregelingen**					
	Bijzondere bijstand bewindvoering	3.584	-	3.493	-	-
	Bijzondere bijstand vergunninghouders	-	-	-	-	-
	Bijzondere bijstand TONK	-	-	-	-	2.250
	Bijzondere bijstand energietoeslag	50.700	-	50.700	-	-
	Bijzondere bijstand overig	308	300	300	300	-
	Compensatieregeling Wettelijk Eigen Risico	400	100	400	400	100
	AV Frieso	6.291	5.639	6.138	5.481	5.120
	Bijzondere bijstand	**61.283**	**6.039**	**61.031**	**6.181**	**7.470**
	Kindpakket Fondsen	-	-	-	-	750
	Kindpakket Thuis	-	-	-	-	-
	Participatiefonds	-	-	-	-	-
	Mantelzorgfonds	-	-	-	-	-
	Individuele studietoeslag	-	-	-	-	-
	Individuele inkomenstoeslag	1.675	1.144	1.596	1.500	1.105
	Minimabeleid	**1.675**	**1.144**	**1.596**	**1.500**	**1.855**
	Schuldpreventie	666	649	649	649	806
	Schuldhulpverlening	990	1.632	965	-	1.576
	Schuldhulpverlening	**1.656**	**2.281**	**1.614**	**649**	**2.382**
	Totale lasten Armoedebestrijding	**64.614**	**9.464**	**64.241**	**8.329**	**11.707**
Baten in euro's						
6.3	**Inkomensregelingen**					
	Bijzondere bijstand	-	-	-	-	-
	Totale baten Armoedebestrijding	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Dekking in euro's						
	Gemeentelijke bijdragen structureel	13.914	9.464	13.541	8.329	9.457
	Gemeentelijke bijdragen incidenteel	50.700	-	50.700	-	2.250
	Gemeentelijke bijdragen	**64.614**	**9.464**	**64.241**	**8.329**	**11.707**

Aantallen Armoedebestrijding

Gemeente Vlieland	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Aantal cliënten					
AV Frieso uitkeringsgerechtigden	4	4	4	5	4
AV Frieso niet-uitkeringsgerechtigden	17	14	17	12	14
Bijzondere bijstand bewindvoering	1	-	1	-	-
Aantal toegekende aanvragen					
Bijzondere bijstand vergunninghouders	-	-	-	-	-
Bijzondere bijstand energietoeslag	39	-	39	-	-
Bijzondere bijstand overig	1	1	1	1	-
Compensatieregeling Eigen Risico	4	1	4	4	1
Individuele Studietoeslag	-	-	-	-	-
Individuele Inkomenstoeslag	6	4	6	5	4

Financiën Wmo

Gemeente Vlieland - Programma Wmo						
Taakveld		**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
Lasten in euro's						
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**					
	Mantelzorg	-	-	-	-	-
6.2	**Toegang en eerstelijnsvoorzieningen**					
	Overige externe zaken	2.000	1.000	2.000	1.000	2.101
6.6	**Maatwerkvoorzieningen**					
	Collectief vervoer	14.654	13.957	11.768	13.449	9.203
	Rolstoelvoorziening	32.432	28.325	27.500	27.500	24.629
	Vervoersvoorziening	17.827	12.875	13.700	12.500	10.819
	Woonvoorziening	30.000	20.000	90.000	15.000	26.152
	Totaal	94.913	75.157	142.968	68.449	70.804
6.71a	**Huishoudelijke hulp**					
	Huishoudelijke Ondersteuning	75.603	92.684	79.000	65.195	79.840
6.71b	**Begeleiding**					
	Individuele Begeleiding	7.749	11.714	7.500	12.486	7.881
	Kortdurend verblijf	-	-	-	-	-
	Totaal	7.749	11.714	7.500	12.486	7.881
6.71c	**Dagbesteding**					
	Dagactiviteiten	1.000	1.000	-	-	-
6.71d	**Overige maatwerkarrangementen**					
	Incidentele regelingen	-	-	-	-	121
6.81a	**Beschermd wonen**					
	Beschermd wonen	-	-	-	-	-
	Totale lasten Wmo	**181.265**	**181.554**	**231.468**	**147.130**	**160.747**
Baten in euro's						
6.6	**Maatwerkvoorzieningen**					
	Eigen bijdragen Collectief Vervoer	-	1.245	934	1.245	292
6.71a	**Huishoudelijke hulp**					
	Eigen bijdragen CAK	6.612	7.524	6.840	6.612	9.515
6.71d	**Overige maatwerkarrangementen**					
	Overige baten	-	-	-	-	-
	Totale baten Wmo	**6.612**	**8.769**	**7.774**	**7.857**	**9.807**
Dekking in euro's						
	Gemeentelijke bijdragen	**174.653**	**172.785**	**223.694**	**139.273**	**150.939**

Aantallen Wmo

Vlieland - Programma Wmo						
Taakveld		**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
Aantallen Wmo						
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**					
	Mantelzorg	-	-	-	-	-
6.2	**Toegang en eerstelijnsvoorzieningen**					
	Overige externe zaken	-	-	-	-	-
6.6	**Maatwerkvoorzieningen**					
	Collectief vervoer	50	50	54	51	51
	Rolstoelvoorziening	16	15	15	15	15
	Vervoersvoorziening	18	13	16	13	13
	Woonvoorziening	18	21	20	19	16
	Totaal	102	99	105	98	94
6.71a	**Huishoudelijke hulp**					
	Huishoudelijke Ondersteuning	28	34	28	32	30
6.71b	**Begeleiding**					
	Individuele Begeleiding	1	1	1	2	3
	Kortdurend verblijf	-	-	-	-	-
	Totaal	1	1	1	2	3
6.71c	**Dagbesteding**					
	Dagactiviteiten	-	-	-	-	-
6.71d	**Overige maatwerkarrangementen**					
	Incidentele regelingen	-	-	-	-	-
6.81a	**Beschermd wonen**					
	Beschermd wonen	-	-	-	-	-
	Totaal aantal Wmo	**131**	**134**	**134**	**132**	**128**

Beleidsindicator Wmo

Beleidsindicator	**Eenheid**	**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
32. Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	458	477	477	491	477

Financiën Jeugdwet

Gemeente Vlieland - Programma Jeugdwet						
Taakveld		**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
Lasten in euro's						
6.72d	**Jeugdhulp zonder verblijf overig**					
	Regionale Inkoop	76.516	61.380	65.305	64.200	67.115
	Lokale Inkoop	35.000	35.000	35.000	35.000	23.129
	Incidentele regelingen	-	-	-	-	658
	Externe zaken	8.600	7.500	5.000	10.800	6.550
	Totaal Jeugdhulp zonder verblijf overig	**120.116**	**103.880**	**105.305**	**110.000**	**97.451**
6.73a	**Pleegzorg**					
	Pleegzorg	-	-	-	-	-
6.73c	**Jeugdhulp met verblijf overig**					
	Hoogspecialistische Jeugdhulp	2.600	2.000	2.000	2.000	1.901
	Verblijf	-	-	-	-	76.440
	Totaal Jeugdhulp met verblijf overig	**2.600**	**2.000**	**2.000**	**2.000**	**78.341**
6.74a	**Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf**					
	Dyslexie	-	-	-	-	-
6.74b	**Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf**					
	Landelijke Inkoop	-	-	-	-	-
	Crisis	2.500	2.500	2.500	2.500	2.538
	Totaal Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	**2.500**	**2.500**	**2.500**	**2.500**	**2.538**
6.74c	**Gesloten plaatsing**					
	Gesloten plaatsing	-	-	-	-	0
6.82a	**Jeugdbescherming**					
	Jeugdbescherming	-	-	-	-	59
6.82b	**Jeugdreclassering**					
	Jeugdreclassering	-	-	-	-	6
	Totale lasten Jeugdwet	**125.216**	**108.380**	**109.805**	**114.500**	**178.396**
Baten in euro's						
6.72d	**Jeugdhulp zonder verblijf overig**					
	Overige baten	-	-	-	-	-
	Totale baten Jeugdwet	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Dekking in euro's						
	Gemeentelijke bijdrage Jeugdwet	**125.216**	**108.380**	**109.805**	**114.500**	**178.396**

Aantallen Jeugdwet

Gemeente Vlieland - Programma Jeugdwet						
Taakveld		**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
Aantallen cliënten Jeugdwet per jaar						
6.72d	**Jeugdhulp zonder verblijf overig**					
	Regionale Inkoop	11	12	11	11	12
	SJH: Herstel	9	11	9	9	10
	SJH: Duurzaam	1	1	1	1	1
	SJH: Overig	1	1	1	1	1
	Lokale Inkoop	1	1	1	1	1
	SJH: Lokale Inkoop	-	-	-	-	-
	PGB	1	1	1	1	1
6.73a	**Pleegzorg**					
	Pleegzorg	-	-	-	-	-
6.73c	**Jeugdhulp met verblijf overig**					
	Hoogspecialistische Jeugdhulp	-	-	-	-	-
	Verblijf	-	-	-	-	1
6.74a	**Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf**					
	Dyslexie	-	-	-	-	-
6.74b	**Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf**					
	Landelijke Inkoop	-	-	-	-	-
	Crisis	-	-	-	-	-
6.82a	**Jeugdbescherming**					
	Jeugdbescherming	-	-	-	-	-
6.82b	**Jeugdreclassering**					
	Jeugdreclassering	-	-	-	-	-

Beleidsindicator Jeugdwet

Beleidsindicator Vlieland	**Eenheid**	**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
29. Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	8%	8%	8%	8%	8%

Financiën Bedrijfsvoering

Verdeling bedrijfsvoeringslasten over programma's gemeente Vlieland	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Programma Werk, Participatie en Inkomen	51.101	45.366	69.864	54.422	45.573
Programma Armoedebestrijding	12.583	13.106	17.466	15.722	11.393
Programma Wmo en Jeugdwet	42.642	51.867	44.133	51.269	42.956
	106.326	110.339	131.463	121.413	99.922

Gemeentelijke bijdrage Bedrijfsvoering Verdeling over taakvelden gemeente Vlieland	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	75	47	38	43	20
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	320	241	311	271	328
6.3 Inkomensregelingen	40.701	36.642	64.551	44.350	31.343
6.4 WSW en beschut werk	4.922	6.746	5.964	6.886	5.691
6.5 Arbeidsparticipatie	3.903	4.147	3.474	4.058	3.457
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	14.480	10.883	17.568	11.731	9.860
6.71a Huishoudelijke hulp (Wmo)	13.104				
6.71b Begeleiding (Wmo)	3.665				
6.71c Dagbesteding (Wmo)	1.610				
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	20.348				
6.73a Pleegzorg	642				
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	1.887				
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	120				
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	550				
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+		26.793	18.795	24.692	19.187
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-		24.841	20.763	29.382	30.036
Totaal Vlieland	**106.326**	**110.339**	**131.464**	**121.413**	**99.922**

Meerjarenprognose Vlieland 2023-2026

Gemeente Vlieland		Meerjarenraming			Begroting na wijziging
		2026	2025	2024	2023
Lasten in euro's					
Werk, Participatie en Inkomen	6.1	-	-	-	-
	6.3	100.053	95.827	91.710	86.749
	6.4	2.726	2.672	2.607	2.546
	6.5	1.909	1.871	1.826	1.783
		104.687	100.371	96.143	91.078
Armoedebestrijding	6.1	-	-	-	-
	6.3	14.704	14.469	14.183	64.614
		14.704	14.469	14.183	64.614
Wmo	6.1	-	-	-	-
	6.2	2.000	2.000	2.000	2.000
	6.6	112.645	106.567	100.659	94.913
	6.71a	80.940	79.352	77.417	75.603
	6.71b	8.225	8.083	7.911	7.749
	6.71c	1.000	1.000	1.000	1.000
		204.810	197.003	188.987	181.265
Jeugdwet	6.72d	128.595	126.074	122.999	120.116
	6.73a	-	-	-	-
	6.73c	2.784	2.729	2.662	2.600
	6.74a	-	-	-	-
	6.74b	2.676	2.624	2.560	2.500
	6.74c	-	-	-	-
	6.82a	-	-	-	-
	6.82b	-	-	-	-
		134.055	131.427	128.221	125.216
Bedrijfsvoering		113.832	111.600	108.878	106.326
Totaal lasten		**572.089**	**554.870**	**536.412**	**568.499**
Baten in euro's					
Werk, Participatie en Inkomen	6.3	5.027	5.020	5.028	5.032
Armoedebestrijding	6.3	-	-	-	-
Wmo	6.6	-	-	-	-
	6.71a	6.612	6.612	6.612	6.612
Totaal baten		**11.639**	**11.632**	**11.640**	**11.644**
Resultaat		**-560.451**	**-543.238**	**-524.772**	**-556.855**
Dekking in euro's					
Gemeentelijke bijdragen					
Werk, Participatie en Inkomen		99.662	95.351	91.115	86.046
Armoedebestrijding		14.704	14.469	14.183	64.614
Wmo		198.198	190.391	182.375	174.653
Jeugdwet		134.055	131.427	128.221	125.216
Bedrijfsvoering		113.832	111.600	108.878	106.326
Totaal gemeentelijke bijdragen		**560.451**	**543.238**	**524.772**	**556.855**
Totaal dekking		**560.451**	**543.238**	**524.772**	**556.855**
Netto resultaat		**-**	**-**	**-**	**-**

Bedrijfsvoering naar taakveld Gemeente Vlieland	Meerjarenraming 2026	2025	2024	Begroting na wijziging 2023
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	80	78	76	75
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	343	336	328	320
6.3 Inkomensregelingen	43.574	42.720	41.678	40.701
6.4 WSW en beschut werk	5.270	5.167	5.041	4.922
6.5 Arbeidsparticipatie	4.178	4.096	3.996	3.903
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	15.502	15.198	14.827	14.480
6.71a Huishoudelijke hulp (Wmo)	14.029	13.754	13.418	13.104
6.71b Begeleiding (Wmo)	3.924	3.847	3.753	3.665
6.71c Dagbesteding (Wmo)	1.723	1.690	1.648	1.610
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	21.784	21.357	20.836	20.348
6.73a Pleegzorg	687	674	657	642
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	2.021	1.981	1.933	1.887
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	129	126	123	120
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	588	577	563	550
Totaal Bedrijfsvoering	**113.832**	**111.600**	**108.878**	**106.326**
	113.832	**111.600**	**108.878**	**106.326**

1.4 Gemeente Waadhoeke

Financiën Werk, Participatie en Inkomen

Gemeente Waadhoeke - Programma Werk, Participatie en Inkomen						
Taakveld		**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
Lasten in euro's						
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**					
	Inburgering	826.024	462.537	471.459	317.821	-
		826.024	462.537	471.459	317.821	-
6.3	**Inkomensregelingen**					
	BUIG	15.572.791	15.298.621	14.860.760	15.217.044	15.200.052
	Loonkostensubsidie Beschut Werken	418.373	178.340	209.396	149.105	152.879
	TOZO	66.532	-	64.846	-	1.319.361
	Bbz	9.766	11.543	12.886	12.886	4.567
	Opvang ontheemden Oekraïne (ROOO)	100.158		48.810		
		16.167.620	15.488.504	15.196.698	15.379.035	16.676.859
6.4	**WSW en beschut werken (Begeleide participatie)**					
	Re-integratie TWP	382.881	336.198	362.768	367.387	326.961
	Re-integratie Beschut Werken	299.700	163.800	163.800	148.200	127.064
	Lokale participatie-initiatieven	-	-		-	-
		682.581	499.998	526.568	515.587	454.025
6.5	**Arbeidsparticipatie**					
	Re-integratie TWP	686.015	508.313	674.878	660.685	644.744
	Re-integratie Pastiel	596.644	584.493	566.174	584.283	597.651
	Lokale participatie-initiatieven	-	-		-	-
		1.282.659	1.092.806	1.241.052	1.244.968	1.242.395
	Totale lasten Werk, Participatie en Inkomen	**18.958.884**	**17.543.845**	**17.435.777**	**17.457.411**	**18.373.279**
Baten in euro's						
6.3	**Inkomensregelingen**					
	Debiteuren BUIG	264.508	292.626	205.116	286.845	668.977
	Debiteuren TOZO		-		-	223.206
	Debiteuren Bbz	68.684	77.480	57.882	93.653	47.309
		333.192	370.106	262.998	380.497	939.492
6.5	**Arbeidsparticipatie**					
	ESF	-	-	-	-	-
	Debiteuren	-	-	-	-	341
		-	-	-	-	341
	Totale baten Werk, Participatie en Inkomen	**333.192**	**370.106**	**262.998**	**380.497**	**939.833**
Dekking in euro's						
	Gemeentelijke bijdragen structureel	18.459.002	17.173.739	17.059.123	16.909.162	16.286.637
	Gemeentelijke bijdragen incidenteel	166.690	-	113.656	167.751	1.146.808
	Gemeentelijke bijdragen	**18.625.692**	**17.173.739**	**17.172.779**	**17.076.913**	**17.433.445**

Aantallen en gemiddeld uitkeringsbedrag Werk, Participatie en Inkomen

Gemeente Waadhoeke	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Werk en Participatie					
Aantal re-integratiecliënten					
Gemiddeld aantal cliënten 'van waarde' (0-40)	418	413	425	424	415
Gemiddeld aantal cliënten 'perspectiefrijk' (40-80)	724	716	737	722	720
Gemiddeld aantal cliënten 'kansrijk' (80-100)	28	40	28	44	40
Gemiddeld aantal re-integratiecliënten	1.169	1.169	1.190	1.190	1.175
Aantal cliënten Inburgering					
Instroom onderwijsroute	29	9	2	9	0
Instroom B1-route	67	21	5	21	0
Instroom Z-route	16	5	1	5	0
Totale instroom	112	35	9	35	0
Inkomen					
Uitkeringen Participatiewet < 65 jaar					
Gemiddeld aantal cliënten	913	908	894	923	937
Uitkeringen IOAW					
Gemiddeld aantal cliënten	59	63	58	62	68
Uitkeringen IOAZ					
Gemiddeld aantal cliënten	5	5	5	7	9
Uitkeringen Bbz starters					
Gemiddeld aantal cliënten	5	7	5	6	4
Uitkeringen Bbz gevestigden					
Gemiddeld aantal cliënten	1	0	1	0	0
Gemiddeld uitkeringsbedrag Part.wet < 65 jr	14.988	14.702	14.603	14.642	14.279
Gemiddeld uitkeringsbedrag IOAW	16.562	15.922	16.143	15.865	15.379
Gemiddeld uitkeringsbedrag IOAZ	21.495	17.410	20.950	17.930	16.816

Beleidsindicatoren Werk, Participatie en Inkomen

Beleidsindicator	Eenheid	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
27. Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	211	212	215	222
28. Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	294	273	301	304

Input beleidsindicatoren	Bron	Waarde
Aantal inwoners totaal	CBS peildatum 1 augustus 2022	46.616
Aantal inwoners 15-64 jaar	CBS peildatum 1 januari 2022	28.617
Aantal personen met een bijstandsuitkering	Begroting 2023 BnW onderdeel Werk, Part. & Inkomen	982
Aantal lopende re-integratievoorzieningen	CBS peildatum ultimo juni 2022	840

Financiën Armoedebestrijding

Gemeente Waadhoeke - Programma Armoedebestrijding						
Taakveld		**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
Lasten in euro's						
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**					
	Kinderopvang	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-
6.3	**Inkomensregelingen**					
	Bijzondere bijstand bewindvoering	568.827	560.232	541.886	541.886	541.127
	Bijzondere bijstand vergunninghouders	92.032	113.652	87.673	87.673	109.776
	Bijzondere bijstand TONK	-	-	-	-	129.499
	Bijzondere bijstand energietoeslag	3.312.400	-	3.312.400	-	-
	Bijzondere bijstand overig	263.067	258.378	250.668	250.669	246.998
	Compensatieregeling Wettelijk Eigen Risico	29.959	29.400	29.200	36.400	29.336
	AV Frieso	474.294	460.607	462.717	475.353	418.396
	Bijzondere bijstand	**4.740.579**	**1.422.269**	**4.684.544**	**1.391.982**	**1.475.131**
	Kindpakket Fondsen	-	-	-	-	166.800
	Kindpakket Thuis	-	-	-	-	-
	Participatiefonds	-	-	-	-	-
	Mantelzorgfonds	-	-	-	-	-
	Individuele studietoeslag	23.515	28.800	22.919	21.600	19.740
	Individuele inkomenstoeslag	153.032	144.159	145.784	131.216	139.243
	Minimabeleid	**176.547**	**172.959**	**168.703**	**152.816**	**325.783**
	Schuldpreventie	37.707	37.751	36.751	46.751	8.971
	Schuldhulpverlening	159.437	163.271	155.397	198.093	157.703
	Schuldhulpverlening	**197.144**	**201.022**	**192.148**	**244.844**	**166.674**
	Totale lasten Armoedebestrijding	**5.114.270**	**1.796.250**	**5.045.395**	**1.789.642**	**1.967.588**
Baten in euro's						
6.3	**Inkomensregelingen**					
	Bijzondere bijstand	70.197	67.013	52.647	55.482	127.964
	Totale baten Armoedebestrijding	**70.197**	**67.013**	**52.647**	**55.482**	**127.964**
Dekking in euro's						
	Gemeentelijke bijdragen structureel	1.731.673	1.729.237	1.680.348	1.734.160	1.710.125
	Gemeentelijke bijdragen incidenteel	3.312.400	-	3.312.400	-	129.499
	Gemeentelijke bijdragen	**5.044.073**	**1.729.237**	**4.992.748**	**1.734.160**	**1.839.624**

Aantallen Armoedebestrijding

Gemeente Waadhoeke	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Aantal cliënten					
AV Frieso uitkeringsgerechtigden	410	479	401	486	479
AV Frieso niet-uitkeringsgerechtigden	1081	998	1.057	994	998
Bijzondere bijstand bewindvoering	302	313	295	311	313
Aantal toegekende aanvragen					
Bijzondere bijstand vergunninghouders	29	33	28	27	33
Bijzondere bijstand energietoeslag	2548	-	2548	-	-
Bijzondere bijstand overig	201	246	196	196	246
Compensatieregeling Eigen Risico	299	294	292	364	294
Individuele Studietoeslag	7	8	7	6	8
Individuele Inkomenstoeslag	512	499	500	471	499

Financiën Wmo

Gemeente Waadhoeke - Programma Wmo						
Taakveld		**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
Lasten in euro's						
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**					
	Mantelzorg	-	-	-	-	-
6.2	**Toegang en eerstelijnsvoorzieningen**					
	Overige externe zaken	70.000	95.000	70.000	95.000	49.128
6.6	**Maatwerkvoorzieningen**					
	Collectief vervoer	911.017	867.635	715.751	854.572	443.612
	Rolstoelvoorziening	395.025	402.413	345.000	383.250	356.021
	Vervoersvoorziening	613.039	580.159	560.200	565.277	510.375
	Woonvoorziening	270.000	260.000	250.000	250.000	481.701
	Totaal	2.189.081	2.110.207	1.870.951	2.053.099	1.791.709
6.71a	**Huishoudelijke hulp**					
	Huishoudelijke Ondersteuning	4.580.347	4.714.834	4.250.000	4.091.075	4.136.393
6.71b	**Begeleiding**					
	Individuele Begeleiding	2.520.926	2.598.285	2.560.000	2.703.059	2.721.033
	Kortdurend verblijf	14.563	28.180	18.000	27.227	34.232
	Totaal	2.535.489	2.626.464	2.578.000	2.730.286	2.755.265
6.71c	**Dagbesteding**					
	Dagactiviteiten	1.803.110	1.895.916	1.750.000	1.787.079	1.846.424
6.71d	**Overige maatwerkarrangementen**					
	Incidentele regelingen	-	-	5.000	-	101.857
6.81a	**Beschermd wonen**					
	Beschermd wonen	-	-	-	-	-
	Totale lasten Wmo	**11.178.027**	**11.442.421**	**10.523.951**	**10.756.539**	**10.680.777**
Baten in euro's						
6.6	**Maatwerkvoorzieningen**					
	Eigen bijdragen Collectief Vervoer	44.468	44.468	33.351	44.468	31.386
6.71a	**Huishoudelijke hulp**					
	Eigen bijdragen CAK	343.596	342.000	342.000	305.976	360.372
6.71d	**Overige maatwerkarrangementen**					
	Overige baten	-	-	500	-	24.813
	Totale baten Wmo	**388.064**	**386.468**	**375.851**	**350.444**	**416.572**
Dekking in euro's						
	Gemeentelijke bijdragen	**10.789.963**	**11.055.953**	**10.148.100**	**10.406.096**	**10.264.205**

Aantallen Wmo

Waadhoeke - Programma Wmo						
Taakveld		**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
Aantallen Wmo						
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**					
	Mantelzorg	-	-	-	-	-
6.2	**Toegang en eerstelijnsvoorzieningen**					
	Overige externe zaken	-	-	-	-	-
6.6	**Maatwerkvoorzieningen**					
	Collectief vervoer	1.749	1.749	1.746	1.748	1.769
	Rolstoelvoorziening	380	403	380	406	408
	Vervoersvoorziening	562	568	558	567	566
	Woonvoorziening	452	406	429	391	377
	Totaal	3.143	3.126	3.113	3.112	3.119
6.71a	**Huishoudelijke hulp**					
	Huishoudelijke Ondersteuning	1.425	1.453	1.350	1.274	1.261
6.71b	**Begeleiding**					
	Individuele Begeleiding	466	438	473	437	476
	Kortdurend verblijf	1	2	1	2	2
	Totaal	467	440	474	439	478
6.71c	**Dagbesteding**					
	Dagactiviteiten	290	292	274	274	285
6.71d	**Overige maatwerkarrangementen**					
	Incidentele regelingen	-	-	-	-	-
6.81a	**Beschermd wonen**					
	Beschermd wonen	-	-	-	-	-
	Totaal aantal Wmo	**5.325**	**5.311**	**5.211**	**5.099**	**5.144**

Beleidsindicator Wmo

Beleidsindicator	Eenheid	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
32. Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	610	606	614	607	612

Financiën Jeugdwet

Gemeente Waadhoeke - Programma Jeugdwet						
Taakveld		**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
Lasten in euro's						
6.72d	**Jeugdhulp zonder verblijf overig**					
	Regionale Inkoop	6.823.009	6.755.300	7.144.150	6.275.000	6.614.155
	Lokale Inkoop	250.000	360.000	196.000	190.000	368.778
	Incidentele regelingen	-	-	-	-	23.250
	Externe zaken	373.500	303.500	225.000	210.500	333.180
	Totaal Jeugdhulp zonder verblijf overig	**7.446.509**	**7.418.800**	**7.565.150**	**6.675.500**	**7.339.363**
6.73a	**Pleegzorg**					
	Pleegzorg	1.110.132	976.000	1.112.164	912.500	1.003.790
6.73c	**Jeugdhulp met verblijf overig**					
	Hoogspecialistische Jeugdhulp	500.000	313.000	309.000	309.000	143.812
	Verblijf	1.928.880	1.907.500	1.889.825	1.846.000	2.053.066
	Totaal Jeugdhulp met verblijf overig	**2.428.880**	**2.220.500**	**2.198.825**	**2.155.000**	**2.196.878**
6.74a	**Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf**					
	Dyslexie	160.313	145.750	160.876	140.000	175.409
6.74b	**Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf**					
	Landelijke Inkoop	160.000	160.000	250.000	250.000	116.189
	Crisis	267.980	267.980	293.000	293.000	274.490
	Totaal Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	**427.980**	**427.980**	**543.000**	**543.000**	**390.679**
6.74c	**Gesloten plaatsing**					
	Gesloten plaatsing	1.346	1.150	1.527	1.071	705
6.82a	**Jeugdbescherming**					
	Jeugdbescherming	1.211.400	1.035.000	1.374.300	963.900	634.438
6.82b	**Jeugdreclassering**					
	Jeugdreclassering	133.254	113.850	151.173	106.029	69.788
	Totale lasten Jeugdwet	**12.919.813**	**12.339.030**	**13.107.016**	**11.497.000**	**11.811.051**
Baten in euro's						
6.72d	**Jeugdhulp zonder verblijf overig**					
	Overige baten	-	-	-	-	3.403
	Totale baten Jeugdwet	**-**	**-**	**-**	**-**	**3.403**
Dekking in euro's						
	Gemeentelijke bijdrage Jeugdwet	**12.919.813**	**12.339.030**	**13.107.016**	**11.497.000**	**11.807.648**

Aantallen Jeugdwet

Gemeente Waadhoeke - Programma Jeugdwet						
Taakveld		**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
Aantallen cliënten Jeugdwet per jaar						
6.72d	**Jeugdhulp zonder verblijf overig**					
	Regionale Inkoop	1.178	1.176	1.164	1.095	1.148
	SJH: Herstel	918	915	893	857	906
	SJH: Duurzaam	205	206	223	193	193
	SJH: Overig	55	55	48	45	49
	Lokale Inkoop	26	32	21	18	31
	SJH: Lokale Inkoop	10	10	6	6	9
	PGB	16	22	15	12	22
6.73a	**Pleegzorg**					
	Pleegzorg	88	87	86	82	86
6.73c	**Jeugdhulp met verblijf overig**					
	Hoogspecialistische Jeugdhulp	6	6	7	6	6
	Verblijf	95	93	88	92	95
6.74a	**Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf**					
	Dyslexie	94	88	89	84	94
6.74b	**Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf**					
	Landelijke Inkoop	5	5	1	8	5
	Crisis	25	25	35	25	24
6.82a	**Jeugdbescherming**					
	Jeugdbescherming	137	-	137	-	-
6.82b	**Jeugdreclassering**					
	Jeugdreclassering	20	-	20	-	-

Beleidsindicator Jeugdwet

Beleidsindicator Waadhoeke	**Eenheid**	**Begroting na wijziging 2023**	**Begroting 2023**	**Prognose 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Jaar 2021**
29. Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	13%	14%	13%	13%	13%

Financiën Bedrijfsvoering

Verdeling bedrijfsvoeringslasten over programma's gemeente Waadhoeke	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Programma Werk, Participatie en Inkomen	3.543.201	2.787.931	3.402.432	2.893.820	2.725.626
Programma Armoedebestrijding	839.127	791.867	850.608	821.611	681.407
Programma Wmo en Jeugdwet	2.524.236	2.792.947	2.625.372	2.831.054	2.565.780
	6.906.564	6.372.745	6.878.412	6.546.485	5.972.812

Gemeentelijke bijdrage Bedrijfsvoering Verdeling over taakvelden gemeente Waadhoeke	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	116.040	57.898	55.116	47.750	1.310
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	9.959	13.266	10.228	13.732	10.139
6.3 Inkomensregelingen	3.155.309	2.767.692	3.331.528	2.935.508	2.749.489
6.4 WSW en beschut werk	269.804	468.914	468.553	476.115	422.242
6.5 Arbeidsparticipatie	278.569	211.425	211.360	233.145	200.085
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	323.981	154.547	153.526	157.293	167.178
6.71a Huishoudelijke hulp (Wmo)	636.229				
6.71b Begeleiding (Wmo)	393.749				
6.71c Dagbesteding (Wmo)	252.676				
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	948.840				
6.73a Pleegzorg	137.591				
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	310.660				
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	21.697				
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	51.462				
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+		1.259.323	1.162.820	1.254.874	1.069.791
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-		1.439.679	1.485.281	1.428.068	1.352.579
Totaal Waadhoeke	**6.906.564**	**6.372.745**	**6.878.412**	**6.546.485**	**5.972.813**

Meerjarenprognose Waadhoeke 2023-2026

Gemeente Waadhoeke		Meerjarenraming			Begroting na wijziging
		2026	2025	2024	2023
Lasten in euro's					
Werk, Participatie en Inkomen	6.1	832.775	830.768	828.319	826.024
	6.3	18.696.643	17.871.382	17.035.991	16.167.620
	6.4	750.109	725.871	699.870	682.581
	6.5	1.403.865	1.389.465	1.335.513	1.282.660
		21.683.392	20.817.486	19.899.694	18.958.885
Armoedebestrijding	6.1	-	-	-	-
	6.3	1.915.581	1.881.766	1.840.530	5.114.270
		1.915.581	1.881.766	1.840.530	5.114.270
Wmo	6.1	-	-	-	-
	6.2	70.000	70.000	70.000	70.000
	6.6	2.505.136	2.395.761	2.290.109	2.189.081
	6.71a	4.897.682	4.803.316	4.688.235	4.580.347
	6.71b	2.697.603	2.649.395	2.590.605	2.535.489
	6.71c	1.926.089	1.889.519	1.844.921	1.803.110
		12.096.510	11.807.990	11.483.870	11.178.027
Jeugdwet	6.72d	7.972.173	7.815.856	7.625.225	7.446.509
	6.73a	1.188.498	1.165.195	1.136.775	1.110.132
	6.73c	2.600.339	2.549.352	2.487.173	2.428.880
	6.74a	171.629	168.264	164.160	160.313
	6.74b	448.734	442.562	435.036	427.980
	6.74c	1.441	1.413	1.378	1.346
	6.82a	1.296.915	1.271.485	1.240.474	1.211.400
	6.82b	142.661	139.863	136.452	133.254
		13.822.391	13.553.991	13.226.673	12.919.813
Bedrijfsvoering		7.394.112	7.249.130	7.072.322	6.906.564
Totaal lasten		**56.911.986**	**55.310.363**	**53.523.088**	**55.077.559**
Baten in euro's					
Werk, Participatie en Inkomen	6.3	350.495	330.037	388.255	333.192
Armoedebestrijding	6.3	74.205	68.816	83.603	70.197
Wmo	6.6	44.468	44.468	44.468	44.468
	6.71a	343.596	343.596	343.596	343.596
Totaal baten		**812.764**	**786.917**	**859.922**	**791.453**
Resultaat		**-56.099.222**	**-54.523.447**	**-52.663.166**	**-54.286.107**
Dekking in euro's					
Gemeentelijke bijdragen					
Werk, Participatie en Inkomen		21.332.896	20.487.447	19.511.438	18.625.693
Armoedebestrijding		1.841.376	1.812.951	1.756.927	5.044.074
Wmo		11.708.446	11.419.926	11.095.806	10.789.963
Jeugdwet		13.822.391	13.553.991	13.226.673	12.919.813
Bedrijfsvoering		7.394.112	7.249.130	7.072.322	6.906.564
Totaal gemeentelijke bijdragen		**56.099.222**	**54.523.447**	**52.663.166**	**54.286.107**
Totaal dekking		**56.099.222**	**54.523.447**	**52.663.166**	**54.286.107**
Netto resultaat		**-**	**-**	**-**	**-**

Bedrijfsvoering naar taakveld Gemeente Waadhoeke	Meerjarenraming 2026	2025	2024	Begroting na wijziging 2023
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	124.232	121.796	118.825	116.040
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	10.662	10.453	10.198	9.959
6.3 Inkomensregelingen	3.378.049	3.311.813	3.231.037	3.155.309
6.4 WSW en beschut werk	288.850	283.187	276.280	269.804
6.5 Arbeidsparticipatie	298.234	292.386	285.254	278.569
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	346.851	340.050	331.757	323.981
6.71a Huishoudelijke hulp (Wmo)	681.142	667.786	651.499	636.229
6.71b Begeleiding (Wmo)	421.544	413.278	403.199	393.749
6.71c Dagbesteding (Wmo)	270.512	265.208	258.740	252.676
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	1.015.821	995.903	971.612	948.840
6.73a Pleegzorg	147.303	144.415	140.893	137.591
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	332.590	326.068	318.116	310.660
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	23.228	22.773	22.217	21.697
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	55.094	54.014	52.697	51.462
Totaal Bedrijfsvoering	**7.394.112**	**7.249.130**	**7.072.322**	**6.906.564**
	7.394.112	**7.249.130**	**7.072.322**	**6.906.564**

Het leven loopt soms anders dan je zou willen. Je kunt te maken krijgen met ingrijpende problemen. Of je hebt vragen. Over kinderen. Opvoeding. Ziekte. Zorg. Werk. Geld. Ouder worden. Kom je er zelf of met je omgeving niet uit, dan zijn er hulpverleners en sociale voorzieningen.

En wij van De Dienst; wij adviseren over die voorzieningen. En we organiseren ze ook. We leveren kennis en ondersteuning. Zodat inwoners zelfstandig(er) kunnen wonen, leven en werken. Zo zorgen we ervoor dat sociale ondersteuning werkt.

Postbus 4
8800 AA Franeker
t. 0517 - 380 200

contact@sozawe-nw-fryslan.nl
www.sozawe-nw-fryslan.nl

De Dienst
Noardwest Fryslân
zo werkt het sociaal

Gemeenteraad Waadhoeke

Dossiernummer	2142
Extern Zaak ID	2023-012883
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	9 maart 2023
Agendapunt	09
Titel	Re-integratieverordening Participatiewet e.a. 2023
Eigenaar	Rodenhuis, T.
Portefeuillehouder	Marja van der Meer

Bijlagen
Raadsvoorstel Re-integratieverordening Participatiewet e.a. 2023
Bijlage 1 Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2023 Waadhoeke
Bijlage 2 Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2021 Waadhoeke

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Gemeenteraad Waadhoeke	16 februari 2023
Gemeenteraad Waadhoeke	**9 maart 2023**

Toelichting

Het college stelt aan de gemeenteraad voor om de re-integratieverordening aan te passen zodat het aantal beschut werk-banen in de gemeente kan worden uitgebreid.

Voorgesteld besluit

Besluit

Het raadsvoorstel is met algemene stemmen aangenomen.

Aanwezigen

Laas Douma, Leendert Ferwerda, Sietze Greidanus, Ytsje de Groot-Krikke, Bernita Hakvoort, Haaye Hoekstra, Herre Hof, Dirk de Jong, Teun de Jong, Doeke de Jong, Douwe Kamstra, Anita Mast, Hans Nauta, Annet Neudorfer-Eberwijn, Joke Osinga-Bonnema, Dieke van der Pol, Rense Rotsma, Haije Stellingwerf, Rien Venema, Dorine Vlaar - Vroonland, Bert Vollema, Adrie Weiland, Hanna van der Werff, Jochem Jan Zijlstra en Emma Zuidema

Afwezigen

Paul de Cock, Tjeerd Cuperus, Marijn Kamerling, M. van der Meer en Bart van Wijk

AAN DE RAAD

Datum opgesteld	17 januari 2023	**Behandelend ambtenaar**	T. Rodenhuis
Datum agendering	9 maart 2023	**E-mailadres**	t.rodenhuis@waadhoeke.nl
Onderwerp	Re-integratieverordening Participatiewet e.a. 2023	**Telefoonnummer**	
Portefeuillehouder	M. van der Meer		

Samenvatting

Het college stelt aan de gemeenteraad voor om de re-integratieverordening aan te passen zodat het aantal beschut werk-banen in de gemeente kan worden uitgebreid.

Voorstel

1.De Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2023 gemeente Waadhoeke vast te stellen.
2.De verordening in werking te laten treden op de dag na bekendmaking en terug te laten werken tot en met 1 januari 2023.
3.De Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2021 gemeente Waadhoeke in te trekken.

Samenvatting
Het college stelt aan de gemeenteraad voor om de re-integratieverordening aan te passen zodat het aantal beschut werk-banen in de gemeente kan worden uitgebreid.

Inleiding
Op 13 oktober 2022 heeft de raad kennis genomen van het Collegeprogramma 2022-2028, en besloten de Financiële uitwerking te verwerken in de begroting 2023. Op 10 november heeft de raad de begroting 2023 vastgesteld. Daarmee heeft de raad ingestemd met en middelen beschikbaar gesteld voor het uitbreiden van het aantal Beschut werk-banen, om zo de wachtlijst die daarvoor is ontstaan, op te lossen. Pagina 9 van de Financiële uitwerking bij het collegeprogramma geeft aan dat de uitbreiding van het aantal banen een eenmalige actie is, en 17 banen betreft. De uitbreiding behelst extra banen bovenop de zogenaamde taakstelling zoals die gold ultimo 2022.

De taakstelling is het minimaal aantal Beschut werk-banen dat een gemeente ultimo een jaar moet hebben gerealiseerd. Voor Waadhoeke was de taakstelling ultimo 2022 vastgesteld op 19. Tot en met de taakstelling worden gemeenten volledig financieel gecompenseerd voor de uitvoering van de regeling, voor extra banen geldt dat niet. Een en ander is uitgebreid toegelicht in de uitwerking van de motie die op 3 maart 2022 is ingediend en raadsbreed aangenomen. Deze uitwerking is op 6 oktober 2022 behandeld in de gemeenteraad.

De Participatiewet, artikel 10b, vierde lid, geeft aan dat het college alleen bevoegd is extra banen te realiseren als dit in de verordening is opgenomen. Dit heeft te maken met het budgetrecht van de raad. Daarom wordt de raad gevraagd aanpassingen te plegen in de re-integratieverordening en deze opnieuw vast te stellen.

Beoogd effect
Het raadsbesluit om extra Beschut werk-banen te realiseren wordt juridisch rechtmatig uitgevoerd. De wijziging heeft betrekking op vier artikelen. Zie hiervoor onderstaande transitietabel.

Artikelnummer	**Is (Re-integratieverordening 2021)**	**Wordt (Re-integratieverordening 2023)**
Artikel 11, 5e lid	Bovenop het aantal beschutte werkplekken volgens de taakstelling als bedoeld in artikel 10b, vierde lid, van de Participatiewet, biedt het college geen extra dienstbetrekkingen beschut werk aan	Bovenop het aantal beschutte werkplekken volgens de taakstelling als bedoeld in artikel 10b, vierde lid, van de Participatiewet, biedt het college uitsluitend dienstbetrekkingen beschut werk aan indien daaraan een separaat besluit van de gemeenteraad ten grondslag ligt.
Artikel 17, intrekken oude verordening	De verordening Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2018 Dienst SoZaWe Nw.Fryslân wordt ingetrokken per 1 januari 2021.	De Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2021 gemeente Waadhoeke wordt ingetrokken.

Artikel 18, in werkingtreding	Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2021.	Deze verordening treedt in werking op de dag na bekendmaking en werkt terug tot en met 1 januari 2023.
Artikel 19, citeertitel	Deze verordening wordt aangehaald als: Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2021gemeente Waadhoeke.	Deze verordening wordt aangehaald als: Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2023 gemeente Waadhoeke.

Transitietabel Re-integratieverordening 2021 -> 2023

Motivatie/argumenten eventuele alternatieven

1.1 De verordening geeft aan het college de bevoegdheid om het aantal Beschut werk-banen uit te breiden, conform de wens van de raad

In de huidige re-integratieverordening is opgenomen dat het college bovenop de taakstelling geen extra Beschut werk-banen kan realiseren. Daarom wordt nu voorgesteld om de Re-integratieverordening conform aan te passen zodat het besluit van de raad op rechtmatige wijze uitgevoerd kan worden. Zie de transitietabel, artikel 11, 5e lid.

1.2 De verordening kan terugwerken tot en met 1 januari 2023 omdat er geen nadelige effecten voor inwoners aan verbonden zijn

De wijziging betreft uitsluitend de bevoegdheid van het college op het terrein van Beschut werk-banen. De juridische rechtmatigheid van de handelingen van het college binnen de kaders van het door de raad vastgestelde collegeprogramma op dat terrein zijn juridisch geborgd. Er zijn louter positieve effecten voor inwoners. De uitvoering van het collegeprogramma loopt daarmee geen vertraging op. Zie voor de wijziging de transitietabel, artikel 17 en 18.

1.3 Intrekking vloeit voort uit de inwerkingtreding

Geen nadere toelichting.

Kanttekeningen

1.1 De raad krijgt dit jaar nog een of twee keer een nieuwe Re-integratieverordening aangeboden

Vanwege landelijke ontwikkelingen zoals Breed Offensief en Participatiewet in Balans zal de raad zich dit jaar, waarschijnlijk rond de zomer, nóg een of twee keer moeten buigen over een nieuwe re-integratieverordening. Overwogen is deze aanpassing op te nemen in een latere versie. Er is uiteindelijk gekozen om nu voortvarend en zonder juridische risico's aan de slag te gaan met het wegwerken van de wachtlijst Beschut werk.

Financiën

Uit dit voorstel vloeien geen kosten voort.

Participatie, Juridisch, Communicatie & Publicatie

Beleidsinhoudelijke afwegingen hebben reeds in het voortraject (uitwerking motie Beschut Werk) plaatsgevonden. Daarbij is de Adviesraad Sociaal domein betrokken. De te wijzigen verordening is daarmee een technische exercitie. Na besluitvorming in de raad zal de verordening via de formele kanalen bekend worden gemaakt.

Procedure
1.Bekendmaking van de nieuwe verordening

Bijlagen
Bijlage 1: Re-integratieverordening Participatiewet, IOAWen IOAZ 2023 gemeente Waadhoeke
Bijlage 2: Re-integratieverordening Participatiewet concept Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2021 gemeente Waadhoeke

Burgemeester en wethouders van Waadhoeke

, burgemeester

, secretaris

NR.: D2023-01-025690

De raad van de gemeente Waadhoeke

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van Waadhoeke van 24 januari 2023;

B E S L U I T

1.De Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2023 gemeente Waadhoeke vast te stellen.
2.De verordening in werking te laten treden op de dag na bekendmaking en terug te laten werken tot en met 1 januari 2023.
3.De Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2021 gemeente Waadhoeke in te trekken.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 9 maart 2023,

{tSign , voorzitter

, griffier

Dit document is digitaal ondertekend.

Verordening van de gemeenteraad van de gemeente Waadhoeke houdende regels omtrent re-integratie (Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2023 gemeente Waadhoeke)

De raad van de gemeente Waadhoeke,

gelet op de artikelen 8a, eerste lid, aanhef en onder a, c, d en e, en tweede lid, 10b, vijfde en zevende lid, van de Participatiewet en de artikelen 34, eerste lid, onderdeel b, 35, aanhef en onder d en 36, eerste lid van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers en de artikelen 34, eerste lid, onderdeel b, 35, aanhef en onder d en 36, eerste lid van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen

gelet op het besluit van de gemeenteraad d.d. 16 februari 2023

besluit vast te stellen de

Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2023 gemeente Waadhoeke

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begrippen

1. Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ), en de Algemene wet bestuursrecht (Awb).
2. In deze verordening wordt verstaan onder:
   a. college: de burgemeester en wethouders van de gemeente;
   b. IOAW: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers;
   c. IOAZ: de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
   d. doelgroep: personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder a, van de Participatiewet alsmede de personen zoals bedoeld in artikel 34, eerste lid, onderdeel a van de IOAW en IOAZ;
   e. mantelzorg: langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt;
   f. grote afstand tot de arbeidsmarkt: deelname aan de arbeidsmarkt is redelijkerwijs niet mogelijk binnen één jaar;
   g. korte afstand tot de arbeidsmarkt: deelname aan de arbeidsmarkt is redelijkerwijs mogelijk binnen één jaar.

Hoofdstuk 2. Beleid

Artikel 2. Evenwichtige verdeling

1. Het college biedt aan de inwoners van de gemeente Waadhoeke ondersteuning bij re-integratie naar de arbeidsmarkt voor zover deze ondersteuning door het college noodzakelijk wordt geacht.
2. Het college zal bij het bepalen van het aanbod van voorzieningen prioriteiten stellen in verband met zijn financiële mogelijkheden en met de maatschappelijke, economische en conjuncturele ontwikkelingen.

Artikel 3. Maatwerk

1. Het college houdt bij het aanbieden van de in deze verordening opgenomen voorzieningen rekening met de omstandigheden en functionele beperkingen van een persoon. De omstandigheden hebben in ieder geval betrekking op zorgtaken van die persoon en de mogelijkheid dat hij behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie of gebruik maakt van de voorziening beschut werk.
2. Onder zorgtaken wordt in ieder geval verstaan:
   a. de opvang van ten laste komende kinderen tot vijf jaar, en;
   b. noodzakelijk te verrichten mantelzorg.

Hoofdstuk 3. Voorzieningen

Artikel 4. Algemene bepalingen over voorzieningen

1. Het college stelt ter nadere uitvoering van deze verordening beleidsregels vast waarin wordt vastgelegd welke voorzieningen, het college in ieder geval kan aanbieden en de voorwaarden die daarbij gelden voor zover daarover in deze verordening geen nadere bepalingen zijn opgenomen.
2. De voorziening moet gericht zijn op de arbeidsinschakeling en bijdragen aan het (op termijn) mogelijk maken van reguliere arbeid.
3. Het college stelt vast welke voorziening wordt aangeboden aan een persoon uit de doelgroep.
4. Het college bepaalt de voorwaarden waaronder de voorziening wordt aangeboden.
5. Het college kan een voorziening beëindigen als:
    a. de persoon die aan de voorziening deelneemt zijn verplichting als bedoeld in de artikelen 9 en 17 van de Participatiewet, de artikelen 13 en 37 van de IOAW of IOAZ niet nakomt;
    b. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet meer behoort tot de doelgroep;
    c. de persoon die aan de voorziening deelneemt algemeen geaccepteerde arbeid aanvaardt waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een in deze verordening genoemde voorzieningen, tenzij het betreft een persoon als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, onder 2, van de Participatiewet;
    d. naar het oordeel van het < dagelijks bestuur > de voorziening onvoldoende bijdraagt aan een snelle arbeidsinschakeling;
    e. de voorziening naar het oordeel van het college niet meer geschikt is voor de persoon die gebruik maakt van de voorziening;
    f. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet naar behoren gebruik maakt van de aangeboden voorziening;
    g. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet meer voldoet aan de voorwaarden die in deze verordening worden gesteld om in aanmerking te komen voor die voorziening.
6. Wanneer een voorziening is beëindigd en niet het beoogde doel heeft gehad, kan het college besluiten geen nieuwe voorziening aan de belanghebbende aan te bieden.

Artikel 5. Eigen bijdrage

1. Een eigen bijdrage wordt in rekening gebracht voor de niet-uitkeringsgerechtigde of ingeval de niet-uitkeringsgerechtigde deel uitmaakt van een gezamenlijke huishouding, als bedoeld in artikel 3 van de Participatiewet, met een gezamenlijk inkomen hoger dan 150% van het van toepassing zijnde wettelijk minimum loon.
2. De eigen bijdrage die in rekening wordt gebracht is gelijk aan de gemaakte kosten van het door het college aangeboden voorziening.

Artikel 6. Budgetplafonds

1. Het college kan besluiten tot het instellen van één of meer budgetplafonds voor de verschillende voorzieningen en/of doelgroepen.
2. Een door het college in het eerste lid genoemde budgetplafond vormt een weigeringsgrond bij de aanspraak op een voorziening.

Artikel 7. Sociale activering

1. Het college kan een persoon die behoort tot de doelgroep activiteiten aanbieden ter verhoging van de participatie voor zover de mogelijkheid bestaat dat hij op enig moment algemeen geaccepteerde arbeid kan verkrijgen.
2. Het college stemt de duur van de in het eerste lid bedoelde activiteiten af op de mogelijkheden en capaciteiten van die persoon.

Artikel 8. Scholing

1. Het college kan een persoon die behoort tot de doelgroep een scholingstraject aanbieden.
2. Een scholingstraject voldoet in ieder geval aan de volgende eisen:
    a. zonder inzet van de scholing is het verwerven of behouden van arbeid naar het oordeel van het college niet haalbaar;
    b. de scholing moet aansluiten bij de krachten of bekwaamheden van de persoon, en;
    c. de scholing die ingezet wordt beslaat maximaal een periode van twee jaar.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op personen als bedoeld in artikel 7, derde lid, onderdeel a, van de Participatiewet.

Artikel 9. Werkervaringsplaats, proefplaats of ontwikkelplek

1. Het college kan een persoon een werkervaringsplaats, proefplaatsing of ontwikkelplek gericht op arbeidsinschakeling aanbieden als deze:

a. behoort tot de doelgroep, en;
b. een afstand heeft tot de arbeidsmarkt

2. Het doel van een werkervaringsplaats, proefplaatsing of ontwikkelplek is het opdoen van werkervaring, het intact houden van een arbeidsverleden, het leren functioneren in een arbeidsrelatie en/ of het beoordelen van de competenties van de persoon.
3. Het college plaatst de persoon als hierdoor de concurrentieverhoudingen niet onverantwoord worden beïnvloed en er geen verdringing op de arbeidsmarkt plaatsvindt.
4. Er wordt een schriftelijke overeenkomst opgesteld met de beoogde werkgever, de persoon die op de werkervaringsplaats, proefplaats of ontwikkelplek wordt geplaatst en het college.
5. In de overeenkomst wordt in ieder geval vastgelegd:
   a. het doel van de werkervaringsplaats, proefplaatsing of ontwikkelplek;
   b. de wijze waarop de begeleiding plaatsvindt, en;
   c. de duur en omvang van de werkervaringsplaats, proefplaatsing of ontwikkelplek.

Artikel 10. Participatieplaats

1. Het college kan een persoon van 27 jaar of ouder met recht op algemene bijstand overeenkomstig artikel 10a van de Participatiewet onbeloonde additionele werkzaamheden laten verrichten.
2. Het college zorgt ervoor dat de te verrichten additionele werkzaamheden worden vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst die wordt ondertekend door het college, de werkgever en de persoon die de additionele werkzaamheden gaat verrichten.
   a. In de overeenkomst wordt in ieder geval vastgelegd:
   b. het doel van de participatieplaats;
   c. de wijze waarop de begeleiding plaatsvindt, en;
   d. de duur en omvang van de participatieplaats, proefplaatsing of ontwikkelplek.
3. De premie, bedoeld in artikel 10a, zesde lid, van de Participatiewet bedraagt € 100,00 per zes maanden, mits in die zes maanden voldoende is meegewerkt aan het vergroten van de kans op inschakeling in het arbeidsproces.

Artikel 11. Participatievoorziening beschut werk

1. Het college biedt de voorziening beschut werk aan een persoon van wie is vastgesteld dat deze alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft en deze persoon:
   a. behoort tot de doelgroep, of;
   b. een persoon is aan wie het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen een uitkering verstrekt.
2. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid krijgt een persoon van wie is vastgesteld dat deze alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft en die nog niet in aanmerking is gekomen voor een beschut werkplek omdat het aantal beschutte werkplekken volgens de taakstelling als bedoeld in artikel 10b, vierde lid, van de Participatiewet, in één jaar al is gerealiseerd, voorrang op personen van wie later is vastgesteld dat zij alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben.
3. Om de in artikel 10b, eerste lid, van de Participatiewet, bedoelde werkzaamheden mogelijk te maken, biedt het college de volgende ondersteunende voorzieningen aan:
   a. fysieke aanpassingen van de werkplek of de werkomgeving;
   b. uitsplitsing van taken of;
   c. aanpassingen in de wijze van werkbegeleiding, werktempo of arbeidsduur.
4. Het college kan tot het moment dat de dienstbetrekking beschut werk aanvangt een andere voorziening gericht op arbeidsinschakeling aanbieden.
5. Bovenop het aantal beschutte werkplekken volgens de taakstelling als bedoeld in artikel 10b, vierde lid, van de Participatiewet, biedt het college uitsluitend dienstbetrekkingen beschut werk aan indien daaraan een separaat besluit van de gemeenteraad ten grondslag ligt.

Artikel 12. Detachering

1. Het college kan zorgen voor toeleiding van een persoon naar een dienstverband met een werkgever,gericht op arbeidsinschakeling.
2. De werknemer wordt voor het verrichten van arbeid door de werkgever gedetacheerd bij een onderneming oftewel inlenende organisatie. De detachering wordt vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst tussen zowel de werkgever en inlenende organisatie als tussen de werknemer en inlenende organisatie.

3. Een werknemer wordt uitsluitend geplaatst als hierdoor de concurrentieverhoudingen niet onverantwoord worden beïnvloed en er geen verdringing op de arbeidsmarkt plaatsvindt.

Artikel 13. Ondersteuning bij leerwerktraject

Het college kan ondersteuning aanbieden aan een persoon uit de doelgroep ten aanzien van wie het college van oordeel is dat een leer-werktraject nodig is, voor zover deze ondersteuning nodig is voor het volgen van een leer-werktraject en het personen betreft:

a. van zestien of zeventien jaar van wie de leerplicht of de kwalificatieplicht, bedoeld in de Leerplichtwet 1969, nog niet is geëindigd, of;
b. van achttien tot 27 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald.

Artikel 14. Loonkostensubsidie

1. Het college kan een loonkostensubsidie verstrekken aan werkgevers die een arbeidsovereenkomst sluiten met een werknemer die behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel e van de Participatiewet.
2. Het college stelt op grond van artikel 10c van de Participatiewet vast of een persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel e van deze Participatiewet.
3. Het college kan in het kader van de beoordeling van de in het tweede lid bedoelde vaststelling geadviseerd worden door een externe organisatie.
4. Het college stelt de loonwaarde vast van een persoon die tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort. Het college maakt met betrekking tot de beoordeling van de loonwaarde van een tot de doelgroep loonkostensubsidie behorende persoon gebruik van een objectieve en deskundige loonwaardemethodiek.
5. Er wordt een flexibele termijn gehanteerd voor de frequentie van loonwaardebepalingen van maximaal eens per 6 maanden en minimaal eens per vijf jaar, afgestemd op de individuele omstandigheden van de werknemer en het perspectief op eventuele ontwikkelmogelijkheden.

Hoofdstuk 4. Slotbepalingen

Artikel 15. Innovatie

1. Het college kan, als experiment in het kader van het onderzoeken en toepassen van mogelijkheden om de participatie te bevorderen, afwijken van het bepaalde in deze verordening.
2. De duur van een experiment als bedoeld in het eerste lid is ten hoogste drie jaar.
3. Indien het experiment noodzaakt tot bijstelling van deze verordening kan de periode zoals genoemd in het tweede lid worden verlengd tot aan het moment van inwerkingtreding van de bijstelling.

Artikel 16. Hardheidsclausule

Het college kan in die gevallen waarin deze verordening niet voorziet op grond van individuele bijzondere omstandigheden afwijkend beslissen.

Artikel 17. Intrekken oude verordening

De Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2021 gemeente Waadhoeke wordt ingetrokken.

Artikel 18. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de dag na bekendmaking en werkt terug tot en met 1 januari 2023.

Artikel 19. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2023 gemeente Waadhoeke.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad Waadhoeke,

Franeker, 16 februari 2023

De raad voornoemd,

M.C.M Waanders, voorzitter

R. Koster, griffier

Toelichting

Algemeen
Deze verordening geeft uitvoering aan artikel 8a van de Participatiewet. Overeenkomstig deze bepaling dient bij verordening regels te worden vastgesteld voor de doelgroep en de werkgevers.
Er is gekozen voor een algemene, globale verordening. Dit heeft te maken met de aard van de opdracht die de raad heeft gekregen, te weten het bij verordening regels stellen waarin het beleid van de gemeente respectievelijk dienst ten aanzien van haar re-integratietaak wordt neergelegd. Hieruit moet onder andere aandacht blijken voor de in de Participatiewet onderscheiden doelgroepen en de daarbinnen te onderscheiden subgroepen. Dit leent zich niet tot het formuleren van gedetailleerde regels die op iedere situatie van toepassing zijn. Immers, re-integratie is maatwerk. Het is helemaal afhankelijk van iemands mogelijkheden en beperkingen wat in het concrete geval een passend re-integratietraject is. Daarom wordt aan het college de bevoegdheid gegeven om op een aantal punten eigen afwegingen te maken.
Artikel 10 van de Participatiewet bepaalt dat personen uit de doelgroep aanspraak hebben op ondersteuning bij de arbeidsinschakeling en de door het college noodzakelijk geachte voorziening binnen de kaders van de re-integratieverordening. Daarom is ervoor gekozen in de verordening de voorzieningen vast te leggen die het college in ieder geval kan aanbieden.

Met betrekking tot de volgende voorzieningen is het algemeen bestuur verplicht om regels op te nemen in deze verordening:
- scholing of opleiding als bedoeld in artikel 10a, vijfde lid, van de Participatiewet (artikel 8a, eerste lid, onderdeel c, en tweede lid, onderdeel c, van de Participatiewet);
- de premie, bedoeld in artikel 10a, zesde lid, Participatiewet (artikel 8a, eerste lid, onderdeel d, en tweede lid, onderdeel b, van de Participatiewet); en
- participatievoorziening beschut werk als bedoeld in artikel 10b van de Participatiewet (artikelen 8a, eerste lid, onderdeel e, en 10b, vierde lid, van de Participatiewet).

Sinds 1 januari 2016 is de no-risk polis als voorziening vervallen omdat in verband met de harmonisatie van instrumenten ter bevordering van arbeidsdeelname van arbeid beperkten een uniforme no-risk polis via het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV) voor gemeenten en werkgevers beschikbaar is. De gemeente Waadhoeke hoeft deze no-risk polis niet meer als voorziening aan te bieden.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Begrippen
Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, Algemene wet bestuursrecht of de Gemeentewet worden niet afzonderlijk gedefinieerd in deze verordening. Deze zijn vanzelfsprekend van toepassing op deze verordening.

Doelgroep
De doelgroep wordt gevormd door personen zoals bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder a, van de Participatiewet. Het betreft:
- die algemene bijstand ontvangen;
- personen als bedoeld in de artikelen 34a, vijfde lid, onderdeel b, 35, vierde lid, onderdeel b, en 36, derde lid, onderdeel b, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (hierna: WIA) tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d is verleend;
- personen als bedoeld in artikel 10, tweede lid, van de Participatiewet;
- personen met een nabestaanden- of wezenuitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet (hierna: ANW);
- personen met een uitkering ingevolge de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (hierna: IOAW);
- personen met een uitkering ingevolge de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (hierna: IOAZ);
- personen zonder uitkering;
  en, die voor de arbeidsinschakeling zijn aangewezen op een door het college aangeboden voorziening.

Artikel 2. Evenwichtige verdeling
Het is aan het college om te zorgen voor een voldoende en passend aanbod van voorzieningen. Het college heeft daarbij te maken met beperkte middelen, terwijl de vraag naar ondersteuning afhankelijk is van een veelheid aan sociaal economische factoren. Dat maakt dat het college bepaalt voor welke inwoners die tot de doelgroep van de Participatiewet behoren, zij bepaalde voorzieningen gaan inzetten.

Artikel 3 maatwerk
Op grond van artikel 8a, tweede lid, onderdeel a, van de Participatiewet moet in de verordening ten aanzien van de aangeboden voorzieningen worden vast gelegd hoe rekening wordt gehouden met de omstandigheden en de functionele beperkingen van personen. Hierin ligt besloten dat ook rekening wordt gehouden met de omstandigheden en functionele beperkingen van personen met een handicap. Dit is in overeenstemming met het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. De doelstelling van dit verdrag is het bevorderen, beschermen en waarborgen van het volledige genot door alle personen met een handicap van alle mensenrechten en fundamentele vrijheden op voet van gelijkheid en het bevorderen van de eerbiediging van hun inherente waardigheid. In dit artikel is aan het voorgaande uitvoering gegeven.

Artikel 4. Algemene bepalingen over voorzieningen
De Participatiewet schrijft niet uitputtend voor welke voorzieningen het college aan moet bieden. Het enige criterium is dat de voorziening gericht moet zijn op de arbeidsinschakeling en moet bijdragen aan het (op termijn) mogelijk maken van reguliere arbeid door een persoon. Al naar gelang de afstand van een persoon tot de arbeidsmarkt kan een voorziening gericht zijn op bijvoorbeeld sociale activering en het voorkomen van een isolement (zoals het doen van vrijwilligerswerk met behoud van uitkering), het leren van vaardigheden of kennis, of het opdoen van werkervaring (bijvoorbeeld via gesubsidieerd werk). Ook is het mogelijk dat in een individuele situatie een persoonsgebonden re-integratiebudget ter beschikking wordt gesteld.

Beëindigingsgronden
Het vijfde lid geeft aan dat het college een voorziening kan beëindigen en in welke gevallen dat kan doen. Onder beëindigen wordt hierbij ook verstaan het stopzetten van de subsidie aan een werkgever of het opzeggen van de arbeidsovereenkomst bij een detacheringsbaan. Bij deze laatste wijze van beëindigen dienen vanzelfsprekend de toepasselijke bepalingen uit het arbeidsrecht en de eventueel aanwezige rechtspositieregeling in acht te worden genomen.

Het college kan een voorziening beëindigen in de gevallen zoals opgenomen in dit artikel. Een voorziening wordt bijvoorbeeld beëindigd als een persoon algemeen geaccepteerde arbeid aanvaardt. Voor de persoon zoals bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a onder 2, van de Participatiewet wordt op dit punt een uitzondering gemaakt. Het gaat om de persoon zoals bedoeld in artikel 34a, vijfde lid, onderdeel b, 35, vierde lid, onderdeel b en 36, derde lid, onderdeel b, van de WIA tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de Participatiewet is verleend. Voor deze doelgroep geldt dat het college ondersteuning bij de arbeidsinschakeling moet bieden tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de Participatiewet is verstrekt.

De Participatiewet voorziet niet in een terugvorderingsgrond van re-integratiekosten die onnodig zijn gemaakt. Noch van een bijstandsgerechtigde, noch van een niet bijstandsgerechtigde kunnen die kosten worden teruggevorderd. Terugvordering dient te geschieden op grond van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 5. Eigen bijdrage
Niet-uitkeringsgerechtigden behoren tot de doelgroep die een voorziening moet worden aangeboden. Zij kunnen niet worden uitgesloten op basis van hun inkomen. Om die reden wordt de niet-uitkeringsgerechtigde een eigen bijdrage in rekening gebracht.

Artikel 6. Budgetplafonds
In het verlengde van artikel 2, tweede lid, kan het college budgetplafonds instellen. Met het instellen van dergelijke plafonds wordt voorkomen dat bepaalde groepen onevenredig veel aanspraak maken op voorzieningen en daaraan gekoppelde middelen.

Artikel 7. Sociale activering
Volgens de Participatiewet dient ook sociale activering uiteindelijk gericht te zijn op arbeidsinschakeling. Voor bepaalde doelgroepen is arbeidsinschakeling echter een te hoog gegrepen doel. Voor deze personen staat dan ook niet re-integratie, maar participatie voorop.

Sociale activering
Onder 'sociale activering' wordt verstaan: het verrichten van onbeloonde maatschappelijk zinvolle activiteiten gericht op arbeidsinschakeling of, als arbeidsinschakeling nog niet mogelijk is, op zelfstandige maatschappelijke participatie (artikel 6, eerste lid, onderdeel c, Participatiewet). Bij activiteiten in het kader van sociale activering kan worden gedacht aan het zelfstandig, zonder externe begeleiding, verrichten van vrijwilligerswerk of deelnemen aan activiteiten in de wijk of buurt.
Doelgroep
Het college kan aan een persoon die behoort tot de doelgroep activiteiten aanbieden in het kader van sociale activering voor zover de mogelijkheid bestaat dat hij op enig moment algemeen geaccepteerde arbeid kan verkrijgen waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een voorziening.
Voor de verplichting op grond van artikel 9, eerste lid, onderdeel b, van de Participatiewet gebruik te maken van een voorziening gericht op sociale activering is vereist dat de mogelijkheid bestaat dat een persoon op enig moment algemeen geaccepteerde arbeid kan verkrijgen waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een voorziening. Bestaat die mogelijkheid niet, dan kan een persoon niet worden verplicht gebruik te maken van een dergelijke voorziening. Sociale activering heeft tot doel personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt terug te leiden naar de arbeidsmarkt, of als dit nog niet mogelijk is, als tussendoel te bevorderen dat personen zelfstandig kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven. Hieruit volgt dat als het einddoel, arbeidsinschakeling, niet kan worden bereikt, er geen grond is die persoon te verplichten om gebruik te maken van een voorziening gericht op sociale activering.

Duur van de activiteiten
Het tweede lid geeft het college de mogelijkheid om de duur van activiteiten in het kader van sociale activering nader te bepalen. De duur moet worden afgestemd op de mogelijkheden en capaciteiten van een persoon. Gezien de mogelijk sterk verschillende behoeften op dit gebied, zal een al te rigide termijn moeilijk zijn.

Artikel 8. Scholing
Dit artikel heeft geen betrekking op de verplichting scholing aan te bieden zoals bedoeld in artikel 10a, vijfde lid van de Participatiewet.
Soms kan het noodzakelijk zijn om eerst een scholingstraject aan te bieden, waardoor iemand mogelijkheden op arbeidsinschakeling aanzienlijk kunnen toenemen. Scholing kan worden aangeboden aan personen met of zonder een startkwalificatie. Vooral voor personen zonder startkwalificatie kan scholing (anders dan uit ‘s Rijks kas bekostigd onderwijs,) noodzakelijk zijn voor de re-integratie.
Dit artikel regelt dat het college een scholingstraject kan aanbieden aan een persoon die behoort tot de doelgroep.
Bij de inzet van scholing wordt gekeken naar de arbeidsmarktrelevantie en de duur ervan. Het college hoeft aan een persoon geen scholing aan te bieden als dergelijke scholing naar zijn oordeel de krachten of bekwaamheden van de persoon te boven gaan. Gekozen wordt voor die scholing die het snelst leidt tot het beoogde doel. In beginsel zal er geen scholing ingezet worden die langer dan 24 maanden in beslag neemt.
Jongeren
Personen jonger dan 27 jaar die nog mogelijkheden hebben binnen het uit 's Rijks kas bekostigde onderwijs kunnen sinds 1 juli 2012 geen voorziening ontvangen die hen ondersteunt bij de arbeidsinschakeling (artikel 7, derde lid, onderdeel a, van de Participatiewet).

Startkwalificatie
Jongeren worden geacht minimaal te beschikken over een startkwalificatie. Hierdoor beschikken zij over een betere startpositie op de arbeidsmarkt.
Onder startkwalificatie wordt verstaan een havo- of VWO-diploma of een diploma van het middelbaar beroepsonderwijs (mbo), niveau twee.

Scholing in combinatie met participatieplaats
Wanneer een persoon die in aanmerking komt voor een participatieplaats niet over een startkwalificatie beschikt, biedt het college aan deze persoon scholing of opleiding aan. Dit geldt vanaf zes maanden na aanvang van de werkzaamheden op de participatieplaats. De scholing of opleiding moet zijn gericht zijn vergroting van de kansen op de arbeidsmarkt. Het college hoeft aan een persoon alleen geen scholing of opleiding aan te bieden als dergelijke scholing of opleiding naar zijn oordeel de krachten of bekwaamheden van de persoon te boven gaan of als naar zijn oordeel scholing of opleiding niet bijdraagt aan vergroting van de kans op inschakeling in het arbeidsproces van de persoon. Dit volgt uit artikel 10a, vijfde lid, van de Participatiewet.

Artikel 9. Werkervaringsplaats, proefplaats of ontwikkelplek
Een werkervaringsplaats, proefplaats of ontwikkelplek onderscheidt zich van een gewone arbeidsovereenkomst. Bij een beoordeling of er al dan niet sprake is van een arbeidsovereenkomst toetst je aan drie criteria voor het bestaan van een arbeidsovereenkomst: persoonlijk verrichten van arbeid, loon en gezagsverhouding. Daarbij wordt gekeken naar een aantal aspecten zoals de bedoeling van de partijen

en wat al dan niet schriftelijk is overeengekomen. De rechter besteedt vooral aandacht aan de feitelijke invulling van de overeenkomst.

Doelgroep

Het college kan een persoon die behoort tot de doelgroep een werkervaringsplaats, proefplaats of ontwikkelplek aanbieden voor zover hij een afstand tot de arbeidsmarkt heeft. Verder is vereist dat een persoon nog niet actief is geweest op de arbeidsmarkt of een afstand tot de arbeidsmarkt heeft door langdurige werkloosheid.

Van een grote afstand is sprake als een persoon gedurende twaalf aaneengesloten maanden of langer is aangewezen op een uitkering. In een dergelijk geval kan sprake zijn van een afstand tot de arbeidsmarkt, maar dit hoeft niet altijd het geval te zijn. Heeft een persoon gedurende vijf jaren geen inkomsten uit arbeid verworven, dan kan worden aangenomen dat hij een afstand tot de arbeidsmarkt heeft. In dat geval is het collegeg bevoegd hem een werkervaringsplaats, proefplaats of ontwikkelplek aan te bieden.

Doel van de werkervaringsplaats, proefplaats of ontwikkelplek

Het tweede lid geeft nog eens specifiek aan wat het doel is van de werkervaringsplaats, proef-plaats of ontwikkelplek, om het verschil met een normale arbeidsverhouding aan te geven. Dit is vooral van belang om te voorkomen dat een persoon claimt dat sprake is van een arbeidsovereenkomst en bij de rechter loonbetaling afdwingt.

Een werkervaringsplaats, proefplaats of ontwikkelplek kan meerdere doelen hebben. Op de eerste plaats kan het gaan om het opdoen van specifieke werkervaring. Dit is vergelijkbaar met de zogenaamde ‘snuffelstage’, waarbij een persoon de gelegenheid krijgt om te bezien of het soort werk als passend kan worden beschouwd. Op de tweede plaats kan het gaan om het leren werken in een arbeidsrelatie. In de werkervaringsplaats, proefplaats of ontwikkelplek kan een persoon wennen aan aspecten als gezag, op tijd komen, werkritme en samenwerken met collega’s.

Schriftelijke overeenkomst

In het vierde is bepaald dat voor een werkervaringsplaats, proefplaats of ontwikkelplek een schriftelijke overeenkomst wordt opgesteld. Hierin kan expliciet het doel van de werkervaringsplaats, proefplaats of ontwikkelplek worden opgenomen, evenals de wijze van begeleiding alsmede de duur en omvang. Door deze schriftelijke overeenkomst kan nog eens worden gewaarborgd dat het niet gaat om een reguliere arbeidsverhouding.

Geen verdringing

In het derde lid is bepaald dat de werkervaringsplaats, proefplaats of ontwikkelplek uitsluitend wordt verstrekt als er geen verdringing van de arbeidsmarkt plaatsvindt. Het opvullen van een vacature is alleen toegestaan als de vacature niet is ontstaan door afvloeiing, maar door ontslag op grond van een van de volgende redenen:

- eigen initiatief van de werknemer;
- handicap;
- ouderdomspensioen;
- vermindering van werktijd op initiatief van de werknemer, of
- gewettigd ontslag om dringende redenen.

Artikel 10. Participatieplaats

Een participatieplaats is bedoeld voor personen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Voor personen jonger dan 27 jaar is ondersteuning in de vorm van een participatieplaats niet mogelijk (artikel 7, achtste lid, van de Participatiewet). Het college kan daarom ook enkel aan personen van 27 jaar of ouder met recht op algemene bijstand een participatieplaats aanbieden.

Additionele werkzaamheden

Op een participatieplaats worden additionele werkzaamheden verricht. Niet de te verrichten werkzaamheden staan centraal maar het leren werken of het (opnieuw) wennen aan werken. Aspecten als omgaan met gezag, op tijd komen, werkritme en samenwerking met collega’s zijn allemaal zaken waaraan in een participatieplaats gewerkt kan worden. Ook kan hiermee worden beoordeeld of het werkterrein past bij de capaciteiten van de uitkeringsgerechtigde, zodat een persoon bijvoorbeeld een opleiding op het betreffende terrein kan gaan volgen en daarmee voor zichzelf een duurzaam perspectief op arbeid kan realiseren. De duur van de participatieplaats is wettelijk beperkt tot maximaal vier jaar (artikel 10a van de Participatiewet). Na negen maanden wordt beoordeeld door het college of de participatieplaats de kans op arbeidsinschakeling heeft vergroot (artikel 10a, achtste lid, van de Participatiewet). Zo niet dan wordt de participatieplaats beëindigd. Uiterlijk 24 maanden na aanvang van de participatieplaats wordt opnieuw beoordeeld of de participatieplaats wordt voorgezet. Als het college concludeert dat voortzetting van de participatieplaats met het oog op in de persoon gelegen factoren aanmerkelijk bijdraagt tot de arbeidsinschakeling, dan kan de participatieplaats nog één jaar verlengd worden. Echter in dat geval dient een andere werkomgeving geboden te worden (artikel 10a, negende lid, van de Par-

ticipatiewet). Na 36 maanden vindt opnieuw een dergelijke beoordeling plaats (artikel 10a, tiende lid, van de Participatiewet).

Premie
De persoon die werkzaamheden verricht op een participatieplaats heeft recht op een premie voor het eerst na zes maanden en vervolgens iedere zes maanden na aanvang van de additionele werkzaamheden (artikel 10a, zesde lid, van de Participatiewet). Voorwaarde is dat de persoon naar het oordeel van het college voldoende heeft meegewerkt aan het vergroten van zijn kansen op de arbeidsmarkt. De hoogte van de premie moet in de verordening vastgelegd worden (artikel 8a, eerste lid, onderdeel d, van de Participatiewet).
De premie wordt vrijgelaten op grond van artikel 31, tweede lid, onderdeel j, van de Participatiewet. Bij het bepalen van de hoogte van de premie is het algemeen bestuur niet verplicht om aan te sluiten bij het in artikel 31, tweede lid, onderdeel j, van de Participatiewet genoemde bedrag. Alleen de maximale hoogte van de premie is begrensd door het in de vrijlatingsbepaling genoemde bedrag. Dit blijkt uit de woorden 'ten hoogste'. Daarnaast moet bij het bepalen van de hoogte van de premie ook de risico's van de armoedeval worden betrokken. Er is gekozen voor een premie van telkens € 100,- per zes maanden.

Artikel 11. Participatievoorziening beschut werk
Het college biedt ambtshalve of op verzoek de voorziening beschut werk aan een persoon van wie is vastgesteld dat deze alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft en deze persoon behoort tot de doelgroep van artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de Participatiewet of een persoon is aan wie het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen een uitkering verstrekt (eerste lid).
Het college is verplicht om iemand de voorziening beschut werk aan te bieden wanneer die persoon daarop aangewezen is (artikel 10b, eerste lid, van de Participatiewet). Deze verplichting geldt alleen voor het door het Rijk vastgestelde aantal beschut werkplekken. (artikel 10b, zesde lid, van de Participatiewet).
Naast het bepalen van wie in aanmerking kan komen voor beschut werk (eerste en tweede lid) is in deze verordening vastgelegd welke ondersteunende voorzieningen ingezet kunnen worden om deze dienstbetrekking mogelijk te maken (derde lid) en dat er overige voorzieningen kunnen worden aangeboden tot het moment dat de dienstbetrekking beschut werk aanvangt (vierde lid).

Vaststelling doelgroep
Om vast te stellen of een persoon tot de doelgroep beschut werk behoort, verricht het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen voor het college de werkzaamheden ten behoeve van die vaststelling en adviseert het college hierover. Het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen voert op basis van landelijke criteria een beoordeling uit of een persoon behoort tot de doelgroep beschut werk (artikel 10b, tweede lid, van de Participatiewet).
Het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen verricht de werkzaamheden ten behoeve van de vaststelling of een persoon tot de doelgroep beschut werk behoort ook op verzoek van een persoon als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de Participatiewet of een persoon aan wie het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen een uitkering verstrekt (artikel 10b, derde lid, van de Participatiewet). Een dergelijk verzoek kan alleen door de persoon zelf worden gedaan en niet door een andere belanghebbende zoals een werkgever. Als het UWV tot het oordeel komt dat iemand tot de doelgroep beschut werk behoort, adviseert UWV het college van de gemeente waar de betreffende persoon staat ingeschreven.

Besluit college
Op basis van het advies van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen beslist het college of iemand tot de doelgroep beschut werk behoort. Alleen als sprake is van een onzorgvuldige totstandkoming van het advies van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen, kan het college besluiten het advies niet te volgen.

Dienstbetrekking beschut werk
Nadat is vastgesteld dat iemand tot de doelgroep beschut werk behoort, zorgt het college ervoor dat deze persoon in een dienstbetrekking onder beschutte omstandigheden aan de slag gaat (artikel 10b, eerste lid, van de Participatiewet). Het kan dan gaan om een privaatrechtelijke of een publiekrechtelijke dienstbetrekking (artikel 6, eerste lid, onderdeel f, van de Participatiewet). Het college kan zelf bepalen waar de beschut werkplek wordt georganiseerd. Het toekennen van een beschut werkplek is een besluit in de zin van de Awb.

Volgorde toekenning
Als is vastgesteld dat een persoon alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft en deze persoon nog niet in aanmerking is gekomen voor een beschut werkplek omdat het aantal geraamde plaatsen al is gerealiseerd, dan krijgt deze persoon

voorrang op personen van wie later is vastgesteld dat zij alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben. Dit betekent dat de voorziening beschut werk in principe wordt toegekend op volgorde van vaststelling dat een persoon alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft (tweede lid). Dit is conform de bedoeling van de wetgever dat personen voor wie niet direct een beschut werkplek beschikbaar is, bij voorrang een beschut werkplek krijgen aangeboden in het daaropvolgende jaar.

Omvang beschut werk
De gemeenten zijn verplicht om elk jaar een aantal beschut werkplekken te realiseren. Er worden alleen extra beschutte werkplekken aangeboden als de raad daarvoor expliciet toestemming heeft verleend. Dit vanwege het budgetrecht van de raad en de kostbaarheid van beschutte werkplekken. Wanneer in enig jaar het aantal verplichte werkplekken is gerealiseerd kan er een wachtlijst ontstaan. In die wachttijd staan andere voorzieningen uit de verordening open.

Artikel 12. Detachering
De Participatiewet biedt de mogelijkheid personen uit de doelgroep een dienstverband aan te bieden om op detacheringsbasis werkervaring op te doen. In de verordening zijn de randvoorwaarden vastgelegd waarbinnen de banen vormgegeven worden.
Het eerste lid biedt de mogelijkheid tot het aangaan van het dienstverband. Het college zorgt ervoor dat een persoon een dienstverband krijgt aangeboden door een derde, de werkgever. Die derde kan bijvoorbeeld een detacheringsbureau zijn.
In het tweede lid wordt bepaald dat het gaat om detachering. Daarbij worden op twee vlakken afspraken gemaakt. Ten eerste tussen het inlenende bedrijf en de werkgever. Hierin worden zaken geregeld als de verhouding tot de werkgever, de hoogte van de inleenvergoeding en de wijze waarop de begeleiding wordt vormgegeven. In de overeenkomst tussen werknemer en inlener worden afspraken gemaakt over werktijden, verlof en de inhoud van het werk.

Geen verdringing
In het derde lid is bepaald dat de werkstage uitsluitend wordt verstrekt als er geen verdringing van de arbeidsmarkt plaatsvindt. Het opvullen van een vacature is alleen toegestaan als de vacature niet is ontstaan door afvloeiing, maar door ontslag op grond van een van de volgende redenen:
- eigen initiatief van de werknemer;
- handicap;
- ouderdomspensioen;
- vermindering van werktijd op initiatief van de werknemer, of
- gewettigd ontslag om dringende redenen.

Artikel 13. Ondersteuning bij leerwerktraject
Personen uit de doelgroep kunnen in aanmerking komen voor de voorziening ondersteuning bij leerwerktrajecten. Het college moet dan wel van oordeel zijn dat een leer-werktraject nodig is en de ondersteuning nodig moet zijn voor het volgen van dat leer-werktraject. Dit is geregeld in dit artikel en volgt uit artikel 10f van de Participatiewet.
Artikel 10f van de Participatiewet bepaalt voorts dat uitsluitend ondersteuning bij een leer-werktraject kan worden aangeboden aan personen:
- van zestien of zeventien jaar van wie de leerplicht of de kwalificatieplicht, bedoeld in de Leerplichtwet 1969, nog niet is geëindigd, of
- van achttien tot 27 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald.

De voorziening ondersteuning bij leer-werktrajecten is inzetbaar voor jongeren van zestien of zeventien jaar oud die dreigen uit te vallen uit school, maar middels een leer/werktraject alsnog een startkwalificatie kunnen behalen. Om te voorkomen dat jongeren onnodig uitvallen, wordt de mogelijkheid geboden extra ondersteuning te bieden. Deze voorziening kan ook worden ingezet ter voorkoming van schooluitval bij jongeren van achttien tot 27 jaar die door een leer-werktraject alsnog een startkwalificatie kunnen behalen.
Bijstandsgerechtigden jonger dan 27 jaar die uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs kunnen volgen, zijn uitgesloten van ondersteuning op grond van artikel 7, derde lid, onder a, van de Participatiewet. Voor de conclusie dat een jongere uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs kan volgen is vereist dat de jongere uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs volgt of daarvoor in aanmerking komt .In het kader van artikel 7, derde lid, onder a, van de Participatiewet betekent dit dat het college vanaf het moment dat de jongere uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs volgt of kan volgen geen ondersteuning bij de arbeidsinschakeling kan bieden.

In artikel 10f van de Participatiewet is bepaald dat het college onder omstandigheden ondersteuning kan bieden aan personen jonger dan achttien jaar en aan personen van achttien tot 27 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald en voor wie een leer-werktraject nodig is. Er wordt vanuit gegaan

dat het mogelijk is een leer-werktraject aan te bieden aan personen die voldoen aan het bepaalde in de artikelen 10 en 10f van de Participatiewet, in afwijking van artikel 7, derde lid, onder a, van de Participatiewet.

Artikel 14. Loonkostensubsidie
Gesubsidieerde arbeid kan als één van de voorzieningen worden ingezet om de arbeidsinschakeling te bevorderen. In de Participatiewet is geregeld dat alle voorzieningen moeten dienen om een persoon uiteindelijk aan regulier werk te helpen.

Compensatie
Het doel van de loonkostensubsidie is het bieden van compensatie voor het feit dat voor een persoon ten minste het wettelijk minimumloon moet worden betaald, terwijl de werkgever een persoon (nog) niet ten volle kan inzetten. Zo kan het college een loonkostensubsidie aan de werkgever verstrekken om tijdelijk het verschil in arbeidsproductiviteit te compenseren en zo de re-integratie van de bijstandsgerechtigde te bewerkstelligen.
Geen verdringing
Een loonkostensubsidie wordt uitsluitend verstrekt als er geen verdringing van de arbeidsmarkt plaatsvindt. Het opvullen van een vacature is alleen toegestaan als de vacature niet is ontstaan door afvloeiing, maar door ontslag op grond van een van de volgende redenen:
- eigen initiatief van de werknemer;
- handicap;
- ouderdomspensioen;
- vermindering van werktijd op initiatief van de werknemer, of
- gewettigd ontslag om dringende redenen

De in deze verordening geregelde loonkostensubsidie moet worden onderscheiden van de loonkostensubsidie zoals bedoeld in de artikelen 10c en 10d van de Participatiewet. De laatstgenoemde loonkostensubsidie is geïntroduceerd in de Participatiewet door de Invoeringswet Participatiewet en is specifiek bedoeld voor personen met een arbeidsbeperking. De in dit artikel opgenomen loonkostensubsidie is niet noodzakelijk gericht op personen met een arbeids-beperking, maar ondersteunt personen die kwetsbaar of uiterst kwetsbaar zijn.
Het gaat in hier dus niet om de loonkostensubsidie die verstrekt kan worden aan personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de Participatiewet van wie is vastgesteld dat zij met voltijdse arbeid niet in staat zijn tot het verdienen van een wettelijk minimumloon, doch wel mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben (artikel 6, eerste lid, onderdeel e, van de Participatiewet).

Artikel 15. Innovatie
Het college kan bij wijze van experiment afwijken van het bepaalde in deze verordening. De duur van een experiment is ten hoogste drie jaar. Na afloop van de drie jaar moet het college besluiten of zij het experiment stopt dan wel de afwijkende werkwijze borgt In de organisatie.
Inn het laatstgenoemde geval kan het noodzakelijk zijn dat de periode van afwijkende behandeling wordt verlengd. Ook daarin voorziet dit artikel.

Artikel 16. Hardheidsclausule
In deze verordening zijn de hoofdlijnen van re integratievoorzieningen vastgelegd. Er kunnen zich echter concrete situaties voordoen waarin deze verordening niet voorziet. Dit artikel bepaalt dat het college in dergelijke situaties beslist in afwijking van deze verordening. Redelijkheid is hierbij het uitgangspunt. Bij de besluitvorming dient in de geest van de wet en de verordening gehandeld te worden.

Artikel 17. Intrekken oude verordening
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 18. Inwerkingtreding
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 19. Citeertitel
Dit artikel behoeft geen toelichting.

GEMEENTE waadhoeke

GEMEENTEBLAD

Officiële uitgave van de gemeente Waadhoeke

Nr. 329403

14 december 2020

Verordening van de gemeenteraad van de gemeente Waadhoeke houdende regels omtrent re-integratie (Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2021 gemeente Waadhoeke)

De raad van de gemeente Waadhoeke,
gelet op de artikelen 8a, eerste lid, aanhef en onder a, c, d en e, en tweede lid, 10b, vijfde en zevende lid, van de Participatiewet en de artikelen 34, eerste lid, onderdeel b, 35, aanhef en onder d en 36, eerste lid van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers en de artikelen 34, eerste lid, onderdeel b, 35, aanhef en onder d en 36, eerste lid van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
besluit vast te stellen de

Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2021 gemeente Waadhoeke

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begrippen

1. Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ), en de Algemene wet bestuursrecht (Awb).
2. In deze verordening wordt verstaan onder:
   a. college: de burgemeester en wethouders van de gemeente;
   b. IOAW: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers;
   c. IOAZ: de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
   d. doelgroep: personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder a, van de Participatiewet alsmede de personen zoals bedoeld in artikel 34, eerste lid, onderdeel a van de IOAW en IOAZ;
   e. mantelzorg: langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt.
   f. grote afstand tot de arbeidsmarkt: deelname aan de arbeidsmarkt is redelijkerwijs niet mogelijk binnen één jaar;
   g. korte afstand tot de arbeidsmarkt: deelname aan de arbeidsmarkt is redelijkerwijs mogelijk binnen één jaar

Hoofdstuk 2. Beleid

Artikel 2. Evenwichtige verdeling

1. Het college biedt aan de inwoners van de gemeente Waadhoeke ondersteuning bij re-integratie naar de arbeidsmarkt voor zover deze ondersteuning door het college noodzakelijk wordt geacht.
2. Het college zal bij het bepalen van het aanbod van voorzieningen prioriteiten stellen in verband met zijn financiële mogelijkheden en met de maatschappelijke, economische en conjuncturele ontwikkelingen.

Artikel 3. Maatwerk

1. Het college houdt bij het aanbieden van de in deze verordening opgenomen voorzieningen rekening met de omstandigheden en functionele beperkingen van een persoon. De omstandigheden hebben in ieder geval betrekking op zorgtaken van die persoon en de mogelijkheid dat hij behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie of gebruik maakt van de voorziening beschut werk.
2. Onder zorgtaken wordt in ieder geval verstaan:
   a. de opvang van ten laste komende kinderen tot vijf jaar, en
   b. noodzakelijk te verrichten mantelzorg.

Hoofdstuk 3. Voorzieningen

Artikel 4. Algemene bepalingen over voorzieningen

1. Het college stelt ter nadere uitvoering van deze verordening beleidsregels vast waarin wordt vastgelegd welke voorzieningen, het college in ieder geval kan aanbieden en de voorwaarden die daarbij gelden voor zover daarover in deze verordening geen nadere bepalingen zijn opgenomen.
2. De voorziening moet gericht zijn op de arbeidsinschakeling en bijdragen aan het (op termijn) mogelijk maken van reguliere arbeid.
3. Het college stelt vast welke voorziening wordt aangeboden aan een persoon uit de doelgroep.
4. Het college bepaalt de voorwaarden waaronder de voorziening wordt aangeboden.
5. Het college kan een voorziening beëindigen als:
   a. de persoon die aan de voorziening deelneemt zijn verplichting als bedoeld in de artikelen 9 en 17 van de Participatiewet, de artikelen 13 en 37 van de IOAW of IOAZ niet nakomt;
   b. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet meer behoort tot de doelgroep;
   c. de persoon die aan de voorziening deelneemt algemeen geaccepteerde arbeid aanvaardt waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een in deze verordening genoemde voorzieningen, tenzij het betreft een persoon als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, onder 2, van de Participatiewet;
   d. naar het oordeel van het < dagelijks bestuur > de voorziening onvoldoende bijdraagt aan een snelle arbeidsinschakeling;
   e. de voorziening naar het oordeel van het college niet meer geschikt is voor de persoon die gebruik maakt van de voorziening;
   f. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet naar behoren gebruik maakt van de aangeboden voorziening;
   g. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet meer voldoet aan de voorwaarden die in deze verordening worden gesteld om in aanmerking te komen voor die voorziening.
6. Wanneer een voorziening is beëindigd en niet het beoogde doel heeft gehad, kan het college besluiten geen nieuwe voorziening aan de belanghebbende aan te bieden.

Artikel 5. Eigen bijdrage

1. Een eigen bijdrage wordt in rekening gebracht voor de niet-uitkeringsgerechtigde of ingeval de niet-uitkeringsgerechtigde deel uitmaakt van een gezamenlijke huishouding, als bedoeld in artikel 3 van de Participatiewet, met een gezamenlijk inkomen hoger dan 150% van het van toepassing zijnde wettelijk minimum loon.
2. De eigen bijdrage die in rekening wordt gebracht is gelijk aan de gemaakte kosten van het door het college aangeboden voorziening.

Artikel 6. Budgetplafonds

1. Het college kan besluiten tot het instellen van één of meer budgetplafonds voor de verschillende voorzieningen en/of doelgroepen.
2. Een door het college in het eerste lid genoemde budgetplafond vormt een weigeringsgrond bij de aanspraak op een voorziening.

Artikel 7. Sociale activering

1. Het college kan een persoon die behoort tot de doelgroep activiteiten aanbieden ter verhoging van de participatie voor zover de mogelijkheid bestaat dat hij op enig moment algemeen geaccepteerde arbeid kan verkrijgen.
2. Het college stemt de duur van de in het eerste lid bedoelde activiteiten af op de mogelijkheden en capaciteiten van die persoon.

Artikel 8. Scholing

1. Het college kan een persoon die behoort tot de doelgroep een scholingstraject aanbieden.
2. Een scholingstraject voldoet in ieder geval aan de volgende eisen:
   a. zonder inzet van de scholing is het verwerven of behouden van arbeid naar het oordeel van het college niet haalbaar;
   b. de scholing moet aansluiten bij de krachten of bekwaamheden van de persoon; en
   c. de scholing die ingezet wordt beslaat maximaal een periode van twee jaar.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op personen als bedoeld in artikel 7, derde lid, onderdeel a, van de Participatiewet.

Artikel 9. Werkervaringsplaats, proefplaats of ontwikkelplek

1. Het college kan een persoon een werkervaringsplaats, proefplaatsing of ontwikkelplek gericht op arbeidsinschakeling aanbieden als deze:

a. behoort tot de doelgroep, en
b. een afstand heeft tot de arbeidsmarkt

2. Het doel van een werkervaringsplaats, proefplaatsing of ontwikkelplek is het opdoen van werkervaring, het intact houden van een arbeidsverleden, het leren functioneren in een arbeidsrelatie en/ of het beoordelen van de competenties van de persoon.
3. Het college plaatst de persoon als hierdoor de concurrentieverhoudingen niet onverantwoord worden beïnvloed en er geen verdringing op de arbeidsmarkt plaatsvindt.
4. Er wordt een schriftelijke overeenkomst opgesteld met de beoogde werkgever, de persoon die op de werkervaringsplaats, proefplaats of ontwikkelplek wordt geplaatst en het college.
1. In de overeenkomst wordt in ieder geval vastgelegd:
   a. het doel van de werkervaringsplaats, proefplaatsing of ontwikkelplek;
   b. de wijze waarop de begeleiding plaatsvindt, en
   c. de duur en omvang van de werkervaringsplaats, proefplaatsing of ontwikkelplek.

Artikel 10. Participatieplaats

1. Het college kan een persoon van 27 jaar of ouder met recht op algemene bijstand overeenkomstig artikel 10a van de Participatiewet onbeloonde additionele werkzaamheden laten verrichten.
2. Het college zorgt ervoor dat de te verrichten additionele werkzaamheden worden vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst die wordt ondertekend door het college, de werkgever en de persoon die de additionele werkzaamheden gaat verrichten.
   a. In de overeenkomst wordt in ieder geval vastgelegd:
   b. het doel van de participatieplaats;
   c. de wijze waarop de begeleiding plaatsvindt, en
   d. de duur en omvang van de participatieplaats, proefplaatsing of ontwikkelplek.

3. De premie, bedoeld in artikel 10a, zesde lid, van de Participatiewet bedraagt € 100,00 per zes maanden, mits in die zes maanden voldoende is meegewerkt aan het vergroten van de kans op inschakeling in het arbeidsproces.

Artikel 11. Participatievoorziening beschut werk

1. Het college biedt de voorziening beschut werk aan een persoon van wie is vastgesteld dat deze alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft en deze persoon:
   a. behoort tot de doelgroep; of
   b. een persoon is aan wie het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen een uitkering verstrekt.

2. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid krijgt een persoon van wie is vastgesteld dat deze alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft en die nog niet in aanmerking is gekomen voor een beschut werkplek omdat het aantal beschutte werkplekken volgens de taakstelling als bedoeld in artikel 10b, vierde lid, van de Participatiewet, in één jaar al is gerealiseerd, voorrang op personen van wie later is vastgesteld dat zij alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben.
3. Om de in artikel 10b, eerste lid, van de Participatiewet, bedoelde werkzaamheden mogelijk te maken, biedt het college de volgende ondersteunende voorzieningen aan:
   a. fysieke aanpassingen van de werkplek of de werkomgeving;
   b. uitsplitsing van taken of
   c. aanpassingen in de wijze van werkbegeleiding, werktempo of arbeidsduur.

4. Het college kan tot het moment dat de dienstbetrekking beschut werk aanvangt een andere voorziening gericht op arbeidsinschakeling aanbieden.
5. Bovenop het aantal beschutte werkplekken volgens de taakstelling als bedoeld in artikel 10b, vierde lid, van de Participatiewet, biedt het college geen extra dienstbetrekkingen beschut werk aan.

Artikel 12. Detachering

1. Het colleg kan zorgen voor toeleiding van een persoon naar een dienstverband met een werkgever, gericht op arbeidsinschakeling.
2. De werknemer wordt voor het verrichten van arbeid door de werkgever gedetacheerd bij een onderneming oftewel inlenende organisatie. De detachering wordt vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst tussen zowel de werkgever en inlenende organisatie als tussen de werknemer en inlenende organisatie.

3. Een werknemer wordt uitsluitend geplaatst als hierdoor de concurrentieverhoudingen niet onverantwoord worden beïnvloed en er geen verdringing op de arbeidsmarkt plaatsvindt.

Artikel 13. Ondersteuning bij leerwerktraject

Het college kan ondersteuning aanbieden aan een persoon uit de doelgroep ten aanzien van wie het college van oordeel is dat een leer-werktraject nodig is, voor zover deze ondersteuning nodig is voor het volgen van een leer-werktraject en het personen betreft:

a. van zestien of zeventien jaar van wie de leerplicht of de kwalificatieplicht, bedoeld in de Leerplichtwet 1969, nog niet is geëindigd, of
b. van achttien tot 27 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald.

Artikel 14. loonkostensubsidie

1. Het college kan een loonkostensubsidie verstrekken aan werkgevers die een arbeidsovereenkomst sluiten met een werknemer die behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel e van de Participatiewet.
2. Het college stelt op grond van artikel 10c van de Participatiewet vast of een persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel e van deze Participatiewet.
3. Het college kan in het kader van de beoordeling van de in het tweede lid bedoelde vaststelling geadviseerd worden door een externe organisatie.
4. Het college stelt de loonwaarde vast van een persoon die tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort. Het college maakt met betrekking tot de beoordeling van de loonwaarde van een tot de doelgroep loonkostensubsidie behorende persoon gebruik van een objectieve en deskundige loonwaardemethodiek
5. Er wordt een flexibele termijn gehanteerd voor de frequentie van loonwaardebepalingen van maximaal eens per 6 maanden en minimaal eens per vijf jaar, afgestemd op de individuele omstandigheden van de werknemer en het perspectief op eventuele ontwikkelmogelijkheden.

Hoofdstuk 4. Slotbepalingen

Artikel 15. Innovatie

1. Het college kan, als experiment in het kader van het onderzoeken en toepassen van mogelijkheden om de participatie te bevorderen, afwijken van het bepaalde in deze verordening.
2. De duur van een experiment als bedoeld in het eerste lid is ten hoogste drie jaar.
3. Indien het experiment noodzaakt tot bijstelling van deze verordening kan de periode zoals genoemd in het tweede lid worden verlengd tot aan het moment van inwerkingtreding van de bijstelling.

Artikel 16. Hardheidsclausule

Het college kan in die gevallen waarin deze verordening niet voorziet op grond van individuele bijzondere omstandigheden afwijkend beslissen.

Artikel 17. Intrekken oude verordening

De verordening Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2018 Dienst SoZaWe Nw. Fryslân wordt ingetrokken per 1 januari 2021.

Artikel 18. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2021.

Artikel 19. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2021 gemeente Waadhoeke.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad Waadhoeke,

Franeker, 19 november 2020

De raad voornoemd,

, voorzitter

, griffier

Toelichting

Algemeen
Deze verordening geeft uitvoering aan artikel 8a van de Participatiewet. Overeenkomstig deze bepaling dient bij verordening regels te worden vastgesteld voor de doelgroep en de werkgevers.
Er is gekozen voor een algemene, globale verordening. Dit heeft te maken met de aard van de opdracht die de raad heeft gekregen, te weten het bij verordening regels stellen waarin het beleid van de gemeente respectievelijk dienst ten aanzien van haar re-integratietaak wordt neergelegd. Hieruit moet onder andere aandacht blijken voor de in de Participatiewet onderscheiden doelgroepen en de daarbinnen te onderscheiden subgroepen. Dit leent zich niet tot het formuleren van gedetailleerde regels die op iedere situatie van toepassing zijn. Immers, re-integratie is maatwerk. Het is helemaal afhankelijk van iemands mogelijkheden en beperkingen wat in het concrete geval een passend re-integratietraject is. Daarom wordt aan het college de bevoegdheid gegeven om op een aantal punten eigen afwegingen te maken.
Artikel 10 van de Participatiewet bepaalt dat personen uit de doelgroep aanspraak hebben op ondersteuning bij de arbeidsinschakeling en de door het college noodzakelijk geachte voorziening binnen de kaders van de re-integratieverordening. Daarom is ervoor gekozen in de verordening de voorzieningen vast te leggen die het college in ieder geval kan aanbieden.

Met betrekking tot de volgende voorzieningen is het algemeen bestuur verplicht om regels op te nemen in deze verordening:
- scholing of opleiding als bedoeld in artikel 10a, vijfde lid, van de Participatiewet (artikel 8a, eerste lid, onderdeel c, en tweede lid, onderdeel c, van de Participatiewet);
- de premie, bedoeld in artikel 10a, zesde lid, Participatiewet (artikel 8a, eerste lid, onderdeel d, en tweede lid, onderdeel b, van de Participatiewet); en
- participatievoorziening beschut werk als bedoeld in artikel 10b van de Participatiewet (artikelen 8a, eerste lid, onderdeel e, en 10b, vierde lid, van de Participatiewet).

Sinds 1 januari 2016 is de no-risk polis als voorziening vervallen omdat in verband met de harmonisatie van instrumenten ter bevordering van arbeidsdeelname van arbeid beperkten een uniforme no-risk polis via het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV) voor gemeenten en werkgevers beschikbaar is. De gemeente Waadhoeke hoeft deze no-risk polis niet meer als voorziening aan te bieden.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Begrippen
Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, Algemene wet bestuursrecht of de Gemeentewet worden niet afzonderlijk gedefinieerd in deze verordening. Deze zijn vanzelfsprekend van toepassing op deze verordening.

Doelgroep
De doelgroep wordt gevormd door personen zoals bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder a, van de Participatiewet. Het betreft:
- die algemene bijstand ontvangen;
- personen als bedoeld in de artikelen 34a, vijfde lid, onderdeel b, 35, vierde lid, onderdeel b, en 36, derde lid, onderdeel b, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (hierna: WIA) tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d is verleend;
- personen als bedoeld in artikel 10, tweede lid, van de Participatiewet;
- personen met een nabestaanden- of wezenuitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet (hierna: ANW);
- personen met een uitkering ingevolge de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (hierna: IOAW);
- personen met een uitkering ingevolge de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (hierna: IOAZ);
- personen zonder uitkering;
  en, die voor de arbeidsinschakeling zijn aangewezen op een door het college aangeboden voorziening.

Artikel 2. Evenwichtige verdeling
Het is aan het college om te zorgen voor een voldoende en passend aanbod van voorzieningen. Het college heeft daarbij te maken met beperkte middelen, terwijl de vraag naar ondersteuning afhankelijk is van een veelheid aan sociaal economische factoren. Dat maakt dat het college bepaalt voor welke inwoners die tot de doelgroep van de Participatiewet behoren, zij bepaalde voorzieningen gaan inzetten.

Artikel 3 maatwerk
Op grond van artikel 8a, tweede lid, onderdeel a, van de Participatiewet moet in de verordening ten aanzien van de aangeboden voorzieningen worden vast gelegd hoe rekening wordt gehouden met de omstandigheden en de functionele beperkingen van personen. Hierin ligt besloten dat ook rekening wordt gehouden met de omstandigheden en functionele beperkingen van personen met een handicap. Dit is in overeenstemming met het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. De doelstelling van dit verdrag is het bevorderen, beschermen en waarborgen van het volledige genot door alle personen met een handicap van alle mensenrechten en fundamentele vrijheden op voet van gelijkheid en het bevorderen van de eerbiediging van hun inherente waardigheid. In dit artikel is aan het voorgaande uitvoering gegeven.

Artikel 4. Algemene bepalingen over voorzieningen
De Participatiewet schrijft niet uitputtend voor welke voorzieningen het college aan moet bieden. Het enige criterium is dat de voorziening gericht moet zijn op de arbeidsinschakeling en moet bijdragen aan het (op termijn) mogelijk maken van reguliere arbeid door een persoon. Al naar gelang de afstand van een persoon tot de arbeidsmarkt kan een voorziening gericht zijn op bijvoorbeeld sociale activering en het voorkomen van een isolement (zoals het doen van vrijwilligerswerk met behoud van uitkering), het leren van vaardigheden of kennis, of het opdoen van werkervaring (bijvoorbeeld via gesubsidieerd werk). Ook is het mogelijk dat in een individuele situatie een persoonsgebonden re-integratiebudget ter beschikking wordt gesteld.

Beëindigingsgronden
Het vijfde lid geeft aan dat het college een voorziening kan beëindigen en in welke gevallen dat kan doen. Onder beëindigen wordt hierbij ook verstaan het stopzetten van de subsidie aan een werkgever of het opzeggen van de arbeidsovereenkomst bij een detacheringsbaan. Bij deze laatste wijze van beëindigen dienen vanzelfsprekend de toepasselijke bepalingen uit het arbeidsrecht en de eventueel aanwezige rechtspositieregeling in acht te worden genomen.

Het college kan een voorziening beëindigen in de gevallen zoals opgenomen in dit artikel. Een voorziening wordt bijvoorbeeld beëindigd als een persoon algemeen geaccepteerde arbeid aanvaardt. Voor de persoon zoals bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a onder 2, van de Participatiewet wordt op dit punt een uitzondering gemaakt. Het gaat om de persoon zoals bedoeld in artikel 34a, vijfde lid, onderdeel b, 35, vierde lid, onderdeel b en 36, derde lid, onderdeel b, van de WIA tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de Participatiewet is verleend. Voor deze doelgroep geldt dat het college ondersteuning bij de arbeidsinschakeling moet bieden tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de Participatiewet is verstrekt.

De Participatiewet voorziet niet in een terugvorderingsgrond van re-integratiekosten die onnodig zijn gemaakt. Noch van een bijstandsgerechtigde, noch van een niet bijstandsgerechtigde kunnen die kosten worden teruggevorderd. Terugvordering dient te geschieden op grond van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 5. Eigen bijdrage
Niet-uitkeringsgerechtigden behoren tot de doelgroep die een voorziening moet worden aangeboden. Zij kunnen niet worden uitgesloten op basis van hun inkomen. Om die reden wordt de niet-uitkeringsgerechtigde een eigen bijdrage in rekening gebracht.

Artikel 6. Budgetplafonds
In het verlengde van artikel 2, tweede lid, kan het college budgetplafonds instellen. Met het instellen van dergelijke plafonds wordt voorkomen dat bepaalde groepen onevenredig veel aanspraak maken op voorzieningen en daaraan gekoppelde middelen.

Artikel 7. Sociale activering
Volgens de Participatiewet dient ook sociale activering uiteindelijk gericht te zijn op arbeidsinschakeling. Voor bepaalde doelgroepen is arbeidsinschakeling echter een te hoog gegrepen doel. Voor deze personen staat dan ook niet re-integratie, maar participatie voorop.
Sociale activering

Onder 'sociale activering' wordt verstaan: het verrichten van onbeloonde maatschappelijk zinvolle activiteiten gericht op arbeidsinschakeling of, als arbeidsinschakeling nog niet mogelijk is, op zelfstandige maatschappelijke participatie (artikel 6, eerste lid, onderdeel c, Participatiewet). Bij activiteiten in het kader van sociale activering kan worden gedacht aan het zelfstandig, zonder externe begeleiding, verrichten van vrijwilligerswerk of deelnemen aan activiteiten in de wijk of buurt.

Doelgroep

Het college kan aan een persoon die behoort tot de doelgroep activiteiten aanbieden in het kader van sociale activering voor zover de mogelijkheid bestaat dat hij op enig moment algemeen geaccepteerde arbeid kan verkrijgen waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een voorziening.
Voor de verplichting op grond van artikel 9, eerste lid, onderdeel b, van de Participatiewet gebruik te maken van een voorziening gericht op sociale activering is vereist dat de mogelijkheid bestaat dat een persoon op enig moment algemeen geaccepteerde arbeid kan verkrijgen waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een voorziening. Bestaat die mogelijkheid niet, dan kan een persoon niet worden verplicht gebruik te maken van een dergelijke voorziening. Sociale activering heeft tot doel personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt terug te leiden naar de arbeidsmarkt, of als dit nog niet mogelijk is, als tussendoel te bevorderen dat personen zelfstandig kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven. Hieruit volgt dat als het einddoel, arbeidsinschakeling, niet kan worden bereikt, er geen grond is die persoon te verplichten om gebruik te maken van een voorziening gericht op sociale activering.

Duur van de activiteiten

Het tweede lid geeft het college de mogelijkheid om de duur van activiteiten in het kader van sociale activering nader te bepalen. De duur moet worden afgestemd op de mogelijkheden en capaciteiten van een persoon. Gezien de mogelijk sterk verschillende behoeften op dit gebied, zal een al te rigide termijn moeilijk zijn.

Artikel 8. Scholing

Dit artikel heeft geen betrekking op de verplichting scholing aan te bieden zoals bedoeld in artikel 10a, vijfde lid van de Participatiewet.
Soms kan het noodzakelijk zijn om eerst een scholingstraject aan te bieden, waardoor iemand mogelijkheden op arbeidsinschakeling aanzienlijk kunnen toenemen. Scholing kan worden aangeboden aan personen met of zonder een startkwalificatie. Vooral voor personen zonder startkwalificatie kan scholing (anders dan uit ‘s Rijks kas bekostigd onderwijs,) noodzakelijk zijn voor de re-integratie.
Dit artikel regelt dat het college een scholingstraject kan aanbieden aan een persoon die behoort tot de doelgroep.
Bij de inzet van scholing wordt gekeken naar de arbeidsmarktrelevantie en de duur ervan. Het college hoeft aan een persoon geen scholing aan te bieden als dergelijke scholing naar zijn oordeel de krachten of bekwaamheden van de persoon te boven gaan. Gekozen wordt voor die scholing die het snelst leidt tot het beoogde doel. In beginsel zal er geen scholing ingezet worden die langer dan 24 maanden in beslag neemt.

Jongeren

Personen jonger dan 27 jaar die nog mogelijkheden hebben binnen het uit 's Rijks kas bekostigde onderwijs kunnen sinds 1 juli 2012 geen voorziening ontvangen die hen ondersteunt bij de arbeidsinschakeling (artikel 7, derde lid, onderdeel a, van de Participatiewet).

Startkwalificatie

Jongeren worden geacht minimaal te beschikken over een startkwalificatie. Hierdoor beschikken zij over een betere startpositie op de arbeidsmarkt.
Onder startkwalificatie wordt verstaan een havo- of VWO-diploma of een diploma van het middelbaar beroepsonderwijs (mbo), niveau twee.

Scholing in combinatie met participatieplaats

Wanneer een persoon die in aanmerking komt voor een participatieplaats niet over een startkwalificatie beschikt, biedt het college aan deze persoon scholing of opleiding aan. Dit geldt vanaf zes maanden na aanvang van de werkzaamheden op de participatieplaats. De scholing of opleiding moet zijn gericht zijn vergroting van de kansen op de arbeidsmarkt. Het college hoeft aan een persoon alleen geen scholing of opleiding aan te bieden als dergelijke scholing of opleiding naar zijn oordeel de krachten of bekwaamheden van de persoon te boven gaan of als naar zijn oordeel scholing of opleiding niet bijdraagt aan vergroting van de kans op inschakeling in het arbeidsproces van de persoon. Dit volgt uit artikel 10a, vijfde lid, van de Participatiewet.

Artikel 9. Werkervaringsplaats, proefplaats of ontwikkelplek

Een werkervaringsplaats, proefplaats of ontwikkelplek onderscheidt zich van een gewone arbeidsovereenkomst. Bij een beoordeling of er al dan niet sprake is van een arbeidsovereenkomst toetst je aan drie criteria voor het bestaan van een arbeidsovereenkomst: persoonlijk verrichten van arbeid, loon en gezagsverhouding. Daarbij wordt gekeken naar een aantal aspecten zoals de bedoeling van de partijen

en wat al dan niet schriftelijk is overeengekomen. De rechter besteedt vooral aandacht aan de feitelijke invulling van de overeenkomst.

Doelgroep

Het college kan een persoon die behoort tot de doelgroep een werkervaringsplaats, proefplaats of ontwikkelplek aanbieden voor zover hij een afstand tot de arbeidsmarkt heeft. Verder is vereist dat een persoon nog niet actief is geweest op de arbeidsmarkt of een afstand tot de arbeidsmarkt heeft door langdurige werkloosheid.

Van een grote afstand is sprake als een persoon gedurende twaalf aaneengesloten maanden of langer is aangewezen op een uitkering. In een dergelijk geval kan sprake zijn van een afstand tot de arbeidsmarkt, maar dit hoeft niet altijd het geval te zijn. Heeft een persoon gedurende vijf jaren geen inkomsten uit arbeid verworven, dan kan worden aangenomen dat hij een afstand tot de arbeidsmarkt heeft. In dat geval is het collegeg bevoegd hem een werkervaringsplaats, proefplaats of ontwikkelplek aan te bieden.

Doel van de werkervaringsplaats, proefplaats of ontwikkelplek

Het tweede lid geeft nog eens specifiek aan wat het doel is van de werkervaringsplaats, proef-plaats of ontwikkelplek, om het verschil met een normale arbeidsverhouding aan te geven. Dit is vooral van belang om te voorkomen dat een persoon claimt dat sprake is van een arbeidsovereenkomst en bij de rechter loonbetaling afdwingt.

Een werkervaringsplaats, proefplaats of ontwikkelplek kan meerdere doelen hebben. Op de eerste plaats kan het gaan om het opdoen van specifieke werkervaring. Dit is vergelijkbaar met de zogenaamde ‘snuffelstage’, waarbij een persoon de gelegenheid krijgt om te bezien of het soort werk als passend kan worden beschouwd. Op de tweede plaats kan het gaan om het leren werken in een arbeidsrelatie. In de werkervaringsplaats, proefplaats of ontwikkelplek kan een persoon wennen aan aspecten als gezag, op tijd komen, werkritme en samenwerken met collega’s.

Schriftelijke overeenkomst

In het vierde is bepaald dat voor een werkervaringsplaats, proefplaats of ontwikkelplek een schriftelijke overeenkomst wordt opgesteld. Hierin kan expliciet het doel van de werkervaringsplaats, proefplaats of ontwikkelplek worden opgenomen, evenals de wijze van begeleiding alsmede de duur en omvang. Door deze schriftelijke overeenkomst kan nog eens worden gewaarborgd dat het niet gaat om een reguliere arbeidsverhouding.

Geen verdringing

In het derde lid is bepaald dat de werkervaringsplaats, proefplaats of ontwikkelplek uitsluitend wordt verstrekt als er geen verdringing van de arbeidsmarkt plaatsvindt. Het opvullen van een vacature is alleen toegestaan als de vacature niet is ontstaan door afvloeiing, maar door ontslag op grond van een van de volgende redenen:

- eigen initiatief van de werknemer;
- handicap;
- ouderdomspensioen;
- vermindering van werktijd op initiatief van de werknemer, of
- gewettigd ontslag om dringende redenen.

Artikel 10. Participatieplaats

Een participatieplaats is bedoeld voor personen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Voor personen jonger dan 27 jaar is ondersteuning in de vorm van een participatieplaats niet mogelijk (artikel 7, achtste lid, van de Participatiewet). Het college kan daarom ook enkel aan personen van 27 jaar of ouder met recht op algemene bijstand een participatieplaats aanbieden.

Additionele werkzaamheden

Op een participatieplaats worden additionele werkzaamheden verricht. Niet de te verrichten werkzaamheden staan centraal maar het leren werken of het (opnieuw) wennen aan werken. Aspecten als omgaan met gezag, op tijd komen, werkritme en samenwerking met collega’s zijn allemaal zaken waaraan in een participatieplaats gewerkt kan worden. Ook kan hiermee worden beoordeeld of het werkterrein past bij de capaciteiten van de uitkeringsgerechtigde, zodat een persoon bijvoorbeeld een opleiding op het betreffende terrein kan gaan volgen en daarmee voor zichzelf een duurzaam perspectief op arbeid kan realiseren. De duur van de participatieplaats is wettelijk beperkt tot maximaal vier jaar (artikel 10a van de Participatiewet). Na negen maanden wordt beoordeeld door het college of de participatieplaats de kans op arbeidsinschakeling heeft vergroot (artikel 10a, achtste lid, van de Participatiewet). Zo niet dan wordt de participatieplaats beëindigd. Uiterlijk 24 maanden na aanvang van de participatieplaats wordt opnieuw beoordeeld of de participatieplaats wordt voorgezet. Als het college concludeert dat voortzetting van de participatieplaats met het oog op in de persoon gelegen factoren aanmerkelijk bijdraagt tot de arbeidsinschakeling, dan kan de participatieplaats nog één jaar verlengd worden. Echter in dat geval dient een andere werkomgeving geboden te worden (artikel 10a, negende lid, van de Par-

ticipatiewet). Na 36 maanden vindt opnieuw een dergelijke beoordeling plaats (artikel 10a, tiende lid, van de Participatiewet).

Premie
De persoon die werkzaamheden verricht op een participatieplaats heeft recht op een premie voor het eerst na zes maanden en vervolgens iedere zes maanden na aanvang van de additionele werkzaamheden (artikel 10a, zesde lid, van de Participatiewet). Voorwaarde is dat de persoon naar het oordeel van het college voldoende heeft meegewerkt aan het vergroten van zijn kansen op de arbeidsmarkt. De hoogte van de premie moet in de verordening vastgelegd worden (artikel 8a, eerste lid, onderdeel d, van de Participatiewet).
De premie wordt vrijgelaten op grond van artikel 31, tweede lid, onderdeel j, van de Participatiewet. Bij het bepalen van de hoogte van de premie is het algemeen bestuur niet verplicht om aan te sluiten bij het in artikel 31, tweede lid, onderdeel j, van de Participatiewet genoemde bedrag. Alleen de maximale hoogte van de premie is begrensd door het in de vrijlatingsbepaling genoemde bedrag. Dit blijkt uit de woorden 'ten hoogste'. Daarnaast moet bij het bepalen van de hoogte van de premie ook de risico's van de armoedeval worden betrokken. Er is gekozen voor een premie van telkens € 100,- per zes maanden.

Artikel 11. Participatievoorziening beschut werk
Het college biedt ambtshalve of op verzoek de voorziening beschut werk aan een persoon van wie is vastgesteld dat deze alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft en deze persoon behoort tot de doelgroep van artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de Participatiewet of een persoon is aan wie het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen een uitkering verstrekt (eerste lid).
Het college is verplicht om iemand de voorziening beschut werk aan te bieden wanneer die persoon daarop aangewezen is (artikel 10b, eerste lid, van de Participatiewet). Deze verplichting geldt alleen voor het door het Rijk vastgestelde aantal beschut werkplekken. (artikel 10b, zesde lid, van de Participatiewet).
Naast het bepalen van wie in aanmerking kan komen voor beschut werk (eerste en tweede lid) is in deze verordening vastgelegd welke ondersteunende voorzieningen ingezet kunnen worden om deze dienstbetrekking mogelijk te maken (derde lid) en dat er overige voorzieningen kunnen worden aangeboden tot het moment dat de dienstbetrekking beschut werk aanvangt (vierde lid).

Vaststelling doelgroep
Om vast te stellen of een persoon tot de doelgroep beschut werk behoort, verricht het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen voor het college de werkzaamheden ten behoeve van die vaststelling en adviseert het college hierover. Het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen voert op basis van landelijke criteria een beoordeling uit of een persoon behoort tot de doelgroep beschut werk (artikel 10b, tweede lid, van de Participatiewet).
Het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen verricht de werkzaamheden ten behoeve van de vaststelling of een persoon tot de doelgroep beschut werk behoort ook op verzoek van een persoon als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de Participatiewet of een persoon aan wie het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen een uitkering verstrekt (artikel 10b, derde lid, van de Participatiewet). Een dergelijk verzoek kan alleen door de persoon zelf worden gedaan en niet door een andere belanghebbende zoals een werkgever. Als het UWV tot het oordeel komt dat iemand tot de doelgroep beschut werk behoort, adviseert UWV het college van de gemeente waar de betreffende persoon staat ingeschreven.

Besluit college
Op basis van het advies van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen beslist het college of iemand tot de doelgroep beschut werk behoort. Alleen als sprake is van een onzorgvuldige totstandkoming van het advies van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen, kan het college besluiten het advies niet te volgen.

Dienstbetrekking beschut werk
Nadat is vastgesteld dat iemand tot de doelgroep beschut werk behoort, zorgt het college ervoor dat deze persoon in een dienstbetrekking onder beschutte omstandigheden aan de slag gaat (artikel 10b, eerste lid, van de Participatiewet). Het kan dan gaan om een privaatrechtelijke of een publiekrechtelijke dienstbetrekking (artikel 6, eerste lid, onderdeel f, van de Participatiewet). Het college kan zelf bepalen waar de beschut werkplek wordt georganiseerd. Het toekennen van een beschut werkplek is een besluit in de zin van de Awb.

Volgorde toekenning
Als is vastgesteld dat een persoon alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft en deze persoon nog niet in aanmerking is gekomen voor een beschut werkplek omdat het aantal geraamde plaatsen al is gerealiseerd, dan krijgt deze persoon

voorrang op personen van wie later is vastgesteld dat zij alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben. Dit betekent dat de voorziening beschut werk in principe wordt toegekend op volgorde van vaststelling dat een persoon alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft (tweede lid). Dit is conform de bedoeling van de wetgever dat personen voor wie niet direct een beschut werkplek beschikbaar is, bij voorrang een beschut werkplek krijgen aangeboden in het daaropvolgende jaar.

Omvang beschut werk
De gemeenten zijn verplicht om elk jaar een aantal beschut werkplekken te realiseren. Er worden geen extra beschutte werkplekken aangeboden. Wanneer in enig jaar het aantal verplichte werkplekken is gerealiseerd kan er een wachtlijst ontstaan. In die wachttijd staan andere voorzieningen uit de verordening open.

Artikel 12. Detachering
De Participatiewet biedt de mogelijkheid personen uit de doelgroep een dienstverband aan te bieden om op detacheringsbasis werkervaring op te doen. In de verordening zijn de randvoorwaarden vastgelegd waarbinnen de banen vormgegeven worden.
Het eerste lid biedt de mogelijkheid tot het aangaan van het dienstverband. Het college zorgt ervoor dat een persoon een dienstverband krijgt aangeboden door een derde, de werkgever. Die derde kan bijvoorbeeld een detacheringsbureau zijn.
In het tweede lid wordt bepaald dat het gaat om detachering. Daarbij worden op twee vlakken afspraken gemaakt. Ten eerste tussen het inlenende bedrijf en de werkgever. Hierin worden zaken geregeld als de verhouding tot de werkgever, de hoogte van de inleenvergoeding en de wijze waarop de begeleiding wordt vormgegeven. In de overeenkomst tussen werknemer en inlener worden afspraken gemaakt over werktijden, verlof en de inhoud van het werk.

Geen verdringing
In het derde lid is bepaald dat de werkstage uitsluitend wordt verstrekt als er geen verdringing van de arbeidsmarkt plaatsvindt. Het opvullen van een vacature is alleen toegestaan als de vacature niet is ontstaan door afvloeiing, maar door ontslag op grond van een van de volgende redenen:
- eigen initiatief van de werknemer;
- handicap;
- ouderdomspensioen;
- vermindering van werktijd op initiatief van de werknemer, of
- gewettigd ontslag om dringende redenen.

Artikel 13. Ondersteuning bij leerwerktraject
Personen uit de doelgroep kunnen in aanmerking komen voor de voorziening ondersteuning bij leerwerktrajecten. Het college moet dan wel van oordeel zijn dat een leer-werktraject nodig is en de ondersteuning nodig moet zijn voor het volgen van dat leer-werktraject. Dit is geregeld in dit artikel en volgt uit artikel 10f van de Participatiewet.
Artikel 10f van de Participatiewet bepaalt voorts dat uitsluitend ondersteuning bij een leer-werktraject kan worden aangeboden aan personen:
- van zestien of zeventien jaar van wie de leerplicht of de kwalificatieplicht, bedoeld in de Leerplichtwet 1969, nog niet is geëindigd, of
- van achttien tot 27 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald.

De voorziening ondersteuning bij leer-werktrajecten is inzetbaar voor jongeren van zestien of zeventien jaar oud die dreigen uit te vallen uit school, maar middels een leer/werktraject alsnog een startkwalificatie kunnen behalen. Om te voorkomen dat jongeren onnodig uitvallen, wordt de mogelijkheid geboden extra ondersteuning te bieden. Deze voorziening kan ook worden ingezet ter voorkoming van schooluitval bij jongeren van achttien tot 27 jaar die door een leer-werktraject alsnog een startkwalificatie kunnen behalen.
Bijstandsgerechtigden jonger dan 27 jaar die uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs kunnen volgen, zijn uitgesloten van ondersteuning op grond van artikel 7, derde lid, onder a, van de Participatiewet. Voor de conclusie dat een jongere uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs kan volgen is vereist dat de jongere uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs volgt of daarvoor in aanmerking komt .In het kader van artikel 7, derde lid, onder a, van de Participatiewet betekent dit dat het college vanaf het moment dat de jongere uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs volgt of kan volgen geen ondersteuning bij de arbeidsinschakeling kan bieden.

In artikel 10f van de Participatiewet is bepaald dat het college onder omstandigheden ondersteuning kan bieden aan personen jonger dan achttien jaar en aan personen van achttien tot 27 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald en voor wie een leer-werktraject nodig is. Er wordt vanuit gegaan

dat het mogelijk is een leer-werktraject aan te bieden aan personen die voldoen aan het bepaalde in de artikelen 10 en 10f van de Participatiewet, in afwijking van artikel 7, derde lid, onder a, van de Participatiewet.

Artikel 14. Loonkostensubsidie
Gesubsidieerde arbeid kan als één van de voorzieningen worden ingezet om de arbeidsinschakeling te bevorderen. In de Participatiewet is geregeld dat alle voorzieningen moeten dienen om een persoon uiteindelijk aan regulier werk te helpen.
Compensatie
Het doel van de loonkostensubsidie is het bieden van compensatie voor het feit dat voor een persoon ten minste het wettelijk minimumloon moet worden betaald, terwijl de werkgever een persoon (nog) niet ten volle kan inzetten. Zo kan het college een loonkostensubsidie aan de werkgever verstrekken om tijdelijk het verschil in arbeidsproductiviteit te compenseren en zo de re-integratie van de bijstandsgerechtigde te bewerkstelligen.
Geen verdringing
Een loonkostensubsidie wordt uitsluitend verstrekt als er geen verdringing van de arbeidsmarkt plaatsvindt. Het opvullen van een vacature is alleen toegestaan als de vacature niet is ontstaan door afvloeiing, maar door ontslag op grond van een van de volgende redenen:
- eigen initiatief van de werknemer;
- handicap;
- ouderdomspensioen;
- vermindering van werktijd op initiatief van de werknemer, of
- gewettigd ontslag om dringende redenen

De in deze verordening geregelde loonkostensubsidie moet worden onderscheiden van de loonkostensubsidie zoals bedoeld in de artikelen 10c en 10d van de Participatiewet. De laatstgenoemde loonkostensubsidie is geïntroduceerd in de Participatiewet door de Invoeringswet Participatiewet en is specifiek bedoeld voor personen met een arbeidsbeperking. De in dit artikel opgenomen loonkostensubsidie is niet noodzakelijk gericht op personen met een arbeids-beperking, maar ondersteunt personen die kwetsbaar of uiterst kwetsbaar zijn.
Het gaat in hier dus niet om de loonkostensubsidie die verstrekt kan worden aan personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de Participatiewet van wie is vastgesteld dat zij met voltijdse arbeid niet in staat zijn tot het verdienen van een wettelijk minimumloon, doch wel mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben (artikel 6, eerste lid, onderdeel e, van de Participatiewet).

Artikel 15. Innovatie
Het college kan bij wijze van experiment afwijken van het bepaalde in deze verordening. De duur van een experiment is ten hoogste drie jaar. Na afloop van de drie jaar moet het college besluiten of zij het experiment stopt dan wel de afwijkende werkwijze borgt In de organisatie.
Inn het laatstgenoemde geval kan het noodzakelijk zijn dat de periode van afwijkende behandeling wordt verlengd. Ook daarin voorziet dit artikel.

Artikel 16. Hardheidsclausule
In deze verordening zijn de hoofdlijnen van re integratievoorzieningen vastgelegd. Er kunnen zich echter concrete situaties voordoen waarin deze verordening niet voorziet. Dit artikel bepaalt dat het college in dergelijke situaties beslist in afwijking van deze verordening. Redelijkheid is hierbij het uitgangspunt. Bij de besluitvorming dient in de geest van de wet en de verordening gehandeld te worden.

Artikel 17. Intrekken oude verordening
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 18. Inwerkingtreding
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 19. Citeertitel
Dit artikel behoeft geen toelichting.

AAN DE RAAD

Datum opgesteld	2 februari 2023	**Behandelend ambtenaar**	B. Bonnema
Datum agendering	9 maart 2023	**E-mailadres**	b.bonnema@waadhoeke.nl
Onderwerp	Rekenkamer onderzoek Subsidies	**Telefoonnummer**	
Portefeuillehouder	R. Koster (griffier)		

Samenvatting

De raad heeft de rekenkamer verzocht onderzoek te doen naar het proces van subsidieverstrekking in de gemeente Waadhoeke. Dit raadsvoorstel bevat als bijlage het aan de raad aangeboden rapport van het onderzoek met in begrip van de conclusies en aanbevelingen.

Voorstel

1. Kennis te nemen van het onderzoek van de rekenkamer “Subsidies” en het college verzoeken om de aanbevelingen over te nemen en te effectueren;
2. De raad van de uitvoering van de aanbevelingen op de hoogte te stellen.

Inleiding
Tijdens de jaarlijkse afstemming met de fracties uit de gemeenteraad van Waadhoeke, d.d. 14 juni 2022, werd door enkele fracties aangegeven dat behoefte bestaat aan een *actueel inzicht met betrekking tot de subsidieverstrekking*. De rekenkamer kwam tegemoet aan deze suggestie en heeft in 2022 een onderzoek uitgevoerd naar het proces van subsidieverstrekking door de gemeente Waadhoeke.
De doelstelling van het onderzoek was het verschaffen van inzicht aan raadsleden in de wijze waarop de gemeente subsidie verstrekt. Dit inzicht kan raadsleden behulpzaam zijn om invulling te geven aan de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad. Daarnaast beoogt het onderzoek het proces van subsidieverstrekking, waar mogelijk, verder te optimaliseren. De centrale vraag luidde:
Hoe verloopt het verstrekken van subsidies binnen de gemeente Waadhoeke en hoe zou het verstrekken van subsidies verder geoptimaliseerd kunnen worden?

Beoogd (meetbaar) effect
Op 17 januari 2023 is het rapport aan de raad aangeboden en toegelicht door de Rekenkamer en zijn door de raadsleden verduidelijkingsvragen gesteld aan de leden van de Rekenkamer.
De raad wordt voorgesteld de aanbevelingen uit het onderzoek over te nemen en het college te verzoeken deze te effectueren. Vervolgens zou na een periode van twee jaar via een follow up onderzoek bezien of proces rond subsidieverstrekking daadwerkelijk verbeterd is.
Het resultaat van het actualiseren en updaten van het proces van de subsidieverstrekking zou zijn dat het inzicht in de (wijze van) subsidieverstrekking door de gemeente Waadhoeke wordt vergroot.

Motivering
<u>Argumenten</u>
De aanbevelingen zijn gebaseerd op de conclusies van het onderzoek. De conclusies sluiten aan op de bevindingen van het onderzoek. Voor de inhoud van de aanbevelingen verwijzen we gemakshalve naar de pagina's 117 e.v. van het rapport. Aan het eind van het rapport is ook de bestuurlijke zienswijze van het college opgenomen, dat in belangrijke mate positief staat ten opzichte van de conclusies en de daaraan verbonden aanbevelingen.
De uitvoering van de aanbevolen maatregelen dragen bij aan een beter inzicht in de door de gemeente verstrekte subsidies voor de diverse ondersteunde maatschappelijke activiteiten.

<u>Kanttekeningen</u>
n.v.t.

Vervolg
Na twee jaar wordt aan de raad gerapporteerd in hoeverre het proces rondom de subsidieverstrekking daadwerkelijk is geoptimaliseerd.

Communicatie
17 januari 2023 heeft de rekenkamer haar rapport toegelicht aan de raad.

Financiën
Geen additionele kosten (ook geen additionele baten).

Juridisch kader
Gemeentewet

Bijlagen
Bijlage 1: onderzoek rekenkamer “Subsidies”

Burgemeester en wethouders van Waadhoeke

M.C.M. Waanders, voorzitter raad

R.M. Koster, griffier

NR.: D2023-02-003526

De raad van de gemeente Waadhoeke

B E S L U I T:

1. **Kennis te nemen van het onderzoek van de rekenkamer “Subsidies” en het college verzoeken om de aanbevelingen over te nemen en te effectueren;**
2. **De raad op de hoogte te brengen van de uitvoering van deze aanbevelingen**

Aldus vastgesteld in de openbare
raadsvergadering van 9 maart 2023,

, voorzitter

, griffier

Dit document is digitaal ondertekend.

rekenkamer
GEMEENTE
waadhoeke

Subsidies

Rapportage

6 januari 2023

Colofon

Rekenkamer Waadhoeke

dr. R.J. (Rick) Anderson (lid)

dr. M.S. (Marsha) de Vries CPC (secretaris)

drs. J.H. (Jet) Lepage MPA (voorzitter)

Contactgegevens

Email: rekenkamer@waadhoeke.nl

Website: www.waadhoeke.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord 5

Samenvatting 7

Hoofdstuk 1 Opzet van onderzoek 14

1.1 Inleiding en aanleiding 14

1.2 Doelstelling en vraagstelling 15

1.3 Methoden en technieken van onderzoek 16

Hoofdstuk 2 Welk normenkader kan gehanteerd worden voor het proces van subsidieverstrekking? 17

2.1 Inleiding 17

2.2 Normen 17

2.2.1 Wettelijke grondslag 17

2.2.2 Communicatie richting raad 19

2.2.3 Grip op subsidies en administratieve organisatie 19

2.2.4 Toegankelijkheid en duidelijkheid 20

2.2.5 Controle op verantwoording 20

2.2.6 Normenkader 21

Hoofdstuk 3 Verslag van bevindingen 23

3.1 Inleiding 23

3.2 Hoeveel subsidies heeft de gemeente verstrekt in de periode 2018-2021? 23

3.3 Welk beleid hanteert de gemeente ten aanzien van het verstrekken van subsidies? 35

3.3.1 De algemene subsidieverordening 35

3.3.2 Materiële subsidieregelingen 37

3.3.3 Formele subsidieregelingen 42

3.4 Hoe verloopt het proces van subsidieverstrekking in de praktijk? 44

3.4.1 Museum Martena 44

3.4.2 Agrarisch Collectief Waadrâne 47

3.4.3 Omroep Eenhoorn 51

3.4.4 Het aanvragen van een subsidie 58

3.5 Welke rol speelt de gemeenteraad met betrekking tot het verstekken van subsidies? 60
Hoofdstuk 4 Analyse 63
4.1 Inleiding 63
4.2 Administratieve organisatie 63
4.3 Ontwikkeling subsidies 69
4.4 Grondslag subsidies 73
4.5 Subsidiebeleid 76
4.6 Verdeling en plafonds 79
4.7 Budgettering 83
4.8 Rol en communicatie gemeenteraad 86
4.9 Het aanvragen van subsidie 90
4.10 Analyse casestudies 92
4.10.1 Eenhoorn 92
4.10.2 Waadrâne 92
4.10.3 Museum Martena 94
4.11 Slotanalyse 97
4.11.1 Grondslag subsidies 97
4.11.2 Communicatie richting de gemeenteraad 100
4.11.3 Grip op subsidies: Subsidieregelingen 101
4.11.4 Grip op subsidies: Financiën 102
4.11.5 Grip op subsidies: Procesbeheersing 104
4.11.6 Toegankelijkheid en duidelijkheid 105
4.11.7 Controle en verantwoording 106
4.11.8 Samenvatting 108
Hoofdstuk 5 Conclusies en aanbevelingen 112
5.1 Grip op subsidies 112
5.2 Wettelijke grondslag 114
5.3 Communicatie richting raad 115

5.4 Toegankelijkheid en duidelijkheid....115
5.5 Controle....116
5.6 Aanbevelingen....117
Bestuurlijk wederhoor....119
Nawoord Rekenkamer....123
Lijst van bestudeerde documenten....126

Voorwoord

Hoewel de rekenkamer al vrij veel ervaring had opgedaan in het doen van onderzoek naar het proces van gemeentelijke subsidieverstrekking, is ieder onderzoek hiernaar toch weer anders. Hoe anders, specifiek en misschien wel uniek een gemeente kan zijn, werd tijdens dit onderzoek meer dan duidelijk en dat juist maakt rekenkameronderzoek uitdagend.

Maar hoe verschillend gemeenten ook kunnen en moeten zijn, een vergelijking tussen gemeenten kan tot wellicht waardevolle inzichten, conclusies en aanbevelingen leiden en dat is precies wat de rekenkamer met dit onderzoek heeft beoogd.

Het onderzoek is zeker niet eenvoudig verlopen. Los van de verschillende disciplines (bedrijfseconomisch, bestuurskundig en juridisch) die moesten worden ingezet, bleek het verzamelen en aanleveren van informatie geen makkelijke en soms zelfs een onmogelijke taak. Dit heeft tot een behoorlijk beslag op de ambtelijk contactpersoon geleid en daarvoor wil de rekenkamer deze contactpersoon zeer hartelijk danken. Zonder het geduld en de ijver van deze contactpersoon om steeds opnieuw met nieuwe informatievragen aan de slag te gaan, vervolgvragen en vervolgvervolgvragen te beantwoorden, had dit onderzoek niet op deze manier uitgevoerd kunnen worden. Uiteraard is de rekenkamer ook alle anderen dankbaar, die een bijdrage hebben geleverd aan dit onderzoek.

De rekenkamer kijkt ernaar uit dit onderzoek te mogen presenteren en toe te lichten.

drs. J.H. Lepage MPA

voorzitter rekenkamer Waadhoeke

Subsidieverlening in de gemeente Waadhoeke

Doel

Inzicht krijgen in
- de wijze waarop de gemeente subsidies verstrekt
- eventuele verbeteringen in het subsidieproces

Methoden

- Literatuur- en documentstudie
- Analyse financiële administratie
- Interviews
- Analyse audiovisuele bestanden

Meervoudige casestudy

- Museum Wartena
- Agrarisch Collectief Waadrâne
- Omroep Eenhoorn

Conclusies

Grip op subsidies

- Integraal en actueel overzicht van subsidieregelingen ontbreekt
- Geen integraal inzicht in en sturing op gebruik subsidieregelingen
- Geen eenduidige subsidieadministratie
- Termijnoverschrijdingen zijn niet geconstateerd

Wettelijke grondslag

- Onjuiste wettelijke grondslag subsidieverstrekking
- Wettelijke grondslag onvoldoende benoemd
- Onvoldoende ambtelijk bewustzijn van implicaties wettelijke kaders
- Geen gebruik specifieke subsidieregelingen

Communicatie richting raad

- Raad is actief met betrekking tot specifieke subsidies
- Raad is minder actief met betrekking tot subsidiestelsel
- Geen jaarlijks subsidieoverzicht voor de raad
- Adequate democratische controle is niet mogelijk

Toegankelijkheid en duidelijkheid

- Geen vermelding van subsidiemogelijkheden op website
- Digitaal aanvragen subsidies niet mogelijk
- Huidige werkwijze bij subsidieaanvraag verloopt niet vlekkeloos
- Duidelijke communicatie met subsidieontvangers

Controle

- Vertrouwen belangrijke basis van samenwerking met subsidieontvangers
- Criteria om in aanmerking te komen voor subsidieregelingen niet duidelijk
- Eenduidige toetsing aan criteria niet mogelijk
- Expliciete toetsing vindt niet altijd plaats

Aanbeveling

Meer en ander gebruik subsidieregelingen

Aanbeveling

Separaat en integraal overzicht van subsidies

Aanbeveling

Beheersen subsidieverstrekking door subsidieplafonds en centraliseren procesbewaking

Aanbeveling

Verbeteren toegankelijkheid en duidelijkheid met betrekking tot aanvragen en verantwoorden subsidies

Samenvatting

Tijdens de jaarlijkse afstemming met de fracties uit de gemeenteraad van Waadhoeke, d.d. 14 juni 2022, werd door enkele fracties aangegeven dat behoefte bestaat aan een actueel inzicht met betrekking tot de subsidieverstrekking. De rekenkamer komt graag tegemoet aan deze behoefte en heeft in 2022 een onderzoek uitgevoerd naar het proces van subsidieverstrekking.

De doelstelling van dit onderzoek is het verschaffen van inzicht aan raadsleden in de wijze waarop de gemeente subsidie verstrekt. Dit inzicht kan raadsleden behulpzaam zijn om invulling te geven aan de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad. Daarnaast beoogt het onderzoek het proces van subsidieverstrekking waar mogelijk verder te optimaliseren. De volgende centrale vraag is voor dit onderzoek geformuleerd:

Hoe verloopt het verstrekken van subsidies binnen de gemeente Waadhoeke en hoe zou het verstrekken van subsidies verder geoptimaliseerd kunnen worden?

Gesteld zij, dat dit onderzoek zich beperkt tot het proces van subsidieverstrekking en niet ingaat op de maatschappelijke effectiviteit van de verstrekte individuele subsidies.

Om het normenkader vorm te geven, is gebruik gemaakt van eerder uitgevoerd onderzoek op dit terrein. Daarnaast zijn publicaties van de VNG, het ministerie van BZK, alsmede wetenschappelijke publicaties bestudeerd. De omvang en de ontvangers van subsidies in de afgelopen vier jaar zijn getraceerd aan de hand van de financiële administratie die daartoe is nagelopen. Het beleid dat de gemeente voert is in beeld gebracht op basis van formele besluitvorming, zoals de algemene subsidieverordening, eventuele aanvullende regelingen, collegebesluiten, interne correspondentie, etc. Om de praktijk inzichtelijk te maken, is een meervoudige casestudy uitgevoerd. Daarbij zijn ad random een drietal subsidies geselecteerd. Aan de hand van een documentenanalyse, aangevuld met gesprekken met de ambtelijk contactpersoon en schriftelijke beantwoording van additionele vragen, is bezien hoe de subsidieverstrekking in deze drie gevallen in de praktijk zich heeft voltrokken. Daarnaast is een experiment uitgevoerd waarbij de onderzoeker zelf gepoogd heeft een subsidie aan te vragen.

Om de rol van de raad te traceren zijn commissie- en raadsvergaderingen uitgeluisterd en is tevens de besluitvorming met betrekking tot subsidies nagelopen. Ook is hierbij naar de informatievoorziening richting de gemeenteraad gekeken. Hiertoe zijn de jaren 2020 tot en met 2022 (tot en met september) als onderzoeksperiode aangehouden. In de slotanalyse is vervolgens het beleid en de praktijk afgezet tegen het normenkader. Dit heeft uiteindelijk geleid tot enkele conclusies. Van belang is daarbij, dat door dezelfde onderzoeker in dezelfde tijd een vergelijkbaar onderzoek is uitgevoerd in een andere gemeente. De conclusies zijn dan ook mede ingegeven door de bevindingen te vergelijken met deze andere gemeente. In deze

fase zijn tevens mogelijke aanbevelingen geformuleerd die het proces van subsidieverstrekking verder kunnen optimaliseren.

Op basis van het onderzoek kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

Grip op subsidies

- Binnen Waadhoeke wordt een werkwijze gehanteerd, waarbij iedere subsidieregeling een afzonderlijk besluitvormingstraject kent. De onderliggende reden voor deze werkwijze is het beleid dat iedere afdeling verantwoordelijk is voor zijn eigen subsidieregelingen. Het blijkt, dat afdelingen de subsidieregelingen verschillend administreren. De ene afdeling is bijvoorbeeld in staat om een overzicht te verstrekken van alle subsidieregelingen die via deze afdeling lopen. De andere afdeling kan echter geen overzicht hiervan verstrekken. Een en ander heeft tot gevolg, dat de gemeente niet beschikt over een integraal en actueel overzicht van alle geldende subsidieregelingen.
- Logischerwijs beschikt de gemeente ook niet over een overzicht waarin wordt aangegeven welke subsidies nu verstrekt zijn op basis van welke subsidieregeling. Dit houdt in, dat ook geen integraal inzicht bestaat in het gebruik van de subsidieregelingen.
- Als gevolg hiervan, kan een dergelijk overzicht ook niet op de site van de gemeente kenbaar worden gemaakt aan mogelijke subsidieaanvragers. Het gebrek aan integraal inzicht en sturing op subsidieregelingen heeft tevens tot gevolg, dat veelal wordt omgezien naar de uitzonderingsmogelijkheden die de Awb biedt.
- Eén van de meest in het oog springende bevindingen is, dat de gemeente niet beschikt over een integraal overzicht waarin op jaarbasis de verstrekte subsidiebedragen en de subsidieontvangers staan vermeld, afgezet tegen de begrote bedragen en/of de subsidieplafonds. De gemeente die tijdens dit onderzoek in de vergelijking is meegenomen, is in staat om een dergelijk overzicht binnen 24 uur te verstrekken.
- In eerste instantie verstrekt Waadhoeke overzichten, maar dat betreft enkel de subsidies die door één afdeling worden verstrekt. Daarnaast geven deze overzichten niet het totale subsidiebedrag per ontvanger weer. Een andere afdeling kan enkel een overzicht voor 2021 verstrekken, maar dat overzicht overlapt het overzicht van de eerste afdeling. Van andere afdelingen is in het geheel geen reactie vernomen.
- Ook deze constatering wordt ambtelijk verklaard door het beleid, waarbij iedere afdeling verantwoordelijk is voor zijn eigen subsidies en voor zijn eigen subsidieadministratie. Niet iedere afdeling volgt hierin echter dezelfde werkwijze. Zo houdt de ene afdeling een administratie bij waaruit op jaarbasis blijkt hoeveel subsidie verstrekt is aan welke subsidieontvanger. De andere afdeling voert een dergelijke

administratie niet. Deze werkwijze bevordert een adequaat integraal inzicht en een goede beheersing van subsidies uiteraard niet bepaald.

- 12 oktober 2022 wordt vanuit de centrale financiële administratie een overzicht verstrekt, maar dit overzicht betreft enkel het jaar 2022. Bovendien staan in dit overzicht tevens bijdragen (voor de raad, het college, promotie, representatie, overige personele kosten, etc.) vermeld, zodat dit overzicht de facto niet goed bruikbaar is. Een nadere analyse leert, dat de oorzaak hiervan gelegen ligt in het feit dat subsidies en bijdragen op één en dezelfde kostensoort worden geboekt (438.00). Het gevolg hiervan is, dat subsidies en bijdragen niet meer te splitsen zijn.
- Uiteindelijk leidt deze werkwijze ertoe, dat zowel op decentraal als op centraal niveau geen integraal overzicht van verstrekte subsidies kan worden verstrekt en dat dus ook de raad niet adequaat geïnformeerd kan worden over de verstrekte subsidies.
- Omdat niet altijd met subsidieregelingen wordt gewerkt (in de onderzochte cases in het geheel niet), wordt ook niet altijd met subsidieplafonds gewerkt. Dit komt de financiële beheersing niet ten goede: "Het ontbreken van geld op de begroting is op zichzelf geen voldoende motivering om een aanvraag af te wijzen. Als er geen subsidieplafond is vastgesteld en op de juiste manier is bekendgemaakt, zou iedere aanvraag die voldoet aan de inhoudelijke criteria moeten worden toegewezen", zo formuleert de organisatie dit zelf in een collegevoorstel van 13 juli 2022.
- Als wel met een subsidieplafond gewerkt wordt, is niet altijd duidelijk hoe het plafond gehanteerd wordt. Niet altijd wordt in een subsidieregeling een planfond ingebouwd. Ook komt het voor dat een plafond bij separaat besluit wordt ingesteld en niet wordt opgenomen in de subsidieregeling. De subsidieregelingen zijn niet altijd afgedekt in de begroting, zodat separate raadsbesluiten nodig zijn of men moet omzien naar de post onvoorzien.
- De decentrale werkwijze met betrekking tot subsidies heeft logischerwijs tot gevolg dat ook grote verschillen per afdeling kunnen ontstaan in de manier waarop dit proces gevoerd en geadministreerd wordt. De ene afdeling houdt bijvoorbeeld bij, hoeveel subsidies op jaarbasis worden verstrekt aan welke subsidieontvanger en wat de stand van zaken is. Ook heeft deze afdeling inzicht in de subsidieregelingen die door deze afdeling worden ingezet. De andere afdeling heeft een dergelijke administratie niet en van deze afdeling is geen overzicht van relevante subsidieregelingen ontvangen. Van weer andere afdelingen is in het geheel niets vernomen.
- Dit maakt, dat een eenduidig beeld van de manier waarop het proces van subsidieverstrekking decentraal wordt beheerst, niet mogelijk is. Wel kan geconstateerd worden, dat van enige centrale kaderstelling, sturing en handhaving geen sprake is. Centraal bestaat geen inzicht in de binnengekomen aanvragen, de stand van zaken met betrekking tot de afhandeling, de resterende werkvoorraad, etc. Ook is

de rekenkamer geen centraal inzicht in mogelijke bezwaar- en beroepsschriften en in de stand van zaken daarvan verstrekt, hoewel een dergelijk inzicht volgens het college wel bestaat.

- Hoewel tijdens het onderzoek, gelet op de versnipperde informatieverstrekking, de indruk ontstaat dat de dossiers niet makkelijk toegankelijk zijn, zijn tijdens het onderzoek geen termijnoverschrijdingen geconstateerd.

Wettelijke grondslag

- De algemene subsidieverordening wordt door medewerkers van de gemeente in de onderzochte cases aangewezen als wettelijke grondslag voor subsidies. Op zich biedt deze verordening niet de benodigde wettelijke grondslag. De algemene subsidieverordening geeft immers niet aan welke activiteiten de gemeente precies subsidieert, hetgeen voor een wettelijke grondslag vereist is. In de ambtelijke reactie wordt daarnaast soms een collegebesluit aangevoerd als wettelijke grondslag of er wordt verwezen naar de begroting. Ook hier geldt echter, dat een collegebesluit of een begroting geen titel biedt voor het verstrekken van subsidie.
- Een wettelijke grondslag kan enkel gevonden worden in een subsidieregeling of in de uitzonderingen die de algemene wet bestuursrecht biedt. Deze grondslagen worden in de cases niet ambtelijk benoemd en eveneens niet vermeld in de collegeadviezen, raadsvoorstellen of in de beschikkingen. In sommige beschikkingen wordt in het geheel geen wettelijke grondslag vermeld.
- Geconcludeerd kan worden, dat bij structurele subsidies, zoals bij Eenhoorn en het museum Martena, gebruik wordt gemaakt van de uitzondering die artikel 4:23 lid 3c Awb biedt, maar dat de ambtelijke organisatie zich hier zelf in eerste instantie niet van bewust is. Het gebruik van artikel 4:23 lid 3c Awb, kan een risico opleveren. Wanneer overwogen wordt hiervan (art. 4:23 lid 3c) gebruik te maken is het van belang om er zeker van te zijn dat er geen andere gegadigden zijn voor deze specifieke subsidie. Als dat wel zo is, bestaat namelijk de mogelijkheid dat er sprake is van een schaarse subsidie en dan is de rechtsnorm m.b.t. de verdeling van schaarse rechten van toepassing. Dat betekent dat andere gegadigden moeten kunnen meedingen en dat de procedure daarvoor transparant moet zijn, zo concludeert de VNG in dit verband.
- In de onderzochte cases wordt geen gebruik gemaakt van een specifieke subsidieregeling. Het gebruik van een subsidieregeling wordt door de VNG sterk aanbevolen, aangezien een subsidieregeling de mogelijkheid biedt een subsidieplafond vast te stellen, de verdeling van het subsidiebudget in te regelen, additionele voorwaarden te stellen en om potentiële subsidieaanvragers te wijzen op het feit dat voor bepaalde activiteiten subsidie beschikbaar is en welke voorwaarden daarvoor gelden.

Communicatie richting raad

- Sommige specifieke subsidies en subsidieregelingen worden separaat voorgelegd aan de raad. De raad neemt dan een relatief actieve houding aan. Als het verstrekken van subsidies in zijn algemeenheid of als proces wordt bezien, dan is de informatieverstrekking zeer summier en dit geldt logischerwijs tevens voor de rol die de raad hierbij vervult. Zo worden geen vragen gesteld tijdens de behandeling van de algemene subsidieverordening.
- In vergelijkend perspectief is zeer opmerkelijk, dat de raad geen inzicht wordt gegeven in de verstrekte subsidies op jaarbasis. Subsidies die op grond van artikel 4:23 lid 3c Awb worden verstrekt, zouden zelfs verplicht in de begroting of in de toelichting op de begroting moeten worden opgenomen, zo stelt dit artikel. Het blijkt, dat de gemeente de activiteitenramingen verstrekt, maar enkel aan de fractievoorzitters. Bovendien betreft zo'n raming een nadere specificatie van de gehele programmabegroting. Op basis van een activiteitenraming kan onmogelijk een overzicht van de verstrekte subsidies worden verkregen. De activiteitenraming voor 2022 beslaat bijvoorbeeld 263 pagina's. Door deze gehele raming heen, wordt 129 keer melding gemaakt van een subsidie. Voor een integraal overzicht van subsidies, is een dergelijke presentatie uiteraard minder bruikbaar. Dit heeft tot gevolg dat een adequate democratische controle, zoals beoogd door de wetgever (zie de Memorie van Toelichting), niet mogelijk is.

Toegankelijkheid en duidelijkheid

- Op de site van de gemeente wordt niet vermeld welke subsidieregelingen de gemeente hanteert, vermoedelijk omdat de gemeente zelf ook niet over een dergelijk overzicht beschikt. Subsidies zijn niet digitaal aan te vragen. Wel kan een contactverzoek met de organisatie worden ingediend. Andere gemeenten die in de vergelijking zijn betrokken, geven op hun site een overzicht van alle subsidieregelingen en -mogelijkheden, terwijl de subsidie tevens digitaal kan worden aangevraagd.
- De werkwijze van de gemeente heeft ook tot gevolg, dat een beslag op de ambtelijke capaciteit wordt gelegd. Na het indienen van een contactverzoek moet de ambtelijke organisatie immers weer contact opnemen met de potentiële subsidieaanvrager. Ernstiger is, dat initiatiefnemers in deze werkwijze helemaal niet digitaal gewezen worden op mogelijke subsidies. Daarvoor moet immers eerst het contactformulier worden ingezonden en het gevaar bestaat, dat dit niet altijd gebeurt.
- Het experiment wijst bovendien uit, dat de werkwijze niet vlekkeloos verloopt. Het contactformulier dat de onderzoeker met betrekking tot een subsidie inzendt, wordt niet als zodanig aangemerkt.

- Een analyse van de beschikkingen leert, dat de gemeente duidelijk communiceert met subsidieontvangers. Daarbij worden de belanghebbenden tevens gewezen op de mogelijkheid van bezwaar.

Controle

- De gemeente beoogt op basis van vertrouwen samen te werken met subsidieontvangers. De algemene subsidieverordening reserveert dit vertrouwen voor kleinere subsidies: tot € 5.000 wordt niet meer standaard om verantwoording gevraagd (ASV, artikel 13, toelichting). Het college gaat hierin verder en besluit om kleine instellingen te laten volstaan met een beoordelingsverklaring in plaats van een controleverklaring (18 december 2018). Het kan hier ook om grote subsidiebedragen gaan, aangezien de omvang van de subsidieaanvrager bepalend is om gebruik te maken deze versoepeling en niet zozeer de hoogte van de subsidie. Expliciet gaat het om instellingen die meer dan € 50.000 op jaarbasis aan subsidie ontvangen (Regeling verantwoording subsidie kleine instellingen, artikel 1, 18 december 2018). Het college maakt met deze regeling gebruik van de mogelijkheid die de ASV biedt (artikel 15 lid 3 ASV).
- Als deze subsidieregeling "verantwoording subsidie kleine instellingen" wordt bezien, valt op, dat de criteria om al dan niet in aanmerking te komen voor deze regeling niet eenduidig zijn geoperationaliseerd. Zo is niet duidelijk wanneer nu sprake is van een 'een in geld hoog verstrekte subsidie in vergelijking met andere instellingen', wanneer sprake is van belangrijke tekortkomingen in de administratieve organisatie, wat precies een liquiditeitsprobleem is, etc. Feitelijk kan op basis van deze criteria niet eenduidig aangegeven worden wanneer sprake is van een hoog, dan wel een laag risicoprofiel.
- Dit is van belang, aangezien de toets aan deze criteria bepaalt of sprake is van hogere financiële risico's en aangezien instellingen met hogere financiële risico's niet in aanmerking komen voor de versoepeling in verantwoording (Artikel 2 b, regeling verantwoording subsidie kleine instellingen Waadhoeke).
- Los van het feit dat een eenduidige toetsing aan de criteria niet mogelijk is, vindt daarnaast niet altijd een expliciete toetsing plaats. In het geval van Museum Martena volgt de ambtelijke organisatie het oordeel van een extern bureau en adviseert daarop het college om te volstaan met een beoordelingsverklaring. Als echter naar het rapport van dit extern bureau wordt gekeken, dan valt op, dat dit bureau geen nader onderzoek heeft gedaan naar het risicoprofiel van het museum op basis van de criteria uit de regeling.
- Op basis van artikel 14 lid 3 kan het college bij subsidies tussen de € 5.000 en de € 50.000 een controleverklaring opvragen. Deze bepaling heeft een 'alles of niets' karakter: er wordt ofwel geen ofwel een controleverklaring gevraagd. Denkbaar is, dat het college kan bepalen om een lichtere verklaring op te leveren, zoals een

samenstellings- of een beoordelingsverklaring. Deze mogelijkheid wordt in artikel 14 lid 4 van de algemene subsidieverordening geboden, maar in de huidige verordening moet dan sprake zijn van een subsidieregeling, hetgeen in de gemeente niet altijd het geval is.

Deze conclusies leiden tot de volgende aanbevelingen:

- Aanbevolen kan worden om meer gebruik te maken van subsidieregelingen. Deze zouden specifieker kunnen worden geformuleerd, jaarlijks in één voorstel kunnen worden geactualiseerd door het college en vervolgens via de site kunnen worden gecommuniceerd. Het lijkt raadzaam om deze aanbeveling centraal en gemeentebreed op te pakken, opdat een integraal overzicht van subsidieregelingen en het gebruik daarvan gegenereerd en gecommuniceerd kan worden.
- Sterk wordt aanbevolen de raad op jaarbasis bij de programmabegroting een separaat overzicht te verstrekken van verstrekte en te verstrekken subsidies. In het geval de subsidie verstrekt wordt op grond van artikel 4:23 lid 3c Awb, zullen tevens de subsidieontvangers in dit overzicht vermeld moeten worden.
- Aanbevolen wordt, subsidies onder een aparte kostensoort te boeken, opdat het mogelijk wordt een integraal inzicht te verstrekken in verstrekte subsidies en subsidieontvangers op jaarbasis. Tevens wordt aanbevolen om de financiële administratie van subsidies te centraliseren en centraal te beheersen.
- Het gebruik van subsidieregelingen biedt tevens de mogelijkheid om subsidieplafonds in te stellen en deze periodiek te bewaken. Ook dit zou de beheersing van subsidies in de hand kunnen werken.
- Het verdient aanbeveling om de procesbewaking op het verstrekken van subsidies centraal te beleggen. Op die manier kan integraal en uniform inzicht verkregen worden in het aantal aanvragen dat binnenkomt, de stand van zaken met betrekking tot de afhandeling, de werkvoorraad en de stand van zaken met betrekking tot bezwaar- en beroepsschriften.
- Aanbevolen wordt om het aanvragen van subsidies digitaal mogelijk te maken via de site van de gemeente. Daarbij zou tevens een duidelijk overzicht gepresenteerd moeten worden van activiteiten die mogelijkerwijs voor subsidie in aanmerking komen.
- Aanbevolen wordt om de voorwaarden om in aanmerking te komen voor een lichtere verantwoording eenduidig te formuleren en er navolgbaar op toe te zien dat daadwerkelijk aan deze voorwaarden wordt voldaan. Tevens zou men in de ASV de mogelijkheid kunnen opnemen om ook zonder subsidieregeling te opteren voor een lichtere verantwoordingsvorm.

Hoofdstuk 1 Opzet van onderzoek

1.1 Inleiding en aanleiding

Tijdens de jaarlijkse afstemming met de fracties uit de gemeenteraad van Waadhoeke, d.d. 14 juni 2022, werd door enkele fracties aangegeven dat behoefte bestaat aan een actueel inzicht met betrekking tot de subsidieverstrekking.

De rekenkamer komt graag tegemoet aan deze behoefte middels een onderzoek naar subsidieverstrekking. Subsidieverstrekking is een veelgebruikt gemeentelijk instrument om gewenste maatschappelijke effecten te genereren. De vraag welke effecten nu precies wenselijk zijn kan tot zeer veel discussies leiden in de gemeenteraad. Daarnaast bestaat lang niet altijd politieke overeenstemming over de hoogte van het subsidiebedrag, over de manier waarop verantwoording moet worden afgelegd door de subsidieontvanger en over de condities die worden meegegeven door de gemeente als subsidieverstrekker. Dit alles maakt, dat subsidieverstrekking vrij veelvuldig object van rekenkameronderzoek is. Zo publiceerde de rekenkamercommissie van 's-Hertogenbosch in januari 2022 een onderzoek naar het subsidiebeleid in de Bosche culturele sector (Rekenkamercommissie 's-Hertogenbosch, januari 2022). De rekenkamercommissie van De Wolden publiceerde in 2021 een onderzoek naar de rechtmatigheid en doeltreffendheid van een specifieke subsidieregeling (Rekenkamercommissie De Wolden, maart 2021). In deze zelfde maand publiceerde de rekenkamercommissie van de gemeente Zoetermeer een onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het subsidiebeleid en de sturingsmogelijkheden voor de raad (Rekenkamercommissie Zoetermeer, maart 2021). Veel rekenkameronderzoek is hieraan voorafgegaan, uitgevoerd door andere rekenkamers en rekenkamercommissies.

De gemeente Waadhoeke verstrekt op jaarbasis tal van subsidies aan externe partijen van kleine bedragen tot vele tonnen (Programmabegroting 2022, p. 99). De aard en de doelgroep kan daarbij behoorlijk verschillen. Hoewel in de begrotingen en de jaarrekeningen van de gemeente geen overzicht van het totaal aan subsidies wordt gegeven, gaat het vermoedelijk om een aanzienlijk totaalbedrag dat jaarlijks aan subsidies wordt verstrekt. Deze vermoedelijke aanzienlijke omvang van het totaal aan subsidies vormt op zichzelf een rechtvaardiging om hier een rekenkameronderzoek naar uit te voeren.

1.2 Doelstelling en vraagstelling

De doelstelling van dit onderzoek is het verschaffen van inzicht aan raadsleden in de wijze waarop de gemeente subsidie verstrekt. Dit inzicht kan raadsleden behulpzaam zijn om invulling te geven aan de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad. Daarnaast beoogt het onderzoek het proces van subsidieverstrekking waar mogelijk verder te optimaliseren. De volgende centrale vraag is voor dit onderzoek geformuleerd:

Hoe verloopt het verstrekken van subsidies binnen de gemeente Waadhoeke en hoe zou het verstrekken van subsidies verder geoptimaliseerd kunnen worden?

Deze centrale vraag is vertaald naar de volgende deelvragen:

1. Welk normenkader kan gehanteerd worden voor het proces van subsidieverstrekking?
2. Hoeveel subsidies heeft de gemeente verstrekt in de periode 2018-2021?
3. Welk beleid hanteert de gemeente ten aanzien van het verstrekken van subsidies?
4. Hoe verloopt het proces van subsidieverstrekking in de praktijk?
5. Welke rol speelt de gemeenteraad met betrekking tot het verstekken van subsidies?
6. Hoe verhoudt het gevoerde beleid en de praktijk met betrekking tot subsidieverstrekking zich tot het normenkader?
7. Welke aanbevelingen kunnen worden gedaan met betrekking tot het proces van subsidieverstrekking?

Het proces van subsidieverstrekking wordt in dit onderzoek onderzocht op basis van een normenkader. Dat kader dient als een zoeklicht en geeft de aandachtspunten aan waar tijdens het onderzoek op wordt ingezoomd. Dit kader wordt zoals gebruikelijk opgesteld op basis van externe bronnen. Een normenkader dat gebaseerd is op interne bronnen, zoals het gemeentelijk beleid, kan immers geen reflectie meer bieden op juist dat gemeentelijk beleid. Aangezien de rekenkamer zijn aanbevelingen niet alleen op de praktijk, maar juist ook richt op het gevoerde beleid, is het van belang dat het normenkader zo onafhankelijk mogelijk van dat gevoerde beleid wordt vormgegeven. Normen kunnen betrekking hebben op het proces en de communicatie, zoals de informatievoorziening richting de gemeenteraad, maar ook betrekking hebben op de inhoudelijke keuzen die worden gemaakt om al dan niet subsidies toe te kennen en op de manier waarop het college en de gemeenteraad sturing geeft aan het proces van subsidieverstrekking. Tevens kan het normenkader ingaan op mogelijke risico's en mogelijke belangenverstrengeling bij het verstrekken van subsidies.

In de tweede deelvraag wordt een historisch overzicht gepresenteerd van de subsidies die de afgelopen vijf jaar zijn verstrekt. Daarbij wordt niet alleen de hoogte, maar uiteraard ook de subsidieontvanger in beeld gebracht. Ook worden de subsidies in relatie tot de totale begroting afgezet. Het gemeentelijk beleid wordt in de derde deelvraag inzichtelijk gemaakt.

Dit beleid zal doorgaans zijn grondslag vinden in de algemene subsidieverordening. De praktijk kan evenwel afwijken van dit beleid en daartoe dient de vierde deelvraag. Deelvraag vijf gaat in op de rol van de gemeenteraad. In deze deelvraag wordt bijvoorbeeld bezien in hoeverre de gemeenteraad een actieve of eerder een afwachtende houding inneemt ten aanzien van subsidies en hoe de gemeenteraad geïnformeerd wordt over subsidies. Expliciet gaat het hier om de manier waarop de raad richting geeft aan het subsidieproces. Beleid, praktijk en normenkader worden in deelvraag zes afgezet tegen elkaar. Daarbij valt niet uit te sluiten dat de praktijk beter aansluit op het normenkader dan het gevoerde beleid. Deelvraag zeven verwijst naar mogelijke aanbevelingen.

1.3 Methoden en technieken van onderzoek

Om het normenkader vorm te geven, is gebruik gemaakt van eerder uitgevoerd onderzoek op dit terrein. Daarnaast zijn publicaties van de VNG, het ministerie van BZK, alsmede wetenschappelijke publicaties bestudeerd. De omvang en de ontvangers van subsidies in de afgelopen vier jaar zijn getraceerd aan de hand van de financiële administratie die daartoe is nagelopen. Het beleid dat de gemeente voert is in beeld gebracht op basis van formele besluitvorming, zoals de algemene subsidieverordening, eventuele aanvullende regelingen, collegebesluiten, interne correspondentie, etc. Om de praktijk inzichtelijk te maken, is een meervoudige casestudy uitgevoerd. Daarbij zijn ad random een drietal subsidies geselecteerd. Aan de hand van een documentenanalyse, aangevuld met gesprekken met de ambtelijk contactpersoon en schriftelijke beantwoording van additionele vragen, is bezien hoe de subsidieverstrekking in deze drie gevallen in de praktijk zich heeft voltrokken. Daarnaast is een experiment uitgevoerd waarbij de onderzoeker zelf gepoogd heeft een subsidie aan te vragen.

Om de rol van de raad te traceren zijn commissie- en raadsvergaderingen uitgeluisterd en is tevens de besluitvorming met betrekking tot subsidies nagelopen. Ook is hierbij naar de informatievoorziening richting de gemeenteraad gekeken. Hiertoe zijn de jaren 2020 tot en met 2022 (tot en met september) als onderzoeksperiode aangehouden. In de slotanalyse is vervolgens het beleid en de praktijk afgezet tegen het normenkader. Dit heeft uiteindelijk geleid tot enkele conclusies. Van belang is daarbij, dat door dezelfde onderzoeker in dezelfde tijd een vergelijkbaar onderzoek is uitgevoerd in een andere gemeente. De conclusies zijn dan ook mede ingegeven door de bevindingen te vergelijken met deze andere gemeente. In deze fase zijn tevens mogelijke aanbevelingen geformuleerd die het proces van subsidieverstrekking verder kunnen optimaliseren.

Hoofdstuk 2 Welk normenkader kan gehanteerd worden voor het proces van subsidieverstrekking?

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zullen enkele normen worden geformuleerd die gebruikt kunnen worden om het proces van subsidieverstrekking te analyseren. Daarbij wordt gebruik gemaakt van literatuur, externe dossiers en documenten, zoals eerder uitgevoerd rekenkameronderzoek naar subsidies en wetenschappelijke onderzoek. Tevens worden normen ontleend aan de wetshistorie en dan met name de toelichting die op de algemene wet bestuursrecht is gegeven. Van belang is hierbij, dat het normenkader zeer zeker niet als een kwantitatieve meetlat wordt gehanteerd. Het kader dient eerder als zoeklicht om bepaalde aspecten van het subsidieproces nader te belichten. Verder zij opgemerkt, dat in de lijn van de onderzoeksopzet, de normen betrekking hebben op het proces van subsidieverstrekking en niet zozeer op de effectiviteit van een specifiek verstrekte subsidie.

2.2 Normen

2.2.1 Wettelijke grondslag

De algemene wet bestuursrecht (Awb) bepaalt, dat een bestuursorgaan slechts subsidies verstrekt op grond van een wettelijk voorschrift, waarin word geregeld voor welke activiteiten een subsidie kan worden verstrekt. Naar gemeenten vertaald houdt dit in, dat **minimaal een subsidieverordening** vastgesteld dient te zijn die vervolgens is **uitgewerkt in een aantal subsidieregelingen**. De memorie van toelichting op de Awb stelt in dit verband het volgende: “Bij provincies en gemeenten zal subsidiëring in het algemeen geregeld moeten worden bij verordening van provinciale staten of van de gemeenteraad. Dergelijke verordeningen vormen bij provincies en gemeenten dan de basis voor de subsidiëring zoals de formele wet dat bij het rijk is. (..) Het wettelijk voorschrift moet aan een tweetal minimumeisen voldoen om de beoogde doelmatigheid en rechtszekerheid te bereiken. Allereerst wordt een omschrijving verlangd van de activiteiten waarvoor de subsidie kan worden verleend. Dit is essentieel om de reikwijdte van de wettelijke basis voor de subsidiëring te kunnen bepalen. Ook hierbij is delegatie overigens niet uitgesloten. Denkbaar is dat de wet een globale omschrijving of aanduiding van de activiteiten geeft, die bij lagere regeling wordt gepreciseerd. In de tweede plaats moet de wettelijke regeling een grondslag bieden voor de verplichtingen die het bestuursorgaan aan de subsidieverlening kan verbinden, voor zover die grondslag niet reeds in de Algemene wet bestuursrecht zelf is neergelegd.” (MvT, Awb, p. 39).

Een en ander zou de indruk kunnen wekken, dat een algemene subsidieverordening volstaat. Dit is echter niet het geval. De algemene subsidieverordening is weliswaar de basis, maar het wettelijke voorschrift dient specifieker te zijn, aldus de memorie van toelichting. Hierin dient immers te worden vermeld welke activiteiten gesubsidieerd worden. De VNG merkt hierover het volgende op:

"Artikel 4:23, eerste lid, van de Awb schrijft voor dat een subsidie in beginsel gebaseerd moet zijn op een wettelijk voorschrift en dat daarin de te subsidiëren activiteiten zijn omschreven. De model-ASV 2013 geeft een kaderregeling voor het subsidieproces, die voor alle soorten subsidies van een gemeente toepasbaar is. Activiteiten die voor subsidie in aanmerking komen staan daar niet in. **Met een Algemene subsidieverordening (hierna: ASV) alleen voldoet een gemeentebestuur dus niet** aan het vereiste van een wettelijk voorschrift als bedoeld in artikel 4:23 van de Awb. De te subsidiëren activiteiten moeten daarom worden uitgewerkt in een nadere regeling. In artikel 3 van de model-ASV 2013 is de delegatiebepaling opgenomen op grond waarvan het college nadere regels kan stellen waarin onder meer de te subsidiëren activiteiten staan" (VNG, 2019, p. 10).

De algemene subsidieverordening kan het college dus de bevoegdheid geven om een en ander in een nadere subsidieregeling te regelen. Deze subsidieregeling vormt uiteindelijk de vereiste wettelijke grondslag. In de meeste subsidieverordeningen wordt dan het volgende bepaald: "Het college kan voor de beleidsterreinen bij nadere regeling (hierna te noemen: subsidieregeling) vaststellen welke activiteiten in aanmerking kunnen komen voor subsidie" (Algemene subsidieverordening gemeente X).

De eis dat een wettelijke grondslag nodig is, kan in sommige gevallen worden uitgeschakeld. De memorie van toelichting merkt hierover het volgende op: "Bepaald is, dat geen wettelijke grondslag is vereist indien zowel het maximale bedrag als de ontvanger van de subsidie in de begroting zijn vermeld. Dit behoeft niet per se in de begroting zelf te gebeuren. De beoogde kenbaarheid en mogelijkheid tot democratische controle zijn evenzeer verzekerd, indien de vermelding in de toelichting bij de begroting wordt opgenomen, hetgeen praktisch gezien vaak aantrekkelijker is" (MvT, Awb, p. 42). Deze uitzondering is opgenomen in artikel 4:23 lid 3c Awb.

Daarnaast is nog een andere uitzondering mogelijk op de eis dat een wettelijke grondslag nodig is, namelijk bij incidentele subsidies: "Bij min of meer incidentele subsidies is het niet altijd reëel een wettelijk voorschrift te eisen, omdat de met de voorbereiding daarvan gemoeide lasten in die gevallen onevenredig hoog kunnen worden in verhouding tot de met strikte handhaving van het vereiste van een wettelijke grondslag gediende belangen. Daarom is in het derde lid, aanhef en onder d, bepaald dat in incidentele gevallen zonder grondslag in een wettelijk voorschrift subsidie kan worden verleend, mits de subsidie voor ten hoogste vier

jaren wordt verstrekt" (MvT, Awb, p. 43). Deze uitzondering is opgenomen in artikel 4:23 lid 3d Awb[1].

Een en ander kan als volgt worden samengevat. Het verstrekken van een subsidie is rechtmatig als voldaan wordt aan één van de volgende condities:

1. De subsidie kan verstrekt worden op basis van een subsidieregeling die door het college is vastgesteld.
2. De subsidie kan verstrekt worden als de maximale subsidie en de subsidieontvanger in de begroting zijn vermeld.
3. De subsidie kan verstrekt worden als de subsidie incidenteel van aard is, dat wil zeggen voor ten hoogste vier jaar.

2.2.2 Communicatie richting raad

Hoewel in de meeste algemene subsidieverordeningen wordt bepaald, dat het college subsidieregelingen en subsidieplafonds mag vaststellen, impliceert dit niet, dat de gemeenteraad niet geïnformeerd behoeft te worden. Deze informatie kan soms betrekking hebben op het totaal aan verstrekte subsidies, maar soms ook op een individuele subsidie of subsidieontvanger. Dit laatste doet zich met name voor als het dossier politiek gevoelig ligt. Een en ander is afhankelijk van de informatiebehoefte die bij de gemeenteraad speelt (Rekenkamercommissie De Wolden, maart 2021). Het is dan ook raadzaam, als de informatieverstrekking richting de gemeenteraad aansluit op de informatiebehoefte zoals deze leeft bij de gemeenteraad. Aan de andere kant mag van de gemeenteraad verwacht worden, dat hij zich uitlaat hierover en aangeeft aan welke informatie de gemeenteraad behoefte heeft.

2.2.3 Grip op subsidies en administratieve organisatie

Om het verstrekken van subsidies gecontroleerd te laten verlopen, is het eerst van belang dat de administratieve organisatie op orde is (Rekenkamercommissie Zoetermeer, maart 2021). Zo moet bekend zijn welke subsidieregelingen zijn vastgesteld en welke subsidies op basis van welke wettelijke grondslag wordt verstrekt. Daarnaast is het van belang, dat een actuele en volledige financiële administratie gevoerd wordt van de verstrekte subsidies, afgezet tegen de

[1] De Algemene wet Bestuursrecht biedt nog enkele andere uitzonderingen die voor dit onderzoek buiten beschouwing worden gelaten.

geprognosticeerde bedragen (Anderson, 2006). De norm dat jaarlijks een juist en volledig overzicht kan worden verstrekt van alle verstrekte subsidies, wordt tevens in het kader van IV3 gesteld. Daarnaast is een dergelijke administratie noodzakelijk om de plafonds en/of de begrote budgetten te bewaken (Anderson en Klaassen, 2012). Het is overigens dan wel belang, dat periodiek een daadwerkelijke bewaking plaatsvindt van de plafonds en/of de vastgestelde budgetten. Tevens is het van belang, dat de gemeente inzicht heeft in het proces van subsidieverstrekking. Daarmee wordt bedoeld, dat de gemeente weet hoeveel aanvragen in een bepaalde periode binnen zijn gekomen, hoeveel aanvragen in die periode zijn afgehandeld en hoeveel aanvragen nog open staan. Daarnaast dient men inzicht te hebben in mogelijke bezwaar- en beroepsschriften die zijn ingediend. Een en ander houdt tevens in, dat de subsidiedossiers op orde dienen te zijn en dat de vastgestelde termijnen niet overschreden worden (Rekenkamercommissie Houten, oktober 2021).

2.2.4 Toegankelijkheid en duidelijkheid

Het aanvragen van een subsidie dient niet gepaard te gaan met een te hoge administratieve lastendruk voor de aanvrager (Rekenkamercommissie Zoetermeer, maart 2021). De aanmeldformulieren dienen eenvoudig op te vragen te zijn en ook begrijpelijk geformuleerd te zijn. De aanvraag zelf moet eenvoudig kunnen worden ingediend. Dit betreft zowel het proces van indienen als het toevoegen van additionele informatie. De communicatie vanuit de gemeente dient duidelijk te zijn. Als de aanvrager een reactie krijgt van de gemeente, dient deze reactie begrijpelijk te zijn (Algemene Rekenkamer, augustus 2022).

2.2.5 Controle op verantwoording

Nadat een subsidie is verstrekt, is het van belang dat de gemeente tussentijds of achteraf controleert in hoeverre de subsidieontvanger heeft voldaan aan de voorwaarden die de gemeente vooraf heeft gesteld (Algemene Rekenkamer, augustus 2022, Rekenkamercommissie De Wolden, maart 2021, Rekenkamer Krimpen aan den IJssel, augustus 2021). Als bijvoorbeeld gesteld wordt, dat de verantwoording gepaard moet gaan van een controleverklaring, kan de subsidieontvanger niet volstaan met een samenstellingsverklaring en hier zal de gemeente op moeten toezien. Ook worden vaak verdeelsleutels gehanteerd op basis waarvan het totaal aan beschikbare budget onder de subsidieontvangers wordt verdeeld. Ook hier is het van belang dat de informatie die betrekking heeft op deze verdeelsleutels afdoende worden gecontroleerd. Tijdens de casestudies die ten behoeve van dit onderzoek worden uitgevoerd, zal moeten blijken, dat de gemeente zichtbaar deze controles daadwerkelijk uitvoert.

2.2.6 Normenkader

De bovenstaande uitwerking kan als volgt worden geoperationaliseerd:

Normveld	Norm	Operationele norm
Wettelijke grondslag		
	Een ASV is door de raad vastgesteld.	De gemeenteraad heeft een algemene subsidieverordening vastgesteld.
	De subsidie kan verstrekt worden op basis van een subsidieregeling die door het college is vastgesteld.	Bij het vaststellen van de subsidie dient verwezen te worden naar de betreffende subsidieregeling.
Of	De maximale subsidie en de subsidieontvanger zijn in de begroting vermeld.	De maximale subsidie en de subsidieontvanger zijn in de begroting of in de toelichting opgenomen. Bij het vaststellen van de subsidie dient verwezen te worden naar artikel 4:23 lid 3c Awb.
Of	De subsidie is incidenteel van aard, dat wil zeggen voor ten hoogste vier jaar.	Bij het vaststellen van de subsidie dient verwezen te worden naar artikel 4:23 lid 3d Awb.
Communicatie richting raad		
	De informatieverstrekking dient aan te sluiten op de informatiebehoefte van de gemeenteraad.	Aan de hand van commissie- en raadsvergaderingen dient geconstateerd te worden, dat raadsleden niet ontevreden zijn over de verstrekte informatie.
Grip op subsidies		
	Subsidieregelingen.	Bekend moet zijn welke subsidieregelingen zijn vastgesteld en geldig zijn.
		Bekend moet zijn welke subsidie op basis van welke subsidieregeling is verstrekt.
	Financiën.	De gemeente beschikt over een actueel en volledig overzicht van verstrekte subsidies, afgezet tegen de begrote bedragen en/of de plafonds.
		De gemeente voert een periodieke bewaking uit van de begrote bedragen en/of de plafonds.
	Proces.	De gemeente dient inzicht te hebben in het aantal aanvragen dat in een bepaalde periode is binnengekomen, dat in deze periode is afgehandeld en dat nog open staat.
		De gemeente dient inzicht te hebben in de stand van zaken met betrekking tot mogelijke bezwaar- en beroepsschriften.

		Dossiers dienen op orde te zijn en termijnen dienen niet overschreden te worden.
Toegankelijkheid en duidelijkheid		
	Aanvraag.	
		De aanvraagformulieren dienen eenvoudig opgevraagd te kunnen worden en duidelijk te zijn.
		De aanvraag en de additionele informatie dient eenvoudig ingediend te kunnen worden.
	Communicatie gemeente.	De gemeente dient begrijpelijk te communiceren met de aanvrager.
Controle op verantwoording		
	De gemeente controleert in hoeverre voldaan is aan de voorwaarden die de gemeente heeft gesteld.	Tijdens de casestudies van dit onderzoek zal deze controle zichtbaar dienen te worden.

Hoofdstuk 3 Verslag van bevindingen

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zullen de onderzoeksbevindingen gepresenteerd worden. Deze bevindingen zijn gebaseerd op de documentenanalyse die is uitgevoerd, op de beantwoording van schriftelijke vragen van de rekenkamer en op gesprekken die zijn gevoerd met de ambtelijk contactpersoon. Het hoofdstuk zal analoog aan de deelvragen ingaan op de omvang van de subsidies, het gehanteerde beleid, de subsidieverstrekking in de praktijk en de rol die de gemeenteraad speelt met betrekking tot subsidieverstrekking.

3.2 Hoeveel subsidies heeft de gemeente verstrekt in de periode 2018-2021?

Op de vraag van de rekenkamer om vanaf 2018 overzichten te verstrekken met verleende subsidies, waarin tevens de bedragen en de subsidieontvanger staan vermeld, kan het volgende email verslag ter illustratie dienen:

De gemeente levert op verzoek van de rekenkamer wel overzichten aan van de subsidieontvangers en maakt daarbij het onderscheid tussen structurele en incidentele subsidies. Deze overzichten zijn echter niet compleet en betreffen enkel de afdeling Samenleving, getuige de toelichting die per mail wordt gegeven: "Overzichten Subsidies zijn niet compleet. Ook andere afdelingen behandelen subsidieaanvragen" (Ambtelijke reactie, 12 juli 2022). In de verstrekte overzichten wordt de categorie benoemd (zoals Sport, Cultuur Welzijn, etc.), de datum van ontvangst van de aanvraag, de naam van de indiener, de naam van de behandeld medewerker of afdeling, of advisering richting het college heeft plaatsgevonden, de beschikking en de datum waarop de beschikking is verzonden" (Interne overzichten subsidies, Waadhoeke). Deze overzichten bevatten echter niet de totale subsidiebedragen per subsidieontvanger.

Hierop vraagt de rekenkamer op 13 juli per mail naar volledige overzichten waarbij per subsidieontvanger het bedrag van de subsidieverlening en de subsidievaststelling staat aangegeven.

"Beste X,

Inmiddels naar de bestanden kunnen kijken, waarvoor mijn dank. Toch zouden wij per subsidie ontvanger graag het bedrag zien van de subsidieverlening en de subsidievaststelling. Dit is voor de beantwoording van onze deelvragen namelijk wel noodzakelijk. Zouden jullie dit uit

de financiële administratie kunnen halen? Mij lijkt van wel, aangezien ook een accountant deze informatie controleert. Daarnaast zou ik ook graag de algemene subsidieverordening en de subsidieregels willen krijgen: die vraag stond nog open.

Hoor graag en met hartelijke groet,

Rick"

14 juli wordt hier door de gemeente het volgende antwoord op gegeven:

"Dag Rick,
Bijgaand de Algemene Subsidieverordening en subsidieregelingen (nog niet compleet).
Vanaf 2020 worden lijsten bijgehouden (vaststellingsbeschikking) met bedragen.
Die ontvang je nog.
Als je ook de overzichten over 2019 en 2018 inclusief bedragen nodig hebt voor het onderzoek vergt dat veel werk van onze kant. Aanlevering daarvan zal dan, ook in verband met de vakanties, naar verwachting niet voor medio september kunnen plaatsvinden.

Met vriendelijke groet,
(geanonimiseerd)"

15 juli wordt hier door de rekenkamer als volgt op gereageerd:

"Beste X,
Wat betreft de financiële overzichten: het verwondert dat Waadhoeke deze overzichten niet heeft.
Op grond van de IV3 informatievoorschriften gemeenten, zijn gemeenten namelijk verplicht om subsidies onder een aparte subcategorie te boeken (de subcategorie 4.2 Subsidies, hoort onder de lastencategorie 4 Overdrachten).
Zou jij de afdeling Financiën kunnen vragen of zij een uitdraai hebben van deze lastencategorie Subsidies 4.2, per jaar? Ik kan mij niet voorstellen dat de afdeling dit niet heeft en dat dit tot medio september moet duren.
Wij voeren dit onderzoek in vergelijkend perspectief uit en de andere gemeenten die we hebben betrokken in de vergelijking, konden deze overzichten binnen 24 uur leveren.
Hoor graag en met hartelijke groet,
Rick Anderson"

Op 27 juli 2022 worden de documenten met betrekking tot de enige subsidie opgeleverd, die vanuit de afdeling Communicatie wordt verstrekt (de subsidie voor de lokale omroep). Op 2 augustus 2022 worden de overzichten van de afdeling Samenleving vanaf 2018 tot en met

2022 verstrekt. Expliciet wordt hierbij aangegeven dat deze overzichten de subsidies van de afdeling Samenleving betreffen.

Aangezien over het jaar 2018 vanuit de afdeling Samenleving drie overzichten zijn verstrekt, leveren deze overzichten op 17 augustus 2022 de volgende vraag op bij de rekenkamer:

"Beste X,
Ik heb een vraag over de verstrekte overzichten.
Bijgaand tref je het overzicht over 2018 aan, zoals jij dat verstrekt hebt.
Daarnaast heb ik twee andere overzichten over 2018 gekregen van jou: twee overzichten met kostensoorten.
Mijn vraag is nu: zijn die twee andere overzichten additioneel ten opzichte van het overzicht Subsidies 2018? Moet ik deze overzichten m.a.w. optellen bij het overzicht Subsidies 2018?
Met hartelijke groet,
Rick Anderson"

Hier wordt op 14 september 2022 het volgende antwoord op gegeven:

"Vanuit het programma Cognos hebben wij een selectie van de geboekte subsidies gemaakt. Vanaf 2019 werden alle subsidies geboekt onder kostensoort 43.800. In 2018 was dat nog niet in alle gevallen gedaan. Een aantal subsidies is dat jaar ook geboekt op kostensoorten 43.300 en op 42.000. Vanwege de herindeling per 1 januari 2018 waren we in het begin niet helemaal consequent. De bestanden met kostensoorten 42.000 en 43.300 zijn niet groot. We hebben ze apart laten selecteren door een collega van de afdeling Financiën" (Ambtelijke reactie, 14 september 2022).

Op 25 juli 2022 komt een overzicht binnen van subsidies die onder de verantwoordelijkheid van de afdeling Omgeving vallen:

"Bijgaand een overzicht van subsidies die onder de verantwoordelijkheid van de afdeling Omgeving vallen.
Manager Omgeving geeft aan dat als om nadere info wordt gevraagd dit na de vakantieperiode kan worden opgepakt.

Indien nodig graag even contact.

Met vriendelijke groet,
X"

Dit overzicht betreft echter enkel de subsidies die over het jaar 2021 zijn verstrekt. Hierop mailt de rekenkamer op 17 augustus 2022 de volgende vraag:

"Ha X,
Ben ik weer met een andere vraag. Het overzicht van de afdeling Omgeving betreft enkel 2021. Hebben jullie ook de andere jaren voor mij?
Met hartelijke groet,
Rick"

Na een reminder op 24 augustus 2022, mailt de rekenkamer op 29 augustus 2022 het volgende:

"Beste X,
Ik krijg geen afwezigheidsmelding, maar vermoed dat jij op vakantie bent?
Hierbij een bijlage, waarin de openstaande vragen zijn opgenomen.
Het onderzoek stagneert enigszins, vrees ik, dus ik hoop oprecht, dat jullie mij snel antwoord kunnen geven op deze vragen.
Met hartelijke groet,
Rick Anderson"

30 augustus 2022 wordt contact gezocht met de gemeentesecretaris via de mail, maar via de ondersteuning wordt de rekenkamer doorverwezen naar de ambtelijk contactpersoon (X).

Begin september 2022 is de stand van zaken aldus als volgt. De afdeling Samenleving heeft een overzicht verstrekt van alle verstrekte subsidies voor de jaren 2018 tot en met 2022. De afdeling Communicatie heeft de documenten met betrekking tot de subsidie opgeleverd die vanuit de afdeling Communicatie wordt verstrekt. De afdeling Omgeving heeft enkel een overzicht voor het jaar 2021 aangeleverd. Van mogelijke andere afdelingen die subsidie verstrekken is niets vernomen.

Op 8 september 2022 wordt in een gesprek tussen de rekenkamer en de ambtelijke organisatie duidelijk, dat de gevraagde financiële overzichten van de andere afdelingen waaronder de afdeling Omgeving niet kunnen worden opgeleverd. De ambtelijke organisatie beschikt niet over een administratie waarin de verstrekte subsidies integraal en op jaarbasis worden bijgehouden. Tijdens dit gesprek wordt tevens duidelijk, dat iedere afdeling hier zelf voor verantwoordelijk is en dat dit verklaart waarom de ene afdeling (Samenleving) deze administratie wel voert en de andere afdeling (zoals Omgeving) deze administratie niet voert.

Op 12 oktober 2022 levert de gemeente het volgende overzicht voor het jaar 2022 aan:

Grootboeknummers Omschrijving	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging	Realisatie t/m 28-9-2022	Restant budget
Raad en raadscommissies	14.005	14.005	667	13.338
Burgemeester en wethouders	1.600	1.600		1.600
Representatie en Promotie	500	15.500	15.000	500
Samenwerkingen	4.600	4.600		4.600
Overige personele kosten	7.015	7.015	4.370	2.645
Financiele Instellingen		2.000		2.000
Openbare orde en veiligheid	14.530	14.530		14.530
Overige voorzieningen qua wegen	8.960	8.960		8.960
Openbare verlichting	7.092	7.092		7.092
Overige kosten onderwijs	30.386	19.775	10.873	8.902
Onderwijshuisvesting (Basisonderwijs)	0	67.269	67.269	0
Onderwijshuisvesting (Voortgezet onderwijs)	314.962	314.962	313.744	1.218
Peuterspeelzalen	125.593	125.593	36.941	88.652
Onderwijs Achterstand Beleid (OAB)	884.207	933.099	596.594	336.505
Einstein Class	99.000	99.000	100.000	-1.000
Nationaal Programma Onderwijs		26.667	10.136	16.531
Sport Algemeen	51.154	190.716	101.941	88.775
Sportsubsidies en overige sportaangelegenheden	18.564	18.564	32.590	-14.026
Buurtsportcoaches	675.823	675.823	675.919	-96
De Trije Franeker subsidie	334.028	284.028	211.245	72.783
De Bildtse Slag Sint Annaparochie	461.445	463.409	463.409	0
Sportaccommodaties algemeen	3.126	249.091		249.091
Kaatsvelden vm Franekeradeel	3.083	3.083	3.304	-221
Sportaccommodatie Tzum	15.629	16.244	16.244	0
Voetbalvelden Achlum	6.252	6.608	6.608	0
Sportvelden vm Het Bildt	10.275	10.275	10.686	-411
Sportvelden vm Menameradiel		24.069		24.069
Overige Cultuur		91.000		91.000
Overige Cultuur	214.184	195.750	177.037	18.713
Muziekonderwijs, subsidie	372.269	381.814	320.170	61.644
De Koornbeurs subsidie	487.873	491.311	492.491	-1.180
Bevordering Bildtse/Friese taal	24.020	32.020	6.570	25.450
Overige musea	2.750	2.750	2.750	0
Museum Martena, subsidies	289.897	290.895	290.895	0
Museum Martena gebouw	16.234	16.440	16.440	0
Planetarium, subsidie	215.080	216.200	217.168	-968

Monumenten	164.976	170.879	180.187	-9.308
Subsidies Media	27.000	29.891	29.891	0
Bibliotheek en Documentatiecentra	1.002.574	1.016.490	1.026.390	-9.900
Openbaar groen	2.000	2.000		2.000
Speeltuinen en -plaatsen			33.160	-33.160
Speeltuinen en -plaatsen	3.922	13.922		13.922
Opvang asielzoekers (AZC)	9.150	9.150	9.150	0
Begeleiding statushouders	147.450	178.450	170.662	7.788
Kinderopvang	150.404	150.404	210.828	-60.424
Algemeen maatschappelijk werk			77	-77
Algemeen maatschappelijk werk	498.451	537.220	509.520	27.700
Sociaal cultureel werk	584.223	588.174	661.212	-73.038
Sociaal cultureel werk		75.000		75.000
Dorps- en buurthuizen			970.304	-970.304
Dorps- en buurthuizen	99.260	1.190.438		1.190.438
Coronaherstelplan			1.750	-1.750
Coronaherstelplan		43.000	43.498	-498
Coronaherstelplan		137.200	124.803	12.397
Coronaherstelplan		70.000	70.000	0
Gebiedsteam	136.950	136.950	136.950	0
Bijzondere bijstand, Dienst SoZaWe	0	0	219.000	-219.000
Bijzondere bijstand	11.920	21.920	16.923	4.997
Opvang en beschermd wonen	32.000	32.000	32.000	0
Algemeen maatschappelijk werk	387.311	387.311	280.412	106.899
Subsidie gezondheidszorg	23.181	23.181	21.605	1.576
Jeugdgezondheidszorg	31.465	33.221		33.221
Riolen en rioolgemalen	20.800	20.800	22.852	-2.052
Riolen en rioolgemalen			1.722	-1.722
Huisvuil	102.393	102.393	63.088	39.305
Overig afval	4.500	4.500		4.500
Omgevingsbeleid - Milieu Algemeen	14.200	14.200		14.200
Omgevingsbeleid - Milieu Algemeen	20.000	20.000		20.000
Begraafplaatsen incl. militaire begraafplaats	100	100		100
Stads- en dorpsvernieuwingsgebieden	700.000	68.500		68.500
Leges omgevingsvergunningen		15.000		15.000
Dorpenvisies	300.000	300.000	262.656	37.344
	9.188.366	10.714.051	9.299.701	1.414.350

Ambtelijk wordt bij de aanlevering het volgende gesteld: "Categorie 438.00 zijn niet alleen subsidies maar eveneens bijdragen, dus dat loopt wat door elkaar" (Ambtelijke reactie, 12 oktober 2022). Aangezien de Awb de term bijdrage niet kent, vraagt de rekenkamer diezelfde dag wat het onderscheid tussen subsidie en bijdrage precies is. Hier wordt 19 oktober 2022 het volgende antwoord op gegeven: "Een subsidie is gebaseerd op de algemene subsidieverordening, meestal staat hier een verwachte prestatie tegenover. Echter zitten er tussen subsidies ook nuanceverschillen (bv vaste subsidie / subsidie afhankelijk van de omzet etc…). Een bijdrage wordt vaak verstrekt zonder dat hier een tegenprestatie tegenover staat, een bijdrage is niet gebaseerd op de algemene subsidieverordening" (Ambtelijke reactie, 19 oktober 2022). Als naar het overzicht wordt gekeken, kan geconstateerd worden dat ook budget is gereserveerd voor raad en raadscommissies, burgermeester en wethouders, promotie, representatie, etc. Dit zullen vermoedelijk geen subsidies zijn, maar bijdragen. Aangezien deze bijdragen op dezelfde categorie worden geboekt als subsidies, is een splitsing niet meer te maken, zodat het overzicht niet goed bruikbaar is.

Tevens vraagt de rekenkamer of dergelijke overzichten ook voor eerdere jaren beschikbaar zijn. Hier is geen reactie op binnengekomen.

Ook de subsidieregelingen zelf zijn wat lastig inzichtelijk te krijgen. In juli 2022 worden de subsidieregelingen aangeleverd die onder de afdeling Samenleving vallen. In juli 2022 worden ook de documenten aangeleverd met betrekking tot de subsidie die onder de afdeling Communicatie vallen. De vraag rijst nu, of er geen andere subsidieregelingen zijn die onder de andere afdelingen vallen, zoals de afdeling Omgeving. 19 juli 2022 mailt de rekenkamer in dit verband het volgende:

"Beste X,

Zeer veel dank!

Hebben we hiermee alle subsidieregelingen in beeld, denk je? Mij staat bij, dat ook nog vanuit ruimtelijk domein regelingen zouden volgen, maar dat weet ik niet meer zeker.

Met hartelijke groet,

Rick"

Hierop mailt de ambtelijke organisatie op 20 juli 2022 als volgt:

"Goedemorgen Rick,

Goed dat je dat aangeeft.

Wat we nu hebben aangeleverd betreft de subsidieaanvragen en besluiten van de afdeling Samenleving.
Er zijn ook andere afdelingen betrokken bij subsidieaanvragen.
Willen jullie alle subsidierelaties (incidenteel en structureel) in beeld hebben?"

De rekenkamer reageert die zelfde dag dat inderdaad alle regelingen nodig zijn voor dit onderzoek.

Op 29 augustus 2022 mailt de rekenkamer een reminder. De rekenkamer verzoekt daarbij nogmaals om een overzicht van alle regelingen.

Op 30 augustus 2022 mailt de rekenkamer het volgende naar de gemeentesecretaris.

"Beste Y,

Kan het zijn dat X op vakantie is? Ik krijg geen reacties meer op mijn reminders, maar krijg ook geen afwezigheidsmeldingen.

Het punt is namelijk, dat ik een aantal vragen al een tijdje open heb staan en dat het onderzoek naar subsidies dreigt te stagneren (zie bijlage).

De twee belangrijkste vragen zijn de volgende:

Hebben jullie een overzicht vanaf 2018 van alle verstrekte subsidies? Ik heb nu alleen nog maar de subsidies die door de afdeling Samenleving zijn verstrekt.

Hebben jullie een overzicht van alle subsidieregelingen? Die van de afdeling Samenleving heb ik, maar X en ik vermoeden dat ook andere afdelingen met subsidieregelingen werken.

Hoor heel graag en alvast zeer veel dank voor de genomen moeite.

Met hartelijke groet,

Rick Anderson

Rekenkamer Waadhoeke"

Via de ondersteuning van de gemeentesecretaris wordt vervolgens weer doorverwezen naar het ambtelijk aanspreekpunt voor dit onderzoek (X). Op 8 september 2022 wordt in een gesprek tussen de rekenkamer en dit aanspreekpunt duidelijk, dat weliswaar vanuit de afdeling Samenleving en de afdeling Communicatie alle subsidieregelingen zijn opgeleverd, maar dat dit niet mogelijk is voor de overige afdelingen. Er bestaat geen integraal bestand van beschikbare subsidieregelingen.

Wel worden op 25 augustus 2022 de activiteitenramingen over de jaren 2020, 2021 en 2022 verstrekt. Een activiteitenraming is een nadere specificatie van de programmabegroting. In deze ramingen wordt zeer veelvuldig melding gemaakt van geraamde subsidies. Dit wordt echter gepresenteerd op grootboeknummerniveau. De activiteitenramingen bevatten niet een overzicht waarin alle subsidies in één overzicht worden gepresenteerd.

Op 17 augustus 2022 kan het volgende beeld van de afdeling Samenleving worden gegenereerd, op basis van de informatie die de ambtelijke organisatie tot dusver heeft kunnen aanleveren:

Afdeling Samenleving	2018	2019	2020	2021	2022
Dorpenvisies	73.479,97	347.580,98	529.341,32	363.670,59	233.675,73
Overige kosten onderwijs	2.652,00	10.726,00	18.113,00	8.907,00	2.825,00
Onderwijshuisvesting basis / Winsum	-42.662,49	-48.101,60	-43.986,00	-53.333,00	12.318,17
Onderwijshuisvesting VO	314.962,00	314.540,68	314.280,36	314.015,04	313.744,21
Peuterspeelzalen	170.020,61	152.267,18	107.587,46	120.880,23	27.514,69
Leerlingenvervoer	-8.743,12	-10.305,50	-1.320,20	-767,25	-423,00
Onderwijs achterstanden beleid	-	224.944,23	575.523,41	658.437,84	577.545,03
Einstein Class			81.566,14	80.044,50	100.000,00
Sportsubsidies Algemeen	59.491,17	34.397,05	145.612,80	317.421,04	133.811,12
Buurtsportcoaches	-3.333,00		567.054,00	546.460,00	675.919,00
De Trije Franeker	260.496,00	262.581,00	273.060,00	276.056,00	211.245,00
Sporthal Tzummarum	22.094,00	12.500,00	-	-	-
Schatzenburg Menaam	45.000,00	45.000,00	45.000,00	-	-
De Bildtse Slag St. Annaparochie	445.986,80	445.986,00	452.853,00	461.445,00	463.409,00
Sportaccommodaties algemeen	39.633,31	27.084,73	4.520,26	-	-
Kaatsvelden vm Franekeradeel	3.083,34	3.125,90	1.589,52	3.262,64	3.304,07
Sportaccommodatie Tzum	15.416,68	15.629,43	15.629,43	16.040,48	16.244,19
Voelbalvelden Achlum	6.166,67	6.251,77	6.358,05	6.525,27	6.608,14
Sportvelden Het Bildt	-	-	-	-	10.686,00
Overige cultuur	230.529,55	175.215,63	199.603,50	250.325,40	168.186,79
Muziekonderwijs	-	364.154,00	352.865,90	332.443,80	333.524,00

De Koornbeurs subsidie	20.000,00	456.804,00	601.245,00	502.701,00	492.491,00
De Koornbeurs separate boeking	410.134,00				
Bevordering Bildtse/Friese taal	9.990,72	10.328,94	14.856,00	5.961,00	3.335,00
Musea	-	401.592,57	469.826,50	539.382,50	527.252,67
Monumenten	155.981,00	163.531,00	163.831,00	182.576,17	174.284,00
Subsidies Media	22.811,74	26.000,00	26.000,00	27.000,00	29.890,56
Bibliotheek en doc. Centra	875.149,91	949.425,00	987.885,00	1.002.574,00	1.016.490,00
Toeristische voorzieningen	-	7.920,00	-	-	
Openbaar groen	4.500,00	-	2.500,00	2.500,00	
Speeltuinen en -plaatsen	2.540,00	2.790,00	1.180,00	20.265,42	33.160,00
Opvang asielzoekers (buiten en binnen AZC)	62.654,00	-	-	-	9.150,00
Begeleiding statushouders	107.214,00	129.635,00	150.803,16	139.569,56	170.662,00
Kinderopvang	61.406,30	47.296,17	73.371,16	275.566,10	155.318,90
Alg. maatschappelijk werk	1.911.979,20	624.515,11	595.889,75	484.651,95	509.597,10
Sociaal cultureel werk	373.337,13	400.834,71	415.709,86	600.939,98	661.211,78
Dorps- en buurthuizen	499.488,26	513.195,25	105.330,75	98.625,75	970.303,75
Corona herstelplan					195.418,00
Gebiedsteams	9.075,00	-	-	137.310,40	136.950,00
Bijzondere bijstand	8.744,70	12.415,60	11.919,95	17.171,85	16.923,35
Dagbesteding	52.660,00	-4.578,47	-16.493,60	-	-
Wmo immaterieel	-	-	-	-	-
Opvang en beschermd wonen	20.885,00	41.270,00	32.000,00	25.194,00	32.000,00
Alg. maatschappelijk werk II	392.793,00	392.280,33	454.236,00	330.496,43	249.264,00
Subsidie gezondsheidszorg	16.364,90	30.839,23	22.180,00	20.418,00	20.570,00
Jeugdgezondheidszorg	31.846,00	31.679,00	39.870,00	39.870,00	-
Totaal	6.683.828,35	6.621.350,92	7.797.392,48	8.154.608,69	8.694.409,25
Totaal excl. dorpenvisies volgens WH excl. cred.	3.288.848,95	6.332.177,04	7.313.357,36	7.863.614,35	8.522.010,52
Crediteuren volgens WH	-48.072,61	-58.407,10	-45.306,20	-72.676,25	-61.277,00
Totaal volgens WH excl dorpenvisies	3.240.776,34	6.273.769,94	7.268.051,16	7.790.938,10	8.460.733,52

Crediteuren volgens RK	-54.738,61	-58.407,10	-45.306,20	-54.100,25	-423,00
Totaal inclusies crediteuren excl. dorpsvisies	6.610.348,38	6.273.769,94	7.268.051,16	7.790.938,10	8.460.733,52
Totaal exclusief crediteuren excl. dorpsvisies	6.665.086,99	6.332.177,04	7.313.357,36	7.845.038,35	8.461.156,52

Met betrekking tot de afdeling Omgeving kan het volgende overzicht worden gegeven:

OVERZICHT SUBSIDIES AFDELING OMGEVING		**Omgeving 2021**				
	Naam aanvrager	**Cluster**	**Doel**	**Be-dragen**	**Struc-tureel**	**Inci-den-tele**
1	Stichting Trezoor	Cultuurhistorie	Instandhouding en verbreiding van de historische documentatie Franekeradeel.	X		X
2	Stichting de Vrouwbuurtstermolen	Cultuurhistorie	De molen in stand te houden en jong en oud in contact te brengen met de molen.	2.500,00	X	
3	Stichting Molen de Korenaar	Cultuurhistorie	Instandhouding van de molen in Sexbierum.	3.500,00	X	
4	Stichting Open Monumentendag Waadhoeke	Cultuurhistorie	Waadhoeke cultureel op de kaart te zetten door de openstelling van de monumenten in gemeente Waadhoeke.	X	X	
5	Stichting De Fryske Mole	Cultuurhistorie	Het bevorderen en verzekeren van de instandhouding van de molens in Fryslân.	7.000,00	X	
6	Stichting Molens in Menaldumadeel	Cultuurhistorie	Ontvangt een bijdrage ad € 23.131 voor de instandhouding van 7 molens	23.131,00	X	
7	Stichting tot behoud van monumenten in de gemeente Waadhoeke	Cultuurhistorie	Instandhouding van rijksmonumenten in Waadhoeke.	122.500,00	X	
8	Stichting tot behoud van monumenten in de gemeente Waadhoeke	Cultuurhistorie	Instandhouding van rijksmonumenten toren Spannum en molen nabij Winsum	11.653,00	X	

9	Stichting Herstel dorpen en Bildtdijken	Cultuurhistorie	Behoud beschermd dorpsgezicht	300.000,00		X
10	Stichting Bestemming Noardwest nl.	Recreatie en Toerisme	Verantwoordelijk voor de regiomarketing in Noardwest-Fryslân	45.000,00	X	
11	Stichting Bestemming Noardwest	Recreatie en Toerisme	Voor een externe procesbegeleider om Stichting Bestemming Noardwest te ondersteunen in het vervolgproces van de stichting.	3.968,00		X
12	Ondernemersvereniging Sint Annaparochie	Economische Zaken	Het realiseren van LED-schermen	14.950,00		X
13	Ondernemersvereniging Sint Annaparochie	Recreatie & Toerisme	Ontwikkeling van het promotiethema Rembrandt en Saskia	6.250,00		X
14	Stichting Ondernimmers Fôns St. Anne	Economische Zaken	Bevordering van de promotie van Sint Annaparochie e.o..	12.000,00	X	
15	Stichting Young Solar Friesland	Duurzaamheid	Jongeren enthousiast te maken voor techniek, innovatie en duurzaamheid.	15.000,00		X
16	De Skûle Welzijn	Duurzaamheid	Inzet van energiecoaches in de gemeente Waadhoeke.	70.000,00		X
17	Agrarisch Collectief Waadrâne	Duurzaamheid	Agrarisch natuurbeheer binnen de gemeente Waadhoeke.	45.000,00		X
18	Stichting Ster van de Elfsteden	Economische Zaken	Stimuleren promotie Franeker	60.000,00	X	
19	Dorpsbelang Skingen-Slappeterp	Recreatie & Toerisme	Instandhouding van wandelpad 't Boerepaad	2.500,00	X	

Een nadere analyse leert, dat in het overzicht van de afdeling Omgeving subsidies staan vermeld die ook in het overzicht van de afdeling Samenleving zijn opgenomen. Dit betreft de subsidies die verstrekt zijn in het kader van cultuurhistorie, met uitzondering van de subsidie aan de stichting tot behoud van monumenten in de gemeente Waadhoeke en de subsidie aan de stichting Herstel dorpen en Bildtdijken. Het aangeleverde overzicht van de subsidies die vanuit de afdeling Omgeving worden verstrekt is daarmee niet alleen onvolledig (want heeft enkel betrekking op het jaar 2021), maar overlapt daarnaast voor een deel het overzicht van subsidies die vanuit de afdeling Samenleving worden verstrekt. In het ambtelijk wederhoor wordt hierover het volgende opgemerkt: “De overlapping heeft te maken met het feit dat naast

de afdeling Omgeving ook de afdeling Samenleving verantwoordelijk is voor een deel van de advisering en afdoening (Cultuurhistorie)" (Ambtelijk wederhoor, 15 november 2022).

3.3 Welk beleid hanteert de gemeente ten aanzien van het verstrekken van subsidies?

3.3.1 De algemene subsidieverordening

Tijdens de eerste vergadering van de raad van de gemeente Waadhoeke, d.d. 2 januari 2018, worden niet alleen alle raadsleden beëdigd, maar wordt tevens een aantal verordeningen door de nieuwe raad vastgesteld. In het raadsvoorstel wordt toegelicht, dat tijdens het fusieproject veel energie gestoken is in het verzamelen en harmoniseren van beleid van de verschillende fusiegemeenten. Dit heeft geleid tot een lijst van verordeningen die door zowel de stuurgroep, als de herindelingscommissie akkoord zijn bevonden (Raadsvoorstel, geharmoniseerde verordeningen, 2 januari 2018).

Eén van die verordeningen betreft de algemene subsidieverordening. In artikel 3 van deze verordening wordt bepaald, dat het college beleidsregels (subsidieregelingen) kan vaststellen. In deze regels wordt dan bepaald welke activiteiten in aanmerking kunnen komen voor subsidie. Eventueel wordt hierin ook bepaald welke doelgroepen voor subsidie in aanmerking komen, hoe de subsidie wordt berekend en hoe de subsidiebedragen worden uitbetaald (artikel 3). Het college kan subsidieplafonds vaststellen. In dat geval wordt bij subsidieregeling bepaald hoe de betrokken subsidie verdeeld wordt. Als het plafond wordt vastgesteld voordat de begroting is vastgesteld, kan het college dit plafond verlagen (artikel 5).

Een aanvraag voor een subsidie dient schriftelijk te worden ingediend (artikel 6). Daarbij zal een beschrijving van de activiteiten, alsmede de doelstellingen en de resultaten van die activiteiten vermeld moeten worden. Ook wordt een begroting en een dekkingsplan aangeleverd door de indiener (artikel 6). Als het om een subsidie gaat die per kalenderjaar wordt verstrekt, dan dient de aanvraag voor 1 september voorafgaand aan het betreffende jaar ingediend te zijn. Een aanvraag die betrekking heeft op een subsidie die per boekjaar wordt verstrekt, zal uiterlijk 12 weken voor dat boekjaar moeten zijn ingediend. Overige aanvragen dienen tussen de 8 en 12 weken voordat de aanvragen met de activiteiten wil beginnen, ingediend te zijn. Het college kan in de subsidieregelingen andere termijn voorschrijven (artikel 7).

Het college kan de subsidieaanvraag weigeren als de subsidieverstrekking in strijd is met Europese bepalingen. Daarnaast kan de subsidie onder andere geweigerd worden als de activiteiten niet in overwegende mate gericht zijn op de gemeente of haar ingezetenen. Ook

zal de subsidie noodzakelijk zijn voor het verrichten van de activiteiten. Tevens kan het college de subsidie weigeren als al in de behoefte wordt voorzien door instellingen die jaarlijks bij de begroting subsidie ontvangen, dan wel als de aanvraag anderszins niet past binnen het beleidskader (artikel 9).

Voor zover dit niet in beleidsregels is bepaald, wordt bij de verleningsbeschikking vermeld op welke wijze de subsidieontvanger de besteding van de subsidie dient te verantwoorden (artikel 10).

Subsidies tot € 5.000 worden door het college direct vastgesteld of verleend en binnen 12 weken nadat de activiteiten uiterlijk moet zijn verricht, ambtshalve vastgesteld. Het kan zijn dat bij de verleningsbeschikking wordt vermeld hoe verantwoording moet worden afgelegd en in dat geval wordt de subsidie binnen 12 weken na deze verantwoording vastgesteld (artikel 13). Bij subsidie vanaf € 5.000 tot € 50.000 dient de subsidieontvanger een aanvraag tot vaststelling in. Deze aanvraag zal uiterlijk 1 juni van het volgende kalenderjaar ingediend moeten zijn, of uiterlijk 12 weken nadat de activiteiten zijn verricht. Het college kan bij beschikking bepalen of de subsidieontvanger een controleverklaring dient aan te leveren (artikel 14). Ook bij subsidies vanaf € 50.000 zal de subsidieontvanger een aanvraag tot vaststelling moeten indienen (artikel 15). De aanvraag tot vaststelling bevat voor subsidies vanaf € 50.000 in beginsel altijd een controleverklaring.

Subsidies vanaf € 5.000 worden door het college vastgesteld binnen 12 weken na ontvangst van een aanvraag tot subsidievaststelling, tenzij de subsidieregeling anders bepaalt. Een meerjarige subsidie vanaf € 5.000 wordt vastgesteld voor 1 oktober. In een subsidieregeling kunnen categorieën subsidieontvangers worden aangewezen waarvoor de subsidie direct wordt vastgesteld zonder dat een aanvraag tot subsidievaststelling behoeft te worden ingediend (artikel 16).

Artikel 18 bevat een hardheidsclausule. Als bijvoorbeeld een gestelde termijn voor de subsidieontvanger onevenredige gevolgen zou hebben, wegens bijzondere omstandigheid, dan kan het college andere termijnen vaststellen. Tevens kan in een subsidieregeling worden bepaald dat het college van bepalingen uit zo'n subsidieregeling kan afwijken, als het vasthouden aan die bepalingen wegens bijzondere omstandigheden tot onevenredige gevolgen voor de subsidieontvanger zou leiden. Het college heeft tevens de bevoegdheid om gemotiveerd af te wijken van de algemene subsidieverordening. Indien de hardheidsclausule wordt toegepast, dan zal dit gemotiveerd moeten worden gedaan in een besluit en hiervan wordt periodiek verslag gedaan aan de raad (artikel 18).

Artikel 9 van de algemene subsidieverordening verwijst naar een beleidskader. Desgevraagd wordt aangegeven, dat de gemeente geen beleidskader met betrekking tot het subsidiebeleid

kent: “In je meest recente mail vraag je naar beleid als bedoeld in artikel 9 van de verordening. Hier wordt in zijn algemeenheid verwezen naar het feit dat er niet sprake kan zijn van strijdigheid met beleid (niet zozeer in strijd met 1 bepaalde beleidsnotitie)” (Ambtelijke respons, 19 juli 2022). In het ambtelijk wederhoor wordt in dit verband het volgende gesteld: “Dit staat in lid 3 onder h en kan een afwijzingsgrond zijn. Anders gezegd, is er geen beleid dan kun je niet op grond van deze zinsnede afwijzen. Het beleid hoeft er dus niet volgens de ALV te zijn” (Ambtelijk wederhoor, 15 november 2022).

Van de mogelijkheid om subsidieregelingen vast te stellen, maakt het college gebruik. Deze subsidieregelingen zijn soms formeel van aard en hebben dan betrekking op de procedures. Soms zijn deze subsidieregelingen materieel van aard. In dat geval worden in de regeling de activiteiten omschreven waar subsidie voor kan worden aangevraagd en worden de maximale subsidiebedragen benoemd. In het navolgende zullen eerst enkele voorbeelden van materiële subsidieregelingen worden gegeven.

3.3.2 Materiële subsidieregelingen

De subsidieregeling dorpen en wijken wordt op 27 november 2018 door het college vastgesteld. Daarbij besluit het college tevens om de regeling ter informatie aan de gemeenteraad te sturen. Het plafond wordt voor de periode 2018 tot en met 2021 vastgesteld op € 1,2 mln. euro (Adviesnota B&W, subsidieregeling dorpen en wijken 2018, 19 november 2018). Voordat het college deze regeling vaststelt, wordt de raad op 15 november 2018 in de gelegenheid gesteld zijn gevoelen kenbaar te maken. Dit leidt tot een aanpassing van de regeling. Eén van de afwijzingsgronden van artikel 10, dat de subsidieaanvraag wordt afgewezen als de aanvrager over voldoende middelen beschikt om de activiteit uit te kunnen voeren, wordt door enkele fracties onwenselijk geacht. Op aangeven van een andere fractie, besluit het college om van deze afwijzingsgrond een ‘kan bepaling’ te maken (Adviesnota B&W, 27 november 2018). Een en ander impliceert wel, dat nu van geval tot geval een afweging gemaakt moet worden. Om willekeur te vermijden wordt daarom een toetsingskader opgesteld, aldus de adviesnota (Adviesnota B&W, 27 november 2018). Dit toetsingskader is niet verstrekt door de ambtelijke organisatie. In het ambtelijk wederhoor wordt in dit verband het volgende gesteld: “De vraag is of deze wel bestaat. Doet mi niet meer zo ter sprake, nu er een nieuwe regeling geldt per 1 jan a.s.” (Ambtelijk wederhoor, 15 november 2022).

Op 29 januari 2019 stelt het college de subsidieregeling incidentele subsidie Waadhoeke 2019 vast. De voormalige vier fusiegemeenten kenden nog eigen regelingen voor het verstrekken van incidentele subsidies. Het college besluit in januari 2018 om deze regelingen te continueren in afwachting van de harmonisatie van de regelingen. Deze harmonisatie vindt in 2018 plaats, opdat het college de geharmoniseerde subsidieregeling in januari 2019 kan vaststellen. Oorspronkelijk is het de bedoeling om de regelingen pas te harmoniseren als er

duidelijkheid zou zijn over de inhoud van het nieuwe cultuur-, sport en totaalbeleid. De vormgeving van dit beleid is in 2018 echter nog niet gereed. Dit leidt in de gemeente tot vragen en soms tot enig onbegrip over het hanteren van vier verschillende regelingen. De oude regelingen verstrekken soms € 455 (in de voormalige gemeente Littenseradiel), maar soms € 2.000 (in de voormalige gemeente Franekeradeel) voor vergelijkbare activiteiten. In de nieuwe regeling kan een bijdrage van maximaal € 1.000 per aanvraag worden toegekend. Voorgesteld wordt daarop de nieuwe subsidieregeling vast te stellen en aan de hand van het nieuwe beleid de regeling later te vernieuwen (Adviesnota B&W, 29 januari 2019). De subsidieregeling incidentele subsidie Waadhoeke 2019 wordt op 14 februari 2019 gepubliceerd. De regeling beslaat eenmalige activiteiten op het gebied van sport, cultuur en/of taal (artikel 2). De activiteiten mogen niet binnen het reguliere takenpakket van een instelling vallen. Tevens worden activiteiten die bedoeld zijn voor stadspromotie dan wel activiteiten die een dorpsgebonden karakter hebben uitgesloten van de regeling (artikel 2.1).

25 april 2019 stelt de raad de startnotitie cultuur vast. Hierin staat de route weergegeven voor de harmonisatie van de subsidies voor de amateurkunst. Alvorens de subsidieregeling vast te stellen, vraagt het college op 27 juni 2019 de raad om een zienswijze. De raad geeft hierop geen zienswijze, maar verzoekt het college het volledige budget voor de amateurkunst te benutten. De subsidieregeling amateurkunst wordt op 16 juli 2019 aangeboden aan het college (Adviesnota B&W, 16 juli 2019). De regeling hanteert een plafond, maar de hoogte daarvan wordt niet benoemd in de regeling (Subsidieregeling amateurkunst, artikel 5). Ook in de adviesnota wordt dit plafond niet expliciet benoemd. De adviesnota stelt in dit verband het volgende: “De harmonisatie van de subsidiemogelijkheden voor de sectoren toneel, dans en zang blijft binnen de bestaande budgetten. Voor de sector muziek wordt een afbouw voorgesteld” (Adviesnota B&W, 16 juli 2019). In het ambtelijk wederhoor wordt in dit verband het volgende opgemerkt: “Het klopt dat het niet goed staat in de regeling, artikel 5 b. Als je de regeling leest lopen we niet bepaald een risico, omdat we precies weten hoeveel muziekverenigingen, zangverenigingen en toneelverenigingen er zijn in Waadhoeke” (Ambtelijk wederhoor, 15 november 2022). Gelijktijdig bij het vaststellen van deze subsidieregeling, worden de eerdere bestaande regelingen van de voormalige gemeenten ingetrokken (Adviesnota B&W, 16 juli 2019).

Op 13 mei 2019 de subsidieregeling AED vastgesteld. De voorgestelde regeling gaat uit van een intermediaire rol van Dorps- en Wijkbelangen. “Zij moeten dergelijke subsidies aanvragen. Het alternatief is dat allerhande derden de subsidie aanvragen. Vanwege de administratieve last die dit met zich mee zou brengen is dat te ontraden”, zo stelt het collegevoorstel (Adviesnota, 13 mei 2019). Deze regeling wordt op 7 juni 2019 gepubliceerd in het gemeenteblad. De regeling geeft aan, welke eenmalige en structurele subsidies aangevraagd kunnen worden, als het bestuur van een dorps- of wijkbelang besluit om een AED aan te

schaffen. In deze regeling wordt gesteld, dat voor de aanschaf van AED's een totaal budget van € 16.000 beschikbaar is. Voor de aanschaf van buitenkasten is een totaal budget van € 12.500 beschikbaar. Het jaarlijks beschikbare budget voor structurele subsidie voor periodiek onderhoud is € 9.935. Indien deze budgetten overschreden worden, dan wordt de aanvraag afgewezen (artikel 4, budgetregeling AED). Omdat de begroting 2019 niet voorziet in de dekking van deze regeling, wordt de raad op 25 april 2019 voorgesteld om de notitie Waadhoeke Hartveilig en de dekking vast te stellen. De dekking van het incidentele deel ad € 28.500 wordt gevonden binnen de post Onvoorzien éénmalig en de dekking van het structurele deel ad € 9.935 wordt gevonden binnen de post Onvoorzien structureel (Raadsvoorstel, AED beleid, 25 april 2019).

De raad stelt op 27 juni 2019 de gemeentelijke notitie Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 vast. Het kader voor de subsidieverlening is in die periode opgenomen in deze gemeentelijk notitie (Adviesnota B&W, 4 januari 2022). In het rapport van de onderwijsinspectie over de kwaliteit VVE gemeente Waadhoeke in 2020, is als verbeterpunt genoemd om een specifiek VVE subsidiekader vast te stellen, waarin duidelijk voorwaarden zijn opgenomen voor de kwaliteitseisen van de Wet Kinderopvang en het Besluit Basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie, de evaluatie van het beleid en aanvullende voorwaarden voor ouderbetrokkenheid. Per 1 januari 2022 is er een nieuwe wettelijke verplichting voor de inzet van pedagogisch beleidsmedewerkers voor VVE en subsidie hiervoor is van belang om de landelijke VVE doelstellingen te behalen. Het college geeft gehoor aan deze ontwikkelingen en bevindingen door op 11 januari 2022 de subsidieregeling Peuteropvang en VVE gemeente Waadhoeke 2022 vast te stellen (Adviesnota B&W, Subsidieregeling peuteropvang en VVE Waadhoeke 2022). Deze subsidieregeling richt zich op peuteropvang en op voorschoolse educatie voor de VVE doelgroep (artikel 2, Subsidieregeling peuteropvang en VVE). De subsidieregeling hanteert daarbij geen subsidieplafond.

30 juli 2019 stelt het college de subsidieregeling EHBO vast. In de adviesnota wordt gesteld, dat vrijwel alle subsidieregelingen geharmoniseerd zijn. "Er resteert nog een enkele relatief kleine regeling, zoals die voor EHBO verenigingen" (Adviesnota B&W, 23 juli 2019).

De raad besluit op 5 september 2019 om de onderhoudsregeling voor dorps- en buurthuizen en multifunctionele centra (MFC's) op hoofdlijn te harmoniseren. Er wordt daarbij € 68.000 beschikbaar gesteld voor het laten opstellen van een meerjarenonderhoudsplan (MOP) en een energiescan. Deze worden opgeleverd en nu bekend is, wat de oppervlaktes zijn van de gebouwen, kan uitvoering worden gegeven aan een subsidieregeling. Deze subsidieregeling regulier onderhoud dorpshuizen, MFC's en buurthuizen 2020-2023 wordt op basis van de

adviesnota van 15 juli 2020 vastgesteld in het college (Adviesnota B&W, 15 juli 2020[2]). Gesteld wordt in de adviesnota voor het college, dat de regeling in hoofdlijnen door de gemeenteraad is vastgesteld. Tevens wordt gesteld in de adviesnota, dat de gemeenteraad in kennis wordt gesteld van de uitwerking van de regeling die in hoofdlijnen door de raad is vastgesteld en dat de raad bovendien op de hoogte wordt gesteld van de uitkomsten van de onderzoeken. Onder de paragraaf Financiën van de adviesnota wordt gesteld, dat in de begroting 2020 een structureel budget voor de periode 2020-2023 voor de onderhoudsregeling is opgenomen van € 102.500. Daarnaast is in 2023 een budget in de begroting beschikbaar van € 50.000 voor het opnieuw laten opstellen van een MOP (Adviesnota B&W, 15 juli 2020). Het bedrag van € 102.500 per jaar wordt tevens als plafond opgevoerd in de subsidieregeling (artikel 7, Subsidieregeling onderhoudsregeling voor dorpshuizen, augustus 2020).

Op 9 april 2020 wordt de beleidsregel maatschappelijke – en sportactiviteiten t.b.v. bewoners AZC St.-Annaparochie aangeboden. Eerder, op 17 december 2019, besluit het college om de bestaande bijdrageregeling te continueren en te vertalen naar een beleidsregel (Adviesnota B&W, 9 april 2020). Het gaat hier om een specifieke regeling, waarin maar één ontvanger wordt opgevoerd: het COA. Het bedrag dat jaarlijks in het kader van deze regeling ter beschikking wordt gesteld (€ 9.150), staat tevens opgenomen in de begroting (algemene voorwaarden, artikel 1, beleidsregel, 21 april 2020).

Op 14 april 2020 besluit het college de subsidieregeling dorpen en wijken bij te stellen en 0p 21 april 2020 besluit het college om de bijgestelde subsidieregeling dorpen en wijken vast te stellen (Adviesnota, 15 april 2020). De regeling heeft als doel om subsidies beschikbaar te stellen aan subsidieaanvragers die zich inzetten op het terrein van leefbaarheid en participatie (artikel 3). De regeling stelt waarderings-, ontwikkel- en projectsubsidies beschikbaar (artikel 5, 6 en 7). Voor al deze subsidies is voor de periode 2018 tot en met 2021 een gezamenlijk budget van € 1,2 miljoen beschikbaar (artikel 8). De regeling vermeldt tevens enkele afwijzingsgronden. Zo kan een aanvraag worden afgewezen als het initiatief een reguliere taak van de gemeente is of gelijk is aan initiatieven die al worden gesubsidieerd. Tevens mag geen sprake zijn van een financieel belang, zoals het realiseren van winst en zal de aanvraag niet gericht mogen zijn

[2] De adviesnota die is aangeleverd aan de rekenkamer, kent een dagtekening van 15 juli 2020. Het collegebesluit zal later genomen zijn.

op een bijdrage in de exploitatie. Ook kan de aanvraag worden afgewezen als het subsidieplafond van de regeling is bereikt (artikel 10). De 'kan bepaling', dat het college een aanvraag kan afwijzen als de aanvrager over voldoende middelen beschikt, is in deze bijgestelde subsidieregeling vervallen.

In de periode 2018 tot en met 2021 wordt het budget van de subsidieregeling dorpen en wijken grotendeels besteed. Het college besluit daarop om voor 2022 een nieuw subsidieplafond vast te stellen van € 300.000 (Subsidieplafond, 13 juli 2022). Het besluit gaat vergezeld van de volgende toelichting: "Het kan zijn dat gedurende dit jaar aanvragen voor subsidies moeten worden afgewezen, omdat het begrote budget van € 300.000 niet toereikend is. Wij verwachten dat na september de kans aanwezig is dat we het begrote bedrag bereiken. Als dit het geval is, kan het zo zijn dat we nog subsidie verstrekken, maar dan op grond van een andere regeling c.q. op grond van de ASV. Mochten we geen subsidie willen verstrekken, dan kan het verzoek op financiële gronden worden afgewezen. We hebben alsnog de mogelijkheid om het verzoek zonder inhoudelijke motivering af te wijzen. Er zijn een aantal onzekere factoren zoals extra financieringsverzoeken van MFC's, speeltuinen of wensen van een nieuwe raad/college willen wij het subsidieplafond voor 2022 – gelijk aan voorgaande jaren – alsnog laten vaststellen door uw college. (...) Het doel van een subsidieplafond is in de eerste plaats om een openeinderegeling te voorkomen. Dat wordt bereikt doordat artikel 4:25, tweede lid, van de Awb voorschrijft dat een aanvraag om subsidie moet worden afgewezen als het subsidieplafond is bereikt. Een inhoudelijke toets is dan verder overbodig. Het ontbreken van geld op de begroting is op zichzelf geen voldoende motivering om een aanvraag af te wijzen. Als er geen subsidieplafond is vastgesteld en op de juiste manier is bekendgemaakt, zou iedere aanvraag die voldoet aan de inhoudelijke criteria moeten worden toegewezen. Verder geeft een bekendgemaakt subsidieplafond duidelijkheid aan de eventuele aanvragers. Zij weten daardoor immers hoeveel geld er in een bepaald tijdvak beschikbaar is" (Subsidieplafond, 13 juli 2022). Omdat de huidige regeling niet wordt aangepast, wordt dit nieuwe subsidieplafond in een apart besluit genomen.

In mei 2020 stelt de raad de cultuurnota 2020 vast. Omdat de gemeente een vitaal cultuurveld wenst, is een ondersteuningsregeling voor nieuwe en experimentele projecten gewenst. Bij de behandeling van de voorjaarsnota 2020 wordt hiervoor structureel € 50.000 vrijgemaakt. In navolging hiervan wordt op 27 oktober 2021 de subsidieregeling Doarre & Dwaan aangeboden aan het college (Adviesnota B&W, 27 oktober 2021). De subsidie bedraagt ten hoogste één derde van de totale kosten met een maximum van € 10.000 (artikel 3 lid 2). Als het plafond van € 50.000 is bereikt, wordt de aanvraag geweigerd (artikel 8, Subsidieregeling doarre & dwaan Waadhoeke 2021).

Op sommige beleidsterreinen worden gelden van het Rijk via een subsidieregeling beschikbaar gesteld. Zo heeft de gemeente voor cultuur € 512.000 ontvangen. Op 3 juni 2021 stemt de raad in met een totaal pakket aan maatregelen op het gebied van cultuur. Eén van die maatregelen betreft de tijdelijke subsidieregeling faciliteren verbinding met leden en vrijwilligers. Deze regeling kent een plafond van € 30.000 en de dekking hiervoor wordt gevonden in de bestemmingsreserve corona (Adviesnota B&W, 10 juni 2021). De subsidieregeling benoemt zelf geen plafond.

De coronacrisis trekt ook in Waadhoeke een grote wissel op de samenleving. Om de negatieve gevolgen van deze crisis op te vangen, heeft het Rijk een steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl van € 200 mln. beschikbaar gesteld. Op basis van dit steunpakket wordt de subsidieregeling kleinschalige ontmoetingsactiviteiten in dorpen en wijken 2022 vormgegeven. Deze regeling kent een subsidieplafond van € 37.500 (Subsidieregeling kleinschalige ontmoetingsactiviteiten, artikel 6). Onder de kanttekeningen bij de adviesnota wordt gesteld dat als het subsidieplafond overschreden dreigt te worden "men terugkomt bij het college met een nieuw advies" (Adviesnota B&W, 1 maart 2022). Dit gebeurt daadwerkelijk op 11 juli 2022. De regeling is dermate succesvol, dat het financieel plafond van de regeling binnen anderhalve dag wordt bereikt. Op 11 juli 2022 besluit het college dan ook de regeling te continueren en een tweede subsidieronde in gang te zetten, waarbij in totaal € 40.000 beschikbaar wordt gesteld. Dit bedrag wordt door de raad bij het vaststellen van de bestuursrapportage, d.d. 7 juli 2022, geautoriseerd. Als dit plafond is bereikt, dan wordt de regeling gesloten: "Na vaststelling van deze regeling door het college wordt de tweede subsidieronde opengesteld. Subsidieaanvragen kunnen worden ingediend van 15 augustus tot en met 15 september 2022. Mocht het subsidieplafond eerder dan 15 september worden bereikt, dan sluiten wij de regeling voor nadere aanvragen. De activiteit of actie waarvoor subsidie is verleend, dient uitgevoerd te zijn voor 1 juli 2023, maar niet eerder dan 15 augustus 2022. Indien deelnemers aangeven tegen drempels aan te lopen, dan kunnen wij in samenspraak kijken wat mogelijk is" (Adviesnota B&W, 11 juli 2022). In de adviesnota wordt onder de paragraaf Financiën de passage uit de eerste bestuursrapportage letterlijk aangehaald. Het college stelt in dit verband een geheel nieuwe subsidieregeling vast: de subsidieregeling kleinschalige ontmoetingsactiviteiten in dorpen en wijken 2022 II.

3.3.3 Formele subsidieregelingen

Sommige subsidieregelingen zijn meer procedureel van aard. Deze regelingen worden aangemerkt als formele subsidieregelingen. Ter illustratie kunnen de navolgende voorbeelden dienen.

In afwijking van artikel 15 van de algemene subsidieverordening, staat het college toe, dat kleine instellingen die van de gemeente een structurele subsidie van meer dan € 50.000

ontvangen, hun jaarlijkse verantwoording laten voorzien van een beoordelingsverklaring in plaats van een controleverklaring. Het gaat hier om instellingen die een formatie hebben van maximaal 4,5 fte., een beperkt takenpakket hebben en niet vallen onder de categorie hogere financiële risico's (Regeling verantwoording subsidie kleine instellingen Waadhoeke, december 2018). Deze regeling wordt op 18 december 2018 door het college vastgesteld. In de toelichting wordt gesteld, dat een controleverklaring vrij prijzig is en daarnaast de nodige tijd van een instelling vergt. Op basis van de huidige situatie zou het om vier instellingen gaan. Drie van de instellingen hebben aangegeven met hoge kosten geconfronteerd te worden tot soms meer dan € 12.000. De gemeente heeft advies ingewonnen bij een extern adviesbureau. Dit bureau geeft aan, dat de vier instellingen een laag risicoprofiel hebben en dat kan worden volstaan met een beperkte mate van zekerheid zoals een beoordelingsverklaring deze biedt. Wel wordt als randvoorwaarde gesteld, dat de subsidiebedragen, de uitgaven en de inkomsten en de stand van de egalisatiereserve adequaat worden toegelicht. Deze randvoorwaarde is dan ook opgenomen in de regeling, aldus de adviesnota (Adviesnota B&W, 18 december 2018). De regeling verwoordt deze randvoorwaarde in artikel 4 (Regeling verantwoording subsidie kleine instellingen Waadhoeke, 2018).

De subsidieregeling bevoorschotting subsidie bepaalt, dat de verleende subsidie in het desbetreffende jaar voor 100% wordt uitbetaald. Als de jaarlijkse subsidie lager is dan € 20.000, dan wordt het bedrag in één keer omstreeks 15 februari uitbetaald. Bij subsidies van € 20.000 of hoger, wordt een uitbetaling in vier kwartaaltermijnen voorgeschreven (artikel 2). Deze regeling wordt door het college op 23 oktober 2018 vastgesteld (Subsidieregeling bevoorschotting subsidie, 23 oktober 2018).

In dezelfde vergadering van 23 oktober 2018 stelt het college de subsidieregeling indexering van subsidies vast. Subsidieontvangers die personeel in dienst hebben of kapitaalgoederen in eigendom hebben, komen in aanmerking voor indexering van subsidie (artikel 2). Het loongevoelige deel wordt geïndexeerd met de loonstijging van de desbetreffende bedrijfstak van het voorafgaande jaar aan het jaar van de subsidieverlening. Het prijsgevoelige deel wordt geïndexeerd met het consumentenprijsindexcijfer van twee jaar voorafgaande aan het jaar van de subsidieverlening (artikel 3, Subsidieregeling indexering van subsidies, 23 oktober 2018).

Op basis van de bovengenoemde subsidieregeling indexering, besluit het college op 2 april 2019 een bedrag van € 33.545 beschikbaar te stellen vanwege de indexering van een aantal sport-, cultuur en welzijnsinstellingen. Een analyse van de subsidies levert namelijk op, dat vanwege loon- en prijscompensatie € 32.347 meer subsidie is berekend dan is opgenomen in de activiteitenraming 2019 (Adviesnota, 27 maart 2019). Deze aanpassing vindt tevens plaats op 19 maart 2020. Het college besluit die dag om een aanvullend bedrag van € 38.084 beschikbaar te stellen ten laste van onvoorzien met bestemming loon- en prijscompensatie en

om de begrotingswijziging voor de totale indexering voor te leggen aan de raad (Adviesnota, 19 maart 2020). Met dit besluit worden de geraamde bedragen in de activiteitenraming 2020 weer in overeenstemming gebracht met de berekende subsidies in de beschikkingen voor 2020. Het college besluit op 4 mei 2021 tot de indexering van de subsidies voor het jaar 2021, waarbij € 80.318 beschikbaar wordt gesteld ten laste van onvoorzien (Adviesnota, 4 mei 2021). Op 15 maart 2022 besluit het college tot de indexering van de subsidies voor het jaar 2022. Hier is een bedrag van € 43.231 mee gemoeid (Adviesnota, 15 maart 2022). In alle gevallen wordt de raad een begrotingswijziging voorgelegd.

3.4 Hoe verloopt het proces van subsidieverstrekking in de praktijk?

3.4.1 Museum Martena

Het Museum Martena verkrijgt in 2021 € 291.619 aan subsidie van de gemeente. Het overzicht van de afdeling Samenleving vermeldt hierover het volgende:

6540002 Museum Martena, subsidies									
2021	43800	Subsidies en bijdragen	U	70	2	3532	Subsidie museum Mar		-63.700,00
				10	2	34120	subsidie herinrichting		63.700,00
				10	2	34633	Subsidieverlening 202		72.474,25
				10	5	38353	subsidie 2e kwartaal 2		72.474,25
				10	8	40922	voorschot subsidie 3e		72.474,25
				10	11	43284	nabetaling subsidie hu		1.722,00
				10	11	43415	subsidie 4e kwartaal 2		72.474,25
	Totaal Kostensoort								291.619,00
Totaal Dienstjaar									291.619,00
Totaal Grootboeknummer									291.619,00

De activiteitenraming voor 2021 vermeldt in dit verband:

6.540.002	5.4	26	150.001	Museum Martena, subsidie			
				Programmakosten			
	43.800		150.001	Subsidies en bijdragen	284.052	282.268	282.268
	5.4		150.001	Totaal activiteit 6.540.002	284.052	282.268	282.268

Er wordt dus in 2021 meer subsidie verstrekt dan in de oorspronkelijke raming staat opgenomen. In het ambtelijk wederhoor wordt in dit verband het volgende gesteld: "In het collegebesluit van 4 mei 2021 wordt een begrotingswijziging van alle geïndexeerde subsidies aan de raad voorgesteld. Zie ook begrotingswijziging 5.06" (Ambtelijk wederhoor, 15 november 2022).

Op 23 juni 2020 dient het museum Martena een subsidieaanvraag in voor € 63.700 voor het jaar 2021 in het kader van de herinrichting van het museum (Brief museum Martena, 23 juni 2020) Brief Waadhoeke, 16 december 2020). De aanvraag heeft de vorm van een brief: geen gebruik wordt gemaakt van een formulier o.i.d. van de gemeente. De totale begroting van de herinrichting wordt geraamd op € 774.960.

Op 21 augustus 2020 dient het museum Martena een subsidieaanvraag in voor de exploitatie van het Martena Musem (Brief gemeente, 5 januari 2021, Subsidieaanvraag formulier 2021, 21 augustus 2020). Als beschrijving wordt opgevoerd: het exploiteren van het museum en het onderhouden, conserveren en presenteren van de historische collectie. Het museum vraagt € 282.268 subsidie aan, exclusief indexering. Het aanvraagformulier is voorzien van een activiteitenoverzicht en een begroting. Op basis van de begroting 2021 wordt duidelijk, dat de gemeente over de jaren 2019 en 2020 soortgelijke bedragen ter beschikking heeft gesteld (Aanvraagformulier, 21 augustus 2020).

Op 1 december 2020 besluit het college om het museum een aanvullende subsidie van € 63.700 toe te kennen voor de uitvoering van het herinrichtingsplan. Het betreft hier een eenmalige subsidie. Gesteld wordt, dat de gevraagde bijdrage in de kadernota deel 2 is meegenomen die op 5 november 2020 als onderdeel van de bespreking over de programmabegroting 2021, door de gemeenteraad is aangenomen. Als grondslag wordt de algemene subsidieverordening 2018 opgevoerd (Adviesnota, museum Martena, 1 december 2020). Later wordt desgevraagd ambtelijk aangegeven, dat de subsidie verstrekt is op basis van een collegebesluit (Ambtelijke reactie, 23 september 2022).

16 december 2020 schrijft de gemeente een brief aan het museum, waarin gesteld wordt, dat besloten is om voor het jaar 2021 € 63.700 aan subsidie toe te kennen voor de herinrichting van Museum Martena. Het bedrag zal rond medio februari 2021 in zijn geheel worden uitbetaald. Als grondslag wordt de algemene subsidieverordening 2018 van de gemeente opgevoerd. Met het oog op de verwachte duur van de herinrichting en uit efficiency overwegingen wordt het museum verzocht om de verantwoording van de € 63.700 mee te nemen in de verantwoording van de reguliere subsidie over het jaar 2022. Deze verantwoording dient uiterlijk op 31 mei 2023 binnen te zijn bij de gemeente. Er wordt in de brief niet vermeld waar deze verantwoording aan moet voldoen (Brief Waadhoeke, 16 december 2020).

Op 5 januari 2021 stuurt de gemeente een brief aan het museum, waarin het besluit wordt vermeld met betrekking tot de subsidieaanvraag voor de exploitatie. Het college besluit om het museum een subsidie te verlenen van € 289.897 op basis van de algemene subsidieverordening 2018 en op basis van de subsidieregeling indexering subsidies gemeente Waadhoeke 2018. Verwezen wordt in deze brief naar de uitvoeringsovereenkomst: "Deze subsidie wordt aan u verleend onder de ontbindende voorwaarde dat ter uitvoering van deze beschikking een uitvoeringsovereenkomst wordt gesloten tussen de gemeente en Museum Martena" (Brief Waadhoeke, 5 januari 2021). De uitvoeringsovereenkomst maakt deel uit van de beschikking en de gemeente verzoekt het museum om één exemplaar te ondertekenen en terug te sturen aan de gemeente. Binnen vijf maanden na afloop van het boekjaar moet verantwoording worden afgelegd in de vorm van een jaarrekening, een jaarverslag en een beoordelingsverklaring van de accountant. Na ontvangst van deze stukken vindt een beoordeling plaats en voor 1 december 2022 wordt de subsidie definitief vastgesteld (Brief Waadhoeke, 5 januari 2021). Daarnaast wordt een begrotingsvoorbehoud gemaakt op basis van artikel 4:34 Awb. Als de raad minder geld beschikbaar stelt, dan zal de gemeente het museum tijdig informeren. Later wordt desgevraagd ambtelijk aangegeven, dat de subsidie verstrekt is op basis van een collegebesluit (Ambtelijke reactie, 23 september 2022).

Op 11 januari 2021 ondertekenen de gemeente en het museum een uitvoeringsovereenkomst 2021. Gesteld wordt, dat de gemeente bij beschikking een meerjarige subsidie aan het museum verstrekt. Op basis van artikel 4:36 Awb kunnen vervolgens afspraken worden vastgelegd in een subsidieovereenkomst, die door de gemeente uitvoeringsovereenkomst wordt genoemd. In artikel 4.1 van deze overeenkomst worden de activiteiten en verplichtingen van de subsidieontvanger benoemd. In artikel 5.1 staat vermeld, dat het hier om een meerjarige budgetsubsidie gaat, die jaarlijks als voorschot wordt uitgekeerd. Artikel 6.1 stelt, dat jaarlijks voor 15 oktober bij het college een begroting en een activiteitenplan voor het volgend jaar ingediend moet zijn. Binnen vijf maanden na afloop van het boekjaar legt de subsidieontvanger verantwoording af. Deze verantwoording bestaat uit een jaarrekening van het afgelopen jaar en een activiteitenverslag. Aangezien de verleende subsidie meer bedraagt dan € 50.000 per boekjaar, moet de jaarrekening voorzien zijn van een accountantsverklaring. Dit betreft een beoordelingsverklaring (Artikel 6, uitvoeringsovereenkomst). De overeenkomst treedt in werking op 1 januari 2021 en eindigt per 31 december 2021. De overeenkomst vermeldt het bedrag van de subsidie zelf niet.

In mei 2022 wordt het jaarverslag over 2021 van de stichting museum Martena gepubliceerd. Dit jaarverslag is zowel inhoudelijk als financieel van aard. Over het jaar 2021 wordt € 9.720 aan positief resultaat gerealiseerd. In het jaarverslag wordt melding gemaakt van € 328.843 aan baten van subsidies en bijdragen. De gemeente Waadhoeke wordt als belangrijkste subsidient opgevoerd in dit verslag. In het jaarverslag wordt niet vermeld hoe hoog de

verstrekte subsidie exact is (Jaarverslag 2021, Martena, mei 2022). Vermoedelijk in deze zelfde tijd (30 mei 2022, te beoordelen op basis van de documentnaam) wordt de jaarrekening 2021 van de stichting door de accountant opgeleverd. Het betreft hier een beoordelingsverklaring, welke leidt tot een beperkte mate van zekerheid. De accountant merkt in dit verband op: "De werkzaamheden uitgevoerd in het kader van een beoordelingsopdracht zijn aanzienlijk beperkter dan die uitgevoerd in het kader van een controleopdracht verricht in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden. Derhalve brengen wij geen controleoordeel tot uitdrukking" (Jaarrekening 2021, p. 4). In deze jaarrekening wordt melding gemaakt van de subsidie van de gemeente ad € 289.897. Gesteld wordt dat de subsidie van de gemeente een structureel karakter heeft (Jaarrekening 2021, p. 30). Als overlopende passiva post wordt € 49.000 bijdrage van de gemeente vermeld in verband met de herinrichting (Jaarrekening 2021, p. 26). Tevens worden in deze jaarrekening de belangrijkste subsidievoorwaarden benoemd op basis van artikel 4.1 van de uitvoeringsovereenkomst met de gemeente. Dit betreft de volgende voorwaarden:

De belangrijkste subsidievoorwaarden op basis van artikel 4.1 van de uitvoeringsovereenkomst met de gemeente Waadhoeke zijn:
- Voldoen aan de voorwaarden voor een Geregistreerd Museum volgens de NMV
- Het beheren en onderhouden van een museumvoorziening en het verwerven, huisvesten, beveiligen, beheren, conserveren, registreren en presenteren van de collectie volgens de Gedragslijn voor Museale Beroepsethiek van de International Council of Museum Nederland
- Het op een laagdrempelige en stimulerende manier toegankelijk maken van de vaste collectie voor publiek en het breed bekend maken van de activiteiten. Het museum spant zich in om jaarlijks minstens 7.500 bezoekers te trekken
- Het tenminste 2 maal per jaar organiseren van een tijdelijke tentoonstelling over een thema dat een directe relatie heeft met de geschiedenis van de Waadhoeke, dan wel met onderdelen van de vaste collectie
- Aanbod van educatieve programma's voor de basisscholen in Waadhoeke en daarbuiten
- Museum spant zich in om het meertalig karakter van Waadhoeke mee te nemen in de manier waarop het museum haar dienstverlening vorm en inhoud geeft
- Een actieve rol in het zoeken naar afstemming dan wel samenwerking met andere culturele- en erfgoedorganisaties in Franeker en Waadhoeke, gericht op de bevordering van cultuurparticipatie en cultuurtoerisme in Waadhoeke.

(Jaarrekening 2021, p. 30).

De jaarrekening 2021 en het jaarverslag 2021 worden samen op 31 mei 2022 aangeboden aan de gemeente (Brief Martena, 31 mei 2022).

3.4.2 Agrarisch Collectief Waadrâne

Op basis van het overzicht dat door de afdeling Omgeving is verstrekt, wordt in 2021 € 45.000 aan subsidie verstrekt aan het Agrarisch Collectief Waadrâne. De activiteitenraming voor 2021 maakt geen melding van een subsidie aan het collectief.

Op 12 februari 2021 legt het agrarisch collectief Waadrâne een projectplan aan de gemeente voor met betrekking tot biodiversiteit (Raadsvoorstel projectplan, 23 september 2021). Op 30 augustus 2021 dient het agrarisch collectie een definitieve aanvraag in bij de gemeente voor de realisatie van het project (Subsidiebeschikking, 15 november 2021). De duur van het project beloopt drie jaar: 2021, 2022 en 2023. In totaal wordt aan de gemeente € 45.000 subsidie gevraagd: € 15.000 op jaarbasis (Voorstel Biodiversiteitsproject, augustus 2021).

Een officiële aanvraag wordt niet gedaan door het collectief. Desgevraagd wordt hier de volgende toelichting op gegeven: "Er is voor het aanvragen van een subsidie uit het ontwikkelfonds geen specifiek aanvraagformulier beschikbaar. Het ingediende projectvoorstel is beschouwd als subsidieaanvraag. Er is geen separaat formulier waarin een aanvraag is gedaan. Wel is er door het collectief Waadrâne een verzoek gedaan via e-mail. Daarop volgden meerdere gesprekken met het collectief (en provincie) en het projectvoorstel" (Ambtelijke reactie, 20 september 2022).

Ambtelijk wordt het onderstaande voorbeeld gegeven ter nadere toelichting:

"Gemeente Waadhoeke,

Als Agrarisch Collectief Waadrâne zijn we al een aantal jaren bezig met akkerbeheer in de vorm van kruidenrijke randen en vogelakkers. De meeste deelnemers die meedoen in deze ANLB regeling hebben beheer in gemeente Noardeast Fryslan. Eigenlijk vinden wij dit als collectief wel jammer en zouden we ook graag beheer willen toepassen in de gemeente Waadhoeke. Hierover zijn ook alle enkele overleggen geweest.

In het budget van de ANLB regeling zit geen ruimte meer voor extra beheer. Maar we zouden in samenwerking met gemeente Waadhoeke wel het beheer in de gemeente willen opstarten met bijvoorbeeld kruidenrijke akkerranden. Hiervoor is ook wel een groep belangstellenden.

Wij zouden dan als collectief de coördinatie kunnen uitvoeren en ook de deelnemers kunnen begeleiden zodat de kwaliteit gewaarborgd is net zoals binnen het ANLB. Ook willen we er als collectief wel een budget voor vrij maken uit onze eigen middelen om het beheer van de grond te krijgen. Dat zou dan alleen kunnen als ook de gemeente Waadhoeke een budget hiervoor vrijmaakt.

Zouden we hier op korte termijn contact over kunnen hebben.

Onze gedachten gaan dan uit naar 10 ha beheer in vorm van akkerranden. De vergoeding voor deelnemers zou uit moeten komen op € 2000 per hectare. Dit is om een idee te krijgen.

Hoop dat jullie hierin mee willen denken en bijdragen

Samen voor biodiversiteit!

Met vriendelijke groet" (mail van het agrarisch collectief aan de gemeente Waadhoeke, 16 april 2020).

Op 7 september 2021 wordt het college een voorstel voorgelegd met betrekking tot het projectplan biodiversiteit agrarisch collectief Waadrâne. Het college wordt voorgesteld om de raad voor te stellen een bijdrage van € 45.000 voor dit project beschikbaar te stellen. Deze bijdrage kan gedekt worden uit het ontwikkelfonds (bestemmingsreserve). Het college neemt dit voorstel over (Voorblad Adviesnota en adviesnota, 7 september 2021).

Op 23 september 2021 wordt voor de raad een voorstel geagendeerd met betrekking tot een projectplan biodiversiteit van het agrarisch collectief Waadrâne. Dit collectief heeft de gemeente en de provincie op 12 februari 2021 een projectplan voorgelegd. Voor de uitvoering van het project wordt zowel aan de gemeente als de provincie een bijdrage gevraagd van € 45.000. De raad wordt voorgesteld deze bijdrage beschikbaar te stellen en de bijdrage te

dekken uit het ontwikkelfonds (bestemmingsreserve) (Raadsvoorstel projectplan, 23 september 2021). Betoogd wordt in het voorstel, dat voldaan wordt aan de criteria van het ontwikkelfonds. Budgettair kan de bijdrage als volgt worden ingepast:

Totaal budget Ontwikkelfonds	500.000
Bijdrage Actieplan economie	150.000
Bijdrage biodiversiteitsproject Waadrâne	45.000
Nog beschikbaar	305.000

Als juridisch kader wordt naast de ANlb en de Natuurbeschermingswet, de algemene subsidieverordening 2018 opgevoerd (Raadsvoorstel projectplan, 23 september 2021). In het dossier wordt tevens een andere versie van het raadsvoorstel aangetroffen, met een corsa nummer. In deze versie wordt niet verwezen naar de algemene subsidieverordening. De algemene wet bestuursrecht wordt in het raadsvoorstel niet opgevoerd als juridische basis. De raad gaat in zijn vergadering, d.d. 23 september 2021, akkoord met het voorstel. Aangezien de subsidie wordt verstrekt uit het ontwikkelfonds, is de raad het bevoegd gezag voor het toekennen van subsidies uit dit fonds en dient dus een raadsbesluit genomen te worden, zo wordt desgevraagd toegelicht (Ambtelijke toelichting, 20 september 2022). De criteria voor dekking uit het ontwikkelfonds zijn te vinden in de kadernota 2021 (Deel II Kadernota, 2021-2024, p. 9), zo wordt ambtelijk aangegeven (Ambtelijke reactie, 20 september 2022).

Op 15 november 2021 stuurt de gemeente de subsidiebeschikking aan het agrarisch collectief. Gesteld wordt in deze beschikking dat het projectplan is getoetst aan de algemene subsidieverordening 2018 en aan de subsidiebepalingen in de Awb. Op basis van het projectplan is, met het raadsbesluit van 23 september 2021, besloten om een bijdrage van € 45.000 beschikbaar te stellen, zo schrijft de gemeente (Subsidiebeschikking, 15 november 2021). De bijdrage is aan te merken als een voorschot en de gemeente gaat uit van een officiële startdatum van 1 oktober 2021. Dit betekent dat het collectief binnen 12 weken nadat de activiteiten zijn verricht een aanvraag tot subsidievaststelling moet indienen. In deze aanvraag legt het collectief verantwoording af over de subsidieverlening en de verrichte activiteiten, op basis van artikel 14 lid 1b van de algemene subsidieverordening. De gemeente verzoekt om uiterlijk 23 december 2024 een dergelijke aanvraag te doen. De aanvraag dient een inhoudelijk verslag en een financieel verslag te bevatten. Geen melding wordt gemaakt van een accountantsverklaring (Subsidiebeschikking, 15 november 2021). Desgevraagd wordt hier de volgende toelichting op gegeven: “Het overleggen van een accountantsverklaring is geen verplichting in de subsidieverordening 2018 bij subsidies tot €50.000,-. De verklaring wordt daarom niet standaard opgevraagd bij een subsidie van minder dan €50.000,-. Artikel 14 van

de ASV is van toepassing. Dit artikel staat vermeld in de subsidiebeschikking" (Ambtelijke toelichting, 20 september 2022).

De beschikking vermeldt geen juridische grondslag. Desgevraagd wordt het volgende gesteld: "De subsidie is op grond van art. 4:23 lid 3 sub d (in incidentele gevallen mits de subsidie voor ten hoogste vier jaren wordt verstrekt) van de Awb verstrekt. Het betreft in totaal een subsidie voor een periode van 3 jaren (€15.000,- per jaar)" (Ambtelijke toelichting, 20 september 2022).

3.4.3 Omroep Eenhoorn

Op 11 december 2018 besluit het college om € 26.000 aan subsidie te verlenen aan omroep Eenhoorn voor het jaar 2019 en de raad via een begrotingswijziging voor te stellen het niet begrote deel van € 3.207 te dekken uit de post Onvoorzien met bestemming (Adviesnota, 11 december 2018). Verwezen wordt daarbij naar de zorgplicht van gemeenten: "De zorgplicht van gemeenten houdt in dat het College van Burgemeester en Wethouders zorgt voor de bekostiging van het functioneren van de lokale publieke media-instelling" (Adviesnota, 11 december 2018). In de adviesnota wordt niet aangegeven op welke juridische titel deze zorgplicht is gebaseerd. De gemeente verkrijgt de middelen voor deze subsidie van de Rijksoverheid, zo stelt de adviesnota: "Gemeenten ontvangen geld van de Rijksoverheid uit het gemeentefonds voor de lokale omroepen. Hoewel de gemeenten een zorgplicht hebben, hoeven ze niet het hele bedrag door te betalen. Gemeenten mogen rekening houden met andere inkomsten van de lokale omroepen, mits zij kunnen motiveren dat de lokale omroep – zoals wettelijk bepaald – een 'toereikend lokaal media-aanbod' kan verzorgen en de continuïteit in de programmering gewaarborgd blijft" (Adviesnota, 11 december 2018).

De budgettering van de € 26.000 wordt in de adviesnota als volgt vormgegeven: "Het bedrag van € 22.793 dat in de begroting 2019 staat voor subsidiëring van Omroep Eenhoorn is ontstaan door de budgetten 2017 van de voormalige gemeenten het Bildt, Franekeradeel en Menameradiel samen te voegen. Littenseradiel subsidieerde Omroep Eenhoorn niet. Daarnaast is de subsidiebijdrage de laatste jaren niet geïndexeerd. Voorgesteld wordt het budget in de begroting met € 3.207 te verhogen ten laste van de post Onvoorzien met bestemming, waarin voor Loon- en prijscompensatie 2019 een bedrag van € 1.189.500 is opgenomen. Hiervoor moet een begrotingswijziging aan de raad worden voorgelegd. Het college heeft besloten de subsidie aan lokale omroep De Eenhoorn met ingang van 2019 met € 3.207 te verhogen ten laste van de post Onvoorzien met bestemming" (Adviesnota, 11 december 2018).

De subsidie ad € 26.000 aan omroep Eenhoorn wordt op 9 december 2019 door het college verleend voor het jaar 2020. Ook in dit geval wordt in de adviesnota verwezen naar de zorgplicht van gemeenten. Met betrekking tot de bekostiging wordt in de adviesnota wederom gesteld, dat gemeenten geld van het Rijk uit het gemeentefonds ontvangen. "Hoewel de gemeenten een zorgplicht hebben, hoeven ze niet het hele bedrag door te betalen", zo stelt

de adviesnota in dit verband (Adviesnota, 9 december 2019). Volgens de adviesnota is in de gemeentelijke begroting het subsidiebedrag structureel opgenomen: "In de gemeentelijke begroting is een structureel bedrag opgenomen voor de subsidie van omroep Eenhoorn, van €26.000,-" (Adviesnota, 9 december 2019).

De subsidie wordt voor 2021 gecontinueerd, getuige het collegebesluit van 16 december 2020. Op die dag besluit het college € 27.000 aan subsidie te verlenen aan omroep Eenhoorn voor het jaar 2021. De verwijzing naar de zorgplicht en het gemeentefonds zijn ook in deze adviesnota opgenomen. Met betrekking tot de bekostiging van de subsidie is een klein aanvullend bedrag nodig: "Radio Eenhoorn heeft voor 2021 een subsidieaanvraag gedaan van € 27.000. In de begroting 2021 is een budget beschikbaar van € 26.000 voor de subsidie aan radio Eenhoorn. Hierdoor moet er aanvullend budget komen van € 1.000 om deze subsidie te kunnen verstrekken. Voorgesteld wordt om deze aanvullende budgetaanvraag mee te nemen in de jaarlijkse indexering van subsidies. In het collegeadvies over de indexering van subsidies zal een dekking worden voorgesteld ten laste van onvoorzien met bestemming/loon- en prijscompensatie" (Adviesnota, 16 december 2020).

De subsidie over 2022 wordt op 8 februari 2022 door het college verstrekt. Op die dag besluit het college omroep Eenhoorn € 29.890,56 aan subsidie te verstrekken voor het jaar 2022. Ook voor dit jaar biedt de begroting niet genoeg ruimte, met als gevolg dat aanvullende dekking moet worden geregeld. De adviesnota stelt in dit verband: "Radio Eenhoorn heeft voor 2022 een subsidieaanvraag gedaan van € 30.000. Afgesproken is dat zij het normbedrag zullen ontvangen. In de begroting 2022 is een budget beschikbaar van € 27.000 voor de subsidie aan radio Eenhoorn. Hierdoor moet er aanvullend budget komen van € 2.890,56 om deze subsidie te kunnen verstrekken. Voorgesteld wordt om deze aanvullende budgetaanvraag mee te nemen in de jaarlijkse indexering van subsidies. In het collegeadvies over de indexering van subsidies zal een dekking worden voorgesteld ten laste van onvoorzien met bestemming/loon- en prijscompensatie" (Adviesnota, 8 februari 2022).

De rekenkamer vraagt per mail naar de juridische titel van de subsidie aan de lokale omroep. Hier wordt in eerste termijn het volgende antwoord op gegeven:

"De algemene subsidieverordening 2019, gemeente Waadhoeke" (Ambtelijke reactie, 24 augustus 2022).

Op 24 augustus 2022 stelt de rekenkamer hier een vervolgvraag over. De ASV geeft namelijk geen duidelijke titel om juist deze activiteit te subsidiëren.

Hier wordt het volgende antwoord op gegeven:

"Ik heb even overleg gehad met de juridische afdeling en afdeling Samenleving. Zij geven beide aan dat de subsidie verstrekt kan worden op basis van de Algemene wet bestuursrecht en de Algemene Subsidieverordening 2018 van Waadhoeke. (en niet 2019, zoals ik per ongeluk eerder vermelde)" (Ambtelijke reactie, 25 augustus 2022).

Hier stelt de rekenkamer op 25 augustus 2022 de volgende vraag over:

"Beste X,

Kunnen jullie aangeven op welk artikel van de Awb deze subsidie is gebaseerd? Ik doel hier met name op artikel 4:23 lid 3 a, b, c of d.

Met hartelijke groet,

Rick Anderson"

Op 29 augustus wordt hier het volgende antwoord op gegeven:

"De subsidie wordt verstrekt op grond van artikel 4:23 lid 3 sub c Awb" (Ambtelijke reactie, 29 augustus 2022).

Op de vraag waar de zorgplicht op gebaseerd is, wordt het volgende antwoord gegeven:

"Ik ken geen juridische titel, maar in artikel 2.170b van de Mediawet staat het volgende:

Artikel 2.170b

1Het college van burgemeester en wethouders zorgt voor de bekostiging van het functioneren van de lokale publieke media-instelling als de gemeenteraad een advies als bedoeld in artikel 2.61, derde lid heeft uitgebracht en daarbij positief heeft geadviseerd over de vraag of de instelling voldoet aan de eis, bedoeld in artikel 2.61, tweede lid, onderdeel c.

2De bekostiging betreft vergoeding van de kosten die rechtstreeks verband houden met het verzorgen van de lokale publieke mediadienst, voor zover die kosten niet op andere wijze zijn gedekt, op zodanige wijze dat op lokaal niveau in een toereikend media-aanbod kan worden voorzien en continuïteit van bekostiging is gewaarborgd" (Ambtelijke reactie, 24 augustus 2022).

De rekenkamer heeft naar aanleiding van dit antwoord op 29 augustus 2022 de volgende vervolgvraag gesteld:

"Wanneer heeft de gemeenteraad een advies uitgebracht met betrekking tot deze subsidie en positief geadviseerd over de vraag of de instelling voldoet aan de eis, bedoeld in artikel 2.61,

tweede lid, onderdeel c? Dit staat immers voorgeschreven in artikel 2.170b van de Mediawet" (Vraag rekenkamer, 29 augustus 2022).

Hier wordt 8 september 2022 ambtelijk als volgt op gereageerd:

"Hallo Rick,

De gemeenteraad van Franekeradeel heeft in het najaar van 2017 positief geadviseerd over de aanwijzing van omroep Eenhoorn als lokale omroep.
Dat weet ik, omdat ik toen zelf dat stuk in de raad gebracht heb.
Ik heb alleen een aantekening gevonden in ons archiefsysteem (zie de bijlage), stukken van voor de herindeling staan er eigenlijk niet in volgens mij.
Van de andere herindelingsgemeenten heb ik verder geen stukken kunnen vinden" (Ambtelijke reactie, 8 september 2022).

Op basis van de aantekening die wordt aangeboden, kan echter niet worden opgemaakt wanneer de raad nu besloten heeft positief te adviseren. Bovendien rijst de vraag in hoeverre de gemeenteraad van Waadhoeke in stelling is gebracht. De rekenkamer stelt hierop de volgende vraag:

"Dank dank, maar mij lijkt dit niet geheel toereikend. De raad zal destijds toch wel een voorstel hebben gekregen en expliciet een advies hierover hebben uitgebracht?
Zijn hier helemaal geen stukken van te vinden? Die constatering is namelijk nogal heftig.
Verder valt op, dat de gemeenteraad van Waadhoeke hier dus geen oordeel over heeft kunnen vellen, toch?
Hoor graag nog even en met hartelijke groet,
Rick Anderson" (Vraag rekenkamer, 8 september 2022).

Hier wordt op 8 september 2022 als volgt op gereageerd:
"Ik ben er achter dat ze deze stukken hebben voorgelegd aan de nieuwe B&W en de nieuwe gemeenteraad van Waadhoeke, vlak na de herindeling.
Hierbij de stukken die ik kreeg van mijn collega's van het archief" (Ambtelijke reactie, 8 september 2022).
8 september 2022 verstrekt de gemeente aldus een aantal documenten, waaronder een raadsvoorstel, d.d. 27 december 2017, gericht aan de agendacommissie. In dit raadsvoorstel wordt voorgesteld omroep Eenhoorn aan te wijzen als lokale omroep van de gemeente Waadhoeke (Voorstel aan agendacommissie, 27 december 2017). Dit voorstel wordt gedragen door een collegebesluit, zij het dat dit collegebesluit genomen wordt na verzending van het voorstel aan de agendacommissie. Het college besluit namelijk op 9 januari 2018 om omroep

Eenhoorn als lokale omroep aan te wijzen en dit advies ter vaststelling aan de gemeenteraad voor te leggen (Adviesnota, 20 december 2017, besluit genomen op 9 januari 2018). De raad stemt op 18 januari 2018 unaniem in met dit voorstel.

Tevens vraagt de rekenkamer of het budget voor deze subsidie in de begroting is opgenomen. Hier wordt in eerste instantie het volgende antwoord op gegeven:

"De subsidie van radio Eenhoorn staat in de programbegroting 2022 onder programma 6 met taakveld 5.6.

In de hieruit opgemaakte Activiteitenraming staat deze subsidie onder de post 6.560.001 Media; met kostencategorie 43.800.

Voor het jaar 2022 is dit opgehoogd van € 27.000 naar € 29.891 (indexering 2022: zie begrotingswijziging 7.02 in 2022)" (Ambtelijke reactie, 25 augustus 2022).

Op 25 augustus 2022 stelt de rekenkamer hier een vervolgvraag over. De subsidieontvanger en het specifieke bedrag aan subsidie staat namelijk niet expliciet vermeld in de programmabegroting 2022.

Hier wordt op 25 augustus 2022 het volgende antwoord op gegeven:

"Inderdaad, in de programmabegroting valt dit onder het taakveld 5.6 en is niet specifiek uitgesplitst in onderdelen.

Dit is gedaan in de hieruit volgende Activiteitenraming.

Vandaar dat het niet specifiek in de programbegroting is te vinden" (Ambtelijke reactie, 25 augustus 2022).

Op de vraag van de rekenkamer of raadsleden deze activiteitenramingen hebben ontvangen, wordt het volgende antwoord gegeven:

"Als het goed is, heeft iedere fractievoorzitter van een partij een Activiteitenraming ontvangen.

Dus niet iedere raadslid heeft een Activiteitenraming ontvangen, maar dit is zo afgesproken in de raad en de raadfracties.

Maar ieder raadslid kan bij de afdeling Financiën hierover inlichtingen krijgen en verzoeken om alsnog een Activiteitenraming te ontvangen" (Ambtelijke reactie, 25 augustus 2022).

Later wordt deze reactie als volgt aangevuld:

"Goedemorgen Rick,

Jouw constatering dat de subsidie niet expliciet wordt vermeld in de programmabegroting, maar wel in de activiteitenraming is juist.

In de programmabegroting zijn de budgetten getotaliseerd op programmaniveau.

De budgetten vanuit de programmabegroting worden op detailniveau weergegeven in de activiteitenraming (kostensoorten / activiteiten)" (Ambtelijke reactie, 30 augustus 2022).

Op de vraag om een overzicht vanaf 2018 van deze activiteiten ramingen te verstrekken, worden op 25 augustus 2022 de volgende overzichten aangeleverd:

Uitvoeringsinformatie 2020 — Externe Activiteiten

GBNR	TV	KSRT	BTW code	BHR	BUV	Omschrijving	afd	Kwant	Eenh.	Tarief stks / prijs	Spec	Lasten Rekening 2018	Begroting actueel t/m 9e wijz 2019	Begroting In bewerking 2020
5.5						Cultureel erfgoed								
6.550.001	5.5		36	180.001		Monumenten								
						Programmakosten								
						Poarte fan Bears/Kerktoren Minnertsga					2			
		21.000		180.001		Belastingen / heffingen					2		2	2
						Onderhoud molens en torens					6.266			
						Poarte fan Bears					74			
						Autonoom 2020: structureel (3 rijksmonumenten Littenseradiel)					12.000			
		38.030		180.001		Uitbestede werkzaamheden algemeen					18.340	1.421	6.340	18.340
		38.050		180.001		Verzekeringspremies						1.969		-
						Stichting tot Behoud van Monumenten in de gemeente Waadhoek					124.974			
						Wens kadernota 2020-2023: Instandhouding monumenten (structi					40.000			
		43.800		180.001		Subsidies en bijdragen					164.974	155.981	157.191	164.974
						Kapitaallasten								
		73.010		180.001		Kapitaallasten (afschrijving)						1.117	1.117	1.117
		74.010		180.001		Kapitaallasten (rente)						340	222	157
						Productiekosten								
		75.170		180.001		Saldo kostenplaats Veiligheid en VTH						140.087	63.982	65.914
		75.180		180.001		Saldo kostenplaats Omgeving							54.972	56.464
		75.190		180.001		Saldo kostenplaats Beheer openb ruimte						11.218	12.384	12.454
	5.5			180.001		Totaal activiteit 6.550.001						312.134	296.210	319.423
						Totaal Taakveld 5.5						312.134	296.210	319.423
5.6						Media								
6.560.001	5.6		26	150.001		Subsidies Media								
						Programmakosten								
		43.300		150.001		Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen								
						Radio Eenhoorn					26.000			
		43.800		150.001		Subsidies en bijdragen					26.000	22.812	26.000	26.000
	5.6			150.001		Totaal activiteit 6.560.001						22.812	26.000	26.000

Uitvoeringsinformatie 2021 — Externe Activiteiten

GBNR	TV	KSRT	BTW code	BHR	BUV	Omschrijving	afd	Kwant	Eenh.	Tarief stks / prijs	Spec	Lasten Rekening 2019	Begroting actueel t/m 7e wijz 2020	Begroting 2021
5.5						**Cultureel erfgoed**								
6.550.001	**5.5**		**36**	**180.001**		**Monumenten**								
						Programmakosten								
						Kostenplaats afdeling Veiligheid & VTH				5.201.700	71.496			
						Kostenplaats afdeling Omgeving				5.201.800	66.620			
						Kostenplaats Afdeling Beheer en Openbare ruimte				5.201.900	13.400			
		11.101			**170.001**	Saldo kostenplaatsen salarissen					151.517			**151.517**
						Onderhoud molens en torens					6.340			
						Autonoom 2020: structureel (3 rijksmonumenten Littenseradiel)					12.000			
		38.030			**180.001**	Uitbestede werkzaamheden algemeen					18.340	**180**	**18.340**	**18.340**
		38.050			**180.001**	Verzekeringspremies						**2.740**		**-**
						Kostenplaats afdeling Veiligheid & VTH				5.201.700	1.737			
						Kostenplaats afdeling Omgeving				5.201.800	1.508			
						Kostenplaats Afdeling Beheer en Openbare ruimte				5.201.900	308			
		38.101			**170.001**	Saldo kostenplaats goederen en diensten					3.553			**3.553**
						Stichting tot Behoud van Monumenten in de gemeente Waadhoek					124.976			
						Wens kadernota 2020-2023: Instandhouding monumenten (structi					40.000			
		43.800			**180.001**	Subsidies en bijdragen					164.976	**163.531**	**164.976**	**164.976**
						Kapitaallasten								
		73.010			**180.001**	Kapitaallasten (afschrijving)						**1.117**	**1.117**	**1.117**
		74.010			**180.001**	Kapitaallasten (rente)						**222**	**157**	**129**
						Productiekosten								
		75.170			**180.001**	Saldo kostenplaats Veiligheid en VTH						**63.982**	**65.914**	**-**
		75.180			**180.001**	Saldo kostenplaats Omgeving						**54.972**	**56.464**	**-**
		75.190			**180.001**	Saldo kostenplaats Beheer openb ruimte						**12.384**	**12.454**	**-**
	5.5			**180.001**		Totaal activiteit 6.550.001						**299.128**	**319.422**	**339.632**
						Totaal Taakveld 5.5						**299.128**	**319.422**	**339.632**
5.6						**Media**								
6.560.001	**5.6**		**26**	**150.001**		**Subsidies Media**								
						Programmakosten								
						Radio Eenhoorn					26.000			
		43.800			**150.001**	Subsidies en bijdragen					26.000	**26.000**	**26.000**	**26.000**
	5.6			**150.001**		Totaal activiteit 6.560.001						**26.000**	**26.000**	**26.000**

Uitvoeringsinformatie 2022 — Externe Activiteiten

GBNR	TV	KSRT	BTW code	BHR	BUV	Omschrijving	afd	Kwant	Eenh.	Tarief stks / prijs	Spec	Lasten Rekening 2020	Begroting actueel t/m 7e wijz 2021	Begroting 2022
5.6						**Media**								
6.560.001	**5.6**		**26**	**220.001**		**Subsidies Media**								
						Programmakosten								
						Radio Eenhoorn					27.000			
		43.800			**220.001**	Subsidies en bijdragen					27.000	**26.000**	**27.000**	**27.000**
	5.6			**220.001**		Totaal activiteit 6.560.001						**26.000**	**27.000**	**27.000**

3.4.4 Het aanvragen van een subsidie

Om te bezien hoe het aanvragen van een gemeentelijke subsidie in de praktijk verloopt, is op 2 september 2022 een experiment uitgevoerd, waarbij de onderzoeker zelf een aanvraag indient bij de gemeente.

Op de beginsite van de gemeente (www.waadhoeke.nl) worden enkele thema's aangegeven, zoals Paspoort, Ondernemen, Duurzaamheid, etc. Het thema subsidie wordt hier niet vermeld. Wel wordt subsidie genoemd onder het thema Geld en Zorg. Als hierop wordt doorgeklikt, dan wordt melding gemaakt van de subsidie voor opvang regenwater en meer groen en van de subsidieregeling kleinschalige ontmoetingen (www.waadhoeke.nl/subsidie).

Alle overige subsidies worden afgedekt door de volgende tekst op het scherm:

Andere subsidies

Gemeente Waadhoeke kent verschillende subsidieregelingen. Zo kunnen verenigingen en stichtingen bijvoorbeeld subsidie aanvragen voor projecten en activiteiten in het kader van kunst, cultuur, taal, sport en recreatie. Maar ook voor projecten en activiteiten die de fysieke leefomgeving of de sociale samenhang bevorderen.

Bent u benieuwd of uw idee, project of activiteit voor subsidie in aanmerking komt? Vul dan onderstaand contactformulier in. Binnen vijf werkdagen nemen we contact met u op.

Uiteraard heeft de onderzoeker het contactformulier ingevuld. Op 2 september 2022 is het volgende formulier ingediend:

Contactformulier subsidie

Gegevens

Naam organisatie

Anderson's Business Controlling

Naam contactpersoon

Anderson

Adres

Stinzenlaan Zuid 237

Woonplaats

Breukelen

Telefoonnummer

0651568802

E-mailadres

rickanderson663@gmail.com

Geef een korte omschrijving van de activiteit waarvoor u subsidie wilt aanvragen

“In het kader van kennisverspreiding zou ik graag een bijeenkomst organiseren met als thema: public controlling in de provincie Friesland: na New Public Management”.

Als op de hoofdpagina van de gemeente de zoekterm Subsidie wordt ingevoerd, verschijnt een ander scherm. Ook hier staat de subsidie voor opvang regenwater en meer groen, alsmede de subsidieregeling kleinschalige ontmoetingen vermeld. Daarnaast wordt gewezen op de duurzaamheid subsidies. Als hierop wordt doorgeklikt, wordt duidelijk dat deze laatste subsidie een landelijke subsidie betreft. Tevens is een link te vinden naar www.waadhoeke.nl/subsidie. Logischerwijs geeft deze link bij doorklikken dezelfde informatie als het scherm dat via Geld en Zorg te benaderen is.

Op 5 september 2022 en op 8 september 2022 neemt de ambtelijke organisatie contact op met de onderzoeker die het contactformulier heeft ingevuld.

Het blijkt nu, dat ambtelijk is ontgaan, dat het contactformulier is ingevuld met betrekking tot een subsidie. De ambtenaar die het formulier in eerste instantie behandelt, gaat van de veronderstelling uit, dat in het formulier wordt gevraagd of de ambtelijke organisatie zelf behoefte heeft aan een public controlling bijeenkomst. De ambtenaar reageert hierop afwijzend, maar deze reactie wordt niet direct meegedeeld aan de onderzoeker die het contactformulier heeft ingediend. Het formulier, inclusief de afwijzende reactie van de ambtenaar, komt bij een leidinggevende terecht. Deze neemt vervolgens op 5 en 8 september 2022 contact op met de onderzoeker. Tijdens deze gesprekken wordt duidelijk, dat subsidies niet direct digitaal kunnen worden aangevraagd. Omdat aanvragers niet weten of hun beoogde activiteit gesubsidieerd kan worden, hanteert de gemeente het beleid dat eerst via een contactformulier contact moet worden gezocht met de organisatie. Pas daarna kan in een gesprek bepaald worden, of de beoogde activiteit in aanmerking komt voor een subsidie, zo wordt ambtelijk aangegeven. Het alternatief is, dat aanvragers eerst een heel formulier moeten invullen om vervolgens te vernemen dat voor die bepaalde activiteit helemaal geen subsidie beschikbaar is, zo geeft men tijdens deze gesprekken aan.

3.5 Welke rol speelt de gemeenteraad met betrekking tot het verstekken van subsidies?

Tijdens de eerste raadsvergadering van de gemeente Waadhoeke, d.d. 2 januari 2018, wordt de algemene subsidieverordening vastgesteld door de raad. Geen van de raadsleden stelt hier vragen over en geen van de raadsleden acht een stemming nodig. De algemene subsidieverordening wordt onder agendapunt 8 opgevoerd, samen met ongeveer 30 andere verordeningen en nota's.

De gemeenteraad legt op sommige momenten een actieve houding met betrekking tot subsidies aan de dag.

Zo maakt de raad op 15 november 2018 haar gevoelen kenbaar over de beoogde subsidieregeling dorpen en wijken. Hoewel de raad positief oordeelt over de regeling, wenst de raad een wijziging van artikel 10: de afwijzingsgronden. In de voorgestelde regeling bepaalt dit artikel onder meer, dat de aanvraag wordt afgewezen als de aanvrager beschikt over voldoende middelen om de activiteit of het project mogelijk te maken. Enkele fracties geven hierop het college in overweging deze afwijzingsgrond geheel te schrappen. Een andere fractie stelt daarop voor deze afwijzingsgrond als een 'kan bepaling' in de regeling op te nemen. Deze laatste suggestie wordt breed gedragen door de raad, waarop het college de regeling hierop aanpast (Adviesnota B&W, 27 november 2018).

De 'kan bepaling' wordt als volgt in de subsidieregeling verwerkt:

"Het college van burgemeester en wethouders kan besluiten een aanvraag af te wijzen als de aanvrager beschikt over voldoende middelen om de activiteit mogelijk te maken" (artikel 10 lid 2).

Opmerkelijk is, dat deze bepaling in de gewijzigde subsidieregeling van 2020 komt te vervallen.

Hierop stelt de rekenkamer de volgende vraag: Naar aanleiding van de raadsvergadering van 15 november 2018 besluit het college de subsidieregeling dorpen en wijken aan te passen. Artikel 10 lid 2, onder de afwijzingsgronden, wordt daarbij omgezet in een 'kan' bepaling in het geval de aanvrager beschikt over voldoende middelen (artikel 10 lid 2, subsidieregeling 2018). In de bijgestelde regeling van 2020 is deze 'kan' bepaling echter komen te vervallen.

Wat is hier de reden voor geweest?

Ambtelijk wordt hierop als volgt gereageerd: "Dat is ons niet bekend. Het lijkt er op dat het gehele tweede lid van artikel 10 is weggevallen" (Ambtelijke reactie, 23 september 2022).

Soms wordt in een adviesnota voor het college gesteld, dat de gemeenteraad geïnformeerd zal worden. Zo wordt in de adviesnota met betrekking tot de bijgestelde subsidieregeling dorpen en wijken gesteld, dat de uitkomsten van evaluatie en het besluit met een memo ter kennis gebracht worden aan de gemeenteraad (Adviesnota B&W, 15 april 2020). Deze memo wordt op 29 april daadwerkelijk aangeboden aan de raad.

Een vergelijkbaar voorbeeld betreft de subsidieregeling regulier onderhoud dorpshuizen die in juli 2020 wordt aangeboden aan het college. In de adviesnota wordt gesteld, dat deze regeling op hoofdlijnen is vastgesteld door de raad. De nota maakt tevens melding van een memo voor de raad, waarin de raad in kennis wordt gesteld van de uitwerking van de regeling en tevens op de hoogte wordt gesteld van de uitkomsten van de onderzoeken (Adviesnota B&W, 15 juli 2020). Deze memo wordt daadwerkelijk op 4 augustus 2020 aangeboden aan de raad.

Soms wordt de raad om een zienswijze gevraagd. Zo wordt bij de subsidieregeling amateurkunst de raad eerst om een zienswijze gevraagd, voordat de regeling wordt vastgesteld. Hoewel de raad geen expliciete zienswijze geeft, verzoekt de raad het college wel om het volledige budget te benutten voor de amateurkunst (Adviesnota B&W, 16 juli 2019).

In sommige gevallen wordt in de gemeenteraad gesproken over individuele subsidies.

Zo wordt de subsidie voor het openluchtzwembad Waadhoeke geagendeerd voor de raadsvergadering van 2 juli 2020. Verschillende fracties vragen hierbij het woord. De meeste fracties steunen het voorstel en wijzen op het belang van sport en het aanbieden van sportaccommodaties, waaronder een zwembad. Wel wordt € 45.000 aan subsidie om het zwembad drie maanden open te houden, aan de forse kant geacht. Eén fractie steunt het zwembad niet vanuit milieuoverwegingen. Gewezen wordt verder op schriftelijke vragen die in een eerder stadium gesteld zijn aan het college.

Op 22 oktober 2020 wordt vrij uitgebreid gesproken over de subsidie voor de Koornbeurs. Sommige fracties staan kritisch tegenover het voorstel en zijn ‘onaangenaam verrast’. In eerdere berichtgeving worden immers geen zorgen op dit punt geuit. Ook wordt gevraagd in hoeverre het college vinger aan de pols heeft gehouden en waar het college het vertrouwen in de exploitatie van de Koornbeurs op baseert. In het voorstel worden geen alternatieve scenario’s beschreven, aldus sommige raadsleden. Andere fracties stellen, dat het verstrekte inzicht eigenlijk een jaar eerder verstrekt had moeten worden. Hoewel de Koornbeurs onder de basisvoorziening valt, maken sommige fracties zich zorgen over de exploitatie van de Koornbeurs. Eerder heeft het college immers beloofd dat er financiële rust zou komen. De raad is in ieder geval niet goed geïnformeerd en men vraagt zich af in hoeverre het college deze informatie niet veel eerder tot zijn beschikking heeft gehad, aldus andere fracties. Tijdens deze

vergadering worden vrij veel vragen aan het college gesteld, die het college beantwoordt. Tijdens deze raadsvergadering van 22 oktober 2020 wordt tevens een amendement ingediend met betrekking tot de financiële problematiek van theater de Koornbeurs. In het amendement wordt voorgesteld om de Koornbeurs een voorschot van € 53.300 te verstrekken op de subsidie 2020 om de financiële tegenvallers in de exploitatie 2019-2020 op te kunnen vangen (Amendement, 22 oktober 2020). Het oorspronkelijke raadsvoorstel gaat uit van een eenmalige toekenning van € 54.300 en een eenmalige toekenning van € 95.562 om het verwachte coronaverlies over 2020 te kunnen opvangen (Raadsvoorstel Financiële problematiek Theater de Koornbeurs, 22 oktober 2020). Het amendement wordt uiteindelijk verworpen en het oorspronkelijke raadsvoorstel wordt uiteindelijk aangenomen.

De subsidie voor Young Solar Challenge 2021 wordt voor de raadsvergadering van 17 december 2020 geagendeerd. De stichting vraagt € 15.000 incidentele subsidie aan. De subsidie wordt toegelicht door een externe spreker. Hierop komen geen vragen binnen voor de externe spreker. Wel nemen vervolgens verschillende fracties het woord. De fracties steunen het raadsvoorstel en complimenteren de initiatiefnemers. Richting de wethouder wordt een vraag gesteld, die tijdens de vergadering wordt beantwoord.

Tevens wordt op 10 maart 2022 gesproken over de extra subsidie MFA d'Ald Skoalle Dronryp. De reden om dit voorstel in de raad te brengen is gelegen in het feit dat wordt voorgesteld de extra subsidie (€ 45.000) te dekken vanuit de algemene reserve. Op dit voorstel wordt door verschillende fracties ingesproken. De meeste fracties ondersteunen de extra subsidie. Sommige fracties wijzen erop, dat over het algemeen wel kritisch bezien moet worden in hoeverre externe financiering mogelijk is. Tijdens de behandeling worden geen vragen gesteld aan het college.

Hoofdstuk 4 Analyse

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zal bezien worden hoe het gevoerde beleid en de praktijk van subsidieverstrekking zich verhouden tot het geformuleerde normenkader. Op sommige onderdelen is daarbij nieuwe informatie toegevoegd ten opzichte van het verslag van bevindingen. Het betreft dan schriftelijke reacties en documenten die specifiek ingaan op de vragen die de rekenkamer tijdens deze analyse heeft gesteld.

4.2 Administratieve organisatie

Het gegeven dat de gemeente niet in staat is om jaarlijkse overzichten te verstrekken, waarin per subsidieontvanger het subsidiebedrag wordt vermeld, verwondert. Op grond van de IV3 informatievoorschriften gemeenten, zijn gemeenten namelijk verplicht om subsidies onder een aparte subcategorie te boeken (de subcategorie 4.2 Subsidies, als onderdeel van de lastencategorie 4 Overdrachten). Tijdens het opstellen van de jaarrekening zullen deze overzichten dan ook opgesteld moeten worden om te voldoen aan deze informatievoorschriften. De andere gemeente die tijdens dit onderzoek in de vergelijking is betrokken, is in staat om dergelijke overzichten binnen 24 uur op te leveren. De overzichten die de gemeente in eerste instantie verstrekt, betreffen enkel de afdeling Samenleving. Daarnaast geven deze overzichten niet het totale subsidiebedrag per ontvanger weer. De gemeente stelt in de toelichting hierop het volgende: “Als je ook de overzichten over 2019 en 2018 inclusief bedragen nodig hebt voor het onderzoek vergt dat veel werk van onze kant. Aanlevering daarvan zal dan, ook in verband met de vakanties, naar verwachting niet voor medio september kunnen plaatsvinden” (ambtelijke reactie, 14 juli 2022).

De vervolgvraag van de rekenkamer, 15 juli 2022, luidt als volgt:

“Wat betreft de **financiële overzichten**: het verwondert dat Waadhoeke deze overzichten niet heeft. Op grond van de IV3 informatievoorschriften gemeenten, zijn gemeenten namelijk verplicht om subsidies onder een aparte subcategorie te boeken (de subcategorie 4.2 Subsidies, hoort onder de lastencategorie 4 Overdrachten). Zou jij de afdeling Financiën kunnen vragen of zij een uitdraai hebben van deze lastencategorie Subsidies 4.2, per jaar? Ik kan mij niet voorstellen dat de afdeling dit niet heeft en dat dit tot medio september moet duren”.

Uiteindelijk verstrekt de gemeente op 2 augustus 2022 vanuit de afdeling Samenleving overzichten voor de jaren 2018 tot en met 2022. In juli 2022 worden vanuit de afdeling Communicatie de documenten verstrekt die betrekking hebben op de enige subsidie die vanuit de afdeling Communicatie wordt verstrekt. Op basis van deze documenten kan de rekenkamer de verstrekte subsidie zelf traceren (aangezien het hier maar één subsidie betreft). Ook wordt vanuit de afdeling Omgeving in deze periode een overzicht verstrekt, maar dat heeft enkel betrekking op 2021. Vanuit mogelijke andere afdelingen die subsidies verstrekken is geen reactie vernomen. Geconstateerd kan dus worden, dat op 17 augustus 2022 het totaalbeeld van verstrekte subsidies op jaarbasis nog niet compleet is.

Een analyse van de overzichten levert nog een andere complicatie op. De overzichten die vanuit de afdeling Samenleving worden verstrekt, bevatten subsidies die ook in het overzicht 2021 van de afdeling Omgeving staan vermeld. De subsidie aan stichting Molen de Korenaar en aan stichting Molens in Menaldumadeel zijn hier voorbeelden van. Dit geldt echter niet voor alle subsidies die op het overzicht staan van de afdeling Omgeving. Ook de subsidie voor de lokale omroep die vanuit de afdeling Communicatie wordt verstrekt, staat in het overzicht van de afdeling Samenleving vermeld. Deze constatering compliceert niet alleen, maar verwondert ook. In de mail waarin de overzichten van de afdeling Samenleving worden verstrekt, staat immers: “Bijgaand de overzichten versterkte subsidies afdeling Samenleving, inclusief bedragen” (Ambtelijke mail, 2 augustus 2022). Het blijkt nu, dat deze overzichten ook enkele subsidies bevatten die door andere afdelingen zijn verstrekt. Ambtelijk wordt aangegeven dat deze overlapping te maken heeft met het feit dat naast de afdeling Omgeving ook de afdeling Samenleving verantwoordelijk is voor een deel van de advisering en afdoening (Cultuurhistorie), maar de constatering dat de overzichten elkaar overlappen wordt hiermee niet weggenomen.

Een gesprek tussen de ambtelijk contactpersoon en de rekenkamer op 8 september 2022 leidt tot het inzicht, dat de gemeente niet over een integraal overzicht van verstrekte subsidies beschikt. De gemeente hanteert het beleid, dat iedere afdeling verantwoordelijk is voor zijn eigen subsidies en dus ook voor zijn eigen subsidieadministratie. Niet iedere afdeling volgt hierin dezelfde werkwijze. Zo houdt de afdeling Samenleving een administratie bij waaruit op jaarbasis blijkt hoeveel subsidie verstrekt is aan welke subsidieontvanger. De afdeling Omgeving voert een dergelijke administratie niet. Het gevolg is dan ook, dat een integraal overzicht niet door de rekenkamer geconstrueerd kan worden.

De rekenkamer besluit hierop, om enkel met de overzichten van de afdeling Samenleving verder te gaan. Deze overzichten zijn echter dus niet volledig: sommige subsidies die door de afdeling Omgeving worden verstrekt, staan hier niet in vermeld. Bovendien is het goed

denkbaar dat ook andere afdelingen (buiten de afdelingen Samenleving, Omgeving en Communicatie) subsidies verstrekken. Van deze andere afdelingen is echter niets vernomen.

12 oktober 2022 wordt een overzicht verstrekt, maar dit overzicht betreft enkel het jaar 2022. Bovendien staan in dit overzicht tevens bijdragen (voor de raad, het college, promotie, representatie, overige personele kosten, etc.) vermeld, zodat dit overzicht de facto niet goed bruikbaar is. Een nadere analyse leert, dat de oorzaak hiervan gelegen ligt in het feit dat subsidies en bijdragen op één en dezelfde kostensoort worden geboekt (438.00). Het gevolg hiervan is, dat subsidies en bijdragen niet meer te splitsen zijn.

Een tweede opvallend kenmerk van de gemeente is, dat met afzonderlijke **subsidieregelingen** wordt gewerkt, die ieder een eigen besluitvormingstraject kennen. In vergelijkend perspectief hanteert de andere onderzochte gemeente een methode, waarbij alle subsidieregelingen geclusterd worden en op één moment door het college worden vastgesteld. Jaarlijks wordt dit cluster dan geactualiseerd: steeds voorafgaande aan het jaar waarop de subsidieregelingen betrekking hebben. Bij Waadhoeke wordt iedere subsidieregeling afzonderlijk in de besluitvormingsroute gebracht. Dit heeft tot gevolg, dat het niet mogelijk is snel een overzicht te verkrijgen van alle geldende subsidieregelingen. Tevens leidt dit ertoe, dat sommige subsidieregelingen met terugwerkende kracht moeten worden vastgesteld. Zo wordt de subsidieregeling peuteropvang en VVE 2022 op 11 januari 2022 vastgesteld door het college en treedt deze regeling met terugwerkende kracht per 1 januari 2022 in werking (Subsidieregeling peuteropvang en VVE, januari 2022). Dit kan een administratieve druk leggen op de aanvragers. De subsidieaanvragers moeten hun aanvraag namelijk maandelijks indienen (artikel 5 lid 2 en artikel 6 lid 5, subsidieregeling peuteropvang en VVE, juncto bijlage 3 subsidieregeling peuteropvang en VVE). Deze zelfde subsidieregeling bepaalt in dit verband in artikel 9, dat een aanvraag voor subsidie voor de kwaliteit VVE en coaching VVE uiterlijk vier weken voorafgaand aan de datum van 1 januari van het kalenderjaar kan worden ingediend, hetgeen lastig is, als de subsidieregeling pas op 11 januari 2022 door het college is vastgesteld.

Het verkrijgen van een overzicht van subsidiebepalingen wordt verder gecompliceerd doordat niet altijd gebruik wordt gemaakt van een subsidieregeling als grondslag voor subsidieverstrekking. Zo wordt de grondslag voor subsidies voor peuteropvang en VVE in de periode 2019 tot en met 2021 gevonden in de gemeentelijke notitie onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (Adviesnota B&W, Subsidieregeling peuteropvang en VVE Waadhoeke 2022). Zelfs als men inzicht zou hebben in alle subsidieregelingen, dan rijst de vraag of men daarmee tevens een inzicht zou hebben in alle gemeentelijke subsidies.

De vraag rijst in dit verband in hoeverre de gemeente zelf wel over een overzicht van alle regelingen beschikt. Zo wordt in juli 2019 richting het college aangegeven: “Inmiddels zijn vrijwel alle subsidieregelingen geharmoniseerd. Er resteert nog een enkele relatief kleine

regeling, zoals die voor EHBO verenigingen" (Adviesnota B&W, 23 juli 2019). Later, in juli 2020, wordt evenwel nog de subsidieregeling onderhoudsregeling voor dorpshuizen vormgegeven, nadat de raad in 2019 deze onderhoudsregeling op hoofdlijn harmoniseert. Met deze regeling is jaarlijkse € 102.500 gemoeid. De vraag rijst in dit verband, in hoeverre het college op de hoogte is gesteld van het gegeven dat deze laatste regeling nog vormgegeven moest worden.

De grootste complicatie bij het verkrijgen van een totaalbeeld van subsidieregelingen, vormt het gegeven, dat ook op dit onderdeel de gemeente het beleid voert dat iedere afdeling verantwoordelijk is voor zijn eigen subsidieregelingen. Evenals bij de financiële overzichten blijkt, dat afdelingen dit verschillend administreren. De afdeling Samenleving levert in de zomer 2022 de subsidieregelingen op die onder de afdeling Samenleving vallen en ook de afdeling Communicatie levert de benodigde documenten op in deze periode, maar het vermoeden bestaat, dat ook vanuit andere afdelingen met subsidieregelingen wordt gewerkt. 19 juli 2022 vraagt de rekenkamer daarom, in hoeverre nu alle subsidieregelingen zijn aangeleverd. Hierop mailt de ambtelijke organisatie op 20 juli 2022 het volgende terug:

"Goedemorgen Rick,

Goed dat je dat aangeeft.
Wat we nu hebben aangeleverd betreft de subsidieaanvragen en besluiten van de afdeling Samenleving.
Er zijn ook andere afdelingen betrokken bij subsidieaanvragen.
Willen jullie alle subsidierelaties (incidenteel en structureel) in beeld hebben?"

De rekenkamer reageert die zelfde dag dat inderdaad alle regelingen nodig zijn voor dit onderzoek.

Na een aantal reminders, wordt op 8 september 2022 in een gesprek tussen de rekenkamer en de ambtelijk contactpersoon aangegeven, dat de gemeente niet over een integraal overzicht van subsidieregelingen beschikt. Iedere afdeling wordt geacht dit voor zichzelf bij te houden. Dit leidt in de praktijk tot verschillen. Zo houdt de afdeling Samenleving bij, welke subsidieregelingen deze afdeling gebruikt, maar de afdeling Omgeving houdt dit niet bij. Het gevolg is ook hier (net als bij de financiële overzichten), dat de rekenkamer geen integraal overzicht van actuele subsidieregelingen kan construeren.

De aangeleverde subsidieregelingen die door de afdeling Samenleving zijn aangeleverd kunnen als volgt worden gepresenteerd:

Materieel
Gemeente Waadhoeke, Adviesnota B&W, Vaststellen subsidieregeling dorpen en wijken 2018, 27 november 2018.
Gemeente Waadhoeke, Adviesnota B&W, Bijgestelde subsidieregeling dorpen en wijken, 21 april 2020.
Gemeente Waadhoeke, Adviesnota B&W, Incidentele subsidies, 29 januari 2019.
Gemeente Waadhoeke, Adviesnota B&W, Harmonisatie subsidieregelingen amateurkunst, 16 juli 2019.
Gemeente Waadhoeke, Adviesnota B&W, Subsidieregeling AED, 13 mei 2019.
Gemeente Waadhoeke, Adviesnota B&W, Subsidieregeling peuteropvang en VVE Waadhoeke 2022, 4 januari 2022.
Gemeente Waadhoeke, Adviesnota B&W, Subsidieregeling EHBO, 23 juli 2019.
Gemeente Waadhoeke, Adviesnota B&W, Subsidieregeling onderhoud dorpshuizen, 15 juli 2020.
Gemeente Waadhoeke, Adviesnota B&W, Beleidsregel maatschappelijke – en sportactiviteiten t.b.v. bewoners AZC St. -Annaparochie, 9 april 2020.
Gemeente Waadhoeke, Subsidieplafond budget dorpen en wijken 2022, 13 juli 2022.
Gemeente Waadhoeke, Adviesnota B&W, Subsidieregeling doarre & dwaan, 27 oktober 2021.
Gemeente Waadhoeke, Adviesnota B&W, Tijdelijke subsidieregeling faciliteren verbinding met leden en vrijwilligers, 10 juni 2021.
Gemeente Waadhoeke, Adviesnota B&W, Subsidieregeling kleinschalige ontmoetingsactiviteiten in dorpen en wijken 2022, 1 maart 2022.
Formeel
Gemeente Waadhoeke, Adviesnota B&W, Verantwoording subsidie kleine instellingen Waadhoeke, 18 december 2018.
Gemeente Waadhoeke, Subsidieregeling bevoorschotting subsidie, 23 oktober 2018.
Gemeente Waadhoeke, Adviesnota B&W, Beleidsregels subsidie, 23 oktober 2018.
Niet verstrekt op basis van een subsidieregeling
Gemeente Waadhoeke, Adviesnota, Subsidie omroep Eenhoorn 2019, 11 december 2018.
Gemeente Waadhoeke, Adviesnota, Subsidie omroep Eenhoorn 2020, 9 december 2019.
Gemeente Waadhoeke, Adviesnota, Subsidie omroep Eenhoorn 2021, 16 december 2020.
Gemeente Waadhoeke, Adviesnota, Subsidie omroep Eenhoorn 2022, 8 februari 2022.
Gemeente Waadhoeke, Adviesnota subsidieregeling kleinschalige ontmoetingsactiviteiten in dorpen en wijken 2022 II, 11 juli 2022.

De vraag rijst nu, in hoeverre alle verstrekte subsidies een grondslag kennen in één van de bovenstaande regelingen. Het gaat dan om een koppeling van verstrekte subsidies aan de subsidieregelingen. De gemeente beschikt immers niet over een integraal financieel overzicht en ook niet over een integraal overzicht van subsidieregelingen. Deze vraag kan niet beantwoord worden door de gemeente. Er bestaat geen integraal inzicht in de subsidieregelingen en ook niet in de subsidies die verstrekt zijn op basis van deze subsidieregelingen.

De subsidie aan lokale omroep Eenhoorn illustreert de administratieve organisatie ten aanzien van subsidies. Op basis van de mailwisseling tussen de rekenkamer en de ambtelijke organisatie kan het volgende worden opgemaakt.

"De gemeenteraad van Franekeradeel heeft in het najaar van 2017 positief geadviseerd over de aanwijzing van omroep Eenhoorn als lokale omroep. Dat weet ik, omdat ik toen zelf dat stuk in de raad gebracht heb. Ik heb alleen een aantekening gevonden in ons archiefsysteem (zie de bijlage), stukken van voor de herindeling staan er eigenlijk niet in volgens mij.
Van de andere herindelingsgemeenten heb ik verder geen stukken kunnen vinden" (Ambtelijke reactie, 8 september 2022).

Later wordt door dezelfde ambtenaar het volgende gesteld:

"Ik ben er achter dat ze deze stukken hebben voorgelegd aan de nieuwe B&W en de nieuwe gemeenteraad van Waadhoeke, vlak na de herindeling.
Hierbij de stukken die ik kreeg van mijn collega's van het archief" (Ambtelijke reactie, 8 september 2022).

In termen van administratieve organisatie verwondert deze reactie. Op de eerste plaats verwondert het, dat de collega's van het archief in stelling moeten worden gebracht om de benodigde stukken naar boven te krijgen. In de gemeente die in de vergelijking is betrokken, kan een dergelijke informatievraag aan de hand van een intern documentatiesysteem door de respondent zelf binnen 12 minuten worden opgeleverd. De respondent bij deze andere gemeente was niet de opsteller van het gevraagde voorstel, maar "iedere ambtenaar heeft toegang tot dit systeem, behalve dan tot de vertrouwelijke stukken uiteraard", zo wordt gesteld in deze gemeente. Op de tweede plaats blijkt gelukkig dat de gemeente wel over een documentatiesysteem beschikt. Als namelijk via de gemeentelijke site wordt doorgeklikt op gemeenteraad, dan kan een zoekterm worden ingevuld. Als daar de term "Eenhoorn" wordt ingevuld, verschijnt gelijk de verwijzing naar de raadsvergadering van 18 januari 2018 waarin de raad Eenhoorn aanwijst als lokale omroep. Hier zijn tevens de benodigde stukken te vinden. De gemeente beschikt dus over een centraal documentatiesysteem, maar kennelijk is dat intern

niet bij iedereen bekend en moeten medewerkers van archief worden ingeschakeld bij een dergelijke informatievraag.

4.3 Ontwikkeling subsidies

Op basis van de verstrekte overzichten, kan voor de afdeling Samenleving het volgens inzicht worden gegenereerd:

	2018	2019	2020	2021	2022
Dorpenvisies	73.479,97	347.580,98	529.341,32	363.670,59	233.675,73
Onderwijs	436.229,00	644.070,99	1.051.764,17	1.128.184,36	1.033.524,10
Sport	894.034,97	852.555,88	1.511.677,06	1.627.210,43	1.521.226,52
Cultuur overig, soc. cultureel werk	603.866,68	576.050,34	615.313,36	851.265,38	829.398,57
Muziek	-	364.154,00	352.865,90	332.443,80	333.524,00
Koornbeurs	430.134,00	456.804,00	601.245,00	502.701,00	492.491,00
Taal	9.990,72	10.328,94	14.856,00	5.961,00	3.335,00
Musea	-	401.592,57	469.826,50	539.382,50	527.252,67
Monumenten	155.981,00	163.531,00	163.831,00	182.576,17	174.284,00
Media	22.811,74	26.000,00	26.000,00	27.000,00	29.890,56
Bibliotheek	875.149,91	949.425,00	987.885,00	1.002.574,00	1.016.490,00
Toerisme, groen, speel	7.040,00	10.710,00	3.680,00	22.765,42	33.160,00
Asiel/statushouders	169.868,00	129.635,00	150.803,16	139.569,56	179.812,00
Kinderopvang	61.406,30	47.296,17	73.371,16	275.566,10	155.318,90
Maatschappelijk werk	2.304.772,20	1.016.795,44	1.050.125,75	815.148,38	758.861,10
Dorps- en buurthuizen	499.488,26	513.195,25	105.330,75	98.625,75	970.303,75
Gebiedsteams, bijz. bijstand, dagbesteding, opvang	91.364,70	49.107,13	27.426,35	179.676,25	185.873,35
Gezondheid	48.210,90	62.518,23	62.050,00	60.288,00	20.570,00
Corona	-	-	-	-	195.418,00
Totaal	6.683.828,35	6.621.350,92	7.797.392,48	8.154.608,69	8.694.409,25

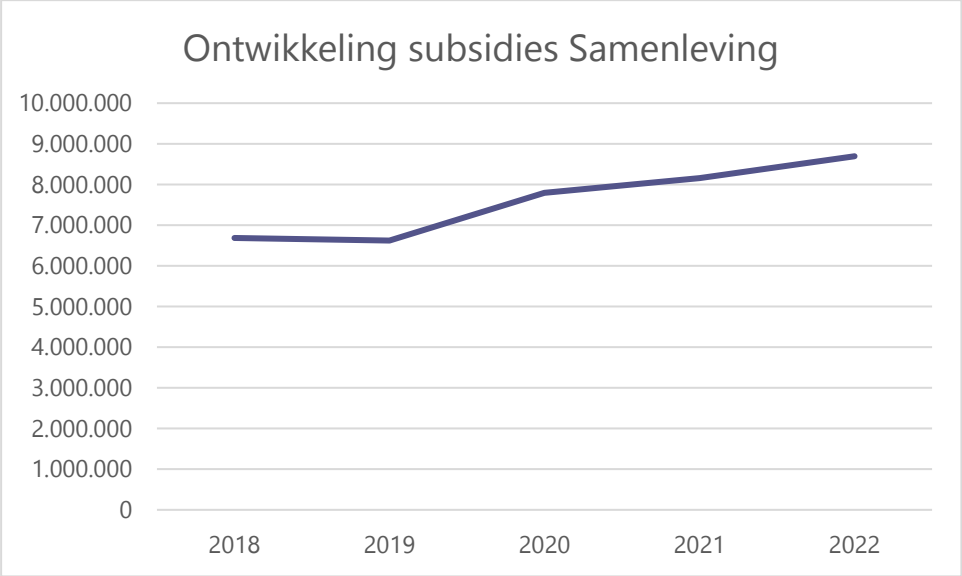
Later in dit onderzoek (12 oktober 2022) wordt het volgende overzicht over 2022 verstrekt:

Grootboeknummers Omschrijving	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging	Realisatie t/m 28-9-2022	Restant budget
Raad en raadscommissies	14.005	14.005	667	13.338
Burgemeester en wethouders	1.600	1.600		1.600
Representatie en Promotie	500	15.500	15.000	500
Samenwerkingen	4.600	4.600		4.600
Overige personele kosten	7.015	7.015	4.370	2.645
Financiële Instellingen		2.000		2.000
Openbare orde en veiligheid	14.530	14.530		14.530
Overige voorzieningen qua wegen	8.960	8.960		8.960
Openbare verlichting	7.092	7.092		7.092
Overige kosten onderwijs	30.386	19.775	10.873	8.902
Onderwijshuisvesting (Basisonderwijs)	0	67.269	67.269	0
Onderwijshuisvesting (Voortgezet onderwijs)	314.962	314.962	313.744	1.218
Peuterspeelzalen	125.593	125.593	36.941	88.652
Onderwijs Achterstand Beleid (OAB)	884.207	933.099	596.594	336.505
Einstein Class	99.000	99.000	100.000	-1.000
Nationaal Programma Onderwijs		26.667	10.136	16.531
Sport Algemeen	51.154	190.716	101.941	88.775
Sportsubsidies en overige sportaangelegenheden	18.564	18.564	32.590	-14.026
Buurtsportcoaches	675.823	675.823	675.919	-96
De Trije Franeker subsidie	334.028	284.028	211.245	72.783
De Bildtse Slag Sint Annaparochie	461.445	463.409	463.409	0
Sportaccommodaties algemeen	3.126	249.091		249.091
Kaatsvelden vm Franekeradeel	3.083	3.083	3.304	-221
Sportaccommodatie Tzum	15.629	16.244	16.244	0
Voetbalvelden Achlum	6.252	6.608	6.608	0
Sportvelden vm Het Bildt	10.275	10.275	10.686	-411
Sportvelden vm Menameradiel		24.069		24.069
Overige Cultuur		91.000		91.000
Overige Cultuur	214.184	195.750	177.037	18.713
Muziekonderwijs, subsidie	372.269	381.814	320.170	61.644
De Koornbeurs subsidie	487.873	491.311	492.491	-1.180
Bevordering Bildtse/Friese taal	24.020	32.020	6.570	25.450
Overige musea	2.750	2.750	2.750	0
Museum Martena, subsidies	289.897	290.895	290.895	0
Museum Martena gebouw	16.234	16.440	16.440	0
Planetarium, subsidie	215.080	216.200	217.168	-968

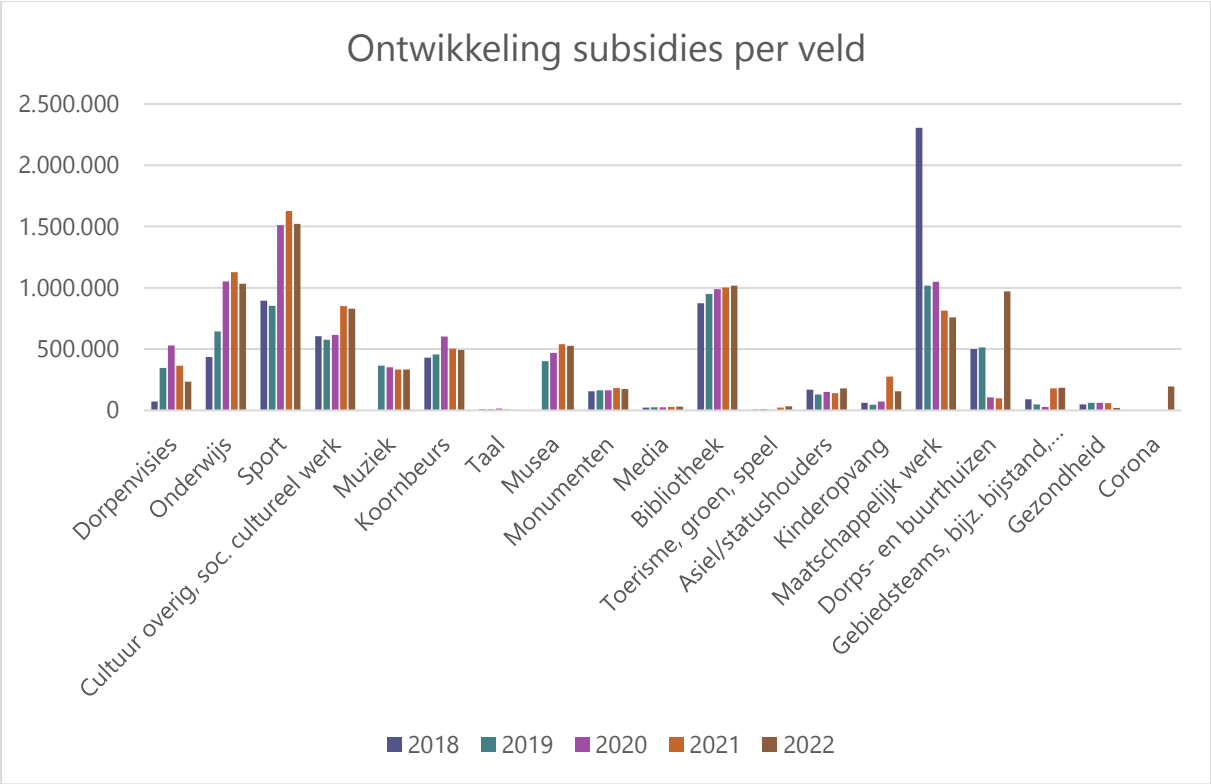
Monumenten	164.976	170.879	180.187	-9.308
Subsidies Media	27.000	29.891	29.891	0
Bibliotheek en Documentatiecentra	1.002.574	1.016.490	1.026.390	-9.900
Openbaar groen	2.000	2.000		2.000
Speeltuinen en -plaatsen			33.160	-33.160
Speeltuinen en -plaatsen	3.922	13.922		13.922
Opvang asielzoekers (AZC)	9.150	9.150	9.150	0
Begeleiding statushouders	147.450	178.450	170.662	7.788
Kinderopvang	150.404	150.404	210.828	-60.424
Algemeen maatschappelijk werk			77	-77
Algemeen maatschappelijk werk	498.451	537.220	509.520	27.700
Sociaal cultureel werk	584.223	588.174	661.212	-73.038
Sociaal cultureel werk		75.000		75.000
Dorps- en buurthuizen			970.304	-970.304
Dorps- en buurthuizen	99.260	1.190.438		1.190.438
Coronaherstelplan			1.750	-1.750
Coronaherstelplan		43.000	43.498	-498
Coronaherstelplan		137.200	124.803	12.397
Coronaherstelplan		70.000	70.000	0
Gebiedsteam	136.950	136.950	136.950	0
Bijzondere bijstand, Dienst SoZaWe	0	0	219.000	-219.000
Bijzondere bijstand	11.920	21.920	16.923	4.997
Opvang en beschermd wonen	32.000	32.000	32.000	0
Algemeen maatschappelijk werk	387.311	387.311	280.412	106.899
Subsidie gezondheidszorg	23.181	23.181	21.605	1.576
Jeugdgezondheidszorg	31.465	33.221		33.221
Riolen en rioolgemalen	20.800	20.800	22.852	-2.052
Riolen en rioolgemalen			1.722	-1.722
Huisvuil	102.393	102.393	63.088	39.305
Overig afval	4.500	4.500		4.500
Omgevingsbeleid - Milieu Algemeen	14.200	14.200		14.200
Omgevingsbeleid - Milieu Algemeen	20.000	20.000		20.000
Begraafplaatsen incl. militaire begraafplaats	100	100		100
Stads- en dorpsvernieuwingsgebieden	700.000	68.500		68.500
Leges omgevingsvergunningen		15.000		15.000
Dorpenvisies	300.000	300.000	262.656	37.344
	9.188.366	10.714.051	9.299.701	1.414.350

Het bovenstaande overzicht betreft echter tevens bijdragen. De gemeente boekt namelijk bijdragen en subsidies op dezelfde kostensoort (43800), met als gevolg dat een overzicht van enkel subsidies niet meer gemaakt kan worden. Op de vraag wat het onderscheid is tussen subsidie en bijdrage, wordt geen antwoord meer gegeven. Vermoedelijk hangen bijdragen samen met vergoedingen voor de raad, het college, representatie, etc., maar zeker is dit niet.

Het totaal aan subsidies, verstrekt vanuit de afdeling samenleving, ziet er dan als volgt uit.

Uitgesplitst per beleidsterrein, kan dan het volgende inzicht worden gegeven:

4.4 Grondslag subsidies

In artikel 9 van de algemene subsidieverordening wordt het volgende gesteld: Onverminderd de vorige leden kunnen burgemeester en wethouders de subsidie verder in ieder geval weigeren als in de behoefte, voor welke activiteiten subsidie wordt gevraagd, reeds is voorzien door instellingen, **die jaarlijks bij begroting subsidie** ontvangen en dat beleid voor de gemeente in het concrete geval uitgangspunt is voor subsidiering van bedoelde activiteiten dan wel dat de aanvraag anderszins niet past binnen het vastgestelde (subsidie)beleidskader (artikel 9 lid 3 h). Deze passage suggereert, dat naast subsidies die verstrekt worden op basis van subsidieregelingen, ook subsidies wordt verstrekt bij de begroting. De toelichting op dit artikel vermeldt in dit verband het volgende: Onderdeel h geeft het college de bevoegdheid om te bepalen of de aanvraag past binnen het vastgesteld beleidskader. Zo kan een aanvraag worden geweigerd als er voor de bedoelde activiteiten al een jaarlijkse subsidie wordt verstrekt (Toelichting artikel 9 lid 3 h). Onder dit punt wordt in de toelichting geen melding gemaakt van subsidies die via de begroting worden verstrekt.

De toelichting bij artikel 3 biedt wel duidelijkheid. Hierin wordt namelijk het volgende gesteld: "Voor zover het college geen gebruik maakt van deze bevoegdheid is het slechts in beperkte mate mogelijk om subsidies te verlenen. De hoofdregel van de Awb is namelijk dat subsidieverstrekking gebaseerd moet zijn op een wettelijk voorschrift, zoals een subsidieregeling, waarin de te subsidiëren activiteiten staan vermeld. Op grond van artikel 4:23, derde lid, van de Awb, bestaan hierop maar vier uitzonderingen:

a. de spoedeisende subsidieverstrekking (tijdelijk, vooruitlopend op de vaststelling van een wettelijk voorschrift);
b. de subsidieverstrekking op grond van een begrotingspost (de begroting dient de subsidie-ontvanger en het bedrag dat ten hoogste kan worden vastgesteld te vermelden);
c. de incidentele subsidieverstrekking (voor uitzonderlijke gevallen, als er in beginsel slechts eenmalig subsidie zal worden toegekend);
d. de Europese subsidies (is voor gemeenten nauwelijks van belang)" (Toelichting artikel 3).

Een analyse van artikel 4:23 lid 3 Awb wijst uit, dat dit artikel inderdaad de mogelijkheid biedt voor deze uitzonderingen.

De subsidie aan de lokale omroep zou zich lenen voor een dergelijke uitzondering. In de adviesnota's waarin wordt voorgesteld de subsidie te verstrekken, wordt namelijk niet verwezen naar een subsidieregeling. Wel wordt gesteld, dat in de gemeentelijke begroting **structureel** een bedrag is opgenomen voor deze subsidie van € 26.000 (Adviesnota, 9 december 2019). De subsidie zou dan op basis van artikel 4:23 lid 3 c verstrekt kunnen worden. Opmerkelijk is wel, dat de programmabegroting 2020 in het geheel geen melding maakt van deze subsidie, hetgeen op basis van artikel 4:23 lid 3 wel vereist is om als basis voor subsidie te dienen. Dit artikel stelt namelijk in dit verband het volgende:

"Artikel 4:23

1 Een bestuursorgaan verstrekt slechts subsidie op grond van een wettelijk voorschrift dat regelt voor welke activiteiten subsidie kan worden verstrekt.

2 Indien een zodanig wettelijk voorschrift is opgenomen in een niet op een wet berustende algemene maatregel van bestuur, vervalt dat voorschrift vier jaren nadat het in werking is getreden, tenzij voor dat tijdstip een voorstel van wet bij de Staten-Generaal is ingediend waarin de subsidie wordt geregeld.

3 Het eerste lid is niet van toepassing:

a. in afwachting van de totstandkoming van een wettelijk voorschrift gedurende ten hoogste een jaar of totdat een binnen dat jaar bij de Staten-Generaal ingediend wetsvoorstel is verworpen of tot wet is verheven en in werking is getreden;

b. indien de subsidie rechtstreeks op grond van een door de Raad van de Europese Unie, het Europees Parlement en de Raad gezamenlijk of de Europese Commissie vastgesteld programma wordt verstrekt;

c. indien de begroting de subsidie-ontvanger en het bedrag waarop de subsidie ten hoogste kan worden vastgesteld, vermeldt, of

d. in incidentele gevallen, mits de subsidie voor ten hoogste vier jaren wordt verstrekt" (Artikel 4:23 Awb).

Lid 3c van dit artikel bepaalt, dat het bestuursorgaan (het college in dit geval) direct op grond van de Awb een structurele subsidie kan verstrekken en dus geen subsidieregeling nodig heeft. Hiervoor is echter wel vereist, dat de begroting dan de subsidie-ontvanger en het maximale subsidiebedrag vermeldt. Navraag leert, dat de gemeente dit type subsidies niet opneemt in de programmabegroting, maar in de activiteitenraming. Deze raming vormt een specificatie van de begroting. In deze activiteitenramingen wordt inderdaad de jaarlijkse subsidie aan Eenhoorn vermeld.

Op basis van artikel 3 van de algemene subsidieverordening stelt het college een aantal subsidieregelingen vast. Een complicerende factor daarbij is, dat de vier fusiegemeenten verschillende subsidieregelingen kenden. Het nieuwe college van de gemeente Waadhoeke besluit daarop in januari 2018 om de oorspronkelijke regelingen te continueren in afwachting van de harmonisatie van de diverse beleidsterreinen. Op grond van de Wet arhi kunnen de regelingen van de 'oude' gemeenten namelijk nog tot en met het jaar 2019 van toepassing zijn. Twee jaar na herindeling komen beleidsregels van rechtswege te vervallen (Adviesnota B&W, Beleidsregels subsidie, 23 oktober 2018, Adviesnota B&W, 23 juli 2019). Dit leidt echter tot onbegrip bij de aanvragers, aangezien soms voor een vergelijkbare activiteit verschillende subsidiebedragen worden toegekend, afhankelijk van de plaats binnen de gemeente. Het college besluit daarop een aantal regelingen te harmoniseren in afwachting van de beleidsharmonisatie. Als het beleid is geharmoniseerd en is vastgesteld, dan kan de regeling hierop worden aangepast, zo is de gedachte. Een voorbeeld hiervan is de subsidieregeling incidentele subsidie Waadhoeke 2019 (Adviesnota B&W, 29 januari 2019). Op andere terreinen lukt het wel om eerst het beleid te harmoniseren alvorens men de subsidieregeling uitwerkt. Zo stelt de raad op 25 april 2019 de startnotitie cultuur vast, waarin de route voor de harmonisatie van de subsidies voor de amateurkunst wordt weergegeven. Vervolgens wordt op basis van deze startnotitie in juli 2019 de subsidieregeling amateurkunst vormgegeven,

onder gelijktijdige intrekking van de bestaande regelingen van de voormalige gemeenten (Adviesnota B&W, 16 juli 2019).

In juli 2019 zijn vrijwel alle subsidieregeling geharmoniseerd. Er resteert nog een enkele relatief kleine regeling, zoals die voor EHBO verenigingen, zo wordt aangegeven richting het college (Adviesnota B&W, 23 juli 2019). Later blijkt echter, dat de subsidieregeling onderhoudsregeling voor dorpshuizen nog moet worden vormgegeven, nadat de raad in 2019 deze onderhoudsregeling op hoofdlijn harmoniseert. Met deze regeling is jaarlijkse € 102.500 gemoeid en deze regeling kan dan ook niet makkelijk als relatief kleine regeling bestempeld worden.

Niet altijd wordt een subsidie verstrekt op basis van een subsidieregeling. Zo wordt de grondslag voor subsidieverlening voor peuteropvang en deelname aan VVE in eerste instantie gevonden in de gemeentelijke notitie onderwijsachterstandbeleid 2019-2022. Pas later wordt voor dit terrein een subsidieregeling vastgesteld (B&W nota, Subsidieregeling peuteropvang en VVE Waadhoeke 2022). Een ander voorbeeld betreft de bijdrage aan het COA in het kader van sport- en maatschappelijke activiteiten voor bewoners van het AZC. Deze bijdrage wordt niet op grond van een subsidieregeling, maar op grond van een beleidsregel verstrekt (Beleidsregel maatschappelijke – en sportactiviteiten t.b.v. bewoners AZC St. -Annaparochie, 21 april 2020). Als grondslag voor deze beleidsregel wordt in de adviesnota het raadsbesluit van de voormalige gemeente het Bildt genoemd (Adviesnota B&W, 9 april 2020).

Bij sommige subsidies is de grondslag niet direct duidelijk. Zo besluit het college op 11 december 2018 een subsidie te verstrekken aan omroep Eenhoorn voor het jaar 2019, maar niet duidelijk wordt, op welke grondslag dit gebeurt. Zo wordt niet verwezen naar een subsidieregeling (Adviesnota, 11 december 2018). Later wordt desgevraagd aangegeven, dat de grondslag voor deze subsidie gelegen is in artikel 4:23 lid 3c Awb.

4.5 Subsidiebeleid

In vergelijkend perspectief valt op, dat de gemeente geen kadernota Subsidies kent. De gemeente die in de vergelijking is betrokken, heeft een dergelijke kadernota wel vastgesteld en ook andere gemeenten laten zo'n kadernota vaststellen door de raad. In zo'n kadernota Subsidies wordt aangegeven wat de gemeente beoogt met subsidieverstrekking, welke soorten subsidies de gemeente kent, hoe de controle en verantwoording plaatsvindt, hoe de effecten geëvalueerd worden, etc. De kadernota vormt doorgaans de brug tussen de algemene subsidieverordening en de individuele subsidieregelingen.

In sommige voorstellen wordt melding gemaakt van de managementfilosofie van de gemeente. Daarin staat onder meer dat de gemeente meer wil samenwerken met de

stakeholders vanuit vertrouwen en minder vanuit sturen en beoordelen. Deze gedachte komt ook terug in voorstellen die betrekking hebben op subsidies. Zo wordt deze gedachte verwoord in het voorstel om kleine instellingen te laten volstaan met een beoordelingsverklaring in plaats van een controleverklaring (Adviesnota B&W, Subsidieverantwoording, 18 december 2018). Het kan hier ook om grotere subsidiebedragen gaan, aangezien de omvang van de subsidieaanvrager bepalend is om gebruik te maken van deze regeling en niet zozeer de hoogte van de subsidie. De algemene subsidieverordening reserveert dit vertrouwen nog voor kleinere subsidies: "Kenmerkend voor subsidies tot € 5.000 is dat deze op basis van vertrouwen worden verleend; er wordt niet meer standaard om verantwoording gevraagd" (Algemene subsidieverordening, toelichting artikel 13). Het verstrekken op basis van vertrouwen wordt met name verwoord bij subsidieregelingen die kleinere bedragen ter beschikking stellen, zoals de subsidieregeling onderhoud dorpshuizen van augustus 2020. Deze regeling stelt in dit verband: "De regeling is gebaseerd op vertrouwen. Dit betekent dat de subsidie wordt verleend onder gelijktijdige vaststelling van het subsidiebedrag zodat er geen verantwoording door de aanvrager behoeft te worden afgelegd" (Subsidieregeling onderhoud dorpshuizen, artikel 5 lid 3).

In sommige adviesnota's wordt de bestuurscultuur opgevoerd: "Onze gemeente kent een bestuurscultuur die zich het best laat typeren als 'nabij besturen'. Dat wil zeggen: in de relatie tussen bestuur en burger wordt gestreefd naar korte lijnen, actief burgerschap en betrokkenheid bij de eigen leefomgeving" (Adviesnota B&W, Subsidieregeling kleinschalite ontmoetingsactiviteiten in dorpen en wijken 2022, 1 maart 2022, Adviesnota B&W, 11 juli 2022).

In sommige regelingen onderscheidt de gemeente waarderingssubsidies, ontwikkelsubsidies en projectsubsidies, zoals in de subsidieregeling dorpen en wijken. De aanvraag hiervoor kan worden afgewezen, als de aanvraag gericht is op een bijdrage in de exploitatie (artikel 10, lid 1d, subsidieregeling dorpen en wijken). Een projectsubsidie wordt in artikel 1 van deze regeling als volgt gedefinieerd: "Projectsubsidie; een subsidie voor de realisatie van een leefbaarheidsproject gebaseerd op een dorps- of wijkvisie dan wel een werkplan van het dorp of de wijk" (artikel 1, lid 3, subsidieregeling dorpen en wijken). Men zou de stelling kunnen betrekken, dat een subsidie die dient voor de realisatie van een project, de facto een bijdrage levert aan de exploitatie van dat project. De vraag rijst dan, waarom een bijdrage in de exploitatie als afwijzingsgrond wordt genoemd in artikel 10.

Het onderscheid tussen de diverse subsidies die de gemeente onderscheidt, is ook voor andere regelingen relevant. Zo komen subsidieontvangers die een waarderingssubsidie ontvangen niet voor indexering van subsidie in aanmerking (artikel 2, Subsidieregeling indexering van subsidies).

Sommige regelingen zijn vrij globaal geformuleerd. Zo worden eenmalige activiteiten op het gebied van sport, cultuur en taal onder één regeling gebracht: de subsidieregeling incidentele subsidie Waadhoeke. In de gemeente die in de vergelijking is betrokken, worden hier verschillende subsidieregelingen voor vastgesteld. Als reden hiervoor wordt door deze andere gemeente aangegeven, dat verschillende regelingen de mogelijkheid bieden om te differentiëren per beleidsterrein. Zo worden op het gebied van sport andere subsidiebedragen beschikbaar gesteld en andere verdeelsleutels gehanteerd dan op het gebied van cultuur. Ook de afwijzingsgronden verschillen tussen de diverse subsidieregelingen.

Sommige regelingen bieden ruimte voor verschillende interpretaties. Zo kunnen kleine instellingen een beroep doen op de regeling verantwoording subsidie kleine instellingen Waadhoeke. Volstaan kan dan worden met een beoordelingsverklaring in plaats van een controleverklaring (Regeling verantwoording subsidie kleine instellingen Waadhoeke). Dit geldt echter niet voor instellingen die vallen onder de categorie hogere financiële risico's (artikel 2, regeling verantwoording subsidie kleine instellingen). Hiervan is sprake als de instelling liquiditeitsproblemen of continuïteitsproblemen heeft, maar ook als sprake is van een in geld hoog verstrekte subsidie in vergelijking met andere instellingen (artikel 1, regeling verantwoording subsidie kleine instellingen). De regeling laat zich niet uit met welke andere instellingen dan wordt vergeleken en wanneer dan precies sprake is van 'een in geld hoog verstrekte subsidie'. Daarnaast geldt de regeling niet voor instellingen waarbij sprake is van belangrijke tekortkomingen in de administratieve organisatie en interne beheersing van de instellingen. Ook hier rijst de vraag wanneer daar precies sprake van is. De praktijk wijst uit, dat zelfs binnen gemeenten zelf hier de nodige discussies over gevoerd kunnen worden (Anderson, 2021). Ook de term liquiditeitsprobleem kan verschillend worden ingevuld. In sommige regelingen zijn de termijnen vatbaar voor verschillende interpretaties. Zo wordt in de subsidieregeling peuteropvang en VVE gesteld, dat de subsidie per maand kan worden aangevraagd (Subsidieregeling peuteropvang en VVE, artikel 5 en 6). Niet duidelijk wordt of dit nu voorafgaande, tijdens of na verloop van de desbetreffende maand gedaan moet worden.

Soms is de subsidieregeling redelijk gecompliceerd. De subsidieregeling indexering van subsidies onderscheidt bijvoorbeeld een loongevoelig deel en een prijsgevoelig deel. Deze twee delen worden afzonderlijk geïndexeerd. Bovendien wordt vervolgens een correctie toegepast: de indexering wordt vermenigvuldigd met het percentage gemeentelijke subsidie van de totale baten van de begroting van de instelling (artikel 3, Subsidieregeling indexering van subsidies). Als toelichting op deze correctie wordt het volgende gesteld: "Er zijn instellingen die voor bijvoorbeeld 40% inkomsten uit entreegelden ontvangen. Het zou de ongelijkheid van de verschillende inkomstenbronnen in de hand kunnen werken" (Subsidieregeling indexering van subsidies). Dit verwondert. In samenhang met artikel 3 van deze regeling, wordt dus eerst geïndexeerd over de totale baten, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen een

looncomponent en een prijscomponent. Vervolgens wordt berekend welk percentage van de totale baten bestaat uit gemeentelijke subsidie. Tot slot wordt dan dat percentage omgeslagen over de totale indexering. Andere gemeenten hanteren in dit verband een minder gecompliceerde systematiek. Het subsidiebedrag wordt 'gewoon' geïndexeerd op basis van de indexeringen die in de programmabegroting worden vastgesteld. De gemeente die in de vergelijking betrokken is, heeft de indexering opgenomen in de algemene subsidieverordening. De bepaling op dit punt luidt: "Het college kan een subsidieplafond verlagen of indexeren. Bij indexatie wordt het door de gemeenteraad bepaalde percentage gehanteerd".

Het effect van subsidies krijgt in sommige adviesnota's expliciet aandacht. Zo staat men bij de subsidieregeling kleinschalige ontmoetingsactiviteiten dorpen en wijken 2022 II een evaluatie voor, waarbij tevens naar de effecten wordt gekeken: "Voor beide regelingen c.q. subsidierondes I en II geldt dat de gesubsidieerde activiteiten voor 1 juli 2023 uitgevoerd dienen te worden. Na afloop van deze projectperiode wordt een uitvraag gedaan bij subsidieaanvragers om te toetsen hoe laagdrempelig de regelingen zijn geweest. Ook wordt er dan gekeken naar het maatschappelijk effect van beide regelingen. Hiervoor wordt een kwalitatieve evaluatie uitgevoerd; kwantitatieve uitspraken zijn statistisch onbetrouwbaar, omdat er geen nulmeting beschikbaar is van de hoeveelheid ontmoetingen en contactmomenten in Waadhoeke. Aan de hand van de verplichte verantwoording op de projectenkaart WatWaarWaadhoeke zal nader worden ingezoomd op het karakter van de uitgevoerde activiteiten en acties – en wat die betekend hebben voor de inwoners van onze gemeente. De leerpunten die we uit deze informele evaluatie halen, kunnen van nut zijn voor eventuele vervolgsubsidieregelingen" (Adviesnota, 11 juli 2022). Daarbij bevreemdt de argumentatie: het ontbreken van een nulmeting vormt immers tevens bij een kwalitatief onderzoek een knelpunt.

4.6 Verdeling en plafonds

In sommige subsidieregelingen wordt bepaald, dat als het totaal beschikbare budget wordt overschreden, de subsidieaanvraag wordt afgewezen. Aanvragen voor subsidie worden behandeld op volgorde van binnenkomst. Een voorbeeld hiervan is de AED subsidie. Bij deze regeling wordt een plafond voor incidentele en voor structurele activiteiten vastgesteld, terwijl de aanvraag wordt behandeld op volgorde van binnenkomst (Subsidieregeling AED, artikel 4). De subsidieregeling Doarre & Dwaan Waadhoeke 2021 biedt eveneens een illustratie van deze methode. Ook hier worden aanvragen behandeld op volgorde van binnenkomst. Als het plafond van € 50.000 is bereikt, dan wordt de aanvraag afgewezen (artikel 8, Subsidieregeling doarre & dwaan). Ook andere gemeenten passen deze verdeelmethode toe voor vergelijkbare

activiteiten. De gemeente die in de vergelijking bij dit onderzoek betrokken is, bepaalt in dit verband dat de verstrekking van subsidie plaatsvindt “tot het budget op is” (Subsidieregeling, gemeente X). De subsidieregeling kleinschalige activiteiten dorpen en wijken vormt eveneens een voorbeeld van deze systematiek: aanvragen worden behandeld op volgorde van binnenkomst (artikel 6).

Ook voor activiteiten op het terrein van leefbaarheid en participatie, hanteert de gemeente een dergelijke insteek (Subsidieregeling dorpen en wijken 2018, artikel 10). Als het subsidieplafond van € 1,2 mln. is bereikt, dan kan de aanvraag worden afgewezen (artikel 10, lid 1 h). Dit ligt in lijn met de gemeente die in de vergelijking is betrokken. Ook deze gemeente bepaalt in de subsidieregeling voor vergelijkbare activiteiten, dat de subsidie wordt verstrekt tot het budget op is. Een verschil is echter, dat de subsidieregeling dorpen en wijken 2018 niet expliciet bepaalt, dat aanvragen worden behandeld op volgorde van binnenkomst. Bij waarderingssubsidies wordt bepaald in deze regeling, dat het college uiterlijk op 31 december van het jaar waarin de aanvraag is ingediend, een besluit neemt (artikel 11). De vraag rijst in dit verband hoe deze besluitvorming zich voltrekt. Op grond van de regeling zou het immers mogelijk zijn, dat het college alle aanvragen verzamelt en vervolgens aan het eind van het jaar een besluit neemt, maar niet duidelijk wordt, op grond van welke criteria het college nu een aanvraag afwijst of juist toewijst als het totaal aan aanvragen leiden tot een overschrijding van het plafond. Dit wordt nog verder gecompliceerd door de bepaling uit dezelfde regeling dat de besluiten over ontwikkel- en projectsubsidieaanvragen door het college worden genomen binnen 12 weken nadat de volledige aanvraag is ingediend (artikel 11). Deze aanvragen vallen onder dezelfde regeling en onder hetzelfde plafond. Dit zou er toe kunnen leiden dat voorrang gegeven kan worden aan aanvragen voor ontwikkel- en projectsubsidies, aangezien de besluitvorming hierover sneller genomen moet worden, namelijk binnen 12 weken nadat de aanvraag is ingediend. Een volgende complicatie ligt in het gegeven dat het plafond meerdere jaren beslaat: namelijk van 2018 tot en met 2021 (artikel 8). Dit zou dan kunnen betekenen, dat activiteiten in eerdere jaren meer kans van slagen hebben, aangezien het plafond dan nog niet is bereikt. Deze bepalingen zijn gehandhaafd in de bijgestelde subsidieregeling dorpen en wijken van 2020. De gemeente die in de vergelijking is betrokken, maakt geen onderscheid tussen waarderingssubsidies en ontwikkel- en projectsubsidies voor vergelijkbare activiteiten. Ook stelt deze gemeente een jaarlijks plafond vast en geen plafond voor drie jaar.

In sommige gevallen bepaalt de subsidieregeling geen verdeling en geen plafond, zodat de facto een open eind regeling ontstaat. Een voorbeeld hiervan betreft de subsidieregeling peuteropvang en VVE. Hier wordt geen melding gemaakt van een plafond en ook de toelichting gaat niet in op een totaal beschikbaar budget. De gemeente die in de vergelijking is betrokken, bouwt op het gebied van reguliere peuteropvang wel een plafond in, terwijl het budget voor VVE peuteropvang afhankelijk wordt gesteld van de rijksbijdrage. Als het totaal

van de te verlenen subsidies voor VVE peuteropvang meer bedraagt dan het budget, dan worden de subsidiebedragen evenredig gekort, zo staat verwoord in de regeling van de betreffende gemeente. In de adviesnota voor het college van Waadhoeke wordt op dit punt gesteld, dat een gemeentelijk budget voor peuteropvang beschikbaar is van € 125.593. Ook wordt melding gemaakt van de rijksbijdrage voor VVE ad € 933.099 voor het jaar 2022. Men verwacht dat het budget peuteropvang toereikend is. Een eventuele overschrijding in 2022 kan ten laste worden gebracht van de NPO gelden. Men verwacht daarnaast dat de rijksbijdrage voor VVE niet geheel wordt benut, maar ook in deze adviesnota wordt geen plafond gesteld (Adviesnota B&W, Subsidieregeling peuteropvang en VVE, 4 januari 2022).

Ook de tijdelijke subsidieregeling faciliteren verbinding met leden en vrijwilligers kent geen plafond, hoewel de adviesnota aangeeft, dat in het raadsvoorstel wordt aangegeven dat hiervoor € 30.000 voor wordt uitgetrokken (Adviesnota B&W, 10 juni 2021).

In andere regelingen wordt wel een plafond vastgesteld, maar daarbij wordt in de adviesnota voor het college gesteld dat als het subsidieplafond overschreden wordt, "men terugkomt bij het college met een nieuw advies". Een voorbeeld hiervan is de subsidieregeling kleinschalige ontmoetingsactiviteiten in dorpen en wijken 2022 (Adviesnota B&W, 1 maart 2022). Artikel 6 van deze regeling stelt een plafond vast van € 37.500 en verdeling vindt plaats op volgorde van binnenkomst totdat dit plafond is bereikt. De adviesnota wekt echter de suggestie, dat als dit plafond is bereikt, men terugkomt bij het college, vermoedelijk om het plafond opwaarts bij te stellen. Dit gebeurt daadwerkelijk op 11 juli 2022. De eerste subsidieregeling kleinschalige ontmoetingsactiviteiten is dermate succesvol, dat het plafond al binnen anderhalve dag wordt bereikt. Het college besluit daarop om de subsidieregeling kleinschalige ontmoetingsactiviteiten 2022 II vast te stellen. Het nieuwe plafond voor deze nieuwe regeling wordt vastgesteld op € 40.000 (Adviesnota, 11 juli 2022). Ook deze regeling gaat uit van de systematiek, dat aanvragen op volgorde van binnenkomst worden goedgekeurd, totdat het nieuwe plafond is bereikt.

Het fenomeen dat weliswaar een plafond wordt vastgesteld, maar waarbij dit plafond niet wordt opgevoerd als weigeringsgrond of grond voor vermindering, komt ook in andere regelingen voor. Zo kent de subsidieregeling onderhoud dorpshuizen een plafond van € 102.500 per jaar, maar de regeling bepaalt niet dat dit plafond niet overschreden kan worden. De regeling kent ook hier het karakter van een open eind regeling.

De methode waarbij de bedragen naar rato worden aangepast als het plafond is bereikt, wordt gehanteerd in de subsidieregeling amateurkunst. Zo stelt artikel 5 van deze regeling dat "indien het subsidieplafond voor muziek en/of toneel wordt bereikt, de bedragen naar rato worden aangepast" (Subsidieregeling amateurkunst, artikel 5b). Opmerkelijk is, dat dit plafond in de regeling niet wordt aangegeven: "Voor alle regelingen is jaarlijks een bepaald budget

beschikbaar" (Subsidieregeling amateurkunst, artikel 5a). In de bijbehorende adviesnota staat in dit verband vermeld, dat sprake is van bestaande budgetten, waarbij voor de sector muziek een afbouw wordt voorgesteld. Niet wordt aangegeven hoe hoog die bestaande budgetten precies zijn (Adviesnota B&W, 16 juli 2019).

In sommige gevallen wordt het plafond bereikt en wordt besloten een nieuw plafond in te stellen. Dit gebeurt bij de subsidieregeling dorpen en wijken. Het eerder vastgestelde plafond van € 1,2 wordt in de periode 2018 tot en met 2021 grotendeels besteed, zodat het college voor de periode 2022 een nieuw plafond vaststelt van € 300.000. Het college doet dit om een openeinde regeling te voorkomen: "Het doel van een subsidieplafond is in de eerste plaats om een openeinderegeling te voorkomen. Dat wordt bereikt doordat artikel 4:25, tweede lid, van de Awb voorschrijft dat een aanvraag om subsidie moet worden afgewezen als het subsidieplafond is bereikt. Een inhoudelijke toets is dan verder overbodig. Het ontbreken van geld op de begroting is op zichzelf geen voldoende motivering om een aanvraag af te wijzen. Als er geen subsidieplafond is vastgesteld en op de juiste manier is bekendgemaakt, zou iedere aanvraag die voldoet aan de inhoudelijke criteria moeten worden toegewezen. Verder geeft een bekendgemaakt subsidieplafond duidelijkheid aan de eventuele aanvragers. Zij weten daardoor immers hoeveel geld er in een bepaald tijdvak beschikbaar is" (Subsidieplafond, 13 juli 2022). Geheel sluitend is dit plafond echter niet: "Het kan zijn dat gedurende dit jaar aanvragen voor subsidies moeten worden afgewezen, omdat het begrote budget van € 300.000 niet toereikend is. Wij verwachten dat na september de kans aanwezig is dat we het begrote bedrag bereiken. Als dit het geval is, kan het zo zijn dat we nog subsidie verstrekken, maar dan op grond van een andere regeling c.q. op grond van de ASV" (Subsidieplafond, 13 juli 2022).

Opmerkelijk is overigens, dat de regeling dorpen en wijken zelf niet wordt aangepast aan de hand van het nieuwe plafond, maar dat dit nieuwe plafond in een apart besluit wordt opgenomen. Een nadere analyse van artikel 4:25 Awb leert inderdaad, dat een subsidie wordt geweigerd voor zover door verstrekking van de subsidie het subsidieplafond zou worden overschreden. Dit plafond dient dan wel bij of krachtens wettelijk voorschrift worden vastgesteld, doorgaans via een subsidieregeling (Artikel 4:25 Awb).

In een ander geval, bij de subsidieregeling kleinschalige ontmoetingsactiviteiten dorpen en wijken, wordt ook het plafond bereikt en wordt eveneens de regeling verlengd. Hierop wordt echter, in tegenstelling tot de subsidieregeling dorpen en wijken, wel de subsidieregeling opnieuw vastgesteld: de subsidieregeling kleinschalige ontmoetingsactiviteiten dorpen en wijken 2022 II. In deze nieuwe regeling wordt het nieuwe plafond van € 40.000 expliciet benoemd (artikel 6).

4.7 Budgettering

In vergelijkend perspectief valt op, dat de gemeente niet altijd in de begroting budgetten beschikbaar stelt voor subsidieregelingen. Zo is de subsidieregeling voor het plaatsen van AED's niet gedekt, met als gevolg dat eerst een raadsbesluit nodig is om het budget beschikbaar te stellen. Dit gebeurt op 25 april 2019, waarna het college op 13 mei 2019 de subsidieregeling vaststelt (Raadsvoorstel, 25 april 2019). De subsidieregeling kleinschalige ontmoetingen in dorpen en wijken is al na anderhalf dag uitgeput, met als gevolg de het college een vervolgregeling vaststelt. Dit gebeurt op 11 juli 2022 en het nieuwe plafond voor deze tweede regeling wordt vastgesteld op € 40.000. Omdat dit bedrag niet gedekt is in de begroting, wordt in de eerste bestuursrapportage van 2022 extra budget gevraagd aan de raad (Adviesnota, 11 juli 2022).

Ook de subsidie voor de lokale omroep voor het jaar 2019 is niet geheel gedekt, met als gevolg, dat men voor het additionele bedrag ad € 3.207 een beroep moet doen op de post onvoorzien (Adviesnota, 11 december 2018). Dit doet zich ook voor bij de subsidie voor de lokale omroep voor het jaar 2021. Het college besluit om een subsidie van € 27.000 te verstrekken, terwijl er slechts € 26.000 aan budget beschikbaar is. Voorgesteld wordt om deze aanvullende budgetaanvraag mee te nemen in de jaarlijkse indexering van subsidies (Adviesnota, 16 december 2020). Ook voor het jaar 2022 biedt de begroting niet genoeg ruimte voor de subsidie aan de lokale omroep. "Hierdoor moet er aanvullend budget komen van € 2.890,56 om deze subsidie te kunnen verstrekken. Voorgesteld wordt om deze aanvullende budgetaanvraag mee te nemen in de jaarlijkse indexering van subsidies. In het collegeadvies over de indexering van subsidies zal een dekking worden voorgesteld ten laste van onvoorzien met bestemming/loon- en prijscompensatie" (Adviesnota, 8 februari 2022).

Bij de lokale omroep valt nog een ander fenomeen op. De diverse adviesnota's maken melding van een structureel bedrag ad € 26.000 (of zelfs € 27.000) dat in de begroting zou zijn opgenomen. In de begrotingen zijn deze bedragen, alsmede de subsidieontvanger (Eenhoorn) echter niet te traceren. Zo wordt de lokale omroep of de naam van de subsidieontvanger (Eenhoorn) niet vermeld in de begroting 2020. Desgevraagd blijkt, dat de subsidie en de subsidieontvanger vermeld staan in de activiteitenramingen. Dit zijn specificaties van de programmabegrotingen.

Anderzijds wordt voor sommige subsidieregelingen wel budget gereserveerd in de begroting van de gemeente. Zo is voor de subsidieregeling dorpen en wijken voor de periode 2018 tot en met 2021 in totaal € 1,2 mln. gereserveerd in de begroting middels de bestemmingsreserve dorpen en wijken (Adviesnota B&W, 27 november 2018). Deze bestemmingsreserve blijkt inderdaad aanwezig te zijn (Programmabegroting 2020, p. 73). Ook bij de subsidieregeling onderhoud dorpshuizen ligt het beschikbare totale bedrag (€ 102.500 per jaar) verankerd in de

begroting. De adviesnota stelt in dit verband: "In de begroting 2020 is een structureel budget voor de periode 2020-2023 voor de onderhoudsregeling opgenomen van € 102.500 (was € 115.000, inclusief sparen voor MOP's)" (Adviesnota B&W, 15 juli 2020). De programmabegroting 2020 vermeldt in dit verband: "Het dorpshuizenbeleid wordt geharmoniseerd, vooralsnog op het uitvoeringsniveau van de voormalige gemeente Franekeradeel. Dit betekent dat dorpshuisbesturen worden ondersteund met een 'groene MOP' (meerjarig onderhoudsprogramma) waarmee onderhoudskosten en energiemaatregelen inzichtelijk worden. Daarnaast ontvangen de dorpshuizen een bijdrage in de onderhoudskosten. De harmonisatie van beleid vraagt in financiële zin een structurele verhoging van het begrote budget" (Programmabegroting 2020, p. 155). Niet duidelijk wordt echter aan de hand van deze passage, hoe hoog nu de structurele verhoging van het begrote budget is en hoe hoog het uiteindelijke budget is.

In de adviesnota's richting het college wordt niet altijd een inschatting gemaakt van het benodigde budget. Een voorbeeld is de adviesnota die betrekking heeft op de indexering van subsidies. In deze nota wordt het volgende gesteld: "In de gemeentebegroting is voor indexering een bedrag gereserveerd op Onvoorzien met bestemming. Het gaat om afgerond € 780.000 voor de gehele gemeentelijke organisatie. Indexering van subsidies 2019 leidt tot herrekening van de subsidiebedragen. Mocht vorenbedoelde reservering ontoereikend zijn, dan wordt de begrotingsuitzetting in januari/februari 2019 aan de raad voorgelegd" Adviesnota B&W, 23 oktober 2018). Men kan zich voorstellen dat het college op dit onderdeel een beeld wil verkrijgen van het bedrag dat met de indexering van subsidies gemoeid is en antwoord wil hebben op de vraag of dat bedrag past binnen de € 780.000.

In andere adviesnota's wordt juist uitgebreid ingegaan op de dekking van de subsidies. Zo wordt in de adviesnota die betrekking heeft op de subsidieregeling peuteropvang en VVE eerst ingegaan op de beschikbare budgetten. Vervolgens wordt een inschatting gemaakt van de extra kosten die deze regeling met zich meebrengt. Daarbij wordt deze inschatting tevens onderbouwd: aangegeven wordt hoeveel procent van de ouders van VVE kinderen in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag en hoeveel peuters het betreft. Tevens wordt de inschatting van een urenraming voorzien. Ook wordt in deze nota aangegeven hoe een eventuele overschrijding in 2022 gedekt kan worden, te weten de NPO gelden (Adviesnota B&W, 4 januari 2022).

Soms kunnen vraagtekens gezet worden bij de budgettaire onderbouwing. Zo stelt de raad in het kader van de tijdelijke subsidieregeling faciliteren verbinding met leden en vrijwilligers € 30.000 beschikbaar. Deze raming wordt in de adviesnota behorende bij deze regeling opgevoerd. Nu wordt in diezelfde nota vermeld, dat de maximale bijdrage € 2.000 bedraagt. Ten hoogste 22 muziekverenigingen, 35 zangverenigingen, 37 toneelverenigingen en 10

culturele instellingen kunnen in aanmerking komen voor deze regeling. Stel dat iedere vereniging zou opteren voor het maximale bedrag, dan zou het beslag al snel meer dan € 200.000 bedragen. Realistisch lijkt dit niet, want de bijdrage gaat uit van een vast bedrag van € 200, met daarbovenop € 15 per vrijwilliger of lid. In de adviesnota wordt echter niet vermeld, over hoeveel vrijwilligers of leden het precies per vereniging gaat, zodat het college geen antwoord krijgt op de vraag of de € 30.000 nu toereikend is (Adviesnota B&W, 10 juni 2021).

Ook de subsidie voor de lokale omroep wordt wat bijzonder onderbouwd: "Gemeenten ontvangen geld van de Rijksoverheid uit het gemeentefonds voor de lokale omroepen. Hoewel de gemeenten een zorgplicht hebben, hoeven ze niet het hele bedrag door te betalen. Gemeenten mogen rekening houden met andere inkomsten van de lokale omroepen, mits zij kunnen motiveren dat de lokale omroep – zoals wettelijk bepaald – een 'toereikend lokaal media-aanbod' kan verzorgen en de continuïteit in de programmering gewaarborgd blijft" (Adviesnota, 11 december 2018). In deze nota wordt de zorgplicht niet van een juridische titel voorzien. In de adviesnota wordt verwezen naar de Mediawet 2008, maar in de betreffende artikelen wordt enkel melding gemaakt van het feit dat het Commissariaat lokale instellingen als publieke media-instellingen kan aanwijzen. In de betreffende artikelen wordt geen melding gemaakt van een zorgplicht van gemeenten (Artikel 2.61 tot en met 2.71, Mediawet 2008). Navraag levert de volgende reactie op:

"Ik ken geen juridische titel, maar in artikel 2.170b van de Mediawet staat het volgende:

Artikel 2.170b

1Het college van burgemeester en wethouders zorgt voor de bekostiging van het functioneren van de lokale publieke media-instelling als de gemeenteraad een advies als bedoeld in artikel 2.61, derde lid heeft uitgebracht en daarbij positief heeft geadviseerd over de vraag of de instelling voldoet aan de eis, bedoeld in artikel 2.61, tweede lid, onderdeel c.

2De bekostiging betreft vergoeding van de kosten die rechtstreeks verband houden met het verzorgen van de lokale publieke mediadienst, voor zover die kosten niet op andere wijze zijn gedekt, op zodanige wijze dat op lokaal niveau in een toereikend media-aanbod kan worden voorzien en continuïteit van bekostiging is gewaarborgd" (Ambtelijke reactie, 24 augustus 2022).

Een analyse van de Mediawet leert, dat dit artikel inderdaad staat opgenomen in de bovenstaande formulering. Nu rijst wel de vraag wanneer de gemeenteraad een advies heeft uitgebracht en daarbij positief heeft geadviseerd. Op basis van de aangeleverde documenten in tweede termijn kan worden vastgesteld, dat de gemeenteraad van Waadhoeke op 18 januari 2018 besluit om omroep Eenhoorn aan te wijzen als lokale omroep (Raadvoorstel, gericht aan agendacommissie, 27 december 2017).

Daarnaast zijn middelen uit het gemeentefonds vrij aan te wenden door de gemeenteraad. Het feit dat de verdeling van het gemeentefonds gebaseerd is op een aantal verdeelsleutels en dat het rijk per fictie bedragen benoemd voor de diverse functies om het gemeentefonds te verdelen over alle gemeenten, doet daar niets aan af. Op de uitkering uit het gemeentefonds bestaat dus geen verplichting om bedragen "door te betalen", of om de rijksgelden te besteden aan een lokale omroep, zoals de adviesnota suggereert.

In sommige gevallen wordt wel verwezen naar een budget, maar wordt dit budget niet benoemd. Zo staat in de adviesnota die betrekking heeft op de subsidieregeling amateurkunst dat "de harmonisatie van de subsidiemogelijkheden voor de sectoren toneel, dans en zang binnen de bestaande budgetten blijft". De vraag rijst dan uiteraard, hoe hoog deze budgetten zijn (Adviesnota B&W, 16 juli 2019). Ook in de regeling zelf wordt dit niet aangegeven: voor alle regelingen is jaarlijks een bepaald budget beschikbaar, zo stelt artikel 5 van de regeling. Niet duidelijk wordt, hoe hoog dat budget is. Overigens zijn niet alle budgetten voor amateurkunst opgenomen in de begroting, aangezien de eenmalige meerkosten voor de dansverenigingen meegenomen worden in de marap, zo stelt de adviesnota van 16 juli 2019.

In een enkel geval wordt in de adviesnota weliswaar het plafond aangegeven, maar wordt in het geheel niet aangegeven of dit plafond gedekt is in de begroting. Zo wordt bij de subsidieregeling dorpen en wijken gesteld, dat voor de periode 2018 tot en met 2021 € 1,2 mln. beschikbaar is gesteld in het dorpen- en wijkenfonds. Vervolgens besluit het college om voor het jaar 2022 een extra budget van € 300.000 beschikbaar te stellen voor deze regeling. Onder de paragraaf Financiën wordt vervolgens gesteld dat "voor het jaar 2022 het plafond is vastgesteld op € 300.000" (Adviesnota, 13 juli 2022). Niet duidelijk wordt in de adviesnota, in hoeverre dit extra budget nu is opgenomen in de begroting of dat op een andere manier in de dekking wordt voorzien. Overigens kan het bedrag van € 300.000 wel getraceerd worden in de begroting 2022 (Programmabegroting 2022, p. 138).

4.8 Rol en communicatie gemeenteraad

Tijdens de eerste raadsvergadering van de gemeente Waadhoeke, d.d. 2 januari 2018, wordt de algemene subsidieverordening vastgesteld door de raad. Geen van de raadsleden stelt hier vragen over en geen van de raadsleden acht een stemming nodig. De algemene subsidieverordening wordt onder agendapunt 8 opgevoerd, samen met ongeveer 30 andere verordeningen en nota's.

Hoewel het college bevoegd is de subsidieregelingen vast te stellen, wordt soms de gemeenteraad de mogelijkheid geboden vooraf zijn gevoelen kenbaar te maken. Dit gebeurt bijvoorbeeld bij de subsidieregeling dorpen en wijken op 15 november 2018. Op basis van de

discussie die hierop gevoerd wordt in de raad, wordt de voorgestelde regeling op een punt aangepast (artikel 10, de afwijzingsgronden). De bepaling dat de subsidieaanvraag wordt afgewezen als de aanvrager over voldoende middelen beschikt, wordt omgezet in een 'kan bepaling'. Dit impliceert wel, dat deze afwijzingsgrond geen gebonden bevoegdheid meer is en dat van geval tot geval een afweging gemaakt moet worden (Adviesnota B&W, 27 november 2018).

De 'kan bepaling' wordt als volgt in de subsidieregeling verwerkt:

"Het college van burgemeester en wethouders kan besluiten een aanvraag af te wijzen als de aanvrager beschikt over voldoende middelen om de activiteit mogelijk te maken" (artikel 10 lid 2).

Opmerkelijk is, dat deze bepaling in de gewijzigde subsidieregeling van 2020 komt te vervallen. Desgevraagd blijkt, dat dit lid abusievelijk is weggevallen, getuige de ambtelijke reactie (23 september 2022).

Soms wordt in een adviesnota voor het college gesteld, dat de gemeenteraad geïnformeerd zal worden. Zo wordt in de adviesnota met betrekking tot de bijgestelde subsidieregeling dorpen en wijken gesteld, dat de uitkomsten van evaluatie en het besluit met een memo ter kennis gebracht worden aan de gemeenteraad (Adviesnota B&W, 15 april 2020). Deze raadsmemo wordt op 29 april 2020 daadwerkelijk aangeboden aan de gemeenteraad (Raadsmemo, 29 april 2020).

Een vergelijkbaar voorbeeld betreft de subsidieregeling regulier onderhoud dorpshuizen die in juli 2020 wordt aangeboden aan het college. In de adviesnota wordt gesteld, dat deze regeling op hoofdlijnen is vastgesteld door de raad. De nota maakt tevens melding van een memo voor de raad, waarin de raad in kennis wordt gesteld van de uitwerking van de regeling en tevens op de hoogte wordt gesteld van de uitkomsten van de onderzoeken (Adviesnota B&W, 15 juli 2020). Deze memo wordt op 4 augustus 2020 daadwerkelijk aangeboden aan de raad.

Soms wordt bij een subsidieregeling de raad eerst om een zienswijze gevraagd. Zo wordt bij de subsidieregeling amateurkunst de raad eerst om een zienswijze gevraagd, voordat deze regeling door het college wordt vastgesteld. Hoewel de raad geen expliciete zienswijze geeft, verzoekt de raad het college wel om het volledige budget te benutten voor de amateurkunst (Adviesnota B&W, 16 juli 2019).

Soms worden individuele subsidies geagendeerd voor de raad. Het betreft dan bestuurlijk gevoelige subsidies, maar ook subsidies die uit de algemene reserve gedekt moeten worden. Tijdens de bespreking van individuele subsidies binnen de gemeenteraad valt op, dat de

meeste fracties een inhoudelijke inbreng hebben en op grond van inhoudelijke overwegingen de raadsvoorstellen steunen (een enkele uitzondering daargelaten). Tijdens de behandeling van individuele subsidies gaat men minder in op het proces van subsidieverstrekking. Een uitzondering hierop vormt de Koornbeurs. Tijdens de discussie hierover in de raad, vragen sommige fracties zich af in hoeverre het college nu tussentijds goed vinger aan de pols heeft gehouden.

De subsidie aan de lokale omroep Eenhoorn geeft een illustratie van de manier waarop de gemeenteraad wordt geïnformeerd met betrekking tot subsidies. Deze subsidie wordt niet verstrekt op basis van een regeling, maar op grond van artikel 4:23 lid 3 c Awb, getuige de ambtelijke reactie op 29 augustus 2022. Zoals hierboven wordt vermeld, zou volgens dit artikel de subsidie en de subsidieontvanger dan opgenomen moeten worden in de begroting. De gemeente opteert er echter voor, om de subsidie niet op te nemen in de begroting, maar in de activiteitenraming. Dit is een nadere specificatie van de begroting.

Op de vraag in hoeverre deze subsidie in de begroting is opgenomen, wordt in eerste instantie het volgende antwoord gegeven:

"De subsidie van radio Eenhoorn staat in de programbegroting 2022 onder programma 6 met taakveld 5.6.

In de hieruit opgemaakte Activiteitenraming staat deze subsidie onder de post 6.560.001 Media; met kostencategorie 43.800.

Voor het jaar 2022 is dit opgehoogd van € 27.000 naar € 29.891 (indexering 2022: zie begrotingswijziging 7.02 in 2022)" (Ambtelijke reactie, 25 augustus 2022).

Op 25 augustus 2022 stelt de rekenkamer hier een vervolgvraag over. De subsidieontvanger en het specifieke bedrag aan subsidie staat namelijk niet expliciet vermeld in de programmabegroting 2022.

Hier wordt op 25 augustus 2022 het volgende antwoord op gegeven:

"Inderdaad, in de programmabegroting valt dit onder het taakveld 5.6 en is niet specifiek uitgesplitst in onderdelen.

Dit is gedaan in de hieruit volgende Activiteitenraming.

Vandaar dat het niet specifiek in de programbegroting is te vinden" (Ambtelijke reactie, 25 augustus 2022).

Op de vraag van de rekenkamer of raadsleden deze activiteitenramingen hebben ontvangen, wordt het volgende antwoord gegeven:

"Als het goed is, heeft iedere fractievoorzitter van een partij een Activiteitenraming ontvangen.

Dus niet iedere raadslid heeft een Activiteitenraming ontvangen, maar dit is zo afgesproken in de raad en de raadfracties.

Maar ieder raadslid kan bij de afdeling Financiën hierover inlichtingen krijgen en verzoeken om alsnog een Activiteitenraming te ontvangen" (Ambtelijke reactie, 25 augustus 2022).

In vergelijkend perspectief is deze vorm van informatieverstrekking uiterst summier. De gemeente die in de vergelijking is betrokken, neemt in de begroting een overzicht op van alle subsidies die op basis van artikel 4:23 lid 3c Awb worden verstrekt, inclusief de subsidieontvangers. Daarnaast wordt jaarlijks een separaat overzicht verstrekt van alle subsidies.

Bij het wetsvoorstel met betrekking tot dit artikel stelt de Memorie van Toelichting:

"Bij een dergelijk gering aantal ontvangers zou het tot stand brengen van een wettelijk voorschrift dat als grondslag voor de subsidie kan dienen een relatief zware last voor de bevoegde wetgever betekenen, terwijl anderzijds de noodzaak daartoe in mindere mate aanwezig is indien de begroting de ontvanger vermeldt. De vermelding in de begroting maakt immers publieke controle op de subsidieverstrekking mogelijk; in de meerderheid van de gevallen waarin de begroting door een vertegenwoordigend orgaan wordt vastgesteld, stelt de vermelding in de begroting dat orgaan in staat zich rechtstreeks uit te spreken over de wenselijkheid en de hoogte van de subsidie, zodat de democratische controle afdoende is gewaarborgd.

Bepaald is, dat geen wettelijke grondslag is vereist indien zowel het maximale bedrag als de ontvanger van de subsidie in de begroting zijn vermeld. Dit behoeft niet per se in de begroting zelf - dus op rijksniveau in de begrotingswet-te gebeuren. De beoogde kenbaarheid en mogelijkheid tot democratische controle **zijn evenzeer verzekerd, indien de vermelding in de toelichting bij de begroting wordt opgenomen**, hetgeen praktisch gezien vaak aantrekkelijker is. Weliswaar kan de toelichting niet door het vertegenwoordigend orgaan geamendeerd worden, maar dat behoeft in de praktijk geen probleem te zijn. Indien het vertegenwoordigend orgaan niet instemt met de verstrekking van de subsidie kan het dit bij motie kenbaar maken. Formeel blijft de bevoegdheid tot subsidiëring dan in stand, maar het is wel een duidelijk signaal aan het bestuur. Bovendien zal de subsidie in dit geval niet altijd met onmiddellijke ingang beëindigd kunnen worden. Indien het vertegenwoordigend orgaan het bedrag wil wijzigen of een ontvanger wil toevoegen, kan dat door de (gewijzigde) grondslag bij amendement alsnog in de begroting zelf op te nemen" (MvT, Aanvulling van de Algemene Wet Bestuursrecht, Derde tranche algemene wet bestuursrecht, 1993).

In beginsel zou dus een vermelding in de toelichting volstaan. Met het oog op de beoogde democratische controle zal deze toelichting dan uiteraard wel verstrekt moeten worden aan degenen die belast zijn met deze democratische controle: alle raadsleden.

Een activiteitenraming, waarin de gehele programmabegroting nader wordt gespecificeerd en waarin geen separaat overzicht van subsidies wordt opgenomen, biedt de raad echter geen mogelijkheid tot democratische controle. De activiteitenraming voor 2022 beslaat bijvoorbeeld 263 pagina's. Door deze gehele raming heen, wordt 129 keer melding gemaakt van een subsidie. Voor een integraal overzicht van subsidies en voor een adequate democratische controle, is een dergelijke presentatie uiteraard minder bruikbaar.

4.9 Het aanvragen van subsidie

Op basis van het experiment dat op 2 september 2022 is uitgevoerd, kan het volgende worden geconstateerd. Subsidie wordt niet op de beginsite van de gemeente genoemd, maar wel als thema opgevoerd onder het thema Geld en Zorg. Doorklikken op deze site heeft tot resultaat, dat enkel de subsidie voor opvang regenwater en meer groen en de subsidie voor kleinschalige ontmoetingen worden vermeld.

Alle overige subsidies worden niet genoemd. Wel staat vermeld dat de gemeente verschillende subsidieregelingen kent. Als men benieuwd is of men voor subsidie in aanmerking komt, kan vervolgens een contactformulier worden ingevuld. Binnen vijf werkdagen neemt de gemeente dan contact op.

Wat opvalt is, dat de site dus geen totaal overzicht geeft van de mogelijke subsidies. De andere gemeente die in de vergelijking is betrokken, laat per thema zien welke subsidiemogelijkheden er bestaan en geeft hier dus wel een volledig beeld. Zo weet een geïnteresseerde gelijk of zijn of haar initiatief voor subsidie in aanmerking komt en welke subsidieregeling het betreft. Bij Waadhoeke blijft de geïnteresseerde in het ongewisse en dient een contactformulier in te vullen om nadere informatie te krijgen. Dit legt een extra werkdruk op de ambtelijke organisatie (een ambtenaar zal immers nu contact moeten opnemen), maar ook op de geïnteresseerde uiteraard.

Een tweede opvallende constatering is, dat een gemeentelijke subsidie niet digitaal is aan te vragen. De gemeente die in de vergelijking is betrokken, biedt deze mogelijkheid wel. De mogelijkheid om digitaal een subsidie aan te vragen werkt bij deze gemeente zeer snel en eenvoudig. Daarnaast geeft deze gemeente aan, dat een digitale aanvraag de beheersing van het gehele subsidieproces sterk heeft verbeterd. De digitale aanvraag wordt namelijk centraal opgeslagen en vervolgens via een interne route doorgezet naar de vakinhoudelijke

specialisten. Centraal wordt echter bijgehouden, hoe het met de aanvraag staat en of de termijnen wel gehaald worden. Dit verloopt geheel geautomatiseerd, hetgeen bij een papieren aanvraag veel lastiger is.

Een derde gemeente is vervolgens in de vergelijking betrokken. Ook deze gemeente geeft op de site een totaal overzicht van mogelijke subsidies, gerangschikt op thema. Een potentiële aanvrager kan op basis van de informatie vrij snel opmaken of de activiteit voor subsidie in aanmerking komt en welke subsidie dat is. Ook deze gemeente biedt de mogelijkheid om de subsidie digitaal aan te vragen.

De twee constateringen hangen samen met elkaar. Doordat de gemeente geen totaal overzicht geeft van de mogelijke subsidies, weet de geïnteresseerde dus niet voor welke activiteiten mogelijk subsidie kan worden aangevraagd. Daarom opteert men niet voor een digitale aanvraag. Bij een digitale aanvraag bestaat immers het gevaar dat de aanvrager het hele formulier invult en vervolgens een afwijzing krijgt omdat de activiteit in het geheel niet gesubsidieerd wordt. De gemeente formuleert dit als volgt: "Het alternatief is, dat aanvragers eerst een heel formulier moeten invullen om vervolgens te vernemen dat voor die bepaalde activiteit helemaal geen subsidie beschikbaar is" (Gesprek rekenkamer met ambtelijke organisatie, 8 september 2022).

Deze redenering is wonderlijk. Als de gemeente 'gewoon' alle mogelijke subsidies en subsidieregelingen op de site vermeldt, is het voor iedereen duidelijk welke activiteit wel en welke niet wordt gesubsidieerd. Initiatiefnemers die menen dat hun initiatief onder een bepaalde subsidieregeling vallen, kunnen dan digitaal een aanvraag indienen. Door de subsidiemogelijkheden niet te publiceren op de site, worden geïnteresseerden gedwongen om beslag te leggen op de ambtelijke capaciteit: die moeten immers contact opnemen met de indieners van het contactformulier. Ernstiger is echter, dat initiatiefnemers op deze manier helemaal niet gewezen worden op mogelijke subsidies. Daarvoor moet immers eerst het contactformulier worden ingezonden en moet een gesprek plaatsvinden met een ambtenaar.

Bovendien is de gekozen procedure fragiel, zo wijst het experiment uit. Het contactformulier dat de onderzoeker met betrekking tot een subsidie inzendt, wordt niet als zodanig aangemerkt. Het blijkt namelijk, dat ambtelijk is ontgaan, dat het contactformulier is ingevuld met betrekking tot een subsidie. De ambtenaar die het formulier in eerste instantie behandelt, gaat van de veronderstelling uit, dat in het formulier wordt gevraagd of de ambtelijke organisatie zelf behoefte heeft aan een public controlling bijeenkomst. De ambtenaar reageert hierop afwijzend, maar deze reactie wordt niet direct meegedeeld aan de onderzoeker die het contactformulier heeft ingediend. Het formulier, inclusief de afwijzende reactie van de ambtenaar, komt bij een leidinggevende terecht. Deze leidinggevende neemt vervolgens wel contact op met de onderzoeker.

4.10 Analyse casestudies

4.10.1 Eenhoorn

Als nu de collegebesluiten, de activiteitenraming en de daadwerkelijk verstrekte subsidies voor de lokale omroep Eenhoorn met elkaar worden vergeleken, ontstaat het volgende overzicht.

2019	College: 11 december 2018	€ 26.000
2019	Activiteitenraming 2020	€ 26.000
2019	Verstrekt op basis van overzicht afdeling Samenleving	€ 26.000
2020	College: 9 december 2019	€ 26.000
2020	Activiteitenraming 2020	€ 26.000
2020	Verstrekt op basis van overzicht afdeling Samenleving	€ 26.000
2021	College: 16 december 2020	€ 27.000
2021	Activiteitenraming 2021	€ 26.000
2021	Verstrekt op basis van overzicht afdeling Samenleving	€ 27.000
2022	College: 8 februari 2022	€ 29.890,56
2022	Activiteitenraming 2022	€ 27.000
2022	Verstrekt op basis van overzicht afdeling Samenleving	€ 29.890,56

De ambtelijke organisatie heeft enkele pogingen nodig om de juiste grondslag voor deze subsidie te vinden, maar komt uiteindelijk met de volgende grondslag: “De subsidie wordt verstrekt op grond van artikel 4:23 lid 3 sub c Awb” (Ambtelijke reactie, 29 augustus 2022). Dit is een juiste grondslag.

4.10.2 Waadrâne

De subsidie aan het agrarisch collectief wordt verstrekt vanuit het ontwikkelfonds. Dit impliceert dat de raad het bevoegd gezag is. De raad neemt in dit verband inderdaad een besluit en dit besluit wordt vervolgens omgezet naar een beschikking. De grondslag voor deze subsidie wordt niet gevonden in een subsidieregeling, maar in artikel 4:23 lid 3d Awb, het artikel dat betrekking heeft op incidentele subsidies. Aangezien de subsidie voor drie jaar verstrekt wordt, kan dit artikel in beginsel worden toegepast als grondslag. De grondslag wordt overigens niet vermeld in het raadsvoorstel of in de subsidiebeschikking zelf.

Geen accountantsverklaring wordt gevraagd en als toelichting wordt gegeven dat het hier om een subsidie tot € 50.000 gaat. Hier is op basis van artikel 14 van de algemene subsidieverordening geen accountantsverklaring voor nodig. Artikel 14 luidt immers als volgt:

“Artikel 14. Eindverantwoording subsidies vanaf € 5.000 tot € 50.000

1. Bij subsidies van vanaf € 5.000 tot € 50.000 dient de subsidie-ontvanger een aanvraag tot vaststelling in:

a. uiterlijk voor 1 juni van het jaar dat volgt op het betrokken kalenderjaar

b. of uiterlijk 12 weken nadat de gesubsidieerde activiteiten zijn verricht.

2. De aanvraag bevat:

a. een inhoudelijk verslag waaruit blijkt in hoeverre de gesubsidieerde activiteiten zijn verricht en aan de verplichtingen is voldaan.

b. een overzicht van de gesubsidieerde activiteiten en de hieraan verbonden uitgaven en inkomsten (financieel verslag of jaarrekening);

c. een balans van het afgelopen subsidietijdvak met een toelichting daarop.

3. Het college kan bij beschikking bepalen of de subsidieontvanger een controleverklaring, opgesteld door een onafhankelijke accountant, dient in te leveren.

4. Bij subsidieregeling kan worden bepaald dat op een andere manier wordt aangetoond in hoeverre de activiteiten zijn verricht en aan de verplichtingen is voldaan” (Algemene subsidieverordening, 2018, opgenomen in ambtelijke reactie, 20 september 2022).

Een nadere analyse van dit artikel wijst uit, dat het opleveren van een controleverklaring inderdaad geen vereiste is. De toelichting op dit artikel vermeldt in dit verband het volgende: “In het derde lid is bepaald dat het college een controleverklaring, opgesteld door een onafhankelijke accountant, kan verlangen. In geval van twijfel over de ingediende verantwoording heeft het college dit middel achter de hand. Het college stelt de subsidieontvanger deze verzwarende eis via de beschikking op de hoogte” (Toelichting artikel 14, algemene subsidieverordening). De handelswijze in deze casus is dus conform de algemene subsidieverordening.

Wel rijst hier de vraag waarom de algemene subsidieverordening geen mogelijkheid biedt een lichtere verklaring van een accountant op te vragen, zoals een samenstellingsverklaring of een beoordelingsverklaring. Ook een ander onafhankelijk oordeel van een derde zou hier tot de mogelijkheid behoren. Lid 4 van dit artikel biedt deze mogelijkheid wel, maar dit lid geldt alleen als een subsidieregeling wordt gebruikt, wat in Waadhoeke niet altijd het geval is.

Artikel 14 verlangt enkel een financieel verslag of een jaarrekening, maar stelt niet als eis dat deze jaarrekening op enige manier gecontroleerd moet worden door een onafhankelijke derde.

Pas als gebruik wordt gemaakt van artikel 14 lid 3 wordt een controleverklaring opgevraagd, maar dit is gelijk de meest zware controle. Artikel 14 heeft daarmee een soort 'alles of niets' karakter gekregen.

4.10.3 Museum Martena

De analyse van de casus Museum Martena levert enkele vervolgvragen op bij de rekenkamer.

Zo vraagt de rekenkamer zich af op grond van welke subsidieregeling of artikel uit de Awb de subsidie van € 63.700 voor de herinrichtingskosten wordt verstrekt (zie beschikking, 16 december 2020).

Vanuit de afdeling Samenleving wordt hier als volgt op geantwoord: "Is op basis van een collegebesluit. Bedrag staat expliciet in de begroting. Inhoudelijke argumentatie, zoals destijds verwoord in het collegeadvies: 'De herinrichting van het Museum past bij onze ambities en doelstellingen. In zowel het coalitieakkoord, de nota Toerisme als Cultuurnota wordt ingezet op aantrekkelijke musea die het verhaal van Waadhoeke, haar geschiedenis, erfgoed en heden onder de aandacht van de eigen inwoners en toeristen brengen. Museum Martena is in die context het enige professionele museum in de gemeente'" (Ambtelijke reactie, 23 september 2022).

Deze reactie bevreemdt, aangezien gevraagd werd naar de juridische grondslag. Een collegebesluit is uiteraard niet hetzelfde als een grondslag.

Op de vergelijkbare vraag op welke subsidieregeling of artikel uit de Awb de subsidie van € 289.897 is toegekend, geeft de ambtelijke organisatie aan, dat de subsidie verstrekt is op basis van een collegebesluit en dat het bedrag expliciet in de begroting staat (Ambtelijke reactie, 23 september 2022). Ook deze reactie bevreemdt om dezelfde reden als boven wordt aangegeven. Daarnaast is deze reactie niet juist: de subsidie van € 63.700 staat weliswaar expliciet in de programmabegroting 2021 vermeld, maar dat geldt niet voor de subsidie van € 289.897. Deze staat niet expliciet vermeld in de programmabegroting 2021, wel in de activiteitenraming 2021.

In de algemene subsidieverordening staat in artikel 15 lid 2d, dat bij subsidies vanaf € 50.000 in beginsel een controleverklaring wordt verlangd. De rekenkamer vraagt zich af waarom in deze casus van deze eis wordt afgeweken in de beschikking van 5 januari 2021. In deze brief wordt namelijk volstaan met een beoordelingsverklaring, terwijl de subsidie voorlopig wordt vastgesteld op € 289.897. Hier wordt het volgende antwoord op gegeven: "Dit is op basis van een collegebesluit van 18 december 2018. Daarin geeft het college aan in te stemmen met de subsidieregeling 'Verantwoording subsidie kleine instellingen Waadhoeke'. Daarin wordt geregeld dat instellingen met een kleine formatie, een laag risicoprofiel en een beperkt takenpakket hun jaarstukken mogen voorzien van een beoordelingsverklaring" (Ambtelijke

reactie, 23 september 2022). Uiteraard vraagt de rekenkamer zich af, wie nu het besluit heeft genomen om geen controleverklaring op te vragen en hoe het risicoprofiel is ingevuld. Het volgende wordt namelijk gesteld in het collegeadvies: "Daarin wordt geregeld dat instellingen met een kleine formatie, een beperkt takenpakket en een laag risicoprofiel hun jaarstukken mogen voorzien van een minder zware accountantscontrole, namelijk een beoordelingsverklaring. Op basis van de huidige situatie gaat het om vijf instellingen. Dit zijn: Museum Martena (..)" (Adviesnota B&W, 18 december 2018).

Dit impliceert, dat kennelijk een check is uitgevoerd op de formatie, het takenpakket en het risicoprofiel.

Hier stelt de rekenkamer de volgende vraag over:

"Wie heeft het besluit genomen om geen controleverklaring op te vragen en hoe is het risicoprofiel ingevuld?" (Vraag rekenkamer, 25 september 2022).

Hierop antwoordt de ambtelijke organisatie, dat de afweging destijds gemaakt is door een extern bureau. Inderdaad is het advies van dit bureau als bijlage toegevoegd aan de adviesnota. Dit extern bureau constateert, dat voor Museum Martena een controleverklaring met beperking en oordeelonthouding is afgegeven bij de laatste afrekening. Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden kan worden opgemaakt, dat dit bureau geen nader onderzoek heeft gedaan naar het risicoprofiel van het museum. Het bureau wijst op eventuele risico's in het algemeen (zoals tekortkoming in de administratieve organisatie of een hoog bedrag aan subsidie), maar geeft geen risicoprofiel van het museum (Adviesnota B&W, 18 december 2018). Het rapport van het externe bureau constateert overigens ook, dat het tussentijds opvragen en beoordelen van informatie niet (consequent) plaatsvindt, hoewel de algemene subsidieverordening die mogelijkheid wel biedt.

Voorts vraagt de rekenkamer zich af, waarom in de subsidiebeschikking van 5 januari 2021 een begrotingsvoorbehoud gemaakt, gelet op het feit dat de begroting voor 2021 dan al is vastgesteld door de raad. Desgevraagd wordt hierop geantwoord, dat deze zinsnede standaard in alle structurele subsidiebeschikking wordt opgenomen (Ambtelijke reactie, 23 september 2022).

Het blijkt verder zo te zijn, dat de gemeente bij structurele subsidies hoger dan € 50.000 standaard met een uitvoeringsovereenkomst werkt (Ambtelijke reactie, 23 september 2022). Gesteld wordt, dat controle op de naleving van de uitvoeringsovereenkomst plaatsvindt bij de beoordeling van de jaarstukken. Hier stelt de rekenkamer vervolgens een vervolgvraag over. De rekenkamer is namelijk benieuwd of deze controle zichtbaar kan worden gemaakt en wie die controle uitvoert: Hier wordt op 10 oktober 2022 het volgende antwoord op gegeven:

"Controle op de overeenkomst vindt onder meer plaats op basis van de stukken die wij ontvangen overeenkomstig de overeenkomst en subsidiebeschikking en de daarin gestelde eisen (accountantsverklaring of beoordelingsverklaring en jaarverslag). Op basis van die stukken vindt er met de betreffende instelling een gesprek plaats (bestuurlijk/ambtelijk). Daarnaast voeren wij periodieke gesprekken waarin we informeren naar de stand van zaken (financieel en inhoudelijk; activiteiten etc.), daarbij refererend aan de overeenkomst en de subsidiebeschikking. Uiteindelijk leidt de beoordeling van de stukken (en de uitkomsten van de gesprekken) tot een advies aan het college (of manager indien gemandateerd). Vervolgens neemt college, c.q. manager besluit om de subsidie (en omvang van bedrag) definitief vast te stellen" (Ambtelijke reactie, 10 oktober 2022).

De rekenkamer vraagt vervolgens naar onderliggende documenten, die de bovenstaande reactie kunnen staven. Op 12 augustus 2021 wordt inderdaad een adviesnota in het college gebracht. Op basis hiervan besluit het college de subsidie aan het museum over 2020 definitief vast te stellen op € 283.990. Aan de hand van de adviesnota blijkt, dat het jaarverslag en de jaarrekening 2020 door de gemeente beoordeeld is. Zo wordt het aantal bezoekers (7.375) bezien, wordt de beoordelingsverklaring van de accountant getoetst en wordt ook het resultaat (€ 54.781) over het jaar 2020 meegenomen in het voorstel. Met betrekking tot de uitvoeringsovereenkomst 2020 wordt het volgende in de adviesnota gesteld: "door corona heeft het Museum zich niet volledig kunnen houden aan de overeenkomst 2020. Zo werd vanwege corona het bezoekersstreefgetal van 9.500 niet gehaald. En is in 2020 één in plaats van twee tentoonstellingen georganiseerd. In april 2020 heeft de gemeente een brief gestuurd aan de gesubsidieerde instellingen dat vanwege corona ze geen subsidie zal terugvorderen mochten gemaakte afspraken/activiteiten vanwege corona niet uitgevoerd kunnen worden" (Waadhoeke, adviesnota, 12 augustus 2021).

Aan de hand van de opgeleverde documenten blijkt, dat één bestuurlijk overleg plaatsvindt: in februari 2022. Tijdens dit overleg wordt gesproken over de coronasituatie, de herinrichting van het museum, de bruikleenovereenkomst en de verzekering van de collectie. Daarnaast wordt gesproken over de samenwerking met de provincie en de nieuwe uitvoeringsovereenkomst 2022 (Verslag bestuurlijk overleg, februari 2022).

Hoewel het in deze casus om een jaarlijkse subsidie gaat, wordt de uitvoeringsovereenkomst voor slechts één jaar getekend. Als verklaring hiervoor wordt gegeven, dat de gemeente de mogelijkheid wil hebben om jaarlijks bij te kunnen sturen en tijdig in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld de coronapandemie (Ambtelijke reactie, 23 september 2022).

4.11 Slotanalyse

4.11.1 Grondslag subsidies

De Awb biedt mogelijkheid om subsidies te verstrekken op basis van een subsidieregeling of op basis van de uitzonderingen die artikel 4:23 lid 3 Awb biedt. Artikel 9 van de vastgestelde algemene subsidieverordening verwijst daarbij expliciet naar artikel 4:23 lid 3c. Dit lid biedt de mogelijkheid om buiten een subsidieregeling om, een subsidie te verstrekken. De voorwaarde is dan wel, dat de begroting de subsidieontvanger en het maximale subsidiebedrag vermeldt. Geconstateerd kan worden, dat de gemeente Waadhoeke zowel gebruik maakt van subsidieregelingen als van deze uitzonderingsmogelijkheid. Zo kan de subsidie voor de lokale omroep aangemerkt worden als een subsidie die verstrekt wordt op basis van artikel 4:23 lid 3c en dit geldt tevens voor de andere twee onderzochte cases. Opvallend is daarbij, dat de subsidiebedragen en de subsidieontvangers niet in de programmabegroting worden vermeld, maar in de activiteitenraming, die overigens niet aan ieder raadslid worden verstrekt.

Aangezien de vier fusiegemeenten verschillende subsidieregelingen kenden, staat de gemeente voor een uitdaging. Op grond van de wet Arhi kunnen de oude regelingen namelijk tot en met het jaar 2019 van kracht blijven. Idealiter zal dan eerst het beleid geharmoniseerd moeten worden alvorens een nieuwe subsidieregeling vast te stellen. Dit lukt niet altijd. Het harmoniseren van beleid kost immers de nodige tijd. In de tussentijd leidt het voorbestaan van verschillende regelingen echter tot onbegrip onder de aanvragers, zodat het college beslulit om een aantal regelingen te harmoniseren in afwachting van de beleidsharmonisatie. Op andere terreinen, zoals op het gebied van cultuur, lukt het wel om eerst het beleid te harmoniseren.

Niet altijd wordt een subsidie verstrekt op basis van een subsidieregeling. De subsidie voor peuteropvang en deelname aan VVE wordt in de eerste instantie verstrekt op basis van een gemeentelijke notitie. Ook is niet altijd in eerste instantie duidelijk op welke grondslag de subsidie wordt verstrekt. De exacte grondslag wordt doorgaans ook niet in de beschikking opgenomen: veelal wordt verwezen naar de algemene subsidieverordening, maar dit is geen juiste juridische grondslag (zie later).

De gemeente hanteert geen kadernota Subsidies, maar dit vormt geen verplichting. Andere gemeenten doen dit bewust wel en geven in zo'n kadernota aan, wat wordt beoogd met de subsidieverstrekking, welke soorten subsidies de gemeente kent, hoe de controle en verantwoording precies plaatsvindt, etc.

In de beantwoording van de vervolgvragen die de rekenkamer tijdens de casestudies stelt, valt op, dat de algemene subsidieverordening wordt aangewezen als wettelijke grondslag. Zo

wordt in de casus van Eenhoorn in eerste instantie de algemene subsidieverordening als juridische grondslag aangevoerd (ambtelijke reactie, 24 augustus 2022). Na overleg met de juridische afdeling wordt gesteld dat de subsidie verstrekt wordt op basis van de algemene wet bestuursrecht en de algemene subsidieverordening. Vervolgens wordt artikel 4:23 lid 3c Awb opgevoerd als grondslag. Deze grondslag wordt niet vermeld in het collegeadvies. In het geval van het agrarisch collectief Waadrâne wordt eveneens in eerste instantie melding gemaakt van de algemene subsidieverordening. Deze grondslag wordt namelijk als juridisch kader opgevoerd in het raadsvoorstel (hoewel deze grondslag in het raadsvoorstel met het corsanummer is komen te vervallen). De beschikking vermeldt geen grondslag. Desgevraagd wordt gesteld dat de juridische grondslag gelegen is in artikel 4:23 lid 3d. Ook museum Martena krijgt in de adviesnota met betrekking tot de subsidie van € 63.700 de algemene subsidieverordening mee als grondslag (Adviesnota, 1 december 2020). Deze grondslag wordt ook vermeld in de brief die de gemeente aan het museum op 16 december 2020 stuurt. Vervolgens wordt desgevraagd gesteld, dat de subsidie verstrekt is op basis van een collegebesluit en dat het bedrag in de begroting staat vermeld (Ambtelijke reactie, 23 september 2022). Dit geldt ook voor de subsidie van € 298.897. In de brief aan het museum wordt de algemene subsidieverordening meegegeven. Ook hier wordt vervolgens gesteld dat een collegebesluit de wettelijke grondslag vormt en dat het bedrag in de begroting staat vermeld (Ambtelijke reactie, 23 september 2022).

Gesteld zij, dat de algemene subsidieverordening op zich geen wettelijke grondslag biedt voor het verstrekken van subsidies. De algemene subsidieverordening geeft immers niet aan welke activiteiten de gemeente precies subsidieert, hetgeen voor een wettelijke grondslag vereist is. Een wettelijke grondslag kan enkel gevonden worden in een subsidieregeling of in de uitzonderingen die de algemene wet bestuursrecht biedt.

De VNG stelt in dit verband: “De Model ASV 2013 geeft een raamregeling met bepalingen over procedures en delegatie van de raad aan het college, die op alle subsidies van de gemeente van toepassing zijn. Concrete activiteiten worden echter niet genoemd. Daardoor biedt de ASV op zichzelf geen voldoende grondslag voor het verstrekken van subsidies; artikel 4:23 eerste lid bepaalt immers dat het wettelijk voorschrift de activiteiten moet noemen waarvoor subsidie kan worden verstrekt” (Vraag/Antwoord, VNG, 27 september 2022).

“Een collegebesluit” biedt op zich ook geen wettelijke grondslag, tenzij expliciet verwezen wordt naar een subsidieregeling of naar de uitzondering die de algemene wet bestuursrecht biedt. De ambtelijke reactie in het geval van het museum stelt dat het bedrag in de begroting staat. Dit kan betekenen, dat een beroep wordt gedaan op artikel 4:23 lid 3c Awb. Hiervoor is immers vereist, dat de subsidie in de begroting wordt vermeld. Zeer opmerkelijk is echter, dat

de ambtelijke reactie geen melding maakt van dit artikel en dat dit artikel ook niet elders in de casus van het museum wordt opgevoerd.

Gesteld kan dus worden, dat bij structurele subsidies, zoals bij Eenhoorn en het museum Martena, gebruik wordt gemaakt van artikel 4:23 lid 3c Awb, maar dat de ambtelijke organisatie zich hier zelf niet van bewust is. Dit artikel wordt niet opgenomen in de collegeadviezen en ook niet vermeld in de beschikkingen. Ook bij de incidentele subsidie voor het agrarisch collectief wordt de juiste grondslag (artikel 4:23 lid 3d) niet opgevoerd in het raadsvoorstel of in de beschikking. In alle drie de cases wordt in de ambtelijke reactie ook niet in eerste instantie naar deze artikelen van de algemene wet bestuursrecht verwezen en in het geval van het museum Martena zelfs in het geheel niet.

Er wordt dus in alle drie de gevallen geen gebruik gemaakt van een subsidieregeling, maar van de uitzonderingspositie die de algemene wet bestuursrecht biedt. Dit kan verschil maken. De VNG stelt in dit verband: "Wanneer overwogen wordt hiervan (art. 4:23 lid 3c) gebruik te maken is het van belang om er zeker van te zijn dat er geen andere gegadigden zijn voor deze specifieke subsidie. Als dat wel zo is, bestaat namelijk de mogelijkheid dat er sprake is van een schaarse subsidie en dan is de rechtsnorm m.b.t. de verdeling van schaarse rechten van toepassing. Zie ABRvS11 juli 2018 (ECLI:NL:RVS:2018:2310). Dat betekent dat andere gegadigden moeten kunnen meedingen en dat de procedure daarvoor transparant moet zijn. In dat geval is wel een subsidieregeling nodig waarin een en ander wordt vastgelegd" (Vraag/Antwoord, VNG, 27 september 2022). Een tweede relevant verschil is gelegen in het feit dat de algemene subsidieverordening van de gemeente toestaat, dat het college in sommige gevallen een andere vorm van eindverantwoording verlangt, maar dan moet de subsidie wel verstrekt zijn op basis van een subsidieregeling (bijvoorbeeld artikel 15 lid 3 ASV).

De subsidieregelingen zelf zijn soms vrij globaal geformuleerd, zoals de subsidieregeling incidentele subsidie Waadhoeke. Deze beslaat eenmalige activiteiten op het gebied van sport, cultuur en taal. Andere gemeenten opteren ervoor om hier verschillende regelingen voor op te stellen. Er kan dan gedifferentieerd worden per beleidsterrein, waarbij per beleidsterrein andere subsidiebedragen, andere verdeelsleutels en andere afwijzingsgronden gehanteerd kunnen worden.

Ook zijn subsidieregelingen soms onnodig gecompliceerd. De subsidieregeling indexering is hier een voorbeeld van. Waadhoeke hanteert een werkwijze waarbij het aandeel van de subsidie ten opzichte van de totale baten van de subsidieontvanger als één van de parameters in stelling wordt gebracht. Andere gemeenten doen dit bewust niet.

In één casus (Waadrane) wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid die artikel 4:23 lid 3d Awb biedt: het verstekken van incidentele subsidies, zonder dat daarvoor een subsidieregeling

wordt gebruikt. Deze grondslag wordt niet genoemd in het raadsvoorstel of in de beschikking zelf, maar wordt later in een ambtelijke reactie aangegeven.

4.11.2 Communicatie richting de gemeenteraad

Hoewel het college bevoegd is om subsidieregelingen vast te stellen, wordt de raad in sommige gevallen de mogelijkheid geboden zijn gevoelen kenbaar te maken of een zienswijze te geven. De raad maakt in sommige gevallen actief gebruik van deze mogelijkheid en het college neemt hier terdege notie van. Zo wordt naar aanleiding van de discussie over de subsidieregeling dorpen en wijken in de raad de subsidieregeling aangepast met betrekking tot een afwijzingsgrond. Opmerkelijk is wel, dat bij de gewijzigde subsidieregeling van 2020 deze aangepaste bepaling 'abusievelijk' is weggevallen, getuige een ambtelijke reactie op 23 september 2022.

Als nadere memo's worden aangekondigd, dan worden deze nadien ook daadwerkelijk verstrekt aan de raad. Soms worden individuele subsidies geagendeerd voor de raad, met name subsidies die bestuurlijk gevoelig kunnen liggen of subsidies die uit de algemene reserve gedekt moeten worden. Raadsleden voeren de discussie dan doorgaans op inhoudelijke gronden.

Als het verstrekken van subsidies in zijn algemeenheid of als proces wordt bezien, dan is de informatieverstrekking zeer summier en dit geldt logischerwijs tevens voor de rol die de raad hierbij vervult. Zo worden geen vragen gesteld tijdens de behandeling van de algemene subsidieverordening.

In vergelijkend perspectief is zeer opmerkelijk, dat de raad geen inzicht wordt gegeven in de verstrekte subsidies op jaarbasis. Subsidies die op grond van artikel 4:23 lid 3c Awb worden verstrekt, zouden zelfs verplicht in de begroting of in de toelichting op de begroting moeten worden opgenomen, zo stelt dit artikel. Het blijkt, dat de gemeente de activiteitenramingen verstrekt, maar enkel aan de fractievoorzitters. Bovendien betreft zo'n raming een nadere specificatie van de gehele programmabegroting. Op basis van een activiteitenraming kan onmogelijk een overzicht van de verstrekte subsidies worden verkregen. De activiteitenraming voor 2022 beslaat bijvoorbeeld 263 pagina's. Door deze gehele raming heen, wordt 129 keer melding gemaakt van een subsidie. Voor een integraal overzicht van subsidies, is een dergelijke presentatie uiteraard minder bruikbaar. Dit heeft tot gevolg dat een adequate democratische controle, zoals beoogd door de wetgever (zie de Memorie van Toelichting), niet mogelijk is.

De gemeente die in de vergelijking is betrokken verstrekt eens per jaar een separaat overzicht van de verstrekte subsidies, waarbij tevens het onderscheid wordt gemaakt tussen subsidies die op basis van een subsidieregeling worden verstrekt en subsidies die op basis van artikel 4:23 Awb worden verstrekt. Daarnaast neemt deze gemeente in de begroting een overzicht op,

van alle subsidies die op basis van artikel 4:23 lid 3c Awb worden verstrekt, zoals de wetgever oorspronkelijk voor ogen stond.

Aan de andere kant kan geconstateerd worden, dat tot dusver raadsleden geen vragen hierover hebben gesteld en ook anderszins niet hebben aangegeven, behoefte te hebben aan een dergelijk inzicht.

4.11.3 Grip op subsidies: Subsidieregelingen

Binnen Waadhoeke wordt een werkwijze gehanteerd, waarbij iedere subsidieregeling een afzonderlijk besluitvormingstraject kent. Dit heeft tot gevolg, dat het niet mogelijk is, snel een overzicht te verkrijgen van alle geldende subsidieregelingen. De onderliggende reden voor deze werkwijze is het beleid dat iedere afdeling verantwoordelijk is voor zijn eigen subsidieregelingen. Het blijkt, dat afdelingen de subsidieregelingen verschillend administreren. De afdeling Samenleving is bijvoorbeeld in staat om een overzicht te verstrekken van alle subsidieregelingen die via deze afdeling lopen. De afdeling Omgeving kan echter geen overzicht hiervan verstrekken, zo blijkt uit een gesprek op 8 september 2022 met de ambtelijke organisatie. De afdeling Communicatie beheert één subsidie en moet een beroep doen op collega's van het archief om de relevante documenten te traceren. Later blijkt overigens, dat deze documenten via het raadsinformatiesysteem ook door externen zeer eenvoudig zijn op te vragen, maar dit is kennelijk niet bekend bij de respondent. Van andere afdelingen is niets vernomen, maar het vermoeden bestaat, dat ook bij andere afdelingen gewerkt wordt met subsidieregelingen. Een en ander heeft tot gevolg, dat de gemeente niet beschikt over een integraal overzicht van alle geldende subsidieregelingen. Logischerwijs beschikt de gemeente ook niet over een overzicht waarin wordt aangegeven welke subsidies nu verstrekt zijn op basis van welke subsidieregeling. Dit houdt in, dat ook geen inzicht bestaat in het gebruik van de subsidieregelingen.

Als gevolg hiervan, kan een dergelijk overzicht ook niet op de site van de gemeente kenbaar worden gemaakt aan mogelijke subsidieaanvragers. Het gebrek aan inzicht en sturing op subsidieregelingen heeft tevens tot gevolg, dat veelal wordt omgezien naar de uitzonderingsmogelijkheden die de Awb biedt. In dat geval is immers geen subsidieregeling nodig. Het risico hiervan is, dat mogelijke andere gegadigden geen subsidie kunnen aanvragen, dat het subsidieproces minder transparant verloopt en dat mogelijk gedupeerde gegadigden met succes rechtsmiddelen kunnen inzetten.

In vergelijkend perspectief kan worden geconstateerd, dat de andere gemeente die in de vergelijking is betrokken, op één tijdstip en met één voorstel, jaarlijks alle subsidieregelingen actualiseert. Deze gemeente kan tevens aangeven welke subsidie op basis van welke regeling is verstrekt en publiceert een overzicht van alle subsidieregelingen tevens op de gemeentelijke

site, opdat voor potentiële aanvragers duidelijk is welke activiteit voor subsidie in aanmerking kan komen.

Sommige subsidieregelingen worden laat vastgesteld en met terugwerkende kracht (zoals de subsidieregeling peuteropvang en VVE). De regeling wordt dan bijvoorbeeld op 11 januari 2022 vastgesteld, gaat met terugwerkende kracht in per 1 januari 2022, maar de aanvragers moeten vier weken voorafgaand aan 1 januari hun aanvraag indienen.

4.11.4 Grip op subsidies: Financiën

Eén van de meest in het oog springende bevindingen is, dat de gemeente niet beschikt over een overzicht waarin op jaarbasis de verstrekte subsidies en de subsidieontvangers staan vermeld. De gemeente die tijdens dit onderzoek in de vergelijking is meegenomen, is in staat om een dergelijk overzicht binnen 24 uur te verstrekken. In eerste instantie verstrekt Waadhoeke overzichten, maar dat betreft enkel de subsidies die door de afdeling Samenleving worden verstrekt. Daarnaast geven deze overzichten niet het subsidiebedrag per ontvanger weer. Aangezien de gemeente op grond van de IV3 informatievoorschriften verplicht is om subsidies onder een aparte subcategorie te boeken, is het zeer opvallend dat de gemeente niet over dergelijke subsidieoverzichten beschikt. Later worden overzichten verstrekt waarin op jaarbasis het subsidiebedrag per ontvanger staan vermeld, maar deze overzichten zijn niet volledig. Het betreft hier enkel de afdeling Samenleving. De afdeling Communicatie heeft slechts één subsidie en heeft hier eveneens een overzicht van. De afdeling Omgeving kan een overzicht verstrekken, maar dat heeft enkel betrekking op 2021. Bovendien overlapt dit overzicht deels het overzicht van de afdeling Samenleving. Van de andere afdelingen is geen reactie vernomen. Een gesprek tussen de ambtelijk contactpersoon en de rekenkamer op 8 september 2022 leidt tot het inzicht, dat de gemeente inderdaad niet over een integraal overzicht van verstrekte subsidie beschikt.

Dit wordt ambtelijk verklaard door het beleid, waarbij iedere afdeling verantwoordelijk is voor zijn eigen subsidies en voor zijn eigen subsidieadministratie. Niet iedere afdeling volgt hierin echter dezelfde werkwijze. Zo houdt de afdeling Samenleving een administratie bij waaruit op jaarbasis blijkt hoeveel subsidie verstrekt is aan welke subsidieontvanger. De afdeling Omgeving voert een dergelijke administratie niet. Deze werkwijze bevordert een adequaat inzicht en een goede beheersing van subsidies uiteraard niet bepaald.

12 oktober 2022 wordt een overzicht verstrekt, maar dit overzicht betreft enkel het jaar 2022. Bovendien staan in dit overzicht tevens bijdragen (voor de raad, het college, promotie, representatie, overige personele kosten, etc.) vermeld, zodat dit overzicht de facto niet goed bruikbaar is. Een nadere analyse leert, dat de oorzaak hiervan gelegen ligt in het feit dat subsidies en bijdragen op één en dezelfde kostensoort worden geboekt (438.00). Het gevolg hiervan is, dat subsidies en bijdragen niet meer te splitsen zijn.

Uiteindelijk leidt deze werkwijze ertoe, dat ook de raad niet adequaat geïnformeerd kan worden over de verstrekte subsidies (zie later).

Het instellen en bewaken van subsidieplafonds is van groot belang voor de beheersing van subsidies. De gemeente formuleert dit zelf als volgt: "Het doel van een subsidieplafond is in de eerste plaats om een openeinderegeling te voorkomen. Dat wordt bereikt doordat artikel 4:25, tweede lid, van de Awb voorschrijft dat een aanvraag om subsidie moet worden afgewezen als het subsidieplafond is bereikt. Een inhoudelijke toets is dan verder overbodig. Het ontbreken van geld op de begroting is op zichzelf geen voldoende motivering om een aanvraag af te wijzen. Als er geen subsidieplafond is vastgesteld en op de juiste manier is bekendgemaakt, zou iedere aanvraag die voldoet aan de inhoudelijke criteria moeten worden toegewezen. Verder geeft een bekendgemaakt subsidieplafond duidelijkheid aan de eventuele aanvragers. Zij weten daardoor immers hoeveel geld er in een bepaald tijdvak beschikbaar is" (Subsidieplafond, 13 juli 2022).

De subsidieregelingen hanteren doorgaans subsidieplafonds, hetgeen de beheersing van subsidieverstrekking in de hand kan werken. Niet altijd is duidelijk hoe deze plafonds nu worden toegepast. Zo wordt bij de subsidieregeling dorpen en wijken 2018 niet expliciet gesteld dat aanvragen worden behandeld op volgorde van binnenkomst. De bepaling dat besluiten over ontwikkel- en projectsubsidies binnen 12 weken na aanvraag genomen worden, kan een aanvraag voor een waarderingssubsidie wegduwen: besluiten over waarderingssubsidies worden namelijk pas aan het eind van het jaar genomen. Hierbij compliceert verder het gegeven dat de regeling meerdere jaren bestrijkt.

Overigens hanteert niet iedere subsidieregeling een plafond, zodat een open einde regeling ontstaat. De subsidieregeling peuteropvang en VVE vormt hier een voorbeeld van. Andere gemeenten hanteren in vergelijkbare regelingen wel een plafond. Soms wordt een plafond opgevoerd, maar vormt overschrijding van dit plafond geen afwijzingsgrond, zoals bij de subsidieregeling onderhoud dorpshuizen. Ook komt het voor dat een plafond wordt gehanteerd, maar dat in de regeling niet wordt aangegeven hoe hoog dit plafond is, zoals bij de subsidieregeling amateurkunst. Ook komt het voor, dat weliswaar een plafond wordt ingesteld, maar dat dit gebeurt in een separaat collegebesluit en niet in een subsidieregeling, zoals bij de subsidieregeling dorpen en wijken. Deze werkwijze verhoudt zich minder tot artikel 4:25 Awb, waarin wordt gesteld dat plafonds bij of krachtens wettelijk voorschrift moeten worden ingesteld, doorgaans via een subsidieregeling.

De subsidieregelingen worden niet altijd gedekt door de begroting. In dat geval moeten separaat raadsbesluiten worden genomen om de subsidie alsnog te autoriseren, zoals de subsidieregeling AED of de subsidieregeling kleinschalige ontmoetingen. Ook komt het voor dat men dan uitwijkt naar de post onvoorzien, zoals bij de subsidie voor de lokale omroep. De

begroting zelf is op dit punt ook niet altijd even duidelijk: “De harmonisatie van beleid (onderhoud dorpshuizen, red.) vraagt in financiële zin een structurele verhoging van het begrote budget” (Programmabegroting 2020, p. 155), roept uiteraard de vraag op, hoe hoog die structurele verhoging precies is. In de adviesnota’s wordt niet altijd een inschatting gemaakt van het benodigde budget dat met de betreffende subsidie gemoeid is, zoals bij de adviesnota die betrekking heeft op de indexering van subsidies. Soms kunnen vraagtekens gezet worden bij de budgettaire onderbouwing. Andere adviesnota’s gaan juist uitgebreid in op de onderbouwing en de dekking van de subsidie. Soms wordt de suggestie gewekt dat sprake zou zijn van een verplichting om gelden uit het gemeentefonds ‘door te betalen’, terwijl gelden uit het gemeentefonds juist niet deze verplichting kennen. Ook komt het voor dat verwezen wordt naar een budget, maar dat dit budget niet wordt benoemd of dat niet wordt aangegeven hoe dit budget is opgenomen in de begroting.

4.11.5 Grip op subsidies: Procesbeheersing

Zoals eerder in deze slotanalyse is opgemerkt, voert de gemeente een decentraal beleid met betrekking tot het procesverloop voor het verstrekken van subsidies. Ambtelijk wordt in dit verband gesteld, dat iedere afdeling verantwoordelijk is voor zijn eigen subsidies, inclusief de administratie daarvan en het in stelling brengen van geactualiseerde subsidieregelingen.

Dit heeft logischerwijs tot gevolg dat grote verschillen per afdeling kunnen ontstaan in de manier waarop dit proces gevoerd wordt. De afdeling Samenleving houdt bijvoorbeeld bij, hoeveel subsidies op jaarbasis worden verstrekt aan welke subsidieontvanger en wat de stand van zaken is. Ook heeft deze afdeling inzicht in de subsidieregelingen die door deze afdeling worden ingezet. De afdeling Omgeving heeft een dergelijke administratie niet en van deze afdeling is geen overzicht van relevante subsidieregelingen ontvangen. Van weer andere afdelingen is in het geheel niets vernomen.

Dit maakt, dat een eenduidig beeld van de manier waarop het proces van subsidieverstrekking wordt beheerst, niet mogelijk is. Wel kan geconstateerd worden, dat van enige centrale kaderstelling, sturing en handhaving geen sprake is. Centraal bestaat geen inzicht in de binnengekomen aanvragen, de stand van zaken met betrekking tot de afhandeling, de resterende werkvoorraad, etc. Ook is de rekenkamer geen centraal inzicht in mogelijke bezwaar- en beroepsschriften en in de stand van zaken daarvan verstrekt, hoewel een dergelijk inzicht volgens het college wel bestaat.

Tijdens het onderzoek kan geconstateerd worden, dat de gevraagde informatie zeer versnipperd wordt opgeleverd. Het opgevraagde dossier met betrekking tot museum Martena wordt op 23 september 2022 opgeleverd. Nadien wordt het verslag van het bestuurlijk overleg met museum Martena aangeboden, nadat hier specifiek om gevraagd wordt: op 11 oktober 2022. Dit leidt tot de constatering, dat dit verslag niet in het dossier is opgenomen (anders was

dit verslag op 23 september 2022 aangeleverd). De indruk ontstaat dan ook, dat de dossiers niet volledig zijn.

Tevens kunnen op basis van de casestudies geen termijnoverschrijdingen worden geconstateerd.

4.11.6 Toegankelijkheid en duidelijkheid

Op de site van de gemeente wordt niet vermeld welke subsidieregelingen de gemeente hanteert, vermoedelijk omdat de gemeente zelf ook niet over een dergelijk overzicht beschikt. Subsidies zijn niet digitaal aan te vragen. Wel kan een contactverzoek met de organisatie worden ingediend. Andere gemeenten die in de vergelijking zijn betrokken geven op hun site een overzicht van alle subsidieregelingen en -mogelijkheden, terwijl de subsidie tevens digitaal kan worden aangevraagd. Ambtelijk wordt als argument aangevoerd, dat deze constateringen samenhangen met elkaar: omdat men niet weet voor welke activiteit subsidie aangevraagd kan worden, ziet men af van een digitale aanvraagmogelijkheid: anders zouden aanvragers eerst een heel formulier moeten invullen om vervolgens te vernemen dat voor die bepaalde activiteit helemaal geen subsidie beschikbaar is, zo wordt ambtelijk gesteld. Dit is een vrij wonderlijke redenering. Als de gemeente immers gewoon alle mogelijke subsidies en subsidieregelingen op de site vermeldt, is voor iedereen duidelijk welke activiteit wel en welke niet wordt gesubsidieerd.

De werkwijze van de gemeente heeft ook tot gevolg, dat een beslag op de ambtelijke capaciteit wordt gelegd. Na indienen van een contactverzoek moet de organisatie immers weer contact opnemen met de potentiële subsidieaanvrager. Ernstiger is, dat initiatiefnemers in deze werkwijze helemaal niet digitaal gewezen worden op mogelijke subsidies. Daarvoor moet immers eerst het contactformulier worden ingezonden en het gevaar bestaat, dat dit niet altijd gebeurt.

Het experiment wijst bovendien uit, dat de werkwijze niet vlekkeloos verloopt. Het contactformulier dat de onderzoeker met betrekking tot een subsidie inzendt, wordt niet als zodanig aangemerkt. De behandelend ambtenaar ging van de veronderstelling uit, dat in het formulier wordt gevraagd of de gemeente zelf behoefte heeft aan het desbetreffende initiatief, terwijl gevraagd werd om het initiatief te subsidiëren.

Een analyse van de beschikkingen leert, dat de gemeente duidelijk communiceert met subsidieontvangers. Daarbij worden de belanghebbenden tevens gewezen op de mogelijkheid van bezwaar.

4.11.7 Controle en verantwoording

De gemeente beoogt op basis van vertrouwen samen te werken met subsidieontvangers. De algemene subsidieverordening reserveert dit vertrouwen voor kleinere subsidies: tot € 5.000 wordt niet meer standaard om verantwoording gevraagd (ASV, artikel 13, toelichting). Het college gaat hierin verder en besluit om kleine instellingen te laten volstaan met een beoordelingsverklaring in plaats van een controleverklaring (18 december 2018). Het kan hier ook om grote subsidiebedragen gaan, aangezien de omvang van de subsidieaanvrager bepalend is om gebruik te maken deze versoepeling en niet zozeer de hoogte van de subsidie. Expliciet gaat het om instellingen die meer dan € 50.000 op jaarbasis aan subsidie ontvangen (Regeling verantwoording subsidie kleine instellingen, artikel 1, 18 december 2018). Hierin wijkt het college de facto af van artikel 15 lid 2d van de algemene subsidieverordening. Subsidies vanaf € 50.000 moeten op grond van artikel 15 lid 2d namelijk altijd voorzien worden van een controleverklaring, tenzij sprake is van een subsidieregeling (artikel 15 lid 3 ASV). Het college maakt gebruik van de mogelijkheid die dit laatste artikel biedt, door een subsidieregeling vast te stellen.

Een voorbeeld is de subsidie aan Museum Martena. Deze subsidie bedraagt op jaarbasis meer dan € 50.000. Op grond van artikel 15 lid 2d van de algemene subsidieverordening, dient dit museum in beginsel een controleverklaring op te leveren. Het college besluit echter op 18 december 2018 dat het museum kan volstaan met een lichtere beoordelingsverklaring en wijkt hierin dus af van artikel 15 lid 2d van de algemene subsidieverordening. Artikel 15 lid 3 biedt de mogelijkheid om bij subsidieregeling af te wijken van de standaard verantwoording en van deze mogelijkheid maakt het college gebruik door de subsidieregeling Verantwoording subsidie kleine instellingen vast te stellen.

Als deze subsidieregeling verantwoording subsidie kleine instellingen wordt bezien, valt op, dat de criteria om al dan niet in aanmerking te komen voor deze regeling niet eenduidig zijn geoperationaliseerd. Zo is niet duidelijk wanneer nu sprake is van een ‘een in geld hoog verstrekte subsidie in vergelijking met andere instellingen’, wanneer sprake is van belangrijke tekortkomingen in de administratieve organisatie, wat precies een liquiditeitsprobleem is, etc. Feitelijk kan op basis van deze criteria niet eenduidig aangegeven worden wanneer sprake is van een hoog, dan wel een laag risicoprofiel. Dit is van belang, aangezien de toets aan deze criteria bepaalt of sprake is van hogere financiële risico’s en aangezien instellingen met hogere financiële risico’s niet in aanmerking komen voor de versoepeling in verantwoording (Artikel 2 b, regeling verantwoording subsidie kleine instellingen Waadhoeke).

Los van het feit dat een eenduidige toetsing aan de criteria niet mogelijk is, vindt daarnaast in het geheel geen expliciete toetsing plaats. In het geval van Museum Martena volgt de ambtelijke organisatie het oordeel van een extern bureau en adviseert daarop het college om

te volstaan met een beoordelingsverklaring. Als echter naar het rapport van dit extern bureau wordt gekeken, dan valt op dat dit bureau geen nader onderzoek heeft gedaan naar het risicoprofiel van het museum op basis van de criteria uit de regeling. Zo is de administratieve organisatie en de interne beheersing van het museum niet geanalyseerd en is ook geen liquiditeitsanalyse uitgevoerd, hetgeen wel had gemoeten op basis de regeling om tot een oordeel te komen of sprake is van hogere financiële risico's.

Het rapport van het externe bureau constateert overigens ook, dat het tussentijds opvragen en beoordelen van informatie niet (consequent) plaatsvindt, hoewel de algemene subsidieverordening die mogelijkheid wel biedt. Ook tijdens de analyse van de cases is niet geconstateerd dat de gemeente tussentijds informatie inwint. De andere gemeente die in dit onderzoek is betrokken maakt wel gebruik van deze mogelijkheid.

De gemeente werkt bij structurele subsidies hoger dan € 50.000 standaard met een uitvoeringsovereenkomst. Ambtelijk wordt gesteld, dat de controle op de naleving van de uitvoeringsovereenkomst plaatsvindt bij de beoordeling van de jaarstukken. Op basis van deze stukken vindt een gesprek plaats (bestuurlijk en ambtelijk). Aan de hand van het collegeadvies in de casus van museum Martena kan inderdaad worden geconstateerd, dat de jaarstukken beoordeeld worden. Op basis van de aangeleverde documenten vindt één bestuurlijk overleg plaats: in februari 2022.

Op basis van artikel 14 lid 3 kan het college bij subsidies tussen de € 5.000 en de € 50.000 een controleverklaring opvragen. Deze bepaling heeft een 'alles of niets' karakter: er wordt ofwel geen ofwel een controleverklaring gevraagd. Denkbaar is, dat het college kan bepalen om een lichtere verklaring op te leveren, zoals een samenstellings- of een beoordelingsverklaring. Deze mogelijkheid wordt in artikel 14 lid 4 geboden, maar dan moet sprake zijn van een subsidieregeling, hetgeen in de gemeente niet altijd het geval is.

4.11.8 Samenvatting

De bovenstaande slotanalyse kan als volgt worden samengevat:

Normveld	Norm	Operationele norm	Bevinding
Wettelijke grondslag			
	Een ASV is door de raad vastgesteld.	De gemeenteraad heeft een algemene subsidieverordening vastgesteld.	De gemeenteraad heeft in januari 2018 een algemene subsidieverordening vastgesteld.
	De subsidie kan verstrekt worden op basis van een subsidieregeling die door het college is vastgesteld.	Bij het vaststellen van de subsidie dient verwezen te worden naar de betreffende subsidieregeling.	In de onderzochte cases wordt geen gebruik gemaakt van een specifieke subsidieregeling. De aangetroffen subsidieregelingen beslaan soms meerdere beleidsterreinen, waardoor de gemeente geen mogelijkheid meer heeft te differentiëren. Soms zijn de subsidieregelingen onnodig gecompliceerd.
Of	De maximale subsidie en de subsidieontvanger zijn in de begroting vermeld.	De maximale subsidie en de subsidieontvanger zijn in de begroting of in de toelichting opgenomen. Bij het vaststellen van de subsidie dient verwezen te worden naar artikel 4:23 lid 3c Awb.	De maximale subsidie en de subsidieontvanger staan vermeld in de activiteitenraming. Bij het vaststellen van de subsidie wordt niet verwezen naar artikel 4:23 lid 3c Awb. Ook ambtelijk wordt in eerste instantie niet gewezen op dit artikel.
Of	De subsidie is incidenteel van aard, dat wil zeggen voor ten hoogste vier jaar.	Bij het vaststellen van de subsidie dient verwezen te worden naar artikel 4:23 lid 3d Awb.	Hiervan wordt bij één casus gebruik gemaakt. De grondslag wordt niet vermeld in het raadsvoorstel of in de beschikking.
Communicatie richting raad			
	De informatieverstrekking dient aan te sluiten op de informatiebehoefte van de gemeenteraad.	Aan de hand van commissie- en raadsvergaderingen dient geconstateerd te worden, dat raadsleden niet ontevreden zijn over de verstrekte informatie.	Over individuele subsidieregelingen en individuele subsidies wordt soms actief gecommuniceerd en gediscussieerd. De informatieverstrekking over het totaal aan verstrekte subsidies is enkel op de fractievoorzitters gericht en biedt geen mogelijk om tot een integraal inzicht te komen. Democratische controle op het geheel aan verstrekte subsidies is niet mogelijk. Raadsleden geven niet aan ontevreden te zijn over de verstrekte informatie.
Grip op subsidies			
	Subsidieregelingen.	Bekend moet zijn welke subsidieregelingen zijn vastgesteld en geldig zijn.	De gemeente beschikt niet over een integraal overzicht van de geldende subsidieregelingen.

		Bekend moet zijn welke subsidie op basis van welke subsidieregeling is verstrekt.	De gemeente kan niet aangeven welke subsidie op basis van welke subsidieregeling is verstrekt.
	Financiën.	De gemeente beschikt over een actueel en volledig overzicht van verstrekte subsidies, afgezet tegen de begrote bedragen en/of de plafonds.	De gemeente beschikt niet over een actueel en volledig overzicht van verstrekte subsidies, afgezet tegen de begrote bedragen en/of de plafonds. Sommige afdelingen beschikken wel over een dergelijk overzicht, andere afdelingen beschikken over een onvolledig overzicht dat deels overlapt met andere afdelingen. Van weer andere afdelingen is in het geheel niet bekend welke subsidies worden verstrekt. Een en ander wordt verklaard vanuit het gevoerde beleid, waarbij iedere afdeling verantwoordelijk is voor zijn eigen subsidies en subsidieadministratie. Iedere afdeling hanteert hierbij een eigen werkwijze, zo wordt opgemerkt. Subsidies en bijdragen worden onder één en dezelfde kostensoort geboekt, zodat administratief geen splitsing meer is te maken. Een beheersing van de totale subsidiestroom op concernniveau is als gevolg van de bovenstaande bevindingen niet mogelijk.
		De gemeente voert een periodieke bewaking uit van de begrote bedragen en/of de plafonds.	De subsidieregelingen hanteren over het algemeen subsidieplafonds, hetgeen de beheersing ten goede komt. Bij sommige regelingen is niet duidelijk hoe het plafond gehanteerd wordt. Niet altijd wordt in de subsidieregeling een plafond ingebouwd. Soms wordt een plafond ingesteld, maar vormt overschrijding van dit plafond geen grond voor afwijzing. Soms wordt een plafond ingesteld, maar wordt de hoogte van dit plafond niet aangegeven in de subsidieregeling. Ook komt het voor dat een plafond bij een separaat besluit wordt ingesteld en niet wordt opgenomen in de subsidieregeling. De subsidieregelingen zijn niet altijd afgedekt in de begroting, zodat separate raadsbesluiten nodig zijn of men moet omzien naar de post onvoorzien. In de adviesnota's wordt niet altijd een inschatting gemaakt van het budget dat gemoeid is met de subsidie. Ook kunnen soms vraagtekens gezet worden bij de budgettaire onderbouwing en bij de vertaling van het budget naar de begroting.

			Andere adviesnota's gaan hier juist wel zeer uitgebreid op in.
	Proces.	De gemeente dient inzicht te hebben in het aantal aanvragen dat in een bepaalde periode is binnengekomen, dat in deze periode is afgehandeld en dat nog open staat.	Er bestaat geen centraal inzicht in het aantal aanvragen dat in een bepaalde periode binnen is gekomen, dat in deze periode is afgehandeld en dat nog open staat.
		De gemeente dient inzicht te hebben in de stand van zaken met betrekking tot mogelijke bezwaar- en beroepsschriften.	De rekenkamer is geen centraal inzicht in mogelijke bezwaar- en beroepsschriften en in de stand van zaken daarvan verstrekt, hoewel een dergelijk inzicht volgens het college wel bestaat.
		Dossiers dienen op orde te zijn en termijnen dienen niet overschreden te worden.	De indruk ontstaat, dat de dossiers niet volledig zijn. Tijdens het onderzoek zijn geen termijnoverschrijdingen geconstateerd.
Toegankelijkheid en duidelijkheid			
	Aanvraag.	De aanvraagformulieren dienen eenvoudig opgevraagd te kunnen worden en duidelijk te zijn.	De site geeft geen overzicht van alle subsidiemogelijkheden, zodat niet duidelijk is welke initiatieven mogelijk gesubsidieerd kunnen worden. Digitaal aanvragen is niet mogelijk. Wel kan een contactformulier worden ingevuld. De gemeente neemt dan contact op om te bezien in hoeverre een subsidie verstrekt kan worden voor het initiatief. Het gevaar bestaat dat initiatiefnemers dit niet doen en subsidie mis lopen.
		De aanvraag en de additionele informatie dient eenvoudig ingediend te kunnen worden.	Dit verloopt via het contactformulier. Het formulier zelf is goed en snel in te vullen, maar wordt vervolgens niet altijd als opmaat voor een subsidie aanvraag aangemerkt, zo leert het experiment.
	Communicatie gemeente.	De gemeente dient begrijpelijk te communiceren met de aanvrager.	Aan de hand van een analyse van de aangeleverde beschikkingen kan geconstateerd worden, dat de gemeente begrijpelijk communiceert met belanghebbenden.
Controle op verantwoording			
	De gemeente controleert in hoeverre voldaan is aan de voorwaarden die de gemeente heeft gesteld.	Tijdens de casestudies van dit onderzoek zal deze controle zichtbaar dienen te worden.	Het college besluit in december 2018 bij regeling om in sommige gevallen te volstaan met een lichtere verantwoordingsvorm. De regeling zelf bevat echter geen operationele criteria. De casus museum Martena illustreert, dat volstaan wordt met een lichtere verantwoordingsvorm, zonder dat expliciet getoetst is aan de criteria uit de

			subsidieregeling verantwoording subsidie kleine instellingen. Niet is gebleken dat de gemeente tussentijds informatie opvraagt en beoordeelt. Bij structurele subsidies boven de € 50.000 wordt gewerkt met een uitvoeringsovereenkomst. Op basis van de jaarstukken wordt de naleving van deze overeenkomst daadwerkelijk beoordeeld. Aantoonbaar bestuurlijk of ambtelijk overleg met de subsidieontvanger vindt niet frequent plaats. De ASV biedt de mogelijkheid om bij subsidies vanaf € 5.000 een controleverklaring te vragen of niet. Geen mogelijkheid bestaat om een lichtere verklaring op te vragen. Dit kan alleen als gebruik wordt gemaakt van een subsidieregeling.

Hoofdstuk 5 Conclusies en aanbevelingen

Op basis van het onderzoek en de uitgevoerde analyse, kunnen de volgende conclusies worden getrokken.

5.1 Grip op subsidies

Binnen Waadhoeke wordt een werkwijze gehanteerd, waarbij iedere subsidieregeling een afzonderlijk besluitvormingstraject kent. De onderliggende reden voor deze werkwijze is het beleid dat iedere afdeling verantwoordelijk is voor zijn eigen subsidieregelingen. Het blijkt, dat afdelingen de subsidieregelingen verschillend administreren. De ene afdeling is bijvoorbeeld in staat om een overzicht te verstrekken van alle subsidieregelingen die via deze afdeling lopen. De andere afdeling kan echter geen overzicht hiervan verstrekken. Een en ander heeft tot gevolg, dat de gemeente niet beschikt over een integraal en actueel overzicht van alle geldende subsidieregelingen.

Logischerwijs beschikt de gemeente ook niet over een overzicht waarin wordt aangegeven welke subsidies nu verstrekt zijn op basis van welke subsidieregeling. Dit houdt in, dat ook geen integraal inzicht bestaat in het gebruik van de subsidieregelingen.

Als gevolg hiervan, kan een dergelijk overzicht ook niet op de site van de gemeente kenbaar worden gemaakt aan mogelijke subsidieaanvragers. Het gebrek aan integraal inzicht en sturing op subsidieregelingen heeft tevens tot gevolg, dat veelal wordt omgezien naar de uitzonderingsmogelijkheden die de Awb biedt.

Eén van de meest in het oog springende bevindingen is, dat de gemeente niet beschikt over een integraal overzicht waarin op jaarbasis de verstrekte subsidiebedragen en de subsidieontvangers staan vermeld, afgezet tegen de begrote bedragen en/of de subsidieplafonds. De gemeente die tijdens dit onderzoek in de vergelijking is meegenomen, is in staat om een dergelijk overzicht binnen 24 uur te verstrekken.

In eerste instantie verstrekt Waadhoeke overzichten, maar dat betreft enkel de subsidies die door één afdeling worden verstrekt. Daarnaast geven deze overzichten niet het totale subsidiebedrag per ontvanger weer. Een andere afdeling kan enkel een overzicht voor 2021 verstrekken, maar dat overzicht overlapt het overzicht van de eerste afdeling. Van andere afdelingen is in het geheel geen reactie vernomen.

Ook deze constatering wordt ambtelijk verklaard door het beleid, waarbij iedere afdeling verantwoordelijk is voor zijn eigen subsidies en voor zijn eigen subsidieadministratie. Niet iedere afdeling volgt hierin echter dezelfde werkwijze. Zo houdt de ene afdeling een administratie bij waaruit op jaarbasis blijkt hoeveel subsidie verstrekt is aan welke subsidieontvanger. De andere afdeling voert een dergelijke administratie niet. Deze werkwijze bevordert een adequaat integraal inzicht en een goede beheersing van subsidies uiteraard niet bepaald.

12 oktober 2022 wordt vanuit de centrale financiële administratie een overzicht verstrekt, maar dit overzicht betreft enkel het jaar 2022. Bovendien staan in dit overzicht tevens bijdragen (voor de raad, het college, promotie, representatie, overige personele kosten, etc.) vermeld, zodat dit overzicht de facto niet goed bruikbaar is. Een nadere analyse leert, dat de oorzaak hiervan gelegen ligt in het feit dat subsidies en bijdragen op één en dezelfde kostensoort worden geboekt (438.00). Het gevolg hiervan is, dat subsidies en bijdragen niet meer te splitsen zijn.

Uiteindelijk leidt deze werkwijze ertoe, dat zowel op decentraal als op centraal niveau geen integraal overzicht van verstrekte subsidies kan worden verstrekt en dat dus ook de raad niet adequaat geïnformeerd kan worden over de verstrekte subsidies.

Omdat niet altijd met subsidieregelingen wordt gewerkt (in de onderzochte cases in het geheel niet), wordt ook niet altijd met subsidieplafonds gewerkt. Dit komt de financiële beheersing niet ten goede: “Het ontbreken van geld op de begroting is op zichzelf geen voldoende motivering om een aanvraag af te wijzen. Als er geen subsidieplafond is vastgesteld en op de juiste manier is bekendgemaakt, zou iedere aanvraag die voldoet aan de inhoudelijke criteria moeten worden toegewezen”, zo formuleert de organisatie dit zelf in een collegevoorstel van 13 juli 2022.

Als wel met een subsidieplafond gewerkt wordt, is niet altijd duidelijk hoe het plafond gehanteerd wordt. Niet altijd wordt in een subsidieregeling een planfond ingebouwd. Ook komt het voor dat een plafond bij separaat besluit wordt ingesteld en niet wordt opgenomen in de subsidieregeling. De subsidieregelingen zijn niet altijd afgedekt in de begroting, zodat separate raadsbesluiten nodig zijn of men moet omzien naar de post onvoorzien.

De decentrale werkwijze met betrekking tot subsidies heeft logischerwijs tot gevolg dat ook grote verschillen per afdeling kunnen ontstaan in de manier waarop dit proces gevoerd en geadministreerd wordt. De ene afdeling houdt bijvoorbeeld bij, hoeveel subsidies op jaarbasis worden verstrekt aan welke subsidieontvanger en wat de stand van zaken is. Ook heeft deze afdeling inzicht in de subsidieregelingen die door deze afdeling worden ingezet. De andere afdeling heeft een dergelijke administratie niet en van deze afdeling is geen overzicht van

relevante subsidieregelingen ontvangen. Van weer andere afdelingen is in het geheel niets vernomen.

Dit maakt, dat een eenduidig beeld van de manier waarop het proces van subsidieverstrekking decentraal wordt beheerst, niet mogelijk is. Wel kan geconstateerd worden, dat van enige centrale kaderstelling, sturing en handhaving geen sprake is. Centraal bestaat geen inzicht in de binnengekomen aanvragen, de stand van zaken met betrekking tot de afhandeling, de resterende werkvoorraad, etc. Ook is de rekenkamer geen centraal inzicht in mogelijke bezwaar- en beroepsschriften en in de stand van zaken daarvan verstrekt, hoewel een dergelijk inzicht volgens het college wel bestaat.

Hoewel tijdens het onderzoek, gelet op de versnipperde informatieverstrekking, de indruk ontstaat dat de dossiers niet makkelijk toegankelijk zijn, zijn tijdens het onderzoek geen termijnoverschrijdingen geconstateerd.

5.2 Wettelijke grondslag

De algemene subsidieverordening wordt door medewerkers van de gemeente in de onderzochte cases aangewezen als wettelijke grondslag voor subsidies. Op zich biedt deze verordening niet de benodigde wettelijke grondslag. De algemene subsidieverordening geeft immers niet aan welke activiteiten de gemeente precies subsidieert, hetgeen voor een wettelijke grondslag vereist is. In de ambtelijke reactie wordt daarnaast soms een collegebesluit aangevoerd als wettelijke grondslag of er wordt verwezen naar de begroting. Ook hier geldt echter, dat een collegebesluit of een begroting geen titel biedt voor het verstrekken van subsidie.

Een wettelijke grondslag kan enkel gevonden worden in een subsidieregeling of in de uitzonderingen die de algemene wet bestuursrecht biedt. Deze grondslagen worden in de cases niet ambtelijk benoemd en eveneens niet vermeld in de collegeadviezen, raadsvoorstellen of in de beschikkingen. In sommige beschikkingen wordt in het geheel geen wettelijke grondslag vermeld.

Geconcludeerd kan worden, dat bij structurele subsidies, zoals bij Eenhoorn en het museum Martena, gebruik wordt gemaakt van de uitzondering die artikel 4:23 lid 3c Awb biedt, maar dat de ambtelijke organisatie zich hier zelf in eerste instantie niet van bewust is. Het gebruik van artikel 4:23 lid 3c Awb, kan een risico opleveren. Wanneer overwogen wordt hiervan (art. 4:23 lid 3c) gebruik te maken is het van belang om er zeker van te zijn dat er geen andere gegadigden zijn voor deze specifieke subsidie. Als dat wel zo is, bestaat namelijk de mogelijkheid dat er sprake is van een schaarse subsidie en dan is de rechtsnorm m.b.t. de

verdeling van schaarse rechten van toepassing. Dat betekent dat andere gegadigden moeten kunnen meedingen en dat de procedure daarvoor transparant moet zijn, zo concludeert de VNG in dit verband.

In de onderzochte cases wordt geen gebruik gemaakt van een specifieke subsidieregeling. Het gebruik van een subsidieregeling wordt door de VNG sterk aanbevolen, aangezien een subsidieregeling de mogelijkheid biedt een subsidieplafond vast te stellen, de verdeling van het subsidiebudget in te regelen, additionele voorwaarden te stellen en om potentiële subsidieaanvragers te wijzen op het feit dat voor bepaalde activiteiten subsidie beschikbaar is en welke voorwaarden daarvoor gelden.

5.3 Communicatie richting raad

Sommige specifieke subsidies en subsidieregelingen worden separaat voorgelegd aan de raad. De raad neemt dan een relatief actieve houding aan. Als het verstrekken van subsidies in zijn algemeenheid of als proces wordt bezien, dan is de informatieverstrekking zeer summier en dit geldt logischerwijs tevens voor de rol die de raad hierbij vervult. Zo worden geen vragen gesteld tijdens de behandeling van de algemene subsidieverordening.

In vergelijkend perspectief is zeer opmerkelijk, dat de raad geen inzicht wordt gegeven in de verstrekte subsidies op jaarbasis. Subsidies die op grond van artikel 4:23 lid 3c Awb worden verstrekt, zouden zelfs verplicht in de begroting of in de toelichting op de begroting moeten worden opgenomen, zo stelt dit artikel. Het blijkt, dat de gemeente de activiteitenramingen verstrekt, maar enkel aan de fractievoorzitters. Bovendien betreft zo'n raming een nadere specificatie van de gehele programmabegroting. Op basis van een activiteitenraming kan onmogelijk een overzicht van de verstrekte subsidies worden verkregen. De activiteitenraming voor 2022 beslaat bijvoorbeeld 263 pagina's. Door deze gehele raming heen, wordt 129 keer melding gemaakt van een subsidie. Voor een integraal overzicht van subsidies, is een dergelijke presentatie uiteraard minder bruikbaar. Dit heeft tot gevolg dat een adequate democratische controle, zoals beoogd door de wetgever (zie de Memorie van Toelichting), niet mogelijk is.

5.4 Toegankelijkheid en duidelijkheid

Op de site van de gemeente wordt niet vermeld welke subsidieregelingen de gemeente hanteert, vermoedelijk omdat de gemeente zelf ook niet over een dergelijk overzicht beschikt. Subsidies zijn niet digitaal aan te vragen. Wel kan een contactverzoek met de organisatie worden ingediend. Andere gemeenten die in de vergelijking zijn betrokken, geven op hun site

een overzicht van alle subsidieregelingen en -mogelijkheden, terwijl de subsidie tevens digitaal kan worden aangevraagd.

De werkwijze van de gemeente heeft ook tot gevolg, dat een beslag op de ambtelijke capaciteit wordt gelegd. Na het indienen van een contactverzoek moet de ambtelijke organisatie immers weer contact opnemen met de potentiële subsidieaanvrager. Ernstiger is, dat initiatiefnemers in deze werkwijze helemaal niet digitaal gewezen worden op mogelijke subsidies. Daarvoor moet immers eerst het contactformulier worden ingezonden en het gevaar bestaat, dat dit niet altijd gebeurt.

Het experiment wijst bovendien uit, dat de werkwijze niet vlekkeloos verloopt. Het contactformulier dat de onderzoeker met betrekking tot een subsidie inzendt, wordt niet als zodanig aangemerkt.

Een analyse van de beschikkingen leert, dat de gemeente duidelijk communiceert met subsidieontvangers. Daarbij worden de belanghebbenden tevens gewezen op de mogelijkheid van bezwaar.

5.5 Controle

De gemeente beoogt op basis van vertrouwen samen te werken met subsidieontvangers. De algemene subsidieverordening reserveert dit vertrouwen voor kleinere subsidies: tot € 5.000 wordt niet meer standaard om verantwoording gevraagd (ASV, artikel 13, toelichting). Het college gaat hierin verder en besluit om kleine instellingen te laten volstaan met een beoordelingsverklaring in plaats van een controleverklaring (18 december 2018). Het kan hier ook om grote subsidiebedragen gaan, aangezien de omvang van de subsidieaanvrager bepalend is om gebruik te maken deze versoepeling en niet zozeer de hoogte van de subsidie. Expliciet gaat het om instellingen die meer dan € 50.000 op jaarbasis aan subsidie ontvangen (Regeling verantwoording subsidie kleine instellingen, artikel 1, 18 december 2018). Het college maakt met deze regeling gebruik van de mogelijkheid die de ASV biedt (artikel 15 lid 3 ASV).

Als deze subsidieregeling “verantwoording subsidie kleine instellingen” wordt bezien, valt op, dat de criteria om al dan niet in aanmerking te komen voor deze regeling niet eenduidig zijn geoperationaliseerd. Zo is niet duidelijk wanneer nu sprake is van een ‘een in geld hoog verstrekte subsidie in vergelijking met andere instellingen’, wanneer sprake is van belangrijke tekortkomingen in de administratieve organisatie, wat precies een liquiditeitsprobleem is, etc. Feitelijk kan op basis van deze criteria niet eenduidig aangegeven worden wanneer sprake is van een hoog, dan wel een laag risicoprofiel.

Dit is van belang, aangezien de toets aan deze criteria bepaalt of sprake is van hogere financiële risico's en aangezien instellingen met hogere financiële risico's niet in aanmerking komen voor de versoepeling in verantwoording (Artikel 2 b, regeling verantwoording subsidie kleine instellingen Waadhoeke).

Los van het feit dat een eenduidige toetsing aan de criteria niet mogelijk is, vindt daarnaast niet altijd een expliciete toetsing plaats. In het geval van Museum Martena volgt de ambtelijke organisatie het oordeel van een extern bureau en adviseert daarop het college om te volstaan met een beoordelingsverklaring. Als echter naar het rapport van dit extern bureau wordt gekeken, dan valt op, dat dit bureau geen nader onderzoek heeft gedaan naar het risicoprofiel van het museum op basis van de criteria uit de regeling.

Op basis van artikel 14 lid 3 kan het college bij subsidies tussen de € 5.000 en de € 50.000 een controleverklaring opvragen. Deze bepaling heeft een 'alles of niets' karakter: er wordt ofwel geen ofwel een controleverklaring gevraagd. Denkbaar is, dat het college kan bepalen om een lichtere verklaring op te leveren, zoals een samenstellings- of een beoordelingsverklaring. Deze mogelijkheid wordt in artikel 14 lid 4 van de algemene subsidieverordening geboden, maar in de huidige verordening moet dan sprake zijn van een subsidieregeling, hetgeen in de gemeente niet altijd het geval is.

5.6 Aanbevelingen

Aanbevolen kan worden om meer gebruik te maken van subsidieregelingen. Deze zouden specifieker kunnen worden geformuleerd, jaarlijks in één voorstel kunnen worden geactualiseerd door het college en vervolgens via de site kunnen worden gecommuniceerd. Het lijkt raadzaam om deze aanbeveling centraal en gemeentebreed op te pakken, opdat een integraal overzicht van subsidieregelingen en het gebruik daarvan gegenereerd en gecommuniceerd kan worden.

Sterk wordt aanbevolen de raad op jaarbasis bij de programmabegroting een separaat overzicht te verstrekken van verstrekte en te verstrekken subsidies. In het geval de subsidie verstrekt wordt op grond van artikel 4:23 lid 3c Awb, zullen tevens de subsidieontvangers in dit overzicht vermeld moeten worden.

Aanbevolen wordt, subsidies onder een aparte kostensoort te boeken, opdat het mogelijk wordt een integraal inzicht te verstrekken in verstrekte subsidies en subsidieontvangers op jaarbasis. Tevens wordt aanbevolen om de financiële administratie van subsidies te centraliseren en centraal te beheersen.

Het gebruik van subsidieregelingen biedt tevens de mogelijkheid om subsidieplafonds in te stellen en deze periodiek te bewaken. Ook dit zou de beheersing van subsidies in de hand kunnen werken.

Het verdient aanbeveling om de procesbewaking op het verstrekken van subsidies centraal te beleggen. Op die manier kan integraal en uniform inzicht verkregen worden in het aantal aanvragen dat binnenkomt, de stand van zaken met betrekking tot de afhandeling, de werkvoorraad en de stand van zaken met betrekking tot bezwaar- en beroepsschriften.

Aanbevolen wordt om het aanvragen van subsidies digitaal mogelijk te maken via de site van de gemeente. Daarbij zou tevens een duidelijk overzicht gepresenteerd moeten worden van activiteiten die mogelijkerwijs voor subsidie in aanmerking komen.

Aanbevolen wordt om de voorwaarden om in aanmerking te komen voor een lichtere verantwoording eenduidig te formuleren en er navolgbaar op toe te zien dat daadwerkelijk aan deze voorwaarden wordt voldaan. Tevens zou men in de ASV de mogelijkheid kunnen opnemen om ook zonder subsidieregeling te opteren voor een lichtere verantwoordingsvorm.

Bestuurlijk wederhoor

Memo

Bestuurlijke reactie Rekenkameronderzoek Subsidies

Datum 13 december 2022

Aan Rekenkamer

CC

Van College van burgemeester en wethouders

Onderwerp Bestuurlijke reactie in kader van hoor en wederhoor op rapport Rekenkamer van november 2022 inzake het subsidieproces gemeente Waadhoeke

Inleiding

De Rekenkamer heeft onderzoek gedaan naar het proces van subsidieverstrekking in de gemeente Waadhoeke. Doelstelling van het onderzoek is het verschaffen van inzicht aan raadsleden in de wijze waarop de gemeente subsidies verstrekt. Dit inzicht kan raadsleden behulpzaam zijn om invulling te geven aan de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad. Daarnaast beoogt het onderzoek het proces van subsidieverstrekking waar mogelijk verder te optimaliseren.

Het rapport is in handen gesteld van het college in het kader van bestuurlijk hoor en wederhoor. U vraagt het college uiterlijk 16 december 2022 een bestuurlijke reactie te geven. De reactie van het college zal worden verwerkt in het rapport en worden voorzien van een nawoord. Vervolgens biedt u het definitieve rapport aan de gemeenteraad aan.

Eerder is de ambtelijke organisatie in de gelegenheid gesteld te reageren op het eerste rapport van bevindingen (feitelijk verslag van gevraagde en geleverde informatie).

Het college heeft met belangstelling het rekenkamerrapport bestudeerd en dankt u voor haar uitgebreide onderzoek. Met het rapport hebben we een nader inzicht gekregen in de kwaliteit van ons huidige subsidieproces, de wijze waarop dat is georganiseerd, de communicatie daarover met subsidieaanvragers en de onderliggende regelingen. Wij doen dan ook graag ons voordeel met uw conclusies en aanbevelingen om ons proces van besluitvorming omtrent subsidieaanvragen, de verantwoording daarover richting de raad en de communicatie naar buiten toe, verder te optimaliseren.

Wij onderschrijven in hoofdlijnen uw conclusies en de gedane aanbevelingen. In het kader van bestuurlijk wederhoor geven wij hierna een reactie per aanbeveling.

Aanbeveling 1

Maak meer gebruik van subsidieregelingen en actualiseer deze jaarlijks in 1 voorstel en pak deze aanbeveling centraal en gemeente breed op, zodat een integraal overzicht van subsidieregelingen kan worden gecommuniceerd..

De gemeente kent vele subsidieregelingen. We hebben er vooralsnog voor gekozen geen subsidieregeling op te stellen voor incidentele of structurele subsidies voor één bepaalde organisatie en of een bijzonder initiatief. Dit is in lijn met de toelichting op artikel 4:23 lid 3 sub c Awb. In dit artikel staat, dat je als college geen subsidieregeling hoeft vast te stellen indien in de begroting de subsidieontvanger en het bedrag waarop de subsidie ten hoogste kan worden vastgesteld wordt vermeld. Hiermee is controle op de subsidiëring in voldoende mate mogelijk.

Zaken die kunnen worden opgenomen in een subsidieregeling, zoals bepaalde voorwaarden en of verplichtingen voor de subsidieontvanger, kunnen eveneens opgenomen worden in een uitvoeringsovereenkomst ex art. 4:36 Awb. Met nagenoeg alle instellingen, die wij jaarlijks een subsidie verstrekken van meer dan € 50.000,- sluiten wij een uitvoeringsovereenkomst.

In het kader van het project Juridische Kwaliteitszorg zijn wij bezig alle verordeningen, nadere regelingen en beleidsregels in kaart te brengen. Zo hebben én houden we voortaan goed zicht op alle geldende gemeentelijke regelgeving. De geldende gemeentelijke regelgeving komt ook op intranet te staan met een hyperlink naar Overheid.nl.

Aanbeveling 2

Verstrek de raad op jaarbasis bij de programmabegroting een separaat overzicht van verstrekte en te verstrekken subsidies. In het geval subsidie wordt verstrekt op basis van artikel 4.23 lid 3c Awb zullen tevens de subsidieontvangers in dit overzicht vermeld moeten worden.

Wij zijn voornemens een overzicht te maken met alle verstrekte en te verstrekken subsidies als bijlage bij de begroting. Met de raad zullen we dan het gesprek aangaan over het gewenste detailniveau van een dergelijk overzicht.

Aanbeveling 3

Boek de subsidies onder een aparte kostensoort, zodat het mogelijk wordt een integraal overzicht te verstrekken en centraliseer de financiële administratie

Na de gemeentelijke herindeling hebben de subsidies een aparte kostensoort gekregen. Wij constateren samen met u, dat dat in het verleden niet consequent is doorgevoerd. Wij zullen hier een interne controle op laten uitvoeren en de noodzakelijke aanpassingen doorvoeren. Daarbij onderzoeken we in het proces rondom subsidiebeschikkingen wat decentraal en centraal kan en of moet.

Aanbeveling 4

Stel, in het kader van beheersing, subsidieplafonds in en bewaak deze periodiek.

Bij de zogenoemde “incidentele subsidies” en de “subsidieregeling Dorpen en Wijken” is een subsidieplafond ingesteld. Bij de overige subsidieverstrekkingen geven we via de bestuursrapportage (2x per jaar) en de Jaarrekening inzicht in en leggen we verantwoording af over de uitgaven op het gebied van subsidies. In de toelichting bij Afdeling 4.2.2 van de Awb (subsidieplafond) staat dat bij beleidsvrijheid geen subsidieplafond nodig is. Indien het bestuursorgaan reeds beleidsvrijheid heeft om de subsidie op beleidsmatige gronden te weigeren, zal het dat ook kunnen doen op grond dat onvoldoende gelden beschikbaar zijn. Bij budgetsubsidies is vaststelling van een subsidieplafond o.i. daarom meestal niet nodig.

Aanbeveling 5

Beleg de procesbewaking op het verstrekken van subsidies centraal in de organisatie. Op die manier kan integraal en uniform inzicht verkregen worden in het aantal aanvragen dat binnenkomt, de stand van zaken met betrekking tot de afhandeling, de werkvoorraad en de stand van zaken met betrekking tot bezwaar- en beroepschriften.

Wij delen de conclusie van u, dat de huidige decentrale wijze van procesbewaking niet bijdraagt aan een uniforme werkwijze en aan het verkrijgen van een eenduidig en integraal inzicht in de behandeling en afhandeling van subsidieaanvragen. Wij onderzoeken de wijze waarop de procesbewaking, en daarmee ook het kunnen verschaffen van een integraal overzicht richting de gemeenteraad, verder kan worden geoptimaliseerd.

Overigens merken wij op, dat er in de afgelopen jaren nagenoeg geen bezwaren zijn ingediend met als onderwerp subsidie. Centraal zijn alle bezwaren bekend met als onderwerp subsidies. Dit wordt gedaan door de secretaris van de commissie bezwaarschriften. Beroepschriften zijn er nu niet. De opmerking in uw rapport, dat er geen centraal zicht is op de bezwaarschriften en de stand van zaken daarvan, is naar onze mening dan ook niet juist.

Aanbeveling 6

Maak het aanvragen van subsidieaanvragen digitaal mogelijk via de site van de gemeente. Presenteer daarbij een overzicht van activiteiten die mogelijkerwijs voor subsidie in aanmerking komen.

In het kader van ons Programma Dienstverlening heeft dit punt inmiddels onze aandacht. Wij zijn voornemens uw aanbeveling over te nemen en onderzoeken de mogelijkheid waarop dit voor onze subsidieaanvragers optimaal kan worden gerealiseerd en vormgegeven.

Aanbeveling 7

Formuleer de voorwaarden om in aanmerking te komen voor een lichtere verantwoording op een eenduidige manier en zie er op toe dat aan deze voorwaarden wordt voldaan. In de ASV zou een mogelijkheid kunnen worden opgenomen om ook zonder subsidieregeling te opteren voor een lichtere verantwoordingsvorm

Wij zien in het onderzoek van u en de aanbevelingen op dit punt zeker aanleiding om de ASV en de regeling te evalueren en waar nodig aan te passen c.q. aan te scherpen.

Nawoord Rekenkamer

De rekenkamer is verheugd dat het college in hoofdlijnen de conclusies en de aanbevelingen uit het onderzoek naar subsidieverlening binnen de gemeente onderschrijft. Als de rekenkamer de reactie van het college op de afzonderlijke aanbevelingen goed analyseert, vallen evenwel enkele opmerkingen te plaatsen.

Zo stelt het college dat de gemeente vele subsidieregelingen kent. Eén van de meest in het oog springende conclusies van het onderzoek is echter, dat geen integraal overzicht bestaat van deze subsidieregelingen en ook geen integraal overzicht van het gebruik van deze subsidieregelingen. Het college stelt daarop terecht, dat de gemeente veelal gebruik maakt van de mogelijkheid die artikel 4:23 lid 3c Awb biedt. Zoals het college aangeeft, is daartoe vereist, dat dan in de begroting de subsidieontvanger en de maximale subsidie vermeld worden. Het onderzoek concludeert, dat de gemeente dit achterwege laat. In de programmabegroting van de gemeente is dit bedoelde overzicht niet opgenomen. Subsidies worden weliswaar in een activiteitenraming opgenomen, maar in deze raming worden subsidies niet in één overzicht benoemd. De activiteitenraming voor 2022 beslaat bijvoorbeeld 263 pagina's. Door deze gehele raming heen, wordt 129 keer melding gemaakt van een subsidie. Democratische controle, zoals beoogd door de formele wetgever, is met een dergelijke activiteitenraming dan ook niet mogelijk. Het is op zich toe te juichen, dat het college het project Juridische Kwaliteitszorg heeft opgestart, maar de rekenkamer is uiteraard benieuwd naar de concrete planning van dit project. De vraag rijst natuurlijk, wanneer alle subsidieregelingen integraal in kaart zijn gebracht, alsmede het gebruik hiervan. Dit is ook van belang voor de communicatie richting potentiële subsidieaanvragers.

Blij is de rekenkamer met het voornemen de raad een overzicht te verstrekken waarin alle verstrekte en te verstrekken subsidies staan vermeld. Ook hier had de rekenkamer graag gezien wanneer het college het gesprek hierover met de raad zou willen aangaan.

Het college stelt, dat subsidies na de gemeentelijke herindeling een aparte kostensoort hebben gekregen. Tevens stelt het college dat dit in het verleden niet consequent is doorgevoerd. De rekenkamer constateert echter, dat in het overzicht dat op 12 oktober 2022 is verstrekt, subsidies niet onder een aparte kostensoort worden opgevoerd. In het huidige boekjaar worden subsidies en bijdragen namelijk onder dezelfde kostensoort geboekt, met als gevolg, dat niet alleen in het verleden, maar ook op dit moment een overzicht van enkel subsidies niet op grond van de huidige financiële administratie is te genereren.

Voorts stelt het college, dat met betrekking tot subsidieverstrekkingen, die niet op grond van een subsidieregeling worden verstrekt, de raad via een bestuursrapportage en de jaarrekening geïnformeerd wordt. De rekenkamer concludeert, dat in de jaarrekeningen en de

bestuursrapportages geen integrale overzichten worden opgenomen van verstrekte subsidies. Zo wordt in de jaarstukken 2021 van de gemeente 78 keer melding gemaakt van subsidies, maar deze subsidies staan niet vermeld in een separaat overzicht. Dit geldt eveneens voor de subsidie-informatie zoals deze in de bestuursrapportages (bijv. Berap II, 2022) wordt opgenomen.

Het college stelt zich voorts op het standpunt, dat indien het bestuursorgaan beleidsvrijheid heeft om subsidies op beleidsmatige gronden te weigeren, hij dit ook kan doen op de grond dat onvoldoende gelden beschikbaar zijn. Op zich is deze redenering correct en het college verwijst in dit verband naar subsidieverstrekking op basis van art. 4:23 lid 3c Awb. Van belang is daarbij wel, dat bij het gebruik van dit artikel de nodige zorgvuldigheid betracht moet worden. De VNG stelt in dit verband: "Bij de verdeling van schaarse vergunningen moet het bestuur aan (potentiële) gegadigden de ruimte bieden om naar de beschikbare vergunning(en) mee te dingen. De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft in ABRvS 11-07-2018, ECLI:NL:RVS:2018:2310 (Geobox), uitgesproken dat deze rechtsnorm ook van toepassing is bij de verdeling van schaarse subsidiemiddelen. De Afdeling overwoog dat in dit geval het beginsel van gelijke kansen voorging op het rechtszekerheidsbeginsel. Het schaarserechtenvraagstuk kan vooral opspelen als er subsidies worden toegekend die niet zijn gebaseerd op een verordening. Bij een incidentele subsidie (artikel 4:23, derde lid, onder d, van de Awb) of een 'begrotingspostsubsidie' (artikel 4:23, derde lid, onder c, van de Awb) kan het zijn dat er meer personen of instellingen (blijken te) zijn die dezelfde activiteit uitvoeren en ook voor subsidie in aanmerking zouden willen komen" (VNG, augustus 2019). De vraag rijst in dit verband, in hoeverre het college alle potentiële gegadigden de ruimte biedt om mee te dingen naar een beschikbare subsidie. Verder valt in dit verband te wijzen op een adviesnota gericht aan het college zelf waarin het volgende staat opgenomen: "Het ontbreken van geld op de begroting is op zichzelf geen voldoende motivering om een aanvraag af te wijzen. Als er geen subsidieplafond is vastgesteld en op de juiste manier is bekendgemaakt, zou iedere aanvraag die voldoet aan de inhoudelijke criteria moeten worden toegewezen" (Adviesnota Subsidieplafond, 13 juli 2022).

De rekenkamer is verheugd dat het college de conclusie deelt, dat de huidige decentrale wijze van procesbewaking niet bijdraagt aan een uniforme werkwijze en aan het verkrijgen van een eenduidig en integraal inzicht in de behandeling en afhandeling van subsidieaanvragen. Ook is de rekenkamer verheugd met het voornemen van het college de wijze van procesbewaking nader te onderzoeken. Uiteraard had de rekenkamer hier graag een wat concretere formulering gezien, aangezien nu de vraag open blijft staan wat het college nu concreet wanneer gaat doen. Het feit dat centraal inzicht bestaat in de lopende bezwaar- en beroepschriften verbaast de rekenkamer, aangezien op het verzoek van de rekenkamer hierover geen gegevens door de

gemeente zijn verstrekt. Uiteraard heeft de rekenkamer deze bevinding in het onderzoeksrapport genuanceerd.

Een soortgelijke emotie ervaart de rekenkamer ten aanzien van de aanbeveling om het aanvragen van subsidie digitaal mogelijk te maken en om de verantwoordingsvoorwaarden eenduidiger te formuleren. Enerzijds is de rekenkamer verheugd dat deze aanbevelingen worden onderschreven door het college, anderzijds blijft ook hier de vraag open welke acties het college nu concreet wanneer uitzet.

Lijst van bestudeerde documenten

Gemeente Waadhoeke, Programmabegroting 2022, november 2021.

Gemeente Waadhoeke, Raadsvoorstel Financiële problematiek Theater de Koornbeurs, 22 oktober 2020.

Gemeente Waadhoeke, Amendement, 22 oktober 2020.

Gemeente Waadhoeke, Algemene Subsidieverordening, 2 januari 2018.

Gemeente Waadhoeke, Raadsvoorstel, vaststellen overige verordeningen, geharmoniseerde verordeningen en notities, 2 januari 2018.

Gemeente Waadhoeke, overzichten subsidieontvangers, niet volledig en zonder subsidiebedragen, 12 juli 2022.

Gemeente Waadhoeke, Subsidieregeling AED, publicatie gemeenteblad, 7 juni 2019.

Gemeente Waadhoeke, Raadsvoorstel AED Beleid gemeente Waadhoeke, 25 april 2019.

Gemeente Waadhoeke, Adviesnota B&W, Subsidieregeling AED, 13 mei 2019.

Gemeente Waadhoeke, Adviesnota B&W, Bijgestelde subsidieregeling dorpen en wijken, 21 april 2020.

Gemeente Waadhoeke, Raadsmemo, Evaluatie subsidieregeling dorpen en wijken Waadhoeke en werkproces behandeling dorpen en wijkplannen, 29 april 2020.

Gemeente Waadhoeke, Adviesnota B&W, Vaststellen subsidieregeling dorpen en wijken 2018, 27 november 2018.

Gemeente Waadhoeke, Adviesnota B&W, Subsidie, 29 januari 2019.

Gemeente Waadhoeke, Adviesnota B&W, Verantwoording subsidie kleine instellingen Waadhoeke, 18 december 2018.

Gemeente Waadhoeke, Subsidieregeling bevoorschotting subsidie, 23 oktober 2018.

Gemeente Waadhoeke, Subsidieregeling indexering van subsidies, 23 oktober 2018.

Gemeente Waadhoeke, Adviesnota B&W, Beleidsregels subsidie, 23 oktober 2018.

Gemeente Waadhoeke, Adviesnota B&W, Subsidieregeling peuteropvang en VVE Waadhoeke 2022, 4 januari 2022.

Gemeente Waadhoeke, Subsidieregeling peuteropvang en VVE gemeente Waadhoeke 2022, 11 januari 2022.

Gemeente Waadhoeke, Adviesnota B&W, Subsidieregeling kleinschalige ontmoetingsactiviteiten in dorpen en wijken 2022, 1 maart 2022.

Gemeente Waadhoeke, Subsidieregeling kleinschalige ontmoetingsactiviteiten in dorpen en wijken 2022, maart 2022.

Gemeente Waadhoeke, Subsidieregeling doarre & dwaan Waadhoeke 2021, 2 november 2021.

Gemeente Waadhoeke, Adviesnota B&W, Subsidieregeling doarre & dwaan, 27 oktober 2021.

Gemeente Waadhoeke, Adviesnota B&W, Tijdelijke subsidieregeling faciliteren verbinding met leden en vrijwilligers, 10 juni 2021.

Gemeente Waadhoeke, Tijdelijke subsidieregeling faciliteren verbinding met leden en vrijwilligers, 15 juni 2021.

Gemeente Waadhoeke, Adviesnota B&W, Subsidieregeling onderhoud dorpshuizen, 15 juli 2020.

Gemeente Waadhoeke, Subsidieregeling onderhoud dorpshuizen, MFC's en buurthuizen 2020 – 2023 gemeente Waadhoeke, 4 augustus 2020.

Gemeente Waadhoeke, Memo Raad, Subsidieregeling Onderhoud dorpshuizen, MFC's en buurthuizen 2020-2023, 4 augustus 2020.

Gemeente Waadhoeke, Subsidieregeling EHBO Waadhoeke 2019, 30 juli 2019.

Gemeente Waadhoeke, Adviesnota B&W, Subsidieregeling EHBO, 23 juli 2019.

Gemeente Waadhoeke, Beleidsregel maatschappelijke – en sportactiviteiten t.b.v. bewoners AZC St. -Annaparochie 2020, 21 april 2020.

Gemeente Waadhoeke, Adviesnota B&W, Beleidsregel maatschappelijke – en sportactiviteiten t.b.v. bewoners AZC St. -Annaparochie, 9 april 2020.

Gemeente Waadhoeke, Adviesnota B&W, Harmonisatie subsidieregelingen amateurkunst, 16 juli 2019.

Gemeente Waadhoeke, Subsidieregeling amateurkunst gemeente Waadhoeke 2019, juli 2019.

Gemeente Waadhoeke, Adviesnota, Subsidie omroep Eenhoorn 2019, 11 december 2018.

Gemeente Waadhoeke, Adviesnota, Subsidie omroep Eenhoorn 2020, 9 december 2019.

Gemeente Waadhoeke, Adviesnota, Subsidie omroep Eenhoorn 2021, 16 december 2020.

Gemeente Waadhoeke, Adviesnota, Subsidie omroep Eenhoorn 2022, 8 februari 2022.

Gemeente Waadhoeke, Subsidieplafond budget dorpen en wijken 2022, 13 juli 2022.

Gemeente Waadhoeke, Voorstel aan de agendacommissie, Aanwijzen omroep Eenhoorn als lokale omroep, 27 december 2017, agenda 1 februari 2018.

Gemeente Waadhoeke, Adviesnota aanwijzen omroep Eenhoorn als lokale omroep, 20 december 2017, besluit genomen op 9 januari 2018.

Gemeente Waadhoeke, Adviesnota subsidieregeling kleinschalige ontmoetingsactiviteiten in dorpen en wijken 2022 II, 11 juli 2022.

Gemeente Waadhoeke, Subsidieregeling kleinschalige ontmoetingsactiviteiten in dorpen en wijken 2022 II, 11 juli 2022.

Gemeente Waadhoeke, Adviesnota Indexering subsidie 2019, 27 maart 2019.

Gemeente Waadhoeke, Adviesnota Indexering subsidie 2020, 19 maart 2020.

Gemeente Waadhoeke, Adviesnota Indexering subsidie 2021, 4 mei 2021.

Gemeente Waadhoeke, Adviesnota Indexering subsidie 2022, 15 maart 2022.

Gemeente Waadhoeke, Programmabegroting 2020, oktober 2019.

Stichting Martena, Jaarverslag Stichting Museum Martena 2021, Mei 2022.

Stichting Marena, Aanbiedingsbrief Jaarrekening en Jaarverslag 2021, 31 mei 2022.

Aksos Accountant, Jaarrekening 2021, Stichting Museum Martena, 2022.

Gemeente Waadhoeke, Brief aan Museum Martena, Subsidie voor Herinrichting, 16 december 2020.

Gemeente Waadhoeke, Adviesnota Museum Martena, 1 december 2020.

Museum Martena, Aanvraag subsidie herinrichting, 23 juni 2020.

Uitvoeringsovereenkomst 2021 tussen Museum Martena en de gemeente Waadhoeke, 11 januari 2021.

Gemeente Waadhoeke, Brief aan Stichting Museum Martena, Subsidieverlening 2021, 5 januari 2021.

Museum Martena, Aanvraagformulier subsidie 2021, 21 augustus 2020.

Gemeente Waadhoeke, Adviesnota Museum Martena, Vaststelling subsidie 2020, 12 augustus 2021.

Gemeente Waadhoeke, Verslag bestuurlijk overleg Museum Martena, februari 2022.

Gemeente Waadhoeke, Raadsvoorstel, projectplan biodiversiteit agrarisch collectief Waadrâne, 23 september 2021.

Gemeente Waadhoeke, Raadsvoorstel, projectplan biodiversiteit agrarisch collectief Waadrâne, 23 september 2021, CORSA VERSIE.

Gemeente Waadhoeke, Voorblad Adviesnota, Projectplan biodiversiteit agrarisch collectief Waadrâne, 7 september 2021.

Gemeente Waadhoeke, Adviesnota, Projectplan biodiversiteit agrarisch collectief Waadrâne, 7 september 2021.

Agrarisch Collectief Waadrâne, Voorstel Biodiversiteitsproject, augustus 2021.

Gemeente Waadhoeke, Subsidiebeschikking Biodiversiteitsproject Waadrâne, 15 november 2021.

Anderson, R.J., De rechtmatigheidsverantwoording bij gemeenten, Tijdschrift voor Public Controlling, april 2021.

Rekenkamercommissie ’s-Hertogenbosch, Onderzoek subsidiebeleid in de Bosche culturele sector, januari 2022.

Rekenkamercommissie De Wolden, Rechtdoen aan Initiatiefrijk de Wolden, maart 2021.

Rekenkamercommissie Zoetermeer, Subsidiebeleid gemeente Zoetermeer, maart 2021.

Gemeente X, Subsidieregeling.

Memorie van Toelichting, Aanvulling van de Algemene Wet Bestuursrecht, Derde tranche algemene wet bestuursrecht, 1993, kamerdossier: 23 700, no. 3.

Algemene Rekenkamer, Beoordelingskader subsidiebeheer, site Algemene Rekenkamer, bezocht op 31 augustus 2022.

Rekenkamer Krimpen aan den IJssel, Onderzoeksopzet subsidies, september 2021.

Rekenkamercommissie Houten, Onderzoek subsidies, oktober 2021.

Anderson, Tussen Schakelen en Switchen, Gildeprint, 2006.

Rick Anderson, Henk Klaassen, (2012),"The fallacy of the context: An empirical study of the influence of the context on the use of performance management in the public sector", International Journal of Productivity and Performance Management, Vol. 61 Iss: 5 pp. 483 – 501.

VNG, Basisbeginselen subsidierecht, augustus 2019.

AAN DE RAAD

Datum opgesteld	19 januari 2023	**Behandelend ambtenaar**	M van der Wal
Datum agendering	9 maart 2023	**E-mailadres**	m.vanderwal@waadhoeke.nl
Onderwerp	Wijziging Reglement van Orde	**Telefoonnummer**	
Portefeuillehouder	Burgemeester M. Waanders		

Samenvatting

De Raad heeft zijn eigen Reglement van Orde. Het laatste RvO is opgesteld in 2018. In dit raadsvoorstel is het Reglement van Orde aangepast aan de hand van nieuwe richtlijnen vanuit de VNG en de huidige manier van werken in Waadhoeke.

Voorstel

Het aangepaste Reglement van Orde 2023 van de raad van de gemeente Waadhoeke vast te stellen.

Inleiding
Het Reglement van Orde (RvO) van de raad van Waadhoeke stamt uit 2018. In dit aangepaste RvO is een aantal bepalingen aangepast aan de actualiteit en huidige realiteit van werken van de raad in de gemeente Waadhoeke. Het aangepaste RvO is akkoord bevonden door de fracties, het presidium en de voorzitter van de raad.

Beoogd (meetbaar) effect
De gemeente Waadhoeke heeft een geactualiseerd Reglement van Orde.

Motivering
Het in 2018 vastgestelde Reglement van Orde dient te worden geactualiseerd naar nieuwe richtlijnen vanuit de VNG en de huidige manier van werken in Waadhoeke.

Alternatieven
Geen.

Vervolg
Na vaststelling in de raad treedt het RvO 2023 in werking en deze blijft van kracht tot dit vanuit de VNG, of lokale wijzigingen aanpassing behoeft.

Inwonersparticipatie
Niet aan de orde bij deze marginale wijziging.

Communicatie
Na vaststelling zal deze verordening op de gebruikelijke wijze worden gepubliceerd.

Financiën
N.v.t.

Juridisch kader
Artikel 16 van de Gemeentewet.

Bijlagen
Bijlage 1: Reglement van orde Waadhoeke 2023

Burgemeester en wethouders van Waadhoeke

, burgemeester

, secretaris

NR.: D2023-01-030783

De raad van de gemeente Waadhoeke

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van Waadhoeke van ;

B E S L U I T

Het aangepaste Reglement van Orde 2023 van de raad van de gemeente Waadhoeke vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare
raadsvergadering van 9 maart 2023,

, voorzitter

, griffier

Dit document is digitaal ondertekend.

REGLEMENT VAN ORDE VOOR DE VERGADERING EN ANDERE WERKZAAMHEDEN VAN DE GEMEENTERAAD VAN WAADHOEKE 2023.

De raad van de gemeente Waadhoeke;
gelet op artikel 16 van de Gemeentewet, gehoord het advies van de fractievoorzitters;
besluit vast te stellen:

het Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van
de raad Waadhoeke 2023:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepalingen

In dit reglement wordt verstaan onder:
- *amendement*: voorstel van een raadslid tot wijziging van een ontwerpverordening of ontwerpbeslissing;
- *griffier*: griffier van de raad of diens plaatsvervanger;
- *initiatiefvoorstel*: voorstel van een raadslid voor een verordening of ander voorstel;
- *motie:* verklaring waarmee een oordeel, wens of verzoek wordt uitgesproken;
- *subamendement:* voorstel van een raadslid tot wijziging van een aanhangig amendement;
- *voorzitter:* voorzitter van de raad of diens plaatsvervanger.
- *kernteam:* flexibele vorm van een raadscommissie.

Artikel 2. Het presidium

1. Er is een presidium dat bestaat uit de plaatsvervangend raadsvoorzitter van de raad en één raadslid per fractie.
2. Het presidium kan anderen uitnodigen deel te nemen aan zijn vergaderingen.
3. Het presidium doet aanbevelingen aan de raad inzake de organisatie en het functioneren van de raad en de kernteams.
4. Het presidium vervult de rol van agendacommissie met de volgende taken:
a) het voorbereiden en vaststellen van voorlopige agenda's voor raadsvergaderingen en kernteam vergaderingen;
b) het vaststellen van de vergadercyclus van de raad en van de kernteams;
c) het vaststellen van vergaderingen als bedoeld in artikel 17, tweede lid, van de Gemeentewet.
5. Het presidium kiest uit zijn midden drie leden die samen de rol van de werkgeverscommissie van de griffie op zich nemen.
6. De burgemeester en de griffier fungeren als vaste adviseur van het presidium.
7. De griffier ondersteunt het presidium als secretaris.

Artikel 3. Agendacommissie

De rol van agendacommissie wordt, onder verwijzing naar art. 2, lid 4 van dit Reglement, vervuld door het presidium.

Artikel 4. De griffier

1. De griffier is aanwezig in raadsvergaderingen en in vergaderingen van het presidium.
2. Bij verhindering of afwezigheid wordt de griffier vervangen door een door de raad aangewezen plaatsvervanger.
3. De griffier kan op uitnodiging van de voorzitter aan beraadslagingen in vergaderingen deelnemen.

Artikel 5. Onderzoek geloofsbrieven en beëdiging raadsleden

1. Bij de benoeming van nieuwe raadsleden stelt de raad een commissie in bestaande uit drie raadsleden.

2. Deze onderzoekt de geloofsbrieven en de daarop betrekking hebbende stukken van de nieuw benoemde raadsleden en brengt vervolgens advies uit aan de raad over de toelating van de nieuw benoemde raadsleden tot de raad. Indien van toepassing, wordt van een minderheidsstandpunt melding gemaakt in dit advies.
3. Het onderzoek van het proces-verbaal van het centraal stembureau gebeurt in de laatste raadsvergadering in oude samenstelling na de raadsverkiezingen.
4. Na een raadsverkiezing roept de voorzitter de benoemde en toegelaten raadsleden op om in de eerste raadsvergadering in nieuwe samenstelling, bedoeld in artikel 18 van de Gemeentewet, de voorgeschreven eed of verklaring en belofte af te leggen.
5. In geval van een tussentijdse vacaturevervulling roept de voorzitter in afwijking van het voorgaande een nieuw benoemd raadslid op voor de raadsvergadering waarin over diens toelating wordt beslist om de voorgeschreven eed of verklaring en belofte af te leggen.

Artikel 6. Benoeming wethouders

1. Bij de benoeming van een wethouder stelt de raad een commissie in bestaande uit drie raadsleden.
2. Deze commissie onderzoekt of de benoeming van de kandidaat-wethouder voldoet aan de vereisten van de artikelen 36a, 36b, 41b, eerste, derde en vierde lid, en 41c, eerste lid, van de Gemeentewet.
3. De commissie brengt vervolgens advies uit aan de raad over de benoeming tot wethouder.
4. De burgemeester geeft voor de aanvang van iedere ambtstermijn opdracht voor een risicoanalyse van de kandidaat-wethouders. De burgemeester brengt over het eindresultaat daarvan verslag uit aan de raad.

Artikel 7. Fracties

1. Raadsleden die door het centraal stembureau op dezelfde kandidatenlijst verkozen zijn verklaard, worden bij de aanvang van de zitting als één fractie beschouwd.
2. Als boven de kandidatenlijst een aanduiding was geplaatst, voert de fractie in de raad deze aanduiding als naam. Als daar geen aanduiding was geplaatst, deelt de fractie in de eerste raadsvergadering aan de voorzitter mee welke naam deze fractie in de raad zal voeren.
3. De naam van de fractievoorzitter wordt zo spoedig mogelijk doorgegeven aan de voorzitter.
4. Als één of meer raadsleden van één of meer fracties als zelfstandige fractie gaan optreden of als één of meer raadsleden van een fractie zich aansluiten bij een andere fractie, wordt hiervan zo spoedig mogelijk schriftelijk mededeling gedaan aan de voorzitter.
5. Een nieuwe naam van een fractie voldoet aan de eisen uit artikel G 3 van de Kieswet en wordt gebruikt met ingang van de eerstvolgende raadsvergadering na naamswijziging.

Hoofdstuk 2. Raadsvergaderingen

Paragraaf 1. Voorbereiding

Artikel 8. Oproep en voorlopige agenda

1. De voorzitter zendt tenminste 14 dagen voor een raadsvergadering de raadsleden een schriftelijke oproep en de voorlopige agenda met de daarbij behorende stukken, met uitzondering van de in artikel 25, eerste en tweede lid, van de Gemeentewet bedoelde stukken.
2. Als een aanvullende agenda als bedoeld in artikel 9, eerste lid, wordt vastgesteld, wordt deze met de daarbij behorende stukken zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 48 uur voor aanvang van de raadsvergadering aan de leden gezonden.

Artikel 9. Aanvullende agenda; vaststellen agenda

1. In spoedeisende gevallen kan de voorzitter na het verzenden van een schriftelijke oproep een aanvullende voorlopige agenda opstellen. De daarbij behorende stukken worden openbaar

gemaakt.
2. Als omtrent de inhoud van informatie op grond van artikel 25, eerste of tweede lid, van de Gemeentewet geheimhouding is opgelegd, blijft deze informatie in afwijking van het eerste lid onder berusting van de griffier, die de inzage voor de raadsleden verzorgt, wanneer daar om verzocht.
3. De agenda wordt bij aanvang van een raadsvergadering door de raad vastgesteld.

Artikel 10. Ter inzage leggen van stukken
1. Informatie en stukken die ter toelichting van de onderwerpen of voorstellen op een voorlopige agenda dienen, worden gelijktijdig met het verzenden van de schriftelijke oproep via de gemeentelijke website ter inzage gelegd. Als na het verzenden van de schriftelijke oproep stukken ter inzage worden gelegd, wordt hiervan mededeling gedaan aan de leden van de raad en zo mogelijk door middel van openbare kennisgeving.
2. Stukken die digitaal beschikbaar zijn, worden op de website van de gemeente geplaatst.
3. Informatie van de raad of aan de raad verstrekte informatie waaromtrent op grond van hoofdstuk Va van de Gemeentewet geheimhouding is opgelegd, blijft in afwijking van het eerste en tweede lid onder berusting van de griffier.

Artikel 11. Openbare kennisgeving
Raadsvergaderingen worden ten openbare kennis gebracht door tenminste een aankondiging op de gemeentelijke website.

Paragraaf 2. Ter vergadering
Artikel 12. Presentielijst
1. De griffier draagt zorg voor het bijhouden van presentielijsten van raadsvergaderingen.
2. Bij binnenkomst in de vergaderzaal tekenen raadsleden de presentielijst. Aan het einde van elke raadsvergadering wordt die lijst door de voorzitter en de griffier door ondertekening vastgesteld.
.
Artikel 13. Aantal spreektermijnen
1. Beraadslaging over onderwerpen of voorstellen geschiedt in ten hoogste twee termijnen, tenzij de raad anders beslist.
2. Spreektermijnen worden door de voorzitter afgesloten.
3. Raadsleden mogen in een termijn niet meer dan éénmaal het woord voeren over hetzelfde onderwerp of voorstel.
4. Het derde lid is niet van toepassing op een raadslid dat een amendement, een subamendement, een motie of een initiatiefvoorstel heeft ingediend, ten aanzien van de beraadslaging over het door dat raadslid ingediende.
5. Bij de bepaling hoeveel malen een raadslid over hetzelfde onderwerp of voorstel het woord heeft gevoerd, wordt niet meegerekend het spreken over een voorstel van orde.

Artikel 14. Deelname aan de beraadslaging door anderen en insprekers
1. Onverminderd artikel 21 van de Gemeentewet kan de raad op enig moment besluiten dat anderen mogen deelnemen aan de beraadslaging.
2. Insprekers kunnen maximaal vijf minuten het woord vragen over een onderwerp dat al dan niet op de agenda staat.
3. Insprekers melden zich vóór de vergadering aan bij de griffie.
4. Insprekers over een punt dat op de agenda staat, krijgen het woord bij aanvang van het betreffende agendapunt.
5. De spreektijd van alle insprekers gezamenlijk bedraagt niet meer dan 30 minuten.
6. Inspreken kan niet over:
a) een onderwerp waarover een bezwaar- en beroepsprocedure, juridische- of klachtenprocedure loopt.

b) benoemingen, keuzen, voordrachten of aanbevelingen van personen;
c) onderwerpen waarover de raad een afzonderlijke inspraakprocedure heeft gehouden;
7. Er kan in principe in de raad één keer over hetzelfde onderwerp worden ingesproken.

Artikel 15. Voorstellen van orde
Raadsleden kunnen tijdens een raadsvergadering mondeling een voorstel van orde betreffende de vergadering doen. De raad beslist hier terstond over.

Paragraaf 3. Stemmingen
Artikel 16. Stemverklaring
Na het sluiten van de beraadslaging en voordat de raad tot stemming overgaat, kunnen raadsleden hun voorgenomen stemgedrag toelichten.

Artikel 17. Beslissing
1. De voorzitter sluit de beraadslaging als hij vaststelt dat een onderwerp of voorstel voldoende is toegelicht, tenzij de raad anders beslist.
2. Voordat de stemming over het voorstel in zijn geheel plaatsvindt, formuleert de voorzitter het voorstel voor de te nemen beslissing.

Artikel 18. Stemming; procedure hoofdelijke stemming
1. De voorzitter vraagt de raadsleden of zij stemming verlangen. Is dit niet het geval dan stelt de voorzitter vast dat het voorstel zonder stemming is aangenomen.
2. Als een voorstel zonder stemming wordt aangenomen kunnen de in de raadsvergadering aanwezige raadsleden aantekening in het verslag vragen, dat zij geacht willen worden te hebben tegengestemd of overeenkomstig artikel 28 van de Gemeentewet niet aan de stemming te hebben deelgenomen.
3. Als een raadslid om stemming of hoofdelijke stemming vraagt, doet de voorzitter daarvan mededeling aan de raad.
4. Bij hoofdelijke stemming roept de griffier/voorzitter de raadsleden bij naam op hun stem uit te brengen. De
stemming begint bij het daarvoor bij loting aangewezen raadslid. Vervolgens geschiedt de oproeping op alfabetische volgorde, dan wel op de volgorde van de presentielijst.
5. Bij hoofdelijke stemming brengen ter vergadering aanwezig raadsleden, tenzij zij overeenkomstig artikel 28 van de Gemeentewet niet aan de stemming deel behoren te nemen, hun stem uit door 'voor' of 'tegen' uit te spreken, zonder enige toevoeging.
6. Een raadslid dat zich bij het uitbrengen van zijn stem vergist, kan deze vergissing herstellen totdat het volgende raadslid heeft gestemd. Bemerkt het raadslid zijn vergissing pas later, dan kan deze nadat de voorzitter de uitslag van de stemming bekend heeft gemaakt aantekening vragen van zijn vergissing. Dit brengt geen verandering in de uitslag van de stemming.
7. De voorzitter deelt de uitslag na afloop van de stemming mee. Deze doet daarbij tevens mededeling van het genomen besluit.

Artikel 19. Volgorde stemming over amendementen en moties
1. Als een amendement op een aanhangig voorstel is ingediend, wordt eerst over dat amendement gestemd en vervolgens over het voorstel zoals het dan luidt in zijn geheel.
2. Als een subamendement is ingediend, wordt eerst over het subamendement gestemd en vervolgens over het amendement waarop dat betrekking heeft.
3. Als meerdere amendementen of subamendementen op een aanhangig voorstel zijn ingediend, wordt, onverminderd het eerste en tweede lid, eerst over het meest verstrekkende amendement of subamendement gestemd.
4. Als aangaande een aanhangig voorstel een motie is ingediend, wordt eerst over het voorstel

gestemd en vervolgens over de motie. De raad kan besluiten van deze volgorde af te wijken.

Artikel 20. Stemming over personen

1. Bij stemming over personen voor voordrachten of het opstellen van voordrachten of aanbevelingen, benoemt de voorzitter drie raadsleden tot stembureau.
2. Aanwezige raadsleden zijn verplicht een door het stembureau verstrekt stembriefje in te leveren, tenzij zij overeenkomstig artikel 28 van de Gemeentewet niet aan de stemming deel behoren te nemen.
3. Er hebben zoveel stemmingen plaats als er personen zijn te benoemen, voor te dragen of aan te bevelen. De raad kan op voorstel van het stembureau beslissen dat bepaalde stemmingen worden samengevat op één briefje.
4. In geval van twijfel over de inhoud van een stembriefje beslist de raad op voorstel van het stembureau.

Paragraaf 4. Verslaglegging; ingekomen stukken

Artikel 21. Besluitenlijst en audiovisuele opname

1. De griffier draagt zorg voor besluitenlijsten van raadsvergaderingen en integrale audiovisuele opnamen.
2. Een besluitenlijst bevat in ieder geval:
a. de namen van de voorzitter, de griffier, de wethouders en de raadsleden, allen voor zover aanwezig, alsmede van de overige personen die het woord gevoerd hebben;
b. een aantekening van welke raadsleden afwezig waren;
c. een vermelding van de zaken die aan de orde zijn geweest;
d. het besluit dat genomen is;
e. een overzicht van het verloop van elke stemming, met vermelding bij hoofdelijke stemming van de namen van de raadsleden die voor of tegen stemden, onder aantekening van de namen van de raadsleden die zich overeenkomstig de Gemeentewet van stemming hebben onthouden of zich bij het uitbrengen van hun stem hebben vergist;
f. het dictum van de ter vergadering ingediende initiatiefvoorstellen, voorstellen van orde, moties, amendementen en subamendementen;
g. bij het desbetreffende agendapunt, de naam en de hoedanigheid van die personen aan wie het op grond van het bepaalde in artikel 14 door de raad is toegestaan deel te nemen aan de beraadslagingen.
3. Een conceptbesluitenlijst wordt gelijktijdig met de verzending aan de raadsleden verzonden aan de overige personen die het woord hebben gevoerd in de raadsvergadering waarop het betrekking heeft.
4. Vastgestelde besluitenlijsten worden ondertekend door de voorzitter en griffier.
5. Voor zover de aard en de inhoud van de besluitvorming zich daartegen niet verzet, wordt de besluitenlijst zo spoedig mogelijk na de raadsvergadering openbaar gemaakt op de in de gemeente gebruikelijke wijze.
6. De audiovisuele opnamen en besluitenlijsten worden op de website van de gemeente geplaatst, dan wel op de door de gemeente gekozen wijze en in overeenstemming met de wettelijke archiveringseisen, gearchiveerd.

Artikel 22. Ingekomen stukken

1. Bij de raad ingekomen stukken worden op een lijst geplaatst.
2. De raad stelt op voorstel van het presidium de wijze van afdoening van de ingekomen stukken vast.

Paragraaf 5. Besloten raadsvergaderingen

Artikel 23. Toepassing reglement op besloten vergaderingen

Op besloten raadsvergaderingen is dit reglement van overeenkomstige toepassing voor zover dat niet strijdig is met het besloten karakter van de vergadering.

Artikel 24. Verslag besloten vergadering

1. Conceptverslagen en -besluitenlijsten van besloten raadsvergaderingen worden niet verspreid, maar berusten bij de griffier.
2. Deze verslagen en besluitenlijsten worden zo spoedig mogelijk ter vaststelling aangeboden. Tijdens deze vergadering neemt de raad een besluit over het al dan niet opheffen van de geheimhouding op het vastgestelde verslag en de besluitenlijst.
3. De vastgestelde verslagen en besluitenlijsten worden door de voorzitter en de griffier ondertekend.

Artikel 25. Opheffing geheimhouding

Als de raad op grond van artikel 89, vierde lid, van de wet voornemens is de geheimhouding van aan de raad verstrekte informatie op te heffen, wordt, als het orgaan dat geheimhouding heeft opgelegd daarom verzoekt, daarover in een besloten raadsvergadering met het desbetreffende orgaan overleg gevoerd.

Paragraaf 6. Toehoorders en pers

Artikel 26. Toehoorders en pers

1. Toehoorders en vertegenwoordigers van de pers wonen openbare raadsvergaderingen uitsluitend bij op de voor hen bestemde plaatsen.
2. Het blijkgeven van tekenen van goed- of afkeuring of het op andere wijze verstoren van de orde is hen verboden.

Artikel 27. Geluid- en beeldregistraties

Degenen die van een openbare raadsvergadering geluid- of beeldregistraties willen maken, doen hiervan mededeling aan de voorzitter en gedragen zich naar diens aanwijzingen.

Hoofdstuk 3. Bevoegdheden, instrumenten raadsleden

Artikel 28. Amendementen en subamendementen

1. Raadsleden dienen amendementen en subamendementen voor het sluiten van de beraadslaging van het voorstel waarop deze betrekking hebben in bij de voorzitter. Dit gebeurt schriftelijk, tenzij de voorzitter oordeelt dat mondelinge indiening volstaat.
2. Er wordt alleen beraadslaagd over amendementen en subamendementen die ingediend zijn door raadsleden die de presentielijst getekend hebben.
3. Intrekking door de indiener van een amendement of subamendement is mogelijk totdat de besluitvorming daarover door de raad is afgerond.

Artikel 29. Moties

1. Raadsleden dienen moties schriftelijk in bij de voorzitter.
2. De behandeling van een motie vindt gelijktijdig plaats met de beraadslaging over het onderwerp of voorstel waarop het betrekking heeft.
3. De behandeling van een motie over een niet op de agenda opgenomen onderwerp vindt plaats nadat alle op de agenda opgenomen onderwerpen zijn behandeld.
4. Intrekking door de indiener van een motie is mogelijk totdat de besluitvorming daarover door de raad is afgerond.
5. Een motie die wordt overgenomen door het college wordt wel in stemming gebracht.

Artikel 30. Initiatiefvoorstel

1. Raadsleden dienen initiatiefvoorstellen schriftelijk in bij de voorzitter van de raad alsmede bij de voorzitter van het presidium. Deze brengt een ingediend voorstel zo spoedig mogelijk ter kennis van het college.
2. Het college kan binnen zes weken nadat het in kennis is gesteld van een voorstel schriftelijk wensen en bedenkingen met betrekking tot het voorstel ter kennis van de raad brengen.
3. Een voorstel wordt nadat het college schriftelijk wensen of bedenkingen ter kennis van de raad heeft gebracht of kenbaar heeft gemaakt hiertoe niet te zullen overgaan, dan wel nadat de in het tweede lid gestelde termijn is verlopen op de agenda van de eerstvolgende raadsvergadering geplaatst, tenzij de schriftelijke oproep hiervoor reeds verzonden is. In dat geval wordt het voorstel op de agenda van de daaropvolgende raadsvergadering geplaatst.

Artikel 31. Collegevoorstel
1. Een voorstel van het college aan de raad dat vermeld staat op de voorlopige agenda van de raadsvergadering, kan niet worden ingetrokken zonder toestemming van de raad.
2. Als de raad van oordeel is dat een voorstel als bedoeld in het eerste lid voor advies terug aan het college dient te worden gezonden, bepaalt de raad binnen welke termijn het voorstel opnieuw geagendeerd wordt.

Artikel 32. Interpellatie
1. Raadsleden dienen verzoeken tot het houden van een interpellatie schriftelijk in bij de voorzitter. Het verzoek bevat in ieder geval de te stellen vragen.
2. De voorzitter brengt de inhoud van het verzoek zo spoedig mogelijk ter kennis van de overige raadsleden en de wethouders.
3. Als het verzoek ten minste 48 uur voor aanvang van een raadsvergadering is ingediend of in naar het oordeel van de voorzitter spoedeisende gevallen, wordt over het verzoek tijdens de eerstvolgende raadsvergadering gestemd. In andere gevallen tijdens de daaropvolgende raadsvergadering.
4. De interpellant voert niet vaker dan tweemaal het woord. De overige raadsleden, de burgemeester en de wethouders niet vaker dan eenmaal, tenzij de raad hen hiertoe verlof geeft.

Artikel 33. Schriftelijke vragen
1. Raadsleden dienen schriftelijke vragen aan het college of de burgemeester in bij de griffier. Daarbij wordt aangegeven of er een voorkeur voor schriftelijke of mondelinge beantwoording bestaat.
2. De griffier brengt de vragen zo spoedig mogelijk ter kennis van de overige raadsleden en het college of de burgemeester.
3. Schriftelijke beantwoording vindt zo spoedig mogelijk plaats, in ieder geval binnen dertig dagen nadat de vragen zijn ingediend.
4. Als de vragen ten minste 48 voor aanvang van een raadsvergadering zijn ingediend, vindt mondelinge beantwoording plaats in de eerstvolgende raadsvergadering, tenzij het college of de burgemeester de griffier gemotiveerd in kennis stelt dat dit onmogelijk is, waarbij tevens aangegeven wordt binnen welke termijn beantwoording zal plaatsvinden.
5. Schriftelijke antwoorden van het college of de burgemeester worden door tussenkomst van de griffier aan de raadsleden toegezonden.
6. De vragensteller kan bij schriftelijke beantwoording in de eerstvolgende raadsvergadering en bij mondelinge beantwoording in dezelfde raadsvergadering nadere inlichtingen vragen over het door de burgemeester of door het college gegeven antwoord, tenzij de raad anders beslist.

Artikel 34. Inlichtingen
1. Raadsleden dienen verzoeken tot inlichtingen als bedoeld in de artikelen 169, derde lid, en 180, derde lid, van de Gemeentewet schriftelijk in bij de griffier .
2. De griffier brengt de inhoud van het verzoek zo spoedig mogelijk ter kennis van de overige

raadsleden en het college of de burgemeester.
3. De verlangde inlichtingen worden zo spoedig mogelijk aan de raad verschaft, in ieder geval binnen tien dagen nadat het verzoek is ingediend.

Artikel 35. Vragenuur
1. Vast op de reguliere raadsagenda staat het vragenuur. In bijzondere gevallen kan het presidium bepalen dat het vragenuur op een ander tijdstip wordt gehouden. De voorzitter bepaalt op welk tijdstip het vragenuur eindigt.
2. Raadsleden die tijdens het vragenuur vragen willen stellen, melden dit onder aanduiding van het onderwerp ten minste 24 uur voor aanvang van het vragenuur bij de voorzitter.
3. De voorzitter bepaalt de volgorde waarin aangemelde onderwerpen tijdens het vragenuur aan de orde worden gesteld.
4. Per onderwerp wordt aan de vragensteller het woord verleend om één of meer vragen aan het college of de burgemeester te stellen en zo nodig een toelichting daarop te geven.
5. Na de beantwoording door het college of de burgemeester krijgt de vragensteller indien gewenst het woord om aanvullende vragen te stellen.
6. Vervolgens kan de voorzitter aan andere raadsleden het woord verlenen om, hetzij aan de vragensteller, hetzij aan het college of de burgemeester vragen te stellen over hetzelfde onderwerp.
7. Tijdens het vragenuur kunnen geen moties worden ingediend en worden geen interrupties toegelaten.

Hoofdstuk 4. Slotbepalingen
Artikel 36. Uitleg reglement
In gevallen waarin dit reglement niet voorziet of bij twijfel omtrent de toepassing van het reglement, beslist de raad op voorstel van de voorzitter.

Artikel 37. Intrekken oude reglement
Met het aannemen van het Reglement van Orde voor de gemeenteraad van Waadhoeke 2023 vervalt het reglement van 2018.

Artikel 38. Inwerkingtreding en citeertitel
1. Dit reglement treedt in werking op de dag na de bekendmaking ervan, daags na het raadsbesluit op 9 maart 2023.
2. Dit reglement wordt aangehaald als: “Reglement van Orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van Waadhoeke 2023”.

Toelichting (nog niet op alle punten geactualiseerd)

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepalingen

De burgemeester is voorzitter van de raad. Artikel 125, derde lid, van de Grondwet en artikel 9 van de Gemeentewet schrijven dit dwingend voor. In artikel 77, eerste lid, is bepaald dat het langstzittende raadslid het raadsvoorzitterschap waarneemt bij verhindering of ontstentenis van de burgemeester. Als twee raadsleden even lang zitting hebben, is de oudste in jaren degene die het raadsvoorzitterschap waarneemt. Daarnaast heeft de raad altijd de mogelijkheid zelf te kiezen voor een andere waarnemer. De burgemeester heeft het recht op grond van artikel 21 van de Gemeentewet in de vergadering aan de beraadslaging deel te nemen. Als voorzitter zorgt hij onder andere voor de handhaving van de orde in de vergadering.

Artikel 2. Het presidium

Het presidium heeft voornamelijk een algemeen adviserende rol (aanbevelingen aan de raad inzake de organisatie en het functioneren van de raad).
In artikel 2 is als aanvullende taak opgenomen dat het presidium aanbevelingen doet aan de raad inzake de organisatie van de werkzaamheden van de raad, de kernteams en andere commissies. Hieronder vallen taken als: het initiëren van een aanpassing van het reglement van orde, het instrueren van de griffier en het bespreken van agenda-technische zaken.
De griffier is bij elke vergadering van het presidium aanwezig (artikel 4, eerste lid), omdat de griffier voor de ondersteuning van de raad zorgt. Hij moet weten hoe de agenda eruit komt te zien en welke punten besproken gaan worden. De aanwezigheid van de secretaris kan ook gewenst zijn, omdat de secretaris aandacht moet kunnen vragen voor of een toelichting kan geven op onderwerpen die worden voorbereid door de ambtelijke organisatie. Overeenkomstig het derde lid kan de secretaris worden uitgenodigd.

Artikel 3. De agendacommissie en het vaststellen van de vergaderingen

De agendacommissie (lees het presidium in deze verdere toelichting) vervult een belangrijke (coördinerende) rol bij de agendering van zaken voor de kernteams in de raad. De agendacommissie heeft het overzicht van alle onderwerpen waar de raad zich mee bezig houdt en zorgt voor de planning.
In veel gemeenten wordt gewerkt met jaaroverzichten waarbij specifieke vergadering lang van te voren bekend zijn. Denk hierbij aan de begroting en jaarrekening. In het geval een gemeente deelneemt in een gemeenschappelijke regeling zal in deze regeling zijn opgenomen hoe de raad geïnformeerd wordt door de vertegenwoordiger van de gemeente in de gemeenschappelijke regeling (artikelen 16 en 18 van de Wet gemeenschappelijke regelingen). Van belang is dat de agendacommissie de vergadercyclus van deze besturen kent. Het kan nodig zijn dat de raad voorafgaand aan een vergadering van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling de gemeentelijke vertegenwoordiger informatie of opvattingen wil meegeven. Ook de begrotingscyclus van de gemeenschappelijke regeling is relevant voor de agendacommissie zodat de raad tijdig noodzakelijke informatie kan leveren.
Naast gemeenschappelijke regelingen kan een gemeenten ook vertegenwoordigd zijn in ander organisaties (stichtingen, vennootschappen). Ook deze vergadercycli kunnen voor een agendacommissie aanleiding zijn om deze te agenderen voor een raads- of commissievergadering. Zodat er informatie uitgewisseld kan worden tussen de vertegenwoordiger van de gemeente en de raad.
Het is aan het presidium om de planning in te vullen maar ook om deze te bewaken.
Het presidium stelt de agenda's van de kernteams en de raad voorlopig vast. De definitieve vaststelling van de agenda van een kernteam en van de raad geschiedt bij de aanvang van de betreffende vergadering.

Artikel 4. De griffier

De raad is verplicht een griffier te benoemen (artikel 100 van de Gemeentewet). De griffier is in eerste instantie verantwoordelijk voor de bijstand aan de raad. Hij is in principe in elke vergadering van de

raad aanwezig. De Gemeentewet eist dat de raad de vervanging van de griffier regelt (artikel 107d, eerste lid). In het tweede lid is daarover een bepaling opgenomen. In verband met artikel 22 van de Gemeentewet (verschoningsrecht) is in het derde lid een bepaling opgenomen met betrekking tot het deelnemen van de griffier aan de beraadslaging.

Artikel 5. Onderzoek geloofsbrieven en beëdiging raadsleden

Vooraf

Met de geloofsbrief geeft de voorzitter van het centraal stembureau aan de benoemde kennis van zijn benoeming (artikel V 1 van de Kieswet). Voor dit benoemingsbesluit is bij ministeriële regeling een model vastgesteld. De benoemde geeft schriftelijk aan of hij de benoeming aanneemt (artikel V 2 van de Kieswet). Tegelijk met de mededeling dat hij zijn benoeming aanneemt worden aan de raad stukken overlegd waaruit blijkt dat de benoemde voldoet aan de eisen om als lid van de raad toegelaten te worden. Dit omvat de volgende stukken: een ondertekende verklaring met de openbare betrekkingen die hij bekleedt, een uittreksel uit de basisregistratie personen met zijn woonplaats, geboorteplaats en -datum, en (indien niet-Nederlander) stukken waaruit blijkt dat hij voldoet aan de vereisten van artikel 10, tweede lid, van de Gemeentewet (artikel V 3 van de Kieswet). Het onderzoek van de geloofsbrieven moet in een openbare vergadering gebeuren. Bij het onderzoek zal ook de gedragscode (artikel 15, derde lid, van de Gemeentewet) betrokken worden. In deze code zijn onder meer bepalingen opgenomen over al dan niet toegestane nevenfuncties. De commissie welke de geloofsbrieven onderzoekt brengt verslag uit. Dit kan zowel mondeling als schriftelijk.

Eerste en tweede lid

De formulering van het eerste lid benadrukt dat de raad en niet de voorzitter een commissie instelt, die het zogenaamde geloofsbrievenonderzoek verricht nadat de voorzitter van het centraal stembureau nieuwe leden heeft benoemd.

Derde lid

Het onderzoek van het proces verbaal (onderzoek naar het verloop van de verkiezing of de vaststelling van de uitslag) gebeurt door de oude raad vlak voor de eerste samenkomst van de nieuwe raad na de gemeenteraadsverkiezingen. Het onderzoek van het proces-verbaal strekt zich niet uit tot de geldigheid van de kandidatenlijsten en van de lijstverbindingen.

Dit lid ziet op de specifieke taak die de raad heeft na de raadsverkiezingen. Na de gemeenteraadsverkiezingen heeft de commissie voor het geloofsbrievenonderzoek een extra taak, zij adviseert de raad ook over het verloop van de verkiezingen (of dit op wettige wijze is gebeurd) en het vaststellen van de uitslag (is deze juist vastgesteld). Zij doet dit op basis van het proces-verbaal van het centraal stembureau. De raad dient op basis van dit advies een besluit te nemen over het verloop van de verkiezingen en de vaststelling van de uitslag. Dit besluit is van belang om dat de raad de bevoegdheid heeft om te besluiten tot het hertellen van de stemmen en zelfs de bevoegdheid om te besluiten tot een herstemming, beide eventueel in een deel van de gemeente bij een aantal specifieke stembureaus. Het proces-verbaal vormt de aanleiding tot een besluit tot hertelling of herstemming. Dit dient concrete aanwijzingen te bevatten waarop de raad tot een dergelijk besluit over gaat. Het feit dat een fractie een klein aantal (bijv. 3) stemmen te weinig heeft om een extra zetel te behalen is geen valide motivering om tot hertelling over te gaan. Een proces12 verbaal waaruit blijkt dat kiezers bezwaar hebben gemaakt over de onzorgvuldige wijze waarop het stembureau na sluiting de stemmen heeft geteld, kan dit wel zijn.

Vierde en vijfde lid

Ingevolge artikel V 4 van de Kieswet beslist de raad over de toelating van zijn leden. Daarbij is er een verschil in de procedure bij de samenstelling van een nieuwe raad of bij de vervulling van een tussentijdse vacature. Na een raadsverkiezing kunnen de raadsleden op de eerste vergadering van de raad in nieuwe samenstelling de eed of verklaring en belofte afleggen. De voorzitter zal hen hiervoor oproepen. Bij tussentijdse vacaturevervulling kan de eed of verklaring en belofte aansluitend aan de beslissing van de raad over de toelating van het betrokken raadslid plaatsvinden. De tekst van de eed of verklaring en belofte die een raadslid bij het aanvaarden van het raadslidmaatschap moet afleggen, is in artikel 14 van de Gemeentewet vastgelegd.

Artikel 6. Benoeming wethouders

Dit artikel geeft invulling aan een leemte in de Gemeentewet. Uit de Kieswet vloeit het geloofsbrievenonderzoek van raadsleden voort. Aangezien de wethouder geen gekozen volksvertegenwoordiger is, is hierover niets in de Kieswet geregeld. De Gemeentewet geeft wel aan welke formele eisen gesteld worden aan een wethouder maar niet op welk moment deze getoetst worden. De formele eisen voor het wethouderschap zijn grotendeels vergelijkbaar met de vereisten voor het raadlidmaatschap (Gemeentewet artikelen 36a, 36b, 41b en 41c). Het ligt voor de hand om voor het benoemen van wethouders ook een commissie voor het onderzoek naar de geloofsbrieven in te stellen. Dit artikel is ook van toepassing als er geen wethouder van buiten maar uit de raad wordt benoemd, de incompatibiliteiten en nevenfuncties dienen immers opnieuw beoordeeld te worden.

Bij de benoeming van een wethouder zal er een integriteitstoets plaatsvinden. De gedragscode politieke ambtsdragers speelt hierbij een rol. Daarnaast wordt een verklaring omtrent het gedrag gevraagd. De raad kan aangeven dat zij deze procedure wil volgen bij de benoeming van wethouders. De VOG kent een screeningsprofiel voor politieke ambtsdragers. Bij dit profiel staat de integriteit van de aspirant bestuurder centraal. Het is mogelijk om deze VOG via een spoedprocedure uit te laten voeren.

Een raadslid dat benoemd wordt tot wethouder mag raadslid blijven totdat de geloofsbrieven van zijn opvolger zijn goedgekeurd (artikel 36b, tweede lid, van de Gemeentewet). In het geval de coalitie in de raad een meerderheid heeft van één stem kan het verstandig zijn eerst als raadslid ontslag te nemen en een nieuw raadslid te benoemen. Het vooraf ontslag nemen als raadslid is een risico. Het kan immers gebeuren dat deze persoon of niet tot wethouder wordt benoemd of dat de geloofsbrieven niet worden goedgekeurd.

Artikel 7. Fracties

Eerste en tweede lid

De Kieswet en de Gemeentewet kennen het begrip fractie niet. In de Gemeentewet in artikel 33, tweede lid, wordt wel uitgegaan van het bestaan van in de raad vertegenwoordigde groeperingen (recht op fractie-ondersteuning). Bij de aanvang van de eerste zitting van de nieuwe raad na de verkiezingen, worden de leden die op dezelfde lijst hebben gestaan, als één fractie beschouwd. Is onder een lijstnummer slechts één lid verkozen, dan wordt dit lid als een afzonderlijke fractie beschouwd. De fractie gebruikt in de vergadering van de raad de aanduiding die zij boven de kandidatenlijst had staan. Op deze wijze is de relatie tussen de fractie in de raad en de fractie op de kandidatenlijst voor de burger duidelijk. Het kan echter voorkomen dat een fractie geen aanduiding boven de kandidatenlijst heeft staan. In een dergelijk geval deelt de fractie in de eerste vergadering de aanduiding mee.

Vierde lid

In de loop van een zittingsperiode kan het voorkomen dat leden de raad verlaten. In een dergelijk geval vindt er een verandering in de samenstelling van de fractie plaats. Als dit het geval is, deelt de fractie dit aan de voorzitter mede. Het is ook mogelijk dat een raadslid zijn lidmaatschap niet opzegt maar uit een fractie stapt. Hij kan als zelfstandige fractie verdergaan of zich aansluiten bij een bestaande fractie. Ook andere wijzigingen zijn mogelijk, bijvoorbeeld een fusie van twee fracties. Een andere (tijdelijke) wisseling in een fractie kan het gevolg zijn van ziekte of zwangerschap van een raadslid. Voor deze gevallen is in de Kieswet een vervangingsregeling opgenomen.

Uitgangspunt van ons kiesstelsel is dat volksvertegenwoordigers op persoonlijke titel worden verkozen en benoemd (dit laatste door de voorzitter van het stembureau). Dit uitgangspunt is gebaseerd op artikel 27 van de Gemeentewet, waarin is bepaald dat elk bindend mandaat van een lid van de raad nietig is. De volksvertegenwoordiger handelt naar eigen overtuiging en is bij stemmingen niet gebonden aan een lastgeving. Geen andere persoon of instantie kan hem rechtens bindende instructies opleggen met betrekking tot zijn stemgedrag. Het is de individuele volksvertegenwoordiger die een mandaat van de kiezer heeft gekregen. De volksvertegenwoordiger

heeft daardoor ook de mogelijkheid om tussentijds van fractie te veranderen of zelfstandig verder te gaan.
Ook de Kieswet gaat niet uit van politieke partijen, een zetel 'hoort' dan ook niet bij een partij maar is verbonden aan de volksvertegenwoordiger die daardoor ook de mogelijkheid heeft om tussentijds van fractie te veranderen of zelfstandig verder te gaan. Ook kan een fractie besluiten om haar naam te veranderen. Dit staat de fractie vrij om te doen. Op grond van deze bepalingen heeft de raad geen zeggenschap over wijzigingen in de samenstelling, fusies en splitsingen van fracties en de naamvoering. De raad kan hier dus geen besluit over nemen. Een mededeling aan de voorzitter van de raad is voldoende. De raad is gehouden met ingang van de eerstvolgende vergadering nadat hiervan mededeling is gedaan rekening te houden met de nieuwe situatie.
Dit betekent ook dat:
- kandidaten die van een kandidatenlijst deel uitmaken en binnen die lijst/partij een onderlinge schriftelijke (en soms notariële) afspraak maken, bijvoorbeeld dat men onder bepaalde voorwaarden zal afzien van aanvaarding van het raadslidmaatschap, zich dienen te realiseren dat dergelijke afspraken nietig zijn, vanwege strijd met de Gemeentewet en de Kieswet;
- personen die tussentijds van partij veranderen hun raadslidmaatschap niet verliezen;
- als men uit een partij stapt en als eigen partij verder gaat, de verlatende partij geen middelen heeft om het raadslid uit de raad te weren.
Fractie afsplitsing en het ontstaan van een nieuwe fractie kan diverse praktische gevolgen hebben, te denken valt aan: fractievergoedingen en –faciliteiten, fractievoorzitterschap dan wel vertegenwoordiging in het presidium, zo nodig andere zitplaatsen in de raadszaal, bezetting in raadscommissies en eventueel de bezetting in raadscommissies door burgerraadsleden.
Als moet worden voorzien in de vacature van een raadslid dat zich heeft afgesplitst, wordt teruggegrepen op de lijst waarop betrokkene oorspronkelijk was gekozen (artikel P 19 van de Kieswet).
Vijfde lid
De naam van de fractie dient getoetst te worden aan de afwijzingsgronden uit artikel G 3 van de Kieswet. Dit is een logische voorwaarde. Indien de nieuwe fractie wil meedoen aan de eerstvolgende raadsverkiezingen zal dit ook gebeuren. Bij registratie als politieke groepering wordt getoetst aan

hoofdstuk G van de Kieswet, waarin staat aangegeven in welke gevallen deze registratie geweigerd wordt.

Hoofdstuk 2. Raadsvergaderingen

Paragraaf 1. Voorbereiding

Artikel 8. Oproep en voorlopige agenda

In artikel 19, eerste lid, van de Gemeentewet is bepaald dat de burgemeester de leden van de raad schriftelijk uitnodigt voor de vergadering.
Het eerste lid van dit artikel bepaalt dat de voorzitter een vastgesteld aantal dagen vóór een vergadering de leden een schriftelijke oproep stuurt, waarin de vergadering wordt aangekondigd. Uiteraard is het mogelijk, indien de raad dit wenst de stukken en oproep niet per post maar per email te versturen. De oproep vermeldt de dag, tijdstip en plaats van de vergadering. Het eerste lid stelt verplicht dat de voorlopige agenda en de daarbij behorende stukken, met uitzondering van de in artikel 25, eerste en tweede lid, van de Gemeentewet bedoelde stukken, tegelijkertijd met de oproep aan de leden worden verzonden. De in artikel 25, eerste en tweede lid, bedoelde stukken zijn stukken ten aanzien waarvan geheimhouding is opgelegd. Hier wordt melding van gemaakt op de stukken.

Artikel 9. Aanvullende agenda; vaststellen agenda

De agendacommissie bepaalt hoe de voorlopige agenda er uit ziet. Het versturen van de agenda en stukken is geregeld in artikel 8. Dit is echter een voorlopige agenda. In de dagelijkse praktijk van de gemeente zal het niet altijd mogelijk zijn om ruim voor de vergadering een agenda op te stellen, die ook zicht heeft op de actualiteiten. In een dergelijke situatie kan de voorzitter na het verzenden van

de schriftelijke oproep zo nodig een aanvullende agenda en stukken rondsturen.
Het derde lid heeft tot doel om de raad een actievere rol te geven in de opstelling van de raadsagenda. Enerzijds kunnen individuele raadsleden via hun fractievoorzitter in het presidium onderwerpen voor de agenda voordragen. Anderzijds kunnen zij echter ook bij aanvang van de raadsvergadering een voorstel doen om onderwerpen aan de agenda toe te voegen of van de agenda af te voeren. Daarmee kan het individuele raadslid in ieder geval op twee momenten invloed uitoefenen op de vaststelling van de agenda.
Indien er een voorstel wordt gedaan om de agenda aan te passen, bijvoorbeeld het doorschuiven van een agendapunt naar de volgende raadsvergadering, en de stemmen staken, is artikel 32, vierde lid, van de Gemeentewet niet van toepassing.

Artikel 10. Ter inzage leggen van stukken

Geïnteresseerden moeten de mogelijkheid hebben om stukken in te zien. Daarom worden alle stukken gelijktijdig met het verzenden van de schriftelijke oproep ter inzage aangeboden.
De stukken worden doorgaans op elektronische wijze worden aangeboden. Dit gaat via een digitaal raadsinformatiesysteem of door plaatsing op de gemeentesite.
Een stuk is een 'document' in de zin van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Een document houdt in: een bij een bestuursorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat. Onder documenten vallen niet alleen de door de overheidsorganen gecreëerde stukken of ander materiaal. Ook alle van buiten komende stukken en ander voor overheidsorganen bestemd

materiaal zoals agenda's, verslag, (concept)adviezen en magneetbanden verkrijgen de status van document in de zin van de Wob.
Onder de stukken als bedoeld in het derde lid van dit artikel worden verstaan: geheime stukken en de zogenaamde 'achterliggende' stukken waarvan in raadsvoorstellen melding wordt gemaakt (ambtelijke adviezen, toelichtende nota's, etc.).
Indien het gaat om geheime of vertrouwelijke stukken, waarop voorlopige geheimhouding is opgelegd door het bestuursorgaan dat het document aanbiedt aan de raad, dient dit duidelijk op het stuk te zijn aangegeven. Ook kan worden overwogen hiervan geen kopieën te laten maken, omdat het gevaar bestaat dat vaak gekopieerde stukken toch in de openbaarheid komen.
De griffier vervult de secretariaatsfunctie ten dienste van de raad. Daarom worden stukken die betrekking hebben op de agenda en de voorstellen van de raadsvergadering en die geheim moeten blijven bij hem ter inzage gelegd. Op verzoek van de leden van de raad kan de griffier inzage aan hen verlenen.

Artikel 11. Openbare kennisgeving

Met dit artikel wordt invulling gegeven aan het voorschrift van artikel 19, tweede lid, van de Gemeentewet. Voor wat betreft de wijze van publicatie is aangesloten bij artikel 3:12 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Hier kan expliciet vastgelegd worden in welke dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen de aankondiging van de vergadering van de raad wordt geplaatst. Indien de kennisgeving uitsluitend elektronisch plaatsvindt, dan dient er een grondslag te zijn, zie artikel 3:12 juncto 2:14 van de Awb.

Paragraaf 2. Ter vergadering

Artikel 12. Presentielijst

De verplichting tot het hebben van een presentielijst vloeit voort uit artikel 20 van de Gemeentewet. In dit artikel wordt de procedure vastgelegd. De handtekeningen op de presentielijst zijn bedoeld om formeel vast te stellen dat het vergaderquorum bereikt is. De lijst kan niet dienen om het stemquorum vast te stellen; daarvoor geldt artikel 29 van de Gemeentewet.
De griffier geeft de ambtelijke ondersteuning die de raad nodig heeft. Daarom zorgt hij voor het bijhouden van de presentielijst en stelt hij samen met de voorzitter deze vast en ondertekent deze. Deze ondertekening dient te waarborgen dat de lijst volledig is en het quorum aanwezig was.

Artikel 13. Aantal spreektermijnen

Indien de raad van mening is dat na de tweede termijn verdere beraadslaging nodig is, kan hij

daartoe uitdrukkelijk besluiten. Het tweede lid benadrukt dat de voorzitter elke spreektermijn afsluit. Dit behoeft overigens niets te veranderen aan de praktijk dat een portefeuillehouder antwoordt na de inbreng van de raadsleden in de eerste en tweede termijn.
Het stellen van vragen dient ook als een spreektermijn beschouwd te worden. Een verzoek van een raadslid na afloop van de tweede termijn om nog een korte reactie te geven, dient de voorzitter niet te honoreren.
De beraadslaging over een motie vindt niet plaats in afzonderlijke termijnen, maar gelijktijdig met de beraadslaging over het betreffende, aan de orde zijnde onderwerp (artikel 29).
16

Artikel 14. Deelname aan de beraadslaging door anderen en insprekers

Deze bepaling is noodzakelijk in verband met het in artikel 22 van de Gemeentewet geregelde verschoningsrecht. Het is uiteraard ook mogelijk dat de raad bepaalt dat een bepaalde functionaris in bepaalde gevallen altijd aan de beraadslaging mag deelnemen.
De raad kan op grond van artikel 4 bepalen dat de griffier, deelneemt aan de beraadslagingen. De burgemeester en de wethouder(s) hebben het recht (het woord te voeren en) deel te nemen aan de beraadslagingen op grond van artikel 21, eerste en tweede, lid van de Gemeentewet.
De burgers die wensen in te spreken moeten zich binnen een 'redelijke termijn' voor de vergadering melden bij de griffie. Procedureel is het handig om als 'redelijke termijn' circa 48 uur aan te houden. Door niet uitdrukkelijk een termijn op te nemen, kan hiermee flexibel worden omgegaan en de servicegerichtheid naar de burger worden vergroot.
Afhankelijk van de lokale situatie kan als richtlijn 5 minuten spreektijd per inspreker worden aangehouden. Op voorstel van de voorzitter, die in eerste instantie voor een ordentelijk verloop van de vergadering moet zorgen en dus moet kunnen aanvoelen of een verkorting of verlenging van de spreektijd gewenst is, kan van deze richtlijn worden afgeweken.
De artikelen 5 lid c en 6 zijn om te voorkomen dat er een herhaling van zetten plaatsvindt.

Artikel 15. Voorstellen van orde

De voorzitter legt aan de raad ter beslissing voor of er inderdaad sprake is van een voorstel van orde. Over een voorstel van orde wordt direct, zonder beraadslaging, besloten door de raad. Bij staken van stemmen is het voorstel niet aangenomen, (artikel 32, vierde lid, van de Gemeentewet is hierop niet van toepassing). Een voorstel van orde betreft bijvoorbeeld het schorsen van de vergadering voor een pauze. Indien het gaat om een niet geagendeerd voorstel, dient de procedure van een initiatiefvoorstel gevolgd te worden (artikel 30).

Paragraaf 3. Stemmingen

Artikel 16. Stemverklaring

Stemverklaringen zullen kort moeten zijn en mogen niet het karakter krijgen van een derde termijn, als laatste reactie op de vorige spreker. De stemverklaringen worden gegeven vóór de hoofdelijke oproep van de leden dat de stemming begint.

Artikel 17. Beslissing

De voorzitter kan de beraadslaging sluiten als hij vaststelt dat een onderwerp voldoende is toegelicht, tenzij de raad anders beslist. De voorzitter formuleert daarna de te nemen eindbeslissing. Indien geen stemming wordt gevraagd, is het voorstel aangenomen op grond van artikel 32, derde lid, van de Gemeentewet.

Artikel 18. Stemming; procedure hoofdelijke stemming

Indien een lid te kennen geeft een hoofdelijke stemming te wensen, moet de stemming plaatsvinden. De raad heeft niet de bevoegdheid om van deze bepaling van artikel 32 van de Gemeentewet af te wijken. Vraagt niemand stemming, dan wordt het voorstel geacht te zijn aangenomen. Wellicht ten overvloede wordt hierbij nog verwezen naar artikel 209, tweede lid, van de Gemeentewet, welke een hoofdelijke stemming verplicht.
De regeling in het eerste deel van het tweede lid kan toepassing krijgen, indien de uitkomst van de stemming tevoren duidelijk is en slechts enkele leden zouden tegenstemmen. Een raadslid kan zich alleen onthouden van stemming op grond van artikel 28 van de Gemeentewet. In alle andere

gevallen is een raadslid verplicht stelling in te nemen en te stemmen. Stemmingen zijn in principe ook openbaar. Een volksvertegenwoordiger dient duidelijk te zijn in zijn of haar rol. Door de openbaarheid is het voor de achterban (kiezers) duidelijk hoe ze vertegenwoordigd worden.
In de Winsumuitspraak (Raad van State, 7 augustus 2002, uitspraak 200200897/1) is het hoger beroep op artikel 28 van de Gemeentewet afgewezen, maar heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) wel geconcludeerd dat het genomen besluit in strijd is met artikel 2:4 van de Awb omdat de schijn van belangenverstrengeling onvoldoende was vermeden. Naar aanleiding van deze uitspraak zijn er vragen gerezen over de mogelijke gevolgen voor stemprocedures en de verantwoordelijkheden in gemeenteraden.
In deze uitspraak geeft de Afdeling het rechtsbeginsel neergelegd in artikel 2:4 van de Awb voorrang boven hetgeen in artikel 28 van de Gemeentewet is bepaald. Over de mogelijke gevolgen van de uitspraak adviseerde de toenmalige minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties:
"de beslissing over stemonthouding dient voorbehouden te blijven aan het individuele raadslid; bij stemming heeft de raad geen optie dan te waarschuwen dat het te nemen besluit wel eens aanvechtbaar zou kunnen zijn in een bezwaarschriftprocedure of bij de bestuursrechter of in het kader van een spontane vernietiging door de Kroon (artikel 268 van de Gemeentewet); de raad kan in dergelijke gevallen een belangrijke rol spelen door in algemene zin te bespreken, individuele raadsleden door hun handelen de schijn van belangenverstrengeling kunnen wekken en hoe dat voorkomen kan worden (en dit bijv. opnemen in de gedragscode); uiteraard is de gedragscode in juridische zin niet bindend, dit is tevens niet wenselijk."
Er is echter inmiddels vervolgjurisprudentie beschikbaar:
-In ABRvS 30 juni 2010, LJN BM9710, AB 2010/310 oordeelde de Afdeling dat in het midden kon blijven of twee raadsleden een persoonlijk belang hadden bij de vaststelling van een bestemmingsplan, omdat het bestemmingsplan met de grootst mogelijke meerderheid door de raad was vastgesteld. Zelfs indien zou worden vastgesteld dat de twee raadsleden een persoonlijk belang hadden bij de planvaststelling, hebben zij geen beslissende stem in de uitkomst gehad;
- In ABRvS 22 juni 2011, LJN BQ8863, AB 2011/261 overwoog de Afdeling dat een raadslid dat woonde en werkte op een bedrijventerrein een persoonlijk belang had bij de vaststelling van een bestemmingsplan voor dat bedrijventerrein. De Afdeling oordeelde dat in strijd was gehandeld met artikel 2:4 van de Awb omdat naar derden de schijn is gewekt dat het persoonlijke belang van invloed is geweest op de besluitvorming. Daarbij speelde een rol dat het raadslid tijdens de vergadering van de raad veelvuldig het woord heeft gevoerd en namens zijn fractie een aantal amendementen heeft ingediend en voorgelezen die in feite tot gevolg hebben dat een gunstiger woon- en leefklimaat ontstaat ter hoogte van gronden van het betreffende raadslid. De Afdeling achtte niet van belang of het raadslid daadwerkelijk het oogmerk had te bewerkstelligen een plan ten gunste van zijn leefklimaat vast te stellen. Ook indien van de goede trouw van het raadslid kan worden uitgegaan, kan de schijn van belangenverstrengeling zijn gewekt. Ook het gegeven dat het raadslid niet bij alle amendementen een doorslaggevende stem heeft gehad leidt niet een ander oordeel omdat gelet op het feit dat het raadslid veelvuldig het woord heeft gevoerd niet kan worden gesteld dat niet de schijn is gewekt dat hij invloed heeft gehad op de besluitvorming;
-In ABRvS 6 februari 2013, LJN BZ0796 preciseert de ABRvS haar hiervoor vermelde uitspraak van 22 juni 2011. In de zaak die tot de uitspraak van 6 februari 2013 heeft geleid ging het om een besluit van een gemeenteraad om een bestemmingsplan niet vast te stellen. Dat besluit was genomen met de kleinst mogelijke meerderheid, waarbij een raadslid die mogelijk belanghebbende in de zin van artikel 1:2 van de Awb was, tegen de vaststelling van het plan had gestemd. De ABRvS overwoog dat in aanmerking genomen dat het hier gaat om besluitvorming door de gemeenteraad die een belangenafweging vergt, waarbij politieke inzichten een belangrijke rol spelen, ligt het in de rede voor de invulling van het begrip 'persoonlijk belang' in artikel 2:4, tweede lid, van de Awb aansluiting te zoeken bij artikel 28, eerste lid, onder a, van de Gemeentewet. Deze bepaling dient strikt te worden uitgelegd, nu daarbij het fundamentele recht van een raadslid om deel te nemen aan een stemming

wordt ingeperkt. Uit artikel 2:4 van de Awb volgt dus — en de Afdeling preciseert hiermee haar (hiervoor vermelde) uitspraak van 22 juni 2011 — in het algemeen niet dat een persoon die deel uitmaakt van een democratisch gekozen bestuursorgaan zoals de gemeenteraad en die bij een besluit belanghebbende is als bedoeld in artikel 1:2, eerste lid, van de Awb, zich zou moeten onthouden van deelname aan de besluitvorming. Dit zou afbreuk doen aan de taak en de fundamentele rechten van een gekozen volksvertegenwoordiger en daarmee aan het democratisch proces.
De ABRvS heeft in haar uitspraak van 6 februari 2013 in aanvulling op het voorgaande overwogen dat er zich evenwel bijkomende omstandigheden kunnen voordoen die maken dat de behartiging van het persoonlijk belang van een raadslid zodanig aan de orde is bij het onderwerp van de besluitvorming dat hij daaraan niet behoort deel te nemen. Weliswaar kan de gemeenteraad niet verhinderen dat een lid deelneemt aan de besluitvorming en aan stemmingen, maar deelname van een lid kan er bij aanwezigheid van zo'n persoonlijk belang wel toe leiden dat de bestuursrechter tot het oordeel moet komen dat het desbetreffende besluit is genomen in strijd met artikel 2:4 van de Awb. De conclusie dat het betrokken bestuursorgaan in strijd met deze bepaling een besluit heeft genomen, kan echter pas worden getrokken wanneer aannemelijk is dat het betrokken raadslid de besluitvorming daadwerkelijk heeft beïnvloed.
Bij staking van stemmen is het bepaalde in artikel 32 van de Gemeentewet van toepassing. Indien de vergadering voltallig is, wordt het voorstel geacht te zijn verworpen. Is de vergadering niet voltallig, dan wordt het nemen van het besluit tot een volgende vergadering uitgesteld. Als ook dan de stemmen staken, wordt het voorstel geacht niet te zijn aangenomen.
In gemeenten kan een elektronisch stemsysteem gebruikt worden waarbij de openbaarheid gewaarborgd wordt doordat de naam van het raadslid gekoppeld wordt aan het voor of tegen. Dit is te lezen op een scherm, de afdruk ervan wordt meegenomen in de verslaglegging. Deze manier van stemmen is mogelijk op grond van de Gemeentewet.
In het vierde lid wordt ingegaan op de procedure van hoofdelijke stemming. Praktisch gezien verdient het aanbeveling de volgorde van stemmen te bepalen aan het begin van de vergadering; deze volgorde geldt dan voor de gehele vergadering.

Artikel 19. Volgorde stemming over amendementen en moties

Voor alle duidelijkheid wordt hier een verschil in procedure aangegeven tussen een motie en een amendement. Een amendement komt in stemming voorafgaande aan de stemming over het onderliggende voorstel. Een motie strekt niet tot wijziging van een voorgesteld besluit; over een motie wordt een apart besluit genomen, nadat de besluitvorming over het aanhangige voorstel is afgerond. Bij een motie over een afzonderlijk onderwerp geldt dit uiteraard niet en is het vierde lid niet van toepassing.

Artikel 20. Stemming over personen

Artikel 31, eerste lid, van de Gemeentewet geeft aan dat de stemming over personen geheim dient te zijn. Het is mogelijk om met elektronische stemsystemen te werken maar het reglement van orde gaat vooralsnog uit van een stemming door middel van behoorlijk ingevulde stembriefjes. Een

blanco stembriefje wordt niet aangemerkt als een behoorlijk ingevuld stembriefje (Kamerstukken II 1985/86, 19 403, nr. 3, blz. 86). In geval van een schriftelijke stemming wordt dan ook geen rekening gehouden met blanco stembriefjes. Een blanco of verkeerd ingevuld stembriefje telt wel mee bij de bepaling van het quorum. De raad oordeelt of een stembriefje behoorlijk is ingevuld. Wat onder een (niet) behoorlijk ingevuld stembriefje moet worden verstaan, is in de wet niet geregeld.
Indien raadsleden genomineerd worden voor de functie van wethouder is er sprake van een vrije stemming. Er is geen sprake van een voordracht. De beoogd wethouder mag dus meestemmen over zijn eigen benoeming. Een voorstel tot benoeming gaat hem persoonlijk aan "wanneer hij behoort tot de personen tot wie de keuze door een voordracht of bij een herstemming is beperkt" (artikel 28, eerste lid, onder a, en derde lid, van de Gemeentewet). Dat is echter in casu niet aan de orde, omdat er ook op een ander persoon kan worden gestemd. De aard van de stemming is derhalve van

belang.
Dit heeft tot gevolg dat raadsleden de mogelijkheid hebben op het stembriefje de naam van de kandidaat die hun voorkeur heeft in te vullen (die van de voorgestelde perso(o)n(en), of die van een ander). Er is in dit geval geen sprake van een voordracht of een anderszins beperkte keuze en aan de stemming mag derhalve ook worden deelgenomen door raadsleden die ter benoeming zijn voorgesteld: zij kunnen immers op het stembriefje een andere naam dan hun eigen naam invullen.
De wetgever heeft nooit de bedoeling gehad de politieke verhoudingen in de raad te beïnvloeden door middel van een verbod op het meestemmen van de kandidaat-wethouder. Los van de formeel-juridische context pleiten de volgende argumenten nog voor bovenstaande zienswijze:
- een democratisch gekozen vertegenwoordiger mag niet te snel het recht op stemming worden ontnomen. Stel: partij X beveelt meneer Janse en meneer Pieterse aan als wethouders. Als deze personen in de raad zitting hebben en niet mee mogen stemmen houdt dit in, dat de partij ineens twee stemmen in de raad minder heeft. Dat is onaanvaardbaar in het licht van de politieke verhoudingen;
- een aanbeveling is geen voordracht. Het spraakgebruik heeft het vaak over voordracht, maar een persoon nomineren als wethouder staat niet gelijk aan een voordracht.
Tenslotte is het denkbaar dat een kandidaat-wethouder, die voor benoeming wordt aanbevolen, uit moreel-politieke overwegingen en om iedere schijn van belangenverstrengeling te vermijden, op eigen initiatief afziet van het meestemmen over de benoeming. Alhoewel het uitgangspunt is dat zeer terughoudend moet worden omgegaan met het inperken van het stemrecht van gekozen volksvertegenwoordigers, laat de wet de betrokkenen de ruimte daarin een eigen afweging te maken.

Artikel 21. Verslag en besluitenlijst

Dit artikel regelt de verslagleggende taak van de griffier en de wijze waarop het verslag wordt vastgesteld. Het maken van een verslag is niet verplicht. In de Gemeentewet wordt alleen gesproken over de verplichting een besluitenlijst openbaar te maken (artikel 23, vijfde lid, van de Gemeentewet).
Het conceptverslag wordt tegelijkertijd met de schriftelijke oproep verstuurd aan de leden en overige personen die het woord gevoerd hebben.
De griffier verleent de ambtelijke ondersteuning van de raad. Daarom is de griffier aangewezen om het verslag op te stellen en deze, tezamen met de voorzitter, te ondertekenen.
De besluitenlijst dient op zo kort mogelijke termijn te worden gepubliceerd. Dit kan voordat het verslag is vastgesteld aangezien de besluitenlijst 'slechts' een overzicht geeft van (alle) door de raad genomen beslissingen (dus niet alleen besluiten in de zin van de Awb maar ook bijvoorbeeld een afspraak om een werkbezoek af te leggen). Het ligt voor de hand dat het verslag en de besluitenlijst ook op de gemeentelijke website toegankelijk worden gemaakt. Dit wordt weergeven in het zesde lid.
Andere vormen van verslaglegging zijn ook mogelijk. Bijvoorbeeld een geluidsopname van de raadsvergadering op CD, met een overzicht van de sprekers, de onderwerpen -voorzien van tijdscodes- en een besluitenlijst.

Artikel 22. Ingekomen stukken

Over aan de raad gerichte inkomende stukken worden alleen voorstellen gedaan en besluiten genomen van procedurele aard, bijvoorbeeld ter kennisneming, steunen, afwijzen, in behandeling nemen, doorsturen naar een commissie of een kernteam, doorsturen naar het college, etc.
Inhoudelijke discussie over de stukken kan de voorzitter buiten de orde verklaren. Wanneer een ingekomen stuk leidt tot inhoudelijke discussie en besluitvorming, dient dit op de gebruikelijke wijze te worden voorbereid. De schriftelijke mededelingen van het college aan de raad komen in principe ook bij de raad binnen. De mededelingen zijn dan ook een ingekomen stuk. De raad stelt op voorstel van het presidium de wijze van afdoening van de ingekomen stukken vast.

Paragraaf 5. Besloten raadsvergaderingen

Artikel 23. Toepassing reglement op besloten vergaderingen

Dit artikel bepaalt dat de bepalingen van dit reglement van overeenkomstige toepassing zijn op een raadsvergadering achter gesloten deuren. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan de bepalingen omtrent het tijdig verzenden van stukken, het recht van amendement, het recht van motie, het maken van het verslag.
De bepalingen van het reglement zijn echter niet van toepassing, voor zover het toepassen van die bepalingen strijdig is met het besloten karakter van de vergadering. Zo zullen er bijvoorbeeld geen beeld- en geluidsregistraties voor openbaar gebruik gemaakt kunnen worden. Ten aanzien van de stukken die betrekking hebben op een besloten vergadering en het behandelde zal de raad moeten besluiten of geheimhouding als bedoeld in de artikelen 25, 55 en 86 van de Gemeentewet wordt opgelegd dan wel opgeheven.
In artikel 23 van de Gemeentewet zijn procedurevoorschriften opgenomen voor 'het sluiten van de deuren', de wijze waarop een vergadering een besloten vergadering wordt.

Artikel 24. Verslag besloten vergadering

In dit artikel wordt uitwerking gegeven aan artikel 23, derde lid, van de Gemeentewet. In overeenstemming met de bepaling over het verslag van de raadsvergadering is de griffier ook verantwoordelijk voor het verslag van een besloten vergadering. Dit verslag ligt ter inzage bij de griffier.

Artikel 25. Opheffing geheimhouding

In de in het artikel aangehaalde artikelen wordt aan de raad de mogelijkheid geboden de geheimhouding van stukken op te heffen; stukken die niet per se aan hem behoeven te zijn overgelegd. Het kan dus (zie bijvoorbeeld artikel 86, tweede lid, van de Gemeentewet) gaan om de situatie dat de burgemeester geheimhouding heeft opgelegd ten aanzien van stukken die hij aan de raadscommissie heeft overgelegd. De raadscommissie kan dan aan de raad verzoeken de geheimhouding op te heffen (indien de burgemeester daar niet toe bereid is). In het onderhavige artikel is nu ter zake een overlegverplichting opgenomen waardoor recht wordt gedaan aan het principe van hoor en wederhoor.

Op grond van artikel 25, derde en vierde lid, van de Gemeentewet, kan geheimhouding worden opgelegd door het college, de burgemeester en een commissie, ieder ten aanzien van stukken die zij aan de raad of aan leden van de raad overleggen. De opgelegde geheimhouding met betrekking tot aan de raad overgelegde stukken vervalt, indien de raad de oplegging niet in zijn eerstvolgende vergadering die volgens de presentielijst door meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden is bezocht, wordt bekrachtigd.
Als de raad niet van plan is de opgelegde geheimhouding te bekrachtigen, kan het orgaan dat geheimhouding heeft opgelegd, in een besloten vergadering met de raad overleg voeren. Deze besloten vergadering kan dan gaan over de vraag waarom de raad de geheimhouding wil opheffen door deze niet te bekrachtigen.

Paragraaf 6. Toehoorders en pers

Artikel 26. Toehoorders en pers

De hier aangegeven bepalingen worden wat betreft het handhaven van de orde aangevuld door artikel 26 van de Gemeentewet. De voorzitter heeft de bevoegdheid om toehoorders die de orde verstoren, te doen vertrekken en bij volharding in hun gedrag de toegang te ontzeggen.

Artikel 27. Geluid- en beeldregistraties

Aangezien de vergaderingen van een de raad in principe openbaar zijn, kunnen radio- en tv-stations
geluid- en beeldregistraties maken. Dit is uiteraard niet het geval als het een besloten vergadering betreft. Wel dient rekening gehouden worden met de privacy van insprekers of publiek.
Raadsleden daarentegen hebben een publieke functie. Het is mogelijk om een aanwijzing te geven dat publiek slechts van af een bepaalde afstand in beeld mag worden gebracht. Ook kan een aanwijzing zijn dat burgers die inspreken niet gefilmd mogen worden, uiteraard in overleg met de insprekers. Mogelijk hebben zij geen probleem met beeldregistraties.

Hoofdstuk 3. Bevoegdheden, instrumenten raadsleden

Artikel 28. Amendementen en subamendementen

Het recht van amendement is neergelegd in artikel 147b van de Gemeentewet. Dit artikel verplicht de raad nadere regels te stellen. Deze nadere regels staan dit artikel. Op basis van artikel 147b van de Gemeentewet is de raad verplicht een amendement te behandelen.

Leden van de raad kunnen aan de raad wijzigingen op het voorstel van het college of op initiatiefvoorstellen indienen, de zogenaamde amendementen. Wanneer een amendement is ingediend, kan dit voor een ander raadslid aanleiding zijn, op dit amendement nog weer een wijziging voor te stellen, het subamendement. Een (sub)amendement kan ingediend worden op een voorgesteld besluit, dat aanhangig is. De beraadslaging over het (sub)amendement vindt plaats in ten hoogste twee termijnen. Indien (in uitzonderlijke situaties) een ingediend amendement verdere beraadslaging noodzakelijk maakt, kan de raad besluiten tot een derde termijn (artikel 13).

Het is praktisch dat een raadslid aanwezig is voor de behandeling van zijn (sub)amendement. Dit omdat doorgaans een (sub)amendement toegelicht wordt door de indiener. Daarom is bepaald dat er alleen wordt beraadslaagd over amendementen en subamendementen die ingediend zijn door raadsleden die de presentielijst getekend hebben.

Artikel 29. Moties

In het eerste artikel van dit reglement is de definitie van het begrip motie gegeven. Een motie is een voorstel tot het doen van een uitspraak. Het kan gaan om het uitspreken van een wens (van

inhoudelijke, politieke, procedurele aard), het uitspreken van instemming dan wel afkeuring over bepaalde ontwikkelingen of om het doen van een verzoek. Een motie betreft dus niet een concreet besluit dat op rechtsgevolg is gericht; een motie heeft geen juridische, maar een politieke betekenis. Daarom zijn burgemeester en wethouders formeel niet aan een motie gebonden of tot uitvoering ervan verplicht. Wel kan het naast zich neerleggen van een motie door het college leiden tot een vertrouwensbreuk tussen raad en college en hieruit kan het college dan zijn consequentie trekken.

Voor wat betreft de besluitvormingsprocedure omtrent een motie wordt opgemerkt dat over een motie een apart besluit wordt genomen. Voor de beraadslaging over een motie over een aanhangig onderwerp geldt dat deze niet plaatsvindt in afzonderlijke termijnen, maar gelijktijdig met de beraadslaging over het onderwerp waarop de motie betrekking heeft.

Een besluit over een motie over een niet op de agenda opgenomen onderwerp vindt aan het einde van de vergadering plaats. Dergelijke moties benaderen de in artikel 30 geregelde initiatiefvoorstellen. Dualisering veronderstelt versterking van de vertegenwoordigende en controlerende functie van de raadsleden. Hiervoor dienen ook individuele raadsleden en kleine fracties te beschikken over adequate instrumenten. Dat wil zeggen dat het voor een effectief gebruik van deze instrumenten wenselijk is dat ook het individuele raadslid zonder belemmeringen toegang tot het gebruik daarvan heeft. De mogelijkheid om zonder drempelsteun een motie in te dienen staat dan ook ten dienste van een effectieve uitoefening van de inkadering en controle door de raad.

In de Gemeentewet wordt één specifieke motie uitgewerkt. Dit betreft de motie van wantrouwen waarbij de raad aangeeft het vertrouwen in een wethouder te hebben verloren. Het een wethouder niet toegestaan om na een aangenomen motie van wantrouwen aan te blijven. Indien hij zelf niet opstapt, dient de raad actie te ondernemen.

Lid vijf is opgenomen om alle fracties de gelegenheid te geven zich over de motie uit te spreken.

Artikel 30. Initiatiefvoorstel

Het is de taak van het college aan de raad de nodige voorstellen te doen. Maar raadsleden kunnen ook zelf een voorstel voor een verordening of beslissing ter behandeling bij de raad indienen. Hiervoor is het recht van initiatief toegekend.

In artikel 147a, eerste lid, van de Gemeentewet is dit uitgewerkt. Het tweede en derde lid van dit artikel bepalen dat de raad regelt op welke wijze een initiatiefvoorstel voor een verordening of beslissing wordt ingediend en behandeld. Daar wordt in deze bepaling uitvoering aan gegeven.

Algemeen uitgangspunt is dat dualisering de versterking van de vertegenwoordigende en

controlerende functie van de raadsleden inhoudt. Hiervoor dienen ook individuele raadsleden en kleine fracties te beschikken over adequate instrumenten. Voor een effectief gebruik van deze instrumenten is het wenselijk dat ook het individuele raadslid zonder belemmeringen toegang tot het gebruik daarvan heeft. Het ontbreken van drempelsteun bij het recht van initiatief staat ten dienste van een effectieve uitoefening van de inkadering en controle door de raad. Ook kleine fracties en individuele raadsleden worden zo in staat gesteld actief deel te nemen aan de controlerende, vertegenwoordigende en budgettaire functie.
De Gemeentewet maakt onderscheid tussen initiatiefvoorstellen voor verordeningen en overige initiatiefvoorstellen. Ieder raadslid kan een initiatiefvoorstel voor een verordening indienen. Een dergelijk voorstel moet aanhangig worden gemaakt door het schriftelijk en ondertekend aan de voorzitter te zenden (art. 147a, eerste lid). De verdere wijze van behandeling moet de raad zelf regelen. De raad moet ook regelen op welke wijze en onder welke voorwaarden overige initiatiefvoorstellen (voorstellen die betrekking hebben op iets anders dan een verordening) in behandeling worden genomen. Ook dit initiatiefrecht komt toe aan individuele raadsleden, hetgeen inhoudt dat geen drempels mogen worden opgeworpen. Wel kan de raad voorzien in een zekere inhoudelijke toets. Daarbij kan worden gedacht aan het beantwoorden van de vraag of het voorstel wel de uitoefening van een raadsbevoegdheid betreft (en niet een collegebevoegdheid).
Het tweede lid houdt in dat de voorzitter het initiatiefvoorstel zo spoedig mogelijk op de agenda plaatst, maar de voorzitter plaatst het voorstel echter niet meer op de agenda, nadat de oproep verzonden is. Dit laat de mogelijkheid onverlet voor het individuele raadslid om op grond van artikel 8, derde lid, het initiatiefvoorstel toch aan de agenda toe te voegen.
Het is aan de raad om vervolgens te bepalen hoe het initiatiefvoorstel verder wordt behandeld nu het op de agenda staat.

Artikel 31. Collegevoorstel

Dit artikel heeft betrekking op het agenderingsrecht van de raad. De raad is de enige die een voorstel voor een verordening of een ander voorstel dat het college heeft voorbereid, kan agenderen. Als het college het voorstel heeft voorbereid, betekent dit niet dat het college het door hen voorbereide voorstel kan intrekken indien het college van oordeel is dat verdere behandeling van het voorstel niet wenselijk is (bijvoorbeeld omdat zij een voorstel willen wijzigen). De raad moet hier toestemming voor geven.
Indien de raad van oordeel is dat een voorstel voor een verordening of een ander voorstel niet voldoende is voorbereid, kan de raad het voorstel voor een verordening of een ander voorstel op grond van het tweede lid nogmaals voor advies aan het college zenden. De raad kan het college bijvoorbeeld verzoeken het voorstel voor een verordening of ander voorstel nader te onderbouwen. De raad bepaalt echter wanneer het voorstel voor een verordening of ander voorstel, dat door het college verder voorbereid is, opnieuw behandeld wordt. De raad kan dit in dezelfde raadsvergadering regelen, maar de raad kan dit ook aan de agendacommissie overlaten.

Artikel 32. Interpellatie

Dit artikel stelt nadere regels bij artikel 155 van de Gemeentewet. Het interpellatierecht ligt in het verlengde van het mondelinge vragenrecht. Het gaat om een recht van een volksvertegenwoordiger om tijdens een vergadering over een niet geagendeerd onderwerp inlichtingen aan het college of de burgemeester te vragen. Daarvoor is verlof van de raad nodig.
Dualisering veronderstelt versterking van de vertegenwoordigende en controlerende functie van de raadsleden. Hiervoor dienen ook individuele raadsleden en kleine fracties te beschikken over adequate instrumenten. Voor een effectief gebruik van deze instrumenten is het wenselijk dat ook het individuele raadslid zonder belemmeringen toegang tot het gebruik daarvan heeft. Wel is hier gekozen voor een ondersteuning door de raad bij gewone meerderheid. Toenmalig minister Pechtold heeft in een brief van 16 december 2005 aan de GroenLinks fractie in Schoonhoven aangegeven dat de raad de ruimte heeft eigen beleid te ontwikkelen, waardoor de raad dus de vrijheid heeft om te bepalen dat een raadsmeerderheid nodig is om een interpellatiedebat te houden. Hij was hier echter geen voorstander van. Voor de democratie leek het hem goed om de

regels van de Tweede Kamer te volgen. Dit houdt in dat de toestemming ven een betekenende minderheid (ondersteuning door 30 van de 150 leden) volstaat. In een gedualiseerd systeem zijn wethouders geen lid meer van de raad. Toch is het van belang dat zij bij een instrument als de interpellatie ook op de hoogte worden gesteld van de inhoud van het verzoek. Door de toevoeging in het tweede lid wordt hiervoor gezorgd. De toelichting bij het artikel over het initiatiefvoorstel over de stuurgroep Leemhuis en de (verplichte) aanwezigheid van collegeleden is ook op dit artikel van toepassing.

Artikel 33. Schriftelijke vragen

Het vragenrecht geeft aan de leden van de raad het recht informatie te vragen over aangelegenheden die tot de bevoegdheid van het college of de burgemeester behoren. Het karakter van deze vragen is primair van informatieve strekking. Op grond van deze bepaling kan een raadslid schriftelijke vragen stellen aan het college of de burgemeester, al naar gelang wie verantwoordelijk is. De verantwoordelijke portefeuillehouder dient de vragensteller gemotiveerd in kennis te stellen, indien de beantwoording niet binnen de gestelde termijnen kan plaatsvinden. Niet de voorzitter, maar het verantwoordelijk collegelid of de burgemeester geeft daarom het antwoord. De raad kan oordelen dat het bijvoorbeeld wenselijk is dat een collegelid of de burgemeester direct kan antwoorden op een vraag. Om die reden is in het zesde lid ingevoegd dat de raad anders kan beslissen.

In de hier aangegeven procedure wordt de vragensteller in de gelegenheid gesteld nadere inlichtingen over het antwoord te vragen aan degene die het antwoord heeft gegeven. Indien de vragensteller van mening is dat de beantwoording van de vragen tot een besluit van de raad moet leiden, kan hij het recht van initiatief of het interpellatierecht benutten om het onderwerp of het voorstel op de agenda van de raad te krijgen.

Artikel 34. Inlichtingen

In dit artikel wordt een procedurele uitwerking gegeven van de inlichtingenplicht die het college en de burgemeester hebben ten opzichte van de raad. Naast een ingewikkelde inrichting van de bestuursbevoegdheden bevat de Gemeentewet ook behoorlijk
aangescherpte regels over de inlichtingenplicht van het college ten opzichte van de raad. Deze regels beogen de politieke verantwoordelijkheid van het college te activeren en de eindverantwoordelijkheid van de raad te bevestigen. Daar is in de eerste plaats de passieve inlichtingenplicht als bedoeld in artikel 169, derde lid, van de Gemeentewet. Dat is de klassieke informatieplicht die het college opdraagt de door de raad gevraagde inlichtingen te verstrekken, tenzij het openbare belang zich daartegen verzet. Dit recht om inlichtingen te vragen komt eveneens toe aan individuele raadsleden. Daarmee is een waarborg in het leven geroepen dat een raadsmeerderheid om (partij)politieke redenen belemmeringen opwerpt tegen het vragen van inlichtingen door een raadslid of raadsminderheid. Wel kan de raad via het Reglement van orde op grond van doelmatigheidsoverwegingen een zekere ordening aanbrengen in de wijze waarop het inlichtingenrecht wordt uitgeoefend. De raad gaat immers over de agenda en de vergaderorde. De weigeringsgrond ‘strijd met het openbaar belang’ is wettelijk objectief (‘is’) en algemeen omschreven. De wetgever beoogde daarmee dat een beroep daarop in de praktijk als een hoge uitzondering op de algemene regel zou moeten worden gebruikt. In de praktijk bestaan verschillende wettelijke en politieke figuren om als raad en college met elkaar te communiceren buiten de openbaarheid. De openbaarheid van stukken en vergaderingen bijvoorbeeld kan al dan niet tijdelijk worden opgeheven. Vervolgens kent de gedualiseerde Gemeentewet thans een algemene actieve inlichtingenplicht. Artikel 169, tweede lid, verplicht het college uit eigen beweging de raad alle inlichtingen te verstrekken die de raad nodig heeft voor de uitoefening van zijn taak. Blijkbaar moet het college permanent nagaan welke informatie de raad behoeft voor een goede taakvervulling. Hier liggen grote politieke risico’s als de raad het college in het ongewisse laat over de aard en omvang van de gewenste informatie. In het geval dat raad en college daarover geen afspraken maken is de kans groot dat het college de raad veiligheidshalve overstelpt met papier. Van controleren komt dan weinig terecht en bovendien zijn we dan weer terug in de cultuur van

meeregeren uit het monistische tijdperk. Dezelfde risico's doen zich voor met betrekking tot in een tweede actieve, meer specifieke inlichtingenplicht. Artikel 169, vierde lid, verplicht het college de raad vooraf te informeren over de voorgenomen uitoefening van een gemeentewettelijke bestuursbevoegdheid als bedoeld in artikel 160, eerste lid, onder e, f, g en h, indien de toepassing daarvan ingrijpende gevolgen kan hebben voor de gemeente of indien raad daarom verzoekt. Het

college mag dan niet eerder een besluit nemen dan nadat de raad in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen naar voren te brengen. Overigens kent ook deze actieve informatieplicht de nodige vaagheid. Wat is ingrijpend? Het antwoord op deze vraag moet volgens de wetgever worden gevonden in de plaatselijke omstandigheden. Waarschijnlijk heeft de wetgever het oog gehad op substantiële financiële gevolgen van privaatrechtelijke overeenkomsten. Blijkbaar moeten raad en college hier zelf een modus voor vinden. Een andere vraag is nog of ook deze inlichtingenplicht wordt beperkt door de weigeringsgrond van het openbaar belang als bedoeld in het derde lid van de artikelen 169 en 180 van de Gemeentewet. Deze vraag kan bevestigend worden beantwoord op basis van ongeschreven gemeenterecht. Het verstrekken van inlichtingen kan overigens niet via de rechter worden afgedwongen.

Artikel 35. Vragenuur

Deze bepaling vormt een invulling van artikel 155, eerste lid, van de Gemeentewet met betrekking tot het vragenrecht

Bewust is er gekozen voor een algemene regeling van het vragenuur. Veelal fungeert de rondvraag in de raadsvergadering als een mogelijkheid tot het stellen van vragen. In een dualistisch stelsel is het echter niet meer vanzelfsprekend dat de ter zake kundige wethouder aanwezig is. Om die reden en omdat het de herkenbaarheid van de controlerende taak van de raad ten goede komt, kan hiervoor een aparte gelegenheid gecreëerd worden. De drempel om vragen te stellen wordt verlaagd en de media-aandacht voor de lokale politiek kan worden vergroot. In het vragenuur krijgt de raad de mogelijkheid over vooraf ingebrachte onderwerpen (leden van) het college aan de tand te voelen.

Het karakter van het vragenuur verschilt dan ook van het recht van interpellatie. Het recht van interpellatie heeft als instrument een zwaarder politiek karakter. Leden van de raad kunnen aan het college inlichtingen vragen over het door hem gevoerde bestuur, voor zover dat niet bij geagendeerde onderwerpen aan de orde komt.

Raadsleden vragen daarmee leden van het college zich te verantwoorden voor het door hen gevoerde bestuur. Het vragenuur kan bijvoorbeeld voorafgaand aan de raadsvergadering worden gehouden. Wel is het voor de herkenbaarheid voor de burgers raadzaam om het vragenuur op een vast tijdstip te houden.

In het tweede lid is een aanmeldingstermijn voor vragen opgenomen vanwege het feit dat wethouders moeten worden uitgenodigd om antwoord te kunnen geven op de vragen van raadsleden.

AAN DE RAAD

Agenda: 9 maart 2023

Franeker, 14 februari 2023

Onderwerp

Gedragscode en gentle agreement

Portefeuillehouder

Burgemeester M.C.M. Waanders

Auteur

W. Bruinsma, raadsadviseur/ plv. griffier griffie@waadhoeke.nl

Samenvatting

In 2019 heeft Waadhoeke een gedragscode vastgesteld voor politieke ambtsdragers. Dit is wettelijk verplicht. In 2022 heeft de nieuw gekozen raad deze gedragscode geëvalueerd. Dit heeft niet geleid tot inhoudelijke wijzigingen. De gedragscode wordt nu opnieuw vastgesteld. In het verlengde hiervan is het ook goed om afspraken te maken hoe te handelen bij een vermoeden van schending van de code. Deze afspraken zijn vastgelegd in een gentle agreement, dat ook vast gesteld kan worden en dan ondertekend wordt door alle betrokkenen.

Voorstel

1. De gedragscode voor raads- en commissieleden vast stellen.
2. Het gentle agreement vast stellen en ondertekenen.

Inleiding

In 2019 heeft Waadhoeke een gedragscode vastgesteld voor politieke ambtsdragers. Dit is wettelijk verplicht. In 2022 heeft de nieuw gekozen raad deze gedragscode geëvalueerd. Dit heeft niet geleid tot inhoudelijke wijzigingen. De gedragscode wordt nu opnieuw vastgesteld. In het verlengde hiervan is het ook goed om afspraken te maken hoe te handelen bij een vermoeden van schending van de code. Deze afspraken zijn vastgelegd in een gentle agreement, dat ook vast gesteld kan worden en dan ondertekend wordt door alle betrokkenen.

Beoogd (meetbaar) effect

De raad beschikt over een gedragsprotocol en een gentle agreement, zodat de afspraken rondom integriteit helder zijn.

Motivering

Op 28 juni en op 15 september 2022 heeft de raad twee keer over integriteit gesproken. Daarbij zijn deze beide documenten ook aan de orde geweest. Er was toen consensus over het nut en de noodzaak. De uitkomsten zijn besproken in het presidium. Er zijn geen wijzigingen voorgesteld. Daarom liggen de gedragscode en het gentle agreement ongewijzigd voor ter besluitvorming.

Alternatieven

Er zijn vanuit de raad geen alternatieven aangedragen voor de voorliggende teksten.

Vervolg

Na de vaststelling kan het gentle agreement ondertekend worden door alle leden van de raad. Tenminste jaarlijks zal de raad in gesprek gaan over het thema integriteit. Dat zullen ook de momenten zijn om na te gaan of het nodig is om de beide documenten te actualiseren of om andere afspraken op onderdelen te maken.

Inwonersparticipatie

Dit betreft de integriteit van de raad als bestuursorgaan. En het gaat er daarbij om welke code de raad zelf wenselijk acht. Wel met als uitgangspunt dat de inwoners gebaat zijn bij integer bestuur.

Financiën

Met het vaststellen van de code en het agreement zijn geen kosten gemoeid.

Juridisch kader

Artikel 15, lid 3 van de Gemeentewet.

Bijlagen

Bijlage 1: gedragscode voor raads- en commissieleden van de gemeente Waadhoeke 2023

Bijlage 2: gentle agreement Waadhoeke 2023

M.C.M. Waanders, voorzitter

R. M. Koster, griffier van Waadhoeke

NR.:

De raad van de gemeente Waadhoeke

Gezien het voorstel van het presidium van Waadhoeke van 14 februari 2023;

B E S L U I T

1. De gedragscode voor raads- en commissieleden vast stellen.
2. Het gentle agreement vast stellen en ondertekenen.

Aldus vastgesteld in de openbare
raadsvergadering van 09-03-2023,

M.C.M. Waanders, voorzitter

R.M. Koster, griffier

Gedragscode voor de raads- en commissieleden van de gemeente Waadhoeke

Regels over de zuiverheid van de besluitvorming

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2
Voorwoord 3
Inleiding 4
1. Regels rond (schijn van) belangenverstrengeling 6
Praktijkvoorbeelden 9
2. Regels rond (schijn van) corruptie 12
Praktijkvoorbeelden 15
3. Regels rond het gebruik van gemeentelijke faciliteiten en financiële middelen 17
Praktijkvoorbeelden 20
4. Regels rond informatie 21
Praktijkvoorbeelden 23
5. Regels rond de onderlinge omgang en de gang van zaken tijdens de vergaderingen 25
Praktijkvoorbeelden 26
6. Regels rond de vaststelling en de handhaving van de gedragscode 27
Bijlagen 30
Bijlage 1 Verwijzingen naar de wet per gedragscode-artikel 31
Bijlage 2 Specifiek uitgesloten combinaties van functies 33
Bijlage 3 Specifiek verboden overeenkomsten/handelingen 35
Bijlage 4 Enkele formele sancties 36
Bijlage 5 Relevante regelgeving gemeente 37

Voorwoord

Over het belangrijke thema politieke en bestuurlijke integriteit is voor de gemeente Waadhoeke in 2019 een nieuwe gedragscode integriteit ontwikkeld. Deze is door de nieuwe raad tijdens een tweedaagse in september 2022 opnieuw besproken om deze eventueel te herijken. Integriteit is een belangrijke voorwaarde voor vertrouwen van inwoners in het lokale openbaar bestuur. Met deze gedragscode heeft de gemeenteraad een aantal heldere normen bepaald voor integer besturen. Met de vaststelling van de code zijn die normen openbaar en daarmee transparant en controleerbaar. Veel regels in de code sluiten aan bij wettelijke bepalingen, maar sommige regels gaan wat verder dan de wet. De code is een leidraad bij twijfel, vragen en discussie en vraagt om onderhoud, anders wordt het een 'dode letter'. De code bevordert hopelijk niet alleen de naleving van de regels maar vooral een mentaliteit die nodig is voor een respectvolle omgang met onze inwoners, tussen raadsleden onderling en tussen raadsleden en medewerkers van de gemeente Waadhoeke. Als die respectvolle omgang aan de orde is, komt het podium voor de eigen politieke inhoud en stijl des te beter tot zijn recht en dat podium wens ik de raad ook voor deze raadsperiode 2022-2026 alsmede de inwoners van Waadhoeke van harte toe!

Marga Waanders
Burgemeester

Inleiding

In Nederland worden met enige regelmaat bedenkingen geuit over de integriteit van de politiek. Wethouders worden bevraagd over hun declaratiegedrag, raadsleden over vriendjespolitiek, leden van de Tweede Kamer en Commissarissen van de Koning over nevenfuncties en de inkomsten die zij daaruit genereren. Incidenten die politieke ambtsdragers betreffen halen de dag- en weekbladen. Opiniemakers uiten hun zorgen en oordelen.

Intussen kent de Nederlandse politiek een hoog niveau van integriteit; vergeleken met hun collega's in andere landen begaan politieke ambtsdragers in Nederland weinig schendingen. Dit is het geval, hoewel politici aan veel verleidingen blootstaan en zich veel kansen aan hen voordoen om op die verleidingen in te gaan. Omkoping (corruptie) hebben we zo goed als uitgebannen.

Het grootste risico van de ongerustheid en de reactie op de incidenten die zich voordoen, is dat de geloofwaardigheid van de politiek blijvende schade oploopt. Daarnaast valt niet uit te sluiten dat er onder druk van de gealarmeerde publieke opinie ondoordachte en dus onverstandige maatregelen worden getroffen – maatregelen die beogen om de geloofwaardigheid van de politiek te versterken, maar juist het tegendeel veroorzaken. Het gevaar bestaat dat individuele politieke ambtsdragers hiervan slachtoffer worden, dat er bij het sanctioneren geen verschil meer wordt gemaakt tussen een lichte overtreding en een ernstige schending en dat enkel en alleen al de verdenking het einde van een politieke carrière kan betekenen.

Doel van deze gedragscode

Deze code wil duidelijkheid geven over wat de wet vraagt van raadsleden. Daarmee beoogt de code raadsleden in eerste instantie te beschermen tegen onnodige misstappen. Op drie plekken is de code strenger dan de wet:

- deze code verplicht raadsleden ertoe niet alleen belangenverstrengeling en corruptie te voorkomen, maar ook de schijn daarvan tegen te gaan waar dat kan;
- deze code draagt raadsleden ertoe op hun financiële belangen bekend te maken;
- deze code hanteert een ‘nee, tenzij’-beleid ten aanzien van het aannemen van geschenken.[1]

In de bijlagen vindt u specifieke verwijzingen naar alle relevante wetsartikelen.[2]

Begrippen

Het gemeentebestuur bestaat uit raad, college en burgemeester. Dit zijn de drie bestuursorganen. In de raad ligt het accent op het maken van politieke keuzes, het college is belast met het dagelijks bestuur. De burgemeester is voorzitter van beide en heeft daarnaast een aantal eigen taken.

---

1 In de code voor wethouders en de code voor de burgemeester is ook nog een verbod op zogeheten draaideurconstructies opgenomen.

2 Deze code is gebaseerd op de wetgeving en regelgeving die golden op 1 januari 2018. Wijzigingen in wet- en regelgeving kunnen gevolgen hebben voor de gedragscode. Wetgeving is altijd leidend.

Voor elk van de drie bestuursorganen vraagt de wet een door de raad vast te stellen gedragscode. Voor Waadhoeke zijn drie aparte codes opgesteld, die vanuit eenzelfde perspectief zijn geschreven. Daar waar ze identiek kunnen zijn, zijn ze identiek; waar ze moeten verschillen, gelet op de rol van elk bestuursorgaan en de onderliggende wettelijke regels, verschillen ze.

De voorliggende gedragscode is bestemd voor de raadsleden, commissieleden en fractieassistenten.

Functies van de gedragscode
In de bestuursperiode die nu ten einde loopt, is in Waadhoeke op diverse manieren aandacht besteed aan het onderwerp politieke en bestuurlijke integriteit. Dit heeft onder meer geleid tot de wens een nieuwe gedragscode te ontwikkelen. Een complete code in heldere taal is van grote betekenis voor zowel zorgvuldige naleving van de regels als de handhaving ervan. De code heeft, met andere woorden, zowel een preventieve als een repressieve functie.

Een goede gedragscode heeft een aantal basale kenmerken. De gedragscode:
- ontlast de morele oordeelsvorming van individuen;
- stelt de norm;
- definieert specifieke handelingen als schendingen;
- maakt zorgvuldig optreden tegen schendingen mogelijk.

Afspraken over hoe te handelen in geval van een vermoeden van een schending van de regels uit deze gedragscode zijn separaat vastgelegd in het ‘Gentle agreement over de handhaving van de integriteit in de politiek’, zoals overeengekomen tussen raadsleden en burgemeester van Waadhoeke.

1. Regels rond (schijn van) belangenverstrengeling

Artikel 1
Een raadslid mag zijn invloed en stem niet gebruiken om een persoonlijk belang veilig te stellen of het belang van een ander of van een organisatie waarbij hij een persoonlijke betrokkenheid heeft.

Toelichting
De wetgever heeft raadsleden op vier manieren bescherming geboden tegen de verleiding van belangenverstrengeling en tegen de schijn ervan.

(1) De wetgever geeft ten eerste aan dat de gemeenteraad als bestuursorgaan zijn taak zonder vooringenomenheid moet vervullen. De wetgever geeft de gemeenteraad de verantwoordelijkheid ervoor te waken dat persoonlijke belangen van raadsleden de besluitvorming niet beïnvloeden. Met persoonlijk belang wordt gedoeld op ieder belang dat niet behoort tot de belangen die de gemeenteraad uit hoofde van zijn taak behoort te vervullen. Deze waakzaamheid geldt ook als het gaat om de schijn van belangenverstrengeling. Let wel: het gaat hier om persoonlijke belangen; het gaat niet alleen om – zoals vaak gedacht – 'persoonlijk gewin' of 'persoonlijk voordeel' of 'persoonlijke financiële inkomsten'. Raadsleden moeten dus beoordelen of er sprake is van een persoonlijk belang waardoor belangenverstrengeling ontstaat die de besluitvorming onterecht kan beïnvloeden. De wetgever doet een beroep op de verantwoordelijkheid van de gemeenteraad als geheel om ervoor te waken dat persoonlijke belangen van zijn leden de besluitvorming niet beïnvloeden. Deze verplichting geldt gedurende het gehele proces van besluitvorming en niet alleen tijdens de stemming.[3] Politieke ambtsdragers struikelen soms in gevallen waarin er 'slechts' sprake is van de schijn van belangenverstrengeling. Het is dan ook in het belang van politieke ambtsdragers zelf dat dit voorschrift zo expliciet in de gedragscode is opgenomen.

(2) De wetgever verbiedt raadsleden vervolgens expliciet te stemmen als er sprake is van een aangelegenheid waarbij een raadslid een persoonlijk belang heeft. De wetgever probeert daarmee uit te sluiten dat een raadslid meestemt als sprake is van belangenverstrengeling.

(3) In een aantal gevallen vindt de wetgever dat die bescherming door het verbod te stemmen niet ver genoeg gaat. In die gevallen verbiedt de wetgever raadsleden expliciet bepaalde welomschreven functies te bekleden, rollen te vervullen en (rechts)handelingen uit te voeren. In de artikelen 1.4 en 1.5 van deze gedragscode wordt naar die verboden verwezen. In de bijlage van deze gedragscode treft u een opsomming aan regelgeving die samenhangt met de integriteit van raadsleden, waaronder de verboden combinaties van functies en verboden overeenkomsten en handelingen. Het wordt dringend aangeraden deze

3 Agressie of geweld van burgers tegen politieke ambtsdragers kan de besluitvorming beïnvloeden. Een politieke ambtsdrager mag zich ook door agressie en geweld niet laten beïnvloeden. In voorkomende gevallen wordt aangeraden contact op te nemen met de griffier of de gemeentesecretaris.

bijlagen nauwkeurig te bestuderen.

(4) De wetgever eist van raadsleden dat zij alle functies openbaar maken die zij vervullen naast het raadslidmaatschap. Op die manier wordt het voor andere raadsleden, bestuurders, fractievoorzitters, partijbestuurders, de griffier en de gemeentesecretaris mogelijk een raadslid te waarschuwen voor kwesties waarin (de schijn van) belangenverstrengeling dreigt. Ook de pers en de burger kunnen zo hun controlerende taak uitoefenen. Daarom is in deze gedragscode ook verordonneerd dat raadsleden tevens al hun substantiële financiële belangen bekendmaken bij ondernemingen die zaken doen met de gemeente.

Artikel 1.1
Een raadslid moet actief en uit zichzelf de schijn van belangenverstrengeling tegengaan.

Artikel 1.2
Een raadslid onthoudt zich alleen van deelname aan de stemming als er sprake is van een beslissing waarbij belangenverstrengeling kan optreden; het gaat dan om kwesties waar hij zelf een persoonlijk belang bij heeft, of om kwesties waarbij het gaat om een belang van een individu of organisatie waarbij hij een substantiële betrokkenheid heeft.

Artikel 1.3
Een raadslid onthoudt zich bij beslissingen waarbij belangenverstrengeling kan optreden niet alleen van stemming (zie artikel 1.2) maar ook van beïnvloeding van de besluitvorming in de andere fases van het besluitvormingsproces.

Artikel 1.4
Een raadslid mag bepaalde in de Gemeentewet opgesomde functies niet uitoefenen.

Artikel 1.5
Een raadslid mag bepaalde in de Gemeentewet genoemde overeenkomsten en handelingen niet aangaan.

Artikel 1.6
Een raadslid maakt openbaar welke betaalde en onbetaalde functies hij vervult naast het raadslidmaatschap.

Artikel 1.7
De griffier van de raad draagt zorg voor een geactualiseerde openbare lijst met functies van raadsleden. Op deze lijst wordt tevens vermeld of de werkzaamheden al dan niet bezoldigd zijn.

Artikel 1.8
Een raadslid doet er opgaaf van dat hij substantiële financiële belangen heeft – bijvoorbeeld in de vorm van aandelen, opties en derivaten – in ondernemingen waarmee de gemeente zaken doet of waarin de gemeente een belang heeft. Deze financiële belangen zijn openbaar en worden ter inzage gelegd. Ook een tussentijds ontstaan substantieel financieel belang dient opgegeven te worden.

Artikel 1.9
De griffier van de raad draagt zorg voor een geactualiseerde openbare lijst met gemelde financiële belangen van raadsleden.

Praktijkvoorbeelden

Oefening 1:
Een raadslid is voorzitter van een voetbalvereniging. Mag het raadslid zijn raadslidmaatschap combineren met dit voorzitterschap?
Antwoord:
Artikel 13 van de Gemeentewet verbiedt de combinatie van deze functies niet. Artikel 1.4 van de gedragscode wordt dus niet overtreden door het combineren van deze functies. De functie moet wel worden gemeld (zie artikel 1.6 van de gedragscode) en de griffier moet zorgdragen voor bekendmaking van deze nevenactiviteit (artikel 1.7 van de gedragscode).

Let op: een raadslid moet al zijn functies melden.

Variant 1:
De Sportnota wordt behandeld in de raad. Mag dit raadslid meestemmen?
Antwoord:
Ja. In de Sportnota worden beslissingen voorgelegd die alle sport betreffen. Er treedt dus a priori geen verstrengeling van belangen op als dit raadslid mee doet aan de besluitvorming in de raad. Kennis bij raadsleden over sport is van groot belang om kwalitatief goede besluiten over sport te nemen voor de stad. Het is dus van belang dat hij meedoet in de besluitvorming.

Let op: De redenatie 'bij twijfel niet meestemmen' gaat niet altijd op. Het ligt in de kern van de taak van een politieke ambtsdrager om te stemmen. Hij mag dus slechts in een beperkt aantal – in de wet genoemde gevallen – niet meestemmen. Meestemmen mag niet als het belang van een raadslid ('of een individu of organisatie waarbij hij een persoonlijke betrokkenheid heeft') wordt verstrengeld met het algemeen belang. In alle andere gevallen is het devies om te stemmen. Er kan een *schijn* van belangenverstrengeling ontstaan in een situatie waardoor een raadslid overweegt niet mee te stemmen. Natuurlijk dient het raadslid waar hij kan de schijn van belangenverstrengeling te voorkomen. Maar vaak zijn er in specifieke situaties nog andere mogelijkheden om actief de schijn van belangenverstrengeling te voorkomen, anders dan niet meestemmen.

Variant 2:
De raad moet besluiten over uitbreiding van voetbalvelden. Ook de club waar het raadslid voorzitter van is wordt genoemd. Mag hij meestemmen? **Antwoord:**
Nee, artikel 1.2 van de gedragscode verbiedt het raadslid mee te stemmen. De club is een van de (duidelijke) belanghebbenden in dit besluit, dus een verstrengeling van belangen is aan de orde: het belang van de club dat hij geacht wordt te dienen als voorzitter enerzijds en het belang van de stad voor de uitbreiding van voetbalvelden.

Variant 3:
Mag dit raadslid een ander lid van de fractie het woord laten voeren op dit dossier?
Antwoord:
Dat mag. Maar het gaat bij de mogelijkheid om de besluitvorming te

beïnvloeden om meer dan alleen het overdragen van het woordvoerderschap op dit dossier. Het raadslid dat voorzitter is van de voetbalclub mag op grond van artikel 1.3 van de gedragscode ook intern het standpunt van de fractie niet beïnvloeden over de uitbreiding van de voetbalvelden. Omdat de burger niet kan controleren of hij dat ook daadwerkelijk niet heeft gedaan, is het zaak dat alle fractieleden erop toezien dat ook in de interne oordeels- en besluitvorming de activiteiten van dit raadslid gescheiden blijven.

Variant 4:
Als het raadslid dat voorzitter van de voetbalclub is tegen de uitbreiding van velden van zijn eigen club zou stemmen, dan is toch voor de burger te zien dat hij zijn raadswerk en zijn voetbalwerk scheidt? Dan kan hij toch meestemmen?
Antwoord:
Nee, ook dan mag hij op grond van artikel 1.2 van de gedragscode niet meestemmen. Wellicht komt het de voetbalclub om redenen die niet bekend zijn, veel beter uit als de uitbreiding bij een andere club geschiedt. Dan zou het weliswaar lijken alsof hij in het belang van de stad (en niet van de club) zou stemmen, maar hij doet dat feitelijk niet. Stemgedrag is dus niet relevant in deze situatie.

Variant 5:
De raad moet besluiten over uitbreiding van voetbalvelden. Voetbalclub X wordt genoemd als kandidaat. Het kind van een raadslid (niet zijnde de voorzitter van de voetbalclub) zit op voetbalclub X. Mag het raadslid meestemmen?
Antwoord:
Ja, het raadslid moet gewoon meestemmen. De relatie tussen het raadslid en de voetbalclub is niet van dien aard dat er sprake of dreiging is van een onwenselijke verstrengeling van persoonlijk belang met het algemeen belang. Zie ook de opmerking onder variant 1 van bovenstaand voorbeeld.

Oefening 2:
Een raadslid is tevens zzp'er. Hij verzorgt als trainer onder meer trainingen 'De klant is koning'. De afdeling Burgerzaken van de gemeente Waadhoeke vraagt hem deze training te verzorgen voor medewerkers Burgerzaken. Mag hij de opdracht aannemen?
Antwoord:
Nee, hij mag deze opdracht niet aannemen. De Gemeentewet verbiedt raadsleden in artikel 15 bepaalde overeenkomsten aan te gaan en bepaalde handelingen te verrichten. In bovenstaande situatie is artikel 15 lid 1 onder d onderdeel 1e van de Gemeentewet van toepassing. Dat betekent dat het aannemen van de klus een overtreding van de Gemeentewet en daarmee van artikel 1.5 van de gedragscode zou zijn.

Variant 1:
En als hij nu niet zelf voor de groep staat, maar iemand inhuurt die dat namens zijn eenmans- bedrijf doet?
Antwoord:
Ook dan mag hij de klus niet aannemen, op grond van artikel 15 lid 1 onder d

onderdeel 1e van de Gemeentewet. Het feit dat zijn bedrijf de overeenkomst rechtstreeks aangaat, maakt dat dit artikel van toepassing is. Het aannemen van de klus is een overtreding van de Gemeentewet en daarmee van artikel
1.4 van de gedragscode.

Variant 2:
En als hij de opdracht nu vrijwillig doet, dus zonder daarvoor een betaling te krijgen?
Antwoord:
Ook dan geldt dat hij de opdracht niet mag aannemen. Het gaat in dit artikel om het aangaan van een overeenkomst; of daarvoor betaald wordt doet niet ter zake. Dat het raadslid niet wordt betaald is voor derden (waaronder 'de burger op straat') niet zichtbaar; daardoor kan het aannemen van de opdracht toch de schijn van belangenverstrengeling opleveren. Het aannemen ervan is een overtreding van de Gemeentewet en artikel 1.5 van de gedragsode.

Variant 3:
Een trainingsbureau heeft de opdracht van de gemeente gekregen om de training 'De klant is koning' te verzorgen voor de medewerkers van Burgerzaken. Dit bureau vraagt het raadslid dat zzp'er is de training te verzorgen. Mag dit raadslid de klus aannemen?
Antwoord:
Nee. De overeenkomst met de gemeente wordt weliswaar niet rechtstreeks aangegaan, maar via het trainingsbureau. 'Middellijk' verricht het raadslid dus wel (betaald) werk voor de gemeente. Het aannemen van de klus is een overtreding van de gemeentewet en van artikel 1.5 van de gedragscode.

Oefening 3:
Een raadslid is naast zijn raadslidmaatschap leerlingbegeleider en weet om die reden veel over jeugdzorg. Mag hij woordvoerder in de raad zijn op dit onderwerp?
Antwoord:
Ja, dat mag. Het is van belang dat raadsleden kennis hebben over wat zich afspeelt in het maatschappelijk middenveld. Mede daarom wordt een combinatie van functies slechts zelden uitgesloten bij wet. Het raadslid mag alleen niet het standpunt van de fractie (en de raad) dusdanig beïnvloeden dat het onterecht positief uitpakt voor zijn eigen werkgever.

Let op: In de praktijk komen veel verschillende situaties voor waarin een raadslid in zijn andere functie betrokken kan zijn bij het verrichten van werk in opdracht voor de gemeente. Het is verstandig iedere situatie goed te analyseren en bij twijfel hierover advies in te winnen bij bijvoorbeeld de griffier.

2. Regels rond (schijn van) corruptie

Artikel 2
Een raadslid mag zijn invloed en zijn stem niet laten kopen of beïnvloeden door geld, goederen of diensten die hem zijn gegeven of hem in het vooruitzicht zijn gesteld.

Toelichting:
Het bovenstaande artikel geeft een definitie van corruptie voor raadsleden. Ging het bij belangenverstrengeling nog om het onterecht laten meewegen van een persoonlijk belang bij de besluitvorming, bij corruptie gaat het om omkoping van een politieke ambtsdrager. Belangenverstrengeling is niet in het wetboek van strafrecht opgenomen, corruptie is dat wel. In de onderliggende artikelen zijn regels opgenomen om de politieke ambtsdrager te helpen om de (schijn van) corruptie te voorkomen.

Artikel 2.1
Een raadslid moet actief en uit zichzelf de schijn van corruptie tegengaan.

Aannemen van geschenken

Toelichting:
Geschenken zijn een sluiproute naar corruptie. Ze kunnen worden gebruikt om de besluitvorming te beïnvloeden. Ze kunnen corrumperen of de aanloop daartoe vormen. Ze kunnen daarnaast ook de schijn opwekken. De hieronder staande regels zijn geformuleerd als een 'nee, tenzij'- regel; een raadslid neemt dus geen geschenken aan, tenzij er goede redenen zijn om hiervan af te wijken. De afwijkingen dienen vervolgens bekend gemaakt te worden bij de griffier, die bepaalt welke vervolgstappen nodig zijn.

Artikel 2.2
Een raadslid neemt geen geschenken aan die hem uit hoofde van of vanwege zijn functie worden aangeboden, tenzij:
a. **het weigeren, teruggeven of terugsturen de gever ernstig zou kwetsen of bijzonder in verlegenheid zou brengen;**
b. **het weigeren, teruggeven of terugsturen om praktische redenen onwerkbaar is;**
c. **het gaat om een incidentele, kleine attentie (zoals een bloemetje of fles wijn) waarbij de schijn van beïnvloeding minimaal is.**

Artikel 2.3
Als geschenken om een van de in artikel 2.2 genoemde redenen niet zijn geweigerd, teruggegeven of teruggestuurd, of om andere redenen toch in het bezit zijn van het raadslid, wordt dit gemeld aan de griffier, tenzij het gaat om het genoemde onder artikel 2.2 onder c. De geschenken worden dan alsnog teruggestuurd of ze worden eigendom van de gemeente. De griffier zorgt voor de registratie van giften en hun gemeentelijke bestemming.

Accepteren van faciliteiten en diensten

Toelichting:
Het accepteren van faciliteiten of diensten van anderen kan een afhankelijkheid of dankbaarheid creëren die de zuiverheid van het besluitvormingsproces kan aantasten. Ook met het aannemen van faciliteiten en diensten kan een raadslid gecorrumpeerd raken. Het kan daarnaast ook de schijn van corruptie opwekken.

Artikel 2.4
Een raadslid accepteert geen faciliteiten en diensten van anderen die hem uit hoofde van of vanwege zijn functie worden aangeboden, tenzij:
a. het weigeren ervan het raadswerk onmogelijk of onwerkbaar zou maken en
b. tegelijkertijd de schijn van omkoping of beïnvloeding minimaal is.

Artikel 2.5
Een raadslid gebruikt faciliteiten of diensten van anderen die uit hoofde of vanwege de raadsfunctie worden aangeboden, niet voor privédoeleinden.

Accepteren van uitnodigingen voor werkbezoeken, lunches, diners en recepties

Toelichting:
Werkbezoeken zijn bedoeld om raadsleden in de gelegenheid te stellen zich inhoudelijk te informeren en noodzakelijke contacten te leggen en onderhouden binnen en buiten de gemeente. De verplichting om actief het ontstaan van de schijn van corruptie tegen te gaan, betekent dat lunchen, dineren of naar recepties gaan op kosten van anderen waar mogelijk moet worden vermeden, tenzij de redenen van artikel 2.6 van de gedragscode van toepassing zijn.

Artikel 2.6
Een raadslid accepteert uitnodigingen voor werkbezoeken, netwerkbijeenkomsten, lunches, diners en recepties die niet door de gemeente zijn georganiseerd en/of betaald alleen als:
a. dat behoort tot de uitoefening van het raadswerk en
b. de aanwezigheid beschouwd kan worden als functioneel (protocollaire taken, formele vertegenwoordiging van de gemeente, uitnodiging met beschreven doel omtrent de wenselijkheid van de aanwezigheid) en
c. tegelijkertijd de schijn van omkoping of beïnvloeding minimaal is.

Accepteren van reizen en verblijven

Toelichting:
Wat voor lunches en diners geldt, geldt in nog sterkere mate voor reizen en overnachten op kosten van derden. Dat wordt in de regel met grote argwaan bekeken. Het is beter in deze gevallen alle schijn te vermijden.

Artikel 2.7
Een raadslid accepteert werkbezoeken waarbij reis- en verblijfkosten door anderen worden betaald alleen bij hoge uitzondering. Een dergelijke invitatie dient altijd te worden besproken in het presidium. De invitatie mag alleen worden geaccepteerd als het bezoek aantoonbaar van groot belang is voor de gemeente en de schijn van omkoping of beïnvloeding minimaal is. Van een dergelijk werkbezoek wordt altijd een verslag gedaan aan de raad.

Praktijkvoorbeelden

Oefening 1:
Raadsleden krijgen van een theater in Waadhoeke een gratis jaarkaart voor alle voorstellingen aangeboden. Mag deze kaart worden geaccepteerd?
Antwoord:
Nee, het aannemen van de kaart, is een overtreding van artikel 2.2 van de gedragscode. Een dergelijke kaart is een gericht geschenk voor de politieke ambtsdragers van Waadhoeke.

Variant 1:
Alleen de raadsleden die Kunst en Cultuur in hun portefeuille hebben, krijgen de kaart aangeboden. Het is voor het raadswerk goed om te weten hoe het reilt en zeilt bij het theater. Mag deze kaart worden geaccepteerd?
Antwoord:
Nee, het aannemen van de kaart is ook nu een overtreding van artikel 2.2 van de gedragscode. Het is 'om te weten hoe het reilt en zeilt' bij het theater voor deze raadsleden niet noodzakelijk een kaart te hebben en het accepteren van een dergelijke gift roept mogelijk wel de schijn van corruptie op. De raad kan zich op een andere manier op de hoogte stellen omtrent het theater of de theaterbranche, zoals het afleggen van een werkbezoek met een duidelijk werkprogramma. De kaarten dienen dus terug te worden gestuurd conform artikel 2.3 van de gedragscode.

Oefening 2:
De gemeente subsidieert een jaarlijks wielerevenement met het oog op haar doelstelling om een sportieve gemeente te zijn en zoveel mogelijk burgers in beweging te krijgen en in aanraking te laten komen met deze populaire sport. Het college vraagt aan de organisatie dertig vrijkaarten voor college- en raadsleden. Zij kunnen dan als ambassadeur van de gemeente aanwezig zijn. Mag dit?
Antwoord:
Nee, dit zou het college niet moeten doen. In feite wordt er een geschenk gevraagd. Voor de organisatie is het moeilijk om nee te zeggen. Een dergelijk verzoek kan worden beschouwd als een oneigenlijke subsidie-eis. Verder is het doel van de subsidie niet het zichtbaar maken van de gemeente. Dit laatste zou in relatie tot dit evenement ook bereikt kunnen worden door de burgemeester of een wethouder bij de opening een rol te laten vervullen. Een andere mogelijkheid is dat de gemeente voor raads- en collegeleden – los van de subsidieverstrekking – een aantal kaartjes aanschaft.

Variant 1:
De organisatie van het wielerevenement biedt de gemeente dertig vrijkaartjes aan voor college- en raadsleden plus partners. Men geeft daarbij aan dat men graag achtergrondinformatie wil geven over de organisatie van het evenement. Daarnaast zal er een rondleiding zijn inclusief uitleg over de veiligheidsaspecten, wegafzettingen, beperking van de geluidsoverlast en de samenwerking met de hulpdiensten. Na afloop van dit informatieve deel mogen de genodigden onder het genot van een hapje en drankje het evenement bijwonen. Mogen de raadsleden ieder een kaartje – eventueel via het college – aannemen?
Antwoord:
Ja, dat mag. De uitnodiging heeft een duidelijk functioneel karakter; om zich goed te informeren over het evenement kan het noodzakelijk zijn om een en ander in de praktijk te zien. Dat de genodigden een versnapering aangeboden krijgen valt binnen de grenzen

van het redelijke. Voor partners geldt dit alles niet. Als zij het evenement willen bijwonen, moeten zij zelf een kaartje kopen.

Let op: Het is van belang om te bekijken of het accepteren van giften in professionele zin daadwerkelijk noodzakelijk is en of er geen andere manieren zijn om dit doel te bereiken, zonder dat daarbij de schijn van corruptie wordt opgeroepen.

Oefening 3:
Een raadslid heeft een lezing gegeven op een bewonersbijeenkomst. Na afloop krijgt hij een bos bloemen. Mag hij die aannemen?
Antwoord:
Ja, de bos bloemen kan gezien worden als een geschenk dat uit hartelijkheid wordt gegeven en waarvan het niet accepteren de gever op dat moment ernstig in verlegenheid zou brengen. Het is bovendien niet het type geschenk dat de schijn van corruptie opwekt.

Let op: Situaties als in oefening 3 komen regelmatig voor. Politieke ambtsdragers staan veel op podia en krijgen vaak als dank bloemen, fotoboeken, boekenbonnen, flessen wijn, pennen, t-shirts en petjes met opdrukken, presse papiers, koffiemokken en andere typen geschenken uit de categorie 'bagatel- giften'. In veel van dergelijke situaties is het weigeren (hoewel het devies) praktisch onmogelijk zonder de gever in verlegenheid te brengen.

Oefening 4:
De gemeenteraad krijgt van een bedrijf met veel korting een videoconferencing-systeem aangeboden. Met dit systeem kunnen raadsleden vanaf een andere locatie toch deelnemen aan een beraadslaging. Zo laat het bedrijf zien goede besluitvorming zeer van belang te vinden en te willen ondersteunen. Mag deze faciliteit worden aangenomen?
Antwoord:
Nee, het aannemen van het systeem, is een overtreding van artikel 2.4 van de gedragscode. Artikel 2.4 aanhef en onder a van de gedragscode is niet van toepassing; er is budget om de raad te faciliteren. Mocht het noodzakelijk zijn een dergelijk systeem aan te schaffen dan kan dat vanuit gemeentelijke middelen worden betaald.

Oefening 5:
De raad krijgt van de directie van een lokale toeristische attractie een uitnodiging om de presentatie bij te wonen van hun nieuwe plannen. Daarbij zal ook een diner plaatsvinden met Waadhoekse ondernemers. Mag de raad de uitnodiging accepteren?
Antwoord:
Ja, de raadsleden mogen in principe ingaan op dit verzoek. Het is noodzakelijk voor het raadswerk dat de raadsleden geïnformeerd worden. Niet alleen door gesubsidieerde organisaties, ook door commerciële partijen of andere belanghebbenden. Dergelijke uitnodigingen bieden raadsleden de mogelijkheid geïnformeerd te worden. Vaak gaat een dergelijk bezoek gepaard met een luxere aankleding van het werkbezoek, zoals een georganiseerde lunch of diner en door de organisatie geregeld vervoer. Doorgaans levert het accepteren hiervan geen overtreding van de gedragscode op. Aan de mate van luxe die nog geaccepteerd kan worden, zitten uiteraard grenzen. Alvorens op het verzoek in te gaan, is het verstandig dat de raad zich hiervan rekenschap geeft.

3. Regels rond het gebruik van gemeentelijke faciliteiten en financiële middelen

Artikel 3
Een raadslid houdt zich aan het beleid dat is vastgesteld voor het gebruik van gemeentelijke faciliteiten en financiële middelen.

Toelichting:
Raadsleden krijgen voor hun raadswerk de beschikking over een aantal faciliteiten en over financiële middelen van de gemeente. Raadsleden in Waadhoeke beschikken over voorzieningen als fractiekamer en een tablet (iPad) die primair voor hun raadswerk ter beschikking zijn gesteld. Het gebruik van gemeentelijke kantoor- en vergaderruimte voor privé- of partijdoeleinden is niet toegestaan. Regels met betrekking tot het gebruik van de iPad zijn opgenomen in een overeenkomst tussen de gemeente en het raadslid.

Artikel 3.1
Een raadslid houdt zich aan de regels met betrekking tot het gebruik van interne voorzieningen van algemene aard, zoals fractiekamers.

Artikel 3.2
Een raadslid houdt zich aan de verordeningen met betrekking tot onkostenvergoedingen, declaraties en de aanschaf van ICT.

Praktijkvoorbeelden

Oefening 1:
Het is campagnetijd. U staat op het punt om met fractiegenoten de markt opte gaan om in gesprek te gaan met potentiële kiezers. Op een kopieermachine in het gemeentehuis vermenigvuldigt u duizend flyers en tweehonderd exemplaren van uw verkiezingsprogramma om uit te delen. Mag dit?
Antwoord:
Nee. Dit is een overtreding van artikel 3.1 van de gedragscode. In dit geval beschermt deze regelgeving het 'eerlijke speelveld' voor alle partijen en kandidaten die meedingen naar een zetel in de raad. Als zittende partijen hun campagnemateriaal gratis verkrijgen, hebben zij een voorsprong ten opzichte van nieuwkomers.

Oefening 2:
Een raadslid gaat met de trein naar een partijbijeenkomst van zijn politieke partij. Mag hij het treinkaartje vergoed krijgen uit het fractiebudget?
Antwoord:
Nee, het declareren bij de fractie is in overtreding met artikel 3.2 van de gedragscode. Hoewel het van belang is voor het raadswerk dat een raadslid op de hoogte is van de standpunten van zijn partij, wordt het bijwonen van partijbijeenkomsten niet gezien als raadswerk voor de gemeente. Het fractiebudget is bedoeld voor het tegemoetkomen in de kosten die nauw verbonden zijn met het raadswerk voor de gemeente Waadhoeke.

4. Regels rond informatie

Artikel 4
De raad ziet erop toe dat het college van burgemeester en wethouders de raad goed informeert. Het college en de burgemeester verstrekken alle inlichtingen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft, tenzij dit in strijd is met het openbaar belang. De raad, het college en de burgemeester kunnen geheimhouding opleggen overeenkomstig de wet.

Toelichting:
Het handelen van de overheid, wetten, verordeningen en beleid hebben grote invloed op het leven van burgers. Daaruit volgt dat de burger er recht op heeft over het overheidshandelen goed geïnformeerd te worden. De burger heeft er ook recht op de onderliggende redeneringen en afwegingen te kennen en te weten wie welke positie heeft ingenomen. Dit alles bij elkaar opgeteld, schept een verplichting voor het ambtenarenapparaat, het college en de raad om de burger nauwkeurig en op tijd op de hoogte te brengen van wat er wordt besproken, besloten en uitgevoerd.
Dit neemt niet weg dat het ook voorkomt dat informatie rond overheidshandelen niet bekend en verspreid mag worden. Het gaat dan altijd om gevallen waarin het openbaar maken zou leiden tot het schenden van rechten van burgers, tot het onterecht toebrengen van schade aan burgers en/of tot het onterecht toebrengen van schade aan collectieve belangen. Het college dient zeer prudent om te gaan met het geheim verklaren van stukken. En de raad moet hierop toezien. Het formele etiket 'geheim' heeft een expliciete betekenis – ook in strafrechtelijke zin – en dient niet te worden vervangen door 'vertrouwelijk'.[4]
Een ander aandachtspunt betreft de wijze waarop raadsleden omgaan met niet geheim verklaarde informatie waarover zij wel, maar burgers niet beschikken, omdat deze informatie (nog) niet publiek is. Het gaat dan bijvoorbeeld over informatie die in een besloten vergadering is besproken. Raadsleden zorgen ervoor dat zij dergelijke informatie niet gebruiken in hun eigen voordeel of in het voordeel van personen of organisaties met wie zij verbonden zijn.
Een laatste opmerking betreft het informatierecht van de raad. Het college verstrekt de raad alle inlichtingen die hij nodig heeft voor de uitoefening van zijn taak. Daarnaast geeft het college de raad mondeling of schriftelijk alle door een of meer leden gevraagde inlichtingen, tenzij het verstrekken ervan in strijd is met het openbaar belang. Als grens aan het verstrekken van inlichtingen aan de raad geldt dat het moet gaan om informatie die noodzakelijk is voor het uitoefenen van zijn taak.

Artikel 4.1
Een raadslid betracht maximale openheid ten aanzien van zijn eigen

4 In de 'circulaire geheimhoudingsregeling' d.d. 29 april 2016 (kenmerk 2016-0000092386) schrijft de minister van BZK: 'Omdat het niet op voorhand duidelijk is of het delen van informatie die als 'vertrouwelijk' is aangemerkt ook strafrechtelijk consequenties kan hebben, is het voor de onderhavige bestuurlijke praktijk aangewezen de term 'vertrouwelijk' niet te gebruiken maar slechts de term 'geheim'.

beslissingen en zijn beweegredenen daarvoor. Hij handelt in overeenstemming met de Gemeentewet en met de Wet openbaarheid van bestuur.

Artikel 4.2
Een raadslid dat de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het geheime of vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, is verplicht tot geheimhouding van die gegevens, behalve als de wet hem tot mededeling verplicht.

Artikel 4.3
Een raadslid maakt niet ten eigen bate of ten bate van een ander gebruik van in de uitoefening van het ambt verkregen informatie.

Artikel 4.4
Een raadslid gaat prudent om met mondelinge en schriftelijke informatie die hij ontvangt. Hij maakt die niet openbaar c.q. geeft die niet door aan anderen zonder instemming van de afzender. Bij twijfel over de bedoeling van de afzender informeert hij hier eerst naar.

Praktijkvoorbeelden

Oefening 1:
De raad heeft het voornemen om de bestemming van een gebied te wijzigen zodat het mogelijk wordt om in dat gebied huizen te bouwen. Verschillende commerciële partijen en andere belanghebbenden hebben hier een stevige lobby voor gevoerd en zijn verheugd dat de raad het serieus in overweging neemt. Het college heeft besloten het dossier geheim te verklaren en de raad heeft dit bekrachtigd. Er wordt in de pers echter regelmatig over het dossier geschreven. Vaak zit men er maar weinig naast, wat er op duidt dat er wellicht door een of meerdere raadsleden gepraat wordt met journalisten. Een raadslid is van mening dat het geheim behandelen van deze kwestie niet langer opportuun is. 'Alles ligt toch al op straat'. Mag hij ingaan op het verzoek van een journalist om met hem over het dossier te spreken?
Antwoord:
Nee, het spreken met anderen over deze kwestie is een overtreding van artikel 272 van het Wetboek van Strafrecht (lekken van geheime informatie) en van artikel 4.2 van de gedragscode. Alleen het bestuursorgaan dat de geheimhouding heeft opgelegd (in dit geval het college), of het orgaan dat de geheimhouding heeft bekrachtigd (de raad) kan het geheime karakter van de stukken opheffen. Zolang dat niet is gebeurd, ook al is de meeste informatie in de krant verschenen, is het spreken over de kwestie een schending van de geheimhoudingsplicht, wat zelfs strafbaar kan zijn.

Oefening 2:
Een raadslid stuurt het volgende twitterbericht: '@toneelgroepdeblauwemaandag Ik zit hier in een besloten vergadering over de toekenning subsidies. Het is spannend. #bezuinigenaltijd- moeilijk…' Mag het raadslid dit doen?
Antwoord:
Niet doen. In een besloten vergadering worden zaken vertrouwelijk besproken. Een twitterbericht als dit is dus een overtreding van artikel 4.2 van de gedragscode.

Oefening 3:
Het is nog niet bekend gemaakt wanneer de inschrijving voor de nieuwe huizen in een net ontwikkeld gebied van start zal gaan. Een raadslid schat in dat met een beetje goede wil van politiek en ambtenarij de inschrijving waarschijnlijk midden in de zomer zal plaatsvinden. Zijn zus wil graag wonen in dat gebied. Mag hij zijn zus waarschuwen niet in die periode op zomervakantie te gaan, zodat zij als eerste kan inschrijven?
Antwoord:
Nee, het waarschuwen van zijn zus is een overtreding van artikel 4.3 van de gedragscode. De inschatting over de inschrijving kan alleen worden gemaakt door een persoon met veel voorkennis. Dit raadslid beschikt over informatie die andere burgers niet hebben. Deze informatievoorsprong aanwenden ten bate van zijn zus is een overtreding van artikel 4.3 van de gedragscode en mogelijk een verstrengeling van belangen.

Oefening 4:
Een raadslid stelt in de raad keer op keer vragen over het opheffen van parkeerplaatsen in de gemeente. Hij vraagt meermaals onderliggende stukken, iedere keer van andere aard. De stukken zijn verstuurd en de andere raadsleden menen dat zij voldoende geïnformeerd zijn. Maar daar neemt deze politieke ambtsdrager geen genoegen mee. 'Je maakt je ervan af!', zegt hij geërgerd tegen de wethouder, waarna hij opnieuw aanvullende verzoeken doet voor het verkrijgen van achterliggende informatie omtrent de opheffing van de parkeerplaatsen. Is deze politieke ambtsdrager in overtreding met artikel 4 van de gedragscode?
Antwoord:
Het uitgangspunt is dat raadsleden informatie mogen vragen en dat het college deze dient te verstrekken. Daar zit een grens aan. De wet stelt als grens dat het gaat om inlichtingen die de raad voor zijn taak nodig heeft. Daarbij komt dat de ambtelijke organisatie beperkt capaciteit heeft en dat van raadsleden niet wordt verwacht dat zij het werk van ambtenaren en college opnieuw doen.

5. Regels rond de onderlinge omgang en de gang van zaken tijdens de vergaderingen

Artikel 5
Politieke ambtsdragers gaan respectvol met elkaar en respectvol met ambtenaren om.

Toelichting:
Elk raadslid, elke bestuurder en elke ambtenaar is een medemens en medeburger. Op basis daarvan verdient ieder raadslid, iedere bestuurder en iedere ambtenaar een correcte bejegening. Een respectvolle omgang met elkaar maakt het daarnaast beter mogelijk met elkaar tot een werkelijke beraadslaging te komen. Dat is wezenlijk voor een zorgvuldige besluitvorming. Bovendien is de manier waarop het college en de raad met elkaar omgaan van invloed op de geloofwaardigheid van de politiek.

Artikel 5.1
Raadsleden houden zich tijdens vergaderingen en bijeenkomsten aan het reglement van orde voor de vergadering en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Waadhoeke. Aanwijzingen van de voorzitter volgen zij op.

Artikel 5.2
Raadsleden onthouden zich in het openbaar, dus ook in vergaderingen en bijeenkomsten zoals genoemd in het reglement van orde, van negatieve uitlatingen over gemeenteambtenaren.

Artikel 5.3
Raadsleden bejegenen elkaar, bestuurders, de griffie(r) en andere ambtenaren op correcte wijze in woord, gebaar en geschrift.

Praktijkvoorbeelden

Oefening 1:
Op de Nieuwjaarsborrel zijn twee raadsleden in gesprek. Het gesprek wordt allengs een discussie. Die loopt, naarmate de avond vordert en de wijn vloeit, uit de hand. Op een goed moment horen de andere aanwezigen het ene raadslid tegen het andere schreeuwen: 'Die commissie loopt totaal niet en dat is jouw schuld! Je bent de slechtste voorzitter die Waadhoeke ooit gekend heeft, dat vindt iedereen. Ik zal er alles aan doen om ervoor te zorgen dat je niet herkozen wordt!' Is dit aanvaardbaar gedrag?
Antwoord:
Nee, dit gedrag is niet aanvaardbaar en een overtreding van artikel 5.3 van de gedragscode. Een collega-raadslid op deze manier in het openbaar tot de orde roepen is niet correct. Het feit dat ook anderen horen wat het raadslid zegt, is hierbij mede van belang.

Oefening 2:
Op een bewonersavond legt een ambtenaar uit wat de plannen zijn ten aanzien van het herinrichten van een winkelstraat. De veranderingen zijn fors, de straat zal een half jaar open liggen, en de winkeliers zijn boos. 'Wat u zegt klopt helemaal niet. U zegt ons dat het een half jaar zal duren, maar wij hebben van ambtenaren gehoord dat dit wel een zéér optimistische inschatting is en dat de straat wel eens veel langer open kan blijven liggen. Dat kost ons onze klanten. We pikken het niet!' In de zaal zitten ook twee raadsleden. Tijdens de eerstvolgende raadsvergadering neemt een van hen het woord en zegt verontwaardigd dat de ambtenaar gewoon zat te liegen tegen bewoners. Dat we dit soort ambtenaren toch zeker niet willen in de gemeente en of de wethouder P&O met spoed een beoordelingsgesprekje met deze man wil voeren. Is dit aanvaardbaar gedrag?
Antwoord:
Nee, dit is geen aanvaardbaar gedrag. Het is niet de bedoeling dat in het openbaar ambtenaren persoonlijk worden aangevallen. Dit gedrag is dus in overtreding met artikel 5.2 van de gedragscode. In beslotenheid moet een raadslid dat sterke twijfels heeft ten aanzien van individuele ambtenaren dit natuurlijk kunnen bespreken. Daartoe kan hij zich het beste wenden tot de griffier of de wethouder. In de raad kan hij overigens wel melden dat hij zorgen heeft geuit bij de wethouder over het functioneren van sommige betrokken ambtenaren.

6. Regels rond de vaststelling en de handhaving van de gedragscode

Artikel 6
De raad stelt de gedragscode vast voor elk van de bestuursorganen: de raad, het college en de burgemeester.

Toelichting:
Het is raadzaam om op gezette tijden de tekst van de drie gedragscodes van Waadhoeke – voor raad, wethouders en burgemeester – tegen het licht te houden: voldoen de formuleringen nog? Over welke onderwerpen worden de meeste vragen gesteld? Zijn de praktijkvoorbeelden voldoende herkenbaar? Is er behoefte aan een themabijeenkomst of andere vormen van gesprek? Op die manier blijft de gedragscode een levend document.
Belangrijk is dat erop wordt toegezien dat de drie gedragscodes daadwerkelijk worden nageleefd. Hierin zijn immers de regels voor politieke ambtsdragers opgenomen die zijn gebaseerd op de wet. Ze leggen de voorwaarden vast waaraan het handelen van politieke ambtsdragers minimaal moet voldoen. Als politieke ambtsdragers zich niet aan deze regels houden, komen zij daarmee als het ware onder het morele minimum dat zij met elkaar hebben afgesproken. Een schending van de gedragscode is een schending van de integriteit van de politiek.
Het toezien op de naleving van de drie gedragscodes is niet alleen een verantwoordelijkheid van de raad, maar een gedeelde verantwoordelijkheid van alle betrokkenen. Bijzondere rollen zijn weggelegd voor onder meer de burgemeester als voorzitter van college en raad, de fractievoorzitters, de raadsgriffier en de partij- c.q. afdelingsbesturen.
In Waadhoeke zijn afspraken over de processtappen die de burgemeester en raadsleden volgen in geval van een vermoeden van een integriteitsschending door een politieke ambtsdrager van de gemeente vastgelegd in het zogeheten Gentle Agreement. In de handhaving van de gedragscode zijn verschillende fasen te onderscheiden:

- het bespreken van lastige integriteitkwesties;
- het signaleren van vermoedens van schendingen van de gedragscode;
- het eventueel onderzoeken van vermoedens van schendingen van de gedragscode;
- het eventueel sanctioneren van schendingen van de gedragscode.

In iedere fase is het van belang om (1) onpartijdig, (2) terughoudend met publiciteit en (3) zorgvuldig te zijn. Alleen dan kan een rechtvaardige handhaving worden gegarandeerd. Indien is komen vast te staan dat een politieke ambtsdrager een regel van de gedragscode heeft overtreden, kan dit tot een sanctie leiden. Deze sanctie dient proportioneel te zijn. Bij het bepalen ervan spelen de aard van de schending en de context waarbinnen de schending heeft plaatsgevonden een belangrijke rol.

Artikel 6.1
De raad ziet erop toe dat de gedragscodes van raad, burgemeester en wethouders worden nageleefd.

Artikel 6.2
De raad ziet er in het bijzonder op toe dat de raad, de fracties en de individuele raadsleden de eigen gedragscode van de raad naleven. De griffier ondersteunt de raad hierbij.

Artikel 6.3
Minimaal één keer per bestuursperiode evalueert het seniorenconvent de gedragscode van de raadsleden op actualiteit, functioneren en de mate waarin de regels naar behoren worden nageleefd. Het seniorenconvent brengt hierover verslag uit aan de gemeenteraad.

Praktijkvoorbeeld

Oefening:
Een raadslid houdt een blog bij op internet. Hij is bekend in de stad en zijn blog wordt veel gelezen. Het raadslid geeft zijn ongezouten mening over allerlei onderwerpen. Ook over onderwerpen die in de raad besproken worden en over collega-raadsleden uit andere fracties. Op zijn laatste blog suggereert hij dat een collega-raadslid mogelijk via de raad geld regelt voor een stichting waar hij zelf bij betrokken is. Is dit in overeenstemming met het uitgangspunt van zorgvuldige handhaving van de gedragscode?
Antwoord:
Nee, dit is niet de manier waarop je een vermoeden van een schending van de gedragscode meldt. Deze manier van communiceren is in tegenspraak met artikel 5.3 van de gedragscode. Daarnaast volgt uit het Gentle Agreement dat een raadslid dat vermoedt dat een ander raadslid zich mogelijk schuldig maakt of zal maken aan overtreding van de gedragscode, hierover advies vraagt aan de griffier. Als ook de griffier meent dat er mogelijk sprake is van een schending, wordt de burgemeesteringelicht.
In het algemeen: partijbelang speelt geen rol bij het toezien op de naleving van de gedragscode. Gebeurt dat toch, dan is de kans bijzonder groot dat er onrecht geschiedt. Politieke ambtsdragers van alle partijen moeten dus de discipline opbrengen om bij vermoedens van integriteitkwesties boven de partijen te gaan staan.
Verder moeten alle betrokkenen bij een vermoeden van een schending van de gedragscode de grootst mogelijke terughoudendheid betrachten en de kwestie niet in een te vroeg stadium in de publiciteit brengen. Dit om te voorkomen dat er door media-aandacht al een veroordeling plaatsvindt van een politieke ambtsdrager nog voor er onderzoek naar het vermoeden van de schending heeft plaatsgevonden; een wellicht onschuldige politieke ambtsdrager heeft dan ten onrechte schade opgelopen en daarnaast kan de geloofwaardigheid van de politiek hiermee onterecht worden aangetast. Tot slot geldt dat als het rechtvaardig is om te sanctioneren, de maatregel passend moet zijn in verhouding tot de schending.

Bijlagen

Bijlage 1 Verwijzingen naar de wet per gedragscode-artikel

Over zuiverheid van besluitvorming Inleiding

- Algemene wet bestuursrecht artikel 2:4

Over belangenverstrengeling

Artikel 1.1 (toezicht op onafhankelijke besluitvorming)

- Algemene wet bestuursrecht artikel 2:4

Artikel 1.2 (onthouden van stemming)

- Gemeentewet artikel 28

Artikel 1.4 (verboden combinaties van functies)

- Gemeentewet artikel 13, zie ook bijlage 2

Artikel 1.5 (verboden overeenkomsten/handelingen)

- Gemeentewet artikel 15, zie ook bijlage 3

Artikel 1.6 (over andere functies)

- Gemeentewet artikel 12

Artikel 1.8 (over financiële belangen)

- Basisnorm 14, Modelaanpak basisnormen integriteit openbaar bestuur en politie

Over corruptie

Artikel 2 (tekst van de eed)

- Gemeentewet artikel 14

Over gebruik van gemeentelijke faciliteiten en middelen Artikel 3,

3.1 en 3.2

- Gemeentewet artikel 95-99
- Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning, zie ook bijlage 5

Over informatie

Artikel 4 (informatieverstrekking door bestuur)

- Gemeentewet artikel 169
- Gemeentewet artikel 180
- Wet openbaarheid van bestuur artikel 10

Artikel 4.2 (geheimhouding)

- Algemene wet bestuursrecht artikel 2:5
- Gemeentewet artikel 23, 25, 55, 86
- Wetboek van Strafrecht artikel 272
- Zie ook bijlage 5

Over respectvolle omgang met elkaar

Artikel 5.2 (gedrag tijdens de raadsvergadering)

- Zie bijlage 5

Over de vaststelling en handhaving van de gedragscode

Artikel 6 (vaststellen voor een gedragscode voor de raad, de wethouders en de burgemeester)

- Raad: Gemeentewet artikel 15, lid 3
- Wethouders: Gemeentewet artikel 41c, lid 2
- Burgemeester: Gemeentewet artikel 69, lid 2

Artikel 6.1-6.3 (naleving van de code)

- Algemene wet bestuursrecht artikel 2:4
- Over de rol van de burgemeester: Gemeentewet artikel 170, lid 2
- Kieswet artikel X1, zie bijlage 4
- Kieswet artikel X8, zie bijlage 4
- Gemeentewet artikel 46, 47 en 49
- Gemeentewet artikel 61b en 62
- Schending van de gedragscode kan een strafbaar feit opleveren (bijvoorbeeld het schenden van de geheimhoudingsplicht Wetboek van Strafrecht artikel 272). Als de schending een misdrijf is, geldt een aangifteplicht (Wetboek van Strafrecht artikel 162).

Bijlage 2 Specifiek uitgesloten combinaties van functies

Raadsleden (Gemeentewet, artikel 13)

1 Een lid van de raad is niet tevens:
a. minister;
b. staatssecretaris;
c. lid van de Raad van State;
d. lid van de Algemene Rekenkamer;
e. Nationale ombudsman;
f. substituut-ombudsman als bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de Wet Nationale ombudsman;
g. commissaris van de Koning;
h. gedeputeerde;
i. secretaris van de provincie;
j. griffier van de provincie;
k. burgemeester;
l. wethouder;
m. lid van de rekenkamer;
n. ombudsman of lid van de ombudscommissie als bedoeld in artikel 81p, eerste lid;
o. lid van een deelraad;
p. lid van het dagelijks bestuur van een deelgemeente;
q. ambtenaar, door of vanwege het gemeentebestuur aangesteld of daaraan ondergeschikt.

2 In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder l, kan een lid van de raad tevens wethouder zijn van de gemeente waar hij lid van de raad is gedurende het tijdvak dat:
a. aanvangt op de dag van de stemming voor de verkiezing van de leden van de raad en eindigt op het tijdstip waarop de wethouders ingevolge artikel 42, eerste lid, aftreden, of
b. aanvangt op het tijdstip van zijn benoeming tot wethouder en eindigt op het tijdstip waarop de goedkeuring van de geloofsbrief van zijn opvolger als lid van de raad onherroepelijk is geworden of waarop het centraal stembureau heeft beslist dat geen opvolger kan worden benoemd. Hij wordt geacht ontslag te nemen als lid van de raad met ingang van het tijdstip waarop hij zijn benoeming tot wethouder aanvaardt. Artikel X 6 van de Kieswet is van overeenkomstige toepassing.

3 In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder q, kan een lid van de raad tevens

zijn:

a. ambtenaar van de burgerlijke stand;
b. vrijwilliger of ander persoon die uit hoofde van een wettelijkeverplichting niet bij wijze van beroep hulpdiensten verricht;
c. ambtenaar werkzaam voor een school voor openbaar onderwijs.

Bijlage 3 Specifiek verboden overeenkomsten/handelingen

Raadsleden (Gemeentewet, artikel 15)

1 Een lid van de raad mag niet:

a. als advocaat of adviseur in geschillen werkzaam zijn ten behoeve van de gemeente of het gemeentebestuur dan wel ten behoeve van de wederpartij van de gemeente of het gemeentebestuur;

b. als gemachtigde in geschillen werkzaam zijn ten behoeve van de wederpartij van de gemeente of het gemeentebestuur;

c. als vertegenwoordiger of adviseur werkzaam zijn ten behoeve van derden tot het met de gemeente aangaan van:
1e. overeenkomsten als bedoeld in onderdeel d;
2e. overeenkomsten tot het leveren van onroerende zaken aan de gemeente;

d. rechtstreeks of middellijk een overeenkomst aangaan betreffende: 1e. het aannemen van werk ten behoeve van de gemeente;
2e. het buiten dienstbetrekking tegen beloning verrichten van werkzaamheden ten behoeve van de gemeente;
3e. het leveren van roerende zaken anders dan om niet aan de gemeente; 4e. het verhuren van roerende zaken aan de gemeente;
5e. het verwerven van betwiste vorderingen ten laste van de gemeente; 6e. het van de gemeente onderhands verwerven van onroerende zaken of beperkte rechten waaraan deze zijn onderworpen; 7e. het onderhands huren of pachten van de gemeente.

2 Van het eerste lid, aanhef en onder d, kunnen gedeputeerde staten ontheffing verlenen.

3 De raad stelt voor zijn leden een gedragscode vast.

Bijlage 4 Enkele formele sancties

Kieswet, artikel X1

1. Zodra onherroepelijk is komen vast te staan dat een lid van een vertegenwoordigend orgaan een van de vereisten voor het lidmaatschap niet bezit of dat hij een met het lidmaatschap onverenigbare betrekking vervult, houdt hij op lid te zijn.
2. De voorzitter van het vertegenwoordigend orgaan geeft hiervan onverwijld kennis aan de voorzitter van het centraal stembureau.
3. Een overeenkomstige kennisgeving vindt plaats, indien door het overlijden van een lid een plaats in het vertegenwoordigend orgaan is opengevallen.

Kieswet, artikel X8

1. Het lid van de gemeenteraad dat in strijd met artikel 15, eerste lid, van de Gemeentewet handelt, kan in zijn betrekking worden geschorst door de voorzitter van de gemeenteraad. De voorzitter onderwerpt de zaak aan het oordeel van de raad in zijn eerstvolgende vergadering.
2. De raad kan, na de geschorste in de gelegenheid te hebben gesteld zich mondeling te verdedigen, hem van zijn lidmaatschap vervallen verklaren. Indien hij daartoe geen aanleiding vindt, heft hij de schorsing op.
3. De raad kan ook ambtshalve het lid dat in strijd met artikel 15, eerste lid, van de Gemeentewet handelt, na hem in de gelegenheid te hebben gesteld zich mondeling te verdedigen, van zijn lidmaatschap vervallen verklaren.
4. Van de beslissing van de raad, bedoeld in het tweede en derde lid, wordt terstond aan de belanghebbende mededeling gedaan.
5. De werking van een besluit, inhoudende de vervallenverklaring, wordt opgeschort totdat de beroepstermijn is verstreken of, indien beroep is ingesteld, op het beroep is beslist. Ingeval de vervallenverklaring ambtshalve heeft plaatsgevonden, is het lid van de raad gedurende deze periode in zijn betrekking geschorst.
6. Indien een lid van de raad op grond van dit artikel onherroepelijk van zijn lidmaatschap vervallen is verklaard, doet de burgemeester daarvan mededeling aan de voorzitter van het centraal stembureau.

Bijlage 5 Relevante regelgeving gemeente

Waadhoeke

Door Waadhoeke zelf in en aan te vullen:

Over gebruik van gemeentelijke faciliteiten en middelen

Verordening op de ambtelijke bijstand en de fractieondersteuning

Over respectvolle omgang met elkaar

Reglement van orde gemeenteraad

Over handhaving van de gedragscode

Gentle agreement over de handhaving van de integriteit van de politiek

Gentle agreement over de handhaving van de integriteit van de politiek

Een vrijwillige overeenkomst van raadsleden en raadsfracties van Waadhoeke over wat te doen bij vermeende integriteitschendingen

Voorwoord

In de gedragscode heeft de gemeenteraad van Waadhoeke regels opgenomen die een leidraad vormen voor integere lokale politiek. Naleving van die normen kan raadsleden behoeden voor misstappen en het vertrouwen van inwoners in het lokaal bestuur bevorderen. Dat maakt dat die code er toe doet. Maar wat er ook toe doet is hoe wij, raadsleden en burgemeester van de gemeente Waadhoeke, handelen bij een vermoeden van schending van de integriteit. Met deze vrijwillige overeenkomst verbinden we ons aan afspraken over wie op welk moment wat zou moeten doen bij twijfel over een integriteitsvraagstuk of een vermoeden dat een regel is geschonden. En al die afspraken berusten op gedeelde principes: dat we hechten aan zorgvuldigheid en goede omgangsvormen en dat we bij het handhaven van de gedragscode uitstijgen boven de partijpolitiek. En net als de gedragscode vraagt deze overeenkomst onderhoud opdat we leren van wat we hebben ervaren. Met groot genoegen zet ik mijn naam onder deze overeenkomst!

Marga Waanders
Burgemeester

Inhoud

Inhoud

Hoofdstuk 1 – Drie principes 3

Hoofdstuk 2 – rollen: wie doet wat? 5

Hoofdstuk 3 – Procedures 7

Hoofdstuk 4 – Sanctionering 11

Hoofdstuk 5 – Communicatie 12

Hoofdstuk 6 – Leren 13

Hoofdstuk 1 – Drie principes

1. Onpartijdige handhaving

Gedragscodes voor raad, college en burgemeester (en de wetten waarop ze gebaseerd zijn) definiëren integriteitschendingen en leggen zo de morele minima vast waaraan hun handelen moet voldoen. Over die minima zijn alle partijen het eens. De kern is dat de zuiverheid van de besluitvorming door die minima wordt gewaarborgd. Omdat alle partijen het over die minima eens zijn, is ergeen enkele reden de handhaving ervan inzet te maken van partijpolitiek. Ook het verschil tussen oppositie en coalitie zou in de handhaving geen rol mogen spelen. Gebeurt dat toch, dan is de kans bijzonder groot dat er onrecht geschiedt. Uit het beginsel van ‘onpartijdige handhaving’ volgt dat politici van alle partijen de discipline zouden moeten opbrengen om bij de beoordeling van integriteitkwesties boven de partijen te gaan staan.

2. Terughoudend met publiciteit

In Nederland wordt de politiek kritisch gevolgd door de media. Dat is een groot goed. Bij vermeende integriteitschendingen van politici heeft het er echter in een aantal gevallen toe geleid dat er in de media al een (voor-)veroordeling heeft plaatsgevonden, voordat er onderzoek is gedaan. Het gevolg is dat er sprake is van willekeur, dat individuele politici die (onschuldig?) onder verdenking komente staan grote schade oplopen en dat de geloofwaardigheid van de politiek wordt aangetast. Het is daarom zaak dat alle betrokkenen bij een integriteitkwestie de grootst mogelijke terughoudendheid betrachten en de kwestie niet in een te vroeg stadium in de publiciteit brengen. Daaruit volgt ook dat in alle stadia van de afhandeling van een kwestie de groep die erbij betrokken wordt zo klein mogelijk moet zijn. Als er uiteindelijk werkelijk van een integriteitschending sprake blijkt te zijn en er een oordeel is gevormd over de ernst daarvan en over een passende sanctie, mag en moet de kwestie natuurlijk wel naar buiten worden gebracht.

3. Zorgvuldigheid tegenover de vermeende schender

Iedereen die mogelijk een schending heeft begaan heeft er recht op dat er uiterste zorgvuldigheid wordt betracht in alle fasen van de handhaving. Dat begint al voordat de handeling die mogelijk een schending is, is uitgevoerd. Heb je er weet van dat iemand van plan is iets te doen dat mogelijk een integriteitschending zou betekenen, dan word je geacht hem of haar daarvoor te waarschuwen en de weg te wijzen naar advies. Iedere politicus die twijfelt – uit zichzelf of op geleide van een ander – of een voorgenomen handeling een schending is, heeft recht op vertrouwelijk advies. Komt iemand onder de

verdenking te staan dat hij of zij een integriteitschending begaan heeft, dan dient er via een vooronderzoek vastgesteld te worden of er überhaupt grond is voor de verdenking. Zijn er gronden, dan moet er een objectief onderzoek volgen waarin ook de context wordt meegenomen en waarin de mate van verwijtbaarheid apart wordt beoordeeld. Als er een sanctie moet volgen, moet die sanctie passend zijn en in verhouding.

Hoofdstuk 2 – rollen: wie doet wat?

1. **Fractievoorzitter**
    - Informeert fractiegenoten over de regels uit de gedragscode en waarschuwt hen voor integriteitrisico's.
    - Steunt een raadslid dat twijfelt, dat een melding doet (of wil doen), dat onder verdenking van een schending staat.

2. **Presidium**
    - Bekijkt samen met de burgemeester en de griffier de agenda van de raad, met het oog op mogelijke integriteitrisico's.
    - Zorgt ervoor dat raadsleden door hun eigen fractievoorzitter worden gewaarschuwd als zij integriteitrisico's lopen.

3. **Seniorenconvent/fractievoorzitters**
    - Vormt een klankbord voor de burgemeester, als haar dat raadzaam lijkt, vanaf het moment dat een kwestie in de openbaarheid is gekomen dan wel vlak voordat de stap naar openbaarheid wordt gezet. Dit laatste betekent, in het geval de procedure van het gentle agreement is gevolgd, dat de onderzoeksresultaten bekend zijn, dat deze uitwijzen dat er sprake is van een schending en dat de burgemeester een sanctieadvies heeft geformuleerd.

4. **Griffier**
    - Is vraagbaak voor raadsleden en geeft een voorlopig advies over de vraag of een handeling een schending is.
    - Ondersteunt de burgemeester, de raad en individuele raadsleden bij de invulling van hun rol.

5. **Burgemeester**
    - Geeft, bij twijfel over een voorgenomen handeling van een raadslid, advies over de vraag of die handeling een schending zou opleveren.
    - Doet, in geval van een vermoeden van een schending, vooronderzoek (c.q. laat vooronderzoek doen) naar de vraag of die verdenking grond heeft.
    - Geeft indien nodig opdracht voor integriteitonderzoek.
    - Beoordeelt de resultaten van het onderzoek.
    - Doet een voorstel voor een passende sanctie.
    - Voert, indien hij dit wenst, overleg met het presidium over de onderzoeksresultaten en het sanctieadvies.
    - Legt de onderzoeksresultaten en het eigen sanctieadvies voor aan de raad.
    - Doet eventueel aangifte.

Bij alle bovenstaande stappen kan de burgemeester, indien zij dat wenst, een beroep doen op interne of externe deskundigen.

6. **Gemeenteraad**
    - Beoordeeltde uitkomsten van onderzoek naar een vermoedelijke schending.
    - Spreekt zich uit over een passende sanctie.
    - Legt de eventuele sanctie op.

Hoofdstuk 3 – Procedures

Een raadslid kan twijfelen over:

1. eigen voorgenomen of al uitgevoerde handelingen;
2. voorgenomen of al uitgevoerde handelingen van een ander raadslid;
3. handelingen van een lid van het college van B&W;
4. handelingen van de griffier;
5. handelingen van een gemeenteambtenaar.

De correcte procedure is in alle vijf de gevallen anders.

1. Twijfels t.a.v. eigen handelingen

(1a)
Een raadslid twijfelt over een eigen nog uit te voeren handeling. Hij vraagt de griffier om advies: is deze voorgenomen handeling een schending? Als de griffier aangeeft dat het om een ingewikkelde kwestie gaat of als het raadslid het niet met het advies van de griffier eens is, stappen ze samen naar de burgemeester. De burgemeester formuleert (eventueel na raadpleging van interne en externe deskundigen) een advies. Het raadslid volgt dit advies op.

Let op: Als een raadslid toch van het advies van de burgemeester afwijkt, meldt het raadslid dit zelf bij de raad. Gebeurt dat niet, dan meldt de burgemeester dat er van zijn advies wordt afgeweken.

Let op: Het komt voor dat uit het advies blijkt dat er geen eenduidige uitspraak mogelijk is over de vraag of een voorgenomen handeling een integriteitschending is of niet. Meestal betekent dit, dat ook deskundigen de zaak verschillend beoordelen. Bij een dergelijke 'hard case' is het natuurlijk aan het raadslid zelf welke keuze hij maakt over de nog uit te voeren handeling.

(1b)
Een raadslid twijfelt over een eigen al uitgevoerde handeling. Hier geldt dezelfde procedure als onder (1a). Mocht de conclusie zijn dat er van een schending geen sprake is, is de zaak afgedaan. Mocht de gedeelde conclusie zijn dat de handeling een schending was, dan overleggen burgemeester en raadslid over de volgende stappen.

Het raadslid zal in ieder geval de raad laten weten een schending te hebben begaan en waar mogelijk die ongedaan maken of goedmaken.

De burgemeester beoordeelt of er daarnaast ook sanctie nodig is en adviseert daarover aan de raad. De burgemeester laat zich daarbij eventueel door deskundigen adviseren. Het feit dat het raadslid de kwestie zelf aanhangig heeft

gemaakt, wordt daarbij uiteraard meegewogen – naast factoren als de ernst van de schending en eventuele recidive.

Het laatste woord is aan de raad: op basis van het advies van de burgemeester beslist de raad over een eventuele sanctie.

2 Twijfels t.a.v. het handelen van een ander raadslid

(2a)
Een raadslid twijfelt over een nog niet uitgevoerde handeling van een ander raadslid. Hij waarschuwt de ander, verwoordt zijn twijfels, verwijst het betreffende raadslid naar de griffier en de burgemeester en verwijst ten slotte naar dit gentle agreement. Zie verder de procedure bij (1a).

(2b)
Een raadslid twijfelt over een vermeende uitgevoerde handeling van een ander raadslid. Hij bespreekt dit met de ander, tenzij er goede redenen zijn om dit niet te doen. Als de ander hierdoor twijfelt over de al uitgevoerde handeling: zie de procedure bij (1b).

Als de ander zelf niet twijfelt over de al uitgevoerde handeling, vraagt het raadslid aan de griffier of die handeling een schending zou zijn. De griffier geeft daarover een advies. Wijst dat advies erop dat de vermeende handeling een schending zou zijn, dan overleggen beiden met de burgemeester.

Let op: Het raadslid doet zelf geen vooronderzoek. Dat is aan de burgemeester.

Is na het vooronderzoek de conclusie van de burgemeester dat er geen grond is voor de verdenking, dan is de zaak afgedaan. Komt uit het vooronderzoek dat het raadslid dat onder verdenking is komen te staan zelf erkent een schending te hebben begaan, zie verder de procedure bij (1b).

Komt uit het vooronderzoek dat er gronden zijn voor de verdenking dat er een integriteitschending heeft plaatsgevonden, maar dat er geen sprake van erkenning is door het betreffende raadslid, dan gelast de burgemeester een onderzoek door deskundigen.

De burgemeester beoordeelt de resultaten van het onderzoek. Hij vormt zich daar een oordeel over en formuleert, indien er sprake is van een schending, een sanctieadvies.

Indien de burgemeester dat raadzaam acht, legt hij de onderzoeksresultaten en zijn sanctieadvies voor aan het presidium. Het doel van dit eventuele overleg is vierledig. Er wordt gesproken over: 1) het onderzoek en de resultaten daarvan, 2) het sanctieadvies, 3) de wijze waarop de onderzoeksresultaten en het sanctieadvies aan de raad zullen worden voorgelegd, 4) de wijze waarop de onderzoeksresultaten, het sanctieadvies en het raadsbesluit aan de burger zullen worden gecommuniceerd.

De raad vormt zich een oordeel over de onderzoeksresultaten en het sanctieadvies en neemt een besluit over een eventuele sanctie. De raad vermijdt daarbij iedere partijpolitieke bevangenheid.

3. Twijfels t.a.v. het handelen van een lid van het college van B&W

(3a)
Een raadslid twijfelt over een vermeende uitgevoerde handeling van een wethouder. Zie de procedure bij (2b).

Let op: In dit geval beoordeelt de raad geheel zelfstandig de politieke consequenties die de eventuele schending zou moeten hebben. Daarover adviseert de burgemeester niet.

(3b)
Een raadslid twijfelt over een vermeende uitgevoerde handeling van de burgemeester. Zie de procedure bij (2b). In plaats van naar de burgemeester, gaan raadslid en griffier naar de loco-burgemeester. Als er na vooronderzoek reden is om een onderzoek in te stellen, wordt de Commissaris van de Koning erbij betrokken.

4. Twijfels t.a.v. het handelen van de griffier

Een raadslid twijfelt over een vermeende uitgevoerde handeling van de griffier.[2] Hij bespreekt dit met de griffier, tenzij er goede redenen zijn om dit niet te doen. Als de griffier hierdoor twijfelt over de al uitgevoerde handeling: zie de procedure bij (1b).

Als de griffier zelf niet twijfelt over de al uitgevoerde handeling, gaat het raadslid naar de burgemeester. De burgemeester stelt, indien hij dat nodig acht, een vooronderzoek in. Komt uit het vooronderzoek dat er gronden zijn voor de verdenking dat er een integriteitschending heeft plaatsgevonden, maar dat er geen sprake van erkenning is door de griffier, dan gelast de burgemeester een onderzoek door deskundigen.

De burgemeester beoordeelt de resultaten van het onderzoek. Hij vormt zich daar een oordeel over en formuleert, indien er sprake is van een schending, een sanctieadvies. De onderzoeksresultaten en het sanctieadvies legt hij voor aan de werkgeverscommissie van de raad. De werkgeverscommissie besluit over een eventuele sanctie.

---

[1] In paragraaf 4 kan waar ‘griffier’ staat ook ‘griffiemedewerker’ worden gelezen. Indien een raadslid dat twijfelt over een vermeende uitgevoerde handeling van een griffiemedewerker een gang naar de burgemeester overweegt, overlegt het raadslid eerst met de griffier.

5. Twijfels t.a.v. het handelen van een gemeenteambtenaar

Een raadslid twijfelt over een vermeende uitgevoerde handeling van een ambtenaar (niet zijnde de griffier of een griffiemedewerker). Zie de procedure bij (2b). De burgemeester laat eventueel vooronderzoek en onderzoek uitvoeren onder leiding van de gemeentesecretaris.

Het college B&W beoordeelt de onderzoeksresultaten en besluit over een eventuele sanctie. In de regel komen kwesties rond individuele ambtenaren die onder de bevoegdheid van het college vallen niet in de raad.

Bij twijfel over een vermeende uitgevoerde handeling van de gemeentesecretaris, laat de burgemeester eventueel vooronderzoek en onderzoek uitvoeren door interne of externe deskundigen. Als er onderzoek is gedaan, legt hij de uitkomsten voor aan het college B&W, inclusief een sanctieadvies. Het college B&W besluit over een eventuele sanctie.

Hoofdstuk 4 – Sanctionering

Indien is komen vast te staan dat een politieke ambtsdrager een regel van de gedragscode heeft overtreden, kan dit tot een sanctie leiden. Deze sanctie dient proportioneel te zijn. Bij het bepalen ervan spelen de aard van de schending en de context waarbinnen de schending heeft plaatsgevonden een belangrijke rol.

Niet alle schendingen zijn even zwaar. Schendingen die de zuiverheid van de besluitvorming raken, zoals belangenverstrengeling, corruptie en sommige kwesties rondom het gebruik van informatie, raken aan de kerntaak van politici en zijn om die reden het ernstigst. Hier zijn de gevolgen voor burgers en het vertrouwen van burgers in het openbaar bestuur het meest in het geding. Bij dergelijke schendingen passen in de regel dan ook de zwaarste sancties. Een te lichte sanctie die volgt op een ernstige schending kweekt onbegrip en tast de geloofwaardigheid aan; hetzelfde geldt voor een te zware sanctie op een lichte schending.

Van belang is vervolgens om zowel verzwarende als verzachtende omstandigheden in kaart te brengen. Was er sprake van opzet? Van naïviteit? Is de politiek ambtsdrager onder druk gezet door partijgenoten of anderen? Hoe ernstiger de schending en hoe duidelijker de regel is die is overtreden, hoe minder snel er een verzachtende omstandigheid zal worden aangenomen.

Er zijn verschillende ‘sancties’ die aan de orde kunnen zijn voor gekozen dan wel benoemde politieke ambtsdragers:

- aanspreken;
- publiek excuus;
- afkeuring door partijen;
- motie van treurnis;
- motie van afkeuring;
- motie van wantrouwen;
- schorsing en ontslag bestuurder;
- raadslidmaatschap houdt op te bestaan of wordt vervallen verklaard;[3]
- uit de fractie verwijderen door de eigen partij;
- royement van het lidmaatschap van de eigen partij;
- strafrechtelijke vervolging en veroordeling.

[2] Zie Kieswet artikel XI en X8.

Hoofdstuk 5 – Communicatie

Over gevraagd advies
Als een raadslid in een persoonlijk gesprek een advies krijgt van de burgemeester, wordt dit indien gewenst door de griffier op schrift gesteld en meegegeven aan het raadslid. Adviezen die worden opgevolgd blijven vertrouwelijk. In principe weten alleen griffier, burgemeester en het raadslid ervan.

Tijdens het vooronderzoek
Als er een vooronderzoek naar een vermeende schending wordt ingesteld, wordt het raadslid dat onder verdenking staat altijd op de hoogte gesteld en gevraagd naar zijn visie, argumenten en motieven. Hier wordt alleen van afgeweken als de vermoedelijke schending ernstig is en het eventuele vervolgonderzoek in gevaar komt als het raadslid op de hoogte wordt gesteld.

Als de conclusie van een vooronderzoek luidt dat de verdenking ongegrond is, blijft het vooronderzoek vertrouwelijk. In dat geval weten alleen het raadslid dat meldde, het raadslid dat verdacht werd, de griffier en de burgemeester ervan.

Rond het vervolgonderzoek
Of er vervolgonderzoek wordt ingesteld besluit de burgemeester in de regel zelfstandig. Het is belangrijk om in dit prille stadium de kring van betrokkenen niet groter dan nodig te maken. Alleen indien de kwestie onverhoopt al in de openbaarheid is gekomen, kan de burgemeester overleg met het presidium overwegen.

Als het vervolgonderzoek tot de conclusie leidt dat er geen schending is begaan, deelt de burgemeester de onderzoeksresultaten uitsluitend met de direct betrokkenen: het raadslid dat onder verdenking stond, het raadslid dat meldde en de griffier. De burgemeester kan in overleg met de direct betrokkenen besluiten de onderzoeksresultaten te bespreken met het presidium en de vertrouwelijkheid op te heffen.

Als het vervolgonderzoek tot de conclusie leidt dat er wel een schending is begaan, kan de burgemeester ervoor kiezen om de onderzoeksresultaten te bespreken met de fractievoorzitters. Het onderzoek blijft vertrouwelijk. Alleen het raadslid dat meldde, het raadslid dat verdacht werd, de burgemeester, de griffier en de fractievoorzitters weten ervan. De burgemeester legt de onderzoeksresultaten voor aan de raad, met daarbij een beargumenteerd sanctieadvies.

De pers
Nadat de burgemeester zijn sanctieadvies aan de raad heeft gegeven – en nog vóór het raadsdebat – stelt hij de pers op de hoogte van de kwestie. Tot die tijd spreekt geen van de betrokkenen – de melder, het raadslid wiens handelen is onderzocht, fractievoorzitters, raadsleden, partijen – met de pers. Het is ideaal als allen daarmee wachten tot na het raadsdebat, omdat dit de kans op onpartijdigheid sterk vergroot.

Hoofdstuk 6 – Leren

De griffier maakt, eventueel met hulp van interne of externe deskundigen, ter bespreking in de raad eens per vier jaar een geanonimiseerd overzicht van de lessen die getrokken kunnen worden uit adviezen die zijn gegeven en uit de resultaten van voor- en vervolgonderzoek. Dat gebeurt op een manier die geen link naar specifieke raadsleden mogelijk maakt.

De afspraken in dit akkoord worden eens per vier jaar door de fractievoorzitters, de griffier en de burgemeester, eventueel met hulp van deskundigen, geëvalueerd. Desgewenst worden ze bijgesteld.

Aldus gezamenlijk overeengekomen,

Waadhoeke, 9 maart 2023

Voor akkoord ondertekend door:

De heer Paul de Cock	De heer Tjeerd Cuperus
De heer Leendert Ferwerda	De heer Laas Douma
De heer Sietze Greidanus	De heer Haaye Hoekstra
De heer Herre Hof	Ytsje de Groot-Krikke
Mevrouw Bernita Hakvoort	De heer Dirk de Jong
De heer Doeke de Jong	De heer Teun de Jong
De heer Marijn Kamerling	De heer Douwe Kamstra
Mevrouw Anita Mast	De heer Hans Nauta
Mevrouw D. Osinga - Bonnema	Mevrouw Annet Neudorfer-Eberwijn
Mevrouw Dieke van der Pol	De heer Rense Rotsma
De heer Haaye Stellingwerf	
De heer Rien Venema	Mevrouw Dorine Vlaar - Vroonland
De heer Bert Vollema	Mevrouw Adrie Weiland
Mevrouw Hanna van der Werff	De heer Bart van Wijk
De heer Jochem Jan Zijlstra	Mevrouw Emma Zuidema
Mevrouw Marga Waanders, voorzitter	De heer Reinoud Koster, griffier